

АДОЛФ ХИТЛЕР МОЯТА БОРБА

Превод от немски: Петър Калъпчиев, 2001

chitanka.info

„«Моята борба» представя самата същност на националсоциализма и отсега нататък трябва да стане Библията на германския народ“.

в. „Фьолкишер
Беобахтер“, 11 декември
1933

„Да напишеш книга е приключение. Отначало това е само прекарване на времето. После книгата става ваша любовница, после — ваш господар. Накрая тя се превръща във ваш тиран; и в момента, в който вие вече приемате робството, убивате чудовището и хвърляте трупа му на публиката“.

Уинстън Чърчил

За Адолф Хитлер написването на „Моята борба“ е финалът на приключението, влязло в историята на Германия като „бирения бунт“. На 8 ноември 1923 г. вечерта в огромната мюнхенска бирария „Бюргербройкелер“ се провежда събрание с участието на членове на баварското правителство начело с провъзгласения за генерален комисар на Бавария Густав фон Кар. Внезапно събранието е прекъснато от водени от Хитлер членове на неговата Националсоциалистическа германска работническа партия (НСГРП). Бирарията е обградена от 600 щурмоваци^[1] — щурмови групи, нацисти, обикновено бивши военни, но и лумпени, дори криминално регистрирани лица, хомосексуалисти и т.н., организирани за охрана на уличните демонстрации на НСГРП и за въоръжена разправа с обявените за „неприятели“. Облечени са в кафяви ризи, брич и ботуши. Кафявият цвят е официализиран от Хитлер и дава основание с разрастването на националсоциалистическото движение в

антинацистка литература да се пише за настъпление на „кафявата чума“. От 1922 г. щурмовите отряди са под командването на Херман Гьоринг, по-късно — на Ернст Рьом). Започва един почти оперетен спектакъл. На входа на бирарията подава „муцуната“ си тежка картечница. Обграден от щурмоваци Адолф Хитлер нахлува в залата. Сред шума от счупени халби бира и столове кандидатът за германски диктатор се качва на маса, вади пистолет от задния си джоб и стреля в тавана. След това се насочва към трибуната, на която фон Кар стои със зяпнала уста, и изкрещява:

„Националната революция започна!“ Следва сензационната му прокламация за сваляне на германското правителство. Смаяните фон Кар, военният ръководител на Бавария фон Лосов, министърът на вътрешните работи фон Зайсер и полицейският шеф фон Шайсер са принудени да приемат, че с тяхно участие се съставя правителство на райха с канцлер Адолф Хитлер и с главнокомандващ на разрешената с Версайския договор стохилядна германска армия генерал Ерих фон Лудендорф. За другия ден е обявено началото на поход към Берлин, имитация на успешния „поход към Рим“ от 28 до 30 октомври 1922 г. на фашистите на Бенито Мусолини. Щурмоваците и присъстващите си пият бирата, но едва ли са имали чувството, че започва нова глава от историята на Германия. Някои дори сравняват сцената с действие от латиноамериканска комедия. А Адолф Хитлер държи реч срещу Берлин — „Вавилон на порока!“

На 9 ноември 1923 г. сутринта се очертава трагикомичността на обстановката в Мюнхен. Баварските власти — „министри“ от „кабинета Хитлер“, обявяват с прокламация нацистите за метежници, а по същото време из Мюнхен се разлепва още една прокламация — за „свалянето на режима на ноемврийските престъпници“ и създаването на временно германско национално правителство с участието на Лудендорф, Хитлер, Лосов и Шайсер. В друга прокламация се съобщава, че всеки германец, който откриел президента на републиката Фридрих Еберт, бившия канцлер Филип Шайдеман (и двамата — социалдемократи) и „техните сподвижници“, е „длъжен да ги достави живи или мъртви“.

Бесен от „предателството“ на своите „колеги“ от „кабинета“ „канцлерът“ на Германия часове наред се колебае за посоката на „националната революция“. След категоричното „Тръгваме!“ на

Лудендорф (който дори не е член на НСГРП) Хитлер все пак дава началото на „похода“ към центъра на Мюнхен. Около 3 хил. нацисти в колона по 16, със знамената с пречупен кръст преминават моста на р. Изар. В този момент в НСГРП членуват 55 хил. души, главно в Бавария. Много от участниците в „похода“ са въоръжени с пистолети и ками. Но когато колоната достига до „Фелдхернхале“ — пантеон на войнската слава, тясната улица е преградена от стотина полицаи. В първата редица на колоната са Лудендорф, Хитлер, Гьоринг, охраната им и всички са с надеждата, че полицаите няма да стрелят, защото са предупредени за присъствието на генерал-фелдмаршал Ерих фон Лудендорф, втория след Паул фон Хинденбург по ранг в германската армия от 1916 до 1918 година. Хитлер дори истерично крещи: „Предайте се!“, но се чува изстрел, последван от полицейски залп. В суматохата някои от колоната отговарят със стрелба, други залягат, някои бягат. Хитлер е между строполилите се на земята и при удара навехва рамото си. Вероятно е повлечен и от убития негов адютант Макс фон Шойбнер-Рихтер. В нацистката митология залягането на фюрера се обяснява и с рефлекс на ветерана от Световната война, спасявал по такъв начин живота си на бойното поле. Но за последвалия акт — бягството му от колоната, трябвало да се съчинява историята за оказана от Хитлер помощ на ранено дете!

В престрелката загиват 14 нацисти и 3-ма полицаи. Още двама нацисти загиват при опита на Рьом да запази завзетото от неговите хора баварско Военно министерство. Лудендорф и адютантът му продължават пътя си сами: „Главнокомандващият“, луд от ярост срещу страхливите си сподвижници, е пуснат под „честна офицерска дума“, че няма да избяга и ще е на разположение на властта. Гьоринг е тежко ранен в бедрото, но е изнесен и спасен, като е укрит в еврейско семейство и прехвърлен в Австрия. Там спасяват крака му, но морфинът, който му бият срещу силните болки, става спътник в неговия живот до 1933 г. и отново, когато Германия започва да губи Втората световна война.

Адолф Хитлер се укрива във вила край Мюнхен, принадлежаща на сподвижника му Ернст Ханфценгл. Там го „спасяват“ от самоубийство две ослепителни руси красавици: съпругата — американка, и сестрата на Ернст. На 11 ноември Хитлер е открит и арестуван без да окаже съпротива. На 26 февруари 1924 г. е главният

обвиняем в започващи процеси за държавна измяна срещу петдесетина участници в опита за метеж. Пред един състав на Народния съд в Мюнхен от трима съдии и трима народни заседатели — и тримата заседатели, както се оказва, симпатизанти на Хитлер, са изправени и Лудендорф, и полковник Кригел, член на германската делегация за подписването на 28 юни 1919 г. във Версай на договора с победителките в Световната война. „Сбогуването“ на Кригел с колегите му, офицери от Антантата, е една от най-прочутите фрази в съвременната германска история със своето пророческо звучене: „Довиждане господо, среща след двадесет години!“ От отсъстващите „бирени герои“, но обвиняеми, главната личност е Херман Гьоринг, капитан, един от асовете на Германия в битките във въздуха, последният командир на прочулата се с победите си ескадрила „Рихтхофен“.

На процеса Хитлер се държи според правилото „най-добрата защита е най-свирепото нападение“, но и 11 адвокати се грижат за обвиняемите. „Кандидат-канцлерът“ вече е любимец на най-върлата германска реакция. Бързо му минава намерението, споделено със сподвижници, да гладува до смърт, за да се превърне в национален символ на борба за нова Германия. Пред стотина журналисти, които надушват „събитието на месеца“, в продължение на 4 часа обвиняемият се нахвърля яростно срещу „ноемврийските предатели“ от 1918 г, забили „нож в гърба“ на победоносната германска армия, и срещу създателите на Ваймарската република. Австриецът, ефрейтор от германската армия, твърди: „Нямаше по-голяма държавна измяна от предателството от 1918 година. Аз се смятам за най-добър немец, който иска най-добра участ за германския народ... Аз обвинявам Еберт, Шайдеман и останалите в държавна измяна. Обвинявам ги, защото те унищожиха 70-милионна нация... Германия само тогава ще стане свободна, когато марксизмът бъде унищожен.“ Прокурорът иска за Хитлер, който все пак не е екстрадиран и предаден на австрийското правосъдие, 8 години затвор, по 6 години — за трима от обвиняемите, по 2 — за Лудендорф, Фрик (в изборите за Райхстаг на 4 май 1924 г. той е избран за депутат, а на 30 януари 1933 г. Хитлер го прави райхсминистър на вътрешните работи; Фрик и почти веднага разпуска баварското правителство и съставя нацистко!) и Рьом, и по една и половина — за останалите. В последната си дума Хитлер не е

оригинален — почти повтаря защитни речи от процеси от XIX в.: „Вие може хиляди пъти да ни обявите за виновни. Богинята на вечния съд на историята ще разкъса на парчета с усмивка обвинителната реч на прокурора и присъдата на Вашия съд, защото ще ни оправдае.“

Адолф Хитлер е осъден на 1 април 1924 г. на 5 години затвор заедно с още трима други нацисти. Лудендорф е оправдан. Той, Вебер и Рьом са с униформи с ордените си за храброст. Присъстващите вътре в залата и вън от нея приветстват осъдените с бурни възгласи „Хайл!“. В затвора-крепост в град Ландсберг Хитлер получава писмо от 8 години по-младия Йозеф Гьобелс, доктор по филология и начеващ националсоциалист, с благодарност за публикуваната защитна пледоария на фюрера: „Там Вие представихте катехизиса на нова политическа вяра сред отчаянието на един свят, който рухва след като е лишен от своите богове.“ Но вероятно Хитлер е останал най-поласкан от многобройните поздравления за поведението си пред съда от приветствието, което е получил за рождения си ден — 20 април, от една от звездите на световния расизъм, Хустън Стюарт Чембърлейн (втората му съпруга е една от дъщерите на Рихард Вагнер и от 1916 г. отказалият се от английското си гражданство Чембърлейн, получил германско гражданство, живее в Байрот в къщата на гениалния композитор), автор на „Основите на XIX век“, книга, издадена през 1899 г. в Мюнхен: „Нека Бог, който Ви изпрати, Ви дари още дълги години живот за благо на германския народ.“ През 1923 г. Хитлер е бил на поклонение в Байрот при „английския германец“. После получава от него писмо, че Германия, родила един Хитлер във времена на най-голямо нещастие, дава доказателство за жизнеността си!

Килята, в която е настанен Хитлер, е слънчева приятна стая с лавров венец на една от стените, в която, а също и в трапезарията, украсена със свастика, вместо в определените 6 часа седмично за прием, идват почти всеки ден гости — неосъдени нацисти, почитатели или просто любопитни да се срещнат с вече общогерманската знаменитост. С пари на „благодетели“ в цяла Германия са разпространени милиони „пощенски картички“ с неговия лик, с чаплиновските мустачки и остър кичур коса на челото. Посещават го и жени, отрупват го с цветя и любимите му бонбони и сладкиши. Прелиства книги по история, история на изкуството и военна история, произведения на известни философи и политици. Хитлер по-късно се

шегува, че Ландсберг бил неговото висше училище на държавни разноски. В двора на крепостта можело да се спортува и да се практикува градинарство.

Хитлер е в центъра на вниманието на осъдените и посетителите. В трапезарията той заема почетно централно място, разказва небивалици от живота си, мечтае за Германия, прорязана от аутобани, пълни с евтини леки коли („Фолксваген“), увлича се в дълги словоизлияния, репетира бъдещите си речи на свобода и по такъв начин подготвя и страници за книгата си. Над нея вече прекарва част от времето си. С два пръста той чука бавничко по клавишите на пишещата машина. На недоучилия, слабограмотен кандидат-канцлер започва да помага Емил Морис като сядат зад пишещата машина. Най-продължително обаче пише Рудолф Хес, известно време студент по география в Мюнхенския университет, където светило по геополитика е професор Хаусхофер. Начеващият писател Адолф Хитлер диктува, представяйки си че е в някоя мюнхенска бирария на митинг на създадената от него партия. Летящите от устата му като изстреляни от картечница думи се трупат на бързо нарастващия куп от страници.

Постепенно книгата става негова любима, спътник, от който няма да се отърве като от окачена на гърба му за цял живот раница, негов господар и тиран — едновременно с мечти и с програма за преустройство на германското общество в хилядолетен райх — владетел на Европа, дори на расово прочистената планета. „Приел робството“, изпълващо сладострастно цялото му същество писателстване, Хитлер довършва до края на 1924 г. първия том на книгата си. Допуснатите от машинописците правописни грешки и стилните — от автора, след амнистията и излизането му от затвора на 20 декември 1924 г. частично са коригирани от Бернхард Щемпфл, свещеник и журналист — ярък антисемит. Своята благодарност към помощника си фюрерът му поднася на 30 юни 1934 г. в страшната „нощ на дългите ножове“, когато наред с кап. Рьом и ръководителите на щурмовите отряди са убити и свещеникът, и „предателят“ фон Кар, и последният канцлер на Ваймарската република ген. Шлайхер (покрай него и съпругата му)! Някоя и друга корекция на коректурите на книгата прави и Ернст Ханфценгл. Въпреки поправките, според Лион Фойхтвангер, изданието гъмжало от едва ли не хиляди граматически грешки.

Чудовището все пак е убито от издателя на книгата, нациста Макс Аман, който преди да хвърли трупа му на публиката, втрещен от излъчващите скука и многословие страници, задрасква нескоропсаното заглавие „4 1/2 години на борба срещу измамата, глупостта и малодушието“ и поставя кратичкото и ефектно „Моята борба“. Първият том се появява по книжарниците на 19 юли 1925 година. Под общото заглавие „Моята борба“ има самостоятелното заглавие „Равносметката“. Вторият том се появява на 11 декември 1926 г. и под „Моята борба“ стои заглавието на тома „Националсоциалистическото движение“. Любопитно е, че за второто издание на първия том и за втория том поправя неправилни изрази и грешки един чех (!) — Йозеф Черни, който тогава е бил журналист в официоза на НСГРП в „Фьолкишер Беобахтер“ („Народен обозревател“). Следващите издания „Моята борба“ излиза с обяснението на титулната страница, че се издават двата тома в един общ и със съответните подзаглавия „Равносметката“ и „Националсоциалистическото движение“.

„Моята борба“ е посветена на 16-те загинали на 9 ноември 1923 г. в Мюнхен нацисти. Лобното място през 1935 г. е превърнато в мемориал на загиналите в борбата за власт нацисти с надпис: „Кръвта, която те проляха, се превърна в кръстителна за райха.“

По години от „Моята борба“ са продадени следните бройки: през 1925 г. — 9473, през 1926 — 6913, през 1927 — 5607, през 1928 — 3015, през 1929 — 7664, през 1930 — 54 086 (в тази година световната икономическа криза, започнала в САЩ в края на 1929 г., засяга все по-силно Германия и в изборите за Райхстаг на 14 септември 1930 г. нацистите получават 6 409 000 гласове — 18,3% от гласувалите, и 107 депутати при състав на Райхстага от 597 депутати; все във връзка с кризата тази година е издадено евтино народно издание на „Моята борба“, с което се обяснява скокът в тиража в сравнение с 1929 г.), през 1931 — 50 808, през 1932 — 90 351. А когато на 30 януари 1933 г. Хитлер получава канцлерския пост, до края на годината са продадени 1 млн. броя. През 1936 г. дори се появява издание на Брайловата азбука за слепи! През 1939 г. общият брой на продадените в Германия екземпляри достига 5 450 000. Последното издание на „Моята борба“ е от 1943 г., а общият брой на продадените екземпляри вече е 9 840 000.

След неуспеха на опита за „горещ Аншлус“ — присъединяване на Австрия към Германия, организиран от австрийски и германски

нацисти на 25 юли 1934 г., при който е убит канцлерът Долфус, разпространението на „Моята борба“ в Австрия е съпроводено и с реклами, и с протести. При някои от антихитлеристките демонстрации младежи са изисквали изхвърляне от книжарниците на всички екземпляри от книгата на Хитлер — австриецът, който призовава към ликвидирането на независимостта на родината му. За подобни демонстрации изпратеният да копае гроба на Австрия германски посланик фон Папен (участник в погребението на Ваймарската република) е поискал от австрийското правителство присъди!

Непредизвикват очудване внушителните числа на продадените след 30 януари 1933 г. бройки от „Моята борба“ на немски език. Тя става задължителна в Германия за обществените библиотеки и за личните — на всеки държащ да не изпадне в немилост член на НСГРП. Подарява се при всички възможни случаи — рождени дни, всякакви тържества, включително и при сватби, а хиляди германци са искали да я притежават с автограф — нея, „Библията на германския народ“! Авторът ѝ става най-скъпо платеният германски „писател“ — милионер. Още през 1928 г. той се сдобива с деветстаен апартамент в Мюнхен и с вила над Берхтесгаден, която по-късно се превръща в знаменитото му и достъпно само за малцина убежище — „Орловото гнездо“.

Да притежаваш „Моята борба“ още не означава да си я чел и още по-малко — да си я разбрал — и в Германия, и дори в чужбина. Не случайно американецът от германски произход Ф. Валентин твърди, че „историята на Хитлер е история на едно подценяване“. Международният интерес към основното произведение на Адолф Хитлер се засилва след като авторът става канцлер на Германия и само за няколко месеца ликвидира до основи Ваймарската република. Появява се по-висш от фашисткия модел тоталитаризъм — националсоциалистическият, който в своята политическа структура, в пропагандата си и терора си започва да се доближава до болшевишкия — родоначалника на тоталитаризма. Хитлер не случайно е изповядвал пред интимното си обкръжение, че се е учил от революционните методи на Ленин, Троцки и Сталин. Чрез пълното подчиняване на икономиката болшеvizмът обаче достига до такова тотално подчиняване на отделната личност, за което фюрерът може само да

мечтае до превръщането ѝ в колективизирана пионка без никакви шансове да достигне до осмия хоризонтал и да се превърне в царица.

Когато Хитлер се заклева в реч пред учредителния конгрес на Германския трудов фронт на 10 май 1933 г, че вижда „своята задача пред германската история да унищожи марксизма“, Йосиф Сталин нарежда да му се преведе незабавно и тайно „Моята борба“ в единствен екземпляр, само за негово ползване! Този екземпляр беше намерен след кончината на Съветския съюз в тайниците на Централния комитет на комунистическата партия и издаден през 1992 г. в столицата на Туркмения Ашхабад в обявен 5000 тираж. Изненадата дойде не от факта за издаването на „Моята борба“ на руски език, а от некачествения с много грешки превод. Една година по-късно издателите пуснаха превода само с някои усъвършенствания на стила по Интернет, със същите неприятни грешки.

Също без разрешение, тъй като Хитлер забранява книгата му да бъде издавана на френски език, „Моята борба“ излиза през 1934 г. в Париж. Ние поемаме пълната отговорност за интегралната публикация на доктриналното произведение на Хитлер, пишат в предупредителна бележка издателите, „защото е в национален интерес да се пренебрегне забраната“ — тази книга вече е разпространена в Германия в повече от 1 млн. екземпляра и упражнява върху ориентацията на народа „такова влияние, за което, за да му се намери аналог, трябва да се стигне до Корана“. Френското издание започва с мотото от маршал Лиоте: „Всеки французин трябва да прочете тази книга.“ Кратко и ясно — на границата на Франция отново надвисва страшната германска, този път организирана от фанатик опасност! През 1939 г. „Моята борба“ е преиздадена, а във Франция, след Втората световна война са направени фототипни преиздания.

Не закъснява италианското издание на „Моята борба“. И то е от 1934 г., но е придружено от специален кратичък предговор от самия Хитлер. Фюрерът подчертава, че „фашизмът и националсоциализмът са най-тесно свързани със своите фундаментални становища за разбирането на света и имат мисията да ознаменуват новия живот с плодотворно международно сътрудничество“. Така най-всестранното взаимно разбирателство означавало да се служи на мира в целия свят и за благото на народите. Изданието е в два тома за разлика от утвърдената вече практика в Германия „Моята борба“ да излиза в един

том. Обяснението на италианските издатели е, че немският език бил по-синтетичен от италианския и при превода, за да бъде най-прецизен, изданието в един том би достигнало почти хиляда страници. Първият том на италиански език започва с доста подробна биография на Хитлер, дело на редакцията.

Все през 1934 г. „Моята борба“ се появява на датски, шведски и норвежки език, през 1935 — на испански и унгарски език, през 1936 — дори на арабски език (!), китайски и чешки, през 1938 — на японски език, 1941 — на норвежки (Норвегия е окупирана от германски войски) и фински език, през 1944 — дори на тамилски език, за част от населението на Индия и Цейлон (сега Шри Ланка).

Много по-сложни са перипетиите при издаването на „Моята борба“ на английски език във Великобритания и САЩ. И в тези страни решават да запознаят сънародниците си с „новата Библия“, но чрез купуването на правото на издаването на книгата. Започва любопитна история. През 1928 г. английско издателство получава предложение за издаването във Великобритания и САЩ на „Моята борба“, но до 1933 г. няма желаещи да публикуват толкова дълга, скучна и трудна за превод книга. През 1933 г. Хитлер вече е канцлер, но издаването на „Библията“ този път се забавя, защото от Германия налагат цензуриран от най-висше нацистко място вариант. Той се появява през 1933 г. във Великобритания (поради не особено големия интерес тиражът от 5000 броя се продава след намаляването на цената на книгата) и в САЩ (там пък от еврейската общност следват протести и тиражът до 1937 г. едва надхвърля 7000 броя). През 1937 г. второто издание на „Моята борба“ в САЩ среща този път протестите на Германското посолство във Вашингтон поради антинацистката обложка на книгата.

Със засилването на международното напрежение в Европа и в Азия — коалицията Германия, Италия и Япония е в настъпление, до края на 1938 г. във Великобритания зашеметяващите безнаказани агресивни действия на нацистите срещу Австрия и Чехословакия осигуряват продажбата на „Моята борба“ общо до 88 000 броя. А през 1939 г. във Великобритания и в САЩ се появява пълен превод на произведението на Хитлер. В САЩ дори две фирми се съдят за правата на изданието.

Разпространените и днес в англоезичните страни издания на „Моята борба“ са с превод от Ралф Манхайм. Преводачът е използвал

първото издание на книгата на Хитлер, но със свои бележки отбелязва всички извършени и до последното ѝ издание от 1943 г. промени в текста, за да се убеди сам читателят за проблемите със стила и съдържанието, с които са се занимавали германските редактори и коректори на книгата. Манхайм признава колко много е бил затруднен при превода, тъй като Хитлер, добър оратор, бил недоучил писател, повлиян е от лошия стил на четените в годините на неговата младост във Виена вестници, изпълнени с расизъм и антисемитизъм. Дори и когато Хитлер използвал класици на германската литература като Гьоте и Шилер, то това не е плод на задълбочения им прочит, а на хаотично придобитата информация. „Моята борба“, констатира Манхайм, просто е не съвместима с английския език, защото от лош немски трудно може да се постигне добър английски език.

Отзивите за „Моята борба“ въвн от нацистка Германия са диаметрално противоположни. Според симпатиите или антипатиите на полемизиращите те са панегирици или анатемии. Появяват се и книги със заглавия като „Неговата борба“, или като „Тяхната борба“ — френско издание, поставило в една фамилия Ленин, Мусолини, Хитлер и Франко.

През 1934 г. Конрад Хайден посвещава книгата си на всички германци, които не са капитулирали пред антигерманската „деспотия“ на Хитлер, и се борели срещу нея в името на свободата и бъдещето. Хайден застъпва тезата, че врагът, в случая нацизма, трябва да се познава, за да се открият допуснатите в борбата срещу него грешки и той да бъде победен.

След Втората световна война в специално подготвен предговор за едно от изданията в САЩ на „Моята борба“ К. Хайден подчертава, че книгата е доказателство за слепотата и самодоволството на света — читателите ѝ просто са я подценявали, не са повярвали на тази „изтърсена глупост“. Според Хайден първият том бил разочарование за читателите, които са очаквали някакви откровения или поне „драматична история“, а са получили зле обоснована и лошо написана философия. Членската маса на нацистката партия дори не я е чела, а ръководителите на партията се шегували, че било твърде тъжно да се констатира, че този „изключителен оратор, велик лидер, политически гений“ е написал такава глупава книга.

Хайден посочва, че в правените след първото издание поправки на „Моята борба“ най-важните засягали структурата на НСГРП. С установяването на своята лична диктатура в партията, с превръщането си във фюрер Хитлер пренебрегва първоначалния сравнително демократичен принцип на организация на НСГРП. Другата поправка е че Хитлер вече поставя партията по-високо от Райхстага в структурата на бъдещата нацистка държава.

След 1933 г., продължава Хайден, „Моята борба“ се превръща в най-разпространената след Библията книга в Германия и спокойно може да се нарече и тя Библия, но Сатанинска! Независимо дали Хитлер пишел на теми, свързани с изкуството, образованието или икономиката, той винаги „виждал кръв“. Щом не харесвал определен тип преподаватели или художници той бил готов да им подпише смъртната присъда.

[#3 Heiden, K. Geburt des dritten Reiches. Die Geschichte des Nationalsozialismus bis Herbst 1933. Zürich, 1934, S. 5; Вж. Heiden, K. Adolf Hitler. T. 1,2. Zürich, 1936–1937 4 Adolf Hitler. Mein Kampf. Boston, 1971, 3. XV-XXI.]

Но Хитлер е постигнал с книгата си нещо много важно, подчертава Хайден. Той фалшифицирал картината на собствения си живот, представя я в героични мащаби, достойни за водача на голяма партия, за единствен строител на националсоциализма. Хитлер елиминирал или почти не споменавал създателите на Германската работническа партия, преобразувана в НСГРП. „Моята борба“ трябвало да докаже как със собствени сили бедният, обикновеният германец(!) се превръща в символ на макар и унижен, но непобеден германски народ^[2].

В научната литература оценките са единодушни. Според моето мнение на французин, пише през 1938 г. Албер Риво, „Моята борба“ е скучно и несмилаемо произведение и иронизира: „Германия, чиста, невинна, пълна с жизнен порив, търси своето място под слънцето. Завистливите неприятели злобно ѝ го отказват. Срещу нея има световно съзаклятие. Тя трябва да се брани срещу него. Толкова голяма беше нейната сила, тъй превъзходна нейната интелигентност, тъй чуден нейният героизъм, че тя никога не би рухнала без предателството на вътрешния неприятел.“^[3]

[#6 Mein Kampf. Adolf Hitler. БонсЪп, Melburn, Sydney, Auchkland, Johanesburg, 1998, p. XI-LXI.]

Дълго, скучно, бомбастично, с повторения и изключително лошо написано произведение, това е мнението на професор Д. Камерън Уот от Университета в Лондон в обстойния предговор към английското издание на „Моята борба“. Уот е убийствено безпощаден към книгата и автора ѝ, към демонстративно неверните автобиографични сведения, към разрушителните за Европа идеи, отнели живота и на милиони евреи. Според компетентния анализатор на „Моята борба“ нямат основание евреите и тези, които искат книгата да бъде забравена, да се опасяват, че тези идеи ще бъдат посрещнати в наши дни дори още по-топло от преди: чумата си замина, време е да се изследват бацилите ѝ и бързината на разпространението им, оглупяващият ефект върху жертвите им, да се разберат причините, защо Германия последва фюрера. Новата генерация, студентите ще погледнат обективно на книгата сега, когато се разбира защо Германия неизбежно трябва да бъде част от Европа в демократична система, която Хитлер мрази, към която се отнася с присмех и презрение.

Краят на Третия райх през 1945 г. беше и краят на националсоциалистическата партия. Хитлер, Гьобелс, Химлер се самоубиха, други най-главни ръководители на НСГРП и на нацистката държава бяха осъдени на Нюрнбергския процес (20 ноември 1945 — 1 октомври 1946 г.), 12 от които на смърт чрез обесване (Гьоринг се самоубива малко преди да бъде изпълнена присъдата му). Международният трибунал призна за престъпни организации ръководния състав на НСГРП (около 600 хил. души), гестапо, службата за сигурност и СС. Процесът на денацификацията продължи години и пряко е свързан с освобождаването на германския народ от гибелното влияние на нацистката идеология и с демократичното преустройство на обществото. Престъпленията срещу хуманността и човечеството, извършени под знамената с пречупени кръстове на расова и най-вече на антисемитска основа, потресоха целия свят. Истината за тези престъпления, за газовите камери и крематориумите, за Холокоста — мъченическата смърт на жертвите на „окончателното решение“ — най-страшната расистка лудост в историята на човечеството, е кошмарното наследство, което се преодоляваше в Германия в продължение на много десетилетия. „Митът Хитлер“ и митът „Моята борба“ сега може

да се поддържат по света само от хора напълно невежи за историята на нацизма или от психопати.

В Германия тази история е предмет на хиляди изследвания и дискусии, която включи специалисти от всички направления не само на обществените науки, но и на медицината. Германският изследовател на националсоциализма Вернер Мазер, автор на преведена и на български език с известни съкращения биография на Хитлер^[4], публикува специално съчинение, посветено на „Моята борба“^[5]. Проучени са и най-дребните подробности от живота на Адолф Хитлер и неговите последователи. И преди Хитлер да стане канцлер е било известно, че най-големият през XX в. поборник за расова чистота, „доказал“ световноисторическата мисия на германската нация срещу евреи, цигани, негри, славяни и други „непълноценни“ народи, е с незаконнороден баща! Известна е само бабата на Адолф, но кой е неговият дядо и днес е една от големите тайни на историята на XIX век. В антинацистката литература се поставя с основание въпросът „Ако дядото е евреин или славянин?“ какво остава тогава от расистките бълнувания на Адолф Хитлер, роден от баща, който чак до своята 40-годишнина живее с името Алоиз Шиклгрубер, когато го прекръстват на Алоиз Хитлер?

Със заслужена световна известност чрез книгите си по съвременна история на Германия се ползва Калр Дитрих Брахер. Разборът му на идеите, развити от Хитлер в „Моята борба“, не е с по-снизходителни оценки, в сравнение с най-критичните материали на автори от страни — жертви на нацистката агресия. Книгата, пише Брахер, нито като автобиография, нито като философска система, има значение. „Тази безкрайна поредица от приповдигнати фрази по непрекъснато предъвквани теми, въпреки всички редакторски и коректорски усилия, е написана в приповдигнат и претенциозен стил, характерен още за неговите писма в младостта му.“ На тези страници, които не съдържат почти нищо оригинално, Хитлер обаче успява да им придаде „ужасяваща реалност под формата на Третия райх“^[6].

Един от най-превежданите биографи на Хитлер е Йоахим Фест, автор и на филма „Хитлер, една кариера“, създаден с кадри от германските седмични кинопрегледи и прожектиран по петте континента (включително и в България). За „Моята борба“ Фест също както и много други изследователи на нацизма, е категоричен: „Тя по-

скоро е резултат от произволна компилация на много теории, които от средата на XIX в. се откриват в обширния фонд на псевдонаучния мракобеснически национализъм.“ „Но, според Фест, колкото и незадоволителен и литературно неуспешен да е предприетият опит в «Моята борба» да се предложи една философия, все пак тя съдържа, дори с фрагментарния си неорганизиран маниер, всички елементи на националсоциалистическата идеология. Всичко, което Хитлер наистина е искал, е в нея, въпреки че неговите съвременници не са го открили.“^[7]

Наистина в „Моята борба“ може да се открие идеологията на националсоциализма, колкото и идеите ѝ да са разпиляни по страниците на двата тома. Хитлер изопачава живота си не само за да прикрие нелицеприятните за „великия водач“ моменти, но и да достигне до обикновения германец, да му внуши, че и той самият е живял подобно на всеки човек от народа. Но книгата е препълнена с омраза, тя блика от всяка страница. Основните вътрешнополитически и външнополитически идеи на Хитлер се свеждат до откриването на „неприятелите“ на германския народ в лицето на евреите, марксистите и демократите, които трябва да бъдат отстранени с всички възможни средства.

Когато започва да диктува „Моята борба“, Хитлер вече изповядва най-яръст антисемитизъм и поддържа, че Германия е постоянна жертва на световен еврейски заговор. Ако Германия изгубела и следващата война, тя щяла да пропадне и заедно с нея — и цялата бяла раса. В реч през май 1923 г. в разгара на окупацията на Рурската област от френско-белгийските войски, когато райхсправителството на Германия обявява пасивна съпротива, пред хилядно множество Хитлер проповядва в духа на набитите в съзнанието му антисемитски текстове от евтините брошурки, с които са били пълни вестникарските будки във Виена: „Евреите наистина са раса, но те не са човешки същества, създадени по подобие на вечния Бог. Евреинът е подобие на дявола и юдаизмът е расовата туберкулоза на народите.“

Зад антисемитизмът застава най-ретроградната сила на трите големи империи: Русия, Австро-Унгария и Германия. Псевдоучени и политици-екстремисти си играят с най-ниските страсти на невежата тълпа, за да я държат покорна и тя да излива гнева си в посока, която не заплашва управниците. С развитието на обществата през XX в.

антисемитизмът не изчезва, въпреки че успехите на науката и техниката и издигането на културното равнище на населението изискват отслабване на фанатизма, на преследването на хора по расов признак. Антисемитизмът се свързва в националсоциализма с расизма, за да се изпишат най-позорни страници в човешката история.

Наблъскал мозъка си с антисемитски и расистки „бисери“, с популяризации и на тема социален дарвинизъм, Хитлер пледира за приложение на социализираната биология в живота на обществото и смесва съвършено различни понятия като раса и държава с объркана социална стратификация. В „Моята борба“ ариецът, поставен в основата на нацистката расистка мистика, е представен като всемогъщо митическо същество — с чудотворна мощ, първосъздател на световната цивилизация и гарант за всички нейни успехи. А заплахата за цивилизацията и „по-добрата част от човечеството“ е смесването на расите и задачата на световната история била да изучи историята на расите, а не както историческата наука потъвала в изброяването на факти. Главният враг, който коварно тайно и открито нагло рушел основата на цивилизацията, бил евреинът.

[#11 Ibid., p. 255.]

Антисемитският връх в „Моята борба“ е достигнат със съжалението, че част от германските евреи не били подложени на въздействието на отровен газ още в началото на Първата световна война. Хитлер явно е под въздействието на полученото от английска газова атака в самия край на Световната война обгазяване, при което временно ослепява. А по време на Втората световна война и Хитлер, и неговите най-близки сподвижници, са готови с планове си за „окончателното решение“ на еврейския въпрос. Още през 1935 г. Хитлер осъществява няколко точки от програмата, с която на 24 февруари 1920 г. поставя началото на своята партия и които доразвива на десетки страници в „Моята борба“. Райхстагът приема закони, според които само германците с „чиста“ кръв получават политически права. Забраняват се браковете и дори извънбрачните връзки на евреи с германци или с индивиди със сродна „чиста“ кръв^[8].

В „Моята борба“ е записана и външнополитическата цел на бъдещата нацистка държава — да унищожи „срамния“ Версайски договор и чрез супермодерна вътрешна армия да премахне „неумолимия смъртен враг на германския народ“ — Франция.

Главното разширение на нова Германия — „майка на целия живот, която е дала културния облик на днешния свят“, щяло да се осъществи на Изток. Там „гигантската руска държава била узряла за разпадане“ и на нейни територии за по-малко от сто години чистите германци щели да достигнат до 250 милиона.

Хитлер дори е посочил годината на началото на Втората световна война. Когато нацистите достигнали до властта, те за 6 години щели да изковат меч на своето победно шествие из Европа. Известно е, че нацистите дойдоха на власт през 1933 г. и точно след предвидените 6 години войната започна. Но Хитлер първо трябваше да сключи на 23 август 1939 пакт със Сталин за разбойническа подялба с Европа, а след това двамата водачи на двете тоталитарни държави се надлъгваха кой първи и при какви най-изгодни условия да нападне другия.

Национализмът е феномен на покрусената от поражението в Първата световна война Германия, разтърсена от леви и десни екстремистки движения. Няма обаче сериозен изследовател на историята на следвоенното германско общество, който да не твърди, че без Адолф Хитлер зачеването на това общество би било невъзможно и че началните години на НСГРП преминават под знака на „Моята борба“^[9]. Със свой принос в отглеждането на тази партия е и Антантата, която спечелила войната, но загубила мира^[10], като създава международна система от мирни договори — диктати, и дава на Хитлер морално основание да сипе проклетия срещу лицемерната политика на победителките и срещу парламентарната система и демокрацията. От срутените кумири ефрейторът кове воля за реванш, създава и вдъхновява в невиждан устрем към властта партия, обещава в новата война страховита победа и с пропаганда и терор обединява германското общество, способен е да превърне всеки негов член в истински или потенциален убиец преди народът сам да стане мъченик и жертва, заплатил с кръв и страдания вярата в „изпратения от Провидението“ месия.

Възходът и падението на Третия райх и животът на Хитлер са части от продължителната битка през XX в. между демокрацията и диктатурите. С рухването на комунистическата тоталитарна система в Европа в музея на прокълнатите от историята Ленин и Сталин заеха законното си място до Мусолини и Хитлер. И в бившите комунистически страни се появяват издания на „Моята борба“.

Поколенията, родени след Втората световна война отхвърлят носещия се от нейните страници войнствен тътен на барабани и свирепия зов за кръв и смърт, защото предпочитат да живеят в общество, изградено на принципите на демокрацията, на свободата, справедливостта и солидарността. Те знаят, че трупът, хвърлен на германската публика под името „Моята борба“, започва да разпространява опасна зараза особено след 30 януари 1933 г., когато „звярът изскочил от бездната“^[11], разполага с власт да застеле с трупове пътя на Третия райх в изпълнение на най-налудничавия план в световната история — за космическа война срещу „разяждащите чистата раса бацили“, срещу гризящите арийските сърца.

Война, в която „чистите“ германци се убедиха в ужасяващата реалност на оня марш на щурмоваците, в който ентусиазирано са пеели: „Тоз, който падне в бой за Хитлер, ще спи спокойно дори и на чужда земя.“

Война, към която с толкова възторжени слова ги тласкаше и „Моята борба“! Книга размисъл над вечната тема за човешкото лекомислие, за пътя на един народ към пропастта. За размисъл и над темата „Хитлер“ — вписва ли се фюрерът в сентенцията на Стоян Михайловски: „Има мъртъвци, които трябва да бъдат убивани“.

Непрекъснато, в името на вечно будната историческа памет на човечеството.

Професор Милен Семков

---

[1] Adolf Hitler. Mein Kampf. London. Melbourne. Sydney. Auckland.. Johannesburg, 1998, 5. VII-X; Adolf Hitler. Mein Kampf. Boston, 1971, S. XI-XIV. ↑

[2] Adolf Hitler. Mein Kampf. Boston, 1971, 8. XV-XXI. ↑

[3] Rivaud, A Le Relevement 1918–1938. Paris, 1938, p. 121–122. ↑

[4] Мазер, В. Хитлер. Легенда, мит, действителност. С., 1995. ↑

[5] Maser, W. Hitlers. „Mein Kampf“. Munchen, 1966. ↑

[6] Bracher, D. Die deutschen Diktatur. Entstehung, Struktur, Folgen de Nationalsozialismus. Koln, 1997, 8. 195–196. ↑

[7] Fest, J. Hitler. T. 1. Paris, 1973, p. 248. ↑

[8] Вж. Семков, М, Европа и фашизмът. С., 1979; второ издание, 1983, стр. 223–224. Вж. Семков, М. Фашизмът. С., 1989, с. 210–257, 298–355. ↑

[9] През 1928 и 1929 г. Хитлер пише още една книга, но не позволява публикуването ѝ. Тя съдържа по-подробно развита външнополитическа програма на бъдещия Трети райх и авторът и е имал основание да я пази в тайна: Hitlers Zweites Buch. Stuttgart, 1961.

↑

[10] „Войната спечелена, мирът загубен“, възкликва журналистът Умберто Анжели и само с няколко думи отразява масовото недоволство в Италия от незначителното „парче от тортата“, което получава за воюването си на страната на Антантата от 1915 до 1918 година. ↑

[11] Една от книгите на Херман Раушнинг е озаглавена „Звярът от бездната“ (първо издание от 1940 г.), но тя е по-малко известна от „Хитлер ми каза“ и „Революция на ниҳилизма“, предизвикали сензация в самото навечерие на Втората световна война. ↑

ПРЕДГОВОР

На 1 април 1924 г. аз бях затворен в крепостта Ландсберг по присъдата на мюнхенския съд. Получих свободно време, което ми позволи след много години непрекъсната работа да се отдам на книгата, която много мои приятели отдавна вече ме канеха да напиша и която на самия мен ми се виждаше [??] за наше. Реших в два тома не само да изложя целите на нашето и да дам картината на неговото развитие. Такава форма и от простото излагане на нашето учение.

При това аз получих възможност да изложя цели движение и историята на собственото си развитие, необходимо и за първия и за втория том на моята работа [??] ми беше необходимо да разруша гнусните легенди, [??] еврейската преса с цел да ме компрометират.

В тази моя работа се обръщам не към чуждите, привърженици на нашето движение, които с цялото съчувстват, но които искат да го разберат по възможност по-дълбоко и по-отблизо. Всяко велико движение на земята дължи израстването си на велики оратори, а не на велики писатели независимо от това, за да намери нашето учение завършен израз, ще трябва да бъде зафиксирана писмено. Нека двата предлагани тома послужат като камъни в основата на общото дело.

Авторът
Крепостта Ландсберг

ПОСВЕЩЕНИЕ

На 9 ноември 1923 г в 12 ч. и 30 мин. в полунощ пред зданието на цайхауза и в двора на бившето военно министерство в Мюнхен паднаха в борбата за нашето дело с твърда вяра във възраждането на нашия народ следните бойци:

Алфарт Феликс, търговец, роден на 5 юли 1901 г.

Бауридъл Андрей, шапкар, роден на 4 май 1879 г.

Казела Теодор, банков служител, роден на 8 август 1900 г.

Ерлих Вилхелм, банков служител, роден на 28 януари 1901 г.

Фауст Мартин, банков служител, роден на 19 август 1894 г.

Рехенбергер Антон, шлосер, роден на 28 септември 1902 г.

Кьорнер Оскар, търговец, роден на 4 януари 1875 г.

Кун Карл, оберкелнер, роден на 27 юли 1897 г.

Лафорс Карл, студент, роден на 28 октомври 1904 г.

Нейбауер Курц, служител, роден на 27 март 1899 г.

Папе Клаус, търговец, роден на 16 август 1904 г.

Пфортен Теодор, съдия, роден на 14 май 1873 г.

Рикмерс Йохан, военен, роден на 7 май 1881 г.

Шейбнер-Рихтер Ервин, инженер, роден на 9 януари 1884 г.

Стронски Лоренц, инженер, роден на 14 март 1899 г.

Волф Вилхелм, търговец, роден на 19 октомври 1898 г.

Посвеждам първият том на тази работа в памет на тези бойци. Имената на тези мъченици ще останат завинаги като пътеводни звезди за привържениците на нашето движение.

Крепостта Ландсберг. Адолф
Хитлер

16 октомври 1924 г.

ПЪРВА ЧАСТ

РАЗПЛАТАТА

ГЛАВА I

В БАЩИННИЯ ДОМ

Днес ми се струва щастливо предзнаменование фактът, че съдбата ми е отредила да се родя не другаде, а в Браунау на Ин. Защото това градче е разположено точно на границата на две немски държави, чието обединение в последна сметка за нас, младите, беше и си остава онази заветна цел, за която трябва да се борим с всички средства. Немска Австрия трябва на всяка цена да се върне в лоното на Великата германска метрополия, при това не от икономически съображения. Не и пак не! Дори това обединение от икономическа гледна точка да е ненужно, даже вредно, то ще трябва да се осъществи. Една кръв — една държава! Докато германската нация не обедини всички свои синове в границите на една държава, тя няма моралното право да се стреми към колониално разширение. Едва след като Райхът включи в своите граници и последния германец, но се окаже, че не е в състояние да изхрани цялото си население, недоимъкът ще даде на народа моралното право да завладее чужди земи. Тогава мечът ще стане наш плуг, а кървавите сълзи на войната ще напоят земята, която ще роди насъщния за бъдните поколения.

Ето защо това градче на границата за мен е символ на велика мисия. То е знаменателно за нашата епоха и в друго отношение. Преди повече от 100 години това незабележимо кътче става арена на трагични за цялата нация събития, които го увековечават в анализите на германската история. В годината на най-тежките унижения за отечеството ни Йоханес Палм, търговец на книги от Нюрнберг, ревностен националист и враг на французите, пада геройски за Германия, която обича страстно дори и в нещастieto й. Той упорито отказва да издаде своите съучастници, които би трябвало да понесат главната отговорност. Съвсем като Лео Шлагетер!

И също като него той е предаден на французите от представител на собственото си правителство. Печалната слава за това предателство се пада на един от началниците на Аугсбургската полиция, който по

този начин става прототип на днешните германски органи, действащи под покровителството на г-н Зеверинг.

В това малко градче, озарено от златните лъчи на мъченичеството в името на Германия, баварско по кръв и австрийско по държавна принадлежност, през 80-те години на миналия век живееха моите родители. Баща ми беше добросъвестен държавен чиновник, а майка ми се беше посветила на домакинството и с безкрайна всеотдайност и любов се грижеше за нас, децата. Но в паметта ми е останало малко от тези времена. След няколко години баща ми трябваше да напусне граничното градче, което беше обикнал, и да се пресели в Пасау, т.е. да се установи в самата Германия.

По онова време нелекият жребий на австрийския митнически чиновник често го обричаше на скитнически живот. Не след дълго баща ми беше изпратен в Линц, където най-накрая се пенсионира. Това, естествено, не означаваше, че старецът ще седне да си почива. Като син на дребен стопанин той от младини не познавал спокойния живот. Ненавършил още тринайсет, той си стегнал бохчичката и се махнал от къщи. Въпреки предупрежденията на „опитните“ земляци заминал за Виена да учи занаят. Било през 50-те години на миналия век. Само отчаян смелчага можел да тръгне където му очи видят с три гулдена в джоба. Когато навършил седемнайсет, баща ми положил изпит за калфа, но не бил доволен. Напротив. Годишите на оскъдица, на изпитания и нещастия затвърдили решението му да се откаже от занаятчийството и да се опита да стане „нещо повече“. Ако дотогава върхът на мечтите за бедното момче бил да стане свещеник, то сега, когато големият град чувствително разширил перспективите му, то започнало да мечтае за положението на държавен чиновник. С цялата настойчивост на човек, преждевременно узрял благодарение на мизерията и болката, седемнайсетгодишният младеж се вкопчил в тази идея и в крайна сметка станал чиновник. За това му трябвали двайсет и три години. Обетът, който дал пред самия себе си — да не се връща в родното село преди да стане „човек“, сега бил изпълнен.

Целта била постигната, но в родното село, което баща ми напуснал като момче, никой вече не го помнел, а и той се бил отчуждил.

Когато на петдесет и шест се пенсионира, той не можеше да си представи, че ще живее и ден като безделник. Купи си в околностите

на австрийското градче Ламбах чифлик, който сам стопанисваше, и така след дълги години на усилен труд се върна към корените си.

По това време у мен започнаха да се формират първите идеали. Играех на чист въздух, изминавах пеша дългия път до училището и дружах със здрави и силни момчета, което понякога силно огорчаваше майка ми, така че в никакъв случай не бях „цвете в саксия“. Естествено, по това време последната ми мисъл беше за попрището, на което ще се посветя. Но определено симпатиите ми не бяха на страната на бащината ми професия. Мисля, че още тогава започна да се развива ораторският ми талант в повече или по-малко задълбочените спорове с връстниците. Станах техен вожд. Уроците в училище не ме затрудняваха, но иначе никак не беше лесно да се справят с мене. В свободното си време учех пеене в манастира в Ламбах, което ми даваше възможност често да посещавам църквата и да се опиянявам от пищния ритуал и от тържествения блясък на църковните празници. Беше напълно естествено да мечтая да стана абат, както баща ми на времето беше мечтал да стане селски пастор. И действително беше така, поне за известно време. Но баща ми по разбираеми причини не можеше да оцени нито ораторския талант на своя син-побойник, нито благоприятните възможности, които той му откриваше. А и аз самият много скоро загубих влечение към тази професия и започнах да тая надежди, по-близки на темперамента ми.

Докато се ровех из бащината библиотека, аз се натъквах на множество книги на военна тематика, сред които имаше едно популярно издание на историята на франко-пруската война от 1870–1871 г. Това бяха два броя на едно илюстрирано списание от онова време, които четях със затаен дъх. Постепенно бях завладян изцяло от тази героична епоха. Все повече започна да ме привлича всичко свързано с войната и войнишкия живот.

Това стана особено важно за мен и в друго едно отношение. За пръв път пред мен застана, макар и все още неоформен, въпросът: Има ли разликата — и каква — между германците, участвали в тези сражения, и онези, които бяха останали извън тях. Защо, питах се, Австрия не беше взела участие в тази война, защо баща ми и всички останали бяха стояли настрана?

Нима не бяхме германци като другите?

Не принадлежахме ли всички към една нация? Този въпрос за пръв път започна да човърка детския ми мозък. Започнах предпазливо да подпитвам и със затаена завист изслушвах отговора — че не всеки германец има щастието да принадлежи към империята на Бисмарк. Това не ми беше по силите да проумея. Беше решено, че трябва да продължа образованието си. Като преценяваше склонностите ми и особено моя темперамент, баща ми стигна до извода, че класическата гимназия не е за мен. Той прецени, че е по-добре да ме насочи към политехническо училище.

Това негово намерение се подсилваше от очевидните ми способности да рисувам, а предметът рисуване според него беше напълно занемарен в австрийската гимназия. Възможно е в случая да е изиграл роля и собственият му опит, който му бе внушил, че в реалния живот хуманитарните науки имат много малко практическа стойност. Той твърдо беше решил, че и синът му като него трябва след време да стане държавен чиновник. Трудните години на неговата младост бяха причина да цени особено много постигнатото със собствен труд. Той се гордееше, че сам си е проправил път в живота, и искаше и синът му да достигне същото положение, а ако е възможно, и по-високо. Още повече, че беше в състояние да помогне много на детето си да преуспее.

Възможността да отхвърля онова, което се беше превърнало в смисъл на целия му живот, му се струваше немислима. Ето защо решението, което взе, беше просто, ясно и окончателно. Поне в собствените му очи. За властна натура като неговата, калявана цял живот в тежката борба за оцеляване, беше недопустима мисълта, че може да остави подобно решение на едно неопитното момче, което още няма чувство за отговорност. Нещо повече, това би било срамна и осъдителна слабост от гледна точка на родителския му авторитет и отговорността за бъдещето на собственото му дете, и, следователно, несъвместимо с разбирането му за дълг. И въпреки това нещата се развиха иначе.

Едва единайсет годишен, аз за пръв път в живота си се оказах в опозиция. Колкото по-твърдо и безкомпромисно баща ми настояваше да стане неговото, толкова по-упорито и категорично синът му отказваше да приеме тази непривлекателна възможност. Не исках да ставам държавен чиновник.

Нито увещанията, нито „сериозните“ аргументи успяха да сломят съпротивата ми. Не искам да бъда чиновник. Не и не! Всички опити на баща ми да ми внуши симпатия към тази професия, като ми разказва случки от собствения си живот, имаха точно обратно въздействие. Започвах да се прозявам и ми ставаше противно при мисълта, че ще изгубя свободата си и ще се затворя в канцелария, че няма да съм господар на времето си и ще трябва цял живот да попълвам формуляри.

Какви мисли можеше да предизвика подобна перспектива у едно момче, което в никакъв случай не беше „добро“ в общоприетия смисъл на думата? Лекотата, с която учех, беше направо смешна и ми оставаше много свободно време, което прекарвах повече навън, отколкото въщи. Сега, когато политическите ми противници така прилежно изследват биографията ми и откриват с облекчение, че „тоя Хитлер“ още като дете е бил ужасен злосторник, аз благодаря на бога, че ми припомнят тези светли и радостни дни. По онова време ливадите и горите бяха бойните полета, където се разрешаваха всички възникнали „конфликти“.

Когато постъпих в политехническото училище, малко неща се промениха в това отношение. Но сега трябваше да разреши още един конфликт — между мен и баща ми. Докато намерението му да ме направи държавен чиновник се сблъскваше само с принципното ми отвращение към чиновническата професия, положението беше поносимо. Можех да си пазя мнението за себе си и не се налагаше да възразявам. Стигаше ми собствената твърда решимост да отхвърля тази професия. А тя беше непоколебима. Положението се влоши, когато противопоставих на плана на баща ми собствения си план. Бях едва дванайсетгодишен. И досега не знам как се случи това, но в един прекрасен ден ми стана ясно, че ще стана художник. Никой не се съмняваше в дарбата ми да рисувам и това беше една от причините баща ми да ме прати в политехническо училище, но на него и през ум не му минаваше мисълта, че рисуването може да ми стане професия. Напротив. Когато за пореден път се противопоставих на лелеяната идея на баща ми и на въпроса му какъв искам да стана изтърсих доста грубичко какво съм решил, той онемя от изумление.

„Художник? Мазач, значи?“

Той явно реши, че или съм си изгубил разсъдъка, или не е чул добре. Но когато още веднъж ясно и недвусмислено потвърдих намерението си, той се нахвърли върху мен с цялата решителност, на която беше способен. Той беше преценил всичко и нямаше смисъл да му изтъквам дарбата си. За подобно нещо и дума не можеше да става.

„Художник?! Не, никога, докато съм жив!“

Но синът заедно с другите черти явно беше наследил от баща си и ината му, затова му отговори с не по малка решителност. Никоя от страните не отстъпваше. Баща ми настояваше на своето „Никога!“, аз пък с настървение повтарях „Ще стане!“.

Последиците от този разговор, разбира се, не бяха особено приятни. Старецът се озлоби срещу мен, а аз срещу него, колкото и да го обичах. Той ми забрани дори да си представям, че някога ще ми позволи да уча живопис. Аз стигнах още по-далеч и заявих, че в такъв случай отказвам изобщо да уча. Разбира се, тези мои „декларации“ не доведоха до нищо добро, а само засилиха решимостта на баща ми да се наложи на всяка цена. Не ми оставаше друго, освен да млъкна и да започна да осъществявам заплахата си на дело. Мислех, че когато баща ми се убеди колко лош е станал успехът ми в училище, ще трябва волю-неволю да отстъпи и да ми позволи да се отдам на мечтата си.

Не знам дали си бях направил добре сметката, но едно беше сигурно: развалих си успеха в училище. Започнах да уча само онова, което ми харесваше, и най-вече всичко, което по моя преценка можеше впоследствие да се окаже полезно за кариерата ми на художник. Това, което ми се струваше ненужно от тази гледна точка или никак не ме привличаше, саботирах. Оценките ми по това време бяха съвършено противоречиви: „отличен“ и „много добър“ се редуваха със „среден“ и „слаб“. Най-много наблягах на географията и историята. Бях най-добрият в класа по тези предмети, които ми бяха любими. Сега, след толкова години, когато се обръщам назад, аз отбелязвам две обстоятелства като особено важни:

Първо: станах националист.

Второ: научих се да разбирам и оценявам историята.

Старата Австрия беше „държава на националности“. Поданикът на Германския райх не може или поне тогава не можеше да си представи какво значение има този факт за ежедневието на всеки, който живее в такава държава. След героичните победи във

Франко-пруската война хората постепенно престанаха да се интересуват от германците, живеещи отвъд техните граници и донякъде спряха да ги разбират. Все по-често те започват да смесват — особено спрямо австрийските немци — разлагащата се монархия със здравия и жизнеспособен в корена си народ.

Хората не успяха да проумеят, че ако не бяха с такава чиста кръв, австрийските немци нямаше да оставят толкова ярък отпечатък върху историята на петдесет и двумилионната държава. А те преуспяха в това дотолкова, че дори в самата Германия можеше да се зароди погрешното впечатление за Австрия като за германска държава. Това е пълна нелепост, която би могла да има страшни последици, и същевременно — блестящо свидетелство в полза на десетте милиона германци в Остмарк. Малцина в Райха си даваха сметка каква не секваща и безмилостна борба се води в Австрия около немския език, немското училище и немската култура. Едва сега, когато същата незавидна съдба сполетя милиони германски немци, които под чуждото иго мечтаят за своята родина и за зачитане поне на свещеното право да говорят родния си език, в широките слоеве на германското население започнаха да разбират какво е да се бориш за своята народност. Може би много хора сега ще оценят величието на австрийските немци, които, оставени на произвола на съдбата, в продължение на векове съумяваха да опазят райха от нашествия откъм изток и да отстоят в дълга и изморителна борба немската езикова граница в една епоха, когато Германската империя се интересуваше повече от колонии, отколкото от собствената си плът и кръв досами своите граници.

Както е било винаги и навсякъде, така и в борбата за родния език вътре в стара Австрия имаше три слоя: борци, равнодушни и предатели. Тази диференциация се очертаваше още на училищната скамейка. В борбата за родния език най-забележителното е това, че страстите врэхлитат най-бурно именно училищната скамейка, където расте младото поколение. Тази борба се води за душата на детето, към него е отправен първият призив в този спор: „Момченце, не забравяй, че си германец!“ и „Момиченце, помни, че ще станеш германска майка!“

Всеки, който познава душата на юношата, ще разбере, че той е този, който най-охотно надава ухо за бойните викове. Той води тази

борба във всевъзможни форми, по свой собствен начин и със свое оръжие. Отказва да пее песни, които не са германски. Колкото повече се опитват да го приспят у него героичния германски дух, толкова повече расте ентусиазмът му. Той гладува, за да спести грошове за бойните фондове на големите. Свръхчувствителен е за думите на учителите, които не са германци, и в същото време е невероятно устойчив. Носи забранените символи на своята националност и е щастлив, когато го наказват, а понякога и бият, заради нея. Той е вярно отражение, макар и в умален вид, на възрастните, но често убежденията му са по-верни и искрени.

Така и на мен се падна участието още от ранна младост да взема участие в националната борба, която се водеше в стара Австрия. Събирахме пари за различни фондове, украсявахме дрехите си с метличини и черно-червено-жълти лентички, поздравявахме се с „Хайл“ и пеехме вместо австрийския химн „Deutschland! uber alles“. И всичко това правехме напук на забраните и наказанията. Нашата младеж минаваше през солидна политическа школа на възраст, когато младите в така наречената национална държава рядко знаят нещо повече за нея от родния език. Не е нужно да казвам, че още тогава аз не принадлежах към равнодушните. За кратко време се превърнах във фанатичен „Дойчнационал“, макар че тогава се влагаше съвсем друг смисъл в това партийно понятие.

Развивах се в това направление толкова бързо, че още на петнайсетгодишна възраст имах ясна представа за разликата между династическия „патриотизъм“ и народния „национализъм“ и стоях на страната на последния.

Това обстоятелство може да се стори непонятно на онзи, който не си е дал труд що-годе сериозно да изучи вътрешните отношения в хабсбургската монархия. В тази страна самото преподаване на световна история в училище неизбежно трябваше да породии такова развитие. Както и да го погледнем, самостоятелна австрийска история почти няма. Съдбата на тази страна е така свързана с живота и израстването на целия германски народ, че да разделиш историята на германска и австрийска е почти немислимо. Когато в Германия започват да се обособяват две сфери на властта, това деление само по себе си се превръща в предмет на германската история.

Запазените във Виена символи на някогашното могъщество на Германската империя са чудесно доказателство за вечно единство. Вик от болка, изтръгнал се от гърдите на австрийските немци в дните на гибелта на хабсбургската държава, победен зов за присъединяването към Германия — всичко това е било само резултат на дълбоки чувства, отдавна затаени в сърцата на австрийските немци, които никога не се преставали да мечтаят да върнат незабравимия бащин дом. Но този факт не би могъл никога да се обясни, ако самото възпитание на всеки отделен австрийски немец в училище не пораждаше това общо чувство на тъга по възсъединяването с Германия. Тук е изворът, който никога не ще пресъхне. Споменът от миналото през цялото време ще напомня бъдещето, както и да се стараят да прикрият в мрака на забравата този проблем.

Преподаването на световната история в средното училище още, и сега, е на много ниско равнище. Малко са учителите, които разбират, че целта на преподаването на история не трябва да е в безсмисленото заучаване наизуст или механичното повторение на исторически дати и събития. Работата съвсем не е в това, на зубрил ли е ученикът, в кой точно ден е станала една или друга битка, кога именно се е родил един или друг пълководец или през коя година един или друг /в по-голямата си част съвсем незначителен/ монарх е сложил на главата си короната. Милосърдни боже, съвсем не е в това работата!

„Да учиш“ история значи да умееш да търсиш и намираш онези фактори и сили, обуславяли едни или други събития, които ние след това би трябвало да признаем за исторически.

Изкуството на четенето и изучаването се свежда в тази област до следното: същественото да запомниш, несъщественото да забравиш. За моята съдба и целия ми по-нататъшен живот решаваща роля, може би, изигра обстоятелството, че щастливата случайност ми изпрати такъв преподавател по история, който подобно на малцина, успя да положи в основите на своето преподаване именно този възглед. Тогавашният преподавател по история в специализираното училище в град Линц, доктор Леополд Пьотч, при който учех, беше живо въплъщение на този принцип. Този старец с добродушна външност, но с решителен характер, умееше със своето блестящо красноречие не просто да ни прикове вниманието към предмета на преподаване, но и да ни увлече. И сега още си спомням с трогателно чувство за този побелял учител,

който със своята пламенна реч често ни караше да забравим настоящето и да заживеем в чудесния свят на великите събития от миналото. Той съумяваше да превърне сухите исторически спомени в жива увлекателна действителност. Често седяхме в неговите часове, изпълнени с възхищение, и нерядко неговото изложение ни трогваше до сълзи.

Щастието ни беше огромно, когато учителят в достъпна форма съумяваше, опирайки се на настоящето, да освети миналото и, опирайки се на миналото, да направи изводи за настоящето. Повече от всеки един друг преподавател той успяваше да проникне в онези горчиви проблеми на съвремението, които пронизваха тогава цялото ни същество. Нашият детски национален фанатизъм беше за него средство да ни възпита. Апелирайки все по-често към националното ни чувство за чест, той ни извисяваше много повече, отколкото това можеше да стане с каквито и да е било други средства. Този учител превърна историята в най-любимия ми предмет. Против волята си той направи още тогава от мен млад революционер.

Всъщност, кой можеше да изучава история при такъв преподавател при тогавашните условия, без да стане от това враг на онази държава, която чрез своята династия по съдбоносен начин влияеше на съдбата на нацията?

Кой можеше при тогавашните условия да съхрани верността към династията, така позорно превръщала в миналото и в настоящето основните интереси на немския народ в свои користни интереси.

Нима на нас, тогава все още юноши, не ни беше съвсем ясно, че тази австрийска държава не само не храни, но и не може да храни никаква любов към нас, немците. Запознаването с историята на царуването на хабсбургския дом се допълваше още с нашия собствен ежедневен опит. На север и на юг чуждестранната злъч разяждаше тялото на нашата народност и даже самата Виена се превръщаше в очите ни в съвсем не немски град. Династията ухажваше чехите при всеки удобен и неудобен случай. Божията ръка, историческата Немезида, пожела ерцхерцог Франц-Фердинанд, смъртен враг на австрийските немци, да бъде прострелян от куршумите, които той сам помагаше да леят. Та нали точно той беше главният покровител на провеждащата се отгоре политика на славянизация на Австрия!

Необятни бяха тежестите, които се стоварваха на плещите на немците. Нечувано велики бяха жертвите от кръв и данъци, които се изискваха от тях и въпреки това всеки, който не беше сляп, трябваше да види, че всичко е напразно. Това, което беше за нас особено болезнено, е, че цялата тази система се прикриваше морално зад съюза си с Германия. С това някак си се санкционираше политиката на бавното изкореняване на немското начало в старата хабсбургска монархия. И излизаше даже така, че това санкционираше самата Германия. С истинско хабсбургско лицемерие навсякъде създаваха впечатление, че като че ли Австрия остава все още немска държава. И това лицемерие само увеличаваше нашата омраза към династията, предизвиквайки в нас искрено възмущение и презрение.

Единствено в самата Германска империя тези, които считаха себе си за единствено „призвани“, не забелязваха нищо от това. Като че ли поразени от слепота, те през цялото време поддържаха съюз с труп, а признаците за неговото разлагане те обявиха за „заря на нов живот“.

В този нещастен съюз на младата империя с австрийския държавен призрак беше вече заложен зародишът на бъдещата световна война и бъдещия крах.

По-надолу аз не един път ще се спирам на този проблем. Тук е достатъчно да се подчертае фактът, че още от най-ранната ми младост достигнах до извода, от който впоследствие не ми се наложи никога да се отказвам; напротив, изводът само се затвърди, а именно, че заякването на немската народност предполага унищожението на Австрия; националното чувство в никакъв случай не е идентично с династичния патриотизъм; хабсбургската династия беше нещастieto на немския народ. Тогава още направих всички съответни изводи от това, Коего разбрах: горещата любов към моята австро-немска родина, дълбоката омраза към австрийската държава!

Възпитаната у мен в училище любов към историческото мислене, никога не ме остави в продължение на целия ми живот. Изучаването на история става за мен неизчерпаем източник на разбиране на съвременните историческите събития, т.е. на политиката. Аз не си поставям задачата да „уча“ съвременността — нека тя ме учи.

Рано станах политически „революционер“, но и толкова рано станах революционер в изкуството.

Столицата на Горна Австрия имаше по това време не лош театър. Там играха почти всичко. На дванадесетгодишна възраст аз за първи път видях на сцената „Вилхелм Тел“. След няколко месеца се запознах с първата опера в живота ми — с „Лоенгрин“. Бях увлечен до крайна степен. Младежкият ми ентусиазъм не познаваше граници. Към това произведение продължава да ме тегли цял живот и сега още изпитвам особена радост, че скромността на провинциалната постановка ми даде възможност в по-късните посещения на театъра да намирам винаги по нещо ново и по-възвишено.

Всичко това засили у мен дълбокото отвращение към професията, избрана ми от моя баща. Все повече стигах до убеждението, че в качеството си на държавен чиновник никога няма да бъда щастлив. Решението ми да стана художник се затвърди още повече, след като в специализираното училище бяха признати моите способности да рисувам.

Сега вече нито молбите, нито заплахите не можеха нищо да променят. Исках да стана художник и никаква сила в света не можеше да ме принуди да се превърна в чиновник.

Характерно беше и това, че с годините в мен се събуди интересът към изкуството на строителството. По това време го смятах за напълно разбираемо допълнение към моите способности да рисувам и вътрешно се радвах на това, че рамките на моя художествен талант се разширяват. Че събитията в бъдещето ще се стекат по съвсем друг начин, аз и не предчувствах. Скоро се оказа, че въпросът за моята професия ще се разреши по-скоро, отколкото очаквах.

Бях на 13 години, когато внезапно загубих баща си. Този още в добро здраве човек почина от удар. Смъртта беше мигновена и безболезнена. Тя потопи всички нас в дълбока скръб. Неговите мечти да ми помогне да изляза на пътя, както той сам го разбираше, да ми помогне ми да избегна страданията, които той сам е преживял, не се оправдаха. Въпреки че той, без да съзнава, беше положил началото на едно бъдеще, което тогава нито той, нито аз предчувствахме. Външно първоначално като че ли нищо не се измени. Майка ми се чувстваше задължена съгласно завещанието на баща ми да продължава да ме възпитава в посока, която да ме подготви за кариерата на държавен чиновник. Бях преизпълнен, както никога досега, с решимост при никакви обстоятелства да не ставам чиновник. Колкото повече

предметите в средното училище се отдалечаваха от моя идеал, толкова по-равнодушен ставах към тях. Внезапно на помощ ми дойде болестта. В продължение на няколко седмици тя разреши въпроса с моето бъдеще, а с това и спора между мен и бащиния дом. Тежкото възпаление на белите ми дробове принуди лекаря настоятелно да посъветва майка ми при никакви обстоятелства след моето оздравяване да не ми позволява да работя в канцеларии. Наложих се да прекъсна за едно година посещенията на специализираното училище. Това, за което тайничко си мечтах, това, за което постоянно се борех, сега с един удар от само себе си беше достигнато.

Взимайки в предвид болестта ми, майка ми най-накрая се съгласи да ме премести в художествено училище.

Това бяха щастливи дни, които ми се сториха като осъществяване на мечтата ми; но въпреки това мечтата си оставаше. След две години почина майка ми и това сложи край на целия този чудесен план.

Майка ми умря след дълга и тежка болест, която от самото начало не оставяше място за надежда от излекуване. Така или иначе този удар ме порази. Баща си уважавах, майка си обичах. Тежката действителност и нужда ме заставиха бързо да взема решение. Малкото средства, които ми останаха след смъртта на баща ми, бяха бързо изразходвани по време на болестта на майка ми. Пенсията за сирак, която ми се полагаше, беше съвсем недостатъчна, за да се живее от нея, и ми се наложи сам да си търся прехраната.

С вързоп вещи в ръка и непоколебима воля в душата заминах за Виена. Това, което преди 50 години се отдаде на баща ми, аз се надявах да завоювам от съдбата и за себе си; исках да стана „нещо“, но разбира се в никакъв случай чиновник.

ГЛАВА II

ВИЕНСКИТЕ ГОДИНИ НА УЧЕНИЕ И СТРАДАНИЯ

По времето, когато умря майка ми, един от засягащите ме въпроси беше решен от съдбата.

През последните месеци на болестта ѝ заминах за Виена, за да положа изпит в Художествената академията. Носех със себе си голям свитък със собствени рисунки и бях напълно уверен, че изпитът ще бъде за мене шега. Защото още в специализираното училище минавах за най-добрия по рисуване в целия клас, а от тогава способностите ми по рисуване се бяха значително увеличили. Горд и щастлив, аз бях напълно уверен, че ще се справя лесно със задачата си.

Само в редки минути ме навестяваха мисли, че талантът ми на художник понякога се потиска от таланта на чертожника, особено в архитектурната област. Все повече нарастваше интересът ми към строителното изкуство. Влияние в тази насока оказа и пътуването ми до Виена, което предприех за пръв път на шестнайсетгодишна възраст. Тогава заминах за столицата, за да разгледам художествената галерия на музея при двореца. А всъщност погледът ми се спря само на музея. Обикалях града от сутрин до вечер и се мъчех да видя колкото се може повече забележителности, но в края на краищата вниманието ми приковавах почти само сградите. С часове стоях пред сградата на операта, с часове разглеждах сградата на парламента. Чудесните сгради по Ринга ми действаха като приказка от „Хиляда и една нощ“.

Сега се оказах в прекрасната Виена за втори път. Изгарях от нетърпение да положа по-скоро изпита и същевременно бях преизпълнен от увереност, че резултатът ще бъде добър и това ме правеше горд. Бях толкова уверен в това, че когато обявиха, че не съм приет, това ми действа като гръм от ясно небе. Когато отидох при ректора и го помолих да ми обясни причините, поради които не съм приет във факултета по изобразително изкуство на Художествената академията, той ми отговори, че представените от мен рисунки по категоричен начин доказвали, че от мен нямало да стане художник. От

тези рисунки личало, че моите способности били в областта на архитектурата. Трябвало да се откажа да мисля за факултета по изобразително изкуство и да се насоча към архитектурния факултет. Ректорът особено се учуди, че досега изобщо не съм учил в строителен техникум.

Съкрушен напуснах красивото здание на площад Шилер и за пръв път през краткия си живот изпаднах в дисхармония със себе си. Чутото току-що от устата на ректора за моите способности като мълния озари вътрешните ми противоречия, които и по-рано полусъзнателно усещах. Само че досега не можех да си дам ясна сметка защо и заради какво става това.

След няколко дни напълно се убедих, че трябва да стана архитект. Пътят към това беше осеян с трудности. От упоритост бях пропуснал много време в специализираното училище и сега трябваше да плащам за това. За да попадна в архитектурния факултет на Художествената академия, трябваше отначало да мина през строителен техникум, а за да постъпя в него, трябваше да имам диплома за средно образование. Аз нямах нищо такова. Трезвите разсъждения доказваха, че желанието ми е неизпълнимо.

Междувременно умря майка ми. Когато след смъртта ѝ за трети път пристигнах във Виена — този път за дълго — пак бях във ведро настроение, беше се възобновила предишната ми решимост и вече окончателно бях определил целта си. Бях решил да стана архитект. Трябваше да преодолее всички препятствия, не можеше и дума да става за капитулация. Когато размишлявах пред очите ми беше примерът на покойния ми баща, който все пак беше успял да надрасне селското момче, общарския чирак и да стигне до държавен чиновник. Аз чувствах по-сигурна почва под краката си и възможностите ми бяха по-големи. Това, което някога възприемах като жестокост на съдбата, сега трябваше да го призная за мъдрост на провидението. Богинята на нищетата ме сграбчи в желязната си схватка. Много пъти ми се струваше, че ей-сега ще ме сломи мизерията. А всъщност този период закали волята ми за борба и в края на краищата тази воля победи.

Точно на този период от живота си дължа уменията да бъда твърд и непреклонен. Сега благославям това време и заради това, че то ме изтръгна от празния удобен живот, че откъсна маминото синче от пухеното легло и го предаде в ръцете на майката-нищета, даде ми

възможност да почувствам беднотията и мъката и ме запозна с онези, за които по-късно трябваше да се боря.

През този период пред мен се откриха две опасности, които по-рано не познавах и чието значение за съдбата на немския народ естествено не разбирах. Имам предвид марксизма и еврейството.

Виена е град, който за мнозина е място за чудесни удоволствия и празници за преуспелите хора. За съжаление за мен тази Виена беше единствено жив спомен за най-печалния етап от живота ми.

И досега този град поражда в мен тъжни спомени. Виена — в тази дума са се събрали за мен пет години на горест и лишения. Петте години, през които си изкарвах хляба от начало като общ работник, после като обикновен чертожник, буквално гладувах и изобщо не помня някога да съм бил сит. Гладът беше моят постоянен спътник, който никога не ме оставяше и честно споделяше с мен цялото си време. Този мой верен спътник участваше в покупката на всяка книга, а всяко посещение на опера оставяше моя приятел при мен за дълго време. С една дума всеки ден трябваше да водя борба с този безжалостен спътник. И въпреки това през този период от живота си аз се учих по-добре, отколкото когато и да е било. Освен заниманията ми по архитектура, освен редките посещения на опера, които можех да си позволя само за сметка на оскъдния обед, аз имах и друга радост, това бяха книгите. Тогава четях изключително много и при това задълбочено. Цялото свободно време, което ми оставаше след работа отиваше за тези занимания. През тези няколко години натрупах известен запас от знания, от които се ползвам и до днес.

Нещо повече. През това време си изградих и известна представа за света и си изработих мироглед, който стана гранитния фундамент на сегашната ми борба. Към възгледите, които си изработих тогава, впоследствие ми се наложи да прибавя съвсем малко без да променям нищо от предишното.

Напротив. Сега съм твърдо убеден, че всички творчески идеи се оформят в общи черти у човека още на младини, ако изобщо той е способен да мисли творчески. Сега различавам мъдростта на старите, която е резултат от солидна аргументация, предпазливост и опит от живота и гениалността на младите, който с щедра ръка дарява човечеството с благотворни идеи и мисли, макар понякога и в неоформен вид. Младостта дава на човечеството строителния

материал и плановете за бъдещето, от които мъдрата старост слага тухлите и строи зданието, понеже така наречената мъдрост на старите не задушава гениалността на младите.

* * *

Животът, който до този момент водих в дома на родителите си, малко се отличаваше от обичайния. Живеех не бедно и пред мен не стояха никакви социални проблеми. Заобикалящите ме връстници принадлежаха към кръговете на дребната буржоазия, т.е. към онези, които имат незначителен досег с работници на физическия труд. Тъй като това на пръв поглед е странно, пропастта между тези слоеве на дребната буржоазия, икономическото състояние на които далеч не е блестящо, и работниците на физическия труд често е много по-дълбока, отколкото я мислят. Причината — налага се така да се изразим — за враждата е опасението на тези обществени слоеве, — те неотдавна малко се покачиха над равнището на работниците на физическия труд — да не се върнат пак към старото си положение, към живота на малко уважаваното работническо съсловие или даже да бъдат отново причислени към тях. Към това у много се добавят тежките спомени от нечувана културна изостаналост на нисшите класи, чудовищна грубиянщина в обръщенията един към друг. Неотдавна завоюваното положение на дребния буржоа, само по себе си не кой знае колко високо, принуждава хората да треперят пред опасността отново да слязат с едно стъпало по-долу и прави недопустима самата мисъл за това.

От тук често се получава, че по-високо поставените хора се отнасят към най-нисшите слоеве с много по-малко предразсъдъци, отколкото доскорошните „парвенютата“. Понеже парвеню в известен смисъл е всеки, който със своята собствена енергия е влязъл и се е издигнал в обществото. Тази, често, тежка борба задушава всяко чувство на съжаление. Отчаяната борба за оцеляване, която ти току-що водеше сам, често убива в теб каквото и да е състрадание към този, на когото не му се отдава да влезе в обществото и да стане човек. Лично към мен в това отношение съдбата беше милостива. Хвърляйки ме във водовъртежа на нищетата и неосигуреността, през която моят баща е

преминал по негово време и след това е станал човек, животът сне от очите ми превръзката на ограниченото малобуржоазно възпитание. Едва сега се научих да разбирам хората, да различавам външната животинска грубост от вътрешната същност на човека.

Вече в началото на XX век Виена принадлежеше към един от градовете на огромно социално неравенство. Набиващата се в очите разкош, от една страна, и отблъскващата нищета — от друга. В центъра на града и в неговите вътрешни квартали с особена отчетливост можеше да се усети пулса на петдесет и два милионната страна с цялото съмнително очарование на тази многонационална държава. Дворът с неговата ослепителна красота примамваше като магнит богатите и интелигенцията. Към това трябва да се прибави и силният централизъм, на който е била основана цялата хабсбургска монархия.

Само благодарение на този централизъм можеше да се задържи цялата тази между национална маса. В резултат на това — необичайна концентрация на цялата висша администрация в резиденцията на държавата — Виена.

Не толкова в политически и духовен, колкото в икономически смисъл, Виена беше центърът на придунавската монархия. На армията от висши офицери, държавни чиновници, художници и учени се противопоставяше още по-голямата армия от работници; на несметното богатство на аристокрацията и търговците се противопоставяше чудовищната немотия. Пред двореца на Ринг по всяка време можеше да се видят хиляди бродещи безработни. На две крачки от триумфалната арка в прахоляка и мръсотията на каналите се търкаляха стотици и хиляди бездомни.

Едва ли имаше друго немско градче по това време, в което можеше с голям успех да се изучат социалните проблеми. Само не трябва да се залъгваме. Това „изучаване“ е невъзможно отгоре надолу. Който сам не е бил в хватката на задушавашата нищета, той никога няма да разбере какво означава този ад. Ако изучаваш социалните проблеми отгоре надолу, няма да се получи нищо освен празни приказки и псевдосантименталности, а едното и другото само вредят. Първото, защото не позволява да достигнеш до ядрото на проблема, а второто, защото преминава мимоходом през него. Честно да си кажа, не знам кое е по-лошото: пълното невнимание към социалната нужда,

което е типично за мнозинството щастливци и за много от тези, които печелят достатъчно, за да живеят нормално; или пренебрежителното и заедно с това в голяма степен нетактично снизхождение към по-малкия брат, характерно за много от господата от мъжки и женски пол, за които съчувствието към „народа“ е своего рода мода. Тези хора грешат много повече, отколкото могат да си представят даже при пълното им отсъствие на такт. Не е чудно, че резултатът на това общуване с „по-малкия брат“ е напълно незначителен, а често направо отрицателен. Когато народът на такова обръщение отговаря с искреното чувство на възмущение, тогава тези добри господа винаги го възприемат като доказателство за неблагодарността на народа.

Че обществената дейност няма нищо общо с това и че тя не трябва преди всичко да разчита на каквато и да е благодарност, тъй като задачата ѝ не е да разпределя милостиня, а да защитава правата, подобни разсъждения на споменатите господа не им идват наум.

Съдбата ме предпази от такъв род на „разрешаване“ на социалния въпрос. Надянала ми хомота на нищетата, съдбата ме подканяше не толкова да „изучавам“ социалните проблеми, колкото сам да ги изпробвам на себе си. Ако заекът е преживял успешно вивисекцията, то това е негова собствена заслуга.

Опитвайки се да изложа на листа онова, което преживях тогава, аз отсега знам, че за пълнота на изложението не може и да става дума. Работата е в това да опиша най-потресаващата впечатления и да запиша онези важни поуки, които си взех от този период на моя живот.

* * *

Не ми беше трудно да си намеря работа, тъй като се налагаше да се работи като общ работник, а понякога и като надничар. По този начин си припечелвах комат хляб.

И при това често си мислех: трябва да погледна от страната на хората, които, изтупвайки от краката си праха на стара Европа, се устремяват към Новия свят и там в новата родина си припечелват хляба, с каквато и да е работа. Разделяйки се с всички предразсъдъци за съсловната и професионална чест, освобождавайки се от всички традиции, те печелят средства за изхранването си там и така, където и

както е възможно. Те са напълно прави, че няма работа, която да е позорна за човека. За това и аз реших да стъпя здраво на създалата се за мен почва да успея на всяка цена.

Много скоро се убедих и в това, че винаги и навсякъде може да се намери някаква работа, но и че винаги и навсякъде тя може лесно да се загуби. Именно несигурните доходи се превърнаха за мен в най-трудната част от живота ми. „Квалифицираният“ работник се изхвърля на улицата не толкова често като обикновения, но и той съвсем не е предпазен от тази участ. Ако той работи, защото е назначен някъде, то често става жертва на локаут или безработица поради участие в стачка. В случая липсата на постоянни доходи сурово си отмъщава на цялата икономика.

Селското момче, преселило си в града привлечено от по-лекия труд, по-краткия работен ден и други съблазни на града, привикнало към по-сигурна работа, захвърля работата си само в случай, че има сигурност да получи друга. Бедността сред селскостопанските работници е огромна, затова продължителната безработица сред тях е по-малко вероятна. Погрешно е да се мисли, че, дошлото в големия град селско момче, е по рождение направено от по-лош материал, отколкото онова, което е пуснало корени в селото. Напротив, практиката показва, че преселилите се в града селски елементи в повечето случаи са изключително здрави и енергични натури. Към тези „емигранти“ се отнасят не само емигриращите отвъд океана в Америка, но и онези младежи, които решават да напуснат селото си и да отидат да търсят щастие в големия град. Те също поемат голям риск. Повечето от тези селски момчета пристигат в големия град с някакви пари в джоба. Затова не им се налага да треперят за себе си ако за нещастие не си намерят работа веднага. По-лошо става, ако намерят работа и бързо я загубят. Нова работа се намира трудно, ако не е и невъзможно, през зимата. Няколко седмици ще изтрае. Ще получи социална помощ за безработица от касата на своя профсъюз и още ще изтърпи. Но когато изхарчи последния грош и касата престане да му плаща помощ поради прекалената продължителност на безработицата му, изпада в мизерия. Сега той трябва да скита по улиците с празен стомах, да залага и продава последните си вещи, дрехите му овехтяват и той започва все повече и повече да се отпуска физически, а след това и духовно. Ако остане и без покрив /а това през зимата се случва много

често/, положението му става направо бедствено. Накрая, той пак ще намери някаква работа, но играта ще се повтори от начало. Нещастieto ще го сполети за втори път и пак по същия начин. Третия път ударът на съдбата ще бъде още по-силен. Постепенно той ще се научи да се отнася към несигурното си положение все по-безразлично. Повторението на всичко това ще му изработи навик.

Благодарение на всичко това енергичният и трудолюбив момък постепенно променя цялостно облика си. От трудещ се той се превръща в обикновен инструмент на онези, които започват да го използват за ниските си и користни цели. Толкова често му се е налагало да бъде безработен без да има вина за това, че той започва да мисли така: месец повече или по-малко — няма значение. В края на краищата той започва да се отнася индиферентно не само към въпросите на своите доходи и съществуване, но и към въпросите, свързани с рушенето на държавните, обществените и общо културните ценности. Вече нищо не му струва да участва в стачки, но нищо не му струва и да се отнася към тях индиферентно.

Този процес имах възможност да наблюдавам със собствените си очи при хиляди случаи. Колкото повече наблюдавах тази игра, толкова повече растеше отвращението ми към милионния град, който отначало алчно привлича към себе си хората, за да ги отблъсне после жестоко и да ги унищожи.

Когато тези хора идват в града, тях като че с охота ги причисляват към населението на столицата, но останат ли там по-дълго, градът престава да се интересува от тях.

Мен също ме поочука животът в този световен град и трябваше да изпитам върху гърба си достатъчно материални и морални удари на съдбата. Още в едно се убедих тук: бързите преходи от заетост към безработица и обратно и свързаните с това вечни неравновесия в малкия ти бюджет, разрушават чувството на пестеливост и изобщо те лишават от желание рационално да устроиш живота си. Човек постепенно привиква в добрите времена да живее охолно, а в лошите — да гладува. Гладът приучава човека, щом му попаднат някакви пари, да ги изхарчи съвсем неразумно, и така той губи способността да се самоограничава. Достатъчно е да получи някаква си работа и да спечели някакви парици и веднага по най-лекомислен начин ги прахосва. Това изключва всякаква възможност да разпредели скромния

си бюджет дори и за една седмица. Спечелените пари отначало стигат за петте дни от седмицата, после само за три и накрая става така, че седмичната си надница пропилява за един ден.

А често вкъщи го чакат жена и деца. Понякога и тях ги въвличат в този ненормален живот, особено ако мъжът се отнася към тях добре и дори посвоему ги обича. Тогава всички те заедно за един, два или три дни прахосват цялата надница за седмицата. Докато има пари, те ядат и пият, а после останалата част от седмицата гладуват заедно.

През втората част от седмицата жената обикаля съседите, за да заеме малко пари, задлъжнява на бакалина и по различни начини се мъчи да намери изход да прекара последните дни от седмицата. На обед седят на масата над полупразни чинии, а често изобщо не се хранят. Чакат новата надница, говорят за нея, кроят планове и, гладувайки, мечтаят как ще настъпи новият щастлив ден и седмичната надница пак ще бъде пропиляна за няколко часа.

Малките деца още от ранно детство се сблъскват с тази мизерия. Но най-лошо става, когато мъжът се откъсва от семейството и майката в името на своите деца започва борба с него за начина му на живот. Тогава настават конфликти и раздори. И колкото повече мъжът се отчуждава от жена си, толкова повече той се сближава с алкохола. Всяка събота той е пиян. От чувство за самосъхранение и привързаност към децата си майката води упорита борба за жалките грошове, които трябва да изтръгне от мъжа си в повечето случаи по пътя от фабриката към кръчмата. В неделя или в понеделник през нощта той най-сетне се прибира вкъщи пиян, озлобен, пропилял всичко до последния грош. Тогава се разиграват такива сцени, от които да ни пази господ.

Хиляди пъти ми се е налагало да наблюдавам това. Отначало то ме дразнеше и възмущаваше, но после се научих да разбирам страшната трагедия на тези страдания и узрях за дълбоките причини, които ги пораждат. Това бяха нещастни жертви на несъвършени обществени условия.

Още по-лоши бяха тогава жилищните условия. Особено тежки те бяха за обикновения виенски работник. И сега ме побиват тръпки, когато си спомня за казармите, в които масово живееха тези нещастници, за тягостните картини на смет, нечистотии и на още много по-лоши неща, с които ми се налагаше да се сблъсквам.

Какво хубаво може да се очаква от такъв момент, когато от тези казарми в един прекрасен ден ще се устреми един неудържим поток от озлобени роби, за които безгрижния град дори не беше помислил? Да, безгрижен е светът на богатите.

Без да ги е грижа, оставят развитието нещата на самоход, не помисляйки за това, че рано или късно ще ги сполети възмездие, ако те навреме не помислят как да умиловат.

Колко сега съм благодарен на провидението, че ми даде възможност да премина през тази школа! В нея аз можех да се опълча срещу онова, което не ми харесваше. Тя ме възпита солидно за кратко време. Ако аз не исках съвсем да се разочаровам от тези хора, които ме обкръжаваха, трябваше да започна да правя разлика между външния облик на техния живот и причините, които пораждаха този облик. Само в този случай можеше всичко това да се изтърпи без човек да изпадне в отчаяние. Само така можех да видя пред себе си не само хора, тънещи в нищета и мръсотия, но и тъжните последствия от тъжните закони. А бремето на собствения ми живот и борба за съществуване, която също не беше лека, ме спасиха от опасността да изпадна в сантименталност. Аз съвсем не капитулирах и не увесвах нос, като виждах неизбежните последствия от даденото обществено развитие. Не, не трябва да се разбират така думите ми. Още тогава се убедих, че към целта има два пътя.

Дълбокото чувство на социална отговорност, насочено към създаване на по-добри условия за развитието на нашето общество в съчетание със непримиримата решителност да се унищожава всичко, което вреди.

Даже и природата съсредоточава цялото си внимание не на това да поддържа съществуването, а на това да осигури бъдещо развитие. Така и в живота на човека е необходимо той да мисли по-малко за това как изкуствено да облагородява съществуващото зло /което в 99 случая от 100 при така устроената човешка натура е невъзможно/, и повече за това как да разчисти пътя за по-качествено развитие в бъдеще.

Едва по време на моята борба във Виена за съществуване ми стана ясно, че обществената дейност при никакви обстоятелства не трябва да се свежда до смешна и безцелна благотворителност, тя трябва да се съсредоточава в отстраняването на онези съществени недостатъци в организацията на нашия икономически и културен

живот, които неизбежно водят или поне могат да доведат до израждане на отделни хора. Който разбира неправилно действителните причини за тези обществени явления, той именно и за това се затруднява или колебае в необходимостта да се приложат най-крайните и най-твърди средства за унищожаването на тези опасни за държавата явления.

Тези колебания, тази неувереност в себе си, всъщност са предизвикани от чувството на собствена вина и отговорност за това, че тези беди и трагедии съществуват; тази неувереност парализира волята и пречи да се вземе някакво сериозно и твърдо решение, а слабостта и неувереността — да се проведат необходимите мерки само засилва нещастieto. Когато настъпва епоха, която не се чувства виновна за цялото това зло, само тогава хората получават необходимото вътрешно спокойствие и сила, за да изкоренят жестоко и безпощадно злото в корена му. В тогавашната австрийска държава нямаше почти никакво социално законодателство; слабостта ѝ в борбата против всички тези процеси на израждане направо се набиваха на очи.

Трудно ми е да кажа кое през този период ме възмущаваше повече: икономическите беди на обкръжаващата ме тогава среда, ниското ѝ нравствено и морално равнище или степента на културното ѝ падение. Колко често нашите буржоа негодуват срещу морала, когато им се налага да чуят от устата на някой нещастен скитник, че на него в края на краищата му е все едно, дали е немец или не, че той се чувства навсякъде еднакво добре или зле в зависимост от това, дали има парче хляб.

По повод на този недостатък на „националната гордост“ те правят големи морални заключения, без да щадят ругатните си.

Но много ли са се поразмислили тези национално горди хора над това, което обяснява обстоятелството, че те самите мислят и чувстват по друг начин. Много ли са се поразмислили над това колко приятни спомени във всички области на културния и художествения живот са им дали впечатлението за величието на родината им, на нацията им, колко са им създали приятното усещане да принадлежат именно към този наказан от бога народ? Замисляли ли са се, доколко тази гордост за своята родина зависи от това, че те са имали реалната възможност да се запознаят с нейното величие във всички области? Мисли ли нашата буржоазия в какви смешно малки размери са създадени тези реални предпоставки за нашия „народ“?

Нека да не ни привеждат аргумента, че „и в другите страни нещата били по същия начин“, но трябва да се знае, че там работникът се прекланя пред родината си. Но дори това да е така, то все още не е оправдание за нашето бездействие. Но то не е така, понеже онова, което например у французите наричаме „шовинистично“ възпитание, на практика не е нищо друго освен силно подчертаване на величието на Франция във всички области на културата или, както обичат французите да казват, на „цивилизацията“. Младият французин е възпитаван не в „обективност“, а в самото субективно отношение, което само можем да си представим, към всичко онова, което трябва да подчертае политическото и културното величие на родината му.

Подобно възпитание трябва да се отнася само към най-общите и най-големите въпроси и, ако се наложи, то паметта в това отношение трябва непрестанно да се упражнява, за да предизвиква съответното чувство в народа.

А при нас не само пропускаме да направим необходимото, но разрушаваме и малкото, за което имаме щастието да научим в училище. Ако нуждата и несгодите не са унищожили от паметта на народа всички хубави спомени за миналото, то все едно тогава ще се постарее да го отровим така, че да забрави за тях. Представете си само конкретно.

В сутерен, състоящ се от две полутъмни стаи, живее седемчленно работническо семейство. От петте деца най-малкият е, да кажем, на три годинки. Това е точно възрастта, когато първите впечатления се възприемат много силно. При даровитите хора спомените от тези години живеят до най-дълбока старост. Теснотията създава крайно неблагоприятна обстановка. Споровете и кавгите възникват вече само заради нея. Тези хора не просто живеят заедно, те се задушат взаимно. Най-малкият спор, който в по-просторна квартира би се разрешил от това, че хората ще се разотидат в различни кътчета, в тази обстановка често довежда до безкрайна свада. Децата някак си понасят тази обстановка; те също често спорят и се карат, но бързо забравят кавгите си. Когато обаче възрастните се разправят всеки божи ден, това приема най-отвратителните форми и тежките методи на нагледното обучение се отразяват неизбежно и върху децата. А когато взаимните караници между бащата и майката стигнат до там, че той в пияно състояние се обръща грубо към нея или даже я бие, тогава

хората, които не живеят в подобна обстановка, не могат даже да си представят до какви последствия води всичко това. В тази среда вече и шестгодишното дете научава неща, които могат да уплашат и един възрастен. Морално отровен и физически недоразвит, младият гражданин, често и с въшки, тръгва на училище. Горедолу се научава да чете и пише, но това е всичко. За това да учи въкщи в подобна обстановка, не може да става и дума. Напротив. Бащата и майката в присъствието на детето хулят учителя и училището с такива изрази, които не бива и да се предават. Вместо да помагат на децата да се учат, родителите по-скоро са склонни да ги сложат на колена и да ги набият. Всичко, което се налага на нещастните деца да чуват в такава обстановка, в никакъв случай не им внушава уважение към обкръжаващия свят. Няма да чуят нито една добра дума за човечеството въобще. Всичките учреждения и власти тук се подлагат на най-жестока и груба критика, — започвайки от учителя и завършвайки с главнокомандващия на държавата. Родителите ругаят всички и всичко — религията и морала, държавата и обществото — и често по много грозен начин. Когато такова момче навърши 14 години и завърши основно училище, то в повечето случаи е трудно да се реши какво в него преобладава: изключителна глупост, тъй като училището не може да го научи на нищо сериозно, или грубост, често свързана с такава ненормална за тази възраст безнравственост, че косите ти се изправят.

Още отсега той няма нищо свято. Нищо забележително не е видял в живота и предварително знае, че по-нататък всичко ще стане още по-лошо в живота, в който той навлиза. Тригодишното момче се е превърнало в петнадесетгодишен юноша. Той няма никакви авторитети. Нищо освен мизерия и мръсотия този младеж не е видял, нищо, което би могло да му вдъхне ентусиазъм и стремеж към повъзвишеното. Но сега му предстои да премине през по-суровата школа на живота. Сега за него започват онези мъчения, през които е минал баща му. Той по цял ден се шляе. Връща се въкщи късно вечерта. За развлечение пребива нещастното същество, което се нарича негова майка. Изкарва си яда с груби ругатни. Накрая му се изпречва „щастлив“ случай и той попада в затвор за малолетни, където „усъвършенства“ образованието си.

А нашите благочестиви буржоази отгоре на това се учудват, че този на този „гражданин“ му липсвал достатъчен национален ентусиазъм.

Нашето буржоазно общество спокойно наблюдава как чрез театъра и киното, чрез упадъчната литература и сензационните вестници всеки ден тровят народа. И след всичко това продължава да се учудва защо нашите народни маси не били достатъчно нравствени. За това бях много чел и много учил.

Ще кажа и това, че под „четене“ разбирам може би нещо съвсем различно от това, което смята преобладаващата част от нашата така наречена „интелигенция“.

Познавам мнозина, които „четат“ безкрайно много — книга подир книга, буква по буква, и въпреки това не мога да нарека тези хора по друг начин освен „начетени“. Разбира се тези хора притежават голямо количество „знание“, но техният мозък е съвършено неспособен що-годе правилно да усвои, регистрира и класифицира възприетия материал. Те изобщо не притежават способността да отделят в книгата ценното от ненужното, да задържат необходимото в главата, а излишното, ако е възможно, просто да не виждат и при всички случаи да не се обременяват с баласт.

Защото четенето не е самоцел, а само средство към целта. Четенето има за цел да помогне на човека да получи знания в областта, в която са неговите способности и целенасоченост. Четенето предоставя на човека онези инструменти, които са му нужни за професията, независимо от това дали става дума за обикновена борба за съществуване или за удовлетворяване на по-високи потребности. От друга страна, четенето трябва да помогне на човека да си изгради общ мироглед. Във всички случаи е еднакво необходимо съдържанието на прочетеното да не се отлага в мозъка като съдържание на книга. Задачата не е да се обременява паметта с определено количество книги. Трябва да се стремим в рамките на общия мироглед мозайката от книги да намира своето място в умствения багаж на човека и да му помага да укрепва и разширява светоусещането си. В противен случай в главата на читателя ще има само хаос. Механичното четене се оказва съвсем безполезно независимо от мнението на нещастния, нагълтал се с книги читател. Такъв читател понякога напълно сериозно смята себе си за „образован“, въобразява си, че добре е опознал живота и се е

обогатил със знания, а същевременно колкото повече трупа такова „образование“, все повече и повече се отдалечава от целта си. Накрая той ще завърши или в санаториум, или като „политик“ в парламента. Който работи така над себе си, никога не успява да използва хаотичните си „знания“ за целите, възникващи пред него във всеки един момент. Умственият му баласт е насочен не към живота, а към мъртвите книги. И въпреки че животът много пъти ще го подтиква да взема действително най-ценното от книгите, този нещастен читател ще съумее единствено да се позовава на някоя страница от прочетеното, но не и да я прилага в живота. Във всеки критичен момент такива мъдреци с пот на лицето търсят в книгите аналози и паралели и разбира се неизбежно правят грешка.

Ако това не беше така, то политическите действия на някои наши учени-управници щяха да бъдат напълно необясними. Тогава щеше да ни остане единствения извод: вместо патологични наклонности те притежават чертите на обикновени мошеници. Човек, който умее да чете правилно, ще успее от всяка книга, всеки вестник и всяка прочетена брошура да вземе всичко ценно, което действително има не само преходно значение. Той ще успее да разчлени и усвои новия материал така, че той да му помогне да уточни и попълни по-ранните си знания и да получи нова информация, която ще му помогне да обоснове правилността на възгледите му. Ако пред такъв човек животът внезапно постави нови въпроси, паметта му моментално ще му подсказва онова от прочетеното, което именно е необходимо в дадената ситуация. От материала, натрупан в мозъка му в продължение на години, той бързо ще успее да мобилизира нужното му за изясняване на поставения нов проблем и за правилния му отговор.

Само такова четене има смисъл и цел.

Този оратор, който не успее в тази последователност да усвои материала си, никога няма да е в състояние, натъквайки се на възражение, достатъчно убедително да защити собствения си възглед, даже и той да е хиляди пъти правилен и да съответства на действителността. Във всяка дискусия паметта непременно ще подведе такъв оратор, в нужната минута той няма да намери нито доводи в потвърждение на своите тезиси, нито материал за опровергаване на противника. Ако става въпрос за оратор, който може за засрами само себе си, то това е половин беда: много по-лошо е, когато сляпата съдба

направи от такъв всезнаещ и заедно с това нищо не знаещ господин ръководен орган на държавата.

Що се касае до мен, още от ранна възраст се стараех да чета правилно. За щастие за това ми помагаша и паметта и разбирането. В това отношение периодът във Виена беше за мен особено продуктивен и ценен. Възприятията от ежедневието ме стимулираха да се задълбочавам в изучаването на всички нови и най-различни проблеми. Получавайки възможността да обосновавам практиката с теория и теорията да проверявам на практика, аз се предпазих от това теорията да ме откъсне от живота, а практиката да ме лиши от способността да обобщавам. По този начин опитът от ежедневието ме подтикна към основателно теоретично изучаване на два много важни проблема освен социалния. Кой знае, кога именно щеше да ми се наложи да се задълбоча в изучаването на марксизма, ако тогавашният период не ми напъха направо в лицето този проблем.

* * *

В ранната си младост и малкото, което съм чувал за социалдемократията е било неправилно.

Обстоятелството, че социалдемократията водеше борба за всеобщо, тайно изборително право, ме радваше искрено. Разумът ми и тогава ми подсказваше, че това трябваше да доведе до отслабване на хабсбургския режим, който така ненавиждах. Бях твърдо уверен, че придунавската монархия не може да се държи по друг начин, освен жертвайки интересите на австрийските немци. Знаех, че, даже с цената на бавната славянизация на немците в Австрия, все още не е гарантирано създаването на жизнеспособна държава по простата причина, че самият държавен строй на славяните е съмнителен. Именно, имайки предвид този факт, приветствах всичко, което по мое мнение трябваше да доведе до крах погазилата интересите на 10 милиона немци, обречена на смърт държава. Колкото повече националните противоречия и борби на различни езици се разгаряха и разяждаха австрийския парламент, толкова по-близко беше часът на бъдещото разпадане на тази вавилонска страна, а с това приближаваше и часът на освобождение на моя австро-немски народ. Само при

тогавашните условия пред мен изникваше пътя на присъединяване на австрийските немци към Германия.

По този начин дейността на социалдемокрацията за мен не беше антипатична. Освен това бях достатъчно неопитен и глупав тогава, за да мисля, че социалдемокрацията се грижи за подобряване на материалното състояние на работниците. И това разбира се в моите представи говореше повече за нея, отколкото срещу нея. Това, което тогава повече от всичко ме отблъскваше в социалдемокрацията, беше враждебното ѝ отношение към борбата за немските интереси, унижителното ѝ подмазване пред славянските „другари“, които приемаха с охота отстъпките на умилкващите се около тях австрийски социалдемократи, но заедно с това ги третираха отвисоко, както и между впрочем напълно заслужаваха тези досадни келепирджии.

Когато станах на 17 години, думата „марксизъм“ ми беше малко позната, а думите „социалдемокрация“ и „социализъм“ ми се струваха еднакви. И тук потрябваха тежките удари на съдбата, за да отворят очите ми за тази нечувана измама на народа. До този момент наблюдавах социалдемократическата партия само като зрител по време на масови демонстрации. Нямах още никаква представа за истинското направление на умовете на привържениците ѝ и не разбирах още същността на нейното учение. Едва сега имах съприкосновение с нея и можах да се запозная отблизо с продуктите на нейното възпитание и „мироглед“. Това, за което при други условия бяха необходими десетилетия, аз сега получих за няколко месеца. Разбрах, че зад фразите за социална добродетел и любов към ближния се крие истинска чума, от заразата на която трябва възможно по-бързо да освободим земята, защото в противен случай земята може много лесно да се освободи от човечеството.

Първият ми сблъсък със социалдемокрацията стана на постройката, на която работех. Още от самото начало отношенията не се установиха особено дружелюбни. Дрехите ми бяха в относително добър вид, езикът ми беше любезен и цялото ми поведение сдържано. Бях толкова силно потънал в мислите си, че не обръщах голямо внимание на обкръжаващата ме среда. Търсех работа, колкото да не умра от глад и да имам възможност, макар и бавно и постепенно, да продължавам образованието си. Може би дълго нямаше да обръщам внимание на обкръжението си, ако на третия или на четвъртия ден не

стана една случка, която веднага ме накара да заема позиция: поканиха ме да стана член на организация. Онова, което по-рано не ми се явяваше и насън, по това време разбрах бързо и основателно.

Въпросът за здравето национално съзнание на народа на първо място е свързан със създаване на здрави социални отношения като фундамента за правилното възпитание на индивидума. Само този, който чрез възпитанието в училище се е запознал с културното, икономическото и преди всичко политическото величие на родината си, може да се изпълни с вътрешна гордост от това, че принадлежи към даден народ. Човек може да се бори само за онова, което обича. Може да обича само онова, което уважава, и да уважава само онова, което в крайна сметка познава. Когато в мен се пробуди интересът към социалните проблеми, започнах съвсем основателно да ги изучавам. Пред мен се откри непознат досега свят.

През 1909–1910 г. личното ми положение малко се измени; не ми се налагаше повече да бъда общ работник, сега можех да си припечелвам хляба по друг начин. По това време започнах да работя като чертожник и акварелист. По отношение на надницата нещата не вървяха добре — тя едва стигаше, за да живея, — но всичко имаше своя смисъл от гледна точка на избраната от мен професия. Сега вече не се връщах вечер вкъщи смъртно уморен, без да съм в състояние да взема книга в ръце. Настоящата ми работа вървеше ръка за ръка с бъдещата ми професия. Сега бях в известен смисъл сам господар на времето си и можех да го разпределям по-добре отпреди. Рисувах за надницата си и учех за душата си. Сега имах възможност като допълнение на практическите ми наблюдения да получа онези теоретични знания, които са нужни за разрешаване на социалните проблеми. Започнах да изучавам повече или по-малко всичко, което ми попадеше под ръка, четях книги и се задълбочавах в собствените си разсъждения.

Сега си мисля, че тогава хората са ме взимали за особняк. Че се отдавах с цялата си страст и любов на строителното изкуство, беше съвсем естествено. Това изкуство, наред с музиката, ми се струваше тогава като връх на всички изкуства: заниманието с него при тези обстоятелства не беше за мен „труд“, а най-висше щастие. Можех неуморно до късно през нощта да чета и да чертая. Винаги ме крепеше вярата, че даже и след много години за мен все пак ще настъпят по-

добри времена. Бях убеден, че ще дойде момент, в който ще си изработя име на архитект.

Че заедно с това проявявах интерес към политиката, ми се струваше съвсем естествено. Смятах това за съвсем естествен дълг на всеки мислещ човек. По това време ми липсваха сведения за професионалната организация. Не можех тогава нищо да кажа нито за целесъобразността, нито за нецелесъобразността за съществуването ѝ. Но тъй като ми казаха, че съм длъжен да встъпя в организацията, то аз отказах. Мотивирах отговора си с това, че не разбирам въпроса и не мога да си позволя да направя някакъв ход. Благодарение на първата половина на мотивировката ми не ме изгониха веднага от работа. Вероятно се надявах, че след няколко дни ще успеят да ме убедят или заплашат. И в двата случая се залъгвах. Минаха още две седмици и сега не можех да си позволя да постъпя в профсъюза, даже и да поисках. В продължение на тези две седмици се запознах с обкръжението ми. Сега нямаше сила на света, която да ме принуди да постъпя в организация, представителите на която за кратко време видях в толкова неблагоприятна светлина. Първите дни ми беше тежко.

На обед част от работниците отиваха в близката кръчма, а останалите обядваха оскъдно на строежа. Това бяха женени работници, чиито съпруги им донасяха в бедни съдини течен обяд. В края на седмицата втората част от работниците се увеличаваше; защо? Това разбрах едва по-късно. Тогава започнаха политическите спорове.

Настрана си изпих бутилката с мляко и изядох парчето си хляб. Внимателно изучавайки своето обкръжение, аз се размислих над нещастната си съдба. Малкото, което чух, беше напълно достатъчно. Честичко ми се струваше, че тези господа нарочно се струпваха поблизо до мен, за да ме накарат да изразя някакво мнение. Онова, което чувах около себе си, можеше само да ме раздразни до крайна степен. Те отричаха и проклинаха всичко: нацията като продукт на капиталистическите „класи“ — колко често ми се налагаше да чувам тази дума; родината като оръжие на буржоазията за експлоатация на работниците; силата на законите като средство за потискане на пролетариата; училището като учреждение, което възпитава роби и едновременно робовладелци; религията като средство за заблуда на обречения на експлоатация народ; морала като символ на овчедушие и

т.н. С една дума за тях не съществуваше нищо чисто и свято; всичко, буквално всичко изхвърляха на боклука.

Отначало се опитвах да мълча, но в края на краищата не биваше да се мълчи повече. Започнах да се изказвам и възразявам. Сега ми се наложи да се убедя, че докато не получа достатъчно знания и не усвоя спорните въпроси, е безнадеждно да убедя някого в противното. Тогава започнах да се ровя в онези източници, от които те черпеха своята съмнителна мъдрост. Започнах да чета книга след книга, брошура след брошура.

Но на строежа споровете ставаха все по-горещи. С всеки изминат ден се изказвах все по-добре, тъй като сега имах повече сведения за тяхната собствена наука, отколкото противниците ми. Но много скоро настъпи моментът, когато те приложиха онова изпитано средство, което най-лесно от всичко побеждава разума: терорът. Някои от ръководителите на враговете ми предоставиха избор: или да напусна строежа доброволно, или да ме изхвърлят оттук. Тъй като бях свършено сам, аз предпочетох първото и си отидох от строежа, помъдрял от случката.

Отидох си с отвращение, но заедно с това инцидентът ме грабна дотолкова, че ми беше невъзможно да го забравя. Не, това няма да оставя така. Първоначалното чувство на отвращение скоро се замени с упорито желание за по-нататъшна борба. Реших независимо от всичко отново да отида на друг строеж. Към такова решение ме подтикна и нуждата. Минаха няколко седмици и аз изразходвах всичките си оскъдни запаси, а безмилостният глад ме подтикваше към действие. Дори и против волята си бях длъжен да отида на строежа. Играта се повтори отново. Финалът беше същия като при първия път. Помня, че се борих вътрешно: нима те наистина са хора, нима са достойни да принадлежат към великия народ?

Труден въпрос! Ако отговорим положително, тогава борбата за народност не си струва труда и жертвите, които се налага на добрите хора да принасят за такива негодници. Ако отговорим отрицателно ще се окаже, че народът ни е много беден на човеци.

В тези дни ми се струваше, че тази човешка маса, която не бива и да се причислява към синовете на народа, заплашително нараства като лавина и това предизвика в мен силно безпокойство.

Със съвсем различни чувства наблюдавах сега масовата демонстрация на работниците от Виена, проведена тези дни по някакъв повод. В продължение на два часа стоях и наблюдавах, затаил дъх, безкрайния размер на човешките червеи, които пълзяха пред очите ми. Потиснат от това зрелище, най-накрая аз напуснах площада и се отправих към къщи. По пътя видях на прозореца на една будка за цигари „Работнически вестник“ — централен орган на старата австрийска социалдемократия. В едно евтино народно кафене, в което често се отбивах, за да чета вестник, този орган също лежеше винаги на масата. Но досега не можех да си наложя да подържа в ръка този отвратителен вестник за повече от 1–2 минути, чийто тон ми действаше като отрова на душата. Сега от тягостното впечатление от демонстрацията някакъв вътрешен глас ме накара да си купя вестника и да го прочета. Вечерта взех мерки да го прочета. И независимо от гневните избухвания и негодувания, сега започнах редовно да вниквам в тази концентрирана лъжа.

Четенето на ежедневна социалдемократическа преса ми позволи повече от запознаването с теоретичната ѝ литература да разбере хода на идеите на социалдемократията и на вътрешната ѝ същност.

Всъщност каква голяма разлика има между тази преса и чисто теоретичната литература на социалдемократията, където срещаш море от фрази за свободата, красотата и „достойнството“, където нямат край думите за хуманност и морал, — и всичко това от погледа на пророците с грубия език на ежедневната социалдемократическа преса, която работи с помощта на долна клевета и най-виртуозни чудовищни лъжи. Теоретичната преса е насочена към глупавите лицемери от редовете на средната и висша „интелигенция“, а ежедневникът — към масата.

За мен лично задълбочаването в тази литература и преса ми помогна да разбере още по-ясно привързаността ми към народа.

Онова, което по-рано водеше към непреодолима пропаст, сега се превърна в повод за още по-голяма любов.

При наличие на това чудовищно промиване на мозъците само един глупак може да осъжда тези, които падат в жертва на тази измама. Колкото повече придобивах в близките години идейна самостоятелност, толкова повече растеше в мен разбирането за вътрешните причини на успеха на социалдемократията. Сега разбрах

какво значение имаше за социалдемокрацията пошлото изискване към работниците да издават само червени вестници, да посещават само червени сбирки, да четат само червени книги. Напълно ясно виждах с очите си до какви крайни резултати водеше това нетърпимо учение.

Психиката на широките маси е напълно невъзприемчива към слабостта ѝ половинчатото. Душевното възприятие на жената е по-малко достъпно за аргументите на абстрактния разум, отколкото на неподдаващия се на определение инстинктивен стремеж към допълващата я сила. Жената с по-голямо желание ще се подчини на силния, отколкото сама да подчини на себе си слабия. Така и масите повече обичат тираните, отколкото тези, които им се покоряват. Те се чувстват по-удовлетворени от учение, което не търпи други теории, камо ли възприемане на либерални идеи. По-голямата част от масите не знае какво да прави със свободата и дори се чувства изоставена. На безсрамното им духовно малтретиране от социалдемокрацията масите реагират така вяло, както и на възмутителната злоупотреба с човешките им права и свободи. Те нямат ни най-малка представа за безумната същност на всяко учение, те виждат само безпощадната сила и животинския ѝ израз и в последна сметка заемат пасивна позиция.

Ако на социалдемокрацията бъде противопоставено по-правдоподобно учение, но прокарвано с такава сила и животинска грубост, то учението ще победи макар и след тежка борба. Не изминаха и две години, откакто ми стана напълно ясно учението на социалдемокрацията, а също така и прийомите, с които тя го прилага. Вникнах в този безсрамен идеологически терор, който тази партия прилагаше срещу буржоазията, неспособна да ѝ се противопостави нито физически, нито морално. По даден знак започваше истинска канонада от лъжи и клевети срещу противника, който в дадения момент изглеждаше на социалдемокрацията по-опасен и това продължаваше, докато на нападната страна не ѝ издържат нервите и тя не жертва някое лице, което беше най-омразно на социалдемокрацията. Глупаци! Така или иначе не постигат нищо. Играта започва отново и продължава дотогава, докато страхът пред тези озверели кучета не парализира всякаква воля.

От собствен опит социалдемокрацията добре знае цената на силата и затова с най-голяма ярост се опълчва точно срещу тези, в

които в една или друга степен подозира това рядко качество, и обратно — с охота хвали слабите натури, които открива в редиците на противника си. Понякога това го прави предпазливо, друг път публично и по-смело — в зависимост от предполагаемите духовни качества на даденото лице.

Социалдемократията предпочита да има срещу себе си безволев и безсилен гений, отколкото силна, макар и скромна в идейните си изяви натура. Най-много разбира се ѝ харесват слабохарактерните и слабоумните противници.

Тя умее да създава представи, че единствения начин да се запази мира е да ѝ се отстъпи, а в същото време умно и предпазливо сама продължава да настъпва позиция подир позиция ту чрез скрито шантажиране, ту чрез явно ограбване /когато общото внимание е насочено другаде/, или пък, използвайки положението, че противникът не желае да дразни особено социалдемократията, да създава шумни сензации и т.н. Това е тактика на използване на слабостите на противника до краен предел. Тази тактика с математическа точност води до успех, ако само противната страна не се научи да се бори срещу отровните газове със същите такива.

На слабите натури най-сетне трябва да се обясни, че тук става дума да бъдеш или да не бъдеш. И така си изясних ролята на физическия терор по отношение на отделния човек и на масите. Тук се включва и съвършено точната преценка на психологическите последици. Терорът в работилницата, фабриката, залата на събранието или при масови демонстрации винаги ще има успех, ако не му бъде противопоставен също такъв силен терор.

Тогава разбира се социалдемократията надига ужасен вой. Тя, която от край време отрича всяка държавна власт, сега се обръща към нея за помощ и сигурно накрая ще постигне нещо: сред „висшите чиновници“ ще намери някои магарета, които ще помогнат на тази чума в борбата срещу единствения си сериозен противник, понеже тези магарета ще се надяват по такъв начин да заслужат известно благоволение в очите на социалдемократията.

Какво впечатление подобен успех прави на широката маса както от привърженици, така и от противници на социалдемократията, може да разбере само този, който познава народната душа не от книгите, а от реалната действителност. В редиците на привържениците на

социалдемократията постигната победа се възприема като доказателство за дълбоката ѝ правота. Противниците ѝ пък изпадат в отчаяние и престават да вярват, че е възможна изобщо по-нататъшна съпротива.

Колкото повече се запознавах с методите на физически терор, използван от социалдемократията, толкова по-малко можех да се възмуствам за стотиците хиляди хора, станали негова жертва.

На тогавашния период от живота си най-много дължа за това, че ми върна към собствения ми народ, че ме научи да различавам измамниците от жертвите на измамата. За нищо друго, освен за жертви трябва да се смятат хората, попаднали в ръцете на измамниците. По-горе обрисовах с непривлекателни щрихи живота на „нисшите“ слоеве. Но изложението ми би било непълно, ако сега не подчертая, че сред тези народни маси виждах и светли петна, че не един път се сблъсках с образци на рядко самопожертвование, на вярно приятелство, изумителна непретенциозност и скромност — особено сред работниците от старото поколение. В младото поколение тези добродетели се срещаха много по-рядко, понеже на тях по-голямо влияние им оказват отрицателните страни на големия град; но и сред младите работници нерядко срещах много, у които уравновесения вътрешен мир вземаше връх над низостите и посредствеността в живота. Ако тези, често хубави и добри хора, встъпваха в редовете на политическите противници на нашия народ и по този начин им помагаша, то това може да се обясни единствено с факта, че те не са разбрали низостта на учението на социалдемократията. Те и не можеха да я разберат, тъй като ние никога не си направихме труда да помислим за тези хора, а обществената ситуация се оказа по-силна, отколкото понякога добрата им воля. Независимо от всичко към лагера на социалдемократията ги тласкаше мизерията.

Безброй пъти нашата буржоазия по най-неумел начин, а понякога и по най-неморален, се опълчваше против съвсем скромни и хуманно справедливи искания, при това често без полза за себе си и дори без перспектива да получи някаква полза. Именно заради това дори порядъчните работници се изкарваха от профсъюзите на политическата сцена.

С увереност може да се каже, че първоначално милионите работници са настроени враждебно към социалдемократическата

партия, но съпротивата им се побеждава от съвършено безумното понякога поведение на буржоазните партии, изразяващо се в пълен и непрекословен отказ да приемат каквото и да е социално искане. В края на краищата отказът да подобрят условията на труда, да вземат мерки срещу производствените травми, да ограничат детския труд или да създадат условия за защита на жената по времето, когато носи под сърцето си бъдещия „син на родината“, — всичко това само помага на социалдемократията, която с благодарност регистрира всеки такъв отказ и се възползва от тези настроения на заможните класи да вкара масите в своя капан. Нашето политическо „бюргерство“ никога няма да може да получи прошка за греховете си. Отклонявайки всички опити да се преодолее социалното зло, организирайки съпротива срещу тях, тези политици сеят омраза и така, макар и външно, оправдават изявленията на смъртните врагове на нашия народ, че само социалдемократическата партия наистина мислила за интересите на трудещите се. По такъв начин тези политици оправдаха морално съществуването на профсъюзите, т.е. на онези организации, които отдавна служат за главна опора на политическата партия. В годините на обучението ми във Виена бях принуден независимо от желанието ми да заема позиция по въпроса за профсъюзите.

Тъй като гледах на профсъюза като на неразделна част от социалдемократическата партия, решението ми беше прибързано и ... неправилно. Отнесох се към профсъюзите напълно отрицателно. Но и по този изключително важен въпрос съдбата ми даде ценен урок. В резултат на това първото ми мнение беше оборено. На двадесетгодишна възраст се научих да различавам профсъюзите, представляващи средство за защита на общите социални права на трудещите се и завоюване на по-добри условия за живот за работниците с различни професии, от профсъюзите, служещи за инструмент на политическата партия и класовата борба.

Обстоятелството, че социалдемократията разбра огромното значение на професионалното движение, и осигури възможността да се разпорежда с този инструмент и в резултат на това — успя. А обстоятелството, че буржоазията не разбра това, й струваше загуба на политически позиции. Надменно сляпа, тя се надяваше чрез простото „отрицание“ на профсъюзите да попречи на логичния ход на развитието. А стана така, че тя насочи това развитие в посока,

противна на логиката. Твърдението, че професионалното движение било враждебно на родината, е нелепост и отгоре на това неистина. Правилно е обратното. Докато профсъюзната дейност цели да подобри живота на цяло съсловие, представляващо една от главните опори на нацията, това движение не само не е враждебно на отечеството и държавата, а напротив то е „национално“ в най-добрия смисъл на думата. Такова профсъюзно движение спомага да се създадат социални предпоставки, без които общонационалното възпитание изобщо е невъзможно. Такова профсъюзно движение придобива огромната заслуга, че е спомогнало да се победи социалната болест, окончателно да се унищожи бацилът на тази болест и по този начин да се съдейства за общото оздравяване на народния организъм. Ето защо спорът за необходимостта от профсъюзите е наистина безцелен.

Докато сред работодателите има хора с недоразвито социално чувство или още повече с лошо развито чувство за справедливост и защита на правата, задачата на профсъюзните ръководители, които са също част от нашия народ, е да защитават интересите на обществото срещу алчността и неразумността на отделните хора. Съхраняването на вярата в народа и предаността към него е от такъв интерес за нацията, както запазването на целостта на народа. И двете неща се игнорират от онези работодатели, които не се чувстват като част от обществения организъм. Защото отвратителната алчност и безпощадност дълбоко уврежда бъдещето.

Да се отстранят причините за подобно развитие, е заслуга пред нацията, а не обратно. Нека не ни казват, че всеки отделен работник има пълното право да си направи съответните изводи за онази истинска или фалшива несправедливост, която му причиняват, т.е. да напуснат дадения работодател. Не! Това е глупаво. Това е само проба да се отклони вниманието от важния въпрос. Едно от двете: или отстраняването на лошите антиобществени условия е в интерес на нацията или тона не е така. Ако това обаче е така, човек трябва да се бори с това зло със средства, които обещават успех. Отделният работник никога не е в състояние да защитава интересите си против властта на крупните предприемачи. Тук не става въпрос за победа на висшето право. Ако и двете страни бяха на едно мнение, нямаше да има спор. Тук става въпрос за по-силния. Ако това не беше така, ако и

двете страни имаха чувство за справедливост, спорът би се разрешил по честен начин или по-точно нямаше въобще да възникне.

Не, ако антиобщественото или незаконното третиране на човека го призовава към съпротивление, то борбата може да се разреши само с помощта на по-голяма или по-малка сила дотогава, докато не бъде създадена със закон съдебна инстанция за унищожаване на това зло. Но от това следва, че за по-успешната борба с работодателя и неговата концентрирана сила работникът трябва да подеме не като отделно лице в противен случай не може и дума да става за победа.

Ясно е, че професионалната организация можеше да спомогне за укрепване на социалната идея в практическия живот и с това за отстраняване на онези причини, които предизвикват раздразнението на масите и постоянно пораждат поводи за недоволство и оплаквания.

Ако това сега не е така, то по-голямата част от вината носят онези, които пречат на отстраняването на общественото зло по законен път. Вината е в онези, които използват цялото си политическо влияние, за да попречат на законодателството.

Колкото повече политиката на буржоазията не разбираше или по-точно не желаше да разбере значението на професионалната организация и ѝ поставяше все нови препятствия, толкова по-уверено социалдемократията сграбчваше това движение в ръцете си. С голяма далновидност тя си създаде здрава база, която не един път се оказваше последната ѝ защита в критичен момент. Разбира се, при това вътрешната цел на движението постепенно се загуби, което откри път на нови цели. Социалдемократията никога не е и помисляла да запази първоначалните задачи на професионалното движение. Не, разбира се, че не е мислила за това.

В опитните ѝ ръце в продължение на няколко десетилетия това оръдие за защита на обществените права на човека се превърна в инструмент, насочен към разрушаване на националната икономика. Че в този случай страдат интересите на работниците, не трогваше ни най-малко социалдемократията. Прилагането на икономически мерки на принуда дава възможност и в политически план да се използва изнудването. Социалдемократията е достатъчна безочлива, за да се възползва от това, а следващите я маси са достатъчно овчедушни, за да ѝ позволят да го прави. Едното допълва другото.

Вече на границата на XX век профдвижението отдавна престана да служи на предишната си задача. От година на година то все повече се подчиняваше на политиката на социалдемокрацията и накрая се превърна в инструмент на класовата борба. Негова задача стана ден след ден да нанася удари на онзи икономически ред, който едва-едва беше построен с толкова много труд. Разрушавайки икономическия фундамент на държавата, вече може да се подготви същата съдба и за самата държава. С всеки изминат ден профсъюзите започнаха все по-малко да защитават реалните интересите на работниците. Политическата мъдрост подсказа на вождовете, че няма смисъл да се подобрява икономическото положение на работниците: ако силно се повдигне социалното и културно равнище на широките маси, то ще възникне опасност при удовлетворяване на потребностите на широките маси те да не позволят повече да бъдат използвани като безволево оръдие.

Тази перспектива внушаваше на вождовете такъв страх, че те накрая не само престанаха да се борят за повдигане на икономическото равнище на работниците, но и най-решително се обявиха срещу това. Да се намери обяснения за това напълно неразбираемо поведение не беше за тях трудно. Започнаха да предявяват такива огромни изисквания, че онези малки отстъпки, които можеха да се измъкнат от работодателите, трябваше да се струват на работниците относително съвсем нищожни. И ето, че те започнаха ежедневно да доказват на работниците нищожеството на тези отстъпки и да ги убеждават, че тук си имат работа с дяволски план: отстъпвайки смешно малко, да откажат на работниците удовлетворяване на свещените им права, а и на всичко отгоре да отслабят настъпателния натиск на работническото движение. При неголемите мисловни възможности на широките маси не нужно да се учудваме, че този подход се оказва сполучлив.

В лагера на буржоазията много се възмущаваха по повод на измамната тактика на социалдемокрацията, но самите представители на буржоазията не можеха да приемат никаква сериозна линия на поведение. Изглеждаше, че щом социалдемокрацията трепереше пред всяко реално подобряване на положението на работниците, то трябваше да се напрегнат всички сили в тази посока и по този начин да се изтръгне от ръцете на апостолите на класовата борба сляпотоим оръжие.

Нищо подобно не се направи. Вместо де се премине в настъпление и да се заеме бойна позиция спрямо противника, предприемаческите кръгове предпочетоха да се отдръпнат назад, да отстъпят и малкото под натиска на противника и в най-последния момент да се съгласяват само на такива малки промени, на които, имайки в предвид своята слабост, не можеха да окажат противодействие и които социалдемократията лесно можеше да отклони. В действителност всичко си остана по-старому. Само недоволството се увеличи още повече.

Още тогава така наречените „свободни профсъюзи“ висяха като сиви облаци над общополитическия хоризонт и помрачаваха съществуването на всеки отделен трудещ се. Свободните профсъюзи станаха едни от най-ужасните оръдия на терора, насочени срещу независимостта и силата на националното стопанство, срещу устойчивостта на държавата и свободата на личността.

Именно свободните профсъюзи на първо място направиха така, че понятието демокрация да се превърне в смешна и отвратителна фраза. Те бяха онези, които опозориха свободата и със своите действия послужиха за жив пример на известните думи: „ако не искаш да станеш наш другар, ще ти разбием черепа“ /„und willst du nicht Genose sein, so schlagen wir dir den Schadel ein“/. Ето какви ми се виждаха тогава тези другари на човечеството. С годините възгледа ми се разшири и задълбочи, а да го изменям, не ми се наложи отвън, толкова по-силно ми се искаше да разбере същността на учението ѝ отвътре. Официалната партийна литература в това отношение можеше малко да ми помогне. Тъй като тя засяга икономическа тематика, оперира с неправилни твърдения и също толкова неправилни доказателства и тъй като става дума за политически цели, тя е просто пропита. Отгоре на това и витиевият стил на тази литература ме отблъскваше до краен предел. Книжките им са пълни с фрази и непонятни бръцолевения, с претенции за остроумие, а всъщност ужасно глупави. Само възраждащото се бохемство в големите ни градове може да изпитва удоволствие от подобна духовна храна и да намира приятни минути в търсене на бисерни перли в купищата торове от тази литература на китайски. Та нали се знае, че някои хора смятат онази книга за мъдра, която най-малко разбират.

Съпоставяйки теоретичната измама и нелепост на учението на социалдемократията с фактите от реалната действителност, постепенно получавах все по-ясна картина за подмолните ѝ стремежи.

В подобни моменти ме овладяваха не само лоши предчувствия, но и усещане за грозяща опасност, виждах ясно, че това учение, изтъкано от егоизъм и омраза, с математическа точност може да победи и с това да доведе човечеството до нечувано поражение.

По това време разбрах, че това разрушително учение е тясно и неразривно свързано с националните черти на един определен народ, което до този момент абсолютно не подозирах. Само запознаването с еврейството дава в ръцете ключа към разбирането на вътрешните, т.е. действителните намерения на социалдемократията. Само, когато се запознаеш с този народ, ти се отварят очите за истинските цели на тази партия и от мъглата на неясните социални фрази изплува озъбената маска на марксизма.

Сега ми е трудно, даже и невъзможно, да кажа кога именно за първи път в живота си чух думата „евреин“. Въобще не си спомням в дома на моите родители или поне докато беше жив баща ми да съм чул дори и веднъж тази дума. Моят старец, мисля, че би възприел самото подчертаване на думата „евреин“ като признак на културна изостаналост. В продължение на целия си съзнателен живот като цяло баща ми усвои възгледите на така наречената прогресивна буржоазия. И въпреки че беше твърд и непреклонен в националните си чувства, той оставаше верен на „прогресивните“ си възгледи и даже в началото ги предаде отчасти и на мен.

В училище също в началото не намирах повод да изменя унаследените от мен възгледи. Вярно, че в специализираното училище ми се наложи да се запозная с едно еврейско момче, към което всички ние се отнасяхме с известна предпазливост, но само защото беше прекалено мълчалив, а ние, научени от горчивия опит, не се доверявахме много на такива момчета. Но и аз като останалите в този случай не правих още никакви изводи. Едва във възрастта от 14 до 15 години започнах често да се натъквам на думата „евреин“ — отчасти в политическите беседи. Обаче добре си спомням, че по това време силно ме отблъскваха споровете и раздорите в мое присъствие на религиозна основа.

Еврейският въпрос по това време ми се струваше нищо друго, освен религиозен.

В Линц живеяха много малко евреи. Външността на живущите там евреи в продължение на векове се е напълно европеизирала и те приличат на хора; даже ги смятах за немци. Нелепото в една такава представа ми беше напълно неясно именно заради това, че като единствен признак считах разликата в религията. Тогава мислех, че евреите са подложени на преследвания именно заради религията и това не само ме отблъскваше от онези, които се отнасяха лошо с тях, но даже и ми внушаваше понякога чувство близко до отвращение към такава реакция. За това, че вече съществува някаква планово организирана борба срещу еврейството, няхах и представа.

С такива настроения пристигнах във Виена. Увлечен от многото впечатления в сферата на архитектурата, потиснат от тежестта на съдбата ми, първоначално не бях в състояние поне малко по-внимателно да се загледам в различните обществени слоеве на народа в този огромен град. От двамилionна Виена по това време почти 200 хиляди бяха евреите, но аз не ги забелязвах. В първите седмици ме връхлетяха толкова много нови идеи и явления, че ми беше трудно да се справя с тях. Едва когато постепенно се успокоих и от първите ми впечатления преминах към по-детайлно и конкретно опознаване на обкръжаващата ме среда, се огледах наоколо и се натъкнах също и на еврейския въпрос.

Съвсем не искам да потвърдя че първото ми сблъскване с този въпрос беше приятно. Все още продължавах да възприемам евреите като носители на определена религия и от търпимост и хуманност продължавах да се отнасям негативно към всякакви религиозни гонения. Тонът, с който виенската антисемитска преса изобличаваше евреите, ми се струваше недостоеен за културните традиции на великия народ. Тежаха ми спомените за популярните събития от средновековната история, и аз съм не исках да ставам свидетел на тяхното повторение. Антисемитските вестници тогава въобще не се числяха към добрата част от пресата — откъде го разбрах и сега не зная — и затова бях склонен да мисля, че борбата на тази преса против евреите е продукт на злобна омраза и в никакъв случай резултат на принципни или може би неправилни възгледи.

Това мнение се потвърди и от това, че наистина голямата преса отговаряше на нападките на антисемитите с далеч по-достоеен тон, а понякога и въобще не им отговаряше, което ми се струваше още по на място.

Започнах прилежно да чета така наречената световна преса / „Нейе фрайе пресее“, „Нейес винер тагеблат“/ и на първо време се учудвах от огромното количество материали, които дават на читателя, и на онази обективност, с която подхождат към всички въпроси. Отнасях се с голямо уважение към благородния тон на тази преса и само някой път високомерието в стила оставяше у мен донякъде вътрешно недоволство или даже ми беше неприятно. Но, си мислех, такъв стил съответства на големия световен град. И тъй като считах Виена за световна столица, то подобно измислено от мен обяснение до определено време ме удовлетворяваше.

Но онова, което често ме отблъскваше беше недостойната форма, в която тази преса се подмазваше пред виенския двор. Най-малките събития в двореца се описваха в детайли или в изпълнен с възхищение, или с огромно огорчение и дълбоко съчувствие тон, когато ставаше въпрос за съответните „събития“. Но когато ставаше въпрос за нещо, касаещо самия „най-мъдър на всички времена монарх“, тогава пресата просто не намираще достатъчно сладки думи.

Всичко това ми се струваше нагласено. Това вече ме накара да се замисля, че либералната демокрация има слабости. Подмазването пред двора и особено в такива недостойни форми за мен означаваше да се унижи достойнството на нацията. Това беше първата сянка, която помрачи отношенията към „голямата“ виенска преса. Във Виена продължих с настървение да следя всички събития от културния и политическия живот на Германия. С гордост и възхищение сравнявах подема, който се наблюдаваше в Германия, с упадъка в австрийската държава. Но ако външните политически събития непрекъснато ме радваха, това съвсем не можеше да се каже за събитията от вътрешния живот на страната. Не можех да одобря борбата, която по това време започна срещу Вилхем II. В него виждах не само немския император, но преди всичко създателя на немската флота. Когато германския райхстаг започна да му опонира по време на публичните му изяви, тогава ме огорчаваше изключително, особено защото според мен нямаше никакъв повод за това. И това заслужаваше порицание още

повече, че тези господа парламентарни дърдорковци само за една сесия изприказват много повече глупости, отколкото цяла династия крале за няколко столетия, включително и най-глупавите от тях.

Възмущаваше ме, че в държавата, в която всеки глупак не само се ползва от свободата на словото, но и може да попадне в райхстага и да стане „законодател“, носителят на императорската корона се подлагаше на забрани и някаква си парламентарна говорилня можеше да го „смъмри“.

Още повече ме възмущаваше, че самата виенска преса, която така угодничи пред всяко придворно магаре, когато станеше дума за хабсбургската монархия, за германския кайзер пишеше по съвсем друг начин. Тя ставаше загрижена и със зле прикрита злоба се присъединяваше към мненията и опасенията по повод речите на Вилхем II. Разбира се тя далеч не искаше да се намесва във вътрешните работи на германската империя — опазил я бог! — но като се докосваме с приятелски пръсти до раните на Германия, „ние“ само изпълняваме своя дълг, произтичащ от съюза между двете държави! Освен това за журналистиката истината е винаги преди всичко. След тези лицемерни думи можеше не само „да се докосваме с приятелски пръсти“ до раната, но и направо да бръкнем дълбоко в нея. Направо ми нахлуваше кръв в главата.

И това ме накара постепенно да започна да се отнасям все по-предпазливо към така наречената голяма преса. В един прекрасен ден се убедих, че един от антисемитските вестници — „Немски народен вестник“ — в такива случаи се държи къде по-прилично. Освен това ми действаше на нервите фактът, че голямата виенска преса в този период по най-противен начин издигаше в култ Франция. Тези сладки химни в чест на „великата културна нация“ понякога те караха да се срамуваш, че си немец. Това жалко кокетиране с всичко френско ме принуждаваше неведнъж да изпускам с възмущение от ръцете си някой вестник. Сега все по-често четях антисемитския „Народен вестник“, който разбира се ми се струваше много по-слаб, но в същото време в някои отношения беше по-чист. Не бях съгласен с резкия му антисемитски тон, но все по-внимателно четях статиите му, които ме караха сега да се замислям повече.

Всичко взето заедно ме насочи към опознаване на онова движение и неговите вождове, които тогава определяха съдбата на

Виена. Имам в предвид християнсоциалната партия и доктор Карл Люегер.

Когато пристигнах във Виена, бях враждебно настроен и към тази партия и към вождя ѝ. И вождът и самото движение ми се струваха тогава „реакционни“. Но елементарното чувство на справедливост ме караше да променя мнението си. Колкото повече се запознах с идеите им, толкова повече започнах да ги ценя и накрая се изпълних и пропих от чувство на дълбоко преклонение. Сега виждам, че значението на този човек е много по-голямо, отколкото си мислех тогава. Той беше наистина най-могъщия от немските бургмистри на всички времена. Но как предубеденото ми мнение по отношение на християн социалното движение се преобърна с промяната в мен! Постепенно се промениха възгледите ми и по отношение на антисемитизма, което беше най-трудното нещо за мен. В продължение на месеци чувствата ми се бориха с разума и едва след продължителна вътрешна борба разумът взе надмощие. След две години и чувството последва разума и оттогава то бди над окончателно оформилите се в мен възгледи.

По време на тежката вътрешна борба между наследеното чувство и хладния разсъдък неоценима услуга ми направиха нагледните уроци, които получих от улиците на Виена. Беше дошло времето, когато вече бях се научил да различавам по тези улици не само красивите сгради, както през първите дни на пребиването ми, но и хората.

Когато веднъж минавах по оживените улици в центъра на града, неочаквано се натъкнах на някаква фигура с дълго палто и къдрава черна коса. Първата ми мисъл беше: и този ли е евреин? В Линц евреите изглеждаха другояче. Заразглеждах внимателно и предпазливо тази фигура. И колкото повече се вглеждах в чертите ѝ, толкова повече предишният въпрос приемаше в мозъка ми друга формулировка.

И този ли е немец?

Както винаги в такива случаи, започнах по навик да се ровя в книгите, за да намеря отговор на съмненията си. Тогава за дребни пари си купих първите антисемитски брошури и те бяха единствените, които прочетох в живота си. За съжаление според всички тези книжки от само себе си се разбираше, че читателят вече донякъде е запознат с еврейския въпрос или поне разбира в какво се състои този проблем. Формата и тонът на изложението бяха такива, че пак породиха в мен

предишните съмнения, аргументацията им беше съвсем ненаучна и на места много елементарна.

Пак ме налегнаха предишните настроения. Това продължи седмици, та дори месеци. Постановката на въпроса ми се струваше толкова ужасна, обвиненията към евреите толкова остри, че, измъчван от страх да не постъпя несправедливо, отново се уплаших от изводите и започнах да се колебая.

Едно беше постигнато. Вече не можех да се съмнявам, че съвсем не става дума за немци, изповядващи друга религия, а за самостоятелен народ. Откакто започнах да се занимавам с този въпрос и внимателно де се вглеждам в евреите, видях Виена в съвършено нова светлина. Където и да отидех, срещях евреи. И колкото повече се вглеждах в тях, толкова по-ясно в моите очи те се открояваха от другите хора. Особено в центъра на града и северните му квартали гъмжеше от хора, които по външността си нямаха нищо общо с немците.

Но ако продължавах да се съмнявам, то поведението на отделни евреи неизбежно трябваше да сложи край на моите колебания.

По това време възникна движение, което имаше значително влияние във Виена и по най-настойчив начин доказваше, че евреите представляват самостоятелна нация. Имам предвид ционизма. Наистина на пръв поглед можеше да се стори, че такава позиция заемат само част от евреите, а повечето от тях я осъждат и изцяло отхвърлят. Но в резултат на по-дълбоко наблюдение ставаше ясно, че това е един сапунен мехур и тази втора част от евреите се ръководи от най-обикновена целесъобразност или просто съзнателно лъже. Така нареченото либерално настроено еврейство отхвърляше ционизма не от гледна точка на отказване от еврейството изобщо, а изхождайки единствено от възгледа, че откритото излагане на символа на вярата е непрактично и дори крайно опасно. Всъщност двете части от еврейството действаха заедно.

Тази показна борба между ционистските и либерално настроените евреи много скоро ми стана направо противна. Тя беше изцяло фалшива, понякога даже лъжлива. Във всеки случай тя малко приличаше на нравствената висота и чистотата на помислите, които обичаха да приписват на тази нация.

Ако говорим за нравствена чистота и въобще за чистота, то тя много трудно може да се отнесе към евреите. Че тези хора не обичаха особено да се мият, можеше да се види по самата им външност и за съжаление да се усети дори със затворени очи. Поне на мене ми се повдигаше от миризмата на тези господа с дълги палта. Прибавете към това неспретнатия костюм и не особено решителната външност.

Всичко взето заедно може да бъде много привлекателно. Но евреите ме отблъснаха окончателно, когато се запознах не само с физическата им, но и с моралната нечистоплътност на този избран народ. Нищо не ме накара толкова скоро да променя мнението си за тях, както запознаването ми с дейността им в отделни области.

Има ли на света поне едно нечисто дело, поне едно безсрамие от какъвто и да е род и преди всичко в областта на културния живот на народите, в което не беше замесен в крайна сметка някой евреин? Както във всяка гнойна рана ще намериш червея или личинката му, така и във всяка мръсна история непременно ще се натъкнеш на чифутин.

Когато се запознах с дейността на евреите в пресата, в изкуството, в литературата и в театъра, у мен неизбежно се засили отрицателното отношение към тях. Никакви добродетелни уверения не можеха да помогнат тук. Достатъчно беше да се приближиш до която и да е будка, да се запознаеш с имената на духовните бащи на всички тези отвратителни пиеси от киното и театъра, за да се настървиш срещу този господа.

Това е чума, това е истинска духовна чума, по-лоша от черната смърт, с която плашеха народа. А в какви несметни количества се произвеждаше и разпространяваше тази отрова! Разбира се, колкото е по-малко умственото и моралното равнище на такъв фабрикант на низости, толкова по-безгранична е неговата плодовитост. Подобен субект навъжда без край такива гадости и залива с тях с целия град. Помислете и за това, колко е огромно количеството на подобни субекти. Не забравяйте, че на един Гьоте природата ни дарява винаги с по 10 хиляди такива мърлювци, а всеки един от тях разнася най-лошия вид бактерии навсякъде по света. Ужасно беше да се убедиш, че природата е предопредила именно на евреите тази позорна роля. Не е ли вече достатъчно да търсиш в това „избраността“ на този народ!

Тогава започнах най-старателно да събирам имената на авторите на всички тези гадни съчинения. И колкото повече се увеличаваше колекцията ми, толкова по-лошо ставаше за евреите. Колкото и да се съпротивлявах чувствата ми, разумът беше принуден да направи непреклонни изводи. Фактът си остава факт и, въпреки че евреите съставляваха максималната стотна част от населението на тази страна, — сред авторите на посочените гадни произведения девет десети бяха евреи.

Сега започнах от този ъгъл да се вглеждам в скъпата на мен „голяма преса“. Колкото по-съсредоточено се заглеждах в нея, толкова по-рязко променях мнението си в тази област. Стилът ѝ за мен ставаше все по-непоносим, съдържанието започна да ми се струва все по-празно и отвтре фалшиво. Под така наречената обективност започнах да откривам не честна истина, а повече елементарна измама. Авторите се оказаха... евреи.

Сега започнах да виждам хиляди неща, които по-рано въобще не забелязвах. Сега се научих да разбирам онова, над което по-рано почти не се замислях. Сега започнах да виждам така наречената либерална форма на мислене на тази преса в свършено друга светлина. Благородният тон във възраженията на противниците и отсъствието на отговор на нападките на последните — всичко ми се струваше нищо друго, освен подла и хитра маневра. Одобрителните театрални рецензии се отнасяха винаги само към еврейските автори. Рязката критика не се стоварваше никога на никой друг, освен на немците. Системно беше както оскърбяването на Вилхелм II, така също и специалното подчертаване на френската култура и цивилизация. Тези органи издигаха пикантността на литературната новела до степен, граничеща с неприличията. Даже в немския им език имаше нещо чуждо. Всичко това, взето заедно, трябваше дотолкова да отблъсква от всичко немско, че това можеше да се прави само съзнателно. Кой беше заинтересован от това? Беше ли само случайност?

Така продължавах да разсъждавам по този повод. Но моят окончателен извод беше ускорен от ред други обстоятелства. Нравите и обичаите на значителна част от евреите са дотолкова безочливи, че не може да не се забележат. Улицата често дава и в това отношение достатъчно нагледни уроци. Например, отношението на евреите към проституцията и още повече към търговията с момичета може да се

наблюдава във Виена по-добре, отколкото където и да е в Западна Европа, може би с изключение на някои пристанища в южна Франция. Достатъчно беше да излезеш нощем на улицата, за да се натъкнеш в някои квартали на Виена на отвратителни сцени на всяка крачка, които бяха напълно неизвестни за болшинството от немския народ до самата световна война, когато част от нашите германски войници на източния фронт имаха възможност или, по-точно казано, бяха принудени да се запознаят с такова зрелище. А след това дойде и възмущението.

Сега вече не се стараех да избегна обсъждането на еврейския въпрос. Сега сам го търсех. Знаех, че гибелното влияние на еврейството можеше да се открие във всяка сфера на културния и художествения живот, а и още повече не един път се сблъсках с евреи и там, където най-малко очаквах да ги срещна.

Когато видях, че евреи са и вождове на социалдемократията, падна от очите ми пелената. Тогава дойде краят на периода на дългата вътрешна борба. Вече в ежедневно общуване с приятелите ми от строежа често ме поразяваше онова хамелеонство, с което те по един или друг въпрос изказваха съвършено различни мнения понякога в продължение на няколко дни или даже часове. Трудно ми беше да разбера, по какъв начин хората, които на четири очи изразяват достатъчно обмислени възгледи, изведнъж изгубват своите убеждения, веднъж оказали се в обкръжението на масите. Често изпадах в отчаяние. Понякога след няколко часа ми се струваше, че този път съм убедил някой от тях, че най-накрая ми се е удало да разчупя леда и да им докажа нелепостта на някой от възгледите. Едва успял да се порадвам на победата си, на следващия ден за мое нещастие ми се налагаше да започна отначало. Всичко беше напразно. Както люлеещото се махало се връща към своята изходна точка, така и те се връщаха към своите предишни нелепи възгледи.

Можех да разбера, че те са недоволни от съдбата си; че я проклинат, защото тя често се отнася към тях твърде сурово; че ненавиждат работодателите, в които виждат безсърдечните виновници за тяхната съдба; че ругаят представителите на властта, които според тях са виновни за положението; че устройват демонстрации срещу повишаването на цените; че излизат на улицата с искания — всичко това можех някак си да разбера. Но съвършено непонятна ми беше тази безгранична ненавист, с която се отнасяха към собствената си

народност, към величието на своя народ, ненавистта, с която позорят историята на собствената си страна и потъпкват в калта имената на великите ѝ дейци.

Тази борба срещу собствената страна, собственото гнездо, собственото огнище е безсмислена и непонятна. Тя направо е противоестествена. Те можеха да бъдат излекувани от този порок понякога максимум за няколко дни, за няколко седмици. Но в скоро време при среща с този, който ти се е сторил излекуван, трябваше да се убедиш, че той е останал същия и отново е във властта на противоестественото.

Постепенно се убедих, че социалдемократическата преса в преобладаващата си част е в ръцете на евреите. Не придадох особено голямо значение на това обстоятелство, тъй като нещата седяха по същия начин и с други вестници. Налага се обаче да се отбележи едно обстоятелство: сред вестниците в ръцете на евреите, не можеше да се намери нито един наистина национален в смисъла, в който бях свикнал да го разбирам от детска възраст.

Преодолях себе си и започнах системно да чета произведенията на марксисткия печат. Отрицателното ми отношение към тях започна безкрайно да нараства. Тогава си поставих за задача да узная поотблизо кои са фабрикантите на тези концентрирани нелепости. Започвайки от издателя, всички до един бяха евреи. Понякога това съвсем ме обезоръжаваше. Просто не знаех на какво да се учудвам: на добре подредения език или на изкуството на лъжата.

Постепенно започнах да ги ненавиждам. Всичко имаше добрата страна, че когато ми се изясниха истинските носители или разпространители на идеите на социалдемократията, любовта ми към народа започна да расте. Виждайки дяволската ловкост на измамниците, можех ли да продължа да проклинам тези обикновени немци, които ставаха жертва на измамата. Та нали аз самия само с труд се отървах от оковите, които ми поставяше лъжливата диалектика на тази раса. И сам се убедих, колко е трудно да си имаш работа с хора, на които не им струва нищо да лъжат на всяка крачка, изцяло да отричат току що казаното, само след минута да променят мнението си и т.н.

Не, колкото повече опознавах евреина, толкова повече трябваше да прощавам на работника. Цялата тежест на вината сега прехвърлях не на редовия работник, а на онези, които не си даваха труда да го

съжалят и да му дадат принадлежащото му по право, които не се опитваха да притиснат към стената лъжеца и саботьора. Опитът от ежедневието ме подбуди да се заема сега по-внимателно с източниците на марксисткото учение. Влиянието на това учение ми стана ясно, защото успехите му биеха на очи всеки ден. Последствията от тези успехи човек лесно можеше да си ги представи, стига да имаше поне малко фантазия. За мен остана неясен само въпросът дали създателите на това учение сами разбираха до какви резултати то трябваше да доведе, дали те самите виждаха неизбежните крайни последици от злите им дела или самите бяха жертва на грешката.

Тогава приемах за възможно и едното, и другото. В първия случай задължение на всеки мислещ човек беше да влезе в лагера на това злополучно движение, за да помогне по този начин да се избегне все пак най-голямото зло; във втория случай основните виновници на тази народна болест би трябвало да бъдат изчадия на ада, понеже само в мозък на чудовище, а не на човек можеше да възникне конкретен план за създаване на такава организация, чиято дейност трябваше да доведе до краха на човешката култура, до унищожаването на света.

В последния случай спасението беше само в борбата; борба с всички средства, които само човешкия дух, разум и воля знае, независимо от това на чия страна ще присъди съдбата окончателната победа.

Ето какво ме наведе на мисълта, че е необходимо да се запозная по отблизо с основоположниците на това учение и по такъв начин да изуча източниците му. Целта си постигнах може би по скоро, отколкото се надявах. Започнах да изкупувам всичките за мен достъпни социалдемократически брошури и да откривам кои са авторите им. Само евреи! Започнах да се вглеждам в имената на почти всички ръководители. В повечето случаи — също синове на „избрания“ народ. Когато и да вземеш от райхстага, секретари на профсъюзи, председатели на местни организации, улични агитатори — всички бяха евреи. Където и да погледнеш — същата тягостна картина. Имената на всички тези Аустерлицовци, Давидовци, Адлеровци, Еленбогеновци навеки ще останат в паметта ми.

Едно сега ми стана съвсем ясно: партията, с редовите представители на която водих упорита борба в продължение на редица месеци, се намираше под изключителната власт на чужд народ, тъй

като сега аз завинаги и безвъзвратно бях научил, че евреинът не е немец.

Едва сега научих окончателно кой мами нашия народ. Едногодишният престой във Виена ми беше достатъчен да стигна до убеждението, че нито един работник не е толкова ограничен, за да не можеш да го разубедиш, ако пристъпиш към него с по-добро познаване на нещата и по-добро умение да му обясниш същността. Постепенно се запознах добре с учението на социалдемократията и вече можех да използвам това знание в отстояването на убежденията си. Почти винаги успехът беше на моя страна. Основната част от масите можеше да бъде спасена. Само с цената на дълго търпение. Но никога не можеш да отклониш евреина от възгледите му. По това време бях още достатъчно наивен и се опитвах да им доказвам цялото безумие на учението им. В малкото си обкръжение спорех с тях до пресипване, до мазоли на езика, напълно уверен, че трябва да ги убедя във вредата, която носят марксистите им безсмислици. Получавах се противоположен резултат. Понякога ми се струваше, че колкото повече те разбираха унищожавашото действие на социалдемократическите теории при тяхното прилагане в живота, толкова по-упорито продължаваха да ги отстояват.

Колкото повече спорех с тях, толкова повече се запознавах с диалектиката им. Отначало те считат всеки от противниците си за глупак. Когато се убеждават, че това не е така, самите те започват да се правят на глупаци. Ако това не помага, те се правят, че не разбират за какво става дума или се прехвърлят в съвършено друга материя. Или пък страстно започват да отстояват нещо, което от само себе си се разбира. И щом се съгласите с тях, те веднага го прилагат към предишния въпрос. Щом ги уловите в това, те пак се изплъзват от същността на спора и не искат дори да чуят за какво всъщност става дума. Колкото и да се опитвате да хванете този апостол, ръката ви сякаш потъва в рядка кал. Калта се изплъзва от пръстите ви и веднага по някакъв начин ви полепва по ръцете. Но ето, че на вас, макар и с труд, ви се отдава да победите така унищожително един от тези хора, че на него не му остава нищо друго освен да се съгласи с вас. Мислете, че ви се е отдало да направите поне една крачка напред. Но какво е учудването ви на следващия ден! Утре този евреин е забравил напълно, че е бил победен.

Научих се да разбирам иврит и именно това обстоятелство ми помогна да различа теоретичното дърдорене на апостолите на учението от реалната им практика. Евреинът говори, за да скрие мислите си или поне да ги завоалира. Истинската му цел трябва да търсим не казаното или написаното, а в старателно скритото между редовете.

За мен дойде времето на най-големия вътрешен прелом, който някога ми се е налагало да преживея. От апатичен „гражданин на света“ станах фанатик на антисемитизма.

Още само веднъж — това беше за последен път — преживях в душата си тежък момент. Когато започнах да изучавам в дълбочина ролята на еврейския народ в световната история, внезапно в мен отново блесна мисълта, че може би, по волята на съдбата, която на нас, бедните хора, остава неизвестна, е предначертана крайната победа именно за този малък народ. Може би този народ, който от паметивека живее на тази земя все пак ще я получи цялата в награда? Имаме ли обективното право да се борим за самосъхранение или то има само субективен аргумент?

Когато окончателно се задълбочих в изучаване на марксизма и със спокойна яснота направих равностойна на дейността на еврейския народ, съдбата сама ми даде отговора си.

Еврейското учение на марксизма отхвърля аристократичния принцип на раждане и на мястото на вечното превъзходство на силата и индивидуалността поставя числеността на масите и мъртвата им тежест. Марксизмът отрича личностната ценност у човека, оспорва значението на народността и расата и по такъв начин отнема на човечеството предпоставките за неговото съществуване и културата. Ако марксизмът станеше основа на целия свет, това би означавало край на всяка система, която си е представял до този момент човешкият ум. За обитателите на нашата планета това би означавало край на съществуването им.

Ако с помощта на марксисткия символ би се отдало на евреина да удържи победа над народите по света, то короната му би станала венец на могилата на човечеството. Тогава планетата ни, както е било преди милиони години, би се носила в ефира, отново пуста и безлюдна.

Вечната природа отмъщава безмилостно за нарушаването на законите ѝ.

Сега съм уверен, че действам напълно в духа на всемогъщия творец: борейки се за унищожението на еврейството, аз се боря за божие дело.

ГЛАВА III

РАЗМИСЛИ ВЪРХУ ПОЛИТИКАТА ПРЕЗ ВИЕНСКИЯ ПЕРИОД

Днес съм убеден, че по правило — без да смятаме изключителните дарования — човек трябва да започне участието си в политическия живот не по-рано от тридесетгодишна възраст. По-рано това не бива да се прави. В преобладаващото болшинство случаи едва на този етап човек си изработва така да се каже общата платформа, от чиито позиции може да определя отношението си към един или друг политически проблем. Едва след като си изработи основите на такъв мироглед и придобие твърда почва под краката си, той може повече или по-малко да изгради твърдата си позиция по злободневните въпроси. Едва тогава този повече или по-малко узрял човек има право да участва в политическото ръководство на обществото.

В противен случай съществува опасност на човек да му се наложи или да променя възгледите си по много съществени въпроси, или да си остане на старите позиции, въпреки че разумът и убеждението отдавна са против тях. В първия случай това е много неприятно за него, тъй като щом сам се колебае, той не може да очаква от привържениците си да му вярват безусловно, както преди. Такъв прелом в ръководителя поставя в безпомощно положение онези, които са го следвали и често ги кара да се срамуват от противника. А във втория случай става това, което се налага да наблюдаваме особено често сега: колкото повече ръководителят губи вяра в това, което казва, толкова по-безсъдържателна и банална става аргументацията му и толкова повече непридирчив е той в избора на средства. Колкото по-малко сега е готов да защитава откровенията си /човек не е склонен за онова, в което е престанал да вярва/, толкова по-настойтелен и чак безочлив е в предявяването на исканията си към своите привърженици. Накрая става така, че той загубва и последните качества на вожд и се превръща в обикновен „политикан“, т.е. присъединява се към онези, чиито единствен принцип е безпринципността, съчетана с грубо нахалство и изкуство безсрамно да лъже. А ако такъв все още

продължава да ръководи цялото общество, то можете да бъдете предварително убедени, че за него политиката се е превърнала единствено в „героична“ борба да задържи колкото се може по-дълго креслото. Той гледа на парламента като на дойна крава и за себе си, и за семейството си. Колкото повече тази „длъжност“ се харесва на жена му и роднините му, толкова по-упорито ще отстоява мандата си. И той ще възприема всеки, който притежава здрав политически инстинкт, за свой личен враг. Във всяко нововъзникнало движение ще вижда възможното начало на собствения си край. Във всеки по-изявен човек — заплаха за личното си съществуване. По-надолу ще ми се наложи още по-подробно да говоря за тези парламентарни пиявици.

Разбира се, и на тридесетгодишния понататък в живота ще му се наложи на много неща да се учи, но за него това ще бъде само попълване на знанията в рамките на миогледа, който вече си е изградил. Няма да му се наложи отново да се учи на основни принципни неща, а само ще трябва да попълва образованието си и привържениците му няма да изпитват тягостното чувство от осъзнатия факт, че досега ръководителят им ги е водил по неправилен път. Напротив, за всички очевидното и естествено израстване на ръководителя ще донесе удовлетворение на привържениците му, понеже усъвършенстването на образованието на ръководителя означава усъвършенстване на собственото им образование. В техните очи това може да бъде само доказателство за правилно изградени възгледи.

Ръководителят, който е принуден да се откаже от платформата си, тъй като се е убедил, че тя е неправилна, ще постъпи достойно, само ако успее или съумее да направи необходимите и задълбочени изводи. В този случай той трябва поне да се откаже от открита политическа дейност. Ако един път му се е случило да направи грешен ход по основни въпроси, той може да повтори това. В никакъв случай няма право да разчита вече на по-нататъшното си доверие на съотечествениците си, а още по-малко да го иска.

Колко малко днес се замислят за тези правила на елементарното възпитание, може да се съди по ниското равнище на онези негодници, които в наше време се чувстват призвани „да правят политика“.

Много са поканените, малко са избраните.

На младини решително се въздържах да участвам в открита политическа дейност, въпреки че смятам, че се занимавах с политика повече от много други през този период. Само в тесен кръг се престрашавах да се изкажа по въпроси, които ме интересуваха и привличаха. Тези изказвания имаха своята хубава черта. Налагаше се не толкова да се учиш да „говориш“, колкото да опознаеш обикновения събеседник, с неговите понякога безкрайно примитивни становища и възражения. В тези случаи продължавах да се самообразовам, без да губя време и да пропускам нито една възможност. Никъде другаде в Германия по това време не бяха тези възможности по-благоприятни, както във Виена.

Политическата мисъл по това време се сражаваше в придунавската монархия по-интензивно, отколкото в стара Германия, ако не смятаме отделните части на Прусия, Хамбург и крайбрежието на Северно море. Говорейки за Австрия, в дадения случай имам предвид онази част от великата държава на Хабсбургите, която по силата на немското си население е дала възможност да се създаде държава; става дума за онази част от населението, което единствено беше в състояние да изпълни с вътрешно съдържание политическия и културния живот на тази толкова изкуствена държавна формация за много столетия напред. Колкото повече време минаваше, толкова повече бъдещето на държавата и нейното съществуване зависеха именно от това немско ядро.

Ако старите наследствени провинции на Австрия представляваха сърцето на държавата, т.е. осигуряваха правилния приток на свежа кръв в жилите на културния и държавния живот на страната, то Виена беше едновременно и мозъка и духа на държавата.

Прекрасната външност на Виена беше достатъчна да царства над този конгломерат от народи. Чудесната красота на Виена караше поне за малко да се забрави остаряването на държавата като цяло.

В чужбина и особено в Германия познавах само прелестната Виена. Заради нея се забравяше и кървавата борба между отделните националности вътре в хабсбургската монархия и гърчовете на цялата държава. Човек можеше да изпадне в тази заблуда много лесно, защото по това време Виена преживяваше връхната точка на разцвета си. Под ръководството на тогавашния наистина гениален бургмистър Виена отново се събуждаше за нов великолепен живот и се превръщаше в

достойна резиденция на старото царство. Последният велик немски преселник, който беше колонизирал Изтока, не минаваше за така наречения общопризнат „държавен деец“, а именно доктор Люзгер като бургмистър на „столицата и резиденцията“ — Виена постигна огромни успехи в комуналната, стопанската и културна сфера. Чрез това той укрепи в невиджана степен сърцето на империята и благодарение на това стана много по-велик държавен деятел от всички тогавашни „дипломати“ взети заедно.

Ако конгломератът от народности, наричан Австрия, в края на краищата все пак загина, това не говори срещу политическите качества на немската част от тази държава. Това е само неизбежен резултат от факта, че 10 милиона не могат прекалено дълго да управляват 50-милионна държава, съставена от различни нации, ако своевременно не се създадат съвсем определени предпоставки за това. Австрийският немец мислеше изключително мащабно. Той беше свикнал да живее в пределите на голяма държава и никога не губеше представата за задачите, които произтичат от това. Той беше единственият в тази държава, който мислеше не само в рамките на националната си провинция, но и в рамките на цялата държава. Даже в момента, когато вече го заплашваше съдбата да бъде откъснат от общото отечество, все още продължаваше да мисли и да се бори за позициите на немския народ, завоювани в тежка борба от неговите предци на изток. При това трябва да не се забравя, че силите му бяха разделени: по-добрата част от австрийските немци и с чувства, и с мисли никога не губеха връзки с общата родина, а само една част от австрийските немци цялостно принадлежаха на австрийската родина.

Общият кръгзор на австрийските немци винаги е бил относително широк. Икономическите им отношения обхващаха почти върху цялата многонационална империя. Почти всички действително крупни предприятия се намираха в ръцете на немци. Целият ръководен персонал от инженери и чиновници в преобладаващата си част бяха немци. В ръцете им се намираше и външната търговия, тъй като евреите, за които търговията беше стихия, не бяха успели да сложат ръка върху нея. В политическо отношение само немците обединяваха цялата империя. По време на военната си служба немските младежи се разпращаха във всички части на страната. Австро-немските новобранци наистина попадаха в немски полк, но същият този полк

можеше спокойно да се окаже и в Херцеговина, и в Галиция, а не само във Виена. Офицерският корпус продължаваше да се състои изключително от немци, а висшето чиновничество — в преобладаващата си част от тях. Изкуството и науката също бяха представени главно от немци. Ако не смятаме културата в областта на модерното „изкуство“, за което беше способен даже такъв народ като негрите, можеше смело да се каже, че носителите на истинското изкуство по това време в Австрия бяха само немци. Виена представляваше жив и непресъхващ извор за цялата Австро-Унгария от музиката до скулптурата, от изобразителното изкуство до архитектурата.

Най-сетне немците бяха носители и на цялата външна политика на монархията без да се има предвид една малка група унгарци.

И въпреки това всеки опит да се запази тази държава беше безуспешен. Липсваше най-съществената предпоставка. Австрийската многонационална държава разполагаше само с една възможност, за да преодолее центробежните сили на отделните нации. Държавата трябваше или да се изгради и управлява строго централизирано, или да престане да съществува.

В минути на прозрение до този извод достигаха също в „най-високите“ сфери. Но след кратко време те забравяха за него или отлагаха практическата му реализация в живота под предлог, че е свързана с големи трудности. Всяка мисъл за изграждане на държава на повече или по-малко федеративен принцип неизбежно трябваше да претърпи крах поради липса на държавно ядро с явно преобладаваща роля. Към това трябва да се добави и фактът, че вътрешните предпоставки на австрийската държава бяха коренно различни от тези на германската империя по времето на Бисмарк. В Германия въпросът се е свеждал само до преодоляване на известни политически традиции, тъй като в културно отношение винаги е съществувала обща почва. Преди всичко е бил важен фактът, че германската държава е обединявала хора от една нация, ако не се смятат малкото чуждоземни отломки.

В Австрия обстоятелствата бяха коренно противоположни. Тук в отделните нации, ако не се смята унгарската, изобщо липсваха политическите спомени за собствено минало величие. Обаче тези спомени принадлежаха на твърде отдалечен период и времето ги беше

почти окончателно заличило. От друга страна, когато националният принцип започна да играе голяма роля, в отделните части на австро-унгарската монархия започнаха да се формират националистически сили, които бяха трудно преодолими, защото в пределите на Австро-Унгария всъщност бяха започнали да се образуват национални държави. При това вътре в тези национални държави преобладаващата нация по силата на родството си с отделните национални отломки в Австрия вече имаше по-голяма притегателна сила за последните, отколкото за австрийските немци.

Вече дори Виена не можеше дълго време да се състезава в това отношение със столиците на провинциите.

Откакто Будапеща стана значителен център, за пръв път Виена имаше съперник, чиято задача беше не да укрепва монархията като цяло, а само една от нейните части. Скоро примера ѝ последва Прага, после Лемберг, Лайбах. С издигането и превръщането на тези предишни провинциални градове в национални центрове на отделните провинции се създадоха условия за концентрация на самостоятелно културно развитие. Национално-политическите стремежи вече бяха получили солидна духовна база. Наближаваше моментът, когато движещата сила на отделните нации ще надделее над общите интереси на монархията. С това щеше да се реши и съдбата на Австрия.

След смъртта на Йосиф II тази посока на развитие явно се открие. Бързината на това развитие зависеше от редица фактори, едни от които бяха заложили в самата монархия, други пък бяха резултат от външната политика, която Австрия беше водила през различните периоди.

За да се започне и довърши борбата за единството на тази държава, трябваше да се води упорита и безпощадна политика на централизация. За това преди всичко беше необходимо да се въведе общ държавен език. С това щеше да се подчертае принципът на формалната принадлежност към единна държава, а административните органи щяха да получат онова техническо средство, без което изобщо не можеше да съществува единна държава. Само по този начин можеше да се създаде възможност училището да възпитава в чувство за държавно единство на държавата в продължение на дълъг период. Защото това не можеше да се постигне за 10 или 20 години. Нужни са

столетия. Въпросите за колонизацията не ги решават бързината и натиска, а настойчивостта и дългия период.

От само себе си се разбира, че тук не само администрацията, но и цялото политическо ръководство би трябвало да са в строг синхрон.

Затова тогава за мен беше безкрайно поучително да разбера защо всичко това не се случи или, по-точно казано, защо не беше направено. Виновниците за разрухата на австро-унгарската империя са точно онези, които са виновни за този пропуск.

Старата Австрия повече от всяка друга държава зависеше от кръгозора на управниците си. Тук липсваше фундаменталната национална държава, която притежава силата на самосъхранение, дори тогава, когато ръководителите ѝ съвсем не са на висота. Единната национална държава понякога изключително дълго време понася режима на лошо управление, без да загива от това. Често се случва в организма да няма и капчица живот, той вече е умрял или умира и изведнъж се оказва, че осъденият на смърт пак се надига и дава признаци на изключително устойчива жизненост.

Съвсем по-друг начин стоят нещата при държава, съставена от различни народности, в чиито жили не тече една и съща кръв, и още по-важно, над които не е вдигнат един общ юмрук. В случая слабото ръководство ще доведе държавата до летаргичен сън, или ще пробуди всички индивидуални инстинкти на нациите, съответстващи на тяхното естество и ще ги лиши от възможността да се развиват под егидата на една могъща воля. Тази опасност може да бъде неутрализирана само в резултат на общо възпитание, общи традиции, общи интереси, поддържани в течение на стотици години. Ето защо колкото по-млади са такива държавни формации, толкова повече те зависят от качествата на своите ръководители. Нещо повече, често те са непосредствен продукт на забележителни велики ръководители и герои на духа и често след смъртта на създателя си просто се разпадат. Ще минат векове и ще се окаже, че тази опасност все още не е преодоляна, а временно е приспана. И щом се прояви слабостта на ръководството, тя внезапно се пробужда и тогава вече не може да помогне нито силата на възпитанието, нито дълбоките традиции: над всичко това ще вземат връх центробежните сили на различните племена.

Най-голямата и, може би, трагична вина на хабсбургската династия е това, че тя не го осъзна. Един единствен щастливец сред тях освети съдбата с факела на бъдещето, но след това този факел изгасна и то завинаги.

Йосиф II, римският император на германската нация, с тревога забеляза, че неговият дом, издигнат в крайната точка на държавата, ще загине неизбежно в това вавилонско стълпотворение на народи ако не успее да поправи пропуснатото от предците му. С нечовешка енергия този „приятел на хората“ започна борба срещу слабостите на миналото и в продължение на десетилетия се мъчеше да оправи онова, което е било стотици години занемарявано. Ако му бяха дадени поне 40 години и ако след него поне две поколения бяха продължили това дело, чудото сигурно щеше да стане. А на практика той имаше само 10 години. И, когато омаломощен физически и духовно, почина, заедно с него беше погребано и делото му. Приемниците му не се оказаха на висотата на мисията му нито в духовно отношение, нито по силата на волята си. Когато след време в Европа се появиха първите признаци на революционната буря, огънят започна бавно да се разпространява и в стара Австрия. И когато в Австрия избухна пожарът, оказа се, че той е предизвикан не толкова от социални, обществени и изобщо общополитически причини, колкото от национални фактори.

Ако във всички други страни революцията от 1848 г. е класова борба, в Австрия тя е началото на борбата на расите. Тогава австрийските немци веднага забравят или не разбират изобщо как е станал този пожар. Те посвещават силите си на революционните въстания и така сами си подписват смъртната присъда. Със собствените си усилия немците съдействат да се пробуди духът на западната демокрация, който за кратко време ги лишава от основите на съществуването им.

Била създадена представителна парламентарна система, без това да бъде предшествано от въвеждането на задължителен държавен език. С това било предопределено унищожаването на господстващото положение на немците в австрийската монархия. В този момент загинала и самата държава. Всичко, което последвало след това, било само историческо разпадане на държавата.

Наблюдението на това разпадане било не само поучително, но и потресаващо зрелище. Хиляди и хиляди форми приемала

историческата съдба на тази държава. В това, че по-голямата част от човечеството останало сляпо за този процес и не забелязало, че разпадането е започнало, се проявила волята на боговете да бъде унищожена Австрия.

Няма да се впускам в подробности. Не е такава задачата на книгата ми. Ще се спра подробно само на събитията, които са общозначими за всички народи и държави и по такъв начин имат значение и за съвременността. Точно тези кардинални събития ми помогнаха да заложа основите на политическото си мислене.

Сред учрежденията, които показаха съвсем нагледно процеса на разпадането на австрийската монархия — толкова нагледно, че дори не особено далновидният гражданин не можеше да не забележи това, трябва да се посочи преди всичко австрийския парламент или, както го наричаха в Австрия, Райхсрат.

Това учреждение беше взаимствано несъмнено от Англия страната на класическата „демокрация“. Цялата тази спасителна система беше взаимствана от Лондон, като във Виена се стараеха да я копират изключително точно.

Английската двукамерна система беше копирана под формата на камарата на депутатите и камарата на съсловията. Но зданията на самите камари изглеждаха във Виена и в Лондон по различен начин. Когато Бари, архитектът на английската камара на брега на Темза, завършил постройката си, взел сюжети за украса — 1200-тата ниши, колони и конзоли на прекрасното си здание — от историята на британската империя, обгръщаща по това време половината свят. От гледна точка на архитектурното и изобразителното изкуство зданието на камарата на лордовете и камарата на депутатите станало храм на славата на нацията.

В това отношение във Виена се натъкнали на трудност. Когато датчанинът Хансен завършил последния фронтон в мраморното здание на народните представители, не му оставало нищо друго освен за украса на зданието да взаимства сюжети от историята на древния свят. Това театрално здание на „западната демокрация“ е изрисувано с портретите на римски и гръцки държавни дейци и философи. Над двете здания се извисяват четири гигантски фигури, сочещи в четири противоположни посоки. В това се съдържала своеобразна символична

ирония. Символът като че ли олицетворявал вътрешната борба на центробежните сили, изпълваща още тогава Австрия.

„Националистите“ възприемали като оскърбление, като обида и провокация, когато им казвали, че зданието олицетворява австрийската ирония.

Когато едва навършил двадесет години, за пръв път посетих разкошното здание на Франценсринге, за да присъствам като зрител на заседанието в камарата на депутатите, бях под влияние на най-противоречиви настроения.

Отдавна вече мразих парламента, но разбира се не като учреждение. Напротив, като свободолюбив човек не можех да си представя никаква друга форма на управление. Идеята за каквато и да е диктатура при моето отношение към хабсбургската династия би ми се сторила като престъпление към свободата и разума.

За това не по-малко допринесе и фактът, че в мен, младия човек, който беше много чел вестници, съществуваше несъзнателното преклонение пред английския парламент. Не можех така лесно да се освободя от това чувство. Английската долна камара действаше с такова достойнство /поне нашата преса я показваше в такава светлина/ и това крайно ми импонираше. Можеше ли човек дори да си представи по-възвишена форма от самоуправлението на народа?

Именно за това бях враг на австрийския парламент. Външните прояви на австрийския райхсрат ми се струваха свършено недостойни на величествения образец. Към това се добавяше и следното.

Съдбините на австрийските немци в Австрия зависеха от позициите в Райхсрата. Преди въвеждането на всеобщо и тайно избирателно право парламентът немците имаха макар и малко мнозинство. Това беше доста съмнително: мнозинството на немците още тогава зависеше от социалдемократията, която по всички основни въпроси не беше надеждна и винаги готова да предаде немските интереси, само да не загуби своята популярност сред другите националности. Още тогава социалдемократията не можеше да се смята за немска партия, но от момента на въвеждането на всеобщото избирателно право, парламентът не можеше да има числено немско мнозинство. От сега нататък нищо не можеше да попречи на понататъшното немско обезличаване на държавата. Чувството за национално самосъхранение още тогава ми внушаваше съвсем малка

симпатия към такова национално представителство, при което интересите на немците са не толкова представени, колкото погазени. Всички тези грехове, както и много други неща, можеха да се припишат не на самата система, а на формите на приложението ѝ в австрийската държава. Тогава аз още вярвах, че ако пак се възстанови мнозинството на немците, няма основание да се възразява принципно против самата представителна система, докато изобщо съществува старата държава.

С такива мисли аз попаднах за пръв път в това свещено здание, в което кипяха страсти. Наистина то ми се стори свещено главно благодарение на изключителната му архитектура. То беше превъзходно произведение на гръцкото изкуство на немска почва. Колко скоро обаче това чувство бе сменено от чувството за възмущение, предизвикано от жалката комедия, която се разигра пред очите ми. Присъстваха няколко стотици господа народни представители, които в момента бяха заети с обсъждането на един на въпрос от важно икономическо значение.

Само този ден ми беше достатъчен, за да получа материал за размисли за няколко седмици.

Идейното съдържание на речите, ако те изобщо можеха да бъдат разбрани, беше наистина на ужасно „ниво“. Някои от господата законодатели изобщо не говореха на немски, а се изразяваха на славянски езици или по-точно на диалект. Това, което знаех от вестниците, сега ми се удаде случай да го чуя със собствените си уши. Това беше жестикулираща, крещяща с различни гласове, полудива тълпа. Пред нея в качеството си на председател стар добродушен чичко с пот на лицето удряше с всички сили звънеца и се обръщаше към господата депутати като ту добродушно, ту увещаващо ги молеше да запазят достойнството на високия форум.

Всичко това предизвикваше в мен само смях.

След няколко седмици пак попаднах в Райхсрата. Картината беше друга, Съвършено неузнаваема. Залата беше съвсем празна. Долу спяха. Няколко депутата седяха на местата си и се прозяваха в лицето един на друг.

Един от тях „ораторстваше“ на трибуната. На председателското място един от вицепрезидентите на Райхсрата и явно скучаеше.

Появиха се първите ми съмнения. Когато имах свободно време все по-често ходех на заседание на Райхсрата и в тишината наблюдавах

всичко, което става там. Вслушвах се в речите, доколкото можеха изобщо да се разберат, изучавах повече или по-малко интелегентните физиономии на „избраниците“ на народите, съставлящи тази печална държава и постепенно си правех собствените заключения.

Една година спокойни наблюдения беше достатъчна, за да променя коренно предишните си възгледи за това учреждение. Същността ми протестираше сега не само срещу извратената форма, която идеята беше приела в Австрия. Не, сега вече не можех да призная и самия парламент като такъв. До този момент съзирах нещастieto на австрийския парламент само в това, че в него липсва мнозинството на немците. Сега вече се убедих, че самото съществуване на това учреждение е обречено.

Пред мен възникнаха редица въпроси. Задълбочено започнах да размишлявам относно демократичния принцип за вземане на решения според мнозинството от гласове като основа на всеки парламентарен строй. Заедно с това доста внимание отделих да изучавам интелектуалните и морални достойнства на народните избраници.

Така изучих и системата, и носителите ѝ.

В продължение на близките няколко години съвсем точно си изясних какво представлява „високоуважаемата“ фигура от новото време — парламентаристът. Изградих си такава представа за него, която впоследствие не се нуждаеше от сериозни видоизменения.

И в дадения случай нагледният метод на обучение, запознанството с реалната действителност ме предпази от опасността да потъна в теорията, която на пръв поглед изглежда толкова съблазнителна, но въпреки това подлежи на разпадане.

Съвременната западна демокрация е спътница на марксизма, който изобщо е немислим без нея. Тя е именно онази почва, върху която израства това чудовище. Нейната най-отвратителна външна проява е парламентаризмът.

Благодаря на съдбата, че и този въпрос постави пред мен във Виена, тъй като се страхувам, че в тогавашна Германия щеше да ми бъде твърде лесно да си отговоря на този въпрос. Ако за пръв път трябваше да открия в Берлин негодността на това учреждение, наричано „парламент“, може би щях да изпадна в обратната крайност. В този случай можех да намеря някои, като че ли добри, подбуди да застана на страната на тези, които виждаха благото на държавата

изключително в засилването на централната власт в Германия. Ако това се беше случило с мен, то също щеше да означава до известна степен заслепление, отчуждаване от епохата и хората.

В Австрия не ме грозеше тази опасност.

Тук не беше толкова лесно да изпаднеш от една крайност в друга. Ако в нищо не го биваше парламентът, в нищо не ги биваше и Хабсбургите — при всички случаи е така. Осъждайки „парламентаризма“, по никакъв начин не решаваме проблема. Възникваше въпроса: как да се постъпи? Ако се унищожи Райхсратът, тогава единствената правителствена власт ще остане династията на Хабсбургите, а тази мисъл беше за мен непоносима.

Този доста труден случай ме накара подробно да изуча проблема в неговата цялост. При други обстоятелства едва ли бих се замислял над подобни въпроси в толкова незряла възраст.

Онова, което ми правеше впечатление, беше пълното отсъствие на лична отговорност.

Парламентът приема някакво решение, чиито последствия могат да се окажат съдбоносни. И какво от това? Никой не е отговорен за това и никой не може да бъде подведен под отговорност. Може ли да се смята за отговорност това, че след някой отчаян крах виновеното правителство е принудено да си отиде? Или че съответната коалиция от партии ще се разпадне и ще създаде нова коалиция? Или по-нататък, че ще се разпадне палатата?

Нима въобще колебаещо се мнозинство от хора може наистина да носи някаква отговорност? Нима не е ясно, че самата идея на отговорността е свързана с личност? Е, може ли да се направи отговорен самият ръководител на правителството за действия, които са възникнали и са били проведени изключително в резултат на желанието и склонностите на цялото множество от хора?

Нали всички знаем, че задачата на ръководния държавен деец в наше време виждат не толкова в притежаваните от него творческа мисъл и планове, а в умението му да популяризира идеите си сред стадо магарета и глупаци и след това да изпроси от тях милостиво съгласие за провеждане на плановете си.

Нима, въобще, може да се подходи към държавен деец с критерия, че той е длъжен в такава степен да притежава талант в

разубеждаването на масите, в каквато притежава и способността да приема мъдрите решения и планове за държавата?

Нима всяко гениално действие в света не е нагледен протест срещу инертността на масите?

И какво трябва да направи един държавен деец, на който не му се е удало с ласкателство да завоюва благоволенieto на тълпата?

И какво му остава — да купи това благоволение?

Или, имайки предвид глупостта на съгражданите си, трябва да се откаже от провеждането на онова, което счита за жизнено необходимо? Или трябва да си отиде? Или въпреки всичко да остане?

В подобен случай човек с характер попада в неразрешим конфликт между това, което смята за необходимо, и елементарното приличие или, по-точно казано, елементарната честност.

Как тук да се намери границата между задължението, възложено ти от обществото, и задължението, което ти възлага личната чест?

Нима на всеки истински вожд не му се налага решително да се бори срещу всички опити да го принизят до ролята на обикновен политикан.

И обратно, нима не е ясно, че именно политиканът при тези условия ще чувства себе си призван да „прави“ политика точно, защото в крайна сметка не той носи отговорността, а някаква едва забележима купчинка хора?

Нима не е ясно, че парламентарният ни принцип за мнозинството неизбежно подрива идеята за вожд?

Или наистина ще се намерят такива, които ще повярват, че в този свят прогресът се дължи не на интелекта на отделните индивидуми, а на мозъка на мнозинството?

Или може би някой се надява на това, че в бъдеще ще можем да минем без тази основна предпоставка на човешката култура?

Нима не е ясно обратното, че именно сега тази предпоставка е по-нужна, отколкото когато и да е било.

Парламентарният принцип на вземане на решение с мнозинство гласове унищожава авторитета на личността и поставя на нейно място бройки, съдържащи се в една или друга тълпа. С това парламентаризмът греши по отношение на основната идея на аристократизма, при което аристократизмът съвсем не е длъжен да олицетворява възраждащата се в наши дни обществена върхушка.

Съвременният наблюдател, принуден да чете почти изцяло вестници, не може да си представи какви опустошителни последствия има господството на парламентаризма. Може би само самостоятелното мислене и наблюденията ще му помогнат да разбере същината на това, което става. Преди всичко парламентаризмът е причина за невероятния наплив на нищожни личности в съвременния политически живот. Истинският политически ръководител ще се опита да се отстрани от такава политическа дейност, в основата на която лежи не творчество, а интриги и фалш, чрез които трябва да се завоюва мнозинството. А тъкмо това обстоятелство ще привлича нищите духом хора.

Колкото по-дребнаво е такава духовно джудже и политически търговец, колкото по-ясен му е неговият собствен недъг, толкова повече ще цени онази система, която съвсем не изисква от него нито гениалност, нито великанска сила, а повече уважава селската хитрост на старостта, отколкото мъдростта на Перикъл. При това на този тип не му се налага нито за миг да се мъчи над въпроса за отговорността. Толкова по-малко това му създава грижи, тъй като той предварително точно знае, че независимо от едни или други резултати от „държавното“ му мацане, краят на неговата кариера ще бъде един и същ: в един прекрасен ден при всяко положение ще отстъпи мястото си на такъв могъщ умник, какъвто е и той.

За сбирщина от такива народни представители винаги е голямо утешение да виждат в главата на човека онези умствени качества, които са на равнище на собствените им. Само в такъв случай всеки от тези господа може да си достави душевната радост от време на време да показва, че и той не пасе трева. А главното е, че тогава всеки от тях има основание да си мисли: ако може да ни оглави всеки хикс, то защо не може всеки игрек, с какво Боян е по-лош от Иван?

Тази демократична традиция в най-голяма степен съответства на позорното явление в наши дни; а именно: отчаяната страхливост на много от нашите така наречени „ръководители“. Наистина, какво щастие е за такива хора да имат възможността при вземане на сериозни решения да се скрият зад гърба на така нареченото мнозинство.

Наистина, погледнете как такъв политически апаш с пот на лицето „работи“, за да посъбере всеки път мнозинството и да получи възможност във всеки момент да се спаси от каквато и да е

отговорност. Именно това обстоятелство отблъсква всеки поне малко уважаващ себе си политик и изобщо мъжествения човек от такава дейност. Всяко нищожество е радостно да постъпи по този начин. От наша гледна точка нещата са ясни: който не иска да носи лична отговорност за действията си и търси прикритие за себе си, той е страхлив негодник. А когато ръководителите на нацията се завербуват от такива нещастни страхливци, то рано или късно ще се наложи скъпо да се заплати за това. Нещата достигат дотам, че нямаме мъжеството да предприемем някакво решително действие, и по-скоро предпрочитаме да се примирим с всеки позор и безчестие, отколкото да намерим в себе си силата за необходимото решение. Нима няма човек, готов да отдаде личността си и главата си за предприемане на решителната крачка.

Защото едно трябва да се помни и да не се забравя: мнозинството и тук не може да замени единицата. То е не само представител на глупостта, но и на страхливостта. Съберете на едно място сто глупаци и няма да получите от всички взети заедно един умник. Съберете на едно място сто страхливеца и като резултат няма да получите едно героично решение.

Но колкото намалява отговорността на отделния ръководител, толкова повече расте броя на типовете, които, не притежавайки минимални данни, но въпреки всичко се чувстват призвани да дадат на разположение на народа своите безсмъртни таланти. Много от тях нямат търпение най-накрая да им дойде реда. Те правят дълга опашка и наблюдават със смъртна тъга колко бавно съдбата ги приближава до реда им. Затова се радват на всяка смяна на личности в учреждението, в което те се стремят да попаднат. Те са благодарни на всеки скандал, който може да изгони от стоящите пред тях в края на опашката няколко конкурента. Когато някой от щастливците, рано попаднал на топло местенце, не желае толкова скоро да се раздели с него, останалите гледат на това като на нарушение на свещените традиции и общата солидарност. Тогава започват да се сърдят и да водят непоклатима борба даже и с най-безсрамни средства до момента, докато им се удаде да прогонят конкурента от топлото местенце, което сега трябва да премине в други ръце. Низвергнатият кумир вече няма толкова скоро да попадне на същото място. Когато тази фигура е свалена от поста,

ще ѝ се наложи отново да застане в края на опашката, ако там не се вдигне олелия и ругатня, които ще попречат отново да се заеме ред.

В резултат на това се наблюдава бърза смяна на личности на важни държавни длъжности. Резултатите винаги са неблагоприятни, а понякога направо катастрофални. Най-често се оказва, че не само глупакът и неспособният падат в жертва на обичаите, но също и способен човек, доколкото изобщо съдбата позволява на такъв човек да попадне на ръководен пост. Срещу способния ръководител веднага се образува фронт. Как може, та нали той не излязъл от „нашите редове“. По принцип нищожните хорица искат да бъдат само в собствената си компания. Те разглеждат като общ враг всеки човек с ум, способен сред нулите да играе ролята на единица. В тази област инстинктът им на самосъхранение е особено изострен.

В резултат на това неизбежно се достига до прогресивно умствено обедняване на ръководните слоеве. Какъв е резултатът за нацията и държавата разбира всеки лесно, само обаче ако не принадлежи към този вид „вождове“.

Старата Австрия имаше съмнителното щастие да се ползва от благата на парламентарния режим в чистия му вид.

Наистина министър-председателят още се назначаваше от императора, но и тези назначения всъщност не бяха нищо друго, освен най-обикновено изпълнение на волята на парламентарното мнозинство. Що се касаеше за пазарлъка и окончателното договаряне на назначенията на ръководителите на отделните министерства, то тук съблюдавахме обичая на истинската западна демокрация. Съответни на това бяха и резултатите. Смяната на отделни лица ставаше все по-бързо. Най-накрая това се превърна в спорт.

В същата степен все повече намаляваше мащаба на тези бързо сменящи се „държавни дейци“; накрая на повърхността остана само типът парламентарен интригант, чиято държавна мъдрост се измерваше сега само в способността му да залепва една или друга коалиция, т.е. способността му на нищожна политическа спекулация, която сама можеше сега да стане база за практическа работа на тези, позволете ми да кажа, народни представители.

По този начин именно школата във Виена даваше най-добрите нагледни уроци в тази област.

Онова, което също немалко ме интересуваше, беше тази съпоставка на способностите и знанията на народните представители със задачите, които стояха пред тях. Вече само заради това бях принуден да започна да се запознавам с умствения хоризонт на тези избраници на народа. Едновременно с това трябваше да се запозная с онези произшествия, позволили на тези великолепни фигури да се появят на политическата арена. Небезинтересно беше да се запозная и с техниката на работата им. Това позволяваше във всички детайли да се види това служене на отечеството, на което бяха способни изучаваните фигури.

Колкото повече вникнах във вътрешните отношения в парламента, с колкото по-голяма обективност изучавах хората и техния начин на действие, толкова по отвратителна се оформяше пред очите ми общата картина на парламентарния живот. Съсредоточеното изучаване беше необходимо за мен в случай, че исках добре да опозная това учреждение, където всеки от законодателите на всеки три думи се позоваваше на „обективността“ си. Когато изучиш добре тези господа и се запознаеш със законите на собственото им гнусно съществуване, то не може да има две мнения по въпроса.

На света може трудно да се намери друг принцип, който, говорейки обективно, би бил толкова неправилен, както принципът на парламентаризма.

Не говорим вече за това, при какви условия протичат самите избори за господа народни представители, с какви средства те достигат високото си звание. Само в съвсем малко случаи изборите са действително резултат на общото желание. Това е вече ясно само от факта, че политическото разбиране на широките маси съвсем не е толкова развито, че те сами да могат да изразят политическото си желание и да изберат за това подходящи хора.

Онова, което постоянно определяме с думите „обществено мнение“, само в малка степен почива на резултатите на собствения опит или знания. По-голямата част от така нареченото „обществено мнение“ е резултат на така наречената „просветителска“ работа.

Религиозната потребност само по себе си е заложена дълбоко в душата на човека, но изборът на религия е резултат на възпитанието. Политическото мнение на масите е само резултат от обработването на

душите и на разума им — обработка, която често се провежда с напълно невероятна настойчивост.

Най-голямата част на политическото възпитание, което в случая много точно се определя с думата пропаганда, се пада на пресата. На първо място именно тя извършва тази „просветителска“ работа. В този смисъл тя представлява училище за възрастни. Проблемът е, че „преподаването“ в дадения случай се намира не в ръцете на държавата, а често в ниски сили. Именно във Виена още от ранна младост имах най-добрата възможност добре да се запозная с монополистите на тези оръдия на възпитание на масите и техните фабриканти. В началото неведнъж се изумявах как в продължение на много кратко време тази най-скапана от великите държави е успяла да създаде определено мнение, при това даже и в случаи, когато ставаше въпрос за безспорна фалшификация на действителните възгледи и желания на масите. В продължение на няколко дни печатът съумя от някаква смешна дреболия да направи най-великото държавно дело; и обратно, в такъв кратък срок тя успя да принуди да се забравят, сякаш открадна от паметта на масите, такива проблеми, които за масите, като че ли, бяха от важно жизнено значение.

На пресата ѝ се удаваше само за няколко седмици да изкара на бял свят никому неизвестни подробности и имена, с вълшебна пръчица да накара широките маси да свържат невероятни надежди с тези имена, с една дума, да им създаде такава популярност, която никога не се е изтривала по отношение на големите личности. Имена, за които само преди един месец никой не е чувал или е чул от слухове, получаваха огромна известност. В същото време стари и изпитани дейци от различни области на държавния и обществен живот като че ли умряха за общественото мнение или ги засипваха с такова количество гнусни клевети, че имената им за кратко време се превръщаха в символ на нечувана низост и мошеничество. Трябва да видите този долен еврейски маниер: изведнъж сякаш с един замах на вълшебна пръчка започва да се излива кал върху честния човек; не остава нито една долна клевета, която да не се стовари върху главата на тази невинна жертва; трябва отблизо да се запознаете с този метод на политическо убийство на противника, за да се убедите колко са опасни тези вестникарски негодници.

Тези журналисти-разбойници не пренебрегват нито едно средство, което би им послужило да постигнат мръсната си цел.

Те ще се помъчат да проникнат до най-големите семейни интимности и няма да престанат с гнусните си търсения, докато не намерят някаква дреболия, която ще раздуят стократно и ще използват, за да нанесат удар на нещастната си жертва. А ако въпреки всичките си издирвания не намерят нито в обществения, нито в личния живот на противника си нищо, което би могло да бъде използвано, тогава тези негодници прибегват към някаква измислица. При това те са твърдо убедени, че дори да последват хиляди опровержения, все пак нещо ще остане. От многото кал все нещо остава върху жертвата. При това тези мерзавци никога не действат така, че мотивите им да могат лесно да се разберат и разобличат. Боже, опази! Те винаги се правят на сериозни и „обективни“. Започват да приказват за задълженията на журналиста и разни подобни. Нещо повече, заговорват за честта на журналиста — особено ако получат възможност да се изказват на заседания, на конгреси и конференции, т.е. използват всички съборища, на които тези насекоми се събират в особено голямо количество. Именно тези негодници формират две трети от така нареченото обществено мнение. От тази мръсна пяна след това изплува парламентарната Афродита.

За да се разкрие целия този спектакъл, трябва да се напишат томове. Но на мен ми се струва, че на човек му е достатъчно дори повърхностно да се запознае с тази преса и с този парламентаризъм, за да разбере колко е безсмислена цялата институция.

За да се разбере безсмислието и опасността от човешката заблуда, най-добре е да се съпостави горепосоченият от мен демократически парламентаризъм с демокрацията от истински германски образец.

Най-характерното за демократическия парламентаризъм е, че на определена група хора — да речем на 500 депутата, напоследък и депутатки, — се предоставя окончателното разрешаване на всички възникващи проблеми. Всъщност те самите представляват правителството. Ако от тях се избира кабинет, на който се възлага ръководството на държавата, то това се прави само за пред хората. На практика това така нареченото правителство не може да направи нито една крачка без да си осигури предварителното одобрение на общото събрание. Но по този начин то се освобождава от всякаква реална

отговорност, тъй като в последна сметка решението зависи не от него, а от парламентарното мнозинство. Във всеки отделен случай това правителство е само изпълнител на волята на мнозинството. За политическите способности на правителството всъщност се съди само по това, доколко изкусно то умее да се приспособява към волята на мнозинството или го привлича на своя страна. Но по този начин от висотата на истинско правителство стига до положението на просяк, който моли за милостиня мнозинството. На всеки е ясно, че най-важната задача на правителството е от време на време да си изпросва милостиня от мнозинството на парламента или да се грижи да си създава друго по-благоклонно мнозинство. Ако това се удаде на правителството, то ще може да продължи да управлява, но ако не му се удаде, ще трябва да си отиде. Правилността или неправилността на намеренията при това не играе никаква роля.

Но именно по този начин практически се унищожава всяка негова отговорност.

Към какви последици води всичко това се вижда от следното.

Съставът от петстотинте избрани народни представители от гледна точка на професията им, не говоря за способностите им, е твърде пъстър. Никой няма да повярва, че в избирателните урни израстват с десетки или стотици истинските държавни дейци. Всички знаят, че бюлетините се подават от избирателите, които можеш да подозираш в каквото си искаш, само не и в излишък на ум. Въобще трудно е да се намерят достатъчно резки думи, за да сеzakлейми тази нелепост, че гениите се раждат от всеобщи избори. Първо, истинските държавни дейци се раждат само веднъж в страната през големи периоди от време и, второ, масите винаги имат напълно определено предубеждение точно срещу всеки макар и малко изтъкнат ум. По скоро слонът ще мине през ухото на иглата, отколкото великият човек ще бъде „открит“ по пътя на изборите.

Личностите, които по възможности са над златната среда, в повечето случаи сами си прокарават пътя си към арената на световната история.

Какво става в парламента? Петстотин човека от златната среда гласуват и разрешават всички най-важни въпроси, касаещи съдбата на държавата. Те назначават правителство, което след това във всеки

отделен случай трябва да получава съгласието на просветеното мнозинство. По този начин всяка политика се прави от петстотинте.

В повечето случаи тази политика се води по техен образ и подобие.

Но ако оставим настрана въпроса за степента на гениалност на тези петстотин народни представители, помислете само колко са различни онези проблеми, които чакат своето разрешаване от тези хора. Представете си само, какви различни ситуации възникват пред тях и веднага ще разберете колко е непригодно такова првителиствено учреждение, в което последната дума се предоставя на масовото събрание, където едва малцина притежават истински знания и опит в разрешаването на възникналите въпроси. Всички наистина важни икономически въпроси се поставят за разрешаване, в което едва една десета от членовете имат някакво икономическо образование. Но нали това означава да предоставиш съдбата на страната в ръцете на хора, които нямат и елементарни предпоставки за разрешаването на тези въпроси.

Така стоят нещата с всички въпроси. Какъвто и въпрос да възникне, той ще бъде решаван от мнозинство хора без знания и умения. Защото съставът на събранието си остава един и същ, докато подлежащите на обсъждане въпроси се променят всеки ден. А всъщност е невъзможно да се предположи, че едни и същи хора разполагат с достатъчно сведения, да речем, и по въпросите на транспорта, и по въпросите на висшата външна политика. В противен случай трябва да предположим, че имаме работа изключително с универсални гении, а добре е известно, че истинските гении се раждат може би един път на сто години. В действителност в парламентите има не „умове“, а само крайно ограничени хора, дилетанти с големи претенции, интелектуален сурогат най-ниско качество. Само с това може да се обясни онова нечуто лекомислие, с което тези господа често разсъждават /и разрешават/ за проблемите, които биха накарали и най-големите умове доста да се позамислят.

Изключително важни мероприятия, имащи огромно значение за цялата бъдеща държава и нация, се разрешават от господата парламентаристи сякаш става дума не за съдбата на цяла раса, а за партия домино.

Естествено би било съвършено несправедливо да се предположи, че всеки от депутатите предварително се е родил с атрофирано чувство.

Но сегашната система принуждава отделния човек да заема позиция по въпроси, по които той изобщо не е сведущ и с това постепенно го развъртава. Никой не би се осмелил открито да каже: господа депутати, аз мисля, че по еди-кой си и по еди-кой си въпрос нищо не разбираме и поне аз лично заявявам, че не разбирам. Дори и да се намери такъв човек, все едно това няма да помогне. Подобна откровеност би била напълно неразбираема. За такъв човек ще кажат, че е честно магаре, но на едно магаре не бива да се позволява да изпорти цялата игра. А, който познава характера на хората, ще разбере, че в такова „издигнато“ общество няма да се намери никой, който да е съгласен да прослави най-глупавия от всички събрали се. В някои среди честността винаги се смята за глупост. По този начин дори и да се намери сред депутатите един честен човек, той постепенно също тръгва по утъпкания път на лъжата и измамата. В последна сметка всеки съзнава, че каквато и позиция да заеме един от тях нещо няма да се промени. Именно осъзнаването на това убива всеки честен порив, който понякога възниква у някой от тях. И, за да се утеши, той си казва, че още не е най-лошият депутат, и участието му в висшето събрание помага да се избегне голямата злина.

Може би ще ми възразят, че макар отделният депутат да не е компетентен по един или друг въпрос, то неговата позиция се обсъжда и определя в парламентарната група, която политически ръководи и даването на лице, а фракцията била имала свои комисии, които събирали материал от компетентни лица и т.н.

На пръв поглед това изглежда така. Но тук възниква въпросът защо тогава се избират петстотин души, щом на практика необходимата компетентност, която фактически определя вземаните решения, притежават само малцина. Да, ето в това е същината на въпроса.

Там е работата, че идеалът за съвременен демократичен парламентаризъм е не събрание на мъдреци, а тълпа идейно зависими кръгли нули, които могат да бъдат водени в определена посока толкова по-лесно, колкото са по-ограничени. Днес само в този дух се осъществява така наречената партийна политика — в най-лошия

смисъл на тази дума. И само благодарение на това стана възможно истинският диригент винаги внимателно да се крие зад кулисите и никога да не може да бъде привлечен към лична отговорност. Така се получава, че за най-вредните за нацията решения не негодникът, натрапил фактически това решение, а цялата фракция.

Но по такъв начин всяка реална отговорност отпада, тъй като тя се свежда само до задълженията на отделното лице, а не на цялата парламентарна говорилня.

Тази институция може да привлича само фалшивите, които се боят от бога като дявол от тамян. А за всеки честен и прям политик, готов да носи винаги лична отговорност за своите действия, тази институция може да бъде само омразна.

Ето защо този вид демокрация стана оръжие на расата, която по вътрешните си подбуди не може да не се страхува от бога сега и всякога.

* * *

Сравнете с това истинската германска демокрация, свеждаща се до свободен избор на вожд, задължен да носи цялата лична отговорност за своите действия. При нея нямат място гласовете на мнозинството за отделните въпроси, нужно е да се определи само едно лице, което впоследствие да отговаря за своите решенията с имуществото и живота си.

Ако ми възразят, че при такива условия ще бъде трудно да се намери човек, който да се посвети на такава рискована задача, то аз ще отговоря така: „Слава богу, че в това се съдържа целия смисъл на германската демокрация, че при нея не може да бъде издигнат на власт случаен недостоен карьерист и морален страхливец — огромната отговорност отблъсква невежите и страхливците.“

А ако някога неочаквано се отдаде възможност на такъв човек да се изкачи до такъв пост, той веднага ще бъде разкрит и безцеремонно ще му се каже: „Махай се, негоднико, пръждосвай се, не каляй стъпалата на това величествено здание, защото по стъпалата на Пантеона на историята минават не шарлатани, а само герои!“

До тези възгледи достигнах в продължение на двегодишни посещения на виенския парламент.

След това престанах да ходя в Райхсрата.

През последните години хабсбургската държава отслабваше все повече и повече и за това главна заслуга имаше парламентарният режим. Колкото повече отслабваха позициите на немците в резултат на този режим, толкова повече в Австрия се отваряше пътя към използването на едни националности срещу други. В самия Райхсрат тази игра се разиграваше за сметка на немците и в края на краищата за сметка на държавата. Защото в края на деветнайстото столетие беше ясно дори на слепците, че притегателната сила на монархията е съвсем намаляла и повече не може да се справя с центробежните тенденции в отделните национални региони.

Точно обратното!

Колкото по-ясно ставаше, че държавата разполага само с жалки средства за своето самосъхранение, толкова по-силно ставаше всеобщото презрение към него. Вече не само Унгария, но и отделните славянски провинции повече не се отъждествяха с единната монархия и нейната слабост никой не възприемаше като собствен позор. Признаците на настъпващата старост на монархията по-скоро ги радваше и на нейната смърт се възлагаха много повече надежди, отколкото на евентуалното ѝ оздравяване.

В парламента все още им се отдаваше да избегнат пълния крах, но само с цената на недостойни отстъпки пред всеки шантаж, за които в края на краищата плащаха немците. А вътре в общата държава крахът се избягваше само чрез повече или по-малко умело настройване на една нация срещу друга. Обаче сблъсквайки интересите на отделните нации, правителството насочваше политиката си основно срещу немците. Политиката на съзнателна чехизация на страната отгоре започва да се води организирано, когато наследник на престола става ерцхерцога Франц-Фердинанд, получил значително влияние в държавата. Този бъдещ държавен владетел съдействал с всички достъпни средства да се намали немското влияние в австро-унгарската монархия. Той провеждал открито тази политика или пък я поддържал негласно. Благодарение на машинациите на държавната администрация чисто немските територии най-безпардонно били включвани в опасната зона на смесените езици. Този процес започнал

да се развива и то съвсем бързо даже в долна Австрия. И много чехи започнали да гледат на Виена като на най-големия чешки град.

Съпругата на ерцхерцога била чешка графиня. Тя произлизала от семейство с традиционно враждебно отношение към немците. Бракът ѝ с Франц Фердинанд бил морганатичен. Ръководната идея на този нов Хабсбург, в чието семейство разговаряли само на чешки, била в центъра на Европа постепенно да бъде създадена славянска държава, изградена върху строга католическа база, която да стане опора срещу православна Русия. При Хабсбургите отдавна станало обичай да се употребява религията за чисто политически цели. В дадения случай ставало дума за твърде гибелна поне за немците идея. Полученият резултат в много отношения бил повече от трагичен. Нито хабсбургската династия, нито католическата църква получили очакваната награда.

Хабсбургите загубили трона, Рим загубил голяма държава. Привлякла религиозната идея за осъществяването на своите политически планове, короната съживила такива духове, за чието съществуване самата тя и не подозирала досега.

Опитите ѝ с всички средства да изкорени немското начало в старата монархия в отговор породили появата на всеобщо немско национално движение в Австрия.

През 80-те години на XIX век манчестерския либерализъм с еврейска ориентираност преминал кулминационната си точка и започнал да се движи надолу също и в австро-унгарската империя. Но в Австрия реакцията срещу него, като всички реакции в австро-унгарската монархия, възникнала не поради социални, а поради национални мотиви. Чувството за самосъхранение подтикнало немците да оказат съпротивление в най-остра форма. Постепенно решаващо влияние започнали да оказват също и икономическите мотиви — но едва на второ място. От политическия хаос се родили и две нови партии, едната от които се основавала повече на националния мотив, а другата повече на социалния. И двете партийни образувания представлявали огромен интерес и били поучителни за бъдещето.

Непосредствено след войната от 1866 г., завършила за Австрия с тежко поражение, домът на хабсбургската династия е бил увлечен от идеята за военен реванш. На сътрудничеството с Франция попречила само историята с неудачната експедиция на Макс в Мексико.

Отговорността за тази експедиция възложили главно на Наполеон III и изключително се възмущавали, че французите я оставили на произвола на съдбата. И все пак Хабсбургите се намирали в изчаквателна позиция. Ако войната в периода 1870–1871 г. не беше се превърнала в непрекъснато победоносно шествие на Прусия, то виенският двор може би би се опитал да се намеси в кървавата игра и да отмъсти за Садова. Но когато от полетата на битката започнали да пристигат изумителни, приказни и заедно с това напълно точни известия за немските победи, тогава „най-мъдрият“ от монарсите разбрал колко бил неблагоприятен моментът за каквито и да били опити за реванш. Нищо не оставало на Хабсбургите освен да посрещат неприятностите с усмивка.

Но героичните победи в периода 1870–1871 г. направили още едно велико чудо. Промяната на позицията на Хабсбургите никога не се определяла от подбудите на сърцето, а се диктувала само от печалната необходимост. Що се касае до немците в Австрия, то за тях победите на немското оръжие били истински празник. С дълбоко въодушевление и ентусиазъм австрийските немци наблюдавали как великата мечта на бащите им отново се превръщала в прекрасна реалност.

Защото не трябва да се заблуждаваме: наистина национално настроените австрийски немци веднага след Кьонигрец са видели, че в тези тежки и трагични моменти се създавала необходимата предпоставка за възраждане на новата държава, която би била свободна от гнилотворното разлагане на стария съюз. Австрийските немци чувствали съвсем осезателно на гърба си, че династията на Хабсбургите е завършила своето историческо предназначение и че създаващата се сега нова държава би трябвало да си търси император, наистина достоен за „короната на Рейн“. Те толкова повече благославяли бъдещата съдба, защото в германския император виждали потомъка на Фридрих Велики — този, който през тежките години е показал на народа пътя към великия подем и който навеки е записал една от най-светлите страници в историята.

Когато след приключването на великата война Хабсбургите решили да продължат борбата против „своите“ немци /чието настроение е било напълно очевидно/, австрийските немци организирали такава могъща съпротива, каквата още не познавала най-

новата немска история. В това нямало нищо чудно, тъй като народът чувствал, че пълното унищожаване на немското влияние неизбежно било логично последствие от политиката на славянизация.

На първо време станало така, че национално и патриотично настроените били принудени да станат бунтовници.

Бунтовници не срещу нацията или държавата като такава, а срещу онова управление на страната, което, по дълбокото убеждение на въстаналите неизбежно, щяло да доведе до гибелта на немската народност.

За първи път в най-новата история на немския народ нещата се стекли така, че любовта към отечеството и към народа се оказали в конфликт с династичния патриотизъм, както бил по-рано разбиран.

Една от най-огромните заслуги на общонемското национално движение в Австрия през 90-те години било онова, което то доказало: само онази държавна власт има право на уважение и поддръжка, която изразява стремежите и чувствата на народа или поне не му вреди.

Не може една държавна власт да бъде самоцел. Ако обаче това е така всяка тирания в нашия греховен свят би се оказала завинаги неприкосновена и свещена.

Когато правителството употребява всички средства, с които разполага, за да води целия народ към гибел, тогава не само право, но и задължение на всеки народен син е да се бунтува.

Въпросът за това, къде може да се говори за подобни казуси, се разрешава не с теоретични дискусии, а със сила и успех.

Всяко правителство, разбира се, ще настоява да съхрани държавния си авторитет, колкото и лошо да изразява стремежите на народа и да го предава наляво и надясно. Какво остава да направи истинският изразител на народните надежди и стремежи? Инстинктът за самосъхранение в този случай ще подскаже на народното движение, че в борбата за свобода и независимост би трябвало да се приложат и онези средства, с помощта на които самият противник се опитва да удържи победа. От това излиза, че борбата ще се води с „легални“ средства до момента, до който правителството действа в легални граници, но движението няма да се изплаши от нелегални средства за борба, щом поробителите на народа също прибегнат до тях.

Главното, което не трябва да се забравя: висшата цел на човечеството в никакъв случай не е в съхраняването на дадената

държавна форма или още по-малко на даденото правителство, а в съхраняването на народното начало.

Ако се създаде положение, което заплашва свободата или даже самото съществуване на народа — въпросът за легалността или нелегалността играе само подчинена роля. Нека господстващата власт хиляди пъти се кълне в „легалност“ и въпреки всичко инстинктът за самосъхранение на угнетените ще признае, че при това положение свещено право на народа е борбата с всички средства.

Само благодарение на този принцип са били възможни онези велики освободителни битки срещу вътрешното и външното поробване на народите по земята, които са се превърнали във велики събития от световната история.

Човешкото право е над държавното право.

Ако се окаже, че някой народ в борбата си за правата на човека е претърпял поражение, това означава, че е бил твърде лекомислен и недостоеен да се съхрани в целостта си на земята. Вечно справедливото провидение предварително е обрекло на гибел онзи, който не е проявил достатъчно готовност или способност да се бори за продължаване на съществуването си.

За страхливите народи няма място на земята.

Колко лесно тиранията навлича мантията на така наречената „легалност“ най-ясно и нагледно доказва отново австрийският пример. Легалната държавна власт по това време се опираше на антинемски настроения парламент с неговото мнозинство, който не беше от немци, а също на камарата на съсловията, настроени също толкова враждебно към немците. Тези два фактора олицетворяваха цялата държавна власт. Опитите в рамките на тези учреждения да се измени съдбата на австро-немския народ щяха да бъдат нелепост. Съвременните ни политици, които умеят да се молят само за „легалност“, разбира се, биха направили от това извода, че ако не могат да се съпротивляват легално, просто трябва да се откажат от всяка съпротива. В тогавашната обстановка в Австрия това би означавало неизбежната гибел на немския народ и при това в най-кратък срок. И наистина съдбата на немския народ в Австрия беше спасена само благодарение на краха на австро-унгарската държава.

Теоретикът с конски капаци по-скоро ще умре за доктрината си, отколкото за народа си.

Хората създават за себе си закони, от което теоретикът прави извода, че не законите са за хората, а хората са за законите.

Една от най-големите заслуги на тогавашното общонемско национално движение в Австрия беше, че за ужас на всички фетишисти на държавността и идолопоклоници на теорията за нея то веднъж завинаги унищожи тази безмислица.

В отговор на опитите на Хабсбургите да водят със всички средства борба срещу немското начало, посочената партия нападна ожесточено „висшата“ династия. Немсконационалното движение разкри гнилостта на тази държава и отвори очите на стотици хиляди за истинската същност на Хабсбургите. Заслугата на тази партия беше това, че тя спаси великата идея за любовта към отечеството, като я отне от тази печална династия.

Когато тази партия започна борба, броят на привържениците ѝ беше необикновено голям и растеше лавинообразно. Но този успех не продължи дълго. Когато пристигнах във Виена, това движение замираще и почти загуби всякакво значение, след като на власт дойде християн-социалната партия.

По какъв начин беше възникнало и заедно с това пак така бързо започна да залязва общогерманското национално движение, от една страна, и по какъв начин с такава нечувана бързина се издигна християнсоциалната партия, от друга — ето над какво започнах да мисля, ето какво стана за мен класически проблем, достоен за съвсем задълбочено проучване.

Когато дойдох във Виена, всичките ми симпатии бяха изцяло на страната на общогерманската национална партия.

Съвсем не ми импонираше и още повече радваше поведението на тези, които идваха в австрийския парламент с лозунга „да живеят Хохенцолерновци“, но много ме окриляше и вдъхваше велики надежди обстоятелството, че австрийските немци бяха започнали да се осъзнават за временно откъсната от общогерманската държава част и вече го заявяваха открито. Виждах, че единственото спасение е в това, че австрийските немци вече открито заемат позиция по всички въпроси, свързани с националния проблем, и решително се отказват от безпринципни компромиси. Именно във връзка с това не можех изобщо да разбера, защо това движение след толкова великолепно начало така бързо започна да върви надолу. Още по-малко можех да

разбера, защо в същото време християн-социалната партия е могла да се превърне в такава голяма сила. А християн-социалната партия точно по това време достигаше апогея на славата си.

Започнах да сравнявам двете движения. Съдбата пак ми даде най-добрите нагледни уроци и ми помогна да разреши ребуса. Собственото ми тягостно положение само ми помогна.

Започнах с това, че сравних фигурите на двамата основатели и вождове на двете партии: от една страна, Георг фон Шенерер, и от друга, д-р Карл Люегер.

Като индивидуалности двамата стояха несравнимо по-високо от средни парламентаристи. В обстановката на всеобща политическа корупция и двамата оставаха свършено чисти и недосегаеми. Но въпреки това личните ми симпатии от начало бяха на страната на вождя на общогерманската национална партия Шенерер и едва постепенно преминаха на страната на вождя на християн-социалната партия Люегер.

Сравнявайки личните дарби на единия и другия, стигнах до извода, че по-задълбочен мислител и принципен борец е Шенерер. Той виждаше и предсказваше най-ясно и правилно от всеки друг неизбежния край на австрийската държава. Ако предупрежденията му за хабсбургската монархия бяха по-добре чути, особено в Германия, може би щяхме да избегнем нещастията на световната война, в която Германия се оказа почти сама срещу цяла Европа.

Шенерер разбираше отлично вътрешната същност на проблемите, но затова пък много грешеше с хората.

Точно тази област беше силната страна на доктор Люегер. Люегер беше рядък познавач на хората. Неговото правило беше да не вижда хората в по-добра светлина, отколкото са те в действителност. Затова той много по-сполучливо вземаше под внимание реалните възможности на живота в сравнение с Шенерер. Всички идеи на вождя на немската национална партия бяха от теоретична гледна точка напълно правилни, но той нямаше нито силата, нито уменията да ги предаде на масите. С други думи, той не съумя да придаде на идеите си такава форма, която да съответства на степента на възприемчивост на широките народни маси /а тази възприемчивост беше достатъчно ограничена/. Доколкото това беше така — цялата теоретична мъдрост

и дълбочина на Шенерер си оставаше само една умозаклучителна мъдрост и тя никога нямаше да може да се приложи на практика.

Този недостатък в практическото разбиране на хората доведе по-късно до погрешната преценка на съотношенията на силите, до неосъзнаването на реалната сила, заложена в целите на движенията и в твърде старите държавни учреждения.

Шенерер, разбира се, съзнаваше, че в края на краищата тук става въпрос за един мироглед. Но той така и не разбра, че носители на подобни религиозни убеждения на първо място трябваше да станат широките народни маси. Шенерер за съжаление не си даваше достатъчно сметка доколко е ограничена волята за борба в кръговете на така наречената солидна буржоазия. Той не осъзнаваше, че това й отношение неизбежно произтичаше от икономическите й позиции: такъв буржоа имаше какво да губи и това го принуждаваше в такива ситуации да бъде повече от сдържан.

Победата на целия мироглед е наистина възможна само тогава, когато носители на новото учение са самите маси, готови да стоварят върху плещите си цялата тежест на борбата.

Недостатъчното осъзнаване на онова велико значение, което носят низшите слоеве на народа, напълно съответстваше на тогавашното неосъзнаване на социалния проблем като цяло.

Във всички тези отношения доктор Люегер беше пълна противоположност на Шенерер.

Солидното познание за хората му даваше възможност правилно да оцени съотношението на силите. Това го предпазваше от опасността на неправилните оценки на вече съществуващите органи. Напротив, трезвата преценка на обстановката го провокираше да се старае да използва и старите обществени учреждения в борбата за постигане на целите си.

Той си даваше ясна сметка, че в съвременната епоха само силите на висшите слоеве на буржоазията са напълно недостатъчни, за да осигурят победата на новото движение, и затова той пренесе центъра на тежестта на политическата си дейност за завоюване на онези слоеве, чиито условия на съществуване ги принуждават към борба и чиято воля не е парализирана. Затова той беше склонен от самото начало да използва вече съществуващи средства за влияния и да се бори за привличането на вече съществуващи могъщи учреждения на

своя страна. Той ясно осъзнаваше, че е необходимо да се извлече възможно най-голяма полза за движението си от старите източници на сила.

Благодарение на това разбиране Люегер даде на новата си партия основната насока за завоюване на средната класа, която беше заплашена от гибел. С това си създаде непоколебим фундамент и резервоар на сили, неизменно готови за упорита борба. Неговата безкрайно умна тактика по отношение на католическата църква му даде възможността в най-кратък срок да завоюва младото поколение от духовенството в такива размери, че на старата клерикална партия не ѝ оставаше нищо друго освен да изчезне от небосклона или /което би било по-умно от нейна страна/ да премине към нова партия и да се опита по този начин постепенно да си отвоюва старите позиции. Но би било несправедливо да се мисли, че с казаното се изчерпват талантите на този човек. На практика той беше не само умен тактик, но и притежаваше всички качества на действително велик и гениален реформатор. В последното също знаеше точната граница на съществуващите възможности и си даваше ясна сметка за собствените си способности.

Този, във висша степен забележителен, човек си беше поставил изцяло практически цели. Беше решил да завоюва Виена. Виена беше сърцето на монархията. Само от този град се пращаха импулси за живот, които поддържаха съществуването на болния и стар организъм на цялата разклатена държава. Колкото повече на сърцето му се удаваше да оздравее, толкова по-бодър трябваше да става целия организъм. Идеята сама по себе си е напълно правилна, но, разбира се, тя можеше да намери приложение само в продължение на определено време.

В последното се съдържаше слабата страна на Люегер.

Онова, което му се удаде да направи за Виена, е безсмъртно в най-добрия смисъл на думата. Но не му се удаде да спаси по този начин монархията — вече беше твърде късно.

Тази страна на нещата беше по-ясна за Шенерер.

Всички практически начинания на доктор Люегер му се удадоха отлично, но надеждите, които свързваше с тези начинания, уви не се изпълниха. С други думи, онова, което желаше Шенерер, съвсем не

му се удаде, а това, от което се опасяваше, за съжаление, се изпълни в ужасяваща степен.

Така и стана, че и двамата дейци не видяха своите цели изпълнени. На Люегер не му се удаде да спаси Австрия, а на Шенерер — да предпази немския народ от катастрофа.

За нашата съвременна епоха е безкрайно поучително да се изучат най-подробно причините за неуспеха, сполетял и двете партии. Това ще бъде особено полезно за приятелите ми, тъй като в редица точки обстановката е същата, каквато и тогава. Можем и сме длъжни сега да избегнем онези грешки, които доведоха тогава до гибелта на едното движение и до безплодността на другото.

От моя гледна точка крахът на немското национално движение в Австрия се обуславяше от три причини:

Първо, съдбоносна роля изигра неясната представа на партията за значението, което има социалният проблем именно за новата, по своята същност, революционна партия.

Доколкото Шенерер и най-близките му привърженици на първо време се обръщаха само към буржоазните слоеве, резултатът може да бъде само слаб и несигурен.

Когато става дума за вътрешни въпроси на нацията или държавата, немското бюргерство, особено във висшите му слоеве, е настроено толкова пацифистки, че е готово буквално да се откаже от самото себе си. Отделният човек не винаги го съзнава, но въпреки това е така. В добрите времена, т.е. в нашия случай по времето на успешно управление, подобни настроения превръщат тези слоеве в много ценни за държавата. По времето на лошо управление тези настроения водят направо до ужасяващи резултати. Ако общонемското национално движение желаше да проведе действително сериозна борба, то трябваше преди всичко да се постарее да завоюва масите. То не успя да направи подобно нещо и това го лиши от онази елементарна стихийна сила, която е нужна, за да не падне вълната за кратко време.

Щом като партията от самото начало не се е придържала към този принцип и не го е приложила на практика, такава нова партия впоследствие няма да има възможността да си навакса пропуснатото. Щом като партията от самото начало е набрала голямо количество умерени буржоазни елементи, това предопределя, че във и вътрешното си устройство тя ще се ориентира натам. По този начин тя от самото

начало си отрязва перспективата да завоюва мощните сили от средата на нисшите слоеве на народа. Но такова движение още предварително е осъдено на болезнена немощ и е принудено да се ограничава само до критикарстване. Партията вече няма да може да се опира на онази почти религиозна вяра, без която няма истинска способност за самопожертвование. Вместо всичко това в партията надделява стремежа към „положително“ сътрудничество със съществуващия режим, т.е. към признаване на това, което е. В партията постепенно надделява стремежа да се омекоти борбата, за да се достигне накрая да гнилия мир.

Именно това се случи с общонемското национално движение. Причината беше в това, че от самото начало не постави в центъра на тежестта на своята дейност борбата за завоюване на широките народни маси. Именно благодарение на това то се превърна в „умерено-радикално“ и буржоазно-надменно.

От първата грешка произтичаше и втората причина за бързата гибел на движението.

В момента на възникването на немското национално движение положението на немците в Австрия беше вече наистина отчайващо. С всяка измината година парламентът все повече се превръщаше в институция, работеща за бавното, но систематично унищожаване на немския народ. Последният сериозен опит да се спасят нещата можеше да бъде в отстраняването на тази институция. Само в такъв случай се откриваха и то незначителни шансове за успех.

Във връзка с това пред движението възникна следният принципен въпрос: нужно ли е да се отива в парламента, за да се унищожи по-скоро или, както се изразяваха тогава, за да се „взриви отвътре“, или пък обратното, да не се отива в парламента, а фронтално да се атакува тази институция.

Решиха да влязат. Влязоха и... излязоха сразени.

Разбира се, при така сложилите се обстоятелства, се наложи да се влезе.

За да се поведе открита фронтална борба срещу такава сила, нужно беше, първо, да се притежава непоколебимо множество и второ, безгранична жертвоготовност. Това означаваше да се хване бика направо за рогата. Но при това, разбира се, се налага да рискуваш няколко пъти да бъдеш провален. Едва изправил се на крака, трябва да

започнеш борбата отново, а победата се постига едва след много тежка борба и то единствено от безумно смели борци. На мястото на хилядите паднали ще дойдат хиляди нови. В края на краищата упоритостта ще бъде възнаградена с победа.

Но затова е нужно в борбата да участват народните синове, широките народни маси.

Само те могат да намерят в себе си решителност и издръжливост, за да доведат такава борба до края.

А тъкмо такива широки народни маси нямаше в редиците на немската национална партия. И затова не ѝ оставаше нищо друго освен да отиде в парламента.

Ще бъде неправилно да се смята, че подобно решение е било резултат от дълги и мъчителни вътрешни колебания или дори просто резултат от продължителни размисли. Не, хората не можеха и да си представят други форми на борба. Участието в тази безсмислица беше резултат от объркаността на представите и неразбирането какво влияние ще окаже участието на партията в тази институция, която тя самата беше решително отхвърлила. Разсъждаваше се елементарно, че, излизайки „пред цялата нация“ на „всенародната трибуна“, партията ще получи възможност по-лесно да просвети широките народни слоеве. Борбата вътре в парламента, според мнозина, обещаваще повече резултати, отколкото нападението му отвън. Освен това известни надежди се възлагаха и на депутатската неприкосновеност. Хората бяха уверени, че парламентарният имунитет ще направи по-устойчиви отделните борци и ще придаде по-голяма сила на ударите им.

В реалната действителност всичко стана по друг начин. Аудиторията, пред която излизаха сега депутатите на немската национална партия, не се увеличи, а намали. Защото всеки оратор говори пред непосредствените си слушатели или пред читателите, до които достигат отчетите на пресата.

В действителност най-широката аудитория е не заседателната зала на парламента, а залата на големите публични народни събрания.

В тях се събират хиляди хора, дошли тук с единствената цел да чуят какво ще им каже ораторът, докато в заседателната зала идват няколко стотици и то главно, за да получат полагащото им се дневно

възнаграждение, а не да научат нещо разумно от въпросния „народен представител“.

Главното е, че в заседателната зала на парламента винаги се събира една и съща публика, която изобщо не смята за нужно да се усъвършенства по простата причина, че не само не разбира необходимостта от това, но и липсва и най-малкото желание за него. Нито един от тези народни представители никога доброволно не признава правотата на другия и никога няма да положи сили да отстоява делото, защитавано от колегата си. Не, той никога няма да направи това или само по изключение, когато му се стори, че ако извърши завоя, ще осигури мандата си и в следващия парламент. Само тогава, когато и децата знаят, че предстоящите избори ще донесат победата на другата партия, стълбовете на партията на власт, поддържащи я досега, мъжествено ще прескочат в другия лагер, т.е. в лагера на партията или направиението, което по тяхните сметки ще завоюва по-изгодната позиция. Извършвайки този завой, тези безпринципни господа няма да спестят купищата от „морални“ приказки. Обикновено така и става: когато народът обръща толкова категорично гръб на някаква партия, че на всеки му става ясно, какво унищожително поражение я очаква, тогава започва великото бягство. Парламентарните плъхове напускат партийния кораб. Това бягство не е продиктувано от съвестта, то не е плод на добра воля, не, то е просто резултат на „прозорливост“, която дава възможност на парламентарната дървеница навреме да напусне несигурното място и своевременно да се намести в топлата постеля на друга партия.

Да говориш пред такава аудитория направо означава да си хабиш приказките. Наистина няма никакъв смисъл от това. Резултатът ще бъде нищожен.

Така и ставаше. Депутатите от немската национална партия можеха да говорят да пресипване, но техните речи не оказваха никакво влияние.

А пресата или мълчеше, или така изопачаваше речите им, че не можеше да се улови никакъв смисъл, а понякога те се поднасяха в такъв изопачен вид, че общественото мнение си създаваше много лоша представа за намеренията на новата буржоазия. Каквото и да говореха отделните депутати, широката публика научаваше само това, което можеше да се прочете във вестниците. А „изложението“ на тези речи в

пресата беше такава, че те изглеждаха една безсмислица, та дори и по-лошо. И така непосредствената аудитория се състоеше от някакви си петстотин парламентаристи. С това се изчерпва всичко. Но друго беше най-лошото.

Общонемското национално движение можеше да разчита на успех, само ако от самото начало бе разбрало, че ставаше дума не просто за създаване на нова партия, а за изработване на нов мироглед. Само с нов мироглед можеше да се намерят сили, за да се победи в тази исполинска борба. За ръководството на такава борба бяха нужни най-светлите, най-мъжествените умове.

Ако борбата за даден мироглед не се ръководи от самопожертвователни герои, то много скоро движението ще остане и без редови бойци. Който се бори за собственото си съществуване, той почти няма какво да даде на обществото.

За да се създадат тези предпоставки, необходимо е всеки да разбира, че привържениците на новото движение могат да очакват чест и слава едва в бъдеще, а в настоящето движението не може да даде никакви лични облаги. Колкото повече дадено движение раздава постове и длъжности, толкова по-съмнителни хора се устремяват към него. Ако тази партия има голям успех, то търсещите облаги политически пришълци ще я задръстят до такава степен, че старият честен партийен работник понякога просто няма да може да я познае, а те ще го отхвърлят като вече ненужен и „непризван“. Това означава, че „мисията“ на такова движение вече е изчерпана.

Щом немското национално движение свърза съдбата си със съдбата на парламента в него вместо вождове и борци, се оказаха „парламентаристи“. По този начин немската национална партия стигна равнището на обикновените политически партии и загуби необходимата ѝ сила да върви с ореола на мъченицата срещу трагичната съдба. Вместо да организират борбата, на партийните деятели сега им оставяше само да държат речи и да водят преговори. И какво — този нов парламентарист за кратко време стигна до мисълта, че неговото най-висше /и с по-малък риск/ задължение е защитата на новия мироглед с така наречените „духовни“ средства на парламентарно красноречие, и, че това при всеки случай е по-спокойно, отколкото с риск за живота си да се хвърля в борба с неизвестен изход, която не можеше да доведе до нищо добро.

Докато вождовете седяха в парламента, привържениците на партията извън стените му очакваха чудеса, а тези чудеса не се случваха и, разбира се, не можеха да се случат. Онова, което самите депутати говореха, в никакъв случай не съответстваше на очакванията на избирателите. Това беше напълно разбираемо, тъй като враждебната преса правеше всичко възможно, за да попречи на народа да си създаде правилна представа за изявите на депутатите от немско-националната партия в парламента.

В същото време протичаше и друг процес. Колкото повече народните представители придобиваха вкус към по-меките форми на „революционна“ борба в парламента и ландтага, толкова по-малко се оказваха готови да се върнат към широките народни слоеве и отново да се заемат с по-опасната просветителска дейност. Масовите народни събрания все повече отстъпваха на заден план, а между другото това е единственият път, който дава възможност за непосредствено въздействие върху масите и по този начин завоюване на значителна част от народа на своя страна.

Трибуната на парламента все повече и повече изместваше на заден план трибуната на народните сбирки. Вместо да говорят с народа, депутатите бяха заети с излияния пред така наречените избраници. Всичко това се отразяваше на немското национално движение и то постепенно преставаше да бъде народно и падна до равнището на повече или по-малко обикновен клуб, където се водеха академични спорове.

Пресата разпространяваше най-лошите представи за партията. На големите народни събрания представителите на партията не се стараеха вече да възстановят истината и да покажат действителните цели на партията. В края на краищата обстоятелствата се стекоха така, че думите „немско национално движение“ започнаха да предизвикват насмешка в широките народни среди.

Нека да запомнят тщеславните драскачи на нашето време, че великите преломи в този свят никога не са се извършвали с помощта на перото.

Не, перото има за цел теоретически да обоснове вече извършения прелом.

От паметивека само вълшебната сила на устната реч е била факторът, задвижвал велики исторически лавини както от религиозен,

така и от политически характер.

Широките народни маси се подчиняват преди всичко на силата на устната реч. Всички велики движения са народните движения. Това е вулканично изригване на човешки страсти и душевни преживявания. Причината да излязат на бял свят е или богинята-нужда, или пламенната сила на словото. Никога досега великите движения не са били продукт на лимонадени излияния на литературни естети и салонни герои.

Да обърне съдбата на народа може само силата на горещите страсти. Да пробуди страстите на другите може само онзи, който сам не е безпристрастен. Само страстта дарява на избраните от нея думите, които като удари с чук отварят вратите към сърцата на народа.

На един писател, можем да кажем: нека да стои зад бюрото с писалката си и да се занимава с „теоретична“ дейност, ако за това има съответните способности; но за вожд той не е нито роден, нито избран.

Всяко движение, което си поставя велики цели, трябва най-старателно да се стреми да не губи връзките си с широките народни маси.

Такова движение трябва да разглежда всеки проблем на първо място именно от тази гледна точка. Всичките му решения трябва да се определят по този критерий.

Такова движение трябва по-нататък системно да избягва всичко онова, което може да намали или даже отслаби влиянието му върху масите. И това не е от „демагогски“ съображения. Не. То трябва да се ръководи от това по простата причина, че без могъщата сила на народните маси нито едно движение, колкото и превъзходни, и благородни намерения да е имало, не може да постигне целите си.

Пътищата към целта ни се определят от жестоката необходимост. Който не желае да върви по неприятни пътища, чисто и просто му се налага да се откаже от целта си. Това не зависи от добрата ни воля. Така е устроен греховният ни свят.

Общонемското национално движение пренесе центъра на тежестта на дейността си в парламента, а не върху народа и именно заради това излезе така, че се е отказало от бъдещото си развитие заради мигновения успех.

Това движение избра „по-лесните“ пътища и именно заради това се оказа недостойно за своята крайна победа.

Обмислих във Виена най-подробно тези проблеми и стигнах до извода, че именно в това е основната причина за краха на немското национално движение. За мен това беше още по-болезнено, тъй като по мое мнение това движение беше призвано да ръководи борбата за делото на немския народ.

И двете грешки, довели до гибелта на немското национално движение, се намираха в тясна връзка помежду си. Недостатъчното осъзнаване кое е истинската движеща сила на големите преломи доведе до неправилното осъзнаване на значението на широките народни маси; оттук — недостатъчен интерес към социалните проблеми, недостатъчна борба за спечелване симпатиите на нисшите слоеве на нацията, но оттук и прекаленото надценяване на парламента.

Ако тази партия беше осъзнала, каква невиждана сила е заложена именно в народните маси като носители на революционната борба, то тогава щеше да провежда дейността и пропагандата си по съвсем друг начин. Тогава партията би пренесла центъра на тежестта на дейността си в предприятията и на улицата, а не в парламента.

Но и третата грешка на партията в крайна сметка също произтича от неосъзнаването на значението на масите, от неосъзнаването, че хората със силен дух трябва да тласнат масите в определена посока, след което те самите като махало ще ускорят движението и ще го направят постоянно и безотказно.

Немското национално движение поведе системна борба с католическата църква. Това на свой ред се обяснява също с недостатъчното разбиране на народната психология.

Причините за неочакваната борба на новата партия срещу Рим бяха следните:

Когато Хабсбургската династия окончателно реши да превърне Австрия в славянска държава, всички средства за това ѝ се сториха добри. За прокарването на тази нова „държавна“ идея безсъвестната династия включи в действие и религиозните учреждения. Тя започна да използва и чешките свещеници, като виждаше в тях едно от подходящите оръдия за славянизация на Австрия.

Това ставаше приблизително така: в чисто немските общини се назначаваха за свещеници чехи. Последните провеждаха систематично и неотклонно чешка политика, като поставяха интересите на чехите

над интересите на църквата. По такъв начин чешките енории ставаха центрове за намаляване влиянието на немците в страната.

Немското духовенство за съжаление се оказа напълно безсилно да се противопостави на това. То беше неспособно не само да поведе аналогична настъпателна кампания, но не беше и в състояние дори да се отбранява. Така удариха немците в тила. Злоупотребата с религията, от една страна, неспособността да се окаже каквато и да е била съпротива — от друга, накараха немците бавно, но непрекъснато да отстъпват.

Така стояха нещата в малката политика. Но и в голямата положението беше същото. Антинемските опити на Хабсбургите не срещаха отпор и във висшето духовенство. Защитата на най-елементарните права на немците все повече отстъпваше на заден план.

Оформяше се общо впечатление, че става дума за съзнателно и грубо потъпкване на интересите на немския народ, което се извършваше от католическото духовенство.

Получаваше се така, че църквата не само обръщаше гръб на немския народ, но направо преминаваше на страната на враговете му. А Шенерер смяташе, че главната причина за всичко това е в ръководството на католическата църква, която се намираше извън Германия. Според него от това произтичаше враждебното отношение на ръководните кръгове на католическата църква към упованията на народа.

Така наречените културни проблеми отстъпваха почти изцяло на заден план, както и всичко в тогавашна Австрия. За немското национално движение тогава решаващо беше не отношението на католическата църква, да речем, към науката или към нещо друго, а най-вече и преди всичко факта, че тя не защитава правата на немския народ, а постоянно толерира домогванията и алчността на славяните. Георг Шенерер беше последователен човек, той не оставаше нищо недовършено. Започна кампания срещу църквата, напълно убеден, че само по този начин ще може да спаси немския народ. Движението за освобождаване от влиянието на римската църква му се струваше най-верния път към целта, онзи мощен снаряд, който беше насочен към вражеската крепост. Ако този удар се окажеше победоносен, това щеше да означава, че и в Германия е сложен край на трагичния разкол

в църквата и че вътрешните сили на германската империя и на цялата немска нация ще спечелят благодарение на това извънредно много.

За съжаление нито предпоставките, нито изводите му бяха правилни. Наистина, че съпротивителната сила на немското католическо духовенство в националната борба беше несравнимо по-малка от съпротивителната сила на колегите им от различен от немския и преди всичко от чешки произход.

Само невежи не можеха да разберат, че на немското духовенство и наум не му идва действително да се заеме със смелата защита на немските интереси.

Но само заслепените можеха да не разберат, че причините за това обстоятелство се крият преди всичко в нас, немците: това е нашата така наречена „обективност“, нашето равнодушно отношение към проблемите на народността, както впрочем и към някои други проблеми.

Чешкото духовенство се отнася напълно субективно към своя народ и „обективно“ към съдбата на църквата. Немският свещеник обратно: той е предан субективно на църквата и абсолютно „обективен“ към нацията си. Това явление за нещастие наблюдаваме сред нас и в хиляди други случаи.

Това съвсем не е наследство от католицизма. Не, тази тъжна черта разяжда почти всички институции у нас, особено държавните и духовните.

Помъчете се само да сравните как се отнася нашето чиновничество към опитите за национално възраждане и как при аналогични обстоятелство би се отнесло чиновничеството на някой друг народ. Или погледнете как се отнася нашето офицерство към възжеленията на нашата нация. Нима можете да си представите, че офицерството на някоя друга страна в света би заело такава позиция и би се прикривало под фразите за „авторитета на държавата“. А тези фрази през последните пет години станаха нещо съвсем естествено и дори похвално. А вземете и еврейският въпрос. Дори и католиците и протестантите заемат по отношение на него позиция, която явно не съответства нито на възжеленията на народа, нито на действителните потребности на религията. Опитайте се да сравните позицията на еврейския равин по отношение въпросите, имащи и най-малко значение за еврейството като раса, с позициите на грамадното

общество от нашето духовенство — независимо дали е католическо или протестантско.

Това явление можем да наблюдаваме у нас постоянно, когато става дума за защита на една или друга абстрактна идея. „Държавен авторитет“, „демокрация“, „пацифизъм“, „международна солидарност“ и т.н. — това са понятията, които господстват у нас и на които се придава такова праволинейно и доктринерско тълкуване, че се загубва всякаква ясна представа за действително реалните задачи на нацията.

Този трагичен и предубеден подход към възжеланията на нацията унищожава всякаква способност за субективно вглъбяване в нещата, ако те обективно противоречат на доктрината. В края на краищата в резултат се получава пълно изопачаване и на целите, и на средствата им. Такива хора ще се обявят против всякакъв опит за национално въстание, само защото то предполага насилствено отстраняване на всяко правителство, дори то да е съвсем неспособно вредно. Ами как, нали това е престъпление по отношение на „авторитета на държавата“. А в очите на тези жалки фетишисти „държавният авторитет“ не е средство към целта, а самоцел. Това плашило съответства на жалката им умствена нагласа. Тези рицари на печалния образ с негодувание ще се изкажат, например, против всякакъв опит за диктатура, дори и ако неин носител стане самият Фридрих Велики, а представителите на съвременното парламентарно мнозинство се окажат неспособни политически лилипути или просто едни недостойни личности. И защо? Единствено затова, че за тези „принципни“ манияци демокрацията е по-свещена от идеята за велика нация. Такъв педант е готов да защитава и най-ужасната тирания, унищожаваща и собствения му народ, само защото в дадения момент тя vyplъщава „авторитета на държавата“.

Така и нашият немски пацифист ще се отнесе съвсем безразлично към най-злодейското насилие над неговата нация — дори ако това насилие идва от най-отявлени милитаристи — само защото промяната на положението би изисквала да се окаже съпротива, т.е. да се използва сила, а последното противоречало на представата му за мирното съжителство. Интернационално настроеният немски социалист ще приеме като естествено да бъде ограбван със съвместни усилия от останалия свят. Той с братски чувства ще приеме съответстващите удари и никога няма да помисли, че побойниците

трябва да се накажат или поне да се укротят. Никога! А защо? Единствено затова, че той е немец.

Може би това е тъжно, но е факт. За да се преодолее някое зло, трябва преди всичко да се разкрие и разбере. Това важи и към равнодушието, което известна част от духовенството проявява по отношение на защитата на немските възжеления. То се обяснява не със злата му воля, не със заповед отгоре. Не. Тази недостатъчна решителност е резултат от недостатъците в националното възпитание на младини, а впоследствие е продукт на некритично подчинение на една или друга абстрактна идея, превърнала се във фетиш.

Възпитанието в демократичен дух, дух на интернационален социализъм, пацифизъм и т.н. в наше време е приело такъв изключителен и може да се каже субективен характер, че е подчинило всичко и изцяло предопределя възгледите към всичко. А ако става дума за отношението към нацията, то при нас от ранна младост е чисто „обективно“. Така се получава, че немският пацифист, който субективно се отдава без остатък на идеята си, няма да застане без да мисли на страната на народа си дори и в случай, че народът му е подложен на несправедливи и тежки заплахи. Отначало ще иска да разбере на коя страна е „обективната“ справедливост и ще смята, че е под негово достойнство да се ръководи от обикновеното чувство за национално самосъхранение.

Доколко това се отнася еднакво и за католицизма, и за протестанството се вижда от изложеното по-долу.

По същество протестанството по-добре защитава възжеленията на немския народ, доколкото това е заложено в самия му произход и в по-късната историческа традиция. Но и то се оказва напълно парализирано в случай, че му се наложи да защитава националните интереси в сфера, която е малко свързана с общата линия на неговите представи и традиции, в или му се наложи да се занимава с потребности, от които до този момент не се интересувал или които по едни или други причини е отхвърлял.

Протестанството винаги се застъпва за всичко немско, когато става въпрос, да кажем, за защита на немския език и немската свобода. Всичко това е дълбоко заложено в самата му същност. Но ако стане въпрос, например за еврейството, ще се окаже, че протестанството се отнася по най-враждебен начин към най-малкия опит да се освободи

нацията от това, до смърт враждебно обкръжение, и само, защото протестанството тук вече е свързано със своите определени догми. Но тук става дума за въпрос, извън чието разрешение всички опити за възбуждане на немския народ са напълно безцелни или даже нелепи.

По времето, когато живеях във Виена, разполагах с достатъчно свободно време, за да обмисля безпристрастно и този въпрос. Всичко, което виждах около себе си, потвърждаваше хиляди пъти верността на казаното.

Във Виена, в този фокус от различни националности, беше на всяка крачка особено очевидно, че само немският пацифист се отнася към съдбата на нацията си с тази прословута „обективност“, за която говорихме по-горе, за разлика от евреинът, който никога не се отнася по този начин към съдбата на еврейския си народ. Във Виена стана ясно, че само немският социалист е настроен „интернационално“ в смисъл, че умее само да хленчи и да угодничи пред интернационалните „другари“. Чешкият и полският социалист постъпват по съвършено различен начин. С една дума, още тогава разбрах, че нещастieto е само наполовина заложено в самите учения, а в останалата част е продукт на господстващото у нас неправилно национално възпитание, в резултат на което се получава много по-малка преданост към своята нация.

Имайки в предвид казаното, става ясно, че цялата тази аргументация, която привеждаше немската националистическа партия, теоретически обосновавайки борбата си срещу католицизма, не беше вярна.

Нека да се възпитава немският народ от най-ранна възраст в чувство на изключително признание на правата на собствения му народ, нека да не се развращава вече десетки години младежта ни, нека да я освободим от проклятието на „обективността“ ни, когато става въпрос за съхранението на собственото аз. Тогава в най-кратък срок ще се убедим, че и немският католик по примера на католиците от Испания, Полша или Франция ще си останат немци, ще останат верни на собствения си народ. От само себе си се разбира, че всичко това предполага наличие на истинско национално правителство и у нас.

Най-силното доказателство в подкрепа на казаното ни дава историческият период, в който на нашия народ за последен път му се е

наложило пред историческия съд да води борба за съществуване не на живот, а на смърт.

До момента, в който висшето ръководство е било повече или по-малко удовлетворително, народът изпълняваше изцяло задължението си. Протестантският пастор и католическият свещеник — и двамата дадоха безкрайно много, за да се повиши съпротивителната ни сила; и двамата помогнаха не само на фронта, но още повече в тила. През тези години, особено в момента на първото избухване, за двата лагера както за протестантите, така и за католиците, съществуваше само една единствена немска държава, за чието процъфтяване и бъдеще и двата лагера отправяха еднакво горещи молитви към небето.

Немското национално движение в Австрия трябваше да си постави въпроса: могат ли австрийските немци да запазят господството си при католическа вяра? Да или не? Ако отговорът е да, тогава политическата партия няма смисъл да се занимава с религиозните въпроси или даже с ритуалите; ако отговорът е не, тогава не е трябвало да се създава политическа партия, а да се вдигне борба за религиозна реформа.

Онзи, който по заобиколен начин чрез политическата организация желае да проведе религиозна реформа, няма ни най-малка представа за това как в реалната действителност се оформят религиозните представи или религиозните учения и как те именно намират израз чрез църквата.

В тази област наистина е невъзможно да се служи едновременно на двама господари. Да се основе или разруши религията — тук става въпрос за нещо много по-голямо, отколкото да се образува или разруши една държава или още повече партия.

Нека да не ми казват, че демонстрацията на немската национална партия срещу католицизма е предизвикана само от отбранителни съображения и че настъпателната страна е било католичеството.

Във всички времена и епоха разбира се е имало безсъвестни субекти, които не са се спирали пред това да използват и религията за оръдие на политическите си гешефти /тъй като при такива господа става въпрос изключително за гешефти/. Напълно е неправилно да се възлага отговорността за такива негодници на религията. Тези субекти винаги се изхитрят да злоупотребят в ниските си интереси, ако не с религията, то с нещо друго. За парламентарните безделници и крадци

няма нищо по-приятно от удобен случай, даже и със задно число да намерят известно оправдание за политическите си мошеничества. Когато за собствената им подлост възлагат отговорността на религията или на религиозните ритуали, те са много доволни; тези лъжовни субекти веднага ще вдигнат шум до небето и ще призват всички да свидетелстват колко справедливи са били постъпките им и как с ораторския си талант и прочие са спасили религията и църквата. Колкото повече вдигат шум, толкова повече глупавите или разсеяни съграждани престават да се интересуват от действителните виновници за лошите постъпки. И какво — негодниците постигат целта си.

Самата хитра лисица прекрасно знае, че постъпките ѝ нямат нищо общо с религията. Негодниците се подсмивват под мустак, а техните честни и недотам ловки противници претърпяват поражение и в един прекрасен ден в момент на отчаяние загубват вярата си в делото и отстъпват настрана.

Но и в друго отношение е напълно несправедливо да се смята за отговорна религията или даже само църквата заради недостатъците на отделни хора. Нека да сравним величието на цялата църковна организация с недостатъците на средния служител на църквата и ние ще трябва да стигнем до извода, че съотношението между доброто и лошото тук е далеч по-благоприятно, отколкото в която и да била друга сфера. Разбира се, и между свещениците ще се намерят такива, за които свещената длъжност е само средство за удовлетворяване на собственото политическо самолюбие. Сред тях ще се намерят и такива, които в политическата борба, за съжаление, забравят, че са длъжни да бъдат блюстителите на висшата истина, а съвсем не защитници на лъжата и клеветата. Но трябва да се признае, че на един такъв недостоен свещеник се падат хиляди и хиляди честни пастори, които съзнават цялото величие на мисията си. В нашата лъжливата и развратна епоха тези хора са цветущи оазиси в пустинята.

Ако един или друг развратен субект в расо извърши някое гнусно престъпление срещу нравствеността, то няма да започнат да обвиняват за това цялата църква. По същия начин трябваше да постъпя и аз, ако някой друг църковен служител предава нацията си, окалва я, и то по такова време, когато това правят надясно и наляво и недуховни лица. Не трябва да се забравя, че на лошия енорийски свещеник се падат хиляди души, за които нещастieto на нацията е собствено нещастие,

които са готови да дадат за нея всичко и заедно с най-добрите народни синове пламенно очакват часа, когато и на нас ще ни се усмихне щастието. Ако някой ми каже, че в случая ставало дума не толкова за дребни ежедневни проблеми, колкото за големи принципи въпроси на догмата, ще му отговоря така:

Ако ти смяташ, че си избран от съдбата за предвестник на истината, направи го, но тогава имай мъжеството да действаш не по обиколни пътища чрез политическа партия — понеже в това също е заложено известно мошеничество — а се помъчи да замениш лошото настояще с твоето добро бъдеще.

Ако не ти стигне за това смелост или сам не се напълно убеден, че твоите догми са по-добри, тогава остави всичко. Но във всеки случай, ако не се осмелиш да действаш с открито чело, не смей нелегално да прибегваш към околните пътища на политиката.

Политическите партии не трябва да имат нищо общо с религиозните проблеми, ако не искат да погазват обичаите и нравствеността на собствената си раса. По същия начин и религията не трябва да се намесва в партийно-политическите ежби.

Ако някои служители на църквата се опитват да използват религиозните учреждения /или само религиозните учения/, за да нанасят вреда на нацията си, не трябва да се върви по техните стъпки и да се води борба срещу тях със същото оръжие.

За политическия ръководител религиозните учения и институциите на народа му винаги трябва да остават свършено неприкосновени. В противен случай той трябва да стане не политик, а реформатор, ако разбира се има за това необходимите данни.

Всеки друг подход неизбежно води към катастрофа, особено в Германия.

Изучавайки немското национално движение и борбата му срещу Рим, а по това време аз стигнах до следното убеждение, което през следващите години само укрепна в мен: обстоятелството, че тази партия не оцени достатъчно значението на социалния проблем, й струваше загубата на цялата действително боеспособна народна маса; участието в парламента й отне възможността наистина да се разгърне и й предаде слабостите, свойствени на тази институция; борбата пък срещу католическата църква й отне нисшите и средните слоеве на

населението и по такъв начин я лиши от многобройните и най-добрите елементи, представляващи основата на нацията.

Практическите резултати от австрийската „борба за култура“ се оказаха съвсем нищожни.

Наистина немската национална партия не успя да откъсне от католическата църква около 100 хиляди вярващи, но това не беше чак в голям ущърб на църквата. В дадения случай на пастирите наистина не им се наложи да проливат сълзи по повод загубата на „агнета“, тъй като всъщност те губиха само онези, които отдавна вътрешно не бяха с тях. В това беше и основната разлика между новата реформа и старата: в епохата на великата реформа от католическата църква се отказаха много добри хора и при това заради истински дълбоки религиозни убеждения. Между другото сега си отидоха само равнодушните и то от „съображения“ от политически характер.

Политическият резултат беше също напълно смешен и трагичен.

Какво се оказа? Доброто политическо национално движение на немския народ, обещаващо голям успех, загина, защото ръководителите не притежаваха достатъчно трезва мисъл и го насочиха в посока, която неизбежно трябваше да доведе до разчленение.

Едно е несъмнено. Немското национално движение никога нямаше да направи тази грешка, ако не страдеше от липсата на достатъчното разбиране на психиката на широките народни маси. Ръководството на тази партия не разбра, че дори от психологически съображения никога не трябва да се разкриват на масите отведнъж два или повече противника, тъй като това води до спадане на бойното построение в собствения лагер. Ако ръководителите на посочената партия разбираха това, те щяха да ориентират немското национално движение само срещу един противник. За една политическа партия няма нищо по-опасно от това да се окаже ръководена от хора, имащи желание да се сражават едновременно на всички фронтове, да се пилеят на различни страни и да не умеят да постигат дори и най-малки практически резултати в една област.

Дори и всички упреци срещу католичеството да бяха абсолютно верни, то политическата партия не трябваше ни за миг да изпуска от внимание обстоятелството, че, както показва целият исторически опит, никога досега чисто политическа партия не е успявала да постигне

религиозна реформация при аналогични условия. Хората трябва да учат историята, не за да забравят нейните уроци тъкмо тогава, когато трябва да ги прилагат практически, а и не за да предположат, че в дадения момент историята ще тръгне по друг път в разрез с всичко, което е станало досега. Историята трябва да се изучава именно затова, за да може да се прилагат уроците ѝ към настоящето. Който не умее да прави това, нека не се смята за политически вожд, защото всъщност е със самочувствие без покритие. Наличието на добра воля ни най-малко не оправдава практическата му неспособност.

Изобщо, изкуството да бъдеш истински народен водач във всички времена се е свеждало преди всичко до това да не разсейваш вниманието на народа, а да го концентрираш винаги срещу един единствен противник. Колкото повече е концентрирана волята на народа в борба за една единствена цел, толкова по-голяма ще бъде притегателната сила на даденото движение и толкова по-голям размахът на борбата. Гениалният водач ще съумее да покаже на народа дори различните противници в една плоскост. Той ще представи нещата на привържениците си така, че различните противници всъщност ще станат един и същи враг. Когато народът се види заобиколен с различни врагове, това ще даде повод на по-слабите и неустойчиви характери да проявят колебание и съмнение към правотата на собственото си дело. Щом привикналата към колебание маса се види в състояние на борба с много противници, в нея веднага ще надделеят „обективните“ настроения и тя ще си зададе въпроса възможно ли е всички останали да грешат и само собственият ѝ народ или собственото ѝ движение да са прави.

Но това вече означава начало на парализа на собствените сили. Ето защо е необходимо да се гледа на всички противници като на един, макар и те силно да се различават помежду си, и тогава собствените ти привърженици ще се чувстват изправени срещу един и същ противник. Това укрепва вярата в собствената правота и усилва злобата срещу тези, които нападат справедливото дело.

Немското национално движение в Австрия не разбра това и то му костваше успеха.

Целите на тази партия бяха праведни, убежденията ѝ чисти, но пътят към целта неправилно избран. Тя приличаше на онзи турист, който през цялото време не сваля поглед от върха на планината, на

който иска да се изкачи; този турист тръгва на път с твърдата решителност да стигне до върха на всяка цена, но прави при това една „малка“ грешка, че, прекалено зает с върха, изобщо не обръща внимание на топографията на пътя, на това, което е под краката му, и затова в края на краищата загива.

При християнсоциалната партия, най-голямата съперничка на немската национална партия, нещата стояха точно обратното. Тя добре, умело и правилно избираше пътя, но за съжаление ѝ липсваше ясна представа за крайната цел.

Почти във всички отношения, в които на немската национална партия ѝ куцаше, постановките на християнсоциалната партия бяха правилни и целесъобразни.

Тя притежаваше необходимото разбиране за значението на масите и затова с помощта на демонстративно подчертаване на социалния характер на партията още от първия ден успя да си спечели поне една част от тях. Поставяйки си за основна цел да завоюва дребните и низши слоеве на средната класа и занаятчиите, тя получи изведнъж голям контингент от предани, издръжливи и готови на жертва привърженици. Тя старателно избягваше каквато и да е борба срещу религиозните институции и с това си осигури поддръжката на църквата, която в наше време е могъща организация. По този начин пред нея стоеше само един голям противник. Тя разбра великото значение на широко поставената пропаганда и показва виртуозността си по отношение на въздействието върху психологията и инстинктите на широките маси от нейни привърженици.

Причината, че въпреки това и тя не успя да реализира мечтата си и не спаси Австрия, се корени в два недостатъка в работата ѝ, а също и в недостатъчната яснота на целта.

Антисемитизмът на тази нова партия се съсредоточи не на расовите проблеми, а на религиозните. Тази грешка имаше същият произход като втората.

Основателите на християнсоциалната партия смятаха, че ако тя иска да спаси Австрия, не трябва да се опира на расовия принцип, в противен случай в най-кратък срок би настъпило всеобщо разпадане на държавата. Според водачите положението във Виена особено изискваше партията да изостави настрана всички разединяващи

моменти и с всички сили да подчертава само това, че обединява всички.

По това време във Виена имаше толкова много чехи, че само с огромна търпимост по отношение на расовите проблеми можеше да се постигне чехите да не застанат веднага на страната на антинемската партия. Който искаше да спаси Австрия, той не можеше да игнорира изцяло чехите. Новата партия се опитваше например да завоюва преди всичко дребните чешки занаятчии, които представляваха малобройна група във Виена. Тя се надяваше да постигне това чрез борба срещу либералното манчестерство. За да обедини всички занаятчии в стара Австрия независимо от националната им принадлежност, християнсоциалната партия смяташе за най-уместно да издигне лозунга за борба с еврейството и да я води на религиозна основа.

Обосновавайки така повърхностно позицията си, партията изобщо не можеше да даде каквато и да е сериозна обосновка на целия проблем. С такава постановка на въпроса тя само отблъскваше всички, на които такъв антисемитизъм беше непонятен. Ето защо пропагандата на антисемитската идея достигаше само до идейно ограничените кръгове, щом привържениците на партията сами не съумяваха да преминат от чисто инстинктивното презрение към евреите към истинското познаване на същността на проблема. Интелигенцията отхвърляше принципно такава постановка на въпроса, която християнсоциалната партия предлагаше. Постепенно все повече и повече се създаваше впечатление, че в цялата тази борба става дума само за прекръстването на евреите, а може би и просто за завистлива конкуренция. Благодарение на всичко това борбата губеше чертите на нещо извисено. На мнозина и при това далеч не на най-лошите членове борбата започна да изглежда антиморална и вредна. Не се осъзнаваше, че става дума за живота на цялото човечество, за съдбата на всички не еврейски народи.

Поради тази половинчатост антисемитската концепция на християнсоциалната партия загуби значението си. Това беше някакъв показан антисемитизъм. Такава борба против еврейството беше нещо по-лошо, отколкото липса на каквато и да е борба против него. Създаваха се само празни илюзии. На такива антисемити понякога им се струваше, че ей-сега ще затегнат примката на шията на противника, а всъщност противникът ги водеше за носа.

А що се отнася до самите евреи, те в максимално кратък срок така се приспособиха към този вид антисемитизъм, че той им стана много по-полезен, отколкото вреден.

Ако в тази форма новата партия понасяше тежка жертва в името на многонационалната държава, то още повече ѝ се налагаше да прави грешки при защитата на основните възделения на немския народ.

Щом партията не искаше да загуби почва под краката си във Виена, тя в никакъв случай не можеше да бъде „националистическа“. Заобикаляйки плавно този въпрос, партията се надяваше да спаси държавата на Хабсбургите, а всъщност именно по този начин ускоряваше гибелта ѝ. А самото движение в резултат на тази тактика губеше мощен източник на сили.

И така, във Виена най-внимателно наблюдавах тези две партии. Към първата изпитвах дълбока вътрешна симпатия, а интересът към втората породи в мен уважение към водача ѝ, един рядък политик, чийто образ още тогава възприемах като трагичен символ на тежкото положение на немците в Австрия.

Когато подир ковчега на починалия кмет се точеше по Ринг огромна погребална процесия, аз също бях сред стотиците хиляди изпращачи. Дълбоко развълнуван, си мислех, че усилията и на този човек неизбежно трябваше да се окажат напразни, тъй като и на него тегнеше съдбата, обрекла държавата на гибел. Ако доктор Карл Люегер беше живял в Германия, щяха да го сложат редом до най-великите хора на нашия народ. Но му се беше наложило да живее и работи в тази невъзможна австрийска държава и в това се състоеше трагедията на дейността му и неговата лична.

Когато умираше, на Балканите вече пламваха огньовете, предвещаващи война. С всеки месец те се разгаряха все по-настървено. Съдбата беше милостива към покойника и не го остави да доживее момента, в който щеше да види с очите си връхлетялото нещастие, от което така и не успя да предпази страната си.

Като наблюдавах всички тези събития, аз се опитвах да разбера причините, поради които немската национална партия претърпя крах, а християнсоциалната — тежка несполука. И дойдох до твърдото убеждение, че независимо от това дали изобщо беше възможно да се закрепим австро-унгарската държава, грешката на двете партии се свеждаше до следното:

Немската национална партия съвършено правилно поставяше въпроса за принципните цели на немското възраждане, но затова пък имаше нещастieto да избере неправилен път към целта. Тя беше националистическа партия, но за съжаление недостатъчно социална, за да завоюва наистина масите. За това пък нейният антисемитизъм се основаваше на правилното разбиране на значението на расовия проблем, антисемитската ѝ агитация не се базираше на религиозни представи. В същото време борбата ѝ срещу католицизма от всяка гледна точка и, особено от тактическа, беше неправилна.

Християн-социалното движение нямаше ясно разбиране на целите на немското възраждане, но за това пък сполучливо намери нужните средства като партия. Тази партия разбра значението на социалните въпроси, но сгреши в начина за водене на борба срещу еврейството и нямаше никаква представа за това каква сила притежава националната идея.

Ако освен правилния си възглед за значението на широките народни маси, християнсоциалната партия имаше и правилен възглед за значението на расовия проблем, както при немската национална партия, и ако самата християн-социална партия беше истинска националистическа партия или ако немското национално движение освен правилния си възглед по отношение на крайната цел, вярното разбиране на еврейския въпрос и значението на националната идея, притежаваше и практическата мъдрост на християнсоциалната партия и особено по въпроса за отношението на последната към социализма, тогава щяхме да имаме такова движение, което според дълбокото ми убеждение можеше вече по това време успешно да насочи съдбата на немския народ в по-добра посока.

Действително всичко това липсваше и главната причина беше заложена в самата същност на тогавашната австрийска държава.

По такъв начин нито една от тези партии не можеше да ме удовлетвори, защото в нито една от тях не виждах въплътени възгледите си. Поради това не можех да вляза нито в едната, нито в другата и да взема някакво участие в борбата. Още тогава смятах всички съществуващи политически партии за неспособни да съдействат за националното възраждане на немския народ — възраждане в дълбокия, а не само в повърхностния смисъл на думата.

Същевременно отрицателното ми отношение към хабсбургската държава се засилваше с всеки изминат ден.

Колкото повече се задълбочавах в изучаване на въпроса за външната политика, толкова повече се убеждавах, че австрийската държава може да донесе на немския народ само нещастие. Все по-ясно и по-ясно ми ставаше, че съдбата на немската нация се решава сега и само в Германия, а съвсем не в Австрия. Това се отнасяше не само за политическите проблеми, но и в не по-малка степен за културните въпроси.

Така че и тук, в областта на културните проблеми или проблемите на изкуството австрийската държава показваше всички признаци на застой или поне загуба на всякакво поне малко сериозно значение за немската нация. Това можеше да се каже най-вече за архитектурата. Най-новото строително изкуство не можеше да има кой знае какви сериозни успехи в Австрия само заради това, че след завършване на постройката на Ринг във Виена нямаше кой знае какви големи строежи, които можеха да сравняват с германските планове.

Така моят живот ставаше все повече и повече двойствен: разумът и ежедневната действителност ме принуждаваха да остана в Австрия и тук да мина през тежката, но полезна житейска школа. Сърцето ми беше в Германия.

Колкото повече ме завладяваше тягостното, угнетяващо недоволство, толкова повече се убеждавах във вътрешната празнота на австрийската държава, толкова по-ясно ми ставаше, че тя не бива да се спасява, защото ще носи само нови нещастия на немския народ.

Бях убеден, че тази държава е способна да причинява само препятствия и притеснения на всеки действително достоен син на немския народ и, обратно, е способна да поощрява всичко, което не е немско.

Стана ми противен целия този расов конгломерат на австрийската столица.

Този гигантски град започна да ми се струва нещо като въплъщение на кръвосмесителен грях.

От ранна възраст говорех на диалект, на който говорят в Долна Бавария. Не можах да се отуча от него, а така и не усвоих виенския жаргон. Колкото по-дълго живях в този град, толкова повече

ненавиждах тази хаотична смесица от народи, разяждаща стария център на немската култура.

Самата мисъл, че държавата може да се запази още задълго, ми беше просто смешна.

Тогава Австрия приличаше на старинна мозайка от мънички разноцветни камъчета, започнали да се разпръскват, защото циментът, който ги съединяваше, с времето беше изсъхнал и изветрял. Докато не пипаш такова художествено произведение, то продължава да ти изглежда живо. Но при най-малкия тласък, цялата мозайка се пръска на хиляди дребни парченца. Въпросът беше единствено в това, откъде точно ще дойде този тласък.

Моите чувства никога не са били на страната на австрийската монархия, а винаги на страната на германската империя. Ето защо разпадането на австро-унгарската държава за мене можеше да означава само началото на избавлението на немската нация.

Поради това все повече ме изпълваше непреодолимо желание да замина там, където от най-ранна младост ме зовяха тайни копнежи и тайна любов.

Надявах се, че в Германия ще стана архитект, ще си завоювам име и честно ще служа на народа си така, както ми посочи съдбата. От друга страна, исках и да се установя някъде и да започна да работя за това, което отдавна беше обект на горещите ми желания; исках тук да дочакам щастливия момент, когато скъпата ми родина най-сетне ще се присъедини към общото отечество, т.е. към германската империя.

Мнозина и сега не разбират чувството на изгаряща мъка, което преживяхах. Но аз се обръщам не към тях, а към онези, на които съдбата и досега отказва това щастие или, постъпвайки по най-жесток начин, ги е лишила от него, след като веднъж са го имали. Обръщам се към онези, които са откъснати от родния си народ и са принудени да водят борба дори за священото право да говорят на своя език; към онези, които са подлагани на гонения и преследвания за елементарната преданост към отечеството си, които в тежката си мъка насън и наяве бленуват за щастливия миг, когато родната им майка отново ще ги притисне до сърцето си. Ето към кого се обръщам и знаая, че те ще ме разберат.

Само онези, които от собствен опит знаят, какво значи да си немец и нямат възможност да принадлежат към гражданите на

любимото си отечество, ще разберат колко дълбока е тъгата на хората, откъснати от родината си, как непрекъснато се терзае душата им. Тези хора не могат да бъдат щастливи, да се чувстват удовлетворени, те ще се измъчват до мига, когато най-сетне ще се отвори вратата на бащината къща, единствено където могат завинаги да получат мир и покой.

Виена беше за мен най-тежката, но и най-солидната школа на живота. Пристигнах за пръв път в този град почти юноша и го напусках с тежки мисли като напълно оформен зрял човек. Виена изгради основите на миогледа ми. Тя ме научи да намирам правилния политически подход към ежедневните въпроси. За в бъдеще ми остана само да разширявам и допълвам миогледа си, да се отказвам от основите му — не ми се наложи.

Едва сега аз самият мога да си направя ясна равностетка какво голямо значение са имали за мен тогавашните години на учение.

Спрях се на това време малко по-подробно, тъй като тези първи години ми дадоха ценни нагледни уроци, които легнаха в основата на дейността на нашата партия, израсла само за пет години от малките кръжоци до огромното масово движение. Трудно ми е да кажа каква щеше да бъде позицията ми към еврейския въпрос, социалдемократията или по-точно целия марксизъм, към социалните въпроси и т.н., ако още в това ю време не бях получил уроците, за които разказах по-горе, а също благодарение на ударите на съдбата и собствената си любознателност.

Нещастieto, сполетяло моята родина, накара хиляди хора да се замислят върху дълбоките причини на този крах. Но само онзи, който след дълги години на тежки вътрешни преживявания сам е станал ковач на доената си съдба, би разбрал тези причини докрай.

ГЛАВА IV

МЮНХЕН

През пролетта на 1912 г. окончателно се преместих в Мюнхен. Самият град ми беше така добре познат, сякаш много дълго бях живял в него. Това се обясняваше със заниманията ми по архитектура. Изучавайки архитектура, на мен ми се налагаше на всяка крачка да се обръщам към този център на немското изкуство. Който не познава Мюнхен, той не са-въобще не познава Германия, но и няма ни най-малка представа от немското изкуство.

Във всеки случай годините до началото на световната война бяха за мен щастлив период в живота ми. Наистина надницата ми беше все още нищожна. Бях принуден не толкова да преживявам, за да имам възможността да рисувам, колкото да рисувам, за да имам възможността горе-долу да преживявам или, по-точно, за да имам възможността поне от малко да си осигуря по-нататъшното образование. Бях твърдо убеден, че рано или късно непременно ще постигна целта, която си бях поставил, след това ми беше достатъчно, за да понасям по-леко всички дребни проблеми на ежедневието.

Освен с професионалната ми работа, в Мюнхен се занимавах и с политически въпроси, особено със събития от външната политика. Интересът ми към последните беше предизвикан преди всичко от това, че още във виенския период бях силно заинтересован от проблемите на Тройния съюз. Политиката на Германия, произтичаща от стремежа ѝ да запази Тройния съюз, смятах за съвършено неправилна, когато вече живях в Австрия. Въпреки че, когато живеях във Виена, не бях съвсем наясно, че цялата тази политика е една самоизмама. В този период бях склонен да предполагам — а може би сам се утешавах от това — че вероятно в Германия добре знаят колко слаб и ненадежден е австрийският ѝ съюзник, но че там по причини, които бяха повече или по-малко тайнствени за мен, си премълчават по този въпрос, за да поддържат съглашението, сключено още от Бисмарк, или да не паникьосат чужбина и да обезпокоят родното еснафство с такъв внезапен разрыв. Непосредственото общуване с немското население в

Мюнхен за кратко време за мой ужас ме убеди, че тези предположения са невярни. Колкото да беше чудно, налагаше ми се на всяка крачка да констатирам, че дори добре осведомените кръгове нямат ни най-малка представа какво наистина представлява в дадения момент хабсбургската монархия. Народът наистина смяташе, че австрийският съюзник е велика сила и в момент на опасност веднага ще се притече на помощ.

По-голямата част от населението все още смяташе австрийската монархия за „немска“ Държава и предполагаше, че върху това може нещо да се изгради. Народът се придържаше към мнението, че силата на Австрия може да се определи по броя на милионите хора, както правехме това в Германия. При това обаче забравяха напълно, че, първо, Австрия отдавна е престанала да бъде немска държава и, че, второ, отношенията в страната с всеки изминат ден все повече водят до разпадането ѝ.

Лично аз тогава знаех истинското положение на австрийската държава несравнимо по-добро, отколкото така наречената официална „дипломация“, която както винаги сляпо вървеше към катастрофа. Настроението в немския народ, което констатирах, се определяше както винаги само от това, как общественото мнение се обработваше отгоре. Като че ли нарочно отгоре се провеждаше истинско издигане в култ на австрийския „съюзник“. Прекаленото любезничане трябваше да замени недостатъчната честност и прямота. Празните думи се приемаха за убедителни постъпки. Още във Виена се вбесявах, когато сравнявах речите на официалните държавни дейци със съдържанието на виенската преса. При това Виена въпреки всичко, макар отвън, си оставаше немски град. Несравнимо по-лошо седяха нещата, ако обърнеш поглед от Виена или, по-точно, от немска Австрия към славянските провинции. Достатъчно беше да вземеш в ръка пражки вестник и веднага ще ти стане ясно, как там се отнасят към цялата тази голяма игра около Тройния съюз. В славянските провинции на Австрия съвсем открито издевателстваха над този образец на „държавна мъдрост“. Вече в мирно време, когато още съвсем не миришеше на война и когато двамата императори си разменяха приятелски прегръдки и целувки, в славянските провинции никой не се съмняваше, че съюзът ще се разпадне на парчета, веднага щом му се наложи да се приземи от розовите небеса на грешната земя.

Минаха няколко години и избухна войната. Каква силна възбуда обхвана Германия, когато в този момент съюзницата Италия излезе от Тройния съюз, предоставяйки на Австрия и Германия съдбата си, а след кратко време направо се присъедини към противниковата страна! Но за тези, които не са поразени от дипломатическата слепота, беше просто неразбираемо, как може въобще макар и за една минута да се позволи да стане такова чудо, че Италия да се обедини с Австрия. За съжаление в самата Австрия нещата не седяха по-добре, тук също вярваха в това чудо.

В Австрия носители на идеята за съюза бяха само Хабсбургите и немците. Хабсбургите — по сметка и от нужда; немците — от лековерност и — политическа некомпетентност. Немците имаха добри желания. Защото смятаха, че чрез Тройния съюз оказват огромна услуга на Германия, като увеличават нейната сила и безопасност. Но това беше политическа некомпетентност, защото тази надежда беше неоправдана. Напротив, с това те привързваха германската империя към държавния труп, който неизбежно трябваше да увлече и двете държави в пропастта. Политиката на съюза водеше главно към това, че самите австрийски немци все повече се преставаха да бъдат немци. Благодарение на съюза с Германия хабсбургската династия се смяташе за защитена от намесата на Германия и затова с още по-голяма решителност провеждаше системната и неотклонна политика за потискане на немското влияние. Благодарение на това обстоятелство тази вътрешна политика на Хабсбургите само облекчаваше и правеше по-безопасно царуването им. Благодарение на известната ни вече „обективност“ на немското правителство нямаше опасност от намесата му. Но достатъчно беше някой австрийски немец да отвори уста срещу долната политика на славянизацията и веднага му посочваха Тройния съюз и с това го заставяха да млъкне.

Какво можеха да направят австрийските немци, щом германските немци и Германия като цяло изразяваха постоянно доверие и признателност към хабсбургското правителство? Можеха ли австрийските немци изобщо да се съпротивляват на Хабсбургите, щом рискуваха общественото мнение в Германия да ги заклейми като народни предатели. Такава беше участието на австрийските немци, които десетилетия наред принасяха нечувани жертви пред олтара на своята народност!

От друга страна, какво значение би имал целия този съюз, ако немското влияние в хабсбургската монархия бъде отстранено. Нима не е ясно, че значението на Тройния съюз за Германия изцяло зависеше от това, доколко се задържа преобладаването на немците в Австрия. Или всъщност възможно ли беше сериозно да се разчита на съюз със славянизирана Австрия.

Позицията на официалната германска дипломация, а и на цялото обществено мнение по въпросите на вътрешната национална борба в Австрия, беше не само некомпетентна, но направо безумна. Цялата политика се градеше върху съюза с Австрия, цялото бъдеще на седемдесетмилионния народ се поставяше в зависимост от него и в същото време спокойно гледаха как главната основа на този съюз с всяка измината година планомерно и съзнателно се разрушаваше в самата Австрия. И после? Ясно е, че в един прекрасен ден ще остане само лист хартия, на който пише „договор“ с виенската дипломация, а реална помощ от страна на съюзника си Германия няма да получи.

Що се отнася до Италия, то тук нещата от самото начало стояха по този начин.

Ако в Германия се интересуваха повече от история и народопсихология, тогава никой не можеше и за момент да допусне, че Виена и римския квиринал някога ще се съединят в общ фронт срещу единния враг. По-скоро Италия ще се превърне в изригващ лава вулкан, отколкото италианското правителство да се осмели да изпрати макар и един войник на помощ на омразната до фанатизъм хабсбургска държава. Хиляди пъти имах възможността във Виена да наблюдавам онази безгранична ненавист и презрение, с които италианците се отнасяха към австрийската държава. Хабсбургската династия в продължение на столетия носи голяма вина за свободата и независимостта на италианския народ, за да могат тези грехове да бъдат забравени даже при наличие на добра воля. Но от добра воля нямаше и помен нито в италианския народ, нито в италианското правителство. Италия имаше само две възможности относно взаимоотношенията ѝ с Австрия: или съюз, или война.

Избирайки първото, Италия беше получила възможността спокойно да се готви за второто. Германската политика по отношение на „съюза“ с Австрия и Италия стана особено безсмислена и опасна от момента, когато колизиите между Австрия и Русия силно се изостриха.

Пред нас е класически случай на пълно отсъствие на каквато и да е ясна линия на поведение. Защо въобще е бил сключен договорът с Австрия? Ясно е, за да се осигури по-добро бъдеще на Германия, отколкото това можеше да се направи, ако Германия беше предоставена сама на себе си. Но това бъдеще на Германия не беше нищо друго, освен въпрос на възможност да се съхрани немската народност.

Това означава, че въпросът стоеше само така: как да си представим съществуването на немската нация в близко бъдеще, как да осигурим на немската нация свободно развитие, как да гарантираме това развитие в рамките на общоевропейското съотношение на силите. Който съумееше поне малко ясно да вземе под внимание основните предпоставки за здрава външна политика на немците, той трябваше да стигне до следното убеждение.

Годишният прираст на населението на Германия възлиза на 900 хиляди човека. Изхранването на тази нова армия от граждани с всяка измината година ставаше все по-трудно. Тези трудности би трябвало неизбежно да завършат с катастрофа, ако не успеем да намерим пътищата и средствата за избягване на опасността от глад.

За да се избегне ужасът, свързан с такава перспектива, можеше да се избере един от четирите начина:

1. Можеше по френския образец изкуствено да се ограничи раждаемостта и с това да се сложи край на свръхгъстотата на населението.

Времената и самата природа — например в епохата на голямата нужда или при лоши климатични условия и неплодородна реколта прибегва до известно ограничаване на ръста на населението в определени страни и за определени раси. Природата прави това с голяма безпощадност, но заедно с това и с мъдрост. Тя ограничава не способността към раждаемост, а оцеляването на вече родените. Тя подлага родените на такива тежки изпитания и лишения, че всичко по-слабо и по-нездравео измира и се връща в недрата на майката земя. Изпитанията на съдбата в този случай преживяват само онези, които са приспособени за това. Именно те, преминали през хиляди изпитания и въпреки това оцелели, имат право да възпроизвеждат ново поколение, което отново и отново се подлага на основателен подбор. По такъв начин природата се оказва жестока по отношение на отделния

индивид, тя безжалостно го отзовава от земята, щом като не е способен да издържи ударите на живота, но затова пък съхранява расата, закалява я и ѝ дава сила даже за по-големи дела в сравнение с настоящите.

Така се получава, че намаляването на броя води до укрепване на индивидума и в последна сметка до укрепване на цялата раса.

Съвсем друго се получава, когато сам човек намисли да ограничи раждаемостта. Той не разполага със силата, която притежава природата. Той е направен от друг материал, той е „човечен“. И ето човекът иска да се „извиси“ над жестоката природа, той ограничава не контингента на оцелелите, а самата раждаемост. На човек, който гледа постоянно само себе си, а не расата като цяло, това му се струва по-справедливо и по-човечно от обратното. За съжаление само резултатите са абсолютно обратни.

Природата предоставя пълна свобода на раждаемостта, а след това подлага на най-строг контрол броя на тези, които трябва да продължат да живеят; от безчисленото количество на индивиди тя избира най-добрите и достойни да живеят; на тях им предоставя възможността да станат носители на по-нататъшното продължаване на живота. Междувременно човекът постъпва по обратния начин. Той ограничава броя на родените и след това болезнено се грижи, за да може всяко новородено задължително да остане да живее. Такава поправка на божествените предписания се струва на човек много мъдра и във всеки случай хуманна, и той се радва, че, така да се каже, е надхитрил природата и даже ѝ е доказал нецелесъобразността на действията ѝ. Че при това в действителност се съкращава и количеството и едновременно качеството на отделния индивид, за това нашият добър човечец, влязъл в ролята на бога-баща, не иска нито да чуе, нито да се замисли.

Да допуснем, че раждаемостта като такава е спаднала и броя на родените е намалял. Но точно в този случай става така, че естествената борба за съществуване, при която оцеляват най-силните и здравите, се заменя със стремеж на всяка цена да се „спаси“ живота и на най-слабия и болнавия. А именно с това се поставя началото на създаване на поколение, което неизбежно ще става все по-слабо и по-нещастно дотогава, докато не се откажем от издевателствата над повелите на природата.

Най-накрая в един прекрасен ден такъв народ ще изчезне от лицето на земята. Понеже човек може само в продължение на известен период от време да върви срещу законите и повелите на природата. Природата ще си отмъсти рано или късно. По-силното поколение ще изгони по-слабите, тъй като жизненият стремеж в последна сметка унищожава всички смешни препятствия, произтичащи от така наречената хуманност на отделния човек, и на тяхно място поставя хуманността на природата, която унищожава слабостта, за да освободи място на силата.

По такъв начин се получава, че онези, които желаят да осигурят бъдещето на немския народ по пътя на ограничаване на неговата раждаемост, всъщност, му го отнемат.

2. Друг начин — онзи, от когото отдавна вече ни забърмчаха ушите и за когото крещят и сега: по пътя на вътрешната колонизация. Много автори на това предложение са изпълнени с най-добри намерения. Но по същество тяхната мисъл е дотолкова грешна, че може да причини най-голямата вреда, която можем да си представим.

Без съмнение плодородието на почвата може до известна степен да се повиши, но именно само до известна степен, а съвсем не безгранично. С помощта на по-интензивно използване на почвата ни действително можем в продължение на определено време да избегнем опасността от глад и да удовлетворим потребностите на нарастващото население. На това се противопоставя фактът, че потребността от жизненонеобходимите продукти по правило расте по-бързо, отколкото даже самият ръст на населението. Потребностите на хората от храна, от дрехи и т.н. става от година на година все по-голямо. И сега вече е напълно невъзможно те да бъдат сравнени с потребностите на предците ни, да кажем, преди сто години. Затова е абсолютно погрешно да се предполага, че каквото и да е увеличение на производителността само по себе си ще създаде предпоставки, необходими за удовлетворяване на растящия брой население. Не, това е вярно само в известна степен, тъй като определена част от увеличената продукция в света действително може да послужи за удовлетворяване на нарастващите потребности на хората. Въпреки че даже при огромно самоограничение, от една страна, и огромно старание, от друга, скоро и тук ще достигнем предела, зададен от свойствата на почвата.

Тогава ще се окаже, че колкото и да се стараем да обработваме земята няма да ни се удаде да добием повече от това, което сме добивали, и тогава, макар и с известна отсрочка, отново ще настъпи гибел. В началото гладът ще се проявява само в неплодородни години. При постоянното нарастване на населението потребностите ще се покриват все по-недостатъчно. След това глад няма да има само в редки години на голямо плодородие. После ще настъпи време, когато и богатите реколти вече няма да избавят от вечен глад, превърнал се в постоянен спътник на такъв народ. Тогава единствено остава природата да помогне на онези, които подлага на подбор и подарява живот на избраните. Или така, или човек сам ще се опита да си помогне, т.е. да прибегне към изкуствено ограничаване на размножаването с всички произтичащи от него тежки последствия за цялата раса и отделния индивид.

Може би ще ми възразят, че такова бъдеще предстои на цялото човечество и следователно тези съдбоносни последствия не може да избегне и отделния народ.

На пръв поглед такова възражение изглежда правилно. Въпреки това необходимо е да се вземе в предвид следното: вярно е, разбира се, че поради невъзможността да се увеличава плодородието на почвата в зависимост от ръста на населението, в определен момент цялото човечество ще бъде принудено да прекрати възпроизвеждането на човешкия род. Тогава или природата пак ще каже решаващата си дума, или човек сам ще изнамери средства да си помогне, да се надяваме в много по-сполучливи в сравнение с настоящите. Когато настъпи този момент, с него ще трябва де се съобразяват всички народи. Е, засега тези удари се стоварват върху онези раси, които вече са изчерпали необходимите сили, за да си осигурят необходимото количество земя на нашата планета. Понеже засега има все още достатъчно земя, засега все още съществуват гигантски равнини, които никога не са орани и чакат своя орач. Освен това няма съмнение, че тази необработена земя предварително не е предназначена за определена нация. Съществуващите свободни земи ще принадлежат на онези народи, които ще намерят в себе си достатъчно сили, за да ги завладеят и достатъчно старание, за да ги обработват.

Природата не признава политически граници. Тя дава живот на човешките същества от нашата планета и после спокойно наблюдава

свободната игра на силите. Който има повече мъжество и старание, той ще бъде най-любимото й чедо и тя на него ще признае правото да владее земята.

Ако някой народ се ограничава с вътрешната колонизация в момент, когато другите раси се разпростират на все по-големи и по-големи територии, той ще бъде принуден да пристъпи към самоограничение, докато останалите народи ще продължават да се възпроизвеждат. Този момент непременно ще настъпи и при това толкова по-бързо, колкото с по-малко пространство разполага дадената нация. За съжаление много често най-добрите нации или, по-точно казано, единствените действително културни раси, които се носители на целия човешки прогрес, са толкова заслепени от пацифизма, че доброволно се отказват да разширяват територията си и се ограничават само с „вътрешна“ колонизация. А в същото време нации, които са на по-ниско равнище, заграбват огромни територии и продължават да се възпроизвеждат на тях. До какви резултати може да доведе това? Ясно е до какви! По-културните, но по-малко решителните раси, поради липса на земя ще бъдат принудени да се ограничават във възпроизводството си в момент, когато по-малко културните, но с по-настъпателен характер и притежаващи големи площи, ще продължат да се възпроизвеждат без всякакви ограничения. С други думи, благодарение на това в един прекрасен ден целият свят може да се окаже във властта на онази част от човечеството, която е по-ниско в културно отношение, но затова пък притежава по-жизнен инстинкт.

Тогава в по-близко или по-далечно бъдеще ще се създадат само две възможности: или нашият свят ще се управлява съгласно представите за съвременна демокрация и тогава центъра на тежестта на всички решения ще се пренесе към по-силните в числено отношение раси, или светът ще се управлява от естествените закони на силата и тогава ще победят народите, които притежават по-твърда воля, а далеч не нациите, избрали пътя на самоограничението.

Никой не може да се усъмни, че на земята ни предстои да се води много тежка борба за съществуване на човечеството. В последна сметка винаги побеждава само инстинктът за самосъхранение. Под натиска на този инстинкт цялата така наречена човечност, която е само израз на нещо средно между глупост, страхливост и самомнение, се топи като сняг от пролетно слънце. Човечеството е станало велико,

защото вечно се е борило, човечеството ще загине, ако настъпи вечен мир.

За нас, немците, призивът за вътрешна колонизация има съдбоносна роля заради това, че бързо затвърждава в нас мнението за откритие на спасително средство, при което със „собствения си труд“ бавно и спокойно, както е присъщо на пацифистски настроените, ще осигурим най-добро бъдеще. Приета сериозно тази идея за Германия означава край на всяко напрежение на силите в борбата за онова място под слънцето, което по право ни принадлежи. Ако средният немец стигне до извода, че по този „мирен“ път ще може да осигури живота и бъдещето си, това ще означава край на всякакви активни опити за истинска сполучлива защита на жизненонеобходимото за немската нация. Тогава ще трябва да се каже „сбогом“ на всяка полезна за Германия външна политика, да се сложи кръст на цялото бъдеще на немския народ.

Еврейството отлично съзнава това. Неслучайно тези смъртно опасни за нашия народ идеи се прокарват у нас от евреите. Те много добре познават нашего брата немеца, прекрасно разбират, че средният немец лесно се хваща на въдицата на шарлатанина, който съумее да му докаже, че уж е намерено спасителното средство за внасяне на поправки в природните закони, което ще направи излишна жестоката и безжалостна борба за съществуване. Този среден немец с охота слуша доказателствата, че може да стане господар на планетата не с непосилен труд, а просто без да прави нищо.

Необходимо е да се подчертае дебело, че всяка вътрешна колонизация в Германия преди всичко трябва да се стреми да отстрани определени социални злини и най-вече всякаква спекулация с земята, но тя никога няма да може да осигури бъдеще на нашата нация без нови териториални придобивки. Ако постъпваме по друг начин за най-кратко време ще изчерпим не само нашите земи, но и нашите сили изобщо.

Накрая трябва да се има в предвид и следното:

Политиката на вътрешна колонизация довежда до това, че дадения народ се затваря в малко пространство, а това на свой ред има крайно неблагоприятни последици за отбраната на страната. До същите последици довежда и ограничителната политика в областта на прираста на населението.

Само от територията, която владее даден народ, много зависи безопасността му отвън. Колкото по-голяма е територията, която владее даден народ, толкова по-силна е неговата естествена защита. Сега, както и по-рано е много по-лесно да се справиш с народ, населяващ малка територия, отколкото с такъв, който притежава обширна територия. Голямата територия все още представлява известна защита от лекомислените нападения на неприятеля, тъй като той знае, че може да постигне успехи само в резултат на много тежка борба. Нападателят поема толкова голям риск, че той ще прибегне към нападение, само ако има някакви извънредни основания за това. По такъв начин една голяма територия е известна гаранция за свободата и независимостта на нейния народ и, обратно, малките размери на държавата направо съблазняват противника.

На практика стана така, че двете първи възможности, за които говорих, бяха отхвърлени от така наречените националистични среди в нашата държава. Мотивите им наистина се различаваха от тези, за които стана дума. Политиката за ограничаване на раждаемостта беше отхвърлена преди всичко с мотивите на познатото морално чувство. А политиката на колонизация бракуваха с негодувание, подозирайки в нея начало на борба срещу едрите земевладелци и дори срещу частната собственост изобщо. Като се вземе под внимание формата, под която се проповядваше колонизаторската политика, изглежда може да се приеме, че подозрението им е било достатъчно основателно.

Общо взето мотивировката за отказ от тази политика не беше особено умела от гледна точка на впечатлението, което тя трябваше да направи на широките маси, и изобщо тя се отклоняваше от същността на въпроса. След отстраняването на първите два начина оставаха още два, които можеха да осигурят на увеличаващото се население работа и хляб.

3. Можеше да се придобият нови земи в Европа, да се засели излишното население на тях и по такъв начин да се предостави на нацията по-нататък да живее, изкарвайки препитанието си върху собствена земя.

4. Или оставаше да се премине към износ, към политика на усилената индустриализация и усилено развитие на търговията, за да се покриват потребностите на народа със спечелените средства.

И така: или завоюване на нови земи в Европа, или — колониална и търговска политика. Тези два начина бяха подложени на обсъждане, тълкуване и дискусия от най-различни аспекти и от най-различни гледни точки. Едни защитаваха първия от тях, други — втория. В края на краищата, надделя последната гледна точка.

Най-разумен беше първият от тези два начина. Придобиването на нови земи и преселването на излишното население там има безкрайно много предимства, особено ако говорим от позициите не на днешния, а на утрешния ден.

Добре само възможността да се запази здраво селско съсловие, като фундамент на цялата нация, има неоценимо значение. Защото много от нещастията на днешния ден са резултат само от нездравите взаимоотношения между градското и селското население. Наличието на здрав слой дребно и средно селячество по всички времена е било най-добрата защита срещу социалните болести, от които толкова много страдаме сега. В края на краищата, това е единственото решение, което осигурява на нацията възможност да си изкарва прехраната в собствената си страна. Само в този случай ще изчезне хипертрофираната роля на промишлеността и търговията и те ще заемат стабилно място в рамките на националното стопанство, в което съществува необходимото равновесие.

В този случай промишлеността и търговията стават не основа за препитанието на нацията, а само едно от помощните средства за това. В този случай те регулират само размерите на производството според размерите на потреблението във всички области на националното стопанство. Играейки такава роля, те освобождават повече или по-малко прехранването на собствения си народ от чужда зависимост. Такава роля на промишлеността и търговията съдейства за осигуряване на свободата и независимостта на нацията, особено в потрудни времена.

От само себе си се разбира, че такава политика на придобиване на нови земи трябва да бъде осъществена не някъде в Камерун. Нови земи трябваше да се търсят почти изключително в Европа. Трябваше да си признаем спокойно и хладнокръвно, че боговете на небето съвсем нямаха намерение да осигурят на всяка цена на един народ 50 пъти повече земя, отколкото на друг. Но не трябва да се допуска съвременните политически граници да изместват границите на вечното

право и справедливост. Ако е вярно, че нашата планета притежава достатъчно земя за всички, то нека ни дадат това количество земя, което е необходимо и на нас да продължим живота си.

Разбира се, никой няма да отстъпи земите си доброволно. Тогава влиза в сила правото на нацията ни за самосъхранение с всички произтичащи от това последствия. Това, което не можем да получим с добро, трябва да го вземем със силата на юмрука. Ако прадедите ни в миналото са взимали решения, изхождайки от пацифистичните безсмислици, от които днес се ръководим, то народът ни едва ли би притежавал сега и една трета от територията, която имаме. В такъв случай немската нация в истинския смисъл на думата изобщо нямаше да я има в Европа. Не, именно на непреклонната решимост на прадедите ни дължим днес двете си източни провинции и по такъв начин имаме достатъчно почва под краката си, която дава на държавата и народа ни необходимите вътрешни сили да живее и да се бори за бъдещето си.

И по други причини такова решение на проблема би било правилно.

Та много европейски държави днес направо приличат на преобърнатата пирамида, поставена върху собственото си острие. На много от тях чисто европейските владения са смешно малки в сравнение с ролята, която играят колониите им, външната търговия и т.н. Излиза така: острието е в Европа, а цялата основа — в останалите части на света. Само в САЩ положението е друго. При тях цялата основа е в пределите на собствения континент и само острието им се докосва до останалите части на света. Оттук и блика невиджаната вътрешна сила на Америка в сравнение със слабостта на повечето европейски континентални държави.

Примерът с Англия също не опровергава казаното. Наблюдавайки британската империя, не бива да се забравя целия англосаксонски свят като такъв. Англия не може да се сравнява нито с една европейска държава на първо място заради това, че има много общо в езика и културата със САЩ.

Ясно е, че завоевателната политика спрямо нови земи може да се провежда от Германия само вътре в Европа. Колониите не могат да служат за тази цел, тъй като не са приспособени към прекалено гъсто им заселване от европейците. През XIX век по мирен път не можеха да

се получат такива колониални владения. Те можеха да се завоюват само с цената на много тежка борба. Но когато борбата е неминуема, то е много по-добре да се воюва не за отдалечени колонии, а за земи, разположени на собствения ни континент.

Такова решение, разбира се, може да се приеме само при наличие на пълно единодушие. Не трябва да се пристъпва с колебание, не трябва да се заемаш само наполовина с такава задача, чието решение изисква напрежение на всички сили. Такова решение трябва да се взема, само когато всички политически ръководители на страната са единодушни. Всяка наша крачка трябва да бъде продиктувана изключително от съзнанието за необходимостта от тази велика задача. Трябва да си съвсем наясно, че тази цел може да бъде постигната само със силата на оръжието и след това спокойно и хладнокръвно да тръгнеш срещу неизбежното.

Само от тази гледна точка трябваше тогава да оценяваме доколко са подходящи всичките съюзи, в които Германия беше участвала. Взели решение да придобием нови земи в Европа, ние можем да ги получим общо взето само за сметка на Русия. В този случай ние трябва да препашем кръст и да поемем пътя, по който някога са вървели рицарите от нашите ордени. Немският меч трябва да завоюва земя за немския плуг и така да осигури насыщния за немската нация.

За такава политика можем да намерим в Европа един единствен съюзник — Англия. Само в съюз с Англия, прикриваща тила ни, бихме могли да започнем новия велик германски поход. Правото ни за това би било не по-малко обосновано от правото на прадедите ни. Защото никой от нашите съвременни пацифисти не се отказва да яде хляб, добит в източните ни провинции, въпреки че първият „плуг“, минал някога през тези нивя, е бил, всъщност, мечът. Никакви жертви не бива да ни се струват твърде големи, за да постигнем благосклонността на Англия. Трябва да се откажем от колониите и от позициите на морска държава и по такъв начин да избавим английската промишленост от необходимостта да се конкурира с нас.

Само пълното изясняване на този въпрос може да доведе до добри резултати. Трябва напълно да се откажем от колонии и от участия в морска търговия, от създаване на немски военен флот. Трябва да концентрираме силите на държавата за създаване преди всичко на сухопътна армия.

В резултат на това ще се наложи известно самоограничение за кратко време, но то ще ни осигури велико бъдеще.

Някога Англия беше напълно готова за такова споразумение. Тя много добре разбираше, че, поради бързия прираст на населението си, Германия ще трябва да търси някакъв изход и ще бъде принудена или да сключи спогодба с Англия за съвместна политика в Европа, или без Англия да концентрира силите си за участие в световната политика.

На прага на XX век Лондон се опитваше да започне политика на сближаване с Германия. Англичаните изхождаха от това предчувствие, за което споменахме по-горе. Едва тогава за пръв път можеше да се констатира явлението, което впоследствие не един път се прояви и то направо в ужасни размери. Ние, виждате ли, за нищо не искахме да допуснем мисълта за това, че Германия ще вади кестените от огъня заради Англия. Като че ли наистина има други спогодби освен базиращи се на взаимни отстъпки. А такъв съюз с Англия, действително, тогава беше възможен. Британската дипломация беше достатъчно умна, за да разбере, че всяко споразумение е възможно само на основата на взаимни отстъпки.

Да си представим за миг, че нашата германска външна политика е толкова разумна, че през 1904 г. влиза в ролята на Япония.

Представете си това само за миг и ще разберете какви благодатни последствия това би могло да има за Германия.

Тогава нямаше да се стигне до „световна“ война.

Кръвта, която можеше да се пролее през 1904 г., щеше да бъде сто пъти по-малко от пролятата през 1914–1918 г.

А каква силна позиция щеше да има в резултат на това Германия днес?

От тази гледна точка съюзът с Австрия беше, разбира се, безсмислен.

Тази държавна мумия сключи съюз с Германия, не за да се бие заедно във война, а за да осигури вечен мир, чрез който може умничко, бавничко, но постепенно напълно де се отстрани немското влияние в хабсбургската монархия.

Съюзът с Австрия беше безсмислен даже само заради това, че немската държава нямаше никакво намерение да сключва съюз с хабсбургската монархия, която нямаше нито желанието, нито силите да сложи край или просто да отслаби процеса на обезличаване на

немската нация, бързо развил се в собствените ѝ граници. Щом Германия не притежава национално съзнание и решителност дотолкова, че поне да изтръгне от ръцете на Австрия съдбата на 10 милиона братя, то как можеше да се очаква, че тя ще осъзнае необходимостта от по-дългосрочните бъдещи планове, за които говорим по-горе. Поведението на Германия по отношение на австрийския въпрос беше пробния камък, на който се проверяваше позицията ѝ по онези основни въпроси, които решаваха съдбата на цялата нация.

Оказа се, че във всеки случай не трябва да се гледа спокойно как от година на година се унищожава немското влияние в австро-унгарската монархия. Оказа се, че ценното в съюза с Австрия се съдържа за нас именно в това да запазим немското влияние.

И какво от това? Начинът, за който споменахме по-горе, беше признат за напълно неприемлив. В Германия не се бояха от нищо толкова много, както от война, а провеждаха политика, насочена към неизбежна война, и на всичко отгоре, в много неблагоприятен за нас момент. Хората, предопределящи съдбата на Германия, желяеха страната да се отклони от неизбежната съдба, но на практика съдбата още по-скоро я застигна. Мечтаеха да запазят мира в целия свят, а завършиха със световна война.

Ето я основната причина, заради която не желяеха и да си помислят за третия начин на построяване на немското бъдеще, за чиято същност споменахме по-горе. Хората знаеха, че завоюването на нови територии е възможно само в Източна Европа, че това не може да се осъществи без борба и същите тези хора искаха на всяка цена да запазят мира. Отдавна вече лозунг на германската външна политика не беше „запазване на германската нация на всяка цена“, отдавна в неин лозунг се превърна: „запазване на мира в целия свят на всяка цена“. Какви бяха резултатите — на всички са известни.

По-нататък ще ми се наложи да говоря за това по-подробно. Поради всичко това, оставаше само четвъртата възможност: ускорено развитие на промишлеността и външната търговия, създаване на военна флота и завладяване на колонии.

На пръв поглед такъв път на развитие изглежда по-лесен. Заселването на новите земи е продължителен процес, който понякога изисква цели столетия. От наша гледна точка в това се състои и

вътрешната сила на този начин, тъй като тук става дума не за мимолетен тласък, а за постепенен, но затова пък сериозен и продължителен процес на растежа. В това се състои и разликата на този начин от бързата индустриализация, която може да се раздуе за няколко години, а след това да се окаже, че всичко е сапунен мехур. Много по-бързо може да се построи флота, отколкото в неравна борба с препятствия да се създаде селско стопанство и да се заселят фермери на новите земи. Но затова пък флотата много по-лесно може да се разруши, отколкото да се сломи създаденото солидно селско стопанство.

Но ако Германия вече е тръгнала по избрания си път, то тя трябва поне ясно да осъзнае, че и този път на развитие в един прекрасен ден неизбежно ще доведе до война. Само децата могат да вярват, че с приятелските уверения и вълшебни приказки за продължителен мир ще можем при „мирно съревнование с народите“ да получим и задържим своята част от колонии, без да сме принудени да прибегнем към силата на оръжието.

Не, щом сме тръгнали по този път, ясно е, че в един прекрасен ден Англия трябва да ни стана враг. Много глупаво е да се възмущаваме от факта, че проклетата Англия щяла да се осмели да отговори на нашите мирни опити с грубостта на съзнаващи силата си егоисти.

Разбира се, ние, добричките немци, никога няма да се осмелим да постъпим като англичаните.

Германия можеше да води политика на завоюване на нови земи в Европа само в съюз с Англия срещу Русия, а и обратно: Германия можеше да води политика на завоюване на колонии и засилване на външната си търговия само с Русия срещу Англия. Изглежда, че в дадения случай трябва да се направят съответните изводи и преди всичко — как може по-скоро да пратим по дяволите Австрия. От всички гледни точки съюзът с Австрия в началото на XX век беше истинска безсмислица.

Обаче нашата дипломация не помисли нито за съюз с Русия срещу Англия, нито за съюз с Англия срещу Русия; че как, нали и в двата случая войната ставаше неизбежна. Междувременно Германия тръгваше по пътя на усилената индустриализация и развитието на търговията именно, за да „избегне войната“. Германската дипломация

смяташе, че формулата за „мирното икономическо проникване“ е онази спасителна формула, която веднъж и завинаги ще направи излишна предишната политика на насилие. Но от време на време тази увереност изпитваше някои колебания, особено когато от страна на Англия идваха заплахи на пръв поглед съвсем неразбираеми за дипломацията ни. Тогава у нас стигнаха до извода, че трябва да се построи голяма флота, но пак, не дай си боже, не с настъпателна цел или, за да се унищожи Англия, а изключително за „защита“ на вече добре известния ни „мир в целия свят“ и на нашите прословути „мирни“ завоевания на Земята. А след като се заехме да строим флот, ние отново се стараехме да проявяваме скромност не само по отношение на броя кораби, но и по отношение на тонажа и въоръжението им. Ами как, та нали и в това трябваше да демонстрираме изключително „мирните“ си намерения.

Всички приказки за предстоящото завоюване на Земята само с мирни икономически средства представляваха велика глупост, обаче тази глупост стана принцип на държавната ни политика. Глупостта стана още по-голяма, когато без да се срамуваме, „ние“ давахме Англия за пример като доказателство, че такова мирно настъпление е напълно възможно. Вредата, която тогава нашите професори по история ни нанесоха, беше трудно поправима, тя беше направо престъпление. Това лекомислено представяне на историята подхожда само за пример как мнозина са способни „да изучават“ историята, без да разбират нещо от нея. Историята на Англия пък доказва тъкмо обратната теория. Тя е тъкмо тази страна, която е постигнала всичките си икономически успехи с изключителна жестокост. Тъкмо тя е подготвяла всичките си завоевания в тази област със силата на оръжието и после ги е отстоявала със същата сила. Най-характерната черта на британската държавна политика е това, че англичаните умеят превъзходно да използват политическата власт за икономически завоевания и обратно — икономическите завоевания да превръщат веднага в политическа власт. При това, моля ви се забележете, колко е глупаво да се предполага, че лично англичаните прекалено „се страхували“ да проливат кръвта си за защита на икономическата си политика! Фактът, че Англия дълго време нямаше „народна армия“ по никакъв начин не е свидетелство за „страхливостта“ на англичаните. Формата на организация на военните сили няма никакво решаващо

значение. Решаващи са волята и готовността пълноценно да се използва тази форма на военна организация, с която в дадения момент нацията разполага. А Англия винаги е разполагала с такова въоръжение, което в дадения момент ѝ е било необходимо. Тя винаги е пускала в ход онези оръдия за борба, които са ѝ обещавали успех. Воювала е с наемна армия, докато се я задоволявала с нея. Но когато е било нужно, Англия е проливала скъпоценната кръв на най-достоините си синове, за да увенчае с успех делата си. И тя винаги и неотклонно е проявявала решителност, настойчивост и безкрайна упоритост в борбата.

А ние в Германия създадохме карикатурни образи на англичаните и на британската империя. С помощта на училището, пресата, хумористичните списания се изграждаше карикатурната представа, която не ни даде нищо освен най-коварна самоизмама. Нелепата представа за англичаните заразяваше всичко поголовно. В резултат се получи такова подценяване на Англия, което впоследствие жестоко си отмъсти. Тази фалшификация беше толкова голяма, че почти цяла Германия си представяше англичанина като човек, способен на всякакви мошеничества и в същото време невероятно страхлив търгаш. На нашите професори и учени, които разпространиха тази представа за Англия, дори и не се замисляха с какви средства подобен народ би могъл да създаде велика държава. Те не искаха да слушат онези, които се стремяха да предотвратят тези карикатури, предупрежденията им се отминаваха с мълчание. Ясно си спомням, как се опънаха лицата на колегите от полка, когато на полетата на Фландрия се оказахме лице с лице с английските томи. Само след няколко дни сражения всичките наши момчета вече разбираха много добре, че тези шотландски войници, с които занаяпред ще се налага да се сблъскваме съвсем не приличат на карикатурата от хумористичните листовки и от военните сводки във вестниците.

Още тогава ми се наложи добре да обмисля каква трябва да бъде формата на пропагандата, че наистина да е целесъобразна.

Но разпространяването на тези неправилни възгледи за англичаните, за известно време носеха донякъде полза на господата — разпространители: чрез този макар и неправилен пример се демонстрираше колко е правилна теорията за мирното икономическо завоюване на територия. Хората си казваха, че това, което са

постигнали англичаните, сигурно ще постигнем и ние, немците. Още повече, че имаме като предимство немската прямота, и напълно различни от англичаните с типичното им английско „коварство“. С тези качества, които сами си приписвахме, се надявахме да спечелим благосклонността на малките и доверието на големите нации.

Не ни и хрумваше, че така наречената прямота е остър нож за другите, дори и затова, че не се съмнявахме в превъзходството си. А останалия свят не виждаше в поведението ни нищо друго, освен проява на изкусно рафинирана лъжа. Само германската революция за голямо учудване на мнозина разкри колко в действителност сме глупави. Безсмислието на това „мирно икономическо завладяване“ на земи съвсем ясно показва и колко е безмислен нашият Троен съюз. При такова състояние на нещата с коя изобщо държава можехме да се съюзим? В съюз с Австрия естествено, че не можехме да постигнем военни победи дори и в самата Европа. В това беше и слабостта на Тройния съюз, открила се още в началото на създаването му. Бисмарк можеше да си позволи да прибегне временно към такъв сурогат. Но това изобщо не беше позволено на неговите тъпи приемници, особено в такава епоха, в която изобщо липсваха предпоставки за този съюз, каквито имаше по времето на Бисмарк. Той можеше да се надява и на това, че в лицето на Австрия имаше работа с немска държава, но след като беше въведено всеобщо изборително право, държавата се превърна в пълен национален хаос, загуби немския си характер и отгоре на всичко прие парламентарна форма на управление.

Съюзът с Австрия беше направо вреден и от гледна точка на расовата политика. Германия приемаше да се образува нова голяма славянска държава в съседство с нея, макар да беше ясно, че рано или късно тази славянска държава ще заеме спрямо нея съвсем друга позиция, отколкото, да речем, Русия. Съюзът с Австрия с всяка изминала година ставаше по-слаб и се изпразваше от съдържание още и заради това, че отделните ярки носители на тази идея все повече и повече губеха влияние в австрийската монархия и ги изтласкваха от заеманите им ръководни постове.

На прага на XX век съюзът на Германия с Австрия фактически премина в такъв стадий, в какъвто беше съюзът на Австрия с Италия.

В случая имаше само две възможности: или да продължим да бъдем в съюз с хабсбургската монархия и да мълчим за отстраняване

на немското влияние в Австрия, или обратно. Беше напълно ясно, че, ако Германия започне по някакъв начин да протестира срещу отстраняване на немското влияние в Австрия, откритата борба ще бъде неизбежна.

Дори от психологическа гледна точка значението на Тройния съюз беше много малко, тъй като всеки съюз става толкова по-слаб, колкото повече целите му се свеждат до запазване на съществуващото положение на нещата. И обратно, всеки съюз става толкова по-силен, колкото повече отделните му контрагенти могат да се надяват да реализират чрез него съвършено конкретни експанзионистични цели. И тук, както във всяка друга сфера, силата не е в отбраната, а в нападението.

Тук-там вече отлично осъзнаваха това. Не го разбираха за съжаление само така наречените „призвани“. По-специално Людендорф, тогава полковник на големия генерален щаб, сметна за свой дълг да посочи тези слабости в специална докладна записка, предадена от него през 1912 г.; но разбира се, нашите „държавни мъже“ не обърнаха ни най-малко внимание на документа. Трезвото разбиране на такива прости неща е типично само за нас, обикновените смъртни; що се касае до господата „дипломати“, то те по принцип са неспособни да ги разберат.

За Германия беше щастлива случайност, че войната от 1914 г. беше избухнала поради конфликта, в който Австрия беше пряко намесена, така че на Хабсбургите не им оставаше нищо друго, освен да се включат в нея. Ако събитията се бяха развили по друг начин, Германия може би щеше да остане сама. Хабсбургската държава никога нямаше да пожелае, а и не можеше да приеме да участва във война, избухнала непосредствено заради Германия. Това, за което по-късно така жестоко осъждаха Италия, сигурно още по-рано би се случило с Австрия. Австрия би останала „неутрална“ и по такъв начин щеше да се опита да се предпази от избухване на революция в навечерието на войната. При такава обстановка австрийското славянство би предпочело още през 1914 година да отхвърли набързо монархията, отколкото да допусне Австрия да воюва заради Германия. Но малцина разбираха тогава опасностите и излишните трудности, които Германия си създаваше благодарение на съюзническата политика с Австрия.

Достатъчен беше фактът, че Австрия имаше прекалено много врагове, които мечтаеха само за това, колкото се може по-скоро да получат наследството от умиращата хабсбургска държава. Съвсем ясно беше, че след време срещу Германия щеше да се натрупа омраза за това, че в нея виждаха причината, забавяща разпадането на австрийската монархия, разпадане, което всички очакваха с нетърпение с единствената надежда да получат дял от наследството. В края на краищата, всички стигаха до извода, че до виенското наследство могат да се докопат, само ако си разчистят сметките с Берлин. Това беше първо.

Второ, благодарение на съюза с Австрия, Германия губеше всички прекрасни и богати перспективи да сключи други съюзи. Обратното, отношенията ѝ с Русия и дори с Италия ставаха все по-напрегнати. При това трябва да се отбележи, че в Рим общото настроение по отношение на Германия беше, съвсем приятелско, докато към Австрия беше враждебно. В душата на всеки италианец постоянно се таеше враждебно чувство към Австрия и нееднократно се проявяваше.

Щом Германия беше започнала политика на усилен индустриализация и усилено развитие на търговията, фактически вече нямаше никакъв повод за борба с Русия. Само най-заклетите врагове на двете нации бяха заинтересовани такава вражда да се появи. И наистина така и беше: евреите и марксистите първи и с всички средства насъскваха двете държави една срещу друга.

И накрая, трето, съюзът на Германия с Австрия криеше безкрайни опасности и поради това, че много държави лесно можеха да бъдат съблазнени от перспективата за разделяне на Австрия и за известно възнаграждение с бивши австрийски земи.

Срещу крайдунавската монархия лесно можеше да бъде вдигната цяла Източна Европа и особено Русия и Италия. Ако Германия не беше в съюз с Австрия, чието наследство така съблазняваше другите държави, то започналата да се образува световна коалиция по инициативата на крал Едуард, никога нямаше да стане. Само заради нещастния съюз с Австрия противниците на Германия успяха съвсем лесно да създадат единен фронт от държави с различни стремежи и цели. Започвайки съвместна борба срещу Германия, всички тези държави се надяваха, че ще могат да разширят границите си за сметка

на Австрия. А обстоятелството, че към Германия тихомълком се приобщаваше и Турция, само засилваше тази опасност.

А интернационалният еврейски капитал използваше бъдещето австрийско наследство като стръв. Той отдавна беше разработил план за унищожаването на Германия, тъй като по това време тя още не искаше да изпадне под пълен стопански и финансов контрол на евреите, господстващи над държавите. Благодарение само на това беше организирана тази грамадна коалиция и това огромно количество войници, събрани под общи знамена, беше достатъчно, за да внуши увереност в победата.

Още по време на престоя ми в Австрия съюзът с хабсбургската монархия ме отвращаваше. А сега той стана за мене причина за тежки вътрешни преживявания, които по-късно само затвърдиха отдавна създаденото ми мнение.

В средите, в които се движех, не скривах изобщо убеждението си, че този нещастен договор с обречената да загине държава неизбежно ще доведе Германия до катастрофа, ако не успеем навреме да го анулираме. Убеждението ми беше непоколебимо. В това време избухна световната война и за кратко хората изгубиха изобщо способността разумно да оценяват положението. Страстното въодушевление през първите дни на войната отне разсъдъка дори и на тези, чието положение ги караше трезво да оценяват. Когато попаднах на фронта, навсякъде, където се обсъждаха тези теми, аз честно и открито изказвах мнението си, че колкото по-скоро бъде анулиран договорът с Австрия, толкова по-добре ще бъде за немската нация; говорех направо, че отказването от съюза с Австрия съвсем не е жертва от наша страна, щом благодарение на това Германия ще може да намали броя на воюващите с нея държави; не преставах да доказвам, че милиони наши братя бяха облекли войнишките шинели, не за да спасят развратената и загиваща австрийска династия, а за да спасят немския народ.

Малко преди войната понякога ми се струваше, че поне в някои среди започна да се появява съмнение, че съюзът с Австрия е уместен. От време на време в лагера на немските консерватори започнаха да се чуват предупреждения, но за съжаление тези разумни гласове оставаха гласове в пустиня. Германия продължаваше да вярва, че избраният от

нея път е правилен и само така ще „завоюва“ мир, че успехът ще бъде огромен, а жертвите нищожни.

На нас, клетите, „непризваните“ нищо не ни оставаше освен мълчаливо да наблюдаваме как така наречените „призвани“ вървят направо към пропастта, увличайки със себе си целия народ.

Само благодарение на заболяването на цялата ни политическа мисъл стана възможно дълго време нашият народ да се храни с безсмисления лозунг „икономическо завоюване“ и да му се проповядва „мир в целия свят“ като крайна политическа цел.

Триумфът на немската техника и промишленост, растящите успехи на немската търговия — всичко това караше да се забрави, че първа и основна предпоставка за него е преди всичко наличието на силна държава. Къде ти! В определени кръгове започнаха да твърдят дори обратното — че самата държава дължала съществуването си на разцвета на техниката и промишлеността, че тя представлявала нищо друго освен икономическа институция, че тя трябвало да се управлява според икономическите цели, че цялото ѝ по-нататъшно съществуване зависело от икономиката, и такова именно състояние на нещата било най-естественото и най-здравословното, което трябвало да се отстоява и за в бъдеще. А всъщност, на нас ни е ясно, че държавата фактически няма нищо общо с едно или друго икономическо становище, с едни или други форми на икономическо развитие.

Държавата съвсем не е обикновено обединение на икономически контрагенти, събрани заедно на определена държавна територия, за да изпълняват съвместно икономическите си задачи. Не, държавата е съвкупност от физически и духовно равноправни човешки същества, поставили пред себе си задачата, колкото се може по-добре да продължават своя род и да постигнат целите, набелязани от съдбата. Целта и смисъла на съществуването на държавата е само в това и в нищо друго. Икономиката е при това едно от многото спомагателни средства, необходими за постигането на набелязаните цели. Тя никога не може да бъде нито първопричината, нито целта на държавата, тъй като всяка държава не възниква на фалшива и противоестествена основа. Само така може да се разбере защо държавата като такава няма за необходима предпоставка една или друга териториална ограниченост. Последната е характерна само за онези народи, които искат със собствени сили да осигурят препитанието на гражданите си,

т.е. готови са с труда си да осигурят съществуването си. Но има и народи — търтеи, умеещи да се промъкнат в други части на света и под различни предлози да накарат другите народности да работят за тях, такива народи-търтеи умеят да образуват нови държави извън собствената си територия.

Еврейската държава никога не е била ограничена териториално, тя винаги е била универсална от гледна точка на територията си, но много ограничена от гледна точка на расовия си състав. Ето защо този народ винаги е правил държава в държавата. Един от най-гениалните трикове, изобретен от евреите, е умелата им контрабандна размяна на държавата им срещу „религия“, с което си осигурили търпимо отношение от страна на арийците, известни с прословутата си религиозна веротърпимост. Всъщност, религията на Мойсей не нищо друго освен учение за запазване на еврейската раса. Ето защо тя обхваща всички необходими за това области на знанието, в това число социологията, политиката и икономиката.

Първопричината за възникването на всички човешки общности е инстинктът за съхранението на рода. Именно благодарение на това държавата е народностен, а не икономически организъм. Тук разликата е огромна, макар че остава напълно неразбираема за съвременните така наречени държавни „деятели“. Държавните ни мъже смятат, че могат да изградят държава само на икономически Принцип, а всъщност, тя от зараждането си е била и ще бъде единствено продукт на онази дейност и онези свойства, които са заложени преди всичко във волята да се запази вида и расата.

Тези свойства са присъщи не на търгашеския егоизъм, а на героическата добродетел, понеже запазването на вида непременно предполага готовност за саможертва от страна на индивида. В това е и смисълът на сентенцията: „и този, който не е готов да отдаде живота си, той не е достоен да го има“. Готовността да пожертваш собственото си съществуване е необходимо, за да запазиш вида. От тук става ясно, че най-важната предпоставка за създаване и запазване на държавата е преди всичко наличието на определено чувство за общност, основано върху принадлежността към един и същи род и вид, готовността с всички средства да се бориш за запазването на тази общност. Това довежда до процъфтяване на добродетелност и героизъм в народите, които разполагат със собствена територия. А при народите-паразити то

води до процъфтяване на лицемерие и коварна жестокост, ако само тези непочтени качества не са станали първопричината дадената държава изобщо да не възникне. Образоването на една или друга държава е винаги неизбежно /във всеки случай през първите стадии на развитието/ се обуславя именно от горепосочените фактори. При това в борбата за самосъхранението си народите търпят поражение, т.е. попадат под робство и по такъв начин по-рано или по-късно биват обречени на загиване, това са народите, на които им липсва героизъм и добродетели, както и онези, които не са съумели навреме да разкрият фалша и коварството на паразитните държави. При тези случаи става дума не толкова за липса на ум, колкото за липса на мъжество и решителност, при това често липсата на мъжество се опитват да скрият под булото на „хуманността“.

Само в редки случаи вътрешната стабилност на една или друга държава съвпада с така наречения икономически растеж. Напротив, може да се приведат безкрайно много примери за това, как такъв разцвет води тъкмо към близка разруха на държавата. Само от това се вижда колко силата и стабилността на дадена държава изобщо не зависят в такава степен от икономиката. Ако възникването на човешки общности би зависело преди всичко от икономическите сили и инстинкти, тогава висшият икономически стадий на развитие би трябвало в същото време да означава и могъщество на държавата. А всъщност ние виждаме обратното.

Вярата в спасителната сила на икономиката, като че ли единствено способна да укрепи държавата, прави много странно впечатление, когато тази „истина“ се проповядва в страна, чиято история показва точно обратното. Защото именно историята на Прусия доказва подчертано ясно, че за образуването на държава са нужни не материални свойства, а идеални добродетели. Само под закрилата на последните също се издига и разцъфтява икономиката, и разцветът ѝ продължава дотогава, докато с гибелта на тези чисто държавни качества не загине и самата икономика. Именно този процес за съжаление наблюдаваме точно сега и то в най-тъжния му образ. Материалните интереси на хората винаги процъфтяват само под булото на героичните добродетели на човечеството. Но достатъчно е само материалните интереси да излязат на преден план и така те подриват собствените предпоставки за съществуването си.

Винаги в германската история политическият подем се е съпътствал и от икономически подем, но винаги щом икономиката е ставала единствено съдържание на живота на народа ни, веднага са се потъпквали идеалните добродетели, държавата е започвала да упада и след известно време е въвличала в този упадък и самата икономика.

Ако си зададем въпроса кои точно фактори са основните за образуване и укрепване на държавата, трябва накратко да си отговорим така: способност за саможертва, воля за саможертва от страна на отделния индивид в името на общото благо. Че тези добродетели нямат нищо общо с икономиката, е ясно дори от обстоятелството, че хората никога не се жертват, ръководени от такива мотиви. Човек умира за своите идеали, но никога не е склонен за своите „дела“. Англичаните най-добре доказаха превъзходството си в разбирането на човешката душа, определяйки мотивировката си за борба. Докато ние немците сме се борели за хляб, Англия се е борела за „свобода“ и при това не за собствената си свобода, а за свободата на малките нации. У нас са се смеели над такава наглост и са се огорчавали от агитацията на англичаните. Но това само доказва колко безнадеждно глупави са били ръководителите на общественото мнение в Германия още в навечерието на войната. Още тогава у нас не са имали никакво понятие за факторите, способни да вдигнат хората на борба и да породят в тях готовност доброволно да тръгнат на смърт в името на общото дело.

Ето един факт. Докато немският народ през 1914 г. смяташе, че води борба за идеалите си, той издържаше, но щом стана ясно, че трябва да се води борба само за парчето хляб, той започна да почувства, че е готов да махне с ръка на всичко.

Нашите остроумни „държавни ръководители“ останаха искрено учудени от такава промяна в настроението. Те така и не разбраха, че докато човек води борба само за някакви икономически изгоди, той с всички сили ще се старее да избегне смъртта дори по простата причина, че в противен случай не ще съумее да се възползва от тези изгоди. Погледнете как грижата за спасяването на детето си, прави героиня и най-слабата майка. Така е и в обществения живот. Единствено борбата за запазване на вида, домашното огнище и родината, за запазване на държавата — единствено тя във всички времена е давала на хората сила да вървят срещу оръжието на неприятеля.

Вечна истина си остава следното: никога досега в историята няма случай държава да е създадена по мирен икономически път; държавите винаги са се създавали само благодарение на инстинкта за съхранение на вида независимо от това бил ли е този инстинкт героична добродетел или хитро коварство; в първия случай са възниквали арийските държави на труда и културата, а във втория — еврейските паразитни колонии. Щом в един народ или държава вземат връх чисто икономически мотиви, става така, че самата икономика се превръща в причина за подчинение и потискане на този народ.

Преди войната в Германия много широко се разпространяваше идеята, че чрез търговска и колониална политика ще може да ѝ се открие път към всички страни в света или дори направо да завоюва целия свят. Самото възникване на такава идея беше класически симптом, че в Германия е загубено разбирането за значението на истинските държавни добродетели, загубена е волята и готовността за действие. Единственото отмъщение за това беше световната война с всичките ѝ последици.

Такива настроения в немската нация — а те бяха почти масови преди войната — трябваше да изглеждат като необяснима загадка за онези, които не умееха да се проникнат по-дълбоко в обстановката. Защото точно Германия беше учудващия пример за държава, възникнала на базата на чисто политическите фактори на силата. Основното ядро на Германия — Прусия — беше възникнала благодарение на изключителния героизъм на чадата ѝ, а съвсем не в резултат на финансови операции или търговски сделки. Възникването на самата германска империя бе чудесна награда за войнското безстрашие и силното политическо ръководство. Питахме се, как е могло така да се случи, че именно немският народ да допусне да заболяят политическите му инстинкти, защото тук става дума не за единични случаи, а за истинска епидемия. Маларията вилнееше, болестта приемаше форма на недоброкачествен обрив, който се появяваше ту на едно, ту на друго място и разяждаше целия организъм на нацията. Можеше да се помисли, че непрекъснат поток от отрова проникваше по тайнствени пътища в организма на нацията и тровеше цялата ѝ кръвоносна система. Само по този начин можеше да се обясни и фактът, че този някога героичен организъм сега все повече се

поддаваше на парализа. Народът все повече губеше ясното си съзнание. Отслабваха дори инстинктите му са самосъхранение.

Във връзка с отрицателното ми отношение към политиката на съюза на Германия с Австрия постоянно размишлявах върху всички тези въпроси в периода 1912–1914 г. Колкото повече се задълбочавах в тези проблеми, толкова повече стигах до извода, че отговорът на всички беди е един: марксисткото учение и неговият мироглед с всички произтичащи от тях органични последици.

Сега за втори път в живота си отново се задълбочих в опознаването на това разрушително учение. Към марксистката литература този път ме тласна не ежедневието, а размислите над глобалните въпроси от политическия живот. Отново се зарових в теоретичната литература на този нов светоглед и започнах системно да сравнявам възможните резултати от марксистката пропаганда с реалната обстановка и конкретните събития, които сега ни се налагаше да наблюдаваме като резултат от марксизма в областта на политическия, културния и икономическия живот на страната.

За първи път в живота си сега започнах редовно да се интересувам от опитите, които са направени в нашата история, да се унищожи тази световна чума.

Започнах да изследвам епохата на изключителния закон на Бисмарк срещу социалистите, подробно изучавах какви планове си е поставял Бисмарк, как именно е водил борбата и какви са получените резултати. Постепенно по всички тези въпроси си изработвах напълно оформен възглед. Лично на мен в продължение на целия ми живот не ми се наложи да променя възгледите си ни най-малко. По това време още веднъж си изясних връзката между марксизма и еврейството.

По-рано във Виена Германия ми се струваше като непоколебим колос. За съжаление сега в мен понякога възникват известни съмнения. В тесен кръг от приятели се бунтувах срещу немската външна политика, атака също и срещу онова невероятно лекомислие, с което по моему тогава се отнасяха към най-важния проблем — към марксизма. Изобщо не можех да разбера как е възможно толкова сляпо да се върви към огромни опасности — самият марксизъм не ги пазеше в тайна. Още тогава в тесен кръг настойчиво предупреждавах, както сега го правя пред голяма аудитория, за успокояващия лозунг за глупаците и страхливците, че „няма за какво да се боите от нас“.

Подобна умствена чума веднъж вече разруши една огромна държава. Германия не може да прави изключение, тя е подвластна на същия закон, както и цялото човешко общество.

В продължение на 1913–1914 г. ми се наложи в различни кръгове /много от тези хора и сега останаха верни на Националсоциалистическото движение/ за първи път да изкажа убеждението си, че главният въпрос с решаващо значение за съдбата на германската нация е въпросът за унищожението на марксизма.

В трагичната политика на Тройния съюз виждах само едно от последствията на разрушителната дейност на марксизма. Най-ужасното беше, че тази отрова е проникнала абсолютно незабележимо и отравяше цялата основа на икономическото и политическо развитие. Хората, които се подлагаха на действието на тази отрова, често даже и не забелязваха, как волята и действията им са пряк резултат на марксистката пропаганда, която всички те рязко осъждаха на думи.

По това време вътрешната деградация на немския народ отдавна вече беше започнала. На както често се случва в живота, хората изобщо не си даваха сметка за това, кой е истинският виновник за разрушаването на благополучието им. От време на време се поставяха всевъзможни диагнози на болестта, но при това редовно се смесваха формите на проявление на болестта с причинителите ѝ. Доколкото хората не желаеха или не умееха да разберат действителните причини за заболяването, дотолкова цялата така наречена борба срещу марксизма се превръщаше само в знахарство и шарлатанство.

ГЛАВА V

СВЕТОВНАТА ВОЙНА

В периода на незрялото ми юношество нищо не ме огорчаваше толкова, колкото обстоятелството, че съм се родил във време, станало епоха на търгаши и държавни чиновници. Струваше ми се, че страстите на историческите събития улегнаха, че бъдещето принадлежи само на така нареченото „мирно съревнование на народите“, т.е. най-обикновени взаимни търговски измами при пълното изключване на насилствени методи за защита. Отделните държави все повече започнаха да приличат на обикновени търговски предприятия, които се конкурират взаимно, ограбват си взаимно клиентите и инвеститорите и изобщо с всички средства се стараят да си поставят един на друг крак, при това провиквайки се на всеки кръстопът за честността и невинността си. В разцвета на незрялото ми юношество ми се струваше, че тези нрави ще се запазят задълго /нали затова всички си мечтаха/ и че постепенно целият свят ще се превърне в един огромен универсален магазин, чиито помещения ще бъдат украсени вместо с паметници с бюстове на най-големите мошеници и най-глупавите чиновници. Купувачите ще бъдат англичани, търговският персонал — немци, а в ролята на собствениците ще се обрекат да се жертвуват евреите. Нима неслучайно самите евреи винаги се признавали, че тяхната дейност е не да заработват, а само да „плащат“, да и към това повечето от тях владеят много езици.

В този си незрял период честичко си мислех — защо не се родих сто години по-рано. Ех! Можех да се родя, да кажем, поне в епохата на освободителните войни, когато човек без да се „занимава с нещо“, сам по себе си нещо е струвал. Така често си тъгувах по повод на, както ми се струваше, късната ми поява на бял свят и виждах незаслужения удар на съдбата в това, че така ще ми се наложи да изживея живота си сред „тишина и ред“. Както виждате, аз още от младини не бях „пацифист“, а всички опити да ме възпитат в дух на пацифизъм бяха напразни. Като мълния блесна пред мен надеждата за бурската война. От сутрин до вечер поглъщах вестници, следейки за всички телеграми и отчети, и

бях щастлив, че на мен, макар и от далече, ми се отваря възможност да следя тази героична борба.

Руско-японската война ме завари вече като по-зрял човек. Следях събитията още по-внимателно. В тази война застанах на определена страна и при това по национални съображения. В дискусиите, свързани с руско-японската война, веднага застанах на страната на японците. В поражението на Русия започнах да виждам също поражение на австрийските славяни.

Минаха много години. Онова, което по-рано ми се струваше гнилотворна агония, сега възприемах като затишие пред буря. Още по време на пребиването ми във Виена на Балканите господстваше задушна атмосфера, която предсказваше буря. Вече не един път там се появяваха и пламваха отделни светкавици, които обаче бързо изчезваха, отстъпвайки отново място на непроницаемата тъмнина. Но ето, че се разрази първата балканска война и заедно с нея първите пориви на вятъра достигнаха до изнервената Европа. Периодът непосредствено преди първата балканска война беше изключително тягостен. Всички предчувстваха приближаващата катастрофа, цялата земя като че ли се беше нагорещила и очакваше първите капки на дъжда. Хората бяха изпълнени с тъгата на очакването и си мълвяха: нека най-накрая небето се съжали, нека съдбата по-скоро ни прати събитията, които все едно са неизбежни. И ето, най-накрая, първата ярка мълния озари земята. Започна буря, могъщите тътени на гръмотевицата се смесиха с топовните гърмежи на полята на световната война.

Когато в Мюнхен пристигна първата вест за убийството на ерцхерцог Франц-Фердинанд (аз бях точно у дома и чух през прозореца първите недостатъчно точни сведения за убийството), в началото ме обзе безпокойство, да не би той да е убит от немските студенти, които бяха възмутени от постоянната дейност на наследника за славянизация на австрийската държава. От моя гледна точка нямаше нищо чудно, че немските студенти са пожелали да освободят немския народ от този вътрешен враг. Човек лесно може да си представи какви биха били последствията, ако убийството на ерцхерцога имаше именно такъв характер. Като резултат щяхме да претърпим цяла вълна от преследвания, която, разбира се, ще бъде призната за „основателна“ и „справедлива“ от целия свят. Но когато научих името на

предполагаемия убиец, когато ми казаха, че убиецът без съмнение е сърбин, ме обхвана тих ужас заради това как странната съдба е отмъстила на ерцхерцога. Един от най-видните приятели на славянството беше станал жертва в ръцете на славянските фанатици.

Който пред последните години внимателно е следил взаимоотношенията между Австрия и Сърбия, той не може сега и за миг да се усъмни, че събитията ще се развиват неудържимо.

Сега често обсипват виенското правителство с упреци за ултиматума, който то постави пред Сърбия. Но тези упреци си абсолютно несправедливи. Всяко едно правителство в света при аналогични обстоятелства щеше да постъпи по същия начин. На източната си граница Австрия имаше един непримирим враг, който все по-често провокираше и не можеше да се успокои до момента, до който благоприятните обстоятелства не предизвикат разгром на австро-унгарската монархия. В Австрия имаха всички основания да предполагат, че ударът срещу нея ще бъде отложен най-много до момента на смъртта на стария император; но там имаха също основания да предполагат, че в този момент монархията въобще ще се лиши от способността да окаже поне някаква сериозна съпротива. През последните години монархията до такава степен се олицетворяваше от грохналия Франц-Йосиф, че в очите на широките маси смъртта на този император неминуемо трябваше да се представи като смъртта на най-отживялата австрийска държава. Един от най-хитрите капани на славянската политика се изразяваше в това, че тя съзнателно навяваше на мисълта, че „процъфтяването“ на Австрия изцяло се дължи на мъдростта на монарха й. На въдицата на това лицемерно ласкателство много лесно се хващаха виенските придворни кръгове, така че тази оценка въобще не съответстваше на истинските заслуги на Франц-Йосиф. Виенският двор изобщо не разбираше, че в това ласкателство е скрита насмешка. В двора не осъзнаваха, а може би не искаха да осъзнаят, че колкото повече съдбата на монархията се свързва с политическия разум на, както тогава се изразяваха, „най-мъдрият от монарсите“, толкова по-катастрофално ще стане положението на монархията, когато в един прекрасен ден безжалостната смърт ще почука на вратата на Франц-Йосиф. Можеше ли тогава човек да си представи Австрия без този стар император? Няма ли тогава да се повтори трагедията, която някога се случи с Мария-Тереза?

Не, напълно несправедливи са упреците, отправени към виенското правителство, че през 1914 г. то е тръгнало на война, която, както на някой им се струва, е могла да бъде избегната. Не, войната вече не е трябвало да бъде избегната; тя би могла да се отложи най-много с една-две години. Но в това именно се изразяваше проклятието на немската и австрийска дипломация, че тя все още се стараеше да отложи сблъсъка и в края на краищата, беше принудена да приеме боят в най-неблагоприятния момент. Не подлежи на съмнение, че ако войната можеше да се отложи за още кратко време, то на Германия и Австрия щеше да им се наложи да воюват в още по-неблагоприятен момент.

Не, нещата стояха така, че който не желаше тази война, той трябваше да притежава мъжеството да си направи нужните изводи. А изводът можеше да бъде само един — да се пожертва Австрия. Войната щеше да избухне и в този случай, но това нямаше да бъде война само срещу Германия. Затова пък в този случай е неизбежно разделянето на Австрия. Тогава пред Германия щеше да застане изборът: или да участва в подялбата, или да се върна от нея с празни ръце.

Онези, които сега недоволстват и ругаят срещу обстановката, в която започна войната, онези, които сега със задна дата помъдряват именно те през лятото на 1914 г. най-много от всички тласкаха Германия към тази съдбоносна война.

Германската социалдемократия в продължение на много десетилетия преследваше по най-гнусен начин Русия. От друга страна, партията в центъра, изхождайки от религиозни подбуди, най-много съдействаше за това да превърне Австрия в изходен пункт на германската политика. Ето сега ни се налага да си платим за последствията от това безумие. Ние жънем това, което си посяхме. Не можеше при никакви обстоятелствата да се избегне станалото. Вината на германското правителство се съдържаше в това, че в преследването да се запази мира, то изпусна най-благоприятния момент за начало на войната. То застана на пътя на политиката на съюза с Австрия, обвърза се с тази политика и в края на краищата, стана жертва на коалиция, която противопоставяше решителността си по отношение на войната на химерата ни за запазване на мира.

Ако тогава виенското правителство беше придало друга, по-мека форма, на ултиматума си, това все едно не би променило нищо. Най-много да беше станало така, че възмущението на народа да свали виенското правителство. Тъй като за широките народни маси тонът на виенския ултиматум беше все още много мек, а далеч не особено рязък. Който сега се опитва още да отрича, той или е разсеян дърдорко, или просто съзнателно лъже. Да опази господ, нима не е ясно, че войната от 1914 г. съвсем не е наложена на масите, а напротив, те жадуваха за тази борба! Масите желаеха най-накрая някаква развръзка. Само това настроение обяснява фактът, че два милиона души — възрастни и младежи — побързаха доброволно да се явят в пълна бойна готовност под знамената, за да отдадат последната си капка кръв в защита на родината.

През тези дни самият аз бях ентусиазиран. Тъжни настроения нямаше. Никак не се срамувам да призная, че, увлечен от вълната на могъщия ентусиазъм, паднах на колене и дълбоко в сърцето си благодарих на господ бог, че ми е дал щастливата възможност да живея в такова време.

Започна борба за свобода с такава сила и размах, каквито не познаваше още света. Още щом започналите събития взеха такъв обрат, който неизбежно трябваше да вземат, широките маси разбраха, че въпросът стои не за Сърбия и даже за Австрия, а че сега се решава съдбата на самата немска нация.

След много години едва сега се отвориха очите на народа за неговото собственото бъдеще. Настроението беше до краен предел приповдигнато, но в същото време и сериозно. Народът съзнаваше, че се решава неговата съдба. Именно заради това националният ентусиазъм беше висок и устойчив. Това сериозно настроение напълно съответстваше на обстоятелствата, макар че в първия момент никой нямаше представа колко неимоверно дълго ще се проточи започналата война. Мечтата на всички беше, че до зимата ще приключим делото и ще се върнем с нови сили към мирния труд.

Човек вярва на това, което му се иска. Преобладаващата част от народа отдавна вече се беше отегчила от състоянието на вечна тревога. С това се обяснява и фактът, че никой не желаше да вярва във възможността за мирно разрешаване на австро-сръбския конфликт и

всички наоколо се надяваха, че най-накрая ще избухне войната. Моето настроение също беше такова.

Щом като чух в Мюнхен за покушението над австрийския ерцхерцог, две мисли пронизаха мозъка ми: първо, че сега войната стана неизбежна и, второ, че при така стеклите се обстоятелства хабсбургската държава е принудена да остане вярна на Германия. Преди най-много се страхувах от това, че Германия ще бъде въввлечена в последна сметка заради Австрия във войната и въпреки това Австрия ще остане настрана. Можеше да се случи така, че конфликтът да започне не непосредствено заради Австрия и тогава хабсбургското правителство може би ще се опита по вътрешнополитически мотиви да се скрие в храстите. А ако самото правителство е решило да остане вярно на Германия, славянското мнозинство в държавата все едно ще започне да саботира това решение; то по-скоро е готово да разбие на парченца цялата държава, отколкото да позволи на Хабсбургите да останат верни на Германия. През юли 1914 г. събитията за щастие се развиха така, че подобна опасност беше премахната. Волю-неволю на старата австрийска държава ѝ се наложи да се включи във войната. Собствената ми позиция беше напълно ясна. Според мен борбата започваше не заради това дали Австрия ще получи някакво удовлетворение от страна на Сърбия. По-моему войната се провеждаше заради самото съществуване на Германия. Ставаше въпрос за това дали да съществува или не германската нация; ставаше въпрос за нашата свобода и бъдеще. Сега се налагаше да се извади меч от държавата, създадена от Бисмарк. Младата Германия трябваше отново да докаже, че е достойна за завоеванията, които бяха извоювани от прадедите ни в героична борба в епохата на битките при Вейсенбург, Седан и Париж. Ако в предстоящите битки народът ни се прояви на висота, тогава Германия окончателно ще заеме най-видното място сред великите държави. Тогава и само тогава Германия ще се превърне в несъкрушима опора на мира, а децата ни няма да бъдат принудени да не си дояждат заради призрака, наречен „вечен мир“.

Колко пъти в юношеството си мечтаех най-накрая да дойде времето, когато ще мога да докажа на дело, че моята преданост към националните идеали не е празна илюзия. Често смятах за грях, че викам „ура“, нямайки за това, може би, вътрешно право. Да викаш „ура“, според мен, има моралното право само онзи, който поне веднъж

се е изпитал на фронта, където на никой вече не му е до шеги и където неумолимата ръка на съдбата старателно преценява искреността на отделния човек, даже и на цели народи. Сърцето ми се преизпълваше с горда радост, че сега, най-накрая, ще мога да се изпитам. Колкото пъти пях на глас „Дойчланд юбер алес“, толкова пъти крещях дълбоко от сърцето си „да живее!“ и „ура!“. Сега считах за свое пряко задължение пред всевишния и пред хората да докажа на дело, че съм искрен докрай. Отдавна вече реших за себе си, че щом дойде войната, (а че тя ще дойде, бях абсолютно сигурен), ще оставя настрана книгите. Знаех, че от началото на войната мястото ми ще бъде там, където ми посочи вътрешният глас.

Отпътувах от Австрия преди всичко от политически съображения. Същите политически съображения изискваха сега от мен, когато започна войната, да заема мястото си на фронта. Отидох на фронта не за да се сражавам за хабсбургската държава, но във всяка минута бях готов да отдам живота си за моя народ и за онази държава, която олицетворява съдбата му.

На 3 август 1914 г. подадох заявление на Негово величество крал Людвиг III с молба да ме приеме като доброволец в един от баварските полкове. В канцеларията на Негово величество през тези дни имаше, разбира се, големи разправии; зарадвах се още повече, когато на следващия ден получих отговор на молбата си. Помня как с треперещи ръце разтварях плика и четях с душевен трепет резолюцията за удовлетворяване на молбата ми. Възторгът и чувството ми на благодарност нямаха край. След няколко дни облякох войнишката униформа, която ми се наложи след това да нося почти 6 години подред.

Сега за мен, както за всеки немец, започна най-великата и най-забележителната епоха от съществуването на Земята. Всичко изминало отстъпи на десети план в сравнение със събитията от тези невиджани досега битки. Сега, когато се навършва едно десетилетие от деня на тези велики събития, си спомням тези дни с велика скръб, но и с велика гордост. Щастлив съм и съм горд, че съдбата беше милостива към мен, че ми беше писано да участвам във великата героична борба на моя народ.

Ясно си спомням, като че ли беше вчера, как за първи път се появих сред скъпите ми другари във военна екипировка, после как

нашият отряд марширува за първи път, след това военните ни упражнения и най-накрая отпращането ни на фронта.

Както и много други, ме угнетяваше през това време само една мъчителна мисъл: няма ли да закъснеем? Тази мисъл направо не ми даваше мира. Опиянявайки се от всяка вест за нова победа на немското оръжие, заедно с това тайно страдах от мисълта да не би лично аз да съм закъснял за фронта. Та нали с всяка нова вест за победа опасността от закъснение ставаше все по-реална.

Най-накрая дойде бленувания ден, когато напуснахме Мюнхен, за да се отправим натам, накъдето ни зовеше дълга. За последен път гледах брега на Рейн и се прощавах с нашата велика река, за чиято защита всички сега станаха синове на нашия народ. Не, няма да позволим на стария враг да оскверни водите на тази река! Сутрешната мъгла се беше разсеяла, показва се слънцето и освети околността, и ето от всички гърди гръмна великата стара песен „Вахт ам Рейн“. Пяха всички до един в дългото ни безкрайно пътуване. Сърцето ми трептеше като на уловена птичка.

След това си спомням влажната студена нощ в Фландрия. Вървим мълчаливо. Щом като започна да се развиделява, чуваме първия железен „привет“. Над главите ни с трясък експлодира снаряд; отломъците падат съвсем наблизко и взривяват мократа земя. Още не е успял да се разсее облака от снаряда и от двеста гърла се раздава гръмко „ура“ в отговор на първия вестител на смъртта. После около нас започва непрестанна пукотевица и грохот, шум и вой, а всички ние трескаво се втурваме напред срещу врага и след кратко време се сблъскваме гърди с гърди на картофеното поле с противника. Някъде отзад далече се разнася песен, след това тя се чува още по-близо и по-близо. Мелодията прескача от една рота в друга. И в момент, когато смъртта ни се струва съвсем близо до нас, родната песен достига и до нас, ние също се включваме и гръмко, победно се носи: „Дойчланд юбер алес“.

След четири дни се върнахме в изходно положение. Сега даже и походката ни стана друга. 16-годишните момчета станаха възрастни. Доброволците от нашия полк, може би, още не са се научили как трябва да се сражават, но те вече можеха да умрат като истински стари войници.

Такова бе началото. По-нататък се проточиха месец след месец, година след година. Ужасите от всекидневната борба изместиха романтиката от първите дни. Първите възторзи постепенно охладняха. Радостният ентусиазъм се замени от чувството на страх от смъртта. Настъпи време, когато всеки започна да се колебае между повелята на дълга и инстинкта за самосъхранение. През тези настроения ми се наложи да премина и аз. Винаги, когато смъртта бродеше наблизо, в мен започваше нещо да протестира. Това „нещо“ се опитваше да внуши на слабото тяло сякаш „разумът“ изисква да се напусне борбата. Всъщност, това не беше разум, а, за съжаление, това беше само страхливост. Тя под различни предлози смущаваше всеки от нас. Понякога колебанията бяха безкрайно мъчителни и само с усилия побеждавах последните остатъци от съвест. Колкото по-висок ставаше гласът, зовящ за предпазливост, толкова по-съблазнително той нашепваше в ушите ни мисълта за спокойствие и почивка, толкова порешително ни се налагаше да се борим със себе си, докато накрая гласът на дълга взимаше връх. През зимата на 1915/16 г. на мен ми се удаде окончателно да победя в себе си тези настроения. Волята победи. През първите дни атакувах с възторжено настроение, с шег и смях. Сега навлизах в боя със спокойна решителност. Но именно последното настроение можеше да бъде устойчиво. Сега бях в състояние да вървя срещу най-суровите изпитания на съдбата без да се боя, че главата или нервите ще откажат да ми служат.

Младият доброволец се беше превърнал в стар закален войник. Тази промяна се осъществи не само у мен, но и в цялата армия. От вечните боеве тя излизаше възмъжала и заякнала. Който не беше в състояние да издържи тези изпитания, него събитията го сломяваха. Само сега можеше наистина да се съди за качествата на армията ни: само сега, след две, три години, в продължение на които армията вървеше от една битка в друга, като през цялото време се сражаваше срещу превъзхождащите сили на противника, понасяйки глад и всевъзможни лишения, само сега виждахме какви безценни качества притежава тази единствена по рода си армия.

Ще изминат столетия и хилядолетия и човечеството, спомняйки си величествените образци на героизъм, все още няма да може да премине мимоходом край героизма на германската армия в световната война. Колкото по-далеч остават в миналото тези времена, толкова по-

ярко сияят образите на безсмъртните ни воители като образци на безстрашие. Докато на земята живеят немци, те с гордост ще си спомнят, че тези борци са били синове на нашия народ.

По това време бях войник и не желаех да се занимавам с политика. Да, това време не беше за политика. И сега още съм убеден, че последният общ работник носеше в тези времена повече полза на държавата и родината, отколкото всеки един, да кажем, „парламентарист“. Никога не съм ненавиждал по-силно тези дърдорковци, както по време на войната, когато всеки порядъчен човек, който имаше нещо в душата си, отиваше на фронта и се сражаваше с врага и във всеки случай не се занимаваше с ораторство в тила. Просто ненавиждах всички тези „политици“ и, ако нещата зависеха от мен, щяхме да им даде по една лопата в ръка и щяхме да образуваме от тях един „парламентарен“ батальон на общите работници; нека тогава колкото им се иска да дискутират помежду си — те в крайна сметка не биха навредили и не биха възмущавали честните хора.

И така през този период не желаех и да слушам за политика; въпреки че по отделни злободневни проблеми все пак се налагаше да се изказвам, щом като ставаше дума за проблеми, които касаят цялата нация и имат особено близко отношение към нас, войниците.

През този период две неща дълбоко ме огорчаваха. Една част от пресата непосредствено след първите ни победи започна постепенно, може би, за много даже незабележимо да налива по малко горчилка в общата чаша на народния ентузиазъм. Това се правеше под маската на известно доброжелателство и даже на известна загриженост. Тази преса започна да изразява съмнения по повод на това, че народът ни прекалено шумно приветства първите победи. И какво от това? Вместо да хванат тези господа за дългите им уши и да им запушат устата, за да не посмеят да обиждат борецния се народ, вместо това започнаха навред да говорят, че наистина възторгът ни е прекален, не прави добро впечатление и т.н.

Хората изобщо не разбираха, че ако сега ентузиазмът започне да се колебае, то той няма да може отново да се предизвика по желание. Напротив, упояването от победите трябваше да се поддържа с всички сили. Можеше ли наистина да се спечели войната, която изисква

огромно напрежение на всичките душевни сили на нацията, ако я нямаше силата на ентузиазма?

Прекалено добре познавах психиката на широките маси, за да не осъзная, доколко тук са неуместни всички така наречени „естетически“ съображения. Според мен трябва да си луд, за да не правиш всичко възможно за още по-голямо разпалване на страстите — до точката на кипене. Но че хората желаеха още да се намали ентузиазмът, това просто не можех да разбера.

Второ, изключително ме огорчаваше позицията, която през този период заемаха у нас по отношение на марксизма. Според мен това доказваше, че хората нямат ни най-малка представа за това какво пагубно действие причинява тази чума. У нас, като че ли, сериозно са повярвали, че твърдението „при нас повече няма партии“ действително е оказало някакво влияние на марксистите.

У нас не разбираха, че в дадения случай става дума не за партия, а за учение, което изцяло е насочено към разрушаване на цялото човечество. Ами как, та нима са слушали лекции за това „ние“ в проеврейските ни университети. А е известно, че много от нашите високопоставени чиновници се интересуват много малко от литература и това, което не са чули на студентската скамейка, въобще не съществува за тях. Най-големите преврати в науката преминават напълно безследно за тези „умове“, което, казано между другото, се обяснява с това, че болшинството от държавните ни учреждения често изостават от частните предприятия. Отделните изключения и тук потвърждават правилото.

Да се отъждествява немският работник с марксизма беше нечувана глупост през августовските дни на 1914 г. Точно тогава той се откопчи от здравите обятия на тази чума. При други обстоятелства той щеше да бъде неспособен да участва в общата борба. И какво от това? Точно по това време „ние“ се оказахме достатъчно глупави, за да повярваме, че марксизмът се е превърнал сега в „национално“ течение. Това дълбокомислено съображение само още един път доказва, че държавните ни управници никога не са си правили труда поне малко сериозно да се запознаят с марксисткото учение, в противен случай подобна нелепа мисъл нямаше и да им дойде наум.

През юлските дни на 1914 г. господата марксисти, поставили си за цел да унищожат всички национални държави, различни от

еврейската, с ужас се убедиха, че немските работници, които до този момент държаха в лапите си, сега са прозрели и с всеки изминат ден все по-решително преминават на страната на родината си. Само в продължение на няколко дни се загуби чара на социалдемократията и гнусната измама спрямо народа се разпиля като прах. Шайката еврейски водачи остана самотна и изоставена и сякаш от 60-годишната им антинародна агитация не остана и следа. Това беше тежък момент за измамниците. Но щом тези водачи разбраха каква опасност ги заплашва, те веднага надянаха нова лъжлива маска и започнаха да се преструват, че уж съчувстват на националния подем. Изглеждаше, че вече е настъпил моментът решително да се притисне цялата тази оплетена в лъжи шайка, която тровеше народното съзнание. Тъкмо сега беше времето без приказки да се разправим с тях, без да обръщаме внимание на техния плач и вопли. През август 1914 г. страшилището на международната солидарност се изпари от главите на немските работници. Само след няколко седмици американските шрапнели започнаха да изпращат на работниците ни такива внушителни „братски привети“, че последните остатъци на интернационализма започнаха да се изпаряват. Сега, когато немският работник отново се обърна към националните интереси, правителството, ако правилно разбираше задачите си, трябваше безпощадно да изтреби онези, които насъскваха работниците срещу нацията.

Ако по фронтовете можехме да жертваме най-добрите си синове, то съвсем не беше престъпление в тила да се разправим с тази папач. Вместо това, Негово величество император Вилхем лично протегна на тези престъпници ръка и по такъв начин даде възможност на шайката коварни убийци да поеме дъх и да дочака „по-добри“ дни. Змията можеше да продължи пъкленото си дело. Сега, разбира се, тя действаше много по-предпазливо, но това я направи още по-опасна. Честните наивници мечтаеха за граждански мир, а в това време коварните престъпници подготвяха гражданска война.

По това време бях силно обезпокоен, че властите заеха такава ужасна половинчата позиция, но че последствията от това ще бъдат още по-ужасни, не можех тогава и да си представя. Като бял ден беше ясно какво трябваше да се направи. Незабавно трябваше да се сложат под ключ всички водачи на това движение. Веднага трябваше да се

пусне в ход военната сила и веднъж завинаги да се изтреби тази чума. Трябваше партията да се разпусне, да се призове Райхстага към ред с помощта на щикове, а най-добре изобщо да се освободи. Ако днес републиката смята, че има право да разпуска цели партии, то по време на война към това можеше да се прибегне с много по-голямо основание. Защото тогава за нашия народ стоеше на карта въпроса — да бъде или да не бъде!

Естествено, тогава възникна следният въпрос: а може ли изобщо да се вдига меч срещу определени идеи; може ли изобщо да се използва груба сила срещу един или друг „мироглед“. Този въпрос по това време си го поставях нееднократно. Обмисляйки този въпрос въз основа на исторически аналогии, свързани с преследването на религии, стигах до някои изводи. Със силата на оръжието могат да се победят определени представи и идеи /независимо от това доколко са верни или неверни/, само ако използваното оръжие се намира в ръцете на хора, които също привличат с някаква идея и носители на даден мироглед.

Използването само на гола сила, без да стои зад нея някаква голяма идея, никога няма да доведе до унищожаване на другата идея и няма да я лиши от възможността да се разпространява. От това правило е възможно само едно изключение: ако се стигне до пълното унищожаване на абсолютно всички носители на дадената идея, до пълното физическо изстребване на онези, които биха могли да продължат традицията по-нататък. Но това от своя страна в повечето случаи означава пълно изчезване на целия държавен организъм за много дълъг срок, а понякога и завинаги. Такова кърваво изстребване в повечето случаи сполетява ценните представители от народа, тъй като преследване, което не носи голяма идея, предизвиква протест тъкмо от страна на най-добрите синове на народа. Преследванията, които в очите на тази част от народа са морално неоправдани, водят до това, че преследваните идеи стават достояние на нови слоеве от населението. Чувството за противопоставяне се поражда от това, че те не могат спокойно да гледат как определена идея се преследва с явно насилие.

В тези случаи броят на привържениците на дадената идея расте пропорционално на връхлитащите ги преследвания. За да се унищожи безследно такова ново учение, понякога се налага да се проведе такова безпощадно преследване, при което дадената държава

рисува да се лиши от най-ценните си хора. Такова положение на нещата си отмъщава с това, че тази „вътрешна“ чистка се оказва възможна само с цената на пълното обезсилване на обществото. А ако преследваната идея е успяла вече да обхване по-голям или по-малък кръг от привърженици, то дори най-безпощадните преследвания ще се окажат, в края на краищата, безполезни.

Всички знаем, че децата са особено подложени на опасности. Физическата гибел при тях е много разпространено явление. С настъпване на зрелостта, съпротивата на организма се засилва. И щом настъпи старостта, човек пак трябва да отстъпва път на новия млад живот. Същото с известна модификация може да се каже за жизнеността на идеите.

Почти всички опити да се изтреби едно или друго учение с помощта на явно насилие без определена идейна основа, която да го подплатява, завършват несполучливо и често водят до противоположни резултати.

Но първата предпоставка за успеха на кампанията, провеждана със сила, е системност и настойчивост. Едно или друго учение може да бъде победено със сила, само ако тя се използва дълго време с еднаква настойчивост. Но щом започнат колебанията, щом преследванията се редуват с отстъпки и обратното, със сигурност може да се смята, че подлежащото на унищожаване учение не само ще се справя с преследването, но дори в резултат ще укрепва. Щом спадне вълната на преследванията, изниква ново възмущение от понесените страдания и то завербува нови привърженици в редиците на преследваното учение. Старите привърженици още повече се закаляват в омразата си към преследващите ги, а отцепилите се от тях след отстраняване на опасността от преследване ще се върнат отново към старите си симпатии и т.н. По такъв начин най-главната предпоставка за успеха на преследванията е непрекъснатото им упорито прилагане. Но упоритост в тази област е възможна само при идейно убеждение. Насилие, което не произтича от твърдо идейно убеждение, непременно ще бъде неубедително и колебливо. Никога няма да му стига постоянство и стабилност. Единствено мирогледът, в който хората фанатично вярват, предлага такова постоянство. Такава настойчивост зависи, разбира се, от енергията и бруталната решителност на онзи, който ръководи

операцията. Затова изходът от действията в известна степен зависи и от личните качества на водача.

Освен това трябва да се има в предвид и следното. За всеки мироглед /бил той религиозен или политически — да се направи разлика между тях понякога е трудно/ може да се каже, че той се бори не толкова, за да унищожи идейната база на противника, колкото да прокара собствените си идеи. Но благодарение на това борбата получава повече отбранителен, отколкото настъпателен характер. Целта на борбата в случая лесно може да се установи. И тя ще бъде постигната, когато собствената идея победи. Колко по-трудно е да се каже, че идеята на противника е вече окончателно победена и победата над нея е напълно гарантирана. Винаги е много трудно да се установи кога точно може да сметне, че целта е постигната. И само заради това настъпателните действия за утвърждаване на собствен мироглед винаги ще бъдат по-планомерни и с по-голям размах, отколкото отбранителните. В тази сфера, както и във всички други, настъпателната тактика има всички предимства пред отбранителната. Но насилствената борба против определени идеи винаги ще носи характер на отбрана, дотогава, докато мечът сам не стане носител, предвестник и пропагандатор на ново идейно учение.

В заключение може да се каже следното. Всеки опит да се обори дадена идея със силата на оръжието ще претърпи поражение, ако самата борбата срещу посочената идея не приеме настъпателна форма в името на утвърждаване на нов мироглед. Само в този случай, когато срещу един мироглед се изпречва друг, напълно изчерпателен в идейно отношение, насилието ще изиграе решаваща роля и ще донесе полза на онази страна, която ще успее да го приложи с максимална безпощадност и продължителност.

Но именно това до този момент липсваше на борбата, водена срещу марксизма. Ето защо и тя не доведе до успех. С това се обяснява и фактът, че изключителният закон на Бисмарк срещу социалистите, в края на краищата, не постигна целта си и не можеше да я постигне. На Бисмарк също му липсваше платформа с нов мироглед, за чиято победа си струваше да се води всяка започната борба. Тази роля не можеха да изиграят и блудкавите лозунги: „тишина и ред“, „авторитет на държавата“ и т.н. Само безидейните чиновници и глупавичките

„идеалисти“ ще повярват, че хората ще се вдигнат на борба в името на такива, позволете ми да кажа, лозунги.

Липсваше идеен носител за успешното провеждане на започната от Бисмарк кампания. Ето защо Бисмарк беше принуден да постави в определена зависимост и самото прилагане на законодателството срещу социалистите от онова учреждение, което само е плод на марксисткия начин на мислене. За съдия в спора си с марксистите Бисмарк трябваше да вземе буржоазната демокрация, но това означаваше да пуснеш вълка да пасе овцете.

Всичко това логично следваше от факта, че в борбата срещу марксизма не присъстваше друга противоположна идея, която да притежава същата притегателна сила. Резултатът от кампанията на Бисмарк срещу социалистите беше само разочарованието. Е, нима в началото на световната война обстановката в това отношение беше различна?

За съжаление, не! Колкото повече по това време се замислях за необходимостта от внезапна и решителна борба на правителството срещу социалдемокрацията като възплъщение на съвременния марксизъм, толкова по-ясно ми ставаше, че у нас не съществува никаква идейна замяна на това учение. Какво тогава можехме да дадем на масите, за да унищожат социалдемокрацията? В нашата страна нямаше движение, способно да поведе след себе си огромните работнически маси, които току-що в по-голяма или по-малка степен са се освободили от влиянието на своите марксистки вождове. Абсолютно нелепо и много глупаво е да се мисли, че интернационалният фанатик, току-що напуснал редовете на една класова партия, веднага ще се съгласи да стъпи в редовете на друга, също класова, но буржоазна партия. Колкото и това да звучи неприятно за различните организации, а се налага да се каже, че буржоазните ни политици също изцяло поддържат класовия характер на организациите — само че не на чуждите, а на своите. Онзи, който се осмели да отрече този факт, е не само нахалник, но и глупав лъжец.

Пазете се от това да смятате широката маса за по-глупава, отколкото е тя в действителност. По отношение на политическите въпроси правилният инстинкт нерядко е по-ценен от разума. Може би ще ни възразят с това, че интернационалните настроения на масите доказват точно обратното и ще опровергават мнението ни за верните

инстинкти на народа. Но ние ще възразим, че въпреки че демократическият пацифизъм не е по-малко безсмислен, носителите на това „учение“ обикновено са представители на имотни класи. Дотогава, докато милионите буржоа продължават всяка сутрин да четат демократическите вестници и да се молят на тях, на представителите на нашите имотни класи не им отива да се смеят на глупостта на „другарите“. В края на краищата, и работниците, и тези буржоа имат повече или по-малко еднаква идейна „храна“ — и едните, и другите се хранят с гадости.

Много е опасно да се отричат фактите, които съществуват. Невъзможно е да се отрече, че в класовата борба става дума не само за идейни проблеми. Това често го потвърждават, особено в предизборната борба, но то няма нищо общо с истината. Съсловните предразсъдъци на една част от народа ни, отношението към физическия труд на работника отгоре надолу — всичко това за съжаление са реални факти, а не фантазии на лунатици.

За съжаление нашата интелигенция даже не се замисля как е станало така, че не сме успели да избегнем утвърждаването на марксизма. Тя още по-малко се замисля над това, че щом прекрасните ни правила не са успели да попречат на марксизма да се утвърди, то няма да може толкова лесно да се навакса изгубеното и той да се изкорени. Всичко това съвсем не говори добре за големите мисловни способности на нашата интелигенция.

Буржоазните /както сами се наричат/ партии никога няма да успеят просто да изтеглят в лагера си „пролетариите“. Понеже тук са противопоставени един на друг два свята, отчасти изкуствено, отчасти естествено разделени на части. Взаимоотношенията между тези два свята могат да бъдат само взаимоотношения на борба. Победата в тази борба неминуемо ще извоюва по-младата партия, т.е. в дадения случай марксизма.

Да се започне борба срещу социалдемократията през 1914 г. беше, разбира се, възможно; но докато не се намери на практика сериозен идеен заместител на това движение, борбата не би могла да има солидна основа и няма да е в състояние да доведе до добри резултати. Тук имяхме празнина. Това мнение се изгради у мен далеч преди войната. И именно заради това не можех да се реша да постъпя в която и да е от съществуващите партии. Събитията от световната

война още повече затвърдиха у мен становището, че в момента е невъзможно да се води борба срещу социалдемокрацията дотогава, докато не можем дай противопоставим движение, което представлява нещо повече от обикновена „парламентарна“ партия.

Не един път съм се изказвал по този въпрос пред приятели. Именно във връзка с този извод си намислих все пак някога да се заема с политика. Това ми даде повод неведнъж да споделя пред приятели, че след края на войната ще се постарая да стана оратор, съхранявайки старата си професия. За това си мислех през цялото време и, както ще се окаже, не напразно.

ГЛАВА VI

ВОЕННАТА ПРОПАГАНДА

Започнах да се задълбочавам все повече върху политическите въпроси и не можех да не спра погледа си върху проблемите на военната пропаганда. Като цяло пропагандата възприемах като инструмент, с който марксистко-социалистическите организации боравят майсторски. Отдавна се бях убедил, че е истинско изкуство правилното прилагане на това оръжие и че буржоазните партии почти не могат да боравят с него. Само християн-социалното движение, особено в епохата на Лютер, все още е могло с някаква виртуозност да използва средствата на пропагандата, с което си е осигурило някой от успехите си.

Но едва по време на Световната война стана напълно ясно какви огромни резултати може да даде правилно организираната пропаганда. За съжаление и тук се наложи да се изучат нещата по примера на дейността на противника, тъй като приносът на Германия в тази област беше съвсем скромнен. У нас напълно липсваше каквато и да е просветителска дейност. На всеки войник това направо биеше на очи. За мен се явяваше само допълнителен повод още по-задълбочено да се замисля върху въпросите на пропагандата.

Имах повече от достатъчно свободно време за размишления. На всяка крачка противникът ни даваше практически уроци.

Тази наша слабост той използваше с нечувана ловкост и действително с гениална пресметливост. Безкрайно много научих от тези образци на военна пропаганда на противника. От една страна, началството ни се чувстваше прекалено умно, за да се учи на каквото и да е било от другите, а от друга страна, просто липсваше добра воля. Въобще, имаше ли у нас каквато и да е пропаганда?

За съжаление дължен съм да отговоря на този въпрос отрицателно. Всичко, което се предприемаше в това направление, беше от самото начало толкова неправилно и негодно, че не можеше да донесе никаква полза, а често направо вредеше.

Нашата пропаганда беше по формата си непригодна, а в същността си противоречива с психологията на войника. Колкото повече се вглеждахме в организацията на пропагандата у нас, толкова повече се убеждавахме в това.

Какво е това пропаганда — цел или средство? Още по този пръв елементарен въпрос началството ни беше напълно некомпетентно.

На практика пропагандата е средство и затова трябва да се разглежда не по друг начин, а именно от гледна точка на целта. Ето защо формата на пропагандата трябваше да произтича от целта, да ѝ служи, да се определя от нея. Също е ясно, че в зависимост от общите потребности целта може да се изменя и съответно трябва също да се променя и пропагандата. Целта пред нас в Световната война, за чието постигане водихме нечовешка борба, представляваше най-благородната цел, каквато някога е стояла пред хората. Ние водихме борба за свобода и независимост на нашия народ, за осигуряване на хляба ни, за бъдещето ни, за честта на нацията. Въпреки противните твърдения, честта на нацията е нещо реално съществуващо. Народите, които не желаят да отстояват честта си, рано или късно губят свободата и независимостта си, което, в края на краищата, е наистина справедливо, тъй като мизерните поколения, лишени от чест, не заслужават да се ползват от благата на свободата. Който желае да остане страхлив роб, той не може да притежава чувство за чест, понеже заради него неизбежно ще му се наложи да влезе в конфликт с едни или други враждебни сили.

Немският народ водеше борба за човешко съществуване и целта на военната ни пропаганда трябваше да се състои в поддържане на тази борба и съдействие за нашата победа.

Когато народите на нашата планета водят борба за съществуването си, когато в битките на народите се решават съдбите им, тогава всички съображения за хуманност, естетика и т.н., разбира се, отпадат. Нали всички тези понятия не са взети от въздуха, а произтичат от фантазията на човека и са свързани с представите му. Когато човек се разделя с този свят, изчезват и горепосочените понятия, тъй като те са породени не от самата природа, а само от човека. Носители на тези понятия са само няколко народа или, поточно казано, няколко раси. Такива понятия като хуманност и естетика ще изчезнат, ако изчезнат онези раси, които са техни творци и носители.

Ето защо, ако един или друг народ е принуден да започне открита борба за съществуване на този свят, всички понятия от този род изведнъж придобиват само подчинена роля. Ако понятията са в разрез с инстинкта за самосъхранение на народа, на който му се налага сега да води кървава борба, те не би трябвало да играят каквато и да е решаваща роля в определянето на формата на борбата.

Още Молтке е казал относно хуманността, че по време на война най-хуманно е колкото се може по-бързо да се разправиш с врага.

Колкото по-безпощадно воюваме, толкова по-бързо ще приключи войната. Колкото по-бързо се справим с противника, толкова по-малко ще бъдат мъченията му. Това е единствената форма на хуманност, достъпна по време на война.

Когато при подобна ситуация започнат да говорят за естетика и т.н., тогава се налага да отговоря само така: когато на преден план се поставя въпроса за самото съществуване на народа, то това ни освобождава от всякакви съображения за красота. Най-грозното, което може да има в човешкия живот, е хомотът на робството. Или нашите декаденти, може би, намират за много „естетична“ съдбата, сполетяла сега народа ни? С господата евреи, болшинството от които са изобретатели на тази измислица за естетиката, може въобще да не се спори.

Но ако тези съображения за хуманност и красота престанат да играят наистина роля в борбата на народите, то е ясно, че те не могат повече да служат и на мащабите на пропагандата.

По време на война пропагандата би трябвало да бъде средство към целта. Целта се заключаваше в борбата за съществуването на немския народ. Критерият на военната ни пропаганда можеше по този начин да се определя само от по-горе назованата цел. И най-жестоката форма на борба беше хуманна, ако тя осигуряваше побърза победа. Всяка форма на борба би трябвало да се признае за „красива“, ако само помагаше на нацията да спечели боя за свободата и достойнството си.

В такава борба на живот и смърт това беше единственият правилен критерий на военната пропаганда. Ако в така наречените решаващи инстанции цареше каквато и да е била яснота по тези въпроси, пропагандата ни нямаше никога да се олицетворява с неувереност по въпросите за формата. Понеже пропагандата е същото

оръжие за борба, а в ръцете на специалистите — най-страшното от оръжията.

Друг въпрос от решаващо значение беше следният: към кого трябваше да бъде обърната пропагандата? Към образованата интелигенция или към огромната маса от малообразовани хора?

Беше ни ясно, че пропагандата трябваше винаги да се обръща само към масите.

За интелигенцията и за тези, които наричат сега интелигенти, е нужна не пропаганда, а научни знания. Както плакатът сам по себе си не се явява изкуство, така и пропагандата по своето съдържание не се явява наука. Цялото изкуство на плаката се свежда до умението на автора му с помощта на цветовете и формите да прикове вниманието на тълпата към него. На изложба на плакати е важно само това плакатът да бъде нагледен и да предизвиква внимание. Колкото повече плакатът постига тази цел, толкова е по-изкусно направен. Който иска да се занимава с въпросите на самото изкуство, той няма да се ограничи с изучаване само на плаката, на него няма да му е достатъчно просто да обиколи изложбата. От такъв човек трябва да се изисква да се заеме със сериозно изучаване на изкуството и да съумее да се потопи в отделни негови крупни произведения.

Същото може да се каже в известна степен по отношение на пропагандата. Задачата на пропагандата се съдържа не в това да даде научно образование на няколко отделни индивида, а да въздейства на масите, да направи достъпни за тяхното възприятие отделните важни, макар и не много на брой факти, събития, потребности, за които масите до този момент са нямали и понятие.

Цялото изкуство в случая трябва да се свежда до това да накараш масите да повярват, че еди-кой си факт действително съществува, еди-кой си необходимост е действително неизбежна, еди-кой си извод е наистина правилен и т.н. Ето това просто, но велико нещо трябва да се научи да се прави по най-добрия, най-съвършения начин. И ето, както в нашия пример с плаката, пропагандата трябва да въздейства повече на чувствата и само в малка степен на така наречения разум. Става въпрос да се прикове вниманието на масите към една или няколко крупни потребности и съвсем не да се даде научна обосновка на отделните индивиди, които и без това притежават някаква подготовка.

Всяка пропаганда трябва да е достъпна за масите; равнището ѝ трябва да изхожда от степента на осъзнаване, типична за най-изостаналия индивид от тези, на които тя желае да въздейства. Колкото повече са хората, към които пропагандата се обръща, толкова по-елементарно трябва да бъде идейното ѝ равнище. А когато става въпрос за пропаганда по време на война, в която е въвлечен целият народ, тогава е ясно, че тя трябва да бъде максимално опростена.

Колкото по-малка е така наречената научна баластра в пропагандата ни, колкото се обръща повече към емоциите на тълпата, толкова по-успешна ще бъде тя. А само успехът в дадения случай може да бъде мерило, доколко е правилно или неправилно даденото прилагане на пропагандата. И във всеки случай не в това, доколко са удовлетворени от прилагането на пропагандата отделни учени или отделни млади хора, получили „естетическо“ възпитание.

Изкуството на пропагандата се свежда до правилното разбиране на емоционалния свят на широките маси; само това дава възможност в психологически разбираема форма да се направи достъпна за масите една или друга идея. Само по този начин може да се намери пътят към сърцата на милионите хора. Че нашето твърде умно началство не разбра даже това, за пореден път говори за невероятния умствен застой на този слой.

Но ако правилно се разбере казаното, то оттук произтича следният урок. Не е правилно да се придава на пропагандата прекалено голяма многостранност (което е уместно, може би, когато става въпрос за научно преподаване на предмета).

Възприемчивостта на масите е много ограничена, кръгът на тяхното разбиране е тесен, заради това и способността да запомня е много малка. Само заради това всяка пропаганда, ако желае да бъде успешна, трябва да се ограничава само с няколко точки и да ги излага кратко, ясно, разбираемо, под формата на лесно запомнящи се лозунги, повтаряйки всичко това дотогава, докато вече няма съмнение, че и най-изостаналият от слушателите навярно е усвоил това, което искахме. Веднага щом се откажем от този принцип и се опитаме да направим пропагандата ни многостранна, влиянието ѝ веднага ще започне да се разсейва, тъй като широките маси няма да бъдат в състояние нито да асимилират, нито да запомнят целия материал. С това резултатът ще намалее, а може би, и съвсем ще се загуби.

По такъв начин, колкото по-широка е онази аудитория, на която искаме да въздействаме, толкова по-старателно трябва да вземаме под внимание тези психологически мотиви.

Така например, беше съвсем неправилно, че германската и австрийската пропаганда през цялото време се опитваше да представя противника в смешен образ в хумористичните листовки. Това беше неправилно затова, защото при първата среща с реалния противник нашият войник получаваше съвършено друга представа за него от тази, която беше обрисувана в пресата. В резултат се нанасяше огромна вреда. Нашият войник се чувстваше излъган, престана да вярва и в останалия ни печат. Започна да му се струва, че печатът го маме за всичко. Разбира се, това по никакъв начин не можеше да укрепи волята за борба и да закали нашия войник. Напротив, войникът ни изпадаше в отчаяние.

Военната пропаганда на англичаните и американците, напротив, беше от психологическа гледна точка напълно правилна. Англичаните и американците обрисуваха немците като варвари и хуни; с това подготвяха войника си за всички ужаси на войната.

Благодарение на това английският войник никога не се чувстваше измамен от своята преса. При нас нещата стояха точно обратното. В края на краищата, нашият войник започна да смята, че цялата ни преса е „от край до край измама“. Ето какъв беше резултатът от това, че пропагандата беше предоставена в ръцете на магарета или просто на „малоспособни“, неосъзнавайки, че на такава длъжност би трябвало да се поставят най-гениалните познавачи на човешката психология.

Пълното неразбиране на войнишката психология доведе до там, че немската военна пропаганда се превърна в образец на това, което не трябва да се прави. А междувременно в това отношение на много неща можехме да се научим от противника. Нужно беше само без предразсъдъци и с отворени очи да се наблюдава как в продължение на четири години и половина, без да намалява усилията си нито за минута, противникът неуморно удряше в една и съща точка с огромен за себе си успех.

Но най-неправилно от всичко у нас беше разбрано това, което се явява първата предпоставка за всяка успешна пропагандна дейност, а именно, че всяка пропаганда принципно трябва да бъде боядисана в

субективни цветове. В това отношение пропагандата ни — и при това по инициатива от върха — толкова много грешеше още от първите дни на войната, че наистина се налага да се запитаме: в края на краищата само с глупост ли се обясняват тези неща!?

Какво ще кажем, например, по повод на плаката, който трябва да рекламира един определен вид сапун, но който при това започва да навежда масите на мисълта, че и другите видове сапуни са достатъчно добри. В най-добрия случай бихме поклатили глава по повод на такава „обективност“. Но нали това се отнася и за политическата реклама. Задачата на пропагандата се свежда, например, не до това педантично да се претегля, доколко справедливи са позициите на всички участващи във войната страни, а до това — да докажеш собствената си изключителна правота. Задачата на пропагандата се свежда до това непрекъснато да доказваш собствената си правота и съвсем не в това да търсиш обективната истина и догматично да я излагаш на масите даже и в случаите, когато това е в изгода на противника.

Огромната принципна грешка беше да се поставя въпросът за виновниците за войната така, че е виновна не само Германия, но и също така и другите страни. Не, ние трябва неуморно да пропагандираме мисълта, че вината е изцяло и изключително само на противника. Това трябваше да се прави даже и в случай, когато това не съответстваше на реалността. А между другото Германия на практика не беше виновна, че войната започна.

Какво се получи в резултат на тази половинчатост. Нали милионите народи не се състоят от дипломати и от професионални юристи. Народът не се състои от хора, способни винаги трезво да разсъждават. Народните маси се състоят от хора, често колебливи, от деца на природата, лесно склонни да изпадат в съмнения, да преминават от една крайност в друга и т.н. Щом като допуснахме макар и сянка на съмнение в правотата си, с това се създаде вече цяло огнище на съмнения и колебания. Масите вече не са в състояние да решат, къде завършва погрешността на противника и къде започва собствената ни погрешност. Масите ни в случая стават недоверчиви, особено когато имаме нещо общо с противника, който по никакъв начин не повтаря тази глупава грешка, а редовно удря в една точка и без всякакви колебания стоварва цялата отговорност върху нас. Какво има тук странно, щом като, в края на краищата, собственият ни народ

започва да вярва на вражеската пропаганда повече, отколкото на нашата собствена. Бедата става все по-тежка, когато става въпрос за народа, който и без това лесно се поддава на хипнозата на „обективността“. Нали ние, немците, и без това сме свикнали повече да мислим за това как да не причиним каквато и да е несправедливост на противника. Ние сме склонни да мислим по този начин даже и в случаите, когато опасността е огромна, когато става въпрос непосредствено за унищожаването на народа и държавата ни. Няма значение, че на върха го разбираха по друг начин.

Душата на народа се отличава в много отношения с женствени черти. Доводите на трезвия разсъдък й действат по-малко, отколкото доводите на чувствата. Народните чувства не са сложни, те са прости и еднообразни. Тук няма място за особено тънка диференциация. Народът казва „да“ или „не“; той обича или мрази. Приема нещо за истина или за лъжа! Казва за някого дали е прав или не е! Народът разсъждава праволинейно. При него няма половинчатости.

Английската пропаганда осъзна всичко това по най-гениалния начин, осъзна го и го отчете. У англичаните наистина нямаше половинчатост, пропагандата им не можеше да посее никакви съмнения. Английската пропаганда прекрасно беше разбрала примитивността на емоциите на широките маси. Като блестящо свидетелство за това служи английската пропаганда по повод на „немските ужаси“. Чрез това англичаните просто по гениален начин създаваха предпоставки за издръжливостта на войските им на фронтовете даже и в моменти на най-тежки поражения на англичаните. До такива превъзходни резултати достигаха англичаните с неуморимата си пропаганда с мисълта, че само немците са виновни за войната. За да повярват на тази нагла лъжа, беше необходимо да я пропагандират именно по най-едностранен, груб и настойчив начин. Само така можеше да се въздейства върху чувствата на широките народни маси и само така англичаните можеха да постигнат да се повярва в тази лъжа.

Колко действена се оказва тази пропаганда се вижда от това, че мнението се задържа цели четири години в лагера на противника, но проникна и сред народа ни.

Няма нищо чудно в това, че съдбата не обещавахе на пропагандата ни такъв успех. Самата вътрешна двойственост на

пропагандата ни съдържаше в себе си зародиш на импотентност. Самото ѝ съдържание още от началото правеше малко вероятна възможността тя да впечатли масите. Само бездушни манекени можеха да предполагат, че посредством такива пацифистки слова могат да се вдъхновят хората да тръгнат на смърт в името на делото ни. В резултат тази нещастна „пропаганда“ се оказа не само безполезна, но и направо вредна.

Дори ако съдържанието на пропагандата ни беше съвсем гениално, тя пак не би могла да има успех, щом е забравена главната и централна предпоставка: всяка пропаганда задължително трябва да се ограничава само с няколко идеи, но да ги повтаря непрекъснато. Постоянството и настойчивостта в случая са главната предпоставка за успеха, както впрочем и за много други неща в света.

Точно в областта на пропагандата човек най-малко може да се вслуша в съветите на естетите или на преситените интелегенти. Първите не трябва да се слушат, защото в противен случай в кратък срок и съдържанието, и формата на пропагандата ще се окажат приспособени не към потребностите на масата, а към потребностите на тесни кръгове от кабинетни политици. Към гласа на вторите е опасно да се вслушваме, защото, лишени от здраво чувство, те постоянно търсят нови силни усещания. На тези господа много бързо всичко им омръзва. Те непрекъснато търсят разнообразие и са съвършено неспособни за миг да помислят как се чувстват обикновените елементарни хора. Тези господа са винаги първите критици. Те не харесват провежданата пропаганда нито по съдържание, нито по форма. Всичко им се струва прекалено остаряло, прекалено шаблонно. Те все търсят нещо ново, по-различно. Такава критика е истински бич, на всяка крачка тя наистина пречи на успешната пропаганда, която би могла да завоюва истинските маси. Щом като организацията на пропагандата, съдържанието и формата ѝ започнат да се приспособяват към тези преситени интелегенти, цялата тя се разводнява и губи притегателната си сила.

Сериозната пропаганда съществува, не за да удовлетворява потребността на преситените интелегенти от разнообразие, а за да убеждава преди всичко широките народни маси. В своята изостаналост масите винаги се нуждаят от значителен времеви интервал преди да обърнат внимание на един или друг въпрос. С цел паметта на масите

да усвои поне едно съвсем обикновено понятие, е нужно то да се повтаря хиляди пъти пред тях.

Подхождайки към масите от съвсем различни страни, в никакъв случай не трябва да променяме съдържанието на пропагандата си и всеки път трябва да я довеждаме до един и същи извод. Да пропагандираме лозунга ни можем и сме длъжни от най-различни страни. Да освещаваме правотата му също може по различен начин. Но изводът винаги трябва да е един и същ и лозунгът неизменно трябва да се повтаря в края на всяка реч, на всяка статия и т.н. Само в този случай пропагандата ни ще оказва наистина еднакво и съвместно действие.

Само в този случай, ако ние най-последователно с упоритост и настойчивост се придържаме към това, с времето ще видим, че успехът започва да нараства, и само тогава ще успеем да се убедим какви изумителни, какви направо грандиозни резултати дава такава пропаганда. Успехът на всяка реклама — и това еднакво се отнася за търговската и за политическата реклама — е заложен само в настойчивото ѝ, равномерно и продължително прилагане.

И в това отношение пропагандата на противника беше образцова. Тя се провеждаше с изключителна настойчивост, с образцова неуморимост. Тя беше посветена само на няколко, немного, но важни идеи и беше предвидена изключително за широките народни маси. В продължение на цялата война противникът без прекъсване прокарваше сред масите едни и същи идеи в една и съща форма. Той нито един път макар и в малка степен не промени пропагандата си, тъй като се беше убедил, че действието ѝ е превъзходно. В началото на войната изглеждаше, че тази пропаганда е направо безумна по своята наглост, след това започна да прави само малко неприятно впечатление, а накрая — всички ѝ повярваха. След четири години и половина в Германия избухна революция. И какво от това? Тази революция беше взимствала почти всички лозунги от арсенала на военната пропаганда на противниците ни.

Още едно нещо отлично разбраха в Англия: че успехът на пропагандата в голяма степен зависи още от масовото ѝ прилагане; англичаните не жалеха никакви пари за пропаганда, осъзнавайки, че разносните стократно ще се покрият.

В Англия пропагандата се считаше за оръжие от първи ранг. Междувременно в Германия пропагандата се превърна в занятие за безработните политици и за всички рицари на печалния образ, които търсеха топли местенца в тила.

Ето с какво се обяснява фактът, че и резултатите на военната ни пропаганда бяха нулеви.

ГЛАВА VII

РЕВОЛЮЦИЯТА

Още през 1913 г. започна военната пропаганда на противниците в нашия лагер. От 1916 г. тя става все по-интензивна, а в началото на 1918 г. вече направо ни наводни. На всяка крачка можеше да се доловят отрицателните влияния на този лов на души. Армията ни постепенно започна да разсъждава по начин, по който желаше врагът ни. Нашите мерки за борба срещу тази пропаганда се оказаха съвсем негодни.

Тогавашният ръководител на армията имаше и желанието, и решимостта да се бори срещу тази пропаганда навсякъде, където тя се проявяваше на фронта. Но, уви, за това му липсваше съответният инструмент. Но и от психологическа гледна точка мерките за противодействие трябваше да излизат не от самото командване. С цел пропагандата ни да подейства, трябваше тя да излезе от дома. Нали именно заради този дом, нали именно заради отечеството ни войниците на фронта извършваха героични чудеса и търпяха всякакви лишения в продължение на почти четири години.

И какво се оказа в действителност? С какво отвърщаше родината, с какво отвърщаше нашият дом на цялата тази възмутителна пропаганда на противниците?

Когато се запознахме с нашата, позволете да кажа, контрапропаганда, ние Честичко се запитвахме: какво е това — глупост или престъпление?

В края на лятото на 1918 г. след освобождаването от нас на южния бряг на Марна пресата ни се проявяваше като толкова бездарна, толкова престъпно глупава, че с нарастващо негодувание всеки ден си задавах един и същи въпрос: нима никой не остана у нас в Берлин, за да сложи край на това позорно прахосване на героични настроения на армията?

Как постъпи Франция, когато през 1914 г. нашите победоносни колони масово нахлуха в пределите на тази страна? Как постъпи Италия в дните на катастрофата, която претърпяха армиите ѝ на Изонцо? Как постъпи същата Франция през пролетта на 1918 г., когато

германските дивизии започнаха да щурмуват най-важните окопи на френските войски и когато далекобойната ни артилерия започна да стреля по Париж?

Във всички тези случаи противникът с всички сили се стараеше да възвърне бодростта на колебаещите се полкове и за тази цел отново довеждаше националните страсти до точката на кипене. С каква невероятна сила, с каква гениалност работеше тогава пропагандата им, за да може на всяка цена да възвърне на войските увереността в окончателната победа и с всички сили да им набие в главата мисълта, че да отстъпват повече означава да погубят себе си, родината си, огнището си.

Е, какво беше направено при аналогични условия у нас? Абсолютно нищо, а често и по-лошо от това. Всеки път, когато получавах новия вестник, аз го късах и хвърлях, и не бях на себе си от възмущение по повод на гнусната агитация, която в нашите очи губеше фронта. Тази психологическа отрова беше равносилна направо на сломяване на боевите ни сили.

Много пъти ме мъчеше мисълта, че ако на мястото на тези престъпни невежи и безволеви манекени — ръководителите на пропагандата ни — бях аз, то изходът от войната би бил за нас съвсем друг.

През тези месеци за първи път почувствах колко коварна беше съдбата към мен, изправила ме на предната линия на фронта, където заблуденият куршум на някой негър можеше във всяка минута да ме довърши, докато на друг пост бих могъл да окажа на родината си къде по-значителни услуги. Вече бях достатъчно уверен, че можех да организирам пропагандната дейност както трябва.

Но, уви, какъв е смисълът! Бях един от безименните, един от осемте милиона войници. Нищо друго не ми оставаше освен да си държа езика зад зъбите и да изпълнявам добросъвестно скромните си задължения.

Първите прокламации на противника попаднаха в ръцете ни през лятото на 1915 г. Съдържанието им с известни модификации беше винаги едно и също. В тях се говореше, че мизерията в Германия растяла с всеки изминат ден, войната продължавала безкрайно дълго и нямало никакви изгледи Германия да я спечели; немският народ в тила очаквал мир, но „милитаристите“ и преди всичко самият „кайзер“ не

искали мир; целият свят прекрасно знаел, че немската нация тъгувала по мира и затова „ние“ сме водили войната не срещу немския народ, а само срещу кайзера, който е единственият виновник за войната; затова войната не можела да свърши и нямало да свърши, докато този враг на цялото човечество не бъде отстранен, и затова щом свършела войната свободните демократични нации щели да приемат по братски немския народ в съюза си за вечен мир и щом ударел часът за унищожаване на „пруския милитаризъм“ мирът и благоденствието щели да бъдат осигурени завинаги.

За най-добра илюстрация на казаното в прокламацията се цитираха многобройни „писма от близки“, напълно потвърждаващи го. Отначало повечето хора просто се смееха на тези прокламации. Позивите се прочитаха и по команда се отправяха в щаба на армиите, където не им обръщаха никакво внимание, докато вятърът пак не донесе в окопите нови прокламации. Позивите на противника се разпространяваха най-вече с аероплани. Скоро обърнахме внимание на следното. На всички тези участъци от фронта, където се намираха баварски войници, неизменно се появяваха позиви, които с главното си острие се обръщаха срещу прусите. В тези позиви се говореше, че противникът няма нищо против баварците, че за всичко е виновна само Прусия, която трябвало да носи цялата отговорност за направените от нея злодейства. Противникът даже би бил радостен да не причинява злини на баварците, но какво да се прави, като те съвсем напразно са свързали съдбата си с Прусия и вадят кестените за нея от жарта.

И трябва да се каже, че такъв вид пропаганда започна да оказва своето влияние още през първите месеци на 1915 г. Сред войниците абсолютно явно назряваха настроения срещу Прусия, а междувременно у нас на върха не си помръдваха и малкия пръст, за да противодействат на това. Това вече не беше обикновен пропуск.

И разбира се, такива грешки след това отмъстиха за себе си по най-печалния начин. От това пострада не само цяла Прусия, но и целият немски народ, в това число разбира се и баварците.

Започвайки от 1916 г., пропагандата на противниците можеше вече да регистрира определени успехи в това направление. Но трябва да се признае и това, че многобройните писма от роднините, които наистина излизаха от дома, сега бяха изпълнени с оплаквания и тези

„скръбни“ писма също започнаха да оказват своето влияние. Сега на противника не му беше нужно да разпространява подобни писма с аероплани. Срещу този поток от жалостни писма не беше нищо предприето от тила, ако не се смятат някои от психологическа гледна точка крайно глупави „напомняния“ от „правителствен“ характер. Фронтът продължи да се наводнява с тази отрова. Бедните неразумни жени, изфабрикували стотици хиляди такива писма у дома, съвсем не подозираха, че с това само увеличаваха увереността на противника в победата, а с това само проточват войната и умножават страданията на близките си на фронта. Тези безсмислени писма на немските жени струваха живота на стотици хиляди наши войници.

Така през 1916 г. вече можеха да се наблюдават различни тревожни симптоми. На фронта негодуваха, а понякога и „ругаеха“ с всички сили; там бяха вече много недоволни и понякога се възмущаваха напълно справедливо. Докато на фронта гладуваха, докато роднините вкъщи търпяха всякакви лишения, на други места, на върха господстваха изобилието и разточителството. Даже на самия фронт в това отношение далеч не всичко беше благополучно.

Така симптомите на кризата бяха вече налице през 1916 г., но все още ставаше въпрос само за домашни, „вътрешни“ дела. Същият този войник, който до преди малко негодуваше и ругаеше, след няколко минути изпълняваше тежкия си дълг като нещо, което се разбира от само себе си. Та самата рота, която до преди малко изразяваше недоволство, след половин час се биеше за своя участък от окопи с такъв героизъм, като че ли от това зависеше съдбата на цяла Германия. Това все още беше фронтът на старата превъзходна героична армия.

Скоро получих възможност да се убедя в тази силна разлика, каквато съществуваше по това време между положението на фронта и положението в тила. В края на септември 1916 г. моята дивизия взе участие в боевете на Сом. Това за нас беше първият от цяла серия боеве, където главна роля играеше техниката. Впечатлението трудно се поддава на описание — не война, а истински ад!

Под унищожителния огън на неприятеля, продължаващ със седмици, немският фронт устоя. Понякога едва-едва отстъпвахме, после оправяхме положението, но никога не отстъпвахме без бой нито един сантиметър земя.

На 7 септември 1916 г. бях ранен. Благополучно се добрах до превързочния пункт и с първия транспорт ме изпратиха в дълбочината на страната. Изминаха две години, откакто не бях виждал родината си, безкрайно дълъг срок при такива условия. Трудно можех да си представя как изглежда немец, който не е облечен във военна униформа. Когато попаднах в първия лазарет в Хермиса, извиках от изненада, когато чух внезапно женски глас на милосърдна сестра, която се заговори с близо лежащия другар. За първи път след две години чух женски глас.

Колкото по-близо влакът ни приближаваше към границата, толкова по-неспокойно ставаше състоянието ни. Ние пропътувахме през всички тези градове, през които преди две години преминавахме още като съвсем неопитни войници: Брюксел, Лиеж и т.н. Най-накрая на хълма се показва първата немска къща. Колко прекрасна ни се видя тази постройка. Мило отечество! Най-накрая!

Когато през октомври 1914 г. за първи път пътувахме през границата, всички ние горяхме от нетърпение и ентусиазъм. Сега пътувахме мълчаливо и бяхме покрусени от тъга. Всеки от нас изпитваше чувство на щастие, че съдбата му е дала още една възможност да погледне със собствените си очи родината, за която отдаваше живота си. Всички бяха толкова трогнати, че почти се срамувахме да се гледаме в очите.

Настаниха ме в болницата в Беелиц близо до Берлин. Това почти съвпадна с двегодишнината от отправянето ми на фронта. Каква промяна! От непроходимата кал на фронтовете на Сомна направо в белите постели на това чудно здание. В началото като че ли не се решавах да легнеш в такава постеля. Постепенно започваш да свикваш с този нов свят. За съжаление, обкръжаващия ме в момента свят ми се струваше нов и в друго отношение.

Тук вече не витаеше този дух, който господстваше още при нас на фронта. Тук за първи път чух нещо, което на фронта ни беше абсолютно непознато: хвалбата на собствената си страхливост! Колкото и да недоволстваха на фронта, колкото и яростно да ругаеха войниците там, това нямаше нищо общо с отказа да изпълняват задълженията си, а още повече с възхвалата на страхливостта. О, не! На фронта страхливецът още се смяташе за такъв и за никакъв друг. Както преди той беше заклемяван с всеобщо презрение, а към

истинските герои на фронта се отнасяха с преклонение. Тук, в болницата, настроението беше точно обратното. Тук с най-голям авторитет се ползваха най-големите бърборковци, които с помощта на жалко „красноречие“ се подиграваха на мъжеството на смелия войник и възхваляваха гнусната безхарактерност на страхливеца. Няколко съвсем жалки субекта даваха тон. Един от тях открито се хвалеше, че нарочно си е наранил ръката на телените огради, за да попадне в лазарета. Независимо от това, че нараняването беше абсолютно нищожно, този субект беше от отдавна в болницата, въпреки че всички знаеха, че е попаднал тук по мошенически начин. И какво от това? Този негодник нагло се изкарваше образец на висше мъжество и смяташе „подвига“ си за къде по-ценен за родината, отколкото геройската смърт на честния войник на фронта. Повечето хора мълчаливо изслушваха тези речи, други се отдръпваха на страна, но имаше такива, които открито се съгласяваха с него.

Мен направо ми се гадеше от тези речи, но нищо не можеше да се предприема; субектът спокойно си оставаше в лазарета. Началството на болницата разбира се прекрасно знаеше кой е този субект и въпреки това не предприемаше нищо. Щом като се изправих на краката си, ми разрешиха да отида в Берлин. Тук явно вече цареше голяма мизерия. Милионният град гладуваше. Недоволството беше огромно. В много от посещаваните от войници пивници можеха да се чуят същите разговори като в лазарета. Създаваше се даже впечатлението, че някои от тези негодници специално посещават тези места, където се струпват войници, за да проповядват там гнусните си възгледи. Много по-лошо беше положението в Мюнхен.

Когато след оздравяването ме изписаха от лазарета и се отправих към запасния си батальон, просто не можах да позная нашия град. Където и да отидеш — мъка, недоволство и кавги. В самия запасен батальон настроението беше под всякаква критика. Тук оказваше влияние и това, че офицерите-инструктори, които все още не бяха ходили на фронта, по най-груб начин се държаха със старите войници и не умееха да установят поне някакви прилични взаимоотношения с тях. Войниците-фронтоси носеха със себе си от окопите някои особени привички, които бяха разбираеми за строевите офицери, но с които тиловите чиновници не желаеха да се примиряват. Към строевия офицер и самите фронтоси се отнасяха с далеч по-голямо уважение,

отколкото към етапните командири. Но независимо от всичко, общото настроение беше изключително лошо. Укривателството в тила вече се смяташе за образец на висша мъдрост, а издръжливостта и непоколебимостта на фронта — за признак на слабост и ограниченост.

Канцелариите гъмжаха от евреи. Почти всеки военен писар беше от евреите, а почти всеки евреин — писар. Оставаше ми само да се изумявам на изобилието на тези представители на избраната нация в канцелариите. Неволно съпоставях този факт с това колко малко представители на тази нация се случва да срещнеш на самия фронт. Още по-лошо стояха нещата в стопанството. Тук еврейският народ стана „незаменим“. Паякът бавно, но редовно изсмукваше кръвта на народа. Те хванаха в ръцете си всички така наречени военни общества и направиха от тях инструмент за безжалостна борба срещу свободното ни национално стопанство. Все по-гръмко се разнасяха гласовете, които доказваха необходимостта от напълно неудържима централизация. Говорейки по същество, вече през 1916–1917 г. почти цялото производство се намираше под контрола на еврейския капитал. И в същото време срещу кого всъщност беше отправена ненавистта на народа. С ужас се убедих тогава, че приближават събития, които неизбежно ще доведат до катастрофа, ако не успеем в последния момент да ги предотвратим. По времето когато евреите ограбваха и притискаха цялата нация, истинската ненавист на масите се отправяше към „прусите“.

Както и на фронта, и тук не се предприемаше нищо срещу отровната пропаганда. Като че ли хората въобще не се досещаха, че крахът на Прусия все още съвсем не означава подем на Бавария! Като че ли хората не разбираха, че нещата стоят точно обратното: поражението на Прусия неизбежно ще повлече със себе си и гибелта на Бавария!

Всичко това ме причиняваше невероятни страдания. Ясно съзнавах, че с помощта на този гениален трик евреите само искат да отвлекат вниманието от себе си върху другите. Докато Бавария негодуваше срещу Прусия и обратно, евреинът под носа на двете си уреждаше далаверите. Докато в Бавария ругаеха Прусия, евреинът организираше революция и след това нанесе еднакво решителен удар и на Прусия и на Бавария.

За мен беше нетърпимо да наблюдавам тази взаимна свада между немците и бих се радвал да замина за фронта. Скоро след пристигането ми в Мюнхен направих съответната заявка с желанието си. В началото на март 1917 г. отново бях в полка си на фронта. В края на 1917 г. настроението се подобри и можеше да се предполага, че армията е успяла да се справи с предишното понижаване на настроението. След руската катастрофа цялата армия отново се изправи. Тя почерпи от тази катастрофа нови надежди и нова смелост. В армията отново започна да прониква убеждението, че независимо от всичко войната ще завърши при всички случаи с победата на Германия. Сега в армията отново се разнасяха песни. Граченето на песимистите се чуваше все по-рядко и по-рядко. Армията отново повярва в бъдещето на отечеството.

Особено чудотворно влияние върху настроението на армията ни предизвика италианската катастрофа през есента на 1917 г. В тогавашната ни победа над италианците войската съзря доказателство, че отново сме в състояние да пробием фронта не само на руснаците. Сърцата на милионите ни войници се изпълниха със спокойна увереност в своето дело, те въздъхнаха свободно и зачакаха с надежда пролетните боеве през 1918 г. В редиците на противника, напротив, се наблюдаваше спадане на настроението. Тази зима мина малко по-спокойно от обикновеното. Настъпи затишие пред буря.

Но ето че тъкмо в разгара на последните приготовления за решаващите сражения, когато на западния фронт се точеха безкрайни коли с военни амуниции и войската извършваше последната подготовка за настъпление, в Германия за пръв път през цялата война се разигра нечувано по своята подлост събитие. Не, Германия не трябва да победи! В последния миг, когато немските знамена бяха близко до победата, враговете на родината пуснаха в ход такова средство, което трябваше да погуби пролетното настъпление още в зародиша му и по този начин да изтръгне победата от ръцете. Враговете на родината организираха стачка в предприятията, които работеха за фронта. Ако тази стачка успееше, немският фронт щеше да претърпи крах и „Форвертс“ да получи удовлетворение: този път нямаше да има победа за немските знамена. Нашите армии ще останат без снаряжение и за няколко седмици фронтът ни ще бъде пробит. С това ще бъде провалено настъплението ни, Антантата ще се спаси и

всевластен господар в Германия ще стане интернационалният капитал. Ето какво представляваше вътрешната цел на марксистката измама на народа. Разруха на националното стопанство и осигуряване господство на интернационалния капитал — такава беше целта им. И благодарение на глупостта и недоверчивостта на едни и безкрайната страхливост на други тази цел за съжаление беше постигната.

Наистина, стачката в заводите за военно оборудване нямаше пълен успех в такъв смисъл, че не успяха да изтощят фронта. Стачката бързо прекъсна и армията не остана без амуниции. В този смисъл планът на стачните организатори бързо да погубят армиите ни не успя. Но много по-ужасни бяха моралните щети, които ни нанесе стачката!

Първо, за кого, всъщност, се бориха нашите армии, щом самата страна изобщо не искаше победа? В името на кого се даваха тези безбройни жертви? В името на кого търпяхме всички тези лишения на фронта? На войника казваха да се сражава до победа, а в същото време страната стачкуваше! Второ, а какво влияние оказа тази стачка в редиците на противника?

През зимата на 1917–1918 г. хоризонтът за пръв път се покри с облаци за съюзниците. Ето вече четири години съюзените държави с общи усилия водеха крайно напрегната борба срещу немския великан и всичко беше безрезултатно. Но през целите тези четири години главните сили на немския великан бяха заети на изток и на юг. На запад той държеше през повечето време второстепенни сили. И ето сега тилът на нашия великан се оказва свободен. Беше пролято море от кръв преди немците да могат да повалят на гръб поне един противник. Заетите досега войски на руския фронт, ще бъдат прехвърлени на запад и ако до този момент врагът не бе успял да пробие отбранителната ни линия, то сега самите ние ще преминем в настъпление.

Противникът беше обхванат от тревога и трепереше да не би окончателната победа да стане наша. В Лондон и Париж се водиха съвещания подир съвещания. Дори пропагандата на противниците остана на заден план. Сега вече не беше толкова лесно да се докаже, че немската победа е свършено немислима и несигурна. Такова беше настроението и сред съюзническите войски. Наглата увереност в победата беше изчезнала. Страх обзе господата ръководители на Антантата. Измени се отношението и към немския войник. До този момент на нашия войник гледаха като на наивник, безусловно обречен

на поражение. Сега пред тях стоеше немски войник, който беше унищожил руския им съюзник. Досега нищетата ни караше да се ограничаваме с настъпление само на изток. Сега на противника му се струваше, че това беше гениална тактика от наша страна. В продължение на три години немците водеха непрекъснати атаки на руския фронт — отначало без особен успех. Всички бяха започнали да се надсмиват над мнимата безцелност на действията ни. Изглеждаше, че руският великан обезателно трябва да победи поради огромното си числено превъзходство. А Германия щеше да загуби много кръв в сраженията си с руснаците. Отначало ходът на събитията сякаш потвърждаваше такава прогноза.

През септември 1914 г. след сраженията при Таненберг в Германия се проточиха първите безкрайни потоци от руски военнопленници. Оттогава вече потокът не прекъсна. През цялото време и във влаковете и по шосето се нижеха безкрайни коли от руски военнопленници. Но от това нямаше голяма полза. На мястото на всяка сразена армия руснаците веднага изкарваха нова. Гигантските владения на царя сякаш бяха неизчерпаеми по отношение на хора. Колко време Германия можеше още да издържи такова състезание? Няма ли да настъпи такъв ден, когато тя, въпреки постигнатата победа, ще остане вече без войска, докато руското командване ще продължи да изкарва на фронта нови армии? Какво ще стане тогава? Според човешкия разум Германия можеше само да отсрочи победата на Русия, а окончателната победа на последната изглеждаше неизбежна.

Сега всички тези надежди се изпариха. Един от главните съюзници, принесъл най-големите жертви на олтара на общата борба, беше разбит на парчета и сега лежеше проснат на земята пред безжалостния противник. Страх и ужас се вселиха в сърцата на войниците от Антанта, които до този момент сляпо вярваха в победата на съюзниците. Те очакваха с тревога настъпваща пролет. Ако до този момент не са могли да разбият немците, които държаха на западния фронт само част от войските си, то как можеха да разчитат на победа сега, когато тази изключително героична държава можеше да събере в единия си юмрук всички сили срещу западния фронт!

Към това на въображението оказваха влияние и събития, станали в гората на южен Тирол. Вестта за поражението на войските на генерал Кадорн достигна и до полетата на Фландрия. Вярата в победата се

изпаряваше и отстъпваше място на страха пред окончателното поражение.

Нощите бяха прохладни. Навсякъде на западния фронт войските на Атланта чуваха шума от приближаващи се нови немски армии. Наближаваше последният страшен съд. Напрежението в лагера на противника достигна връхната си точка. И внезапно в този момент в Германия пламна заря и пламъкът от този пожар озари всички кътчета на фронта. В момент, когато немските дивизии правиха последните си приготовления за настъпление в Германия избухна всеобща стачка.

В първия миг целия свят онемя. В следващия момент противникът въздъхна свободно и неприятелската пропаганда с настървение се нахвърли на тази сензация. Неочаквана помощ дойде в дванайсетия час. С един удар Антантата пак успя да възвърне духа на войниците си. Тя пак ги накара да повярват, че победата ѝ е възможна. Тревожното чувство пред наближаващото настъпление на немците отново бе заменено с твърда убеденост в победата на Антантата. Сега отново можеше да се доказва с успех на войниците от Антантата, че окончателният изход на предстоящата велика битка зависи само и изключително от издръжливостта им. Нека немците сега да постигат, каквито си искат локални победи, страната им я очаква революция, а не триумфалното връщане на армиите им победителки.

Английските, френските и американските вестници поведоха в тази връзка усилената агитация сред тила и същевременно същата такава умела пропаганда на фронта. „Германия е изправена пред революция! Не е далеч победата на съюзниците!“ Това беше най-доброто лекарство, за да се изправят на крака разколебалите се френски пуалита и английските томита. Сега пак зареваха оръдията и картечните. Паническото бягство беше прекратено. Съюзните войски отново започнаха да оказват открита съпротива.

Такива бяха резултатите от стачките. Германските стачки укрепиха увереността в победата в лагера на противника и му помогнаха да преодолее започналата парализа и отчаяние, които се появиха по фронтовете. Стотици хиляди немски войници заплатиха с живота си тези стачки. А авторите и инициаторите на тази гнусна подлост станаха кандидати за висшите държавни постове в революционна Германия.

В самата Германия като че ли успяха да изтрият първите следи от стачките във военните заводи. Поне така изглеждаше външно. Но в противниковия лагер впечатлението се запази. Ако до стачката в него цареше пълна безнадеждност, то сега новината за стачките в Германия отново повдигна настроението в армиите на Антанта. Англо-френските войници отново започнаха да се сражават с отчаяна решителност.

Сега вече според човешката логика несъмнено изглеждаше, че победата ще бъде на страната на Антантата, само ако западният фронт издържи немските атаки поне още няколко месеца. Всички парламенти на страните от Антантата веднага оцениха създалата се ситуация и отпуснаха огромни средства за военна пропаганда. Те прекрасно знаеха, че това е най-добрият начин да се ускори разложението в германския лагер.

Аз имах щастието лично да участвам не само в първите две наши настъпления, но и в последното настъпление на немските войски. Това бяха най-силните ми впечатления през целия ми живот. Най-силните, защото операциите ни през 1918 г., както през 1914 г., загубиха отбранителния си характер и приеха форма на настъпление. През всички наши окопи, през всички наши войски премина въздишка на облекчение. Сега най-накрая след три тежки години на изчакване в чужда земя при ужасяваща обстановка, напомняща ад, преминахме в настъпление и удари часът на разплатата. Отново заликуваха победоносните ни батальони. Последните безсмъртните лаври около обвеяните ни с победа знамена! Още веднъж се разнесоха прекрасни патриотични песни за родината ни. Подети от безкрайните върволици от немски войници, тези чудесни песни летяха към небето. За последен път небесният творец изпращаше милостивата си усмивка на неблагодарните си деца.

Тежка задушаваща атмосфера цареше на фронта в края на лятото на 1918 година. В родината се водеше тежка вътрешна борба. Заради какво? В батальоните и ротите на нашия фронт се носеха различни слухове за това. Ясно беше, че войната е загубена и само глупаци можеха да продължават да вярват в крайната победа. Народът изобщо не е заинтересован да продължи войната, заинтересовани са само монархията и капиталът — ето какви новини идваха от страната и се обсъждаха на фронта.

Отначало фронтът реагираше на това съвсем слабо. Какво ни интересува нас, войниците, всеобщото изборително право? Нима за това воювахме цели четири години? Бандитите искаха сега да ограбят падналите герои, като им отнемат със задна дата целта, за която бяха воювали и отишли в гроба. Нима младите ни полкове отиваха на смърт във Фландрия на уста с лозунга „да живее всеобщото тайно изборително право“? Не, не е истина, те отиваха на смърт с призива „Дойчланд юбер алес“ /„Германия над всичко“/. Малка, но все пак твърде съществена разлика! Кресльовците, които сега искаха по фронтовете всеобщо тайно изборително право, досега не бяха се и мяркали на бойното поле. Тази партийно-политическа паплач до тоя момент не беше известна на фронта. Само нищожна част от тези господа парламентаристи душеше фронта по това време, когато всеки що-годе уважаващ себе си немец, който можеше да се държи на крака, беше на бойното поле.

Ето защо на първо време основната фронтовашка маса беше съвсем невъзприемчива към агитацията на господата Ебертовци, Шайдемановци, Бартовци, Либкнехтовци и т.н., извели сега съвършено нови „цели“ на войната. На фронта не можеха да разберат имат ли изобщо право тези тилови герои да използват войската, за да заграбят властта в страната. Личната ми позиция беше ясна от самото начало: аз ненавиждах от цялата си душа тази банда жалки народни измамници, цялата шайка партийни мерзавци. Отдавна ми беше станало ясно, че за всички тези негодници е важно не благо на народа, а на собствения им джоб. Виждах, че те са готови да жертват целия народ и няма да се поколебят да погубят Германия. Според мен те заслужаваха само бесило. Приемането на пожеланията им означаваше да се предадат трудещите се в ръцете на джебчий. Осъществяването на желанията им беше равносилно на гибелта на нацията.

Такова беше първоначалното настроение на болшинството от фронтоваците. Напоследък обаче трябваше да констатираме, че идващите от тила попълнения бяха толкова лоши, че вместо да засилят старото ядро, те по-скоро отслабваха бойната му способност. Особено лоши бяха попълненията от младежи. Често човек не можеше да вярва на собствените си очи, че това са синове на същия този народ, който през 1914 г. беше изпратил своята младеж на полета край Ипр.

През август и септември разложението започна да прогресира особено бързо, въпреки че настъпателните действия на противника далеч не бяха толкова силни, както в предходните месеци. Битките на Сом и в Фландрия бяха къде по-ужасни по своята жестокост.

В края на септември моята дивизия за трети път стоеше на тези позиции, които бяхме щурмували в самото начало на войната още като съвсем неопитен полк от доброволци. Какви тежки спомени.

През октомври и ноември 1914 г. получихме тук първото си бойно кръщение. С гореща любов в сърцата, с песни на уста девственият ни полк отиваше на първата си атака като на танц. Скъпоценната кръв се лееше като река, но затова пък всички бяхме напълно уверени, че отдаваме живота си за свободата и независимостта на родината си.

През юли 1917 г. за втори път преминахме по тази станала за нас свещена земя. Защото във всеки от нас беше още жива свещената памет за най-добрите ни приятели и другари, паднали тук още съвсем млади за скъпата ни родина с усмивка на уста. Дълбоко развълнувани, ние, „старците“, сега стояхме пред братската могила, където тогава се клехме „да останем верни на дълга и отечеството до смъртта си“. Преди три години полкът ни беше щурмувал тези позиции. Сега се налагаше да ги защитаваме, отстъпвайки. Цели три седмици англичаните провеждаха артилерийска подготовка за настъплението си в Фландрия. Пред нас сякаш бяха оживели образите на загиналите ни другари. Полкът ни се намираше в ужасна обстановка. В мръсни окопи, понякога под открито небе ние се криехме в издълбани от снаряди ями, в обикновени дерета изобщо неприкрити от врага и въпреки това не отстъпвахме ни на педя, макар че редиците ни непрекъснато се топяха. На 31 юли 1917 г. най-сетне започна английското настъпление.

През първите дни на август друга част ни смени. От нашия полк бяха останали само няколко роти. Влачихме се бавно по кално шосе към тила, като повечето приличахме на привидения, отколкото на хора. В резултат на настъплението си англичаните отвоюваха само няколко стотици метра земя, цялата изровена от гранати. Само това. И за него англичаните платиха скъпа цена.

Сега през есента на 1918 г. вече за трети път бяхме на тази територия, която някога бяхме превзели с щурм. Малкото селище

Комин, в което някога бяхме почивали след боевете, сега стана арена на най-ожесточени битки. Сражавахме се на същата територия, но за това време бяхме станали съвършено други хора. Сега и в армията усилено е занимаваха с „политика“. Отровната вълна беше придошла от тила и тук. Попълненията от младежи се оказаха съвсем непригодни и затова причината беше там в страната.

В навечерието на 13 срещу 14 октомври англичаните започнаха да обстрелват южния участък на кипърския фронт с газови снаряди. Те пуснаха газовете „жълт кръст“, чието действие не бяхме досега изпитвали върху собствената си кожа. Същата тази нощ ми се наложи да опитам тези газове. Вечерта на 13 октомври бяхме се разположили на хълма южно от Вервиг и там в продължение на няколко часа бяхме подложени на непрекъснат обстрел с газови снаряди. С малки прекъсвания обстрелването продължи цяла нощ. Около полунощ част от другарите ми бяха изведени от строя, някои от които завинаги. Призори аз също почувствах силна болка, която се увеличаваше с всяка измината минута. Към 7 часа сутринта препъвайки се и падайки, аз се затътрих до пункта. Очите ми пареха от болка. Отивайки си, не забравих да се обадя на началника си — за последен път през тази война. След няколко часа очите ми се превърнаха в горящи въглени. След това престанах да виждам. Изпратиха ме в лазарет в селището Пазевалк /Померания/. Тук преживях революцията.

Във въздуха отдавна вече се носеше нещо неопределено, но много противно. Наоколо говореха, че в близките седмици ще „започне“ нещо, но аз не можех да си представя какво точно разбират под това. Най-вероятно според мен беше, че става дума за стачка, подобна на тази през пролетта. В това време започнаха да идват лоши вести за флотата. Разправяха, че там започнали големи брожения, обаче аз мислех, че и в този случай имаме работа с продукт на фантазията на някаква групичка, а мнозинството от моряците нямат нищо общо с това. В лазарета много се говореше, че войната може би скоро ще свърши. Обаче никой не се надяваше, че тя ще свърши „в този миг“. Не бях в състояние да чета вестници.

През ноември всеобщото напрежение се усили. И ето че през един ноемврийски ден внезапно започна нещастиято. Пристигнаха на камиони матроси и започнаха да призовават към революция. „Водачите“ в борбата за „свобода, красота, достойнство“ на нашия

народ се оказаха няколко еврейски младежи. Разбира се, нито един от тях не беше ходил на фронта.

Напоследък здравето ми започна постепенно да се подобрява. Нетърпимата болка в очите понамаля. Постепенно започнах да виждам и вече можех да различавам околните предмети. Лекарите ме обнадеждаваха, че зрението ми ще се върне в такава степен, та да мога в последствие да си намеря някаква работа. За това, че ще мога някога пак да рисувам, разбира се, не можеше и да става дума. Както и да е, аз вървах към оздравяване. Точно тогава се разразиха тези ужасни събития. Отначало хранех надежда, че извършената измяна към отечеството няма да обхване цялата страна, а ще остане като местно явление. В този дух успокоявах най-близките си колеги. Моята надежда бяха склонни да споделят особено баварците, които по това време бяха заедно с мен в лазарета. Настроението им също не беше „нереволуционно“. Не можех да си представя, че това безумие може да се разпространи в Мюнхен. Бях уверен, че чувството за преданост към уважаемата династия на Вителсбаховците в Бавария ще се окаже по-силна от злата воля на отделните чифути. С една дума бях уверен, че всичко ще се ограничи само с един пуч във флотата и той ще бъде потушен за няколко дни.

Но ето че изминаха няколко дни и с ужас се наложи да констатирам друго. Слуховете ставаха все по-тягостни. Онова, което считях само за местно събитие, на практика се оказа революция, обхванала цялата страна. Прибавете към това и позорните новини, пристигнали от фронта. На фронта имаха намерение да капитулират. Можеше ли човек да си представи нещо приблизително еднакво с този ужас!!!

На 10 ноември ни посети пастора на лазарета и устрои малка беседа с нас. Сега научихме всичко. Аз също присъствах на тази беседа, въпреки че бях в много възбудено състояние. Почтеният старец целият трепереше, когато ни казваше, че домът на Хохенцолерните е трябвало да свали короната, че отечеството ни е станало република и че сега остава само да се молим на всевишния, за да ни прати свише благословия за всички тези преломи и в бъдеще да не оставя народа ни. В края на речта си той сметна за свое задължение — изглежда това беше негова вътрешна потребност, която нямаше сили да превъзмогне — да каже няколко думи за заслугите на императорския дом в Прусия,

Померания и в цяла Германия. На това място той не се сдържа и тихо заплака. В малката аудитория настъпи дълбока тишина. Всички бяха страшно огорчени и трогнати. Струваше ми се, плакаха всички до последния човек. Като се съвзе, почитеният пастор продължи. Сега трябваше да ни съобщи, че сме принудени да свършим войната, че сме претърпели окончателно поражение и отечеството ни трябва да капитулира безусловно пред победителите, че резултатът от примирието ще зависи изцяло от великодушието на бившите ни противници, че светът не може да бъде друг освен много тежък и може би, и след сключването на мир, на скъпото ни отечество ще се наложи да премине пред редица извънредно тежки изпитания. Тук аз не издържах. Не можех да остана в залата нито минута повече. Пред очите ми претъмня и пипнешком се добрах до спалнята и се проснах в леглото. Главата ми гореше. Зарових си главата под възглавницата. От смъртта на майка ми не бях плакал нито веднъж. През юношеството ми, когато съдбата беше особено немилостива към мен, това само ме закаляваше. През дългите години на войната пред очите ми загинаха не малко близки другари и приятели, но аз никога не пророних нито една сълза. Това би ми се сторило светотатство. Защото тези мои скъпи приятели загиваха за Германия. Когато през последните дни отпребиваването ми на фронта преживявах особено тежки мигове, издръжливостта не ме напускаше. Когато газта прояде очите ми и отначало можеше да се мисли, че съм завинаги ослепял, аз за миг паднах духом. Но по това време някакъв възмутен глас прогърмя в ушите ми: нещастен страхливецо, ти като че ли се каниш да заплачеш, нима не знаеш, че съдбата на стотици хиляди немски войници беше много по-лоша от твоята! Това беше гласът на съвестта ми. Подчиних се на неизбежното и с безропотна покорност понесох кръста си. Но сега не можех повече, аз — заплаках. Сега всяка лична мъка отстъпваше на заден план пред великата мъка на отечеството ни.

Значи всичко беше напразно. Напразни бяха всички жертви и лишения. Напразно търпахме глад и жажда в продължение на безкрайно дългите месеци. Напразно лежахме със спрели сърца през нощите в окопите под огъня на неприятеля, изпълнявайки тежкия си дълг. Напразна беше гибелта на два милиона наши братя на фронта. Няма ли сега да се отворят братските могили, където са погребани онези, които отиваха на сигурна смърт убедени, че отдават живота си

за делото на родината? Няма ли да въстанат от вечния си сън мъртвците, за да подведат под отговорност родината, така горчиво подиграла им се? Заради това ли умираха огромните маси от немски войници през август и септември 1914 г., заради това ли ги последваха в огъня немските доброволци през есента на с.г., заради това ли се проснаха 17-годишни момчета на полята на Фландрия, заради това ли страдаха немските майки, когато откъсваха от сърцата си скъпите синове и ги пращаха на фронта, откъдето те вече не се върнаха! Заради това ли се принасяха всички тези неизброими жертви, за да може сега една групичка от жалки престъпници да посегне на съдбата на страната ни.

Значи заради това ли нашият немски войник търпя зной и студ, глад и жажда, умора и мъка, заради това ли нощем не спеше и правеше безкрайни преходи по участъците на фронта. Значи заради това войниците ни лежаха под адския огън на неприятеля, вдишваха отровните газове, бориха се и не се предаваха, не отстъпваха нито на крачка, помнейки, че са се заклели да отдадат живота си, за да защитят родината от нахлуването на неприятеля. Нима и тези безименни герои безспорно заслужиха надгробен паметник, върху който да бъде написано:

„Страннико, дошъл в Германия, когато пристигнеш тук, кажи на родината ни, че тук са погребани онези, които запазиха верността си към отечеството и предаността си към святия дълг.“

А нашето отечество с какво им отвърна? Но все пак това не е всичко. Все пак ние губихме също всичко красиво, което беше в предишна Германия. Нима не носим отговорност към собствената ни история? Достойни ли сме сега поне да си спомним за славата на изминалите времена? Как ще посмеем да погледнем в очите бъдещето.

Жалки презряни престъпници! Колкото повече през тези тежки часове обмислях станалото, толкова повече се изчервявах, толкова по-дълбоко беше възмущението, обхванало цялата ми същност. Какво е мъчителната болка на очите в сравнение с това?! Последваха страшни дни и още по-тежки нощи. Стана ми ясно, че всичко е загубено. Да хранят каквито и да било надежди за милост на победителя можеха само кръглите глупаци или престъпниците и лъжците. В продължение на всички тези нощи ме завладяваше все повече омразата към виновниците за случилото се. След няколко дни узнах собствената си

съдба. Сега се смеех само тъжно, спомняйки си че доскоро бях загрижен за собственото си бъдеще. Нима не беше смешно сега да мисля как ще строя красиви здания върху тази обезчестена земя. Най-накрая разбрах, че стана именно това, от което отдавна се страхувах и само чувствата ми пречеха да му повярвам.

Император Вилхелм II, първият от немските монарси, протегна ръка за помирение на водачите на марксизма, неподозирайки, че негодниците не притежават чувство за чест. Още докато държаха ръката на императора в своята, с другата те напипваха кинжала. Невъзможно е никакво примирение с евреите. С тях е възможен само езикът: или — или! Решението ми съзря. Стигнах до извода, че трябваше да се заема с политика.

ГЛАВА VIII

НАЧАЛОТО НА МОЯТА ПОЛИТИЧЕСКА КАРИЕРА

Най-сетне в края на ноември 1918 г. се завърнах в Мюнхен. След пристигането отново се отправих към помещението на запасния батальон на моя полк. Батальонът беше вече в ръцете на „войнишките съвети“. Обстановката ми се видя толкова противна, че веднага реших, че, ако ми се удаде възможност, ще напусна това място. Заедно с един от най-близките ми приятели от фронта — наричаха го Ернст Шмидт — се отправихме към Траунщайн, където щяхме да останем дотогава, докато войниците бъдат разпуснати по домовете.

През март 1919 г. отново се върнахме в Мюнхен. Положението стана непоносимо. Обстановката неизбежно водеше до по-нататъшното продължаване на революцията. Смъртта на Айснер само ускори хода на събитията и доведе до съветска диктатура, т.е. по-точно казано, до временна диктатура на евреите, което инициаторите на революцията преследваха като своя крайна цел в цяла Германия.

По това време в главата ми един след друг преминаваха планове. По цели дни ми се въртяха тежки мисли за това какво изобщо можеше сега да се предприеме. И всеки път достигах до трезвия извод, че докато съм господин „Никой“, нямам даже елементарните предпоставки за каквото и да е било целесъобразно действие. По-долу ще изясня защо и тогава не можех да се реша да се присъединя нито към една от съществуващите партии.

В хода на новата съветска революция аз за пръв път изнесох реч, която предизвика недоволството на Централния съвет. Рано сутринта на 27 април 1919 г. се опитаха да ме арестуват. С карабина в ръка посрещнах тримата младежи, които бяха дошли за мен. Не им достигна кураж и се върнаха там, откъдето бяха дошли.

Няколко дни след освобождението на Мюнхен ме командироваха в следствената комисия на Втория пехотен полк, която трябваше да разгледа делото, свързано със съветското въстание.

Това беше първата ми изява на политическата арена. След няколко седмици получих заповед да участвам в „курсовете“, които

трябваше да се проведат с войниците от нашия отряд. Тези курсове имаха за цел да дадат на войниците ярна представа за сегашното състояние на нашата държава. За мен участието в курса беше ценно заради това, че получих възможността там да открия няколко приятеля с моите възгледи и заедно подробно да обсъдим създалото се положение. Тогава всички бяхме повече или по-малко убедени, че партиите на ноемврийските престъпници /центра и социалдемократическата/ в никакъв случай няма да спасят Германия от надвисналата катастрофа. Но заедно с това ни беше ясно, че така наречените „буржоазно-национални“ организации даже при най-добро желание не са в състояние да поправят онова, което беше станало. На последните не им достигаха редица предпоставки, без които такава задача не би им била по силите. Събитията по-късно напълно затвърдиха тогавашните ни предположения.

Имайки пред вид всичко това, в нашия неголям кръг започнахме да обмисляме въпроса за образуването на нова партия. Основните мисли, които ни водеха тогава, бяха същите онези, които впоследствие залегнаха в основната програма на „Немската работническа партия“. Самото название на новата партия трябваше да ни осигури още в началото възможността да се сближим с широките маси. Извън това всяко нещо ни изглеждаше излишно и безцелно. Така ни хрумна да назовем своята партия „Социално-революционна партия“. Социалните убеждения на новата ни партия действително бяха цяла революция.

По-дълбоките мотиви, довели ме до това решение, се свеждаха до следното. И по-рано се занимавах с икономически проблеми. Но предишните ми занимания винаги повече или по-малко оставаха в рамките на изучаването на социалните въпроси като такива. По-късно тези рамки се разшириха с изучаването на проблемите на германската външна политика. Последната в значителна степен беше резултат на неправилната оценка на стопанските фактори и неразбирането на действителните основи, необходими за поставянето на нужната висота на проблема за изхранването на немския народ.

Предишните ми възгледи изхождаха от предположението, че капиталът е винаги продукт на труда и той, както и трудът, еднакво зависят от онези фактори, които определят човешката дейност от една или друга страна. Тогава предполагах, че националното значение на капитала зависи от могъществото, величието, свободата на самата

държава, т.е. на нацията. Оттук си правих извода, че благодарение на тази взаимозависимост капиталът неизбежно би трябвало да спомага за процъфтяването на държавата и нацията, тъй като това съответства на естествения стремеж към забогатяване. По такъв начин приемах, че собствените интереси на капитала го тласкат да подкрепя делото за свобода и независимост на държавата, с други думи — да се бори за свободата, могъществото и силата на нацията. Оттук ми се струваше, че задачата на държавата по отношение на капитала е съвсем елементарна и ясна: държавата трябва да се погрижи само за това капиталът да ѝ служи, а не да се възгордее в ролята си на господар на нацията. От тази оценка според мен произтичаха два постулата: от една страна — запазване на жизнеспособно и национално независимо стопанство, а от друга достатъчно осигуряване на права на трудещите се.

По-рано не умеех да различавам чистия капитал като краен продукт на творческия труд от капитала, чийто източник е най-вече спекулацията. Липсваше ми необходимия подтик, за си изясня докрай тази разлика. И именно този подтик ми даде един от лекторите на споменатите курсове. Говоря за Готфрид Федер.

Заслугата на Федер в моите очи се съдържаше в това, че той до края с безмилостива последователност осъждаше спекулативния характер на борсовия и заемния капитал и закова на стълба лихварската му същност. Неговите лекции в принципната си същност бяха толкова правилни, че нито един от критиците не оспорваше теоретичната верност на изводите на лектора. Хората само си задаваха въпроса, доколко е възможно практическото прилагане на идеите на Федер в живота. Но и това, което в очите на другите беше слабата страна на Федеровите лекции, в моите представляваше тяхната силна страна.

Задачата на вожд — творец на нова програма не е в това от всички страни да претегли степенята на изпълняемост на тази програма във всеки един момент, а възможно най-ясно да покаже самата ѝ същност. Това означава, че такъв деец е длъжен повече да мисли за самата цел, отколкото за пътя към нея.

Задачата за осъществяването на целта в живота е задача на политиката. Първият в мисленето си се ръководи предимно от идеите за вечните истини; вторият — предимно от съображения за

практическата действителност. Тук става въпрос за принципната правилност на самата идея, а не за големите или малките трудности при нейното прилагане в живота. Ако творецът на програмата замени търсенията на абсолютната истина с търсене на така наречената „целесъобразност“ и със съображения за „изпълняемост“, дейността му изведнъж ще престане да бъде пътеводна светлина за търсещото нови пътища човечество. Тогава работата му ще стане сива и ежедневна. Задачата на вождя, който твори програма за ново велико движение, се свежда до това ярко да обрисова неговата цел. Задачата за въплъщаването на тази цел в живота е задача на политиката. Първият в мисленето си се ръководи предимно от идеите за вечните истини; вторият — предимно от съображения за практическата действителност. Величието на първия лежи в плоскостта на абсолютната правота на абстрактната си идея; величието на втория — в плоскостта на верните оценки на дадените факти и правилното използване на обстановката; пътеводна светлина за втория е онази цел, която първият показва. Изпитът за политика е успехът на плановете му и практическите стъпки, с други думи, степента на превръщане в действителност на неговите планове и проекти. Друго нещо е работата на дееца, който твори нова програма. Пълното въплъщаване на неговата програма в живота до края никога няма да му се удаде, тъй като човешкият гений може да установи вечни истини, кристално ясни цели и в същото време да не види тяхното окончателно тържество просто поради това, че обкръжаващият човешки свят се оказва недостатъчно възприемчив към тези велики идеи и във всеки случай не ги превръща веднага в действителност. В нашия живот е така, че, колкото по-правилна и по-велика е дадена идея, толкова по-малко възможно става нейното въплъщаване в живота, понеже нейната реализация зависи от хората. Ето защо изпит за твореца на нова програма е не степента на въплъщаване на целите му в живота, а степента на правилност на самата идея, степента на онова влияние, което тя впоследствие ще окаже на цялото човешко развитие. Ако това не беше така, тогава не бихме могли да причислим към великите хора на нашата земя нито един от основателите на религиите, понеже е известно, че техните естетически идеали никога няма да намерят поне от малко пълното си въплъщение в живота. Даже религията на любовта на практика е намерила само съвсем частично въплъщение в

живота в сравнение с това, което е желал нейният творец. И въпреки това тя има велико историческо значение, понеже е дала тласък на цялото културно и нравствено развитие на човечеството в определено направление.

Огромната разлика между задачите на твореца на програмата и практика-политик е причина за това, че ние почти никога не срещаме съчетаване на качества на единия или другия в едно лице. Нито и най-малък намек за такова съчетание няма да намерим особено у тези „преуспяващи“ политици от миниатюрен формат, дейността на които в по-голямата си част се изчерпва с „изкуството да достигнат възможното“ (с тази формула, по наше мнение прекалено скромна, Бисмарк, както е известно, е определил същността на политиката въобще). Колкото по-свободен е подобен „политик“ от каквито и да е било крупни идеи, толкова по-леко и във всеки случай по-бързо ще дойдат „успехите“ му.

Прилагането в живота на онези цели, които имат огромно значение за бъдещите времена, не обещава близка награда на великите хора, прогласили тези цели. Широките слоеве на масите рядко разбират веднага тези цели. За масите делничните въпроси, свързани с бирата и млякото, са по-разбираеми и им се струват по-важни, отколкото далновидните планове за бъдещето, които могат да се осъществят едва с течение на времето и ползата от които ще почувстват само бъдещите поколения.

Ето защо, за да не загуби симпатиите на днешния ден, редовият „политик“ от самолюбие, което се явява роден брат на глупостта, ще се държи настрана от всякакви велики планове за бъдещето. Всичките успехи и цялото значение на подобни политици принадлежат изключително на днешния ден. Те просто няма да съществуват за бъдещите поколения. Хората с ниски чела малко се безпокоят от това; на тях им е достатъчен днешният ден.

Съвсем други са хората, творещи нови програми. Тяхното значение е почти винаги в бъдещето. Затова тези теоретици често ги наричат „хора не от този свят“. Ако говорят за политиците, че тяхното изкуство е изкуството да достигнат възможното, то за творците на нови програми може да се каже, че боговете ги покровителстват точно в тези случаи, когато те желаят именно невъзможното. Такъв теоретик трябва да се примири с това, че съвременността ще му откаже

признание. Затова, ако идеите му са наистина безсмъртни, той ще пожъне велика слава от бъдещите поколения.

Веднъж в продължение на голяма историческа епоха може да се случи така, че качествата на твореца на нова програма и качествата на големия политик се съчетават в едно и също лице. Но колкото по-тясно се съчетават в това лице и двете качества, толкова по-големи препятствия ще срещне даденото лице по своя път, понеже ще излиза на политическата арена. Такъв политик работи не за да удовлетвори степента на разбираемост на всеки среден еснаф — такъв деец работи за реализирането на онези цели, които засега са разбираеми за неколцина. Ето защо животът на такъв голям политик протича в условия на гореща любов от страна на едни и силна ненавист от страна на други. Протестите от страна на съвременниците, неосъзнаващи великото значение на дейността на този човек, се сливат с признанието на другите, т.е. на тези, които вече осъзнават, че този деец работи и за бъдещите поколения.

Колкото по-голямо значение има за бъдещето работата на даден човек, толкова по-малко тя се разбира от съвременниците му, толкова по-трудна е борбата и толкова по-рядко е налице успех. Само на неколцина дейци всичко на всичко един път в продължение на много столетия ще им се усмихне щастието и те може би на старини ще видят първите проблясъци на бъдещата си безсмъртна слава. В такива случаи пред нас е марафонското препускане на историята. В повечето случаи лавровите венци се поставят само на главата на мъртвите герои.

Трябва да причислим към героите и онези велики борци на този свят, които, въпреки че не са признати от съвременниците си, се борят до края за идеите и идеалите си. Ще дойде време и именно тези хора ще станат най-скъпи за своя народ. Ще дойде време и всеки народен син ще изпитва потребност, макар и със задна дата да изкупи онези грехове, които по негово време са били извършени по отношение на героичните личности. Тогава ще настъпи време, когато човечеството, изпълнено с благодарност и преклонение пред паметта на своите герои, ще започне да изучава великата работа на тези дейци ден след ден и образът на тези велики личности ще свети на всички страдащи и паднали духом.

Говорейки за това, ние имаме пред вид, разбира се, не само великите държавни дейци, но и изобщо всички велики реформатори. Заедно с Фридрих Велики тук трябва да бъдат поставени и Мартин Лутер и Рихард Вагнер.

След първата лекция на Готфрид Федер „За необходимостта да се премахне робството на лихварите“ веднага разбрах, че теоретичната истина е на страната на Федер и че тази истина има безкрайно голямо значение за бъдещото на нашия народ. Строгото разделяне, каквото Федер правеше между борсовия капитал и националното стопанство изобщо, даваше възможност да се започне борба против капитала въобще като фактор, необходим за съхраняване на независимо народно стопанство. Сега вече достатъчно добре разбирах създалата се нова обстановка, за да пропусна, че на дневен ред не е борбата срещу враждуващи държави, а борбата срещу интернационалния капитал. В лекциите на Федер веднага схванах великия лозунг на борбата на цяла една епоха.

По-нататъшните събития отново показаха, колко правилно беше тогавашното ни чувство. Сега вече нашите мъдри буржоазни политици престанаха да ни се подиграват; сега вече и тези политици, доколкото те не са съзнателни лъжци, бяха принудени сами да признаят, че международният борсов капитал беше не само главен виновник за войната, но и сега след приключването ѝ прави всичко възможно да превърне мира в ад.

От този момент борбата срещу финансовия и заемния капитал успя да стане най-важната програмна точка на борбата на цялата немска нация за икономическата ѝ независимост и свобода.

Що се отнася до възраженията от страна на така наречените практики, то на тях трябва да им отговорим по следния начин.

Всички опасения, че борбата срещу „робството на лихварите“ ще доведе до някакви ужасни икономически последствия, са абсолютно напразни. Това е ясно само от факта, че предишните икономически рецепти, предлагани на нашия народ, не доведоха до нищо добро. Заключениета на някои настоящи експерти по въпросите на националното ни самоутвърждаване силно напомнят на мнението на някои експерти от отдавна забравени времена. Например експертизата на баварската медицинска колегия по въпроса за въвеждането на железопътни линии. Както е известно, нито едно от страшните

опасения, изказани тогава от тази високопросветена корпорация, поне малко не се оправдаха. Хората започнаха да пътуват преспокойно на новите „парови коне“, без да се страхуват от виене на свят; зрителите, наблюдаващи хода на влака, също оставаха невредими; не се наложи да се построи, както предлагаша господата експерти, дървена ограда, за да не се вижда влака; дървените огради останаха само в мозъците на някои от тези така наречени експерти. Следващите поколения отдавна вече забравиха за всички тези грозни предсказания. Така ще бъде и с предсказанията на някои от съвременните мъдреци. По-нататък е необходимо да се отбележи и следното: всяка, даже най-добрата идея може да стане опасна, ако тя се превърне в самоцел, когато в действителност е само средство към целта. За себе си и за всички истински националсоциалисти ще кажа: за нас съществува само една доктрина — народ и отечество.

Ние водим борба за оцеляването и разпространяването на нашата раса и на нашия народ. Ние водим борба за осигуряване на прехраната на децата ни, за чистотата на нашата кръв, за свободата и независимостта на нашето отечество. Ние водим борба, за да може нашият народ действително да изпълни онази историческа мисия, която му е възложена от твореца на вселената. Всяка наша мисъл и идея, всяка наша наука и знание — всичко трябва да служи на тази цел. Само от тази единствена гледна точка трябва да проверяваме целесъобразността на едно или друго средство. В този случай никоя теория няма да може да закъстее, понеже в ръцете ни всичко ще служи само на живота. Гледната точка, развита от Готфрид Федер, основателно ме подбуди да се заема с тези проблеми, които до този момент бяха за мен малко познати.

Започнах отново усърдно да се уча и сега още по-вече разбрах действителния смисъл на онова, към което се е стремял през целия си живот евреинът Карл Маркс. Едва сега наистина разбрах смисъла на неговия „Капитал“. Едва сега осъзнах докрай значението на борбата, която водеше социалдемократията срещу националното ни стопанство. Сега ми стана напълно ясно, че тази борба си поставя за единствена цел да подготви почвата за пълна диктатура на интернационалния и борсовия капитал.

Но лекциите на Федер имаха и в друго отношение много важни последствия за мен. В един прекрасен ден се записах за изказване.

Работата е там, че един от участниците на курса беше се приготвил за дълга реч в защита на евреите. Това ме предизвика към възражение. Огромното мнозинство от курсисти застана на моята гледна точка. В резултат на това след няколко дни получих поста на така наречения просветен офицер в един от тогавашните мюнхенски полкове.

Дисциплината в полковете по това време беше много слаба. Наследството от войнишките съвети все още даваше своето отражение. По времето на Курт Айснер беше установена така наречената „доброволна“ дисциплина. И ето сега се наложи внимателно и бавно да се приключи с това подло наследство и да се възстанови истинска военна дисциплина. Освен това задачата се състоеше в това да се научи новата войска да мисли и да чувства в истински патриотичен дух. С тези две задачи ми се наложи да се заема на новия пост.

С велика разпаленост и любов се захв с делото. Най-накрая имах възможността да изляза пред значителна аудитория. По-рано инстинктивно се досещах за това, сега имах възможността да се убедя на практика: от мене стана оратор. Гласът ми също се оправи дотолкова, че в крайна сметка в сравнително малки зали можех да бъда чул. Сега изпитах истинското щастие. Сега се изпълни мечтата ми, можех да върша нещо полезно и къде — в армията!

Мога също да кажа, че имах успех. Безусловно ми се отдаде да върна на моя народ и родина стотици хиляди мои слушатели. Аз пропих своя полк с национален дух и именно по този начин възстановихме военната дисциплина. Тук отново ми се удаде да намеря много приятели, настроени така, както бях аз. Впоследствие от тези хора излязоха най-верните войници на нашата партия.

ГЛАВА IX

ГЕРМАНСКАТА РАБОТНИЧЕСКА ПАРТИЯ

Един прекрасен ден получих от началството си поръчение подробничко да разузная какво именно представлява образувалата се тези дни някаква си „немска работническа партия“.

Предадоха ми, че тази партия свиква тези дни събрание и че на него ще се изкаже пак същия този Готфрид Федер. Бях длъжен да отида на това събрание, за да направя после доклад за началството си.

Това, че армията по това време проявяваше много голям интерес към всичко, което ставаше в политическите партии, беше повече от ясно. Та нали революцията даде право на войниците да участват в политическите партии и от това право сега се ползваха тъкмо най-неопитните от тях. След известно време партията на центъра и социалдемократите за свое най-голямо съжаление се убедиха в това, че войниците обръщат гръб на революционните партии и засвидетелстват симпатиите си към националното движение и делото за възвръщане на родината. Тогава тези господа се принудиха да им отнемат изборителното право и да им забранят участие в политическия живот.

Ако партията на центъра и марксистите не бяха прибегнали към тази мярка, то след кратко време ноемврийският строй нямаше да съществува повече, а с това щеше да се сложи край и на целия ни национален позор. Ето защо няма нищо чудно в това, че господата ноемврийски престъпници побързаха да отнемат от войниците така наречените „държавни права“ — така наричаха по време на революцията равноправието, предоставено тогава на войниците. През описания от мене период животът на армията се развиваше в най-добра посока. Армията гореше от желание да освободи нацията от игото на кръвопийците и лакеите на Антантата. Наложил се партията на центъра и социалдемократите да побързат с лишаването на войниците от изборителни права. Това беше, повтаряме, от тяхна гледна точка напълно разбираемо. Но вече напълно неразбираемо беше това, че и така наречените „национални“ партии на свой ред с ентузиазъм поддържаха тази мярка, осъществена от ноемврийските престъпници.

На националните партии не им идваше и на ум, че с това помагат да се парализира онова най-добро оръжие на националния поход, което тогава беше на наше разположение. Такова поведение на така наречените национални партии още веднъж показва какви жалки доктринери бяха онези невиннички младежи, които стояха начело на тези партии. Тези разядени от старческа болест буржоазни слоеве наистина смятаха, че, ако отнемат изборителното право на войниците, то армията ни отново ще се превърне в опора на родината и ще започне да играе ролята, която е играла до войната. Те съвсем не разбираха, че партията на центъра и социалдемократите преследват само една цел да изтръгнат от армията станалия опасен зъб, т.е. да попречат на армията по-нататък да служи на делото за национален поход. Ноемврийските престъпници прекрасно си даваха сметка за това, че, ако тази операция им се удаде, армията ще бъде превърната в обикновена полиция и ще престане да бъде истинска войска, способна да води същинска борба срещу врага. Уви, бъдещето напълно потвърди тази прогноза.

Как можаха нашите така наречените „национални“ политици, макар и за една секунда, да помислят, че доброто развитие на армията е възможно другояче освен на национални начала. Това им отива много на тези господа. Хора, които по време на войната бяха парламентаристи, т.е. по-просто казано дърдорковци, разбира се, не са в състояние да разберат какво означава за една армия великата традиция на миналото, какво означават за нея спомените за онези времена, когато немският войник е бил пръв в света.

И така, на мен ми се наложи да отида на събранието на „немската работническа партия“, за която абсолютно нищо не знаех. Вечерта се отправих към мюнхенската бирария „Щернеке“, придобила впоследствие историческо значение. В стаята, която по-късно на шега нарекохме „моргата“, заварих 20–25 човека. Всички те явно принадлежаха към нисшите слоеве на обществото. Съдържанието на доклада на Федерер ми беше вече известно от лекциите му на нашия курс. Затова аз повече разглеждах аудиторията и се запознавах с обстановката.

Впечатлението ми беше неопределено. Най-обикновено събранияще, както многото събрания през този период. Та нали ние преживяхме точно този период, когато почти всеки се чувстваше призван да образува каквато и да е нова партия. Достатъчно бяха

хората, недоволни от старите партии и загубили доверието си у тях. Новоизлюпените партии се плодяха като гъби и толкова бързо изчезваха от лицето на земята, почти от никого незабелязани. Основателите на тези общества в по-голямата си част нямаха никаква представа от това какво значи, всъщност, да „възпиташ“ нова партия или още повече да създадеш ново движение. В по-голямата си част тези сапунени мехури, както вече казах, се пукаха по най-смешния начин, показвайки само пълното политическо нищожество на техните творци.

Прекарвайки два часа на описаното събрание, започнах да стигам до извода, че „немската работническа партия“ принадлежи към тази категория „партии“. Бях много щастлив, когато Федер завърши словото си. Достатъчно ми беше и аз се каних да си ходя, когато изведнъж обявиха, че започва свободна дискусия. И аз реших да послушам. Но и дискусията ми се стори напълно безмислена. Изведнъж обаче взе думата някакъв „професор“, който започна в речта си да критикува аргументацията на Федер. След възраженията от страна на Федер /трябва да признаем, доста убедителни/ професорът неочаквано заяви, че е склонен да приеме тези факти, но независимо от това най-настоятелно съветва младата партия да прибави в своята програма една важна точка, а именно „отделянето“ на Бавария от „Прусия“. Без да му мигне окото, този професор твърдеше, че в този случай австрийските немци веднага ще се присъединят към Бавария, че тогава условията за мир ще бъдат къде по-благоприятни за нас и тем подобни бръщолевеници. Тук аз не издържах и също се записах в бройката на желаещите да се изкажат. Аз смъмрих начетения професор и в резултат на това още преди да завърша речта си моят учен офейка като куче, полято с вода. Докато говорех, всички ме слушаха със смаяни погледи. Когато приключих и започнах да се прощавам с присъстващите, към мен се приближи един от слушателите, назова фамилията си /която между другото не можах да чуя/ и пхна в ръката ми някаква книжка, както изглежда, политическа брошура, молейки ме настойчиво през свободното ми време да прочета това нещо.

Това ми беше много приятно, тъй като се надявах от книжката по-лесно да се запозная с програмата на тази скучна партийка и по такъв начин да се спася от необходимостта от по-нататъшно посещаване на тези толкова скучни събрания. Външното впечатление,

което ми направи човека, дал ми брошурата, беше добро. Беше ясно, че си имах работа с работник. Взимайки си брошурката, аз си отидох. По това време все още живеях в казармата на втори пехотен полк, в мъничка къщурка, носеща все още следите от стрелбите по време на революцията. По цял ден бях зает, основно прекарвайки или в 41-ви стрелкови батальон или на събранията и докладите на другите военни части. Едва късно вечерта се връщах в своята къщурка, за да поспя. Имах навика да се събуждам много рано, още преди пет часа сутринта. В моята къщичка имаше много мишки. И аз често им оставях корички хляб или кокалчета, около които още от ранна сутрин мишките отчаяно се боричкаха. Събуждайки се, обикновено лежах с отворени очи в кревата и наблюдавах играта на тези зверчета. В живота ми се наложи порядъчно да гладувам и аз много добре разбирах, какво голямо удоволствие доставяха тези корички хляб на гладните мишлета.

В деня, следващ описаното събрание, се събудих около пет часа. Тъй като не можех отново да заспя, започнах да мисля за вчерашното събрание. Изведнъж си спомних за брошурката, която ми пхнаха в ръцете. Потърсих книжката и реших веднага да я прочета. Това беше малка брошурка. Неин автор беше същият работник, който ми я беше дал. В брошурата той описваше по какъв начин му се беше удало от хаоса на марксистките и профсъюзни фрази да се върне към националните идеи. Оттук и заглавието на книгата: „Моето политическо пробуждане“. Започвайки да чета, аз я усвоих до самия ѝ край. Та нали книжката описваше нещо свършено аналогично на това, което на мен самия ми се наложи да преживея в продължение на 12 години. Неволно пред мен отново премина в живи образи моето собствено минало. През целия ден още няколко пъти си припомних прочетеното. След това започнах да забравям за брошурата, когато изведнъж след няколко дни получих картичка, в която ми съобщават, че съм приет като член на „немската работническа партия“. В картичката ме молеха да съобщя как се отнасям към това и с тази цел ме канеха на събрание на комитета на партията, което трябваше да се проведе идната сряда.

Разбира се, аз бях не малко изненадан от този начин на „завербуване“ на членове в нова партия и отначало не знаех да се ядосвам ли или да се смея на това. Нали мислех най-вече за създаване на своя собствена партия и ни най-малко не се канех да встъпвам в

образувана партия. За последното не можеше и дума да става. Вече се канех да отговоря писмено на тези господа, но тук ме победи любопитството и реших на уговорения ден все пак да отида на събранието, за да изложа устно мотивите си.

Дойде сряда. Събранието беше определено да бъде в бирария „Розенбад“ на Хернщрасе — много бедна кръчмичка, в която рядко някой се отбиваше. Впрочем, през 1919 г. и в по-богатите ресторанти беше много оскъдно и неудобно. Но ресторантчето „Розенбад“ не познавах изобщо до този момент.

Преминавайки през зле осветената столова, в която нямаше нито една жива душа, аз намерих странична врата и влязох в стаичка, където би трябвало да се провеждаше „заседанието“. При слабо осветление от развалена газова лампа зад една маса седяха четирима младежи, в това число и познатият ми автор на брошурата, който веднага радостно ме приветства, произнасяйки няколко топли думи в чест на новия член на „немската работническа партия“.

Това ми се стори прекалено. Но тъй като ми съобщи, че „главният председател“ на партията ще дойде след малко, то аз реших да почакам със своето заявление. Най-накрая дойде и самият председател. Това беше същият човек, който председателстваше на събранието в бирария „Щернеке“, когато докладваше Федер. В мен отново надделя любопитството и аз реших все пак да почакам и да послушам какво ще стане после. Сега можах да узная фамилиите на отделните присъстващи. Председател на цялата партия „в общодържавен мащаб“ беше господин Харер, мюнхенския председател беше Антон Дрекслер.

Отначало високопоставеното събрание пристъпи към четене на протокола, предшествашо заседанието. За прочитането дадоха вот на доверие на секретаря. След това пристъпиха към изслушване на финансовия отчет. В касата на това общество, както стана ясно, имаше точно 7 марки и 50 пфенига. За прочитането на отчета отново дадоха единогласен вот на доверие на касиера. Всичко това беше най-сериозно отразено в протокола. После първият председател прочете съставените отговори на три писма от Кил, Дюселдорф и Берлин. Присъстващите изразиха пълно одобрение на изказаното от председателя. След това пристъпиха към обявяване на новопостъпилите писма; това бяха вече известни за нас писма от

Берлин, Дюселдорф и Кил, по едно от всеки град. С удоволствие беше изложено съдържанието на писмата за сведение. Един от ораторите произнесе подробна реч за това, че писмата явно доказват колко бързо растат връзките на „немската работническа партия“. После пристъпиха към продължително обмяна на мнения за това как изобщо следва да се отговаря на подобни писма.

Ужасно, ужасно! Това беше груповщина от най-лош вид. И ето в подобен клуб ме канеха да стана член. По-нататък пристъпиха към приема на нови членове, с други думи към улавяне на моята издигната персونا. Поставих няколко въпроса. Изясни се, че партията няма програма, ни едно листче, въобще нито един напечатан документ, няма членски карти, даже няма едно нещастно печатче. Налице имаше само добра воля, гореща вяра в своето дело и няколко приети куци тезиси. На мен отново не ми беше до смях. Та нали пред мен бяха явни симптоми на пълна безпомощност и пълно недоволство от всички предишни политически партии, от всичките им програми и цялата им дейност. Не можеше да не се забележи, че тези младежи ги е докарало тук, на това, външно, толкова смешно събрание, именно това, че те с цялото си същество са почувствали краха на старите партии и са разбрали, че те са напълно неспособни да служат на делото за възраждане на немската нация, както и не могат да допринесат нищо и за самите си. Наскоро прочетох написаните на машина тезиси и отново се убедих, че пред мен са хора, които още само търсят пътища и още не знаят своя път. Много неща в тези тезиси бяха напълно оплетени или неясни, за много въобще не ставаше дума, но все пак съдържанието на тезисите явно говореше, че хората искрено търсят нови пътища. Чувствата на тези хора ми бяха познати. Това беше страстен стремеж да намериш нови форми на такова движение, което би представлявало нещо повече от една партия в стария смисъл на думата.

Когато вечерта се върнах в казармата, мнението ми за това общество беше вече оформено. Предстоеше да реша най-трудния въпрос в моя живот: да постъпя или не в този съюз. Разумът можеше да ми подсказва само отрицателен отговор, но чувството не ми даваше покой. И колкото по-често прехвърлях в ума си доводите на разсъдък, говорещи за нелепостта на този клуб, толкова по-често чувството се възмущаваше на тези доводи. В продължение на следващите няколко

дни не намирах покой. Много пъти прехвърлях в ума си всичко за и против. Бях решил отдавна да се заема с политическа дейност. Че тази дейност трябваше да започне в редовете на ново движение, също беше напълно ясно за мен. Не стигаше само външен подтик.

Аз не принадлежа към този тип хора, които днес се залавят с едно дело, а утре с друго, за да търсят в други ден отново нещо ново. Добре знаейки това за себе си, аз именно заради това толкова трудно се решавах да постъпя в „немската работническа партия“. Знаех, че ако постъпя в нея, то съм длъжен да се отдам изцяло на делото. Или така, или изобщо да не се свързвам такова начинание. Знаех, че приемам решение завинаги, че, правейки тази крачка, аз нямаше вече да отстъпя. Ето защо това беше за мен не какъвто и да е епизод, не игра, а най-съществения, най-сериозния въпрос. В мен тогава живееше инстинктивно отвращение към хората, които се залавят за куп неща и не приключват нито едно. Този тип хора ми беше просто противен. Такова многоделие ми се струваше по-лошо и от абсолютно безделие.

Сега сама съдбата ми даваше знак. Нито към една от съществуващите големи партии не бих се присъединил — по-подробно ще изложа мотивите по-долу. Сега пред мен беше нищожна организация малко смешна, но в моите очи тя имаше това предимство, че не беше още закостеняла като „организация“, а и затова представляваше арена за свободни действия на отделни лица. Тук като че ли се откриваше действителна възможност да се работи. И колкото по-слабо е това движение, толкова по-лесно е да го насочиш на правия път. Тук можеше още да се даде на движението правилно съдържание и верни цели, за което и дума не можеше да става по отношение вече съществуващите стари големи партии.

Колкото по-съсредоточено мислех за „немската работническа партия“, толкова повече у мен растеше убеждението, че, може би, тъкмо от недрата на такова, в началото малко движение, ще израсте националният подем. Във всеки случай ми беше ясно, че процесът на възраждане на нацията не може да бъде започнат с тези парламентарни политически партии, които все още изцяло са подвластни на стари представи или даже направо са образувани на основата на престъпен режим. За мен беше ясно, че нашето дело е да провъзгласим ново мирозъзерцание, а не да издигна нова избирателна парола. Беше ми невероятно трудно да взема решение. От обикновено намерение до

превръщането му в действителност съществува огромна дистанция. Какви данни притежавах, за да приема такава грандиозна задача?

Че бях беден и няхах никакви средства, беше половин беда. Полошото беше, че не притежавах никакво име, че принадлежах към числото на милионите безименни хора, чието раждане и смърт преминават незабелязано даже за заобикалящата ги среда. Прибавете към това и онези трудности, които произтичаха от недостатъците на училищното образование.

Така наречената „интелигенция“, както е известно, винаги гледа отгоре всеки пришълец, който не е имал щастието да премине всички съответни степени в учебните заведения и да се „напомпа“ с всички съответни „знания“. Нали обикновено у нас не питат на какво е способен този човек, какво умее да прави, а питат какви учебни заведения е завършил. За тези „образовани“ хора всяко празноглаво момче, само ако притежава необходимите дипломи, представлява величие, докато най-талантливият млад човек е нищо в техните очи, ако не му се удало да преодолее цялата ученическа премъдрост. Много лесно си представях тогава как ще ме посрещне това така наречено общество. Сгреших само в това отношение, че считах хората за много по-добри, отколкото те за съжаление се оказаха в реалната действителност. Разбира се, изключения винаги има. Все пак през целия си живот аз отлично различавам хората, действително открояващи се с известен талант от хората, които умеят само да черпят от училищни знания.

След двудневни тежки колебания и размишления аз най-накрая дойдох до твърдото убеждение, че трябва да се реша на тази стъпка. Това беше най-важното решение в живота ми. За никакво отстъпване, разбира се, не беше и не можеше да става дума. Заявих, че съм готов да постъпя в членство на „немската работническа партия“ и получих временна членска карта — номер седем.

ГЛАВА X

ИСТИНСКИТЕ ПРИЧИНИ ЗА ГЕРМАНСКАТА КАТАСТРОФА

Дълбочината на падението, на което и да е тяло, винаги се явява мярка за отдалечеността на даденото му местонахождение от първоначалното положение, в което то се е намирало по-рано. Този закон също се отнася и за падението на цели народи и държави. Но именно пред вид на това особено голямо значение придобива въпросът за това в какво положение или, по-точно казано, на каква висота се е намирал този народ до началото на своето падение. Силно и дълбоко може да падне само онзи народ, който по-рано се е намирал на по-голяма или по-малка висота. Затова е толкова трудно за всеки правилно мислещ и правилно чувстващ човек да преживее катастрофата на нашата Германска империя, тъй като нашето падане стана от такава голяма височина, каквата при сегашното унижение на Германия е трудно да си представим.

Още самото обединение на Германия и образуването на Германската империя бяха увенчани със златния ореол на величествени дни, останали като най-великото събитие в сърцата на цялата нация. Империята беше възникнала след редица непрекъснати и чудесни военни победи, станали истински плод на безсмъртното, несравнимо мъжество на героите ни. Така и само така можеше да се обрисова възникването на Германската империя на децата и внуците на героичното поколение от 70-те години. Всеки немец разбираше или чувстваше, че нашата велика Германска империя дължи възникването си не на джафкането на парламентарните фракции; всеки немец осъзнаваше или просто усещаше, че самият начин, по който беше възникнала нашата империя представляваше нещо изключително. Не под мнимата закрила на парламента с неговите скучни словесни дуели, а под грохота на пушека на фронтите на немските армии, обкръжили от всички страни Париж, се роди решението, прието единодушно от всички немци, започвайки от краля и завършвайки с простия син на народа, — да се образува в бъдеще една единна империя и да се сложи

на главата на пруския крал императорската корона, символизираща това братско единство. Това не беше резултат на никакви си жалки интриги. И не дезертьорите, не героите в тила излязоха в ролята на основатели на бисмарковата империя. Империята беше създадена от славните ни полкове на фронта.

Само тази обстановка, в която се раждаше нашата империя и в която тя получи първото си бойно кръщение, я увенчаваше с ореола на великата историческа слава, която рядко се случва и на най-старата от държавите.

А какъв изумителен подем започна в страната ни непосредствено след провъзгласяването на единна Германия!

Завоюваната от нас на военните полета пълна национална независимост ни осигуряваше къшея хляб за всички в пределите на страната. Бързо растеше населението на страната, бързо растяха земните ѝ богатства. Честта на държавата, а заедно с това и честта на целия народ, сега се намираще под славната закрила на изумителната армия, чийто облик по най-поразителен начин се отличаваше от този, който притежавахме до обединението.

И какво от това? Падението, което изпита след световната война държавата и народа ни, беше толкова дълбоко, че хората сега много трудно можеха да си представят на каква висота се намираще по-рано страната ни. Толкова огромни бяха сегашните ни унижения, толкова жалко положението на страната, че в сравнение с тях старото положение ни се струва някаква чудна приказка и хората не могат да повярват, че тази приказка някога е била истинска случка.

Спомняйки си прекрасното минало, хората често се заслепват дотолкова от чудесните спомени, че забравят да се запитат за причините за тази чудовищна катастрофа. Нали е ясно, че причините за катастрофата са били някъде по-рано заложиени.

Казаното, разбира се, се отнася само за тези немци, за които Германия винаги е била нещо повече от обикновена територия, където се плюска, нещо повече от място, където може добре да се печели и харчи. Всичко това разказваме не на тези, за които днешното унижение на Германия е само възплъщение на техните някогашни мечти, а за тези, които наистина възприемат сегашното положение на родината като катастрофа.

Симптомите на катастрофата са били заложили още в отдалеченото минало, но тогава само малцина си даваха сметка за значението на тези симптоми.

Да се осъзнае това беше по-необходимо, от когато и да е било.

За да излекуваш от каквато и да е болест, трябва най-напред да разбереш нейните причинители. Същото се отнася и за лечението на политическите болести. Ние забелязваме много по-лесно външната форма на заболяване, отколкото истинската ѝ причина, тъй като формата се набива на очи. Съществуват много хора, които благодарение на това са неспособни да видят нещо друго освен външната форма. Такива хора често смесват причината на заболяването с формите на проявлението му, а понякога въобще отричат съществуването на каквато и да е причина. Така и сега много сред нас обясняват катастрофата на Германия преди всичко с всеобща икономическа потребност и произтичащите от нея последствия. Та нали на всеки от нас му се налага да изпитва върху себе си резултатите от икономическата потребност. Това се превръща в достатъчно основание да виждаме именно в икономическа потребност главната причина за всичко случило се. В много по-малка степен е склонно населението да вижда причините за катастрофата в политически, общокултурни, нравствено-морални фактори. На мнозина тук отказва да служи чувството и разума.

Че така мислят широките маси е половин беда. Но че и в кръговете на немската интелигенция германската катастрофа се обяснява предимно с „икономически фактори“, това вече е лошо. Такава диагноза води до това, че те търсят лечението само в стопанската сфера, с което се обяснява и обстоятелството, че досега не можем даже да констатираме началото на оздравяването. Едва тогава ще разберем истинските причини за сегашното ни нещастие и само тогава ще намерим истински средства за лечение на болестта, когато осъзнаем, че и тук икономическите фактори притежават само втората, даже третата роля, докато първата роля принадлежи на политическите, нравствено-моралните и кръвните фактори.

Въпросът за истинските причини за германската катастрофа има решаващо значение за такова политическо движение, което си поставя за основна цел преодоляването ѝ.

Пристъпвайки към изследването на причините за катастрофата ни, заложили в миналото на Германия, трябва да се предпазим от смесването на онези явления, които най-вече се набиват на очи с факторите, които имат най-дълбоко значение.

Най-лесното и заедно с това най-разпространеното обяснение на сегашните нещастия, т.е. причината за катастрофата се свежда до загубата на войната.

Мнозина сериозно вярват в това нелепо обяснение. Но в устата на още повече хора такова обяснение е само съзнателна измама. Последното се отнася преди всичко за онези, които сега са на власт и забогатяват от настоящите порядки. Нима господата водачи на революцията не доказваха по-рано на народа, че две по две е четири и че на него му е безразлично как точно ще завърши тази война? Нима не крещяха на всеки кръстопът, че само „едри капиталисти“ са заинтересовани от победата на фронтовете, а съвсем не германският народ и още по-малко германският работник? Нима тези апостоли на мира не утвърждаваха напълно противоположното: че само поражението на германския „милитаризъм“ ще осигури на германски народ небивал подем и процъфтяване? Нима именно в тези кръгове не пяха хвалебствени химни за добротата на Антантата и не стовариха цялата вина за кървавата кланица изключително върху Германия? Всичко това можеше да бъде направено, само че преди това трябваше да бъде обяснено, че военното поражение на Германия не би могло да има никакви особено тежки последствия за нацията. Нали тези господа проведоха цялата революция под лозунга, че, попречвайки на победата на Германия на фронта, с това революцията ще поведе германския народ по пътя на небивала свобода и независимост.

Нима не беше така, о, жалки, лъжливи субекти!

Необходимо е да притежаваш безгранична еврейска наглост, за да дойдеш сега и да кажеш, че причината за германската катастрофа е в пораженията на фронта — след като централният орган на партията на народната измяна, берлинският „Форвертс“, черно на бяло беше написал през 1918 г., че германският народ сега не иска войската му на фронта да удържи нови победи.

И ето сега идват тези хора и заявяват, че причината за германската катастрофа е в проиграната война.

Да спориш с такива съзнателни лъжци е напълно безполезно. Нито една минута не бих загубил за това, ако това нелепо „обяснение“ не беше станало достояние на много хора, които не го разбираха и безсмислено го повтаряха без всякаква зла умисъл. Та тези редове освен това ще послужат за нашите хора, на които често им се налага да си имат работа с такива изпечени противници, които са готови направо в очите на честната публика да изопачат всяка наша дума.

Когато ни казват, че истинската причина за германската катастрофа е изгубената война, ние сме длъжни да отговорим по следния начин.

Разбира се, военното ни поражение оказа ужасяващо влияние върху цялото бъдеще на отечеството ни; обаче изгубената война не беше причина, а самата тя беше следствие на редица причини, довели Германия до катастрофа. За всеки способен да мисли човек, за всеки немец с добра воля беше напълно ясно от самото начало, че нещастният изход на войната, която се водеше не на живот, а на смърт, неизбежно трябваше да доведе до най-тежки последствия за нас. За съжаление обаче сред нас имаше и много такива, които или не разбраха това навреме или въпреки разума отричаха тази истина и спориха с нея. Сред последните имаше и такива, които едва много късно разбраха значението на катастрофата, съучастници на която бяха те. Тайно самите те по-рано желяха поражението на Германия и едва малко по-късно видяха до какви размери стигна злото. Ето къде трябва да се търсят действителните виновници за катастрофата, които изведнъж приемаха твърдението, че единствената причина за нещастieto е изгубената война. Проиграването на войната беше само резултат на тяхната собствена престъпна дейност, а не на „лошото“ управление на ръководството, както твърдят тези господа сега. В лагера на противниците на Германия също нямаше само страхливци. Техните войници също умееха да умират. Броят на войниците в противниковия лагер още от първия ден превъзхождаше броят на собствените ни войници. Що се касаеше до техническото въоръжение, то в пълно разпореждане на противниците ни беше арсенала на целия свят. И ако все пак в продължение на четири дълги години удържахме блестящи победи над целия свят, то това не би трябвало да се обясни само с героизма на нашите войници и превъзходството на нашата „организация“; не, това се обяснява и с качествата на военното ни

ръководство — което не посмяха да отрекат и самите противници. Организационният процес, ръководният процес в немските армии бяха поставени на такава недосегаема висота, каквато досега не е виждал светът. В тази област бяхме достигнали предела на възможното, направено от човечеството.

Че такава армия можеше да претърпи поражение беше заложено в онези престъпления, които бяха извършени. Поражението на нашите армии не беше причината на сегашните ни нещастия, а единствено резултат на извършените престъпления. Но, логично, поражението на армиите ни не би могло да няма за свое последствие понататъшното влошаване на положението ни, превърнало се по-късно в катастрофа.

Че това е именно така, е видно от следното. Нима всяко военно поражение непременно винаги води до сломяване на нацията и държавата? Откога такива резултати неизбежно съпътстват всяка проиграна война? Нима в историята винаги е било така, че от една изгубена война нациите непременно са загивали?

Може съвсем лаконично да се отговори на това: само онзи народ е загивал, проигравайки война, за когото военното поражение е било разплата за вътрешната гнилот, страхливост, безхарактерност, с една дума, за загубата на собствено достойнство. В други случаи военното поражение по-скоро е давало тласък към нов велик подем, а в никакъв случай не се е превръщало в надгробен паметник на могилата на даден народ.

В историята ще намерим хиляди примери, потвърждаващи вярността на казаното.

Нашето поражение в световната война, за съжаление, съвсем не беше незаслужена катастрофа, а уви, заслужено наказание от страна на вечното провидение. За наша беда повече от всичко заслужихме това поражение. Загубата на войната е само един от най-ярките симптоми на деградацията ни в цяла редица от такива симптоми, които са едва забележими с просто око. Да отричат този факт, могат само онези, които желаят да заровят главата си в пясъка.

Достатъчно е само да се обърне внимание на това, какви явления съпътстват военното ни поражение. Нима в много среди не можем откровено да констатираме безсрамни възторзи по отношение на това нещастие, постигнало родината ни? Нима нещо подобно би било възможно, ако с цялото си поведение не заслужихме това ужасно

нещастие. Нима не беше и по-лошо: нима не се намираха хора, които направо се хвалеха, че със своята „работа“ са успели най-накрая да подринат нашия фронт. Та нали всичко това не беше направено нито от французите, нито от англичаните, не, не, този позор носеха върху себе си истинските немци! Нима не сме заслужили тези нещастия, които ни се стовариха върху главата? Нещо повече: нима след всичко станало не приехме открито за своя вината за започването на войната и нима не го направихме, ясно съзнавайки, че в действителност вината въобще не беше наша?

Не, хиляди пъти не. Вече само от това как немският народ възприемаше военното ни поражение, ставаше ясно, че причините за катастрофата на Германия съвсем не следва да се търсят в загубата на едни или други позиции на фронта в края на войната или в неуспеха на последното ни настъпление и т.н. Ако на практика причината беше в това, че самата ни армия се беше прекършила, ако нещастията на родината бяха предизвикани само от поражението на фронта, тогава германският народ би се отнесъл и към самия факт на поражение по различен начин. Тогава народът ни щеше да посрещне новината за поражението с много мъка, със стиснати зъби; тогава сърцата ни щяха да се преизпълнят с голяма ненавист и ожесточение срещу външния враг, на когото злата съдба беше осигурила победа над нас; тогава нацията ни по примера на римския сенат щеше да побърза да посрещне победените дивизии, за да ги помоли да не изпаднат в отчаяние, а да продължават да вярват в звездата на нашата нация. Тогава щяхме да успеем да съхраним чувството си на благодарност към героичната, макар и победена армия, и бихме съумяли да я посрещнем със съответния израз на благодарност за понесените жертви. Тогава и самата капитулация пред противника би се осъществила в друга обстановка. Ако макар и разумът да подсказваше, че е необходимо да се подпише капитулация, то със сърцето си ние се подготвяхме към предстоящия нов поход.

Ето как би се възприело военното поражение, ако ставаше въпрос само за това, че късметът ни е изменил на фронта. Тогава никой не би посмял да се смее и танцува заради случилото се, тогава никой не би се хвалил със страхливостта си, не би обявил поражението за нещо положително, никой не би издевателствал над армията и никой не би посмял да изхвърли в калта знамената и кокардите на полковете

ни. Тогава у нас не биха могли да се разиграят тези ужаси, които позволиха на английския офицер полковник Редингтън презрително да каже, че „от трима немци в крайна сметка един е изменник“. Не, тогава вълната на измяната не би придобила такава чудовищна сила; никога нямаше да се стигне до там, че в продължение на пет години от ден на ден уважението към нас от страна на другите народи постоянно да намалява.

Само от това е достатъчно ясно, доколко лъжливо е твърдението, че причината за германската катастрофа е била изгубената война. Не и не! Нашият крах на фронта беше сам по себе си резултат на редица заболявания, които бяха сполетели немската нация още преди началото на войната. Военното поражение беше само първото, очевидно безспорно външно потвърждение на това, че Германия отдавна вече е заболяла. Самата болест се състоеше в отравата на моралното разложение, в отслабването на инстинкта за самосъхранение, в цялата тази вътрешна слабост, във всички тези разнообразни неразположения, които отдавна вече подронваха фундамента на държавата.

Опитаха се да стоварят отговорността за изгубената война върху генерал Лудендорф. Тук се налага направо да се каже: необходима е цялата безсъвестност на евреите и дебелия глава на марксистите, за да се осмелиш да стовариш отговорността точно на човека, който единствен в цяла Германия с голямо напрежение на силите, с почти нечовешка енергия се бореше, за да спаси Германия от позора, униженията и катастрофата. Но евреите и марксистите знаеха какво правят. Нападайки Лудендорф, те парализираха възможното нападение от негова страна върху самите тях, понеже Лудендорф можеше да стане опасен техен обвинител, единствено у него бяха данните, с които успешно щеше да разобличи предателите. Ето защо изменниците побързаха да измъкнат от ръцете на Лудендорф моралното му оръжие.

Тези господа изхождаха от логиката, че колкото по-чудовищно излъжеш, толкова по-бързо ще ти повярват. Обикновените хора по-скоро вярват на голямата лъжа, отколкото на малката. Това съответства на примитивната им душа. Те знаят, че за дребното и самите те са способни да излъжат, но да излъжат за повече, май че, биха се притеснили. Голяма лъжа даже няма да им дойда наум. Ето защо масите не могат да си представят, че другите са способни на къде по-чудовищни лъжи, на къде по-безсъвестно извращаване на фактите. И

даже, когато им разяснят, че става въпрос за чудовищна измама, те все още ще продължават да се съмняват и ще бъдат склонни да смятат, че вероятно тук все пак има частица истина. Ето защо виртуози на лъжата и цели партии, изградени основно върху лъжата, винаги прибягват именно към този метод. Тези лъжци прекрасно знаят тази черта на масите. Излъжи, само че повечко, и нещо от лъжата ти ще остане.

Е, известно е, че виртуози над виртуозите по лъжата на всички времена са били евреите. Още самото съществуване на евреите е построено на такава голяма лъжа, като че ли евреите не представляват раса, а само религиозна община. Не напразно един от най-великите хора, които познаваше нашата история, завинаги е заклеил евреите, казвайки за тях, че те са „велики майстори на лъжата“. Който не разбира това или не иска да го повярва, той е неспособен да се бори за тържеството на истината на земята.

Сега немският народ може да се радва на това, че непроявената, но измерителна болест, разяла организма му в годините 1918–1919, се прояви навън под формата на бурна катастрофа. Ако това не се беше случило, нацията ни вървеше към гибел, може би по-бавно, но сигурно. Болестта би придобила хроничен характер; докато сега, приемайки такива остри форми, в крайна сметка тя се набива на очи и вниманието на най-добрата част от народа е приковано към необходимостта от нейното лечение. Не е случайно това, че човекът се е справил по-лесно с чумата, отколкото с туберкулозата. Чумата се проявява в страшна, извънредно плашеща и отблъскваща човека форма; туберкулозата — в много по-малко отблъскваща, но не по-малко опасна форма на изтощителна болест. Чумата внушава на човека велик ужас, туберкулозата го въвлича в постепенно безразличие. В резултат се получава, че в борбата с чумата човек се хвърля с неудържима енергия, а води борба с туберкулозата само със слаби средства. Така се е и случило — човекът е съборил чумата, а туберкулозата е съборила човека.

Същото може да се каже за заболяванията на цели народни организми. Ако заболяването не приеме катастрофални размери, човекът постепенно свиква с него, а обществото с времето при всички случаи загива. При такава ситуация трябва да се счита направо за щастие, когато процесът на бавно гниене изведнъж се смени с бурно проявление на болестта дотолкова, че народът, в края на краищата, да

си даде сметка за това, колко е опасно положението. В това се заключава, може да се каже, и благотворното значение на катастрофалния път на развитие. При равни други условия може да се превърне в изходна точка за преодоляване на болестта.

Но и в този последен случай, за да се пристъпи към успешно лечение на болестта, трябва преди всичко правилно да се открие източника ѝ.

Да се различи правилно възбудителят на болестта и породилите я причини и в този случай се явява най-важното нещо. Но толкова трудно е да се направи тази разлика, колкото по-дълго микробите на болестта пребивават в народния организъм, тъй като при едно продължително пребиване от тяхна страна в организма болният свиква с тях и започва да ги усеща като естествена съставна част от своето тяло. Съществуват такива несъмнено вредни отрови, към които обаче организъмът лесно свиква дотам, че престава да ги счита за „чужди“ на тялото си и започва да вижда в тях необходимата принадлежност на народния организъм. Той дотолкова свиква с тях, че във всеки случай вижда в тях необходимото зло и престава даже да мисли за това, че трябва да намери възбудителя на болестта и да го унищожи.

Така и у нас дълго преди началото на световната война организъмът се разяждаше от отрова и в същото време към тази отрова бяха дотолкова привикнали, че никой, с отделни изключения, не се грижеше да открие възбудителя на болестта и да го ликвидира. Предвид изключенията хората понякога се замисляха само над болезнените явления в областта на икономическия живот. Аномалиите в тази сфера понякога привличаха към себе си вниманието, но в редица други области преминавахме напълно спокойно през аномалиите.

А между другото още тогава имаше немалко симптоми на упадък, над които би следвало да се замислим много сериозно.

Що се касае до аномалиите в икономическия ред, то тук се налага да се отбележи следното.

Бурният растеж на народонаселението в нашата държава до началото на войната издигна проблема за достатъчното препитание на Германия и го постави в центъра на всички наши политически и икономически задачи. За съжаление, на нашата държава не ѝ стигаше решителност да застане на единствения правилен път за разрешаване на този проблем. Държавните ни дейци смятаха, че са успели да

изнамерят по-лек и по-евтин път към целта. Отказът ни от политиката на завоюване на нови земи в Европа и вместо това избраната от нас безумна политика на така нареченото мирно икономическо завоюване на земята непременно трябваше да доведат до опасна политика на безгранична индустриализация.

Първото и много тежко последствие от тази политика беше предизвиканото от нея отслабване на селячеството. В тази степен, в която се топеше селското съсловие, в същата степен неудържимо растеше броят на градския пролетариат. В края на краищата, беше загубено всякакво равновесие.

Към това се прибави и увеличаването на неравенството — рязката граница между богатството и бедността. Нищетата и изобилието сега живяха толкова непосредствено близо, че резултатите неизбежно щяха да бъдат трагични. Мизерията и честата безработица започнаха да издевателстват над човека, усилвайки недоволството и озлоблението сред бедняците. Като резултат се усили политическия разкол между класите. Независимо от това, че страната преживяваше епоха на икономически разцвет, недоволството на мизеруващите ставаше все по-голямо. В края на краищата, навсякъде се утвърди убеждението, че „така не може да продължава дълго“. И в същото време хората въобще не си представяха, какво трябва и може да се направи, за да се промени всичко това.

Налице бяха типичните симптоми на дълбоко недоволство, което обикновено на първо време се проявява по този начин.

Още по-лоши бяха симптомите, също произтичащи от това, че се отдаваше прекалено голямо значение на икономическия фактор.

Понеже стопанството се превърна в господар на държавата и понеже парите станаха главно божество, пред което всички и всичко се прекланяше. Старите небесни богове все повече се предаваха в архива; сега ласкаеха само единствения бог-мамон. Започна израждане от най-лош вид — израждане толкова опасно, че нацията вървеше към епоха, свързана с огромни опасности и изискваща от синовете ѝ героизъм. Стана ясно, че Германия върви към този ден, когато само със силата на меча ще може да си осигури парчето хляб и „мирният стопански труд“.

Властта на парите беше, уви, санкционирана и онази инстанция, която, може би, повече от всички беше длъжна да въстане срещу нея: негово величество германският император започна да вкарва в

орбитата на финансовия капитал също висшето дворянство, което можеше да има, разбира се, най-лошите последствия. Вината на Вилхелм II се смекчаваше от обстоятелството, че тази опасност не беше забелязал и самият Бисмарк. Благодарение на вкарването на висшето дворянство в кръгооборота на финансовия капитал идеалните добродетели на практика се подчиняваха на влиянието на силата на парите. Беше ясно, че ако един път се застане на този път, военната аристокрация в най-близко време е длъжна да отстъпи на заден план пред финансовата аристокрация. Паричните операции са по-лесни от военните на боевите полета. Истинският герой, истинският държавен деец не би се съблазнил да се обвърже в тесни взаимоотношения с еврейските банкери. Наградите и отличията за военни подвизи станаха много евтини. Истинският войн сега предпочиташе да се откаже от такива награди. Даже и от гледна точка на чистотата на кръвта този процес също имаше дълбоко трагични последици. Дворянството постепенно се лишаваше от чисто расовите предпоставки за своето съществуване. Значителна част от благородното дворянство сега по-скоро заслужаваше епитета: „неблагородно дворянство“.

Постепенното изчезване на правото на лична собственост и преходът на системата на цялото стопанство в собственост на акционерни дружества представляваха уродлив симптом на икономически упадък.

С това всеки труд като цяло ставаше обект на спекулация от страна на безсъвестните лихвари. Отделянето на собствеността от труда приемаше най-остри форми. Сега празникът беше на улицата, на борсата. Борсаджиите тържествуваха за своята победа и бавно, но непоколебимо взеха в ръцете си целия живот на страната, целия контрол над съдбата на нацията.

Още до началото на световната война чрез посредничеството на акционерните дружества цялото германско стопанство все повече попадеше под контрола на интернационалния капитал. Част от германската индустрия наистина правеше сериозни усилия, за да избегне тази съдба, но, в края на краищата, и тя падна жертва на обединения натиск от страна на алчния финансов капитал, който водеше своята борба с помощта на предания му приятел — марксизма.

Дългата война, която се водеше срещу германската „тежка индустрия“ беше само началото на подчинението на цялото германско

стопанство на интернационалния контрол. Към това подчинение от самото начало се стремеше марксизмът. Но едва с победата в революцията от 1918–1919 г. марксизмът окончателно постигна тази своя цел. Сега, когато пиша тези редове, интернационалният финансов капитал удържа още една победа: той подчини на себе си и германските железници. С това „международната“ социалдемократия вижда още една от своите цели осъществена.

Какво голямо значение започна да придобива у нас факторът икономика и как проникна този предразсъдък в съзнанието на немския народ може да се съди даже само по това, че с приключването на световната война господин Стинес, един от най-изявените представители на немската промишленост и търговия, излезе и открито заяви, че само икономиката би могла да спаси Германия. Този възглед се проповядваше точно тогава, когато Франция, например, виждаше най-главната задача в реорганизирането на преподаването в училищата си в хуманитарен дух и в решителната борба срещу онази грешна мисъл, че съдбата на един народ и една държава не зависи от вечните морални ценности, а от икономическите фактори. Изречението на Стинес причини много беди. То беше подхванато с изумителна бързина и използвано по най-безсъвестен начин от онези шарлатани и невежи знахари, които бяха издигнати от германската революция на най-висши постове.

Един от най-лошите симптоми на разпадане в довоенна Германия беше онази половинчатост, която беше обхванала тогава всички и всичко. Половинчатостта винаги е резултат от собствената неувереност в едно или друго нещо, а също и произтичащата оттук, или от други причини, страхливост. Ние изпитвахме това заболяване поради нашата организация на възпитание.

Организацията на възпитание в Германия притежаваше редица слабости до войната. Възпитанието у нас беше провеждано извънредно едностранно и подготвяше човека само към това да „знае“ много, а не да „умее“. Още по-малко внимание се обръщаше на изграждането на характера на личността, доколкото въобще един характер може да се изгради. Малко се обръщаше внимание на изграждането на чувство за отговорност и съвсем не се наблягаше на възпитанието на воля и решимост. В резултат на това у нас почти не съществуваха силни натури, а извънредно разностранни „всезнайковци“, за каквито нас,

немците, бяха свикнали да ни считат в довоенно време. Обичаха немца заради това, че можеха да го използват за всяко нещо, но малко го уважаваха именно заради слабата му воля. Нима не случайно немецът най-лесно от всички се смесва с другите народи, губейки връзка със своята нация и родина. Нашата забележителна поговорка: „С една шапка в ръка ще преминеш по цялата страна“ — достатъчно говори сама за себе си.

Тази наша покорност беше особено вредна, тъй като определяше взаимоотношенията между поданиците и техния монарх.

Образецът изискваше немецът безпрекословно да одобрява всичко, което Ваше величество благоволи да изрече и категорично не можеше никога и в нищо да му възразява. Но именно тук най-много ни липсваше чувството на гражданско достойнство. Именно в резултат на липсата на това чувство впоследствие загина и монархията като институция.

До нищо добро не можеше да доведе раболепието. Само за подлизурковците и използвачите подобно раболепно отношение към своя монарх можеше да бъде приятно. Това не можеше да се понрави и не се нравеше на честните и непоколебими души. Всички тези „най-верноподанически“ лилипути, готови всяка минута да пълзят в краката на своя монарх и разточител на блага, проявяваха невероятна наглост и безцеремонност по отношение на целия останал свят, особено когато тези субекти можеха да се представят като монополисти на чувствата на монарха, а всички останали грешници и страдалци да представят като противници на монархията. Такива пълзящи червеи — като че ли произлезли от дворянско съсловие или от някакви други съсловия — пораждаха само отвращение и на практика бяха в ущърб на самата монархия. Повече от ясно е, че такива хора в действителност са само гробари на монархията и причиняват голяма вреда особено на самата идея на монархията. Та по друг начин не може да бъде. Един човек, действително способен да се бори за своето дело, никога няма да бъде подлизурко и влечуго. Ако някой е искрен привърженик на монархическия режим, той ще му бъде предан с цялата си душа и ще бъде готов да жертва всичко в името на този режим. Но такъв човек няма да застане на всеки кръстопът и да крещи за своята преданост към монархията, както обичат това да правят господата демократически „другари“ на монархическия строй. Такъв човек, ако

се наложи, ще сметне за свой дълг открито да предупреди монарха за една или друга опасност и няма да сметне за недопустимо да окаже едно или друго въздействие върху решението на монарха. Искреният монархист в никакъв случай не може да приеме, че Негово величество може да прави всичко, което намери за добре, даже и тогава, когато това ще доведе до неблагоприятни последствия. Искреният монархист в такъв случай ще сметне за свой дълг да вземе под своя защита монархията срещу самия монарх. Ако монархическата институция изцяло зависеше от монарха, тогава ще трябва да считаме монархическия режим като най-лоши от всички възможни режими. Защото трябва открито да признаем, че само в редки случаи монарсите са действително изявени мъдреци и образци за силни характери. Колкото и да се мъчим да представим монарсите като най-видните личности, невъзможно е човек повярва. На това може да повярват само професионалните подлизурковци, но честните хора, т.е. най-ценните за държавата, ще отхвърлят с негодувание такава версия. За честните хора историята си остава история, а истината — истина, даже и в тези случаи, когато става въпрос за монарси. Не, съчетанието на велик монарх и велик човек в една личност се случва толкова рядко в историята, че един народ трябва да е щастлив, ако снизходителната съдба му изпрати монарх макар и с относително добри лични качества. По този начин е ясно, че огромното значение на монархическата идея съвсем не е заложено в самата личност на монарха — освен в изключителните случаи, когато небесата пращат на човечеството такъв гениален герой, какъвто е бил Фридрих Велики, или такъв мъдър вожд като Вилхелм I. Но това се случва не повече от един път в столетие. Във всички останали случаи се налага да се констатира, че силата на монархическия режим не е в личността на монарха, а в идеята на монархията. С това и ролята на монарха се превръща само в служебна. Самият монарх в този случай е само едно колело в общия механизъм и е длъжен с цялата си роля на самия механизъм. Той трябва да подчини своите действия на висши цели. Истински „монархист“ е не този, който безмълвно ще гледа как един или друг монарх действа в ущърб на тези висши цели, а този, който сметне за свой дълг да направи всичко възможно, за да избегне това. Ако се съгласим, че идеята на монархизма се изчерпва със „свещената“ личност на монарха, то ще

попаднем в такова положение, че даже и лудия монарх не бива никога да се сменя.

За това сега е необходимо да се говори на глас, тъй като в последно време отново тихомълком започват да действат някои от факторите, които не малко направиха, за да погубят монархията. Преправяйки се на наивни, някои господа с вдигнато чело се кълнат в името на „своя крал“, като напълно забравят, че именно те в най-критичната минута дезертираха от лагера на монархията по най-безсрамен начин. Не стига само това, но и тези господа имат още наглостта да наричат с лошо име и онзи немец, който не е склонен да пее с тях в един глас. А кои са, всъщност, тези настоящи герои? Това са същите тези страхливи зайци, които през 1918 г. масово се разбягаха при вида на окървавените превръзки. В този момент те преспокойно предоставиха на „своя“ крал собствената му участ, а самите те побързаха да сменят мечовете си с бастунчета за разходка, да вържат на врата си неутрални вратовръзки и да направят всички останали необходими манипулации, за да могат да се пъхнат в тълпата в ролята на „мирни граждани“. Тези храбри борци за монархия изчезнаха за секунди тогава от повърхността. А ето сега, когато благодарение влиянието на действията на други хора революционните бури утихнаха, когато отново стана безопасно да вдигнеш наздравица за „своя“ крал, сега тези „слуги и съветници“ на короната отново нямат нищо против да вдигнат глава. Сега отново с нетърпение очакват момента, когато ще могат отново да се докопат до топлите местенца. Сега предаността към монархията отново бликаше от тях с всичка сила. Сега те отново са пълни с енергия, вероятно, до момента, когато отново на хоризонта ще се покаже първата окървавена превръзка. Тогава тези страхливци отново ще се разбягат като мишки, усетили котка.

Ако самите монарси не бяха виновни за създаването на такива нрави, ние бихме могли само да изразим съпричастието си към тях, че сегашните им „предани слуги“ представляват такива жалки фигури. Нека макар и днес бившите монарси си дадат сметка, че с подобни рицари е по-лесно да загубиш трона си, отколкото да го завоюваш.

Това лицемерие беше само един от логичните изводи, произтекли от възпитателната система у нас.

В това отношение минусите на нашето възпитание се проявяват в най-ужасяваща форма. Единствено благодарение на цялата ни система на възпитание такива жалки хора можеха да играят огромна роля при всички дворове, като на практика постепенно подриваха основите на монархията. Когато впоследствие цялата институция рухна, те духнаха. Напълно естествено: подлизурковците и блюдолизците никога не са склонни да отдадат живота си за монархията. Ако самите монарси не са разбрали това навреме и ако те и сега не желаят да го разберат, то толкова по-зле за самите тях.

В резултат на неправилната възпитателна система неизбежно се достигна до липсата на достатъчно развито чувство за отговорност, а оттук до неумение да се решават правилно основните проблеми от жизнена важност.

Първопричината на това заболяване у нас в голяма степен се корени в парламентарния режим — Неслучайно този режим е възплъщение на безотговорността в нейния чист вид. За съжаление обаче, тази болест беше проникнала във всички клетки на живота и най-много във всички клетки на нашето държавно управление. Навсякъде хората бягаха от отговорност и затова с най-голямо желание се спираха на полумерките и полурешенията. Мярката за лична отговорност за взетите решения ставаше все по-микроскопична.

Достатъчно е да си припомним каква позиция заемаха и заемат отделните наши правителства по отношение на много в голяма степен вредни явления от обществения живот. Припомнете си това и веднага ще ви стане ясно до какви ужасни резултати води тази всеобща половинчатост, този страх пред отговорността.

Ще взема няколко примера от многото.

Прието е, както е известно, пресата да се нарича „велика държава“. Особено обичат този епитет журналистическите кръгове. И действително, значението на печата е огромно. Ролята на печата е невъзможно да бъде преоценена. Нали именно на печата се пада задачата да продължи възпитанието на хората вече на зряла възраст.

Читателите на нашата преса могат да бъдат разделени на три групи:

първо, онези, които вярват на всичко прочетено;

второ, онези, които не вярват на нищо от прочетеното;

трето, онези хора с мозъци, които умеят да се отнесат критично към прочетеното и съответно да си правят своите изводи.

В цифрово отношение първата група е най-голяма. Тя се състои от основната маса от народа и затова представлява най-примитивната в идейно отношение част от нацията.

Втората група читатели в цифрово отношение е по-малка. Една част от нея се състои от елементи, които по-рано са принадлежали към първата група, а след това в резултат на дълъг опит са се разочаровали и са отишли в другата крайност: сега те не вярват на нищо, „стига да е напечатано във вестника“. Те ненавиждат всички вестници и или въобще не ги четат, или безкрайно се възмущават на съдържанието им, приемайки, че всички вестници са само лъжа и измама. Да си имаш работа с такива хора е много трудно, понеже те са настроени с недоверие и тогава, когато става въпрос за истина. Тези хора са почти изцяло изхабени за каквато и да е положителна работа.

Третата група в цифрово отношение е най-малка. Тя се състои от истински духовно развити личности, на които и вродените качества и възпитанието са им дали възможност да мислят самостоятелно.

Тези хора се опитват да си съставят собствено мнение, те подлагат на проверка всичко прочетено и едва след това правят изводи. Такива хора четат всеки вестник критично. Тук на автора на статията не винаги му се пише лесно. Господата журналисти се отнасят хладно към такива читатели.

За хората от третата група не е толкова опасно и няма такова значение всичко, което попада в нашите лъжливи вестници.

Този кръг от читатели отдавна е свикнал да вижда у всеки журналист ненадежден човек, който само по изключение понякога ще каже истината. За съжаление обаче, голямото значение на тези прекрасни личности не е в тяхното количество, а само в тяхната интелигентност. За нещастие, такива хора се броят на пръсти и това е много лошо особено в нашата епоха, когато умът е нищо, а мнозинството — всичко. В нашия век, когато избирателната бюлетина решава всичко, най-голямо значение получава именно първата, най-многочислената група от читатели на вестници, т.е. групата на най-неопитните хора, които лесно вярват на всичко.

Най-дълбоките интереси на народа и държавата изискват да не се допуска народните маси да попаднат в ръцете на лоши, невежи и

нечестни „възпитатели“. Задължението на държавата щеше да бъде в контрола на това възпитание и в системната борба срещу злоупотребите в печата. Държавата трябва да следи особено внимателно вестниците, тъй като влиянието им върху хората е много силно и дълбоко, заради това, защото вестниците говорят ежедневно с читателя. Именно равномерността на пропагандата и постоянното повтаряне на едно и също оказват изключително влияние на читателя. Ето защо в тази област повече от всяка друга държавата би имала право да използва абсолютно всякакви средства, водещи към целта. Никакви викове за така наречената свобода на словото не би трябвало да спрат държавата, която е длъжна да осигури на нацията така необходимата ѝ здрава умствена храна. Здравата държава на всяка цена трябва да вземе в ръцете си това оръжие на народното възпитание и да постави печата в служба на своята нация.

А какво става на практика? Каква умствена храна даваше немската преса на нашето население до войната? Нима това не беше най-силната отрова, която човек може да си представи? Нима не внушаваха на народа ни пацифизъм от най-лош вид в такова време, когато противникът системно и непоколебимо се готвеше вече да хване за гърлото Германия? Нима в мирно време не внушаваше нашата преса на народа съмнения в правотата на собствената му държава и не му подсказваше с това, че в предстоящата борба трябва да се ограничим само с отбрана? Нима нашата преса не обрисуваше на германския народ толкова съблазнително прелестите на „западната демокрация“, че, в края на краищата, благодарение на тази възторжена тирада нашият народ наистина повярва, че той може да довери бъдещето си на някакъв си митичен „съюз на народите“.

Нима нашата преса не помогна с всички сили да се възпита народа в безнравствени чувства? Нима не осмиваше тя най-редовно всякакъв морал и нравственост като нещо остаряло, допотопно, докато най-накрая и народът ни не усвои „съвременния морал“. Нима тя не подронваше системно и упорито основите на държавния апарат дотогава, докато не стане достатъчно само с един удар да се срути цялата институция. Тази преса се бореше с всички средства срещу това народът да не дава на държавата онова, което ѝ принадлежи. Тя беше готова да пусне в ход какви ли не критики, за да унижи армията. Тя редовно саботираше общата военна повинност. Тя наляво и надясно

призоваваше към отказ от военни кредити и т.н. В края на краищата, резултатите от това трябваше някога да се проявят.

Дейността на така наречената либерална преса беше дейност на гробарите на немския народ и германската страна. Какво да кажем за „работата“ на лъжливите вестници на марксисткия лагер. Та нали за тях да лъжат е така необходимо, както за котката да лови мишка. Нали главната им задача е да отровят всяко национално, истинско народно чувство от народната душа и с това да подготвят диктатурата на интернационалния капитал, диктатурата на евреите над немската нация.

Какво предприе държавата срещу това масова отравяне на нацията? Нищо, абсолютно нищо. Един-два смешни указа, един-два закона за глоби, когато вече ставаше въпрос за случаи от извънредна низост. И това е всичко. Държавата се стараеше само по един или друг начин да привлече на своя страна тази заразна преса. За тази цел прибегваха до ласкателства и говореха наляво и надясно за великото „значение“ на пресата, за нейната „ценност“, за „просветителската ѝ мисия“ и т.н. А хитрите евреи слушаха цялото това ласкателство, смеейки се в шепичка, и отговаряха лукаво с галантна благодарност.

Причината за този позорен банкрут на държавата беше не толкова в неразбирането на тази опасност, а по-скоро в господството на възмутителната страхливост, а от тази страхливост неизбежно се раждаше поразителна половинчатост при всички решения и мероприятия. Никой не притежаваше решимост да предложи и приложи сериозни радикални мерки. В тази, както и във всяка друга област хората се увличаха по безсмислени половинчати рецепти. Вместо да ударят змията право в сърцето, те я гъделичкаха и дразнеха и в резултат всичко оставаше по-старому. Повече от това. Влиянието на всички тези вредни фактори само растеше от година на година.

Онази отбранителна борба, която немските правителства водеха с пресата, която тровеше народа и най-вече имаше еврейски произход, не притежаваше никаква последователност и не се характеризираше даже с някакъв намек за решителност. Но преди всичко на тази борба ѝ липсваше определена целеустременост. Държавният „разум“ на господата държавни съветници не беше изобщо в състояние поне малко правилно да оцени значението на сериозната борба срещу еврейската преса, да избере надлежно средствата за тази борба и да

начертае ясен план на кампанията си. Тази борба се водеше без кормило и без платна. Когато някоя вестникарска змия ухапеше болезнено, то тогава се спираше вестника за няколко седмици или даже за няколко месеца, но оставяха гнездото на змията неприкосновено.

От една страна, тук проличаваше безкрайното хитрата тактика на евреите, а от друга — неопитността и глупостта, достойни само за нашите господа тайни съветници. Евреите бяха твърде умни, за да придават на всичките си вестници еднакво настъпателен характер. Не, задачата на една част от еврейската преса бе да създава прикритие за другата ѝ част. На марксистките вестници даваха задача редовно и открито да оплюват всичко свято на човека, да клеветят по най-безсрамен начин държавата и правителството, да насъскват една част от нацията срещу останалата и т.н. В същото време друга част от еврейските вестници, органите на буржоазно-демократичната „мисъл“, си слагаха маската на прословутата обективност, старателно избягваха всички грубости, отлично давайки си сметка, че празноглавковците съдят само по външността и никога не са способни да схванат истинския смисъл на нещата. Използвайки тази слаба черта, буржоазно-демократичните вестници умееха да завоюват за себе си даже и уважение.

За онези, които съдят по външната форма, вестникът „Франкфуртер цайтунг“ е образец на приличие. Нали този вестник никога не употребява груби изрази, винаги отхвърля физическата жестокост, постоянно апелира към борба само с „идейни“ средства. А нали е добре известно, че подобна идейна борба най-много се харесва на най-безидейните. Това е само резултат на недостатъчно образование. Човек се отучва от това, как следва да се възприема природата; той е придобил някакви знания, но изобщо не е способен да ги използва правилно, тъй като тук не са достатъчни само добра воля и прилежност; вродени способности у него няма. Притежавайки само някои зачатъци на полуобразование, такъв човек не разбира законите на природата; не разбира и, че самото съществуване на човека е подчинено на определени вечни закони. Такъв човек не разбира, че в света, където планетите и слънцето се въртят, а луната се върти около планетите и т.н., където постоянно и безусловно силата господства над слабостта и превръща последната в своя послушна слугиня, — няма и

не може да има никакви специални закони за самия човек. Вечните принципи на тази мъдра система определят съществуването и на самия човек. Човек може да се опита да разбере тази закономерност, но да я измени, той не може никога.

Нашите полуграмотници не разбират нищо от това. И ето точно заради „полуобразования“ свят евреите издават своите така наречени „интелигентни вестници“. За този кръг читатели се издават такива вестници като „Франкфуртер цайтунг“ и „Берлинер тагесблат“. Техният тон е настроен към този кръг читатели. И трябва да признаем, че тези вестници постигат целта си. Те избягват да произнесат макар и една груба дума, но в същото време те системно сипват отрова в сърцето — само че от друг съд. Приспивайки читателя със сладката си форма на изложение, внушавайки му увереност, че вестникът преследва само интересите на науката или даже на морала, такива вестници удивително ловко, почти по гениален начин успиват бдителността на читателя и правят с него всичко, което си пожелаят. Спечелили доверието на читателя, тези „прилични“ вестници хитро му внушават мисълта, че останалата част от еврейската преса наистина понякога се „зарива“ в изложения, но по същество тя също преследва интересите на народа и нищо повече. Приспаният читател започва да вярва на това. Той също не одобрява резкия тон на втората част от вестниците, но естествено, решително протестира срещу каквото и да е посегателство върху святостта на „свободата на словото“ — под този псевдоним фигурира, както е известно, онази непрекъсната лъжа и онази предателска отрова, с които хранят нашия народ. Така и се получава, че никой не се решава да излезе открито срещу бандитите от печата. Само се опитай и веднага ще получиш срещу себе си така наречената „прилична преса“. Кажи само една дума срещу най-позорните органи на пресата и веднага всички останали вестници ще се застъпят за тях.

И ето по такъв начин отравата безпрепятствено е прониквала в кръвта на народа ни, а държавата не е намерила сили да се бори с тази болест. В половинчатостта на онези средства, които държавата е прилагала, в тяхната смехотворност са се проявявали грозните симптоми на упадък на държавата. Понеже онази институция, която няма решимостта с всички сили да защитава съществуването си, на практика губи и правото си на съществуване. Всяка половинчатост е

само външна проява на вътрешния упадък. Рано или късно сред проявлението на външния упадък следва и окончателната катастрофа.

Аз не се съмнявам нито за секунда, че сегашното поколение, ако управлява правилно, по-лесно ще се справи с тази опасност.

Сегашното поколение е преживяло много и това е укрепило нервите му, доколкото то въобще е съхранило някакво душевно равновесие. От само себе си се разбира, че и за в бъдеще, само щом се опитаме да се докоснем до което и да е еврейско гнездо и да сложим край на техните злоупотреби с печата, щом се опитаме да вземем от ръцете на врага на народа това оръжие за възпитание на масите и да го предадем в ръцете на държавата, юдеите, разбира се, ще вдигнат страшна олелия. Но аз се надявам, че съвременното ни поколение ще се отнесе към това по-спокойно от нашите бащи. В края на краищата, ухапването от змия въпреки всичко не е толкова страшно, колкото избухването на гранати от 30-сантиметрови оръдия.

Като още един пример за проява на слабост и половинчатост от страна на ръководните ни личности по отношение на въпроси на живот и смърт за нацията ни, може да послужи следното. Както е известно, още по време на дните до войната успоредно с политическото и нравствено заболяване на народа можеха да се констатира не по-малко ужасни симптоми на физическа деградация на народния организъм. Още през тези години и особено в по-големите градове започна да върлува сифилисът. Що се отнася до туберкулозата, то и тя постепенно започна да се разпространява в ужасяващи размери по цялата страна, вземайки многочислени жертви.

И какво се получи, независимо от това, че и в двата случая ставаше въпрос за ужасен бич за нашата нация, държавните ръководители не можаха да намерят сили за някакво сериозно противодействие.

Това особено важи за борбата срещу сифилиса. Те просто капитулираха пред тази беда. Ако се бяхме наканили да се борим сериозно срещу този бич, трябваше да преминем към съвсем други средства. Изобретяването на едно или друго медицинско средство, при това много съмнително, разпространението му по обикновения прекупвачески начин не можеше да изиграе сериозна роля в борбата с такава опасна болест. Тук трябваше преди всичко да се погледне в сърцевината и да се потърсят причините за болестта, а не да се мисли

само за външните ѝ проявления. Причината за разпространението на сифилиса беше заложена преди всичко в проституирането. Ако проституцията не предизвикваше сифилиса, то самите ѝ морални последствия бяха достатъчно ужасни, тъй като те бавно и но неизбежно водеха до израждането и гибелта на народа. Проникването на еврейския дух в областта на половия живот, мамонизацията на тази страна от живота ни неизбежно рано или късно подриват жизнените сили на младите поколения. Вместо здрави деца, продукт на силни човешки чувства, на бял свят се появяват болни деца продукт на търговска сметка. Тъй като е ясно, че нашите бракове са по сметка; любовните инстинкти се удовлетворяват на друго място. Разбира се, за определено време природата може да се управлява, но рано или късно тя ще отмъсти за това. За съжаление твърде късно ще го разберем.

Примерът с нашите благородници най-добре показва до какви тежки последствия води игнорирането на здравите предпоставки за брака. Точно пред нас е резултатът на онези бракове, които, от една страна, са продукт на обществените условия, а от друга, произтичат от чисто финансови разчети. Първият комплекс от причини обуславя слабостите; вторият направо води до отравяне на кръвта. Ако благородникът се ожени за първата му попаднала богата еврейска бакалка, то разбира се, че ще получи и съответното потомство. Така и в двата случая в резултатът се получава израждане.

По този път тръгна и нашият средно статистически гражданин. Резултатите, разбира се, са същите.

Хората се стараят да подминат всички предупреждения, които им разкриват тези опасности, като че ли така ще престанат да съществуват самите опасности. Не, от фактите не можеш да избягаш. А фактът е, че в живота на големите ни градове проституцията играе все по-голяма роля, че в резултат на това сифилисът предизвиква все по-големи опустошения. Най-ярък пример за тези резултати виждаме в заведенията за душевно болни. Но достатъчно нагледни, уви, са тези резултати върху нашите деца. В болестите на децата намират израз греховете на бащите. Все по-разпространените детски заболявания са красноречиво доказателство за това, доколко развратен е половият ни живот.

Възможно е човек по-различен начин да погледне на този факт. Някои въобще не го забелязват или, по-точно казано, не искат да го

забележат, което, разбира се, е най-лесно. Други се вживяват в ролята на светци, възприемат това като абсолютен грях, считат за свой дълг подробно да говорят пред всеки заблуден грешник за святостта на брака и само се молят на бога да обърне внимание на това зло и да сложи край на целия този разврат — по възможност обаче едва след като същите тези престорени набожници остарееят и позабравят за каквото и да е полов живот. Трети си дават отлична сметка до какви ужасни последствия води тази чума, но те само повдигат рамене, тъй като предварително знаят, че нищо не могат да направят и че всичко трябва да се остави да следва естествения си ход.

Всичко това, разбира се, е много лесно и удобно, но не трябва да се забравя, че в резултат на такива „удобства“ загива цяла една нация. Да се осланяме на факта, че и при другите народи нещата са по този начин, не променя с нищо факта, че нашият народ загива. Та нали нещастieto на другите не намалява собствените ни страдания. Въпросът е именно в това кой народ пръв ще се справи с тази беда и кои именно народи, обратно, ще загинат в тази беда.

Точно тук виждаме изпитателното средство, което подлага на проверка стойността на всяка раса. Расата, която не издържи на изпитанието, ще загине и ще освободи място на по-здравата, по-издръжливата раса. Тук става въпрос за проблем, който е неразривно свързан със съдбата на бъдещите поколения. Тук в голяма степен се потвърждава правилото, че греховете на бащите се стоварват като отмъщение до десето коляно.

Греховете срещу кръвта и расата са най-страшните на този свят. Онази нация, която се поддаде на тези грехове, е обречена.

Точно в това отношение положението на предвоенна Германия беше ужасяващо. Какво направихме, за да се борим срещу разпространената се чума, погубваща нашата младост? Какво направихме, за да преодолеем мамонизацията на половия ни живот? Какво направихме, за да се противопоставим на произтичащата оттук сифилизация на целия народ?

Отговорът на всички тези въпроси ще се изясни, когато покажем какво трябваше да се направи.

Преди всичко не трябваше да се отнасяме към този проблем лекомислено; трябваше да разберем, че от неговото разрешение зависеше щастието или нещастieto на цели поколения, че от изхода на

борбата с това зло зависи цялото бъдеще на народа. Ако бяхме го разбрали, то щяхме да преминем към действително сериозна, безпощадна борба срещу това зло. Преди всичко трябваше да съсредоточим цялото внимание на нацията към него. Трябваше да направим така, че всеки да разбере огромната опасност и значението на борбата срещу нея. Хората вникват в тежестта на обстоятелствата само тогава, когато не действат само по принуда, но и са убедени в това — напълно осъзнали необходимостта от конкретни стъпки. Но затова преди всичко трябва да се развие голяма просветителска дейност и да се отстранят всички пречки.

Във всички случаи, когато на пръв поглед става въпрос за неразрешими задачи, преди всичко трябва да се съсредоточи вниманието на народа единствено и само върху този проблем и да бъде направено по такъв начин, като че ли от това зависи съдбата на народа.

Само по този начин може да вдигнеш народа за велики дела, изискващи голямо напрежение на силите.

Казаното се отнася и до отделната личност, когато тя си поставя големи цели. Тя също трябва да си построи план; тя също трябва да преодолява едно след друго препятствия. Във всеки момент тя е длъжна да се съсредоточи на една определена, макар и частична цел. Когато я достигне, тя трябва да се движи по-нататък, докато не изпълни изцяло поставената задача. Който не умее да прави това по план, който не умее поэтапно да се движи към изпълнението на поставената цел, той никога няма да достигне да крайния резултат и непременно ще затъне някъде на половината път. Умението да се бориш за крайната си цел е цяло изкуство. Често това изисква правилно напрежение на енергията. Единствено стъпка по стъпка човек може да преодолее възникналите на пътя му препятствия.

Най-първата предпоставка за всеки успех е тогава, когато ръководителите на делото успеят да покажат на народните маси онзи участък от пътя, който трябва да се премине в даден период, съумеят да концентрират вниманието на народа в този малък участък, който се явява пореден в дадения момент. Трябва да умеят да заразят масите с убеждението, че от частичния успех зависи всичко останало. Умората може да завладее масите, ако те виждат пред себе си прекалено дълъг път. Понякога изпадат в дълбоко отчаяние. Всеки пътешественик постъпва правилно, когато не мисли само за крайната цел на своето

пътешествие, а разделя пътя си на няколко участъка и след това постепенно ги преодолява един след друг. Така той по-бързо ще достигне до крайната си цел и не би се отчаял, че пътят е дълъг. Същото може да се каже и за една нация.

Борбата срещу сифилиса трябваше да бъде представена на народа като главна задача, а не просто като една от задачите. За тази цел трябваше да се прибегне към всички видове пропаганда. С всички средства трябваше да се втълпи в главите на хората, че вредите, които причинява сифилисът, ще ни погубят. Това трябваше да се прави с всички сили — чак до тогава, докато цялата нация се убеди, че от разрешаването на тази задача зависи всичко.

Само след такава дългогодишна подготовка можеше да се прикове вниманието на народа към това зло и да се пробуди в него жертвоготовността. Едва тогава можеше да се премине към редица сериозни постъпки без да се страхуваме от това, че народа няма да ни разбере и няма да ни последва.

За да се преборим с тази чума, са нужни огромни жертви и също толкова огромен труд.

Борбата срещу сифилиса изисква борба срещу проституцията, срещу предразсъдъците, срещу старите вкоренени навици, срещу многобройните стари представи, остарели възгледи и преди всичко срещу фалшивата набожност, вкоренила се в определени слоеве на обществото.

Първата предпоставка за това да имаш макар и само морално право да се бориш срещу проституцията е да бъдат създадени условия, облекчаващи ранните бракове. Вече в по-късните бракове неизбежно е заложено съхранението на институцията, която, колкото и да не ви се вярва, е истински позор за човечеството — институция, която въобще не може да бъде свързана със скромната претенция на човека да се нарича образ и подобие божие.

Проституцията е позор за човечеството, но тя не бива да бъде отстранена чрез морални проповеди, благочестиви пожелания и т.н. Да се отслаби това зло, а след това окончателно да се пребори са нужни ред предпоставки. Първата от тях е възможността за ранни бракове. Главното, което ни е необходимо, е мъжете да встъпват в брак още на младини; жените във всички случаи играят пасивна роля.

Доколко сме навлезли в задънена улица е видно от факта, че често можеш да чуеш от устата на майките на така нареченото най-елитно общество заявления в смисъла, че те биха били много щастливи, ако дъщеря им се омъжи за човек с „вече притъпени рога“. И какво от това? Тъй като хората от такъв тип изпитват по-малко недостиг, отколкото младите, то е повече от ясно, че нашата невеста лесно ще си намери такъв безрогов Зигфрид. Е, тогава и поколенията, разбира се, ще носят отпечатъка на този брак по сметка. По-нататък би трябвало да отчетем факта, че у нас се ограничава раждаемостта, което пречи на природата да осъществява естествен подбор, тъй като у нас се смята, че всяко новородено, колкото и да е хилаво, трябва да продължи да живее. Като вземете пред вид всичко това, ще си зададете въпроса: защо у нас въобще съществува брачната институция? И с какво бракът се различава от проституцията. Нима нямаме повече никакви задължения към бъдещите поколения? Нима не е ясно, че децата и внуците ни ще трябва да проклинат лекомислено престъпното отношение към онова, което се явява не само естествено право, но и естествен дълг към човека?

Така пред очите ни културните народи постепенно вървят към гибелта си.

Необходимо е да се разбере, че и бракът не е самоцел, че той трябва да служи за по-велика цел — размножаване и съхраняване на вида и расата. Само в това се заключава истинския смисъл на брака. Само в това е великата му задача.

Само по това, доколко браковете изпълняват тази задача, може да се съди за степента на нормалното положение. Ранните бракове са правилни заради това, че само младите съпруги имат достатъчно физически сили да създадат здраво поколение. Логично е, че за ранните бракове е необходимо да има редица социални предпоставки, извън които не може и да се мисли за ранен брак. Достатъчно е да се вземе предвид макар и проблем като жилищния, за който така безрезултатно се бори нашата „социална“ република. Нима не е ясно, че дори само тежките жилищни условия силно съкращават числото на браковете и увеличават проституцията?

Същата печална роля играе политиката ни по отношение на работната заплата. Щом като не обръщаме достатъчно внимание на

въпроса за възможността бащата на семейството да го издържа, то е ясно, че това прави невъзможни ранните бракове.

Действителната борба срещу проституцията ще стане възможна едва тогава, когато променим радикално цялата социална обстановка и създадем всички предпоставки, необходими за ранните бракове. Ето първото, което трябва да направим, за да пристъпим към разрешаване на този проблем.

Второ, ние трябва да изтръгнем от сферата на възпитанието цяла поредица от недостатъци, върху които почти не се замисляме. Преди всичко трябва да се създаде баланс между умственото и физическото възпитание. Това, което у нас сега се нарича гимназия, е насмешка над гръцкия ѝ първообраз. У нас съвсем са забравили, че здравият дух живее само в здраво тяло. Това правило е абсолютно вярно в прилагането му към основната част от народа, а отделните изключения не играят съществена роля.

В довоенната епоха имаше години, когато тази истина беше напълно забравена. Цялото внимание беше съсредоточено изцяло върху „духа“ и съвсем забравяха за тялото. Хората смятаха, че именно такава представа за възпитанието съответства на величието на нацията. Това, разбира се, беше грешка, която много скоро започна да отмъщава за себе си. Съвсем не е случайно обстоятелството, че болшевишката вълна никъде не е намирала такъв отклик, както именно там, където глада и недохранването довеждаха населението до израждане: в средна Германия, Саксония, в Рурския басейн. Във всички изброени области така наречената интелигенция не оказваше никакво сериозно съпротивление на еврейската болшевишка болест. Първо, защото и самата интелигенция в тези райони физически се израждаше благодарение на същата нужда и, второ, тъй като и въпросът за възпитанието и там беше поставен ненормално. Изключителната грижа за възпитанието единствено на „духа“ прави напълно неспособни висшите слоеве на обществото ни да се задържат, а още по-малко да си пробият път в такива зони на развитие, когато не „духът“ решава, а — юмрукът. Ако човек е физически слаб, то често благодарение на това той става и страхлив.

Изключителното предимство на духовното развитие и пренебрегване на физическото често води още в ранна младост до преждевременно пробуждане на половите представи. Юноша, който

калява тялото си със спорт, придобива желязна сила, и в същото време чувствените му потребности са по-малко, отколкото на юноша, който се храни само с духовна храна, седи само над книгите и т.н. Рационалното възпитание трябва да вземе всичко това под внимание. Правилно приложеното възпитание е длъжно да вземе предвид и факта, че физически здравият човек ще подхожда със съвсем други потребности към жената, отколкото тези преждевременно изпортени и изтощени млади хора.

Целият подход на възпитанието трабваше да бъде поставен така, че свободното време на младежта да се използва за физически упражнения. Нашият юноша не трябва свободно да се шляе по улиците и кината, а трябва след работния ден да посвещава останалото време на закаляване на организма си, тъй като животът ще предяви към него големи изисквания. Задачата на възпитанието на нашето юношество трябва да се състои не в напompването му с ученически премъдрости, а именно в това, за което говорихме по-горе. Трябва да се сложи край и на този предразсъдък, че въпросите за физическото възпитание са лична работа на всеки отделен човек. Не, това не е така. Не и не може да бъде лична работа тогава, когато е в ущърб на бъдещите поколения, а може и на цялата раса.

Едновременно с физическото възпитание е необходимо да се започне борба и срещу моралното зло.

По същество целият ни обществен живот е изключителен развѣдник на полови съблазни и дразнители. Ако се загледате в програмата на кината, вариетата и театрите ни, няма да можете да отречете, че това далеч не е онази храна, от която се нуждае юношеството ни. Афишите и плакатите прибѣгват до най-ниските начини за възбуждане любопитството на тълпата. На всеки, който не е загубил способността да разбира психологията на юношеството, му е ясно, че всичко това причинява огромен морален ущърб на младежта. Тежката атмосфера на чувственост, господстваща навсякъде у нас, неизбежно предизвиква у едно момче такова въображение, което би трябвало да му е напълно чуждо. Резултатите от такъв тип „възпитание“ се налага да бъдат констатирани сега, за съжаление, на всяка крачка. Младежта ни узрява твърде рано и затова остарява преждевременно. В съдебните зали често можете да чуete ужасяващи неща, които дават ясна представа за това, колко непочтен е животът на

14–15 годишните ни юноши. Какво чудно има в това, че сифилисът се разпространява и сред тази възраст. Нима не е страшно да видиш как проститутките от големите градове дават първите уроци по брачен живот на тези още съвсем млади, физически слаби и морално развратени момчета.

Който наистина желае да се бори срещу проституцията, е длъжен преди всичко да помогне за отстраняването на идейните ѝ предпоставки и на онази антиморална култура на големите градове, която е истински бич за юношите. Разбира се, че по този повод ще се вдигне огромен шум, но не трябва да му се обръща внимание. И ако не измъкнем младежта ни от блатото, което я обкръжава, тя неизбежно ще потъне в него. Който не желае да види цялата тази мръсотия, той на практика ѝ помага и сам се превръща в съучастник в постепенното проституиране на бъдещите поколения, от които зависи бъдещата съдба на нацията ни. Тази пречиствателна работа трябва да се предприеме във всички области. Това се отнася за театъра, изкуството, литературата, киното, пресата, плакатите, изложбите и т.н. Във всички тези сфери се налага да се констатира явлението на разпадане и загниване. Едва след основно почистване ще можем да накараме литературата, изкуството и т.н. да служат на една велика морална държавна и културна идея. Необходимо е целия ни обществен живот да се освободи от спарената задух на съвременната еротика, необходимо е да се прочисти атмосферата от всички противоестествени и безчестни пороци. Тук ръководеща идея трябва да е системната грижа за физическото и морално здраве на народа ни. Правото на индивидуална свобода трябва да отстъпи на заден план пред дълга за съхранението на расата.

Едва тогава, когато проведем всички тези мероприятия, би могло да се каже, че сега и чисто медицинската борба срещу тази болест може да донесе известен успех. Но и тук полумерките ще бъдат недопустими, и тук ще се наложи да се вземат радикални и тежки решения. Да се лишат инвалидите от възможността за размножаване и създаване на дефективно потомство е справедливо. Системното прилагане на това правило би било една от най-хуманните мерки. Това ще бъде варварство по отношение на нещастниците, станали жертва на неизлечими болести, но ще бъде благодеяние за останалото население и за бъдещите поколения. Преходните страдания ще продължат, може

би, един век, а след това ще ни благославят за тези мерки в продължение на хилядолетия.

Борбата срещу сифилиса и нейната прародителка проституцията е една от най-трудните задачи на човечеството. Тя е трудна, защото става въпрос не за разрешаването на един или друг частичен проблем, а за отстраняване на цял комплекс от явления, които неизбежно предизвикват сифилис. Физическото заболяване в дадения случай е резултат на заболяване на моралните, социалните и расови инстинкти.

Ако от страх или от мързел не поведем тази борба, то какво ще се случи с народа ни след петстотин години? Ясно е, че тогава сред нас ще се намерят неколцина, за които ще може да се каже, без да се предизвика порицанието на господата, че са създадени по образ и подобие божие.

Сега да видим как в стара Германия са се борили срещу всички тези ужасни явления. Изследвайки спокойно този въпрос, се налага да стигнем до печални изводи. В правителствените кръгове, разбира се, осъзнаваха, че тази болест предизвиква голяма опасност, въпреки че не си даваха ясна сметка до какви пагубни последствия тя води. Но мерките за борба срещу това зло бяха под всякаква критика. Вместо към радикални реформи те прибегнаха към напълно жалки мерки. Правителството не се обърна към корена, към основната причина за заболяването, а остана само на повърхността на явлениято. Започнаха да подлагат проститутките на медицински преглед, организираха някакъв надзор над тях, в отделни случаи заболялата проститутка я изпращаха в лазарет. От там Излекувана, тя отново излизаше на улицата и продължаваше да заразява сближилите се с нея мъже.

По-късно, както е известно, въведоха „специален параграф“, който забраняваше половото сношение на болните и недоизлекуваните. Сама по себе си тази мярка е правилна, но на практика тя почти не можеше да бъде осъществена.

Нещастната женица, станала жертва на такъв тежък случай, избягваше да се появява в съда в качеството си на свидетелка срещу лъжеца, който ѝ беше откраднал здравето. Това е напълно разбираемо, като се отчита нивото на нашето, по-точно казано, нейното възпитание и, като не се пропуска факта с какви морални неприятности за нея е свързано всичко това. В края на краищата жената най-малко печели от това дали ще бъде осъден виновния или не. Така или иначе тя ще бъде

заобиколена от презрението на обществото двойно повече, отколкото мъжът. Накрая си представете положението на жената, която е заражена с мръсна болест от собствения ѝ съпруг. Какво да се постъпи? Да отиде да обжалва в съда? Що се отнася до случаите, в които пострадалият е мъж трябва да се има предвид следното. В по-голямата си част той се сближава с проститутка след обилна употреба на алкохол. Той е в такова състояние, когато не му е до това да мисли за здравето на своята „възлюбена“. Това добре го знаят болните от сифилис проститутки и именно поради това тези нещастници се стараят да разберат мъжа точно тогава, когато той се намира в това непривлекателно състояние. В резултат се получава така, че впоследствие заболялият и при голямо напрежение на паметта не може да си спомни коя е именно жената, която го е оцастивила. Това е разбираемо, ако се случи в град като Берлин или даже Мюнхен. В десетки хиляди случаи става въпрос за пристигналите от провинцията, които така оглушават от шума и трясъците на големите градове, че стават неспособни да си дават сметка в обкръжаващата ги среда.

Накрая кой може да е напълно сигурен здрав ли е или е болен? Нима не познаваме хиляди случаи на рецидив на болестта, след като болният ни се струва, че е оздравял. И нима такива хора, не подозирайки, не причиняват милиони нещастия на своите близки.

По такъв начин на практика се получава, че реалното действие на особения параграф, предпазващ от заразяване, се оказваше нищожен. До такива нищожни резултати на практика водеше и надзора на проституцията. И накрая лечението на сифилиса и сега не винаги води до постигане на целта.

Само едно е безспорно: независимо от всички тези мерки ужасната болест се разпространяваше все повече. С това най-добре се доказваше безсмислието на всички по-горе описани мерки.

Как можеше да бъде другояче! Всички тези мерки бяха напълно недостатъчни и даже направо смешни. Не се предприемаше нищо срещу моралното проституиране на народа. И въобще нямаше никаква обмислена система от мерки.

Онзи, който беше склонен да се отнася към тази опасност повече или по-малко лекомислено, можем да го посъветваме само едно: подробно да се запознае със статистиката за разпространение на тази ужасна болест. Сравнете статистическите данни за последното

столетие. Замислете се поне за малко какъв ще бъде ходът на развитие по-нататък. Трябва да си абсолютно магаре, ако при запознаването с тези данни не ти настръхне кожата.

Слабостта и половинчетостта, които довоенна Германия прояви, трябва да се разглеждат от нас като нагледно доказателство за започвалата у нас разруха. Това бяха явни признаци за политическа и морална деградация.

Ако държавата няма сили да организира борба за здравето на народа, с това тя губи правото си да съществува в света, в който борбата е водещо начало.

Това право остава само за силните и „монолитните“, а не за слабите и „половинчатите“. Трудните условия на съществуване не ти дават право на лентяйстване и нерешителност, способни да погубят една велика нация. Ако една нация не се бори за своето съществуване, то тя не е толкова велика, за да съществува на света. Да бъде силна, мощна и решителна е дълг на всяка страна пред народа си, така както и народът трябва да поддържа една такава страна.

Един от нагледните признаци за постепенна разруха на империята още в довоенната епоха беше системното, почти планирано понижение на културното ниво на нацията, при това, разбира се, под култура разбирам съвсем не това, което у нас наричат цивилизация. В моите очи съвременната цивилизация по-скоро е истински враг на културата, понеже това в най-добрия случай е псевдоцивилизация, ако въобще тук е уместно да се говори за каквато и да е цивилизация.

В навечерието на XX век в областта на изкуствата започнаха да се появяват тъжни симптоми, напълно непознати за Германия. Разбира се, и преди в някои случаи може да се констатират отделни примери на извратен вкус. Но тогава ставаше въпрос само за отделни случаи на художествени грешки — резултат на творчески търсения, на които бъдещите поколения можеха да придават някаква историческа ценност. Много от нещата в тази област можеха да се смятат за спорни, но като предмет на спор те имаха право на съществуване, което не може да се каже за сегашната деградация и извращение на вкусовете. В навечерието на XX век не може да става дума за такова нещо. Тук имаме работа не с грешки, а с идейни израждания. Тук става въпрос за конкретно културна извращение, сигнализиращо предстояща политическа катастрофа под влияние на болшевизма.

Болшевизмът в изкуството е единствената възможна форма болшевизмът да се прояви в културния живот, тъй като само тук той може да си позволи безгранични извращения и уродливи форми.

На който такова заявление му се струва странно и даже несправедливо, съветваме го най-внимателно да се запознае с изкуствата на страните, които са имали щастието да бъдат болшевизирани. Последвайте съвета ни и ще се убедите, че продуктите на ненормалната фантазия на такива загинали хора, като „кубисти“ и „дадисти“ са официално признати за изкуство в тези страни. Даже в продължение на кратък период от съществуването на Баварската съветска република можехме да забележим същия феномен. И в Бавария можеше да се забележи, че всички официални плакати, вестници, рисунки и т.н. носиха белезите не само на политически, но и на общественокултурен упадък и разложение.

Разбира се, преди 60 години не можехме и да си представим политическа катастрофа с такива размери, каквато преживяхме сега. По същия начин и елементите на културната разруха преди 60 години бяха къде по-слаби, отколкото симптомите на разрухата, изродили се в кубизма в началото на XX век. Преди 60 години неща като изложба на така наречените „преживявания“ на дадаистите бяха напълно немислими. В тези времена организаторите на подобна изложба щяха да бъдат прибрани в някоя лудница. В наши дни такива субекти даже оглавяват цялото художествено общество. Преди 60 години такава чума не можеше да възникне, тъй като общественото мнение не би търпяло това, а държавата веднага би предприела мерки. Управниците на държавата са длъжни да се борят срещу това, лудите да оказват влияние върху духовния живот на целия народ. Да предоставиш „свобода“ на такъв вид „изкуство“, означава да си играеш със съдбата на народа. Денят, в който такъв вид изкуство намери широко признание, ще се превърне в съдбовен ден за цялото човечество. В такъв ден може да се каже, че вместо прогрес на умственото развитие на човечеството, е започнал неговият регрес. Трудно е даже да си представим всички страшни последствия от такова „развитие“.

Струва си само от тази гледна точка за секунда да се замислим върху резултата на развитието ни за последния четвърт век и с ужас ще се убедим колко далеч назад сме се върнали по този страшен път. Където и да погледнеш, навсякъде виждаш зачатъците и зародишите на

болести, които рано или късно неизбежно ще доведат културата ни до гибел. Всичко това разкрива симптоми на непрекъснат процес на гниене. Горко на онези народи, които не умеят да се справят с тези болести!

Такива заболявания отдавна могат да се констатира в Германия почти във всички области на изкуството и културата. Във всички области на културата като че ли преминахме най-високата си точка и се намираме на пътя на регреса. Театърът ни очевидно вървеше надолу и още в довоенна Германия той щеше напълно да изчезне като фактор за културно развитие, ако държавните ни театри тогава не оказаха съпротивление на проституирането в изкуството. Ако се абстрахираме от тези и някои други изключения, то ще стигнем до убеждението, че сцената ни се е срутила толкова ниско, че по-добре за народа е напълно да престане да посещава подобни театри. Нима не е нечувано, че в тези „храмове на изкуството“ не можехме въобще да пуснем нашата младеж, заради което бяхме принудени открито да заявим в някакви странни плакати: „входът е забранен за младежи на еди коя си възраст“.

Само помислете, нали главната задача на тези храмове на изкуството трябва да е на първо място възпитанието на младежта! Нима театрите съществуват заради това да подслаждат преситения живот на старците. Ето че доживяхме да станат необходими такива предпазни мерки. Какво ще кажат великите драматурзи от старите времена относно такива „предпазни мерки“ и най-вече относно условията, които предизвикаха необходимостта от прилагане на подобни мерки? Как пламенно по този повод би изнегодувал Шилер! С какво възмущение би обърнал глава Гьоте!

На кои са Шилер, Гьоте или Шекспир за героите на най-новата немска поезия? От гледна точка на тези господа Шилер, Гьоте и Шекспир са хора, напълно остарели, отживели, и не само това, отдавна вече „надминати от новите поети“. Най-характерното за описаната епоха е не само това, че нейните герои сами фабрикуват единствено мръсотии, но и това, че те се стараят непременно да овъргаят в мръсотията всичко онова, което е било истински велико в миналото. В такива епохи винаги сме принудени да констатираме аналогични явления. Колкото по-жалки и гнусни са произведенията ръчна изработка на една такава „нова“ епоха и на нейните дейци, толкова по-

омразни за тях са свидетелите на предишното истинско величие и достойнство. Тези дейци с охота ще изтръгнат от паметта на човечеството неговото минало. Тогава няма да има с какво да се сравни съвременната мръсотия и цялата „нова“ гадост може да бъде представена за „изкуство“. Колкото по-жалка и бездарна е новата институция, толкова по-старателно се опитва да изтръгне от паметта на хората всички следи от миналото. И обратното. Всичко хубаво и силно, което може да ни предостави съвременността, ще се старее да продължи родословието на великите завоевания на миналото. Силното и хубавото не се страхува, че ще избледнее, ако започнат да го сравняват с миналото. Напротив, самото то се старее да извика в паметта и да освежи представите на новите поколения всичко онова забележително и велико, което е било в миналото. Да отрича миналото величие, всичко, което човечеството преди е постигнало, да ненавижда миналото — на това е способен само онзи, който не може да даде нищо ценно и велико на света, и в същото време се напъва да докаже, че е подарил на човечеството бог знае какви дарове.

Всичко това може да се каже не само за „новаторите“ на културното поприще, но и за политиката. Новото революционно движение винаги ще се отнася към старите форми с толкова по-силна омраза, колкото е по-незначително самото движение. Стремещт да представиш собствения си недъг за нещо много велико ражда сляпата омраза към всичко наистина велико от миналото. Например. Ясно е, че докато живее славата на Фридрих Велики, славата на Фридрих Еберт не може да стане особено голяма. Героят на двореца „Сансуси“ се отнася към бившия бременски кръчмар така както слънцето към луната. Луната свети само тогава, когато слънцето залезе. Ето защо всичките ни „луни“ преследват с омразата си слънчевата слава на великите хора. В политическия живот неведнъж е ставало така, че ако съдбата даде властта в ръцете на една политическа нула, то тази нула проявява невероятна енергия, за да оклевети миналото и да го залее с мръсотии. И в същото време това нищожество пуска в ход всички крайни средства, за да не допуска макар и най-малката критика по негов адрес. Като най-добър пример може да послужи съвременното законодателство за „защитата“ на германската република.

Ето защо, ако чуете, че някое учение, миоглед, политическо или икономическо движение безразборно опорочава миналото, то трябва да

знаете, че този факт е достатъчен да изисква от вас внимание и известно недоверие. В повечето случаи тази омраза е доказателство за нищожеството на онези, които я сеят. Нерядко това говори и за глупави намерения. Истински благотелното за човечеството движение няма да се откаже безразборно от миналото, а ще използва за своето строителство най-силните елементи на стария фундамент. Силното движение няма да се засрами да признае, че прилага стари истини. Та нали цялата човешка култура, а и самият човек е резултат на единна верига на развитие, а брънките на тази верига са изковани от цели поколения, от които всяко следващо продължава делото на предишните. Целта на истинската революция не се съдържа в това да разруши всичко старо, а да отстрани лошото и остарялото и да продължи да строи по-нататък върху тези елементи от фундамента, които са все още годни.

Само така може и трябва да се приема прогресът на човечеството. Иначе светът никога не би излязъл от хаоса. Всяко ново поколение ще започне да отрича и отхвърля миналото и първата предпоставка за новото строителство ще се счита разрушението на онова, което е направено от всички предишни поколения.

Най-лошата черта на нашата култура в довоенните години не беше само в пълната импотентност на художественото и културно творчество, но и в онази омраза, с която се стремяха да изхвърлят в калта миналото. Почти във всички области на изкуството и особено в театъра и литературата в навечерието на XX век у нас не само че не създаваха нищо ново, но и виждаха задачата си в това да подронят и да осквернят всичко старо. Наляво и надясно крещяха, че тези и тези велики произведения от миналото са вече „надминати“, като че ли тази нищожна епоха на нищожни хора е способна да надмине нещо.

В тази връзка се налага отново да напомним за страхливостта на тази част от народа ни, която, веднъж получила образование, е длъжна открито да застане срещу опозоряването на културата. От чиста страхливост нашата интелигенция не се решаваше да направи това. Тя се боеше от възгласите на „апостолите“ на болшевишкото изкуство, които, разбира се, по най-гнусен начин се нахвърляха върху всеки, който не желаше да види перлата в произведенията на тези господа. Интелигенцията се подчини на онова, което ѝ се струваше неизбежно. Не само това. Хората започнаха да се страхуват, че тези

полумошенници-полуглупаци ще ги упреknат в неразбиране на изкуството. Като че ли отказа да разбереш продукцията на дегенератите и наглите лъжци може да бъде позорно за честния човек. Тези, ако позволите да ги нарека, новатори имаха на разположение много просто средство да докажат колко са „велики“ творенията им. Всичко напълно неразбираемо и направо налудничаво в произведенията им го рекламираха пред изуменото човечество като продукт на „вътрешни преживявания“. По този евтин начин господата избягваха всякаква критика. Страхувайки се да не я обвинят в неразбиране на „новото“ изкуство, интелигенцията мълчаливо се примиряваше с най-гнусните насмешки над изкуството и в края на краищата тя по същество загуби всякакви обективни критерии на художествените оценки.

Всичко това несъмнено беше един симптом на настъпващата враждебна епоха.

Друг печален симптом беше следният.

През XIX век градовете ни все повече загубваха характера на центрове на културата и все повече се превръщаха в места на стълпотворение на хора. Съвременният пролетариат на големия град почти няма връзка с града, в който временно пребивава. Това е така, защото работникът приема града само като място за временно пребиваване и за нищо друго. Отчасти това произтича от цялата социална обстановка, принуждаваща човека отново и отново да си сменя местожителството, и по такъв начин не му дава възможност истински да се обвърже със своя град. Но от друга страна, причината за това явление трябва да се търси и в факта, че съвременният ни град все повече загубва своето културно значение и се става все по-беден на културни ценности.

Още през епохата на освободителните войни Германия е имала няколко големи градове и дори и те са били малки по размер. Малкото съществуващи тогава и наистина големи градове са играли преди всичко ролята на резиденции и в това си качество са представлявали известна културна ценност, а и външно са били художествено завършени. Ако сравним тогавашните градове, наброяващи над 50 хиляди жители, с настоящите със същото количество жители, то ще видим, че тогавашните градове са притежавали наистина големи научни и художествени съкровища. Когато в Мюнхен са били само 60

хиляди жители, този град е бил един от най-важните художествени центрове на Германия. Сега почти всяко фабрично градче наброява толкова жители, а понякога и няколко пъти повече, и въпреки това няма даже намек за ценност от такъв род. Това са само наети казарми за живеене и нищо друго. При такива черти на съвременните градове не може да възникне никаква интимна връзка с дадения център. Нито един човек няма да почувства особена привързаност към един град, който с нищо не се различава от другите, в който няма нито една интимна индивидуална черта и където най-старателно се избягва всичко онова, което макар и малко напомня изкуство.

Не само това. От гледна точка на ръста на населението даже големите ни градове са относително бедни по своите художествени ценности. И тези градове все повече се нивелират. В края на краищата те представляват същата картина като нещастните фабрични градове, само че в увеличен размер. Онова, което новата история е прибавила към културното им съдържание, е напълно недостатъчно. Всъщност всичките ни градове живеят за сметка на славата и съкровищата на миналото. Опитайте да вземете сега от Мюнхен всичко онова, събрано при Людвиг I, и вие с ужас ще видите колко нищожно малко е това, което сме получили като художествени произведения след него. Същото може да се каже за Берлин и за повечето големи градове.

Но най-съществено е следното. Нито един от нашите големи градове не притежава такива паметници, които биха господствали над целия град и които могат да бъдат разглеждани като символ на цялата епоха. Съвсем други са древните градове. Там всеки град е притежавал по някой особен паметник, който е бил монумент на неговата гордост. Античните градове са се характеризирали не с частни постройки, а с паметници, представляващи общо достойние — паметници, които са били предназначени не за дадена секунда, а за векове. В тези паметници са се възплъщавали не просто богатствата на отделен човек, а величието на обществото. Ето защо в античния град отделният жител действително се е привързвал към своето местожителство. Античният град е притежавал такива притегателни средства, за които ние няма сега ни най-малка представа. Жителят на този град е имал пред очите си не повече или по-малко жалките къщи на отделните земевладелци, а разкошни здания, принадлежащи на цялото общество. В сравнение с

тези забележителни постройки собствените къщи са имали само подчинена роля.

Ако сравним огромните размери на държавните здания на античните градове с тогавашните им жилища, то ще се изумим с каква сила е подчертаван принципът на приоритет на обществените постройки. Ние и сега се любуваме на отломките и руините на античния свят, но не трябва да се забравя, че това са руините на неголеми магазини и държавни постройки, т.е. руините на такива постройки, принадлежали на цялото общество, а не на отделни лица. Даже в късната история на Рим на първо място по разкош са били не вилите и дворците на отделните граждани, а храмовете, стадионите, църковите, акведуктите, топлите източници, базиликите и т.н., т.е. постройките, които са били собственост на държавата, на народа.

Дже германското средновековие се е придържало към този ръководен принцип, макар и художествените представи на тази епоха да са били съвсем различни. Онова, което в древната епоха е намирала израз в акропола или Пантеона, сега приема формата на готически храм. Тези монументални постройки са се издигали като исполини над сравнително малкото количество дървени и тухлени къщички на средновековния град. Те и сега се издигат над съвременните жилищни казарми и поставят отпечатък си на цялата външност на града. Храмовете, кулите, кметствата, мюнстерите изразяваха стила на тогавашната епоха и в последна сметка произхождаха от древната епоха.

Е, погледнете какво жалко съотношение има сега между държавните постройки и частните домове. Ако съвременен Берлин бъде постигнат от съдбата на древния Рим, то нашите потомци би трябвало да стигнат до извода, че най-големите ни здания са или универсални магазини, собственост на евреите, или грамадни хотели, собственост на цяла група хора. Сравнете съотношението, което съществува макар и в Берлин между държавните постройки и зданията, собственост на финансите и търговци.

Самите средства, отпускани за строителство на държавни здания, са абсолютно нищожни и направо смешни. Ние не строим здания за векове, а в повечето случаи за моментните потребности. Не може и да става въпрос за някаква по-висш смисъл. Нали берлинският дворец за своето време е бил построен за по-висши цели, отколкото да кажем

сегашната ни библиотека. За построяването на един броненосец отпускате 60 милиона. За построяването на зданието на новия Райхстаг, първото разкошно здание на републиката, което би трябвало с векове да бъде от значение, не дадохме даже половината от тези средства. Когато възникна въпросът как да бъде украсено зданието отвътре, то великото събрание постанови, че не трябва да се използват камъни, защото и гипсът ще стигне. Впрочем, този път господата парламентаристи бяха прави: на хора с гипсови глави не им отива да седят между стени, украсени с камъни.

На нашите градове не им достига именно това, което е особено ценно за народа. Не трябва да се учудваме тогава, че народът ни не намира онова в съвременните ни градове, което го няма. Нещата неизбежно стигат до пълното занемаряване на градовете. Пълната безучастност на съвременния жител на големия град към съдбата на своя град е само израз на това занемаряване.

Всичко това е симптом на нашата културна деградация и общия ни крах. Епохата ни се задушавя в незначителни въпроси от незначителна „целесъобразност“ или, по-точно казано, — в робство на парите. Сега вече не се налага да се учудваме, че такава обстановка не оставя място за героизъм. Съвременността жъне само онова, което си е посяла неотдавна изминалата епоха.

Всички тези симптоми на разруха в последна сметка са резултат на неправилен мироглед. От тази неправота произтече неувереността на хората в тяхната оценка и отношение към тези или други големи въпроси. Оттук и цялата тази половинчатост и колебание, започвайки от проблема за възпитанието. Всеки се страхува от отговорност, всеки е готов страхливо да се примири с онова, което счита за вредно. Празните приказки за „хуманност“ станаха модерни. Никой не се решава да се бори с болезнените явления. Щадим отделни хора и в същото време принасяме в жертва бъдещето на милиони.

Положението в религията показва доколко надалеч е стигнал този процес на разруха. Тук също липсва предишния единен здрав и цялостен възглед върху нещата. Бедата не е в това, че някои предишни поклонници от църквата открито се отлъчиха от нея. Много по-лошо беше това, че количеството на равнодушните се увеличаваше със страшни размери. И католиците и протестантите имаха специални мисии в Азия и Африка с цел да завербуват туземците на сраната на

своята религия — с малък успех в сравнение с успехите на мохамедантската религия. Но вербувайки поклонници в Азия и Африка, религията в самата Европа губеше милиони преди убедени поклонници, които сега или се отказваха от религията въобще, или тръгваха по своите особени пътища. Не можем да не признаем такива резултати за лоши, особено от гледна точка на нравствеността.

Също трябва да отбележим и усилящата се борба срещу догматите на всяка църква. Каквото и да си говорим в наши дни набожните не могат да минат без догматични обреди. Широките слоеве на народа не се състоят от философи: за повечето хора вярата често е единствена основа на морално-нравствения мироглед. Пуснатите в действие заместители на религията не доведоха до успех. Само от това следва, че е нецелесъобразно да заменяме старите религиозни вярвания с тези заместители. Но ако искаме религиозните учения и вярата действително да господстват над умовете на широките маси на народа, то сме длъжни да се стремим към това религията да се ползва с безусловен авторитет. Загледайте се към обикновения ни живот и неговите условия. Стотици хиляди умствено добре развити хора ще преживеят отлично и без тези условия. За милиони хора тези условия са напълно необходими. Каквото за държавата са основните закони, това за религията са нейните догми. Само благодарение на догмата религиозната идея, поддаваща се на най-различни тълкувания, ще придобие определена форма, без която няма вяра. Извън определените догмати на църквата религията би си останала само философски възглед и нищо повече. Ето защо борбата срещу догматите на църквата е примерно същото като борбата срещу основните закони на държавата. Последната води до държавна анархия, а първата — до религиозен нихилизъм.

На политика преди всичко му се налага да мисли не толкова за това, че дадената религия има или няма един или друг недостатък, а за това имали с какво да се замени тази макар и несъвършена религия. И докато у нас няма по-добър заместител, само глупакът и престъпникът ще започне да разрушава старата вяра.

Немалка отговорност носят и онези, които смесват религиозните възгледи с земните дела, и по такъв начин само изострят ненужният конфликт между религията и така наречените точни науки. Въпреки дългата борба победата почти винаги е на страната на точните науки.

Религията неизбежно претърпява тежки загуби в очите на всички онези, които не могат да се издигнат по-високо от чисто външното знание.

Но най-голяма вреда носят онези, които злоупотребяват с религията за чисто политически цели.

* * *

Не е възможно да се намерят достатъчно резки думи срещу тези жалки мошеници, които правят от религията политически далавери. Тези нагли лъжци с цял глас — за да ги чуе целият свят — крещят своя символ на вяра. Но вярата не им е нужна, за да умрат за нея, а посредством нея да се устроят по-добре в живота. Те ще продадат цялата си вяра, ако това го изисква един или друг политически ход, обещаващ съответната земна награда. Заради десет парламентарни мандата те ще се обединят с марксистите, които са смъртни врагове на всяка религия. А за Министерския портфейл ще се обединят със самия дявол, ако у последния няма достатъчно погнуса да изгони по-надалече такива „защитници“ на религията.

Ако в довоенна Германия в религиозната сфера имаше достатъчно неприятни симптоми, то това трябва да се припише на злоупотребите, които си позволи християнската партия. Нима това не е безсрамие — да построиш цялата си позиция на отъждествяване на католическата вяра с една определена политическа партия?

Тази фалшификация имаше съдбоносни последствия. Отделни никому ненужни „политици“ си осигуриха по този начин парламентарни мандати и при това църквата понесе огромна загуба.

Цялата нация трябваше да плаща за това. В тази епоха основите на религията и без това се разклатиха, тъй като навлязохме в такъв период, когато всичко бе несигурно и когато приближаваше катастрофа за всички традиционни понятия на морала и нравствеността.

Това също бяха пукнатини в народния ни организъм. Те можеха да се окажат не особено опасни до момента, когато настъпи мига на изпитанието. Но тези пукнатини неизбежно ще доведат до съдбовни последствия в такъв момент, когато всичко се решава от вътрешните сила и устойчивост на народа.

Внимателното око не може да не забележи, че и в политическата сфера се забелязват опасни явления, които, ако не се отстранят или поне намалят, също неизбежно ще доведат до разпадането на държавата.

За всеки, който имаше очи, за да вижда, беше ясна пълната безсмисленост както на вътрешната, така и на външната политика на Германия. Политиката на компромиси на пръв поглед като че ли потвърждаваше старите принципи на Бисмарк, който беше казал, че „политиката е нищо друго освен изкуство да постигаш възможното“. Но между Бисмарк и канцлерите след него имаше малка разлика. В техните уста тези думи звучаха по-различно. Бисмарк е искал да каже само това, че за постигане на определена политическа цел всички възможности са добри и от всички трябва да се възползваме. Приемниците му започнаха да тълкуват думите в смисъл, че Германия може най-тържествено да се откаже от която и да е политическа идея. Големи политически цели за тези държавници в дадения период от време като че ли не съществуваха. Затова им липсваха основите на завършен миروглед, липсваше им елементарно разбиране на законите на развитието, определящи хода на политическия живот.

Разбира се, В Германия се намериха хора, които виждаха колко безидейна и хаотична е политиката на държавата, които си даваха сметка, че такава слаба и несериозна политика непременно ще доведе след себе си неблагоприятни последствия. Но тези хора бяха встрани от активната политика. Официалното ръководство на правителството беше безгрижно. Политиката на големите държавни дейци в други страни — да кажем, Чембърлейн старши — за тях тя никога не е съществувала, както и не съществува досега. Тези хора, от една страна, са прекалено глупави, а от друга, притежават огромно самочувствие, за да се учат на нещо от другите.

Още преди войната за много хора беше ясно, че точно това учреждение, чието предназначение е да въплъщава и укрепва държавата, на практика се превърна в фактор за неговото отслабване. Говорим за парламента, за райхстага. Тук идеално се допълваха страхливостта и пълното отсъствие на чувство за отговорност.

Често ни се налага да слушаме глупавите приказки, че „от времето на революцията парламентаризмът в Германия е загубил своето голямо значение“. От такава оценка следва, че сякаш преди

революцията нещата са стояли по-добре. И наистина, парламентарната институция не може да донесе нищо друго освен вреди и тези щети бяха налице още тогава, когато мнозина имаха капаци на очите, а останалите съзнателно си затваряха очите, за да не виждат. Ако Германия е претърпяла толкова тежък крах, то вината е в парламентаризма. Това че Германия не е претърпяла катастрофа още преди това, не е благодарение на райхстага, а на онова съпротивление, което в довоенните години още представляваше могилата на немската нация.

От всички тези многобройни безчинства, които райхстага причиняваше на държавата, ще се спра само на един пример, който произтича от самата същност на тази безотговорна институция на всички времена. Имам предвид нечуваната половинчатост и слабост на цялото политическо ръководство на съдбините на държавата както в областта на вътрешната, така и на външната политика. Вината за тази половинчатост е преди всичко в райхстага. А нали именно тази половинчатост беше главната причина за нашата политическа катастрофа.

Всичко, което макар и малко зависеше от парламента, която и област да вземем, — навсякъде бе проникнала половинчатостта.

Слаба и половинчатата беше външната ни политика. Желаете ли мир, ние всъщност поддържахме курс на война.

Слаба и половинчатата беше политиката ни към Полша. Дразнихме поляците, но не нанесохме нито един сериозен удар. В резултат на това не получихме победата на немците и не постигнахме помирение с поляците. За сметка на това враждебните отношения с Русия се изостряха.

Слаба и половинчатата беше политиката ни по отношение на елзас-лотарингския въпрос. Обстоятелствата изискваха да ударим с юмрук по главата на френската хидра, а след това да направим елзасците равноправни. Не направихме нито едното, нито другото. Та ние не можехме да направим това, понеже в редовете на най-големите ни партии стояха големи измамници — например господин Ветерле от партията на центъра.

Всичко това беше повече или по-малко търпимо, ако жертва на тази половинчатост не беше станала онази сила, от която зависеше цялото съществуване на нашата държавата — имам предвид армията.

Само това, което направи така наречения „германски райхстаг“ в тази област, е напълно достатъчно проклятията на немската нация да го преследват за вечни времена. Водена от най-низки мотиви, тази партийно-политическа парламентарна паплач изтръгна от ръцете на народа ни защитното оръжие на страната, което трябваше да се превърне в опора за свободата и независимостта на държавата. Ако сега можеха да се открият безчислените немски могили на фландрийските равнини, щяха да възстанат окървавените тела на стотици хиляди германски синове, паднали в жертва на безсъвестността на тези парламентарни престъпници, които изпратиха младежта ни на смърт без да й дадат възможност навреме да получи надлежна военна подготовка. Отечеството плати с живота на тази прекрасна младеж, с недъзите на милиони само заради това няколко стотици измамници на народа да могат свободно да се занимават с политическите си мошеничества, с шантажи или в най-добрия случай с тъпоумни експерименти с живота на народа.

Докато евреите чрез марксистката и демократична преса разпространиха по целия свят пресловутата лъжа за германския „милитаризъм“ и с това утежиха положението на Германия, марксистките и демократичните партии в райхстага с всички сили пречеа на необходимата реорганизация на военните ни сили. На всички бе ясно, че ако избухне война, ще се наложи цялата нация да се бори. Като че ли беше голямо престъпление да се тормози армията с реорганизация. И все пак тези престъпници успяха да накарат милиони немци да отидат на фронта, без да са получили достатъчна военна подготовка. Но даже и да се абстрахираме от нечуваната безсъвестност на парламентарните мошеници, бе ясно, че недостатъчно добре обучените войници можеха да ни доведат до погром още в началото на войната. Ходът на военните действия многократно потвърди наличието на такава опасност.

Загубата на войната за свобода и независимост на немската нация беше единствено в резултат на половинчатостта и слабостта в подготовката на военните ни сили — половинчатост, която проникна във всички области на нашия живот още в предвоенните години.

* * *

Не давахме достатъчно обучени новобранци на сухопътната армия. Във флота също господстваше половинчатост. Престъпниците се стараеха да лишат и това важно оръдие на националната защита от главните му ценности. Още по-лошо бе това, че отровата на половинчатостта проникна и в самото ръководство на флотата. Във флота се затвърди тенденцията всичките ни военни кораби да бъдат построени така, че размерите им винаги да отстъпват пред размерите на аналогични кораби, собственост на англичаните.

На практика малките размери на немските кораби означаваха, че и бързоходството и въоръжението на тези кораби бяха съответно по-малки. Фразите, чрез които се опитвах да прикрия този факт, разкриваха печалния недостатък на логиката в онези сфери, които отговаряха за това преди войната. А именно: започнаха да ни успокояват, че материалът, от който ние, немците, правим пушките си, толкова превъзхожда английския материал, че 28-сантиметровата ни пушка не отстъпва ни най-малко по сила пред английската пушка от 30.5 см.

Като че ли от това следваше съвсем друг извод. Ако е така, то трябваше да произвеждаме пушки от 30.5 см, понеже целта ни бе да станем по-силни от противника, а не само да изравним силите си с него. Иначе за какво ни беше да получим за сухопътните войски 42-сантиметрова мортира? Нали немската ни 21-сантиметрова мортира беше по-силна от всичко дотогава съществуващи френски далекобойни оръдия. А що се отнася до крепостите, те вероятно биха се поддали на оръдия и от 30.5 см. За щастие, ръководството на сухопътната войска не повтори грешката на ръководството на флота.

Отказът от борбата за превъзходство в бързоходството на флота и в силата на артилерийския огън беше най-тясно свързан с така наречената „идея за риска“. Отказвайки се от тези предимства, ръководството на флота се отказа от настъпателна тактика и от самото начало се ограничи в отбранителната си тактиката. Но с това сами завързахме ръцете си и се лишихме от възможности за успех, тъй като настъплението винаги е било и ще остане най-добрата тактика.

По-бързоходният и по-добре въоръжен кораб винаги ще успее да използва превъзходството си, за да постъпи противника си от по-далечно разстояние. За редица наши крайсери беше мъчително да се убедят в това по време на войната. Доколко неправилна е политиката

на ръководството на морското ни ведомство бе видно още от това, че по време на войната ни се наложи по най-бързия начин да превъоръжим старите кораби и да въоръжим по-добре новите. Ако по време на морския бой в Скагерак немските кораби притежаваха такава водоизместимост, въоръжение и бързоходност като английския флот, навярно щяхме да потопим корабите на противника, които в този случай нямаше да издържат превъзхождащите сили на нашия огън, тъй като 38-сантиметровата ни граната е по-силна от английската.

През това време Япония избра друга тактика. Японците се придържаха към принципа, че всеки построен от тях нов кораб трябва да има макар и неголеми предимства в сравнение с който и да е аналогичен кораб на противника. Вследствие на това японците можеха да приложат настъпателна тактика.

Ръководството на флота безспорно прояви известна парламентарна ловкост в мирно време, когато ставаше въпрос да се получат съответните средства за построяването на флота. Но заради това впоследствие язвата на парламентаризма проникна също и в процеса на самото построяване на флота, където трябваше да се ръководим от чисто военни, а не от парламентарни съображения. Слабост и половинчатост, недостатъчна логичност в мисленето, сега характерни за парламентаризма като институция, за съжаление оцветиха цялата дейност на морското ни ведомство.

Сухопътната армия, както вече отбелязахме, се предпази от този принципно грешен идеен ход. Лудендорф, тогава само полковник в големия генерален щаб, започна отчаяна борба срещу престъпната половинчатост и слабост, които проявяваше райхстага при разглеждането на всички въпроси, свързани с организацията на сухопътната армия. Ако борбата, която този офицер проведе тогава, въпреки всичко се окажа напразна, то вината за това носи, от една страна, парламента, а от друга, в още по-голяма степен, райхсканцлера Бетман-Холвег, който се държеше по най-безобразен начин. Но това разбира се не е пречка за действителните виновници за германската катастрофа да стоварят отговорността на човека, който единствен навреме и достатъчно решително се обяви срещу пренебрегването на коренните интереси на нацията. Една измама повече или по-малко — не е ли все едно за тези родени измамници.

Когато се замислиш до какви безсмислени жертви доведе престъпното лекомислие на тези безотговорни субекти; когато пред очите преминават безбройните сакати хора; когато си спомниш за безграничния позор, за безбройните страдания, които ни постигнаха, и когато още и още един път си кажеш, че всичко това все пак е резултат от престъпните действия на шепа безсъвестни кариеристи, докопали министерски портфейли, — тогава всички тези субекти не ще ги наречеш по никакъв друг начин освен мошеници, негодници и престъпници. За какво съществуват в речниците ни тези думи, ако не за характеристика на подобни мерзавци. Ами че в сравнение с тези предатели на нацията който и да е сутеньор още може да се нарече човек на честта.

Когато ставаше въпрос за беди, които се набиха на очи, тогава за тях се говореше открито. В този случай не скриваха горчивата истина дори и от широките маси. Във всички останали случаи срамежливо премълчаваха злината, а понякога направо отричаха съществуването ѝ. И това го правеха и в случаите, когато само откритото поставяне на въпроса най-вероятно можеше да доведе до някакво разрешение. Управляващите в държавата не си даваха сметка какво значение има пропагандата. Само евреите разбираха, че умната и добре поднесена пропаганда може да превърне в представите на народа самият ад в рай и обратно. Евреят го разбираше и действаше в съответствие с това, а немецът или по-точно правителството нямаше ни най-малка представа за това.

За това си платихме по време на войната.

По-горе изложихме редица отрицателните явления. Можехме да представим още стотици други недостатъци. Трябва да се има предвид, че в довоенните години много предимства се противопоставяха на тези недостатъци. Ако разсъждаваме справедливо, то трябва да признаем, че мнозинството от недостатъците ни са свойствени и за другите народи, докато те не притежаваха предимствата ни.

Най-голямото ни предимство бе, че нашият народ повече, отколкото всеки друг европейски народ, се стремеше да съхрани националният характер на стопанството си и, независимо от някои лоши предзнаменования, в настоящето се подчиняваше на интернационалния финансов контрол в по-малка степен от другите страни. Наистина това предимство криеше в себе си известни

опасности; точно то се превърна в един от най-важните фактори, довели впоследствие до световната война.

Ако се абстрахираме от това и от някои други обстоятелства, то ще стигнем до извода, че довоенна Германия притежаваше три от най-големите преимущества, сами по себе си образцови, и в известно отношение издигаха Германия на недостъпни висоти.

Това се отнася към формата на управление и към изражението, което тази форма на управление получи в Германия през новата епоха.

Тук можем свободно да се абстрахираме от личните качества на отделните монарси. Те бяха хора и, разбира се, имаха човешки слабости.

Ако не сме снизходителни към човешките слабости, тогава трябва да се отчаяме от света. Пробвайте да подходите с тези критерии към най-видните представители на настоящия ни режим. Ясно е, че от гледна точка на личните качества на тези хора, те не отговарят даже на най-скромните изисквания. Който би се заел да съди за „достоинствата“ на германската революция по личните качества на онези „водачи“, които революцията от ноември 1918 г. дари на Германия, той би трябвало да покрие главата си с пепел и да изгори от срам, предчувствайки унищожавашата присъда, която ще ни произнесат бъдещите поколения. Защото по никакъв начин няма да можем да затворим устата на бъдещите поколения със специалния закон „за защита на републиката“ и те ще разкрият всичко онова, което ние сега мислим за нашите, ако разрешите да ги наречем, „вождове“ и за техните повече от съмнителни добродетели.

Няма съмнение, че монархията странеше от известни слоеве на нацията, и преди всичко от широките народни слоеве. Причината за това беше, че нашите монарси не винаги се заобикаляха от най-далновидните и честни хора. За съжаление понякога те обичаха повече обкръжението на ласкателите, отколкото на честните и непоколебими хора. Това особено вредеше в такива времена, когато народната психология се променяше много бързо и народът започваше да се отнася скептично към старите придворни традиции на монархията. Така например, в навечерието на XX век на обикновения гражданин оставаше не с особено добро впечатление, когато видеше принцесата да язди с военна униформа. Изглежда, че в двореца изобщо не си даваха сметка за това, колко неприятно въздейства подобно зрелище,

защото в противен случай те не биха допусkali такива паради. Неприятно действаше и не напълно искрената филантропия, проявяваща се от придворните кръгове. Ако например някоя принцеса понякога се отидеше в обществен стол, за да опита обедът, предназначен за бедните, и после обявеше, че той е превъзходен, то може би в миналото това се харесваше на масите, но в началото на ХХ век отблъскваше. Всички много добре съзнаваха, че височайшата особа не разбира простия факт, че идването ѝ е било предизвестено и този ден обедът е бил приготвен по съвсем друг начин, отколкото обикновено. Народът прекрасно разбираше това и то му беше достатъчно.

Хората само се смееха, но понякога и се дразнеха от такива неща.

Надсмиваха се и над постоянните писания във вестници колко умерен живот води монархът ни, колко рано става, как работи с пот на челото от сутрин до вечер, а пък колко е недостатъчно оскъдно се храни при това. Народът беше вече израсъл. Много малко го интересуваше това колко точно яде монархът му. Никой не оспорваше правото на монарха да се храни обилно. Никой не искаше да го лишава и от необходимото време за почивка. Хората искаха нещо съвсем малко: монархът им да бъде честен и мъжествен човек, да пази достойно честта на нацията и добросъвестно да изпълнява задълженията си на управник. Старите приказки не носеха полза, а само вреда.

Всичко това беше само дреболия. Лошото беше това, че в широките кръгове се беше вкоренило убеждението: за нас е все едно, защото всичко се решава навърха, затова не трябва да се грижим за нищо. Докато правителството водеше наистина правилна политика или поне беше въодушевено от добри желания, още беше половин беда. Но бедата щеше да дойде, ако на мястото на старото добро правителство дойдеше ново, по-неподходящо. В този случай безволевата покорност и детинската вяра бяха вече причина за тежка беда.

Въпреки това, както вече казахме, наред с тези слабости Германия имаше и редица безспорни предимства.

Монархическата форма на управление осигуряваше известна стабилност на цялото ръководство на държавата. Тя подбираше висшите носители на властта от кръга на честолюбивите политици. Монархическата институция отдавна се ползваше с уважение и

авторитет. Второто ни предимство беше това, че Германия притежаваше изключителен корпус от държавни чиновници. И, най-накрая, третото и главно предимство беше това, че армията ни беше над които и да е партийно-политически задължения. Към това трябва да се прибави и предимството, че образът на едноличния монарх все още будеше и засилваше чувството за лична отговорност — във всеки случай в много по-голяма степен, отколкото в онези страни, където носителите на властта се сменяха с кинематографска бързина. Всичко това взето заедно придаваше на немската администрация порядъчност и чистота, признати от всички. Накрая и културното значение на монархията беше огромно за немския народ. То напълно превъзхождаше всичките ѝ недостатъци. Немските резиденции все още бяха големи художествени центрове, което не можеше да се каже за сегашната ни потънала в материализъм епоха. Това, което немските князе са направили за изкуството и науката през XIX век, беше образцово. Във всеки случай нашата съвременност въобще не можеше да става за сравнение.

Но най-важния от положителните фактори от този период, когато разпадането на народния организъм прогресираше все още бавно, беше разбира се армията. Неслучайно омразата на всички врагове на Германия беше отправена преди всичко към нашата армия, главна защитница на свободата ни и националното ни самоутвърждаване. Армията ни по това време беше най-могъщата школа за цялата немска нация. Най-добрият паметник за старата ни армия беше констатирането на онази истина, че всички врагове я ненавиждаха, преследваха я с оскърбления, замерваха я с кал, но заедно с това се страхуваха от нея. Че армията ни беше главната опора за свободата и главната ни защита пред властта на борсата, беше видно от това с каква жажда версалските лихвари се нахвърляха преди всичко именно върху нея. Ако не беше могъществото на армията ни, версалската примка много по-рано би се затегнала около шията на народа ни. Ако трябва напълно точно да се каже с какво именно немският народ е задължен на своята армия, то това може да се изрази с две думи: с всичко! В нашата армия се възпитаваше чувството за отговорност в такъв период, когато това свойство стана рядкост, когато всички се стараеха да бягат от отговорност, вдъхновявайки се преди всичко от примера на парламента, който беше образец за пълно отсъствие на

каквато и да е отговорност. В нашата армия се възпитаваше чувството за лично мъжество в такъв период, когато страхливостта свирепстваше навсякъде и когато готовността да се пожертваш в името на общото благо се разглеждаше почти като глупост, а за умен се смяташе само онзи, който най-вече мислеше за собственото си „аз“. Нашата армия беше онази школа, в която немецът се учеше да вижда благото на народа в неговата сила и единство, а не в лъжливите фрази за интернационално братство с негрите, китайците, французите, англичаните и т.н.

Нашата армия възпитаваше у човека решителност в такъв период, когато символ на времето беше отсъствието на решителност и вечни колебания. Армията учеше на това, че определена заповед е винаги по-добра от пълното отсъствие на твърди указания.

Това беше вече нещо в период, когато съмнителни умници даваха тон. Вече в това беше парчето на истинската здрава народна мъдрост, от която нямаше и следа да остане, ако армията ни не беше непрекъснат източник на здраве. Сравнете това с сегашната просто ужасяваща нерешителност на управляващите ни кръгове. Настоящите ни управляващи намират в себе си сили да проявят решителност само тогава, когато става въпрос за подписване на някой нов договор, който ни е продиктуван и цели нашето разоряване. Когато става въпрос за някой нов грабеж на Германия, тогава правителството бързо се решава да подпише „споразумение“, като в същото време, разбира се, се освобождава от всякаква отговорност. В тези случаи „отговорните“ управляващи изпълняват ролята на обикновени парламентарни стенографи, които винаги записват само онова, което им диктуват.

Нашата армия възпитаваше хората в идеализъм и в чувство на преданост към великата родина в такъв период, когато всички около нас са затънали в алчност и материализъм.

Нашата армия ни възпитаваше в преданост към идеята за национално единство в такъв период, когато около нас се водеше класова борба. Единствената грешка, може би, беше въвеждането на институцията от волнонаемни с едногодишна служба. Това беше грешка, защото тук се нарушаваше принципа на безусловно равенство и хората с по-добро образование отново попадаха в донякъде обособено положение, междувременно когато в интерес на делото беше обратното. И без това висшите ни слоеве се бяха достатъчно

откъснали от народа. Особено благотворно влияние би оказало на армията, ако в нейните редици нямаше такова разделение. Беше грешка, че не въведохме този принцип. В армията ни дотолкова преобладаваше доброто, че малкото ѝ недостатъци отстъпваха на заден план.

Но най-голямата заслуга на старата ни армия беше, че тя не допускаше доминацията на принципа „на мнозинството“ над ролята на отделната личност, че умната глава в редиците ѝ се ценеше повече отколкото мнението на „мнозинството“. В противовес на еврейската демократична идея за сляпото преклонение пред „количеството“ нашата армия твърдо отстояваше вярата в отделните гении. Ето защо само в нея тогава се възпитаваха такива хора, които най-много ни бяха нужни. От армията излизаха истински мъже. В това време докато наоколо растяха безволеви същества и баби, армията всяка година пускаше 350 хиляди млади хора в разцвета на силите и здравето си — хора, които през двегодишната си служба от неукрепнали юноши се превръщаха в стоманени бойци. Свикнали за две години да слушат заповеди, нашите войници след службата се научаваха и те да заповядват. Стария войник можеше да се познае дори само по походката му.

Такава беше най-добрата школа на немската нация. И не напразно върху нея се изливаше яростната ненавист на всички онези, които от алчност, завист или собствено безсилие се стремяха скъпите им съграждани да остават колкото се може по-обезоръжени. Това, което в своето заслепление или по зла воля не разбираха много немци, останалият свят отлично съзнаваше: немската армия е най-мощното оръдие на немския народ в борбата му за свобода и изхранване на децата му.

Наред с ролята на монархията и ролята на армията трябва да се отбележи и благоприятната роля на несравнимия ни апарат от държавни служители. Германия бе страната на най-добрата организация и най-добрата администрация в целия свят. За нашия държавен чиновник се говореше, че той е старомоден и малко бюрократ. Но в това отношение в останалите държави нещата не стояха по-добре, а даже в известна степен и по-зле. А това, което липсваше на останалите държави, беше онази изумителна солидност на целия апарат и абсолютната неподкупност на чиновниците, които

бяха характерни за Германия. По-добре е чиновникът да бъде малко старомоден, но затова пък безусловно честен и предан на делото, отколкото да изглежда съвсем „модерно“, но затова пък да се отличава с невежество, а и на всичкото отгоре да бъде развратен. Ако сега често ни повтарят, че нашата администрация в довоенно време се състои макар и от добри бюрократи, но затова пък от лоши икономисти, то ние на отговаряме така: нека да ни покажат друга страна в света, която би поставила, да кажем, железопътното стопанство на такава висота, както това бе в Германия. Само на германската революция впоследствие ѝ се удаде възможността с помощта на продължителни усилия дотолкова да разложи този прекрасен апарат, че после вече можеше да го „социализира“, т.е. да отнеме железниците от народа и да ги предаде на интернационалния борсов капитал, действителния вдъхновител на германската революция.

Това, което ярко отличаваше предвоенния апарат на държавните чиновници и цялата администрация беше тяхната независимост от правителството. През това време правителството не оказваше никакъв натиск върху политическите възгледи на немския държавен чиновник. Едва след революцията всичко това радикално се промени. Сега от чиновника се изискват не знания и умения, а само принадлежност към определена партия. Сега не са нужни хора със самостоятелен независим характер: те само пречат.

По такъв начин огромната сила на предвоенна Германия се крепеше върху монархията, армията и държавния чиновнически апарат. От тези три източника държавата черпеше онази сила, която сега най-много ѝ липсваше, а именно държавният авторитет! Истинският авторитет на държавата почива върху всеобщото доверие към държавните ръководители и администрацията, а не върху брътвежите в райхстазите и ландтазите и не върху специални закони, които трябва да „защитават“ републиката от всякаква критика. Всеобщото доверие на гражданите може да бъде резултат единствено от всеобщото непоколебимо убеждение в безкористността и чистотата на правителствените намерения и честността на всички административни органи на страната. Такова доверие се формира едва тогава, когато държавното законодателство напълно отговаря на всеобщото чувство за справедливост, тъй като чрез голо насилие нито една правителствена система не може дълго да се задържи.

Устойчивостта на системата е резултат само от всеобщото доверие в правдивостта и честността на онези, които са призвани да защитават интересите на народа.

И така, макар довоенна Германия бе разяждана то достатъчно тежки вътрешни болести, не трябва да се забравя фактът, че и останалите държави в не по-малка степен бяха заразени от тези болести и въпреки това в критичните мигове издържаха изпитанието, без да станат жертви на катастрофата. Ако си припомним, че заедно с това предвоенна Германия имаше още силни страни, То ние неизбежно ще стигнем до извода, че истинската причина за германската катастрофа следва да се търси някъде другаде. Така и беше.

Най-важната и най-дълбоката причина за разрухата на старата германска империя беше заложената в неразбирането на значението на расовия проблем и неговата велика роля в цялото историческо развитие на народите. Тъй като на големите събития в живота на народа са в резултат не на случайността, а закономерно произтичат само от неудържимия стремеж на всеки народ за съхраняване и размножаване на вида и расата. Хората не винаги си дават ясна сметка за това, но въпреки всичко това е истината.

ГЛАВА XI

НАРОД И РАСА

На света има много истини, на пръв поглед съвсем очевидни, и независимо от това, именно поради тяхната очевидност, хората често не ги забелязват или, във всеки случай, не разбират значението им. Покрай такива самоочевидни истини хората понякога минават като слепи, а след това са извънредно учудени, когато някой внезапно открие онова, което сякаш всички би трябвало да знаят. Накъдето и да погледнеш, има хиляди колумбовски яйца, но Колумбовците в живота се срещат съвсем рядко.

Хората, всички без изключение, всеки ден така или иначе общуват с природата, запознават се с тайните ѝ и си въобразяват, че разбират почти всичко, а всъщност, със съвсем редки изключения, съвсем сляпо минават покрай едно от най-важните явления, свързани със собственото им битие, а именно, те абсолютно не забелязват, че всичко, живеещо на земята, е строго разделено на отделни, затворени в себе си групи, всяка от които представлява отделен род или вид.

И при най-повърхностно наблюдение не може да не забележим този почти железен закон, че макар жизнената енергия на природата да е почти безгранична, формите на размножаването и продължаването на рода и вида са много ограничени. Всяко живо се чифтосва само със свой другар по род и вид. Синигерът отива при синигер, чавката г при чавка, скворец — при скворец, полска мишка — при полска мишка, вълк — при вълчица и т.н.

Това могат да го променят само някои извънредни обстоятелства, преди всичко обстановката на лишаване от свобода или някакви други обстоятелства, които пречат на чифтосването в пределите на един и същи род и вид. В тези случаи природата веднага започва да оказва съпротива, и изразява протеста си или като не дава на тези животни способност за по-нататъшно размножаване, или ограничава раждаемостта на следващите поколения от изроди. В огромното болшинство от случаите природата лишава изродите от съпротивителна сила срещу болестите и нападението на враговете.

Това е напълно естествено.

В резултат на кръстосването на две същества, състоящи се от различни степени на развитие, неизбежно се получава потомство, чиято степен на развитие се намира някъде по средата между степените на развитие на всеки от родителите. Това значи, че потомството ще стои малко по-горе от по-изостаналия от родителите, но в същото време по-ниско от по-развития от родителите. А от това на свой ред произтича, че такова потомство по-късно ще трябва да претърпи поражение в борбата с по-развитите представители на рода и вида. Такова чифтосване е в пълно противоречие със стремежите на природата към постоянно усъвършенстване на живота. Основната предпоставка на усъвършенстването е, разбира се, не чифтосването на висшестоящо същество с низшестоящо, а само победата на първото над второто. По-силният трябва да властва над по-слабия, а съвсем не да се чифтосва с по-слабия и да жертва по такъв начин собствената си сила. Само слабите могат да намират в това нещо ужасно. Тъкмо затова те са слаби и ограничени хора. Ако в нашия живот господстваше именно този закон, това би означавало, че по-високото развитие на ограничените същества става изобщо невъзможно.

Резултатът от този, заложен в цялата природа, стремеж към расова чистота е не само строго разграничение на отделните раси една от друга, но и известната еднородност вътре във всяка от тях. Лисицата винаги си остава лисица, гъсокът — гъсок, тигърът — тигър и т.н.; разлика може да има само в по-голямата или по-малката издръжливост на отделните екземпляри, в по-големия или по-малък ум, възприемчивост и т.н. Но никога няма да срещнем лисица, която би показвала някакви хуманни намерения спрямо гъсока, както никога няма да срещнем котка, склонна към дружба с мишки.

Борбата между едните и другите е резултат не само на вродена вражда, колкото резултат на глад и любов. И в двата случая природата гледа на тази борба с пълно спокойствие и дори с известно удовлетворение. Борбата за прехрана води дотам, че най-слабото и най-болнавото търпи поражение. Борбата на самците заради самка осигурява право и възможност за размножаване само на по-силния. Но винаги и неизменно борбата само подпомага здравето и увеличаването на съпротивителната сила на даден род и вид. По такъв начин борбата е фактор за по-високо развитие.

Ако не беше така, това би означавало, че на нашата земя изобщо би спряло прогресивното развитие. Тогава по-скоро би настъпило обратното. От количествената страна слабото винаги има превес над силното. И ако тази способност за размножаване у двете страни беше еднаква, то след известно време слабото би се разплодило в такива огромни размери, че абсолютно би затъмнило силното. Ето защо природата внася известна поправка в полза на по-силния. Тази поправка природата реализира, като поставя слабото в по-тежки условия за съществуване; по такъв начин природата ограничава слабото в количествен смисъл; нещо повече, природата прави отбор и от това количество и предоставя възможност за размножаване само на най-силните и здрави екземпляри.

Природата е против чифтосването на по-слабите същества с по-силни. Но в още по-голяма степен е против смесването на по-висока раса с по-низшестояща. Такова смесване поставя под въпрос цялата хилядолетна работа на природата над делото за усъвършенстване на човека.

От опита на историята виждаме хиляди примери за това. Историята с ужасяваща яснота доказва, че всяко смесване на кръвта на арийците с по-нискостоящи народи неизбежно довежда дотам, че арийците губят своята роля на носители на културата. В Северна Америка, където населението в огромната си част се състои от германски елементи, в твърде малка степен смесици се с по-низши цветнокожи народи, ние виждаме съвсем други хора и друга култура, отколкото в Централна и Южна Америка, където преселниците, предимно от романски произход, често в много по-голяма степен са се смесвали с туземното население. По същество само този пример би бил достатъчен, за да се установи ясно и недвусмислено влиянието на расовото смесване. Германецът от американския континент, запазил безпримесна чистотата на своята раса, е станал господар на континента, и ще остане такъв до момента, когато падне жертва на позора от кръвосмешението.

По такъв начин може да се каже, че резултатът от всяко кръстосване на расите е:

а/ снижаване на равнището на по-висшата раса.

б/ физически и умствен регрес, а с това и начало на макар и бавно, но системно израждане.

Да се съдейства на такова развитие означава да се греши против волята на всевишния ни вечен творец.

Но този грях се и наказва според заслугите.

Вървейки против желязната логика на природата, човекът изпада в конфликт с онези принципи, на които самият той дължи своето съществуване. Така неговата борба против природата неизбежно го довежда до собствената му гибел.

Тук се налага често да изслушваме истински еврейското по своята наглост и съвсем глупаво възражение на съвременните пацифисти: „Но нали човекът затова е човек, за да преодолява природата!“

Милиони хора безсмислено повтарят тази еврейска нелепост и, в края на краищата, сами се убеждават, че хората могат да „преодолеят“ природата. Какво искат да кажат с това нашите пацифистки глупци, всъщност, не може да се разбере.

Да не говорим за това, че в действителност човекът още в нищо не е успял да преодолее природата; да не говорим за това, че човек в най-добрия случай успява само да разкрие една или друга загадка или тайна на частица от природата; да не напомняме, че в действителност човек нищо не изобретява, а само открива, т.е. с други думи, не той господства над природата, а природата над него и че само след като разкрие отделни закони и тайни на природата, на човек му се удава да застане над онези същества, които са лишени от това познание; да не говорим за всичко това; достатъчно е да констатираме, че никаква идея не е в състояние да преодолее онова, което е предпоставка за битието и съществуването, поне защото самата тази идея зависи само от човека. Но нали от това произтича, че самата идея предполага първо съществуването на човека, а следователно и на всички закони, които служат за предпоставка на появата на човека на земята.

Нещо повече! Та определените идеи са присъщи само на определени хора. Това се отнася преди всичко за онези мисли, които водят началото си не от точното научно знание, а са заложени в света на усещанията и чувствата или, както е прието да се изразяваме сега, в света на вътрешните преживявания. Всички онези идеи, които сами по себе си нямат нищо общо със студената логика, а са чист израз на определени чувства, етични представи и т.н. — всички тези идеи са неразривно свързани със съществуването на човека. Извън тези

свойства на човека, извън неговата творческа сила, извън присъщата му сила на въображението самото съществуване на тези идеи би било невъзможно. Но тъкмо оттук произтича, че именно запазването на определени раси и хора е основна предпоставка за самото съществуване на тези идеи. Оттук бихме могли да направим характерния извод, че който действително с цялото си сърце се стреми към победата на идеята на пацифизма в нашия свят, той трябва с цялото си сърце да се стреми светът да бъде завоюван от немците. Ако стане обратното, то заедно с последния немец ще умре и последният пацифист: по тази причина, че целият останал свят съвсем не се е поддал на противоестествената безсмислица на пацифизма в такава степен, както за жалост нашия народ. По неволя първо би трябвало да водим войни, за да видим след това победата на пацифизма. Казват, че тъкмо към това се стремил американският апостол Уилсън. Поне нашите немски фантасти бяха сигурни в това. Действителните резултати сега са добре известни.

Какво пък! Идеите на пацифизма и хуманизма може би ще бъдат напълно уместни тогава, когато висшестоящата раса предварително завоюва целия свят и действително започне да господства над цялата земя. Ако поставим така въпроса, то идеалите на пацифизма и хуманизма ще престанат да бъдат вредни. За жалост, на практика такъв ход на развитие е трудно осъществим и, в края на краищата, невъзможен.

И така-първо борба, а после може би и пацифизъм! В противен случай би трябвало да кажем, че човечеството е преминало вече през своята кулминационна точка на развитие и че ни очаква не победа на една или друга етична идея, а варварство и в резултат на това — хаос. Който иска, нека се смее, но нали ние знаем, че нашата планета в продължение на милиони години се е носила в ефира без хора. Това напълно може да се повтори, ако хората забравят, че съществуването им е подчинено на безжалостните закони на природата, а съвсем не на измислиците на отделни слабоумни „идеолози“.

Всичко, от което се изумяваме на този свят — науката и изкуството, техниката и откритията — всичко е само продукт от творчеството на малко народи, а първоначално — може би само на една раса. От тях зависи съществуването на цялата ни култура. Ако

тези малобройни народи загинеха, то заедно с тях би отишло в гроба всичко прекрасно в този свят.

Всички велики култури от миналото са загинали само в резултат на това, че творческият народ е отмирал поради отравяне на кръвта.

Причината за тази гибел в крайна сметка се е криела в забравянето на онази истина, че всяка култура зависи от човека, а не обратното, и че по такъв начин, за да се запази културата, трябва да се запази даденият творещ тази култура човек. Но такова запазване изцяло е подчинено на железния закон за необходимостта, на запазване правото на победа от по-силния и по-висшия.

И така, който иска да живее, трябва да се бори, а който в този свят на вечна борба не иска да участва в схватката, той не заслужава правото на живот.

Нека да е жестоко, но е така! Според нас е много по-горчива участта на онзи човек, който си мисли, че е в състояние да надвие природата, но който в действителност само издевателства над нея. В последния случай на природата нищо не ѝ остава, освен да отговори на този човек с болести, нещастия, нищета. Човек, който не разбира законите на расовото развитие и пренебрегва тези закони, лишава сам себе си от щастието, от което би могъл да се възползва. Такъв човек пречи на победното шествие на най-добрата от расите и с това унищожава основната предпоставка на всякакъв човешки прогрес. Такъв човек наподобява безпомощно животно, въпреки че запазва човешките органи на чувствата.

Би било абсолютно празна работа да се спори за това коя раса или кои раси са били първоначални носители на цялата човешка култура, а следователно и носители на онова, което сега означаваме с думата „човечество“. По-лесно е да си отговорим на този въпрос, ако изхождаме само от съвременността. Тук отговорът ще бъде ясен. Всичко онова, което имаме сега в смисъл на човешка култура, в смисъл на резултати от изкуството, науката и техниката — всичко това е почти изключително продукт от творчеството на арийците. От това, разбира се, можем с основание да смятаме, че и в миналото именно на арийците е принадлежала най-високата роля, т.е. че арийците са основоположници на човечеството. Ариецът е Прометей на човечеството. Неговата ясна глава е била надарена с божията искра на гения, на него е било дадено да запали първите светлини на човешкия

разум, на него най-напред се е удало да хвърли ярък лъч светлина в тъмната нощ на загадките на природата и да покаже на човека пътя към културата, научавайки го на тайнството на господството над всички останали живи същества на тази земя. Опитайте се да премахнете ролята на арийската раса за бъдещите времена и може би само след няколко хилядолетия земята отново ще тъне в мрак, човешката култура ще загине и светът ще опустее.

Ако разделим цялото човечество на три групи: 1/ основатели на културата, 2/ носители на културата и 3/ рушители на културата, то представителите на първите две групи ще бъдат, всъщност, само арийците. Именно арийците са създали, така да се каже, фундамента и стените на всички човешки творения. Другите народи са наложили своя отпечатък само върху външната форма и окраската. Всички основни планове за човешки прогрес, всички най-големи камъни, необходими за постройката, — всичко това е дал ариецът. На другите раси е принадлежало само изпълняването на плановете. Вземете следния пример. Ще минат още няколко десетилетия и целият изток на Азия ще нарича „своя“ онази култура, която в действителност не е нищо друго освен съединение на германската техника и старогръцкия дух, както и при нас самите. Само външните форми — поне отчасти — ще носят азиатски характер. Работата не е такава, както си мислят мнозина, че уж Япония прилага само европейската техника, но развива „своя собствена“ култура. Не! В действителност имаме пред себе си европейска култура и техника, само външно боядисани в японски цветове. Действителен основен живот на тази част от Изтока е могъщата научно-техническа работа на Европа и Америка, т.е. на арийските народи, а съвсем не особената „японска“ култура. Външните японски багри на тази култура само повече бият на очи за европейца поради различието им от нашите. В действителност Изтокът може да се развива по посока на общочовешкия прогрес, само като усвоява европейската и американската техника и наука. Само това дава основа за борба за насъщния хляб, за изковаване на оръжие. Само външността постепенно се приспособява към отличителните черти на японците.

Ако допуснем за момент, че например, Европа и Америка са загинали и че по такъв начин се прекратява по-нататъшното въздействие на арийците върху Япония, то за кратко време днешният подем на Япония в областта на науката и техниката може би ще

продължи; но след още малко години изворът би пресъхнал, сегашното културно развитие на Япония би престанало и тя пак би се върнала в онова спящо състояние, от което преди седем десетилетия я пробуди арийската културна вълна. Че съвременното японско развитие има арийски произход, е съвсем очевидно. Но несъмнено е и това, че и във времената на беловласата старина тогавашната японска култура също се е определяла от чужди влияния. Най-доброто доказателство за това е фактът, че в по-късно време японската култура премина през цял период на застой и пълно закостеняване. Това можеше да се случи само защото тя беше загубила основното творческо расово ядро. С други думи, в по-късно време не ѝ достигаше онова външно влияние, което по-рано бе получила от по-висшата раса. Щом като можем да установим, че един или друг народ е възприемал в основни линии своята култура от други раси и е бил в състояние само постепенно да я развива, и е спрял в своето културно развитие, щом като е престанало външното въздействие, то можем да кажем: пред нас е раса, способна да играе ролята на „носителка на културата“, но неспособна да играе ролята на „основателка на културата“.

При по-внимателно запознаване със съдбите на развитите на отделните народи констатираме факта, че всички те почти изцяло първоначално са били само носители на култура, а не нейни основатели.

Почти навсякъде можем да наблюдаваме следната картина на развитие.

Арийските племена — често в числено отношение смешно малобройни — успяват да подчинят чуждите народи. Опирайки се на особените условия, присъщи на дадени територии /степен на изобилност, климатични условия и т.н./ и използвайки по съответен начин голямата работна сила, с която разполагат, арийците пробуждат в покорените народи духовни и организаторски способности, спали досега непробуден сън. В продължение на малко хилядолетия, а понякога само на столетия, арийците успяват да създадат нова култура, на която отначало са присъщи всички вътрешни черти на арийците и която до известна степен се приспособява в горепосочения смисъл към свойствата на земята и към човешките свойства на завоюваните народи. Но след това минава известно време, самите завоеватели започват да нарушават принципа за чистотата на кръвта, към който по-

рано много строго са се придържали; постепенно те започват да се смесват с покорените народи и по такъв начин завършва тяхното собствено съществуване. Както се знае, след грехопадението в рая идва изгонването от рая.

Ще минат едно или две хилядолетия и последните следи от някога господстващия народ ще можем да констатираме само по по-светлия цвят на кожата, получен в резултат на смесването на кръвта на завоювани и завоеватели и по закостенялата култура, донесена някога от по-висшата раса. В кръвта на завоюваните народи са се разтворили всички духовни предимства на предишните завоеватели. В низшата култура на завоюваните народи е угаснал факелът на човешкия прогрес, донесен от по-висшата раса. По-светлият цвят на кожата само леко напомня миналата велика роля на предишните завоеватели, а някои случайно оцелели остатъци от старата привнесена култура само леко озаряват отдавна вече настъпилата нощ в културния живот на тези народи. Тези остатъци от култура ярко светят в нощта на отново настъпилото варварство. Повърхностният наблюдател ще си помисли, че вижда пред себе си продукти от съвременната култура на даден народ, а всъщност, пред него са само отблясъци от миналото.

Понякога в историята се случва някой народ за втори или трети път да влезе в съприкосновение с онази раса, която някога вече е привнесла в него култура, при което нито едната, нито другата страна помнят за предишните срещи. Сега остатъците от кръвта на предишните господари несъзнателно ще потекат срещу отново дошлата висша раса и онова, което преди е могло да бъде само резултат от принуда, сега ще се удава и доброволно. В страната се вдига нова културна вълна и тя оказва благотелното си влияние до онзи момент, когато носителите на културата пак се разтворят сред чуждите народи.

Задачата на историците на световната култура в бъдеще ще се състои не в предаването на голи факти, както за съжаление е у нас сега, а в това да се изследва процесът, който по-горе очертахме в общи линии.

Вече в това малко систематично нахвърляне на историята на развитието на нациите, спадащи към групата „носителки на култура“, може да се види картината на изграждането, влиянието и гибелта на истинските основатели на културата на земята: арийците.

В нашето всекидневие ние виждаме, че всеки гений все пак се нуждае от особен повод или дори от истински тласък, за да може действително да се прояви. Същото може да се каже и за гениалната раса в повседневния живот на народите. В делничния живот често става така, че и един изтъкнат човек ни изглежда незабележителен и обикновен. Но ето, надвисват събития, които докарват едни до отчаяние и ги обезсилват, а на други, които досега са ни изглеждали съвсем посредствени хора, придават нови сили. И ето, че неочаквано за себе си виждаме гениалната натура, която в делничната обстановка съвсем не сме забелязвали. Оттук произхода на поговорката: „Трудно е да бъдеш пророк в собственото си отечество.“

Най-често се случва да наблюдаваме това във военна обстановка. Ето пред нас са съвсем обикновени млади хора, почти момчета. Надвиснали са събития, които с тежестта си са смазали редица хора. Но в същото време са превърнали някои от тези момчета в истински герои. И ние виждаме пред себе си ненадминати образци на хладнокръвие, мъжествена решителност, героизъм. Ако не бяха дошли тези часове на изпитание, то никой може би не би се досетил, че в това голобrado момче се крие истински герой. За да се прояви геният, почти винаги е необходим външен тласък. Ударите на съдбата събарят едни, но срещат стоманената съпротива на други. И ето, превръзката пада от очите ни и светът с изумление вижда пред себе си герой там, където съвсем не го е подозирал. Отначало хората се съпротивляват и не искат да признаят за герой онзи, който външно е изглеждал толкова сходен със средния от тях. Стара история. Това е почти винаги с всички щогоде значителни хора.

Вземете някой голям изобретател. Славата му обикновено датира от деня на направеното от него откритие. Но нали е ясно, че гениалността му е започнала не от този час, когато е направил своето първо откритие, нали искрата на гения несъмнено е живяла в него от самото му рождение. Истинската гениалност винаги е вродено качество, тя не може просто да се възпита в човека, а още по-малко да се научи.

Но всичко това, както вече казахме, се отнася не само за отделния индивид, но за цялата раса. Творческите народи още от самото начало по самата си същност са призвани да творят, макар че повърхностният наблюдател не го забелязва веднага. Външното

призвание и тук се явява само резултат на вече извършени дела. Нали тук и останалият свят не е в състояние да различи гениалността по друг начин, освен под формата на очевидни за всички открития, изобретения, създаване на определени картини, постройки и т.н. И тук също е необходимо много време, докато човечеството признае гениалността на един или друг народ. Както в живота на отделното лице, така и в живота на цели народи са необходими особени условия, та творческите възможности и сили действително да могат да си намерят реално приложение.

Най-ясно виждаме това по съдбата на арийците, т.е. на онази раса, която досега е била и остава главна представителка на културното развитие на човечеството. Щом като съдбата създаде за арийците по-благоприятни условия, присъщите им способности започват да се развиват с по-бързо темпо и приемат форма, разбираема за всички. Арийците започват да основават нови култури, върху които съответно влияние оказват, разбира се, условията на почвата, климата и свойствата на покорените народи. Последното има решаващо значение. Колкото е по-примитивна техниката, толкова по-голяма роля играе човешката работна сила, тъй като с нея тогава се налага да се заместват машините. Ако арийците нямаха възможност да използват работната сила на низшите раси, те никога не биха успели да направят дори първите крачки за създаването на по-висока култура. Също така ариецът не би могъл да създаде онази техника, която сега започва да му заменя приложението на силата на животните, ако на времето не беше съумял да започне да укротява отделните видове животни и да използва за работа тяхната физическа сила. Поговорката „Мавърът си свърши работата, мавърът може да си отиде“ има достатъчно дълбоко основание. В продължение на дълги хилядолетия конят е трябвало да работи за човека, преди да му помогне да заложи основите на онази техника, която сега, след като се утвърди автомобилът, прави излишен самия кон. Ще мине още малко време и конят ще стане абсолютно излишен, а същевременно е ясно, че без работата на коня в продължение на много предишни векове човекът може би съвсем не би могъл да стигне до това, до което сме стигнали ние сега.

За образуването на по-високи култури е било абсолютно необходимо наличието на по-низши раси. Ако ги нямаше, не би имало с какво да се замени недостигът от технически средства, без които по-

високото равнище на развитие изобщо би било невъзможно. Първите стъпки на човешката култура повече са се опирали върху използването на физическата сила на низшите раси от хора, отколкото върху използването на физическата сила на укротените животни.

Едва след като било създадено робството на подчинените раси, аналогична съдба започва да постига също и животните, а не обратното, както си мислят мнозина. Исторически нещата са били такива, че победителите са започнали да впрягат в плуга победения човек и едва след известно време са започнали да впрягат коня. Само пацифистките глупци могат да разглеждат като символна човешката развала, без да разбират, че само така ние сме могли да стигнем до днешната епоха, когато господа пацифистките апостоли изливат пред нас своята мъдрост.

Прогресът на човечеството прилича на изкачване по безкрайно висока стълба. По нея не можеш да се изкачиш другояче, освен като преминеш отначало по по-ниските стъпала. Така и ариецът е трябвало да премине по онзи път, който му е сочала действителността, а съвсем не по този, който може да му подсказе фантазията на съвременния пацифист. Пътищата на действителността са тежки и корави, но само тези пътища водят човечеството към целта. Всъщност, някои мечтатели обичат да си измислят по-леки пътища, които в действителност, обаче, само ни отдалечават от заветната цел.

По такъв начин съвсем не е случайност, че първите култури са възникнали там, където арийците са влезли в съприкосновение с низшите народи и са ги подчинили на своята собствена воля. Тези низши народи са били тогава първият технически инструмент, който арийците са използвали в борбата за нова култура.

Но тъкмо това предопределя целия онзи път, по който е трябвало да тръгнат арийците. В качеството си на завоевател ариецът подчинява завоюваните и ги принуждава да работят така, както това съответства на неговото желание и неговите цели. Принуждавайки ги да вършат полезна, макар и много тежка работа, той не само им запазва живота, но им готви съдба, несравнимо по-завидна от предишната им така наречена „свобода“. Докато ариецът остава докрай господар над завоюваните, той не просто ги ръководи, но умножава културата им. Цялото развитие на културата напълно зависи от способностите на завоевателя и от запазването на чистотата на неговата раса. Когато

покорените сами започнат да се издигат и по всяка вероятност започват да се сближават със завоевателите също и в смисъл на езика, рязкото разделение между господар и роб започва да отслабва. Арийците постепенно започват да губят чистотата на своята кръв и затова по-късно загубват и мястото в рая, който сами са си създали. Под влиянието на смесването на расите арийците все повече губят своите културни способности, докато, в края на краищата, и умствено, и физически започват повече да приличат на завоюваните от тях народи, отколкото на своите собствени предци. В продължение на известен период арийците още можели да се ползват от богатата на съществуващата култура, после настъпвал застои и накрая споменът за тях напълно изчезвал.

Така загивали цели култури и цели държави, за да отстъпят място на нови формации.

Единствената причина за отмирането на старите култури е смесването на кръвта и оттук произтичащото снижаване на равнището на расата. Хората загиват не в резултат на загубени войни, а в резултат на отслабването на силата за съпротива, присъща само на чистата кръв.

Всичко на този свят, което не е добра раса, е плява. Само проявата на инстинкта за запазване на расите има всемирно историческо значение — както положително, така и отрицателно.

Арийците са могли да изиграят такава велика роля в миналото, не само защото инстинктът за самосъхранение като такъв у тях е бил от самото начало развит по-силно, колкото защото този инстинкт намира у тях особен израз. Субективната воля за живот у всички е винаги еднаква, но формата на изразяване на тази воля на практика е различна. У първите живи същества на нашата земя инстинктът за самосъхранение не отива по-далеч от грижата за собственото „аз“. Егоизмът, както ние наричаме тази страст, отива тук толкова далеч, че тези същества мислят само за дадения миг и дори не за часовете, които ще настъпят по-късно; в това състояние животното живее само за себе си, то има храна, за да задоволи глада на дадения момент, то води борба само за собствения си живот. Докато инстинктът за самосъхранение намира само такъв израз, липсва каквато и да било основа за образуване дори на най-примитивна форма на семейство. Само когато съжителството между самец и самка вече не се

ограничава само с чифтосване, а започва да води до съвместни грижи за потомството, инстинктът за самосъхранение вече намира друг израз. Семецът започва да търси понякога храна също и за самката, но по-често двамата заедно започват да търсят храна за потомството си. Тогава семецът започва да се застъпва за самката и обратно, и от този момент започват да изкристализират първите, разбира се, безкрайно примитивни форми на готовността за саможертва. Когато това свойство започва да излиза извън тесните предели на семейството, се създават първите предпоставки за образуване на по-големи колективи, а в края на краищата, и на цели държави.

У хората от по-низшите раси това свойство се наблюдава само в много малък мащаб. Оттук и това, че по-низшите раси често не отиват по-далеч от образуването на семейство. Ясно е, че колкото повече отстъпва на заден план личният интерес, толкова повече нараства способността за образуване на по-обширни колективи.

И ето, тази готовност за лична саможертва, готовността да жертваш труда си, а ако е необходимо и живота си заради другите, е най-силно развита у арийците. Арийците са велики не със своите духовни качества като такива, а само със своята готовност да отдадат тези способности в служба на обществото. Инстинктът за самосъхранение е приел у арийците най-благородна форма, тъй като ариецът подчинява собственото си „аз“ на живота на обществото, а когато удари часът, ариецът охотно се принася в жертва на общите интереси.

Не в особените интелектуални данни е заложена причината за културните и строителните способности на арийците. Ако ариецът притежаваше само тези данни, неговата роля би била по-разрушителна, отколкото организираща, защото сърцевината на всяка организираща дейност се състои в това, че всяко отделно лице се отказва да отстоява непременно собствената се гледна точка и собствените си интереси в полза на болшинството хора. Всеки отделен човек в този случай получава онова, което му се полага само по околни пътища — чрез благополучието на цялото общество. Отделният човек работи в този случай не непосредствено за себе си, не за своята полза, а за ползата на всички. И с тази цел той води цялата си работа в рамките на общата работа за всички. Най-изумителният израз на това е самата дума „работа“; та нали под тази дума ние съвсем не разбираме

сега дейността на отделния човек в интересите на поддържането на собствения му живот; не, под тази дума ние разбираме труда в интересите на обществото. Доколкото един или друг отделен индивид иска да „работи“ само за себе си и се отказва при това в каквато и да било степен да се съобразява с благо на околния свят, дотолкова ние наричаме това кражба, лихварство, грабеж и т.н.

Първата предпоставка за истинска човешка култура е преди всичко именно наличието на такива настроения, когато хората са готови да пожертват интересите на собственото си аз в полза на обществото. Само в този случай могат да възникват онези велики ценности, които на самите си творци обещава много малка награда, но затова пък носят неоценима полза на бъдещите поколения. Само оттук може да се разбере как много безкористни хора, които сами водят живот, изпълнен с лишения, се отдават изцяло на това да създадат осигурен живот на обществото. Всеки работник, всеки селянин, всеки изобретател, чиновник и т.н., с една дума всеки, който работи за обществото, без да има никакви надежди някога да стане щастлив и състоятелен човек, е носител на тази висока идея, макар и самия него понякога да не му е ясен дълбокият смисъл на собствените му действия. Но ако казваме това относно обикновения труд, насочен за осигуряване на изхранването на човека и създаване на възможност за общ прогрес, то това в още по-голяма степен се отнася за онзи труд, който е насочен да защити живота на човека и неговата култура. Когато човекът отдава собствения си живот за делото на осигуряването на безопасността на обществото, това е висша форма на саможертва.

Само така може да се попречи на това създаденото от ръцете на човека да бъде разрушено от неговите ръце, само така можем да се борим и против страшните сили на природата.

В нашия немски речник има една дума, която особено прекрасно изразява тази мисъл: дълг.

Да изпълняваш дълг означава тъкмо да обслужваш не самия себе си, а да служиш на обществото. Онзи принцип, от който произтича такова действие, ние наричаме идеализъм за разлика от егоизма, произтичащ от принципа да обслужваш самия себе си. Под идеализъм ние разбираме способността на отделното лице да се принася в жертва на околния свят.

Но колко ни е необходимо по-често да си спомняме, че идеализмът действително не е химера, че идеализмът винаги е бил, е и ще бъде главната предпоставка за цялата човешка култура! Нещо повече: само идеализмът е създал понятието „човек“. Само на това чувство арийците са задължени за цялото си положение в този свят, само благодарение на това чувство на нашата земя съществува човекът. Само благодарение на това чувство е могъл да бъде изкован този творчески труд, който в съчетание с простата физическа сила и гениалния интелект е създал най-забележителните паметници на нашата човешка култура.

Ако на света нямаше идеализъм, то всички духовни способности на хората, включително и на най-надарените, щяха да бъдат само прост „дух“, безсилен да сътвори нещо действително възвишено и ценно.

Действителният идеализъм не е нищо друго, освен подчиняване на интересите и целия живот на отделното лице на интересите и на целия живот на обществото. Само такава подчинение създава възможност за каквато и да била организация. В този смисъл идеализмът съответства на най-дълбоките повели на природата. Именно този идеализъм подтиква хората доброволно да признаят преимуществото на по-силния. Именно такъв идеализъм става частица от онзи световен ред, който образува нашата вселена.

Най-дълбокото познание на природата и чистият идеализъм не си противоречат взаимно, а напротив, обективно съвпадат. Доколко това е вярно и доколко истинският идеализъм няма нищо общо с фантастиката, е най-лесно да се убедим, ако се вслушаме в съжденията на едно неразвалено дете, например, на здраво момче. Такова момче абсолютно нищо няма да разбере от тирадите на „идеалистично“ настроен пацифист и тези тиради сигурно няма да му харесат, но да отдаде живота си за идеала на своята народност, такова момче винаги ще бъде готово.

Несъзнателно, инстинктивно детето чувства необходимостта за продължаването на рода и вида, дори когато това може да става само за сметка на отделен индивид, и несъзнателно инстинктът протестира против фантастиката на пацифистките кречетала, прикриващи с дълги фрази само егоизъм. Тъй като действителното развитие на човечеството е възможно само при наличието на готовност за саможертва от страна на индивида в полза на обществото, а не при

наличие на болезнени представи на страхливи умници и критици, които искат да преправят природата.

В такива времена, когато изчезва идеализмът, ние можем веднага да констатираме упадък на всички онези сили, без които няма общество, а следователно, няма и културно развитие. Щом сред народа надвие егоизмът, обществените връзки започват да отслабват. Всеки тича след собственото си щастие и попада само от трън, та на глог.

Пък и бъдещите поколения предават на забрава онези, които мислят само за своята собствена полза и покриват със слава онези герои, които са се отказали от своето собствено щастие в полза на обществото.

Пълна противоположност на ариеца представлява евреина. У никой народ на света инстинктът за самосъхранение не е развит в такава степен, както у така наречения избран народ. Доказателство за това е самият факт за съществуването на тази раса на земята. Къде ще намерите друг народ, който в продължение на последните две хиляди години да е претърпял толкова малко промени в смисъл на характера, вътрешния свят и т.н.? Кой друг народ е участвал в толкова огромни преврати и независимо от това е излязъл от всички катастрофи на човечеството такъв, какъвто е бил преди? Що за безкрайно упорита воля за живот, за запазване на своя род и вид!

Интелектуалните качества на евреите са се изграждали в продължение на хилядолетия. Евреинът се смята сега за много „умен“ и е бил умен до известна степен във всички времена. Но умът му не е резултат от собственото му развитие, а резултат от нагледните уроци, получавани от опита на другите народи. Човешкият ум също не може да се издига нагоре по друг начин, освен по стъпала; при всяка крачка той трябва да се опира на фундамента на миналото, т.е. да чувства зад себе си цялата предишна култура на човечеството. Всяко мислене в огромна степен е резултат от опита на предишните времена и само в малка степен се определя от мислителните способности на даден човек. Човек, без сам да го забелязва, заимства от опита на миналото — бездна от знания, създадени от цялата предшестваща култура на човечеството. Въръжен с тези знания, човекът постепенно отива по-нататък. Нашето съвременно момче, например, расте в обстановка на такива огромни технически завоевания, че онова, което преди сто години е било още загадка за най-забележителните хора, за него сега е

нещо, което се разбира от само себе си. Резултатът от техническите завоевания на всички последни столетия оказват огромно въздействие върху нашето момче, а то дори не ги забелязва. Ако допуснем за момент, че може да стане от гроба някой от най-гениалните хора, да речем от 20-те години на миналия век, то несъмнено за него би било по-трудно да се ориентира в цялата наша обстановка, отколкото на едно най-обикновено 15-годишно момче от наши дни. Поради тази проста причина, че възкръсналият от мъртвите гениален човек не би имал онези безкрайно важни сведения, които през последното столетие хората, така да се каже, са попили, без сами да го забелязват.

Евреите, както вече знаем, никога не са имали своя собствена култура /защо именно е така, ще обясним по-долу/ и тъкмо по тази причина умственото развитие на евреите винаги се е намирало в зависимост от другите народи. Интелектът на евреите във всички времена се е развивал за сметка на работата на заобикалящия го културен свят. Обратни примери не е имало никога.

Инстинктът за самосъхранение е развит у еврейския народ не по-малко, а по-скоро повече, отколкото у другите народи; неговите умствени способности също изглеждат не по-малки от умствените способности на другите раси; но на евреите им липсва първата и основна предпоставка, необходима за самостоятелно развитие — идеализма.

Волята за саможертва у евреина не отива по-далеч от голия инстинкт за самосъхранение. Чувството за солидарност у евреина се проявява външно много силно, но в действителност това е само примитивен инстинкт на стадност, който може да се види и у много други живи същества на тази земя. Инстинктът за стадност подтиква евреите към взаимопомощ, само докато ги заплашва обща опасност.

В тази обстановка те смятат за неизбежно и целесъобразно да действат заедно. Вземете за пример всяка малка глутница вълци. Те намират за удобно да нападат плячката съвместно, но щом наситят глада си, се разотиват в различни посоки. Същото трябва да кажем и за конете. Когато ги нападат, те се държат заедно. Щом опасността премине, се разпръскват.

Такъв е и евреинът. Неговата готовност за саможертва е мнима. Такава готовност съществува у него само до момента, докато това безусловно го изискват интересите за безопасността на отделния

евреин. Но щом общият враг е победен, заплашващата всички евреи опасност отстранена, плячката скрита на сигурно място, то на часа изчезва и мнимата хармония между самите евреи, отстъпвайки място на техните естествени инстинкти. Евреите са еднородни, само докато ги заплашва обща опасност или докато ги привлича обща плячка. Щом изчезнат тези два импулса, веднага встъпва в правата си най-рязко изразен егоизъм. Народът, който току-що е изглеждал еднороден, на часа се превръща в котило гладни, хапещи се един друг плъхове.

Ако евреите бяха сами на този свят, те неизбежно биха се задавили в своята собствена мръсотия и нечистотии. Целият им живот вероятно би се превърнал в изстребителна борба един срещу друг, само дето присъщата на всички тях страхливост, липсата на готовност за саможертва щяха да превърнат собствената им война в комедия.

Затова би било невярно от факта, че в борбата против общия враг или по-точно в борбата за общия грабеж евреите са солидарни, да си направим извода, че на евреите не им е чужд известен идеализъм.

Не, евреите и в този случай ги ръководи само голия егоизъм.

Ето защо и държавата на евреите териториално съвсем не е ограничена. А всъщност, именно държавата трябва да бъде живият организъм, служещ за съхранение и размножаване на расата. Евреите не могат да имат държава с определена територия, тъй като такава държава изисква населяващата я раса първо, да притежава известен идеализъм и второ, да има правилна и здрава представа какво е труд. Ако на дадена раса ѝ липсва и едното, и другото, то за образуване от нея на държава с определена територия и дума не може да става; а по такъв начин отпада и главната основа, на която може да възникне определена култура.

Ето защо виждаме, че еврейският народ — въпреки че външно изглежда много развит — в действителност няма никаква истинска култура и в частност няма своя собствена култура. Външната култура на съвременния евреин в действителност е само извратена от него култура на други народи.

Когато оценяваме ролята на еврейската нация в културното развитие на човечеството, ние преди всичко не трябва да забравяме факта, че например еврейско изкуство никога не е имало на света и няма и сега; че например, двата главни вида изкуство — архитектурата и музиката, абсолютно с нищо не са задължени на евреите. Подвизите

на евреите в областта на изкуството се свеждат само или до съмнителни „усъвършенствания“ на чужди произведения, или до преки плагиатства. Но тъкмо това означава, че на евреите им липсват преди всичко онези най-важни дарби, без които няма културно надарена и творческа раса.

Евреинът умее само да подражава на чуждото изкуство, а поточно ще бъде да се каже — да го осакатява. Това се вижда поне от факта, че евреинът най-често се подвизава в областта на сценичното изкуство, където собствената измислица почти не е необходима.

Не, евреите не представляват никаква културно-съзидателна сила и не могат да представляват по простата причина, че не им достига първата и основна предпоставка за това — идеализмът. Техният интелект не е конструктивен, той е само разрушителен. Само в редки единични случаи евреите дават импулс за нещо добро. Като правило обаче човешкият прогрес върви напред не благодарение на евреите, а въпреки тях.

Евреите никога не са имали своя държава със своя определена територия и по тази причина никога не са имали и своя собствена култура. Между другото, тъкмо оттук е възникнала представата, че в лицето на евреите имаме работа с народ, по-рано спадащ към помадите. Това е голяма и опасна грешка. Скитническите народи също винаги са имали своя определена територия, те само не са я обработвали, както правят това заседналите селяни, а са живели от това, което са получавали от стадата си, заедно с които са скитали в пределите на своята територия.

Причината скитническите народи да постъпват така, е недостатъчното обилие на тяхната почва, в резултат на което заседналият живот става за тях просто невъзможен. Още по-дълбока причина се крие в разрыва между равнището на техническата култура на даден народ и природната бедност на неговата територия. Има такива територии, където и на арийците след хиляда години техническо развитие се е удавало да накарат земята да роди достатъчно, за да може да заживеят заседнал живот. Докато арийците не са имали техника, те също е трябвало или да избягват такива територии, или също да водят скитнически живот, доколкото хилядолетните навици за заседнал живот не са правили за тях абсолютно непоносим живота на номадите. Щепомним, че в епохата

на откриването на американския континент многобройни арийци е трябвало отначало да живеят като ловци, дървосекачи, и т.н. и често на големи лагери с жените и децата си, постоянно сменяйки мястото, да водят почти такъв живот, като живота на чергарите. Но щом броят на арийците нараснал и се подобрила техниката им да разчистят достатъчно земя и да подчинят туземците, те започнали да се заселват за постоянно.

Много вероятно е, че и арийците някога са били номади и едва с времето са заседнали. Но именно затова арийците никога на се били евреи! Не, евреите никога не са били чергари, тъй като и чергарите също са имали представа за „труда“, която е послужила за основа на цялото им по-нататъшно развитие: у чергарите тази необходима духовна предпоставка е била на лице.

Нека чувството за идеализъм у чергарите да е било развито относително слабо, но все пак те са го имали. Ето защо арийските народи са могли да се отнасят към тях с известна симпатия. У евреите нищо подобно не е имало.

Евреите никога не са били номади, а винаги са били паразити върху тялото на други народи. Ако евреите понякога са сменяли местожителството си, това не е произтичало от техните собствени намерения, а е било резултат от това, че от време на време са ги изгонвали онези народи, с чието гостоприемство те прекалено са злоупотребявали. Евреите са се разпространявали по-нататък именно така, както се разпространяват типичните паразити. Те постоянно търсят само нова храна за своята раса.

Но това няма нищо общо с чергарството, тъй като евреинът, заел една или друга територия, изобщо не мисли да я очисти. Той остава там, където седи и се вкопчва в тази територия така здраво, че може да бъде прогонен оттам само със сила. Когато евреите намерят, че в други нови страни за тях се е създала подходяща обстановка, те започват да се разпространяват и там. Обаче за разлика от номадите те при това в никакъв случай не напускат и своето старо жилище. Евреите са били и остават типични паразити, те живеят на чужда сметка. Подобно на вредни бактерии те се разпространяват там, където за бактериите се създава подходяща хранителна среда.

Евреинът носи със себе си само смърт. Където и да стъпи кракът му, там народът, който досега и живял от своя труд, рано или късно

започва да измира.

Така през цялото време евреите са се загнездили в чуждите държави и са образували вътре в тях своя собствена държава, маскирайки последната под псевдонима „религиозна община“. Под това време евреите са се криели до момента, докато им се е струвало изгодно. Но щом се почувстват достатъчно силни, за да минат без това прикритие, те хвърлят маската и си появяват пред изумените хора такива, каквито са били винаги: евреи.

Евреите живеят като паразити върху тялото на други нации и държави. Тъкмо това изгражда в тях качеството, за което Шопенхауер е трябвало да каже, че „евреите се най-големите виртуози на лъжата“. Цялото съществуване на евреина го тласка непрекъснато към лъжата. Същото, което е за жителя на севера топлата дреха, за евреина е лъжата.

Евреите могат да живеят продължително сред други народи, само докато успяват да създават представата, че не са народ, а само особена „религиозна община“.

Ето ви първата голяма лъжа.

За да могат да живеят продължително върху тялото на други народи, на евреите им се иска да прикриват най-важните черти на своя характер. Колкото е по-интелигентен всеки отделен евреин, толкова по-бързо му се удава тази лъжа. Работата стига дотам, че значителни групи от трудещия се народ, сред който живеят евреите, действително започват да вярват, че имат пред себе си французин или англичанин, немец или италианец, който изповядва само особена религия. Жертва на тази лъжа особено лесно стават власт имащите, тъй като те най-рядко се отличават с особена гениална прозорливост. В кръговете на „началството“ самостоятелното мислене понякога се смята направо за грях. Само с това може да се обясни обстоятелството, че например, в баварското министерство на вътрешните работи и досега нямат представа за това, че евреите са определен народ, а съвсем не са определена „религия“. Всъщност, за нашето мъдро началство би било достатъчно поне малко да поглежда в еврейските вестници и тогава не би им било трудно да отгатнат загатката. Но нима началството е длъжно да чете каквито и да било вестници, освен официалните. Е, а тъй като вестник „Еврейско ехо“ още не е официален правителствен орган, то на него, разбира се, може и да не му хвърлят око.

Евреите винаги са представлявали определен народ с определени расови свойства и никога не са били просто религиозна община. Само условията на живот на еврейския народ отрано са го подтиквали да търси такова средство, което да отвлича прекомерното внимание от синовете на този народ. Какво друго средство би могло да се стори на евреите по-невинно и едновременно по-целесъобразно от това да се крият под маската на религиозна община? В действителност евреите не могат да представляват и религиозна община, поне защото и затова им липсва необходимия идеализъм, и по такъв начин им липсва вяра в какъвто и да било задгробен живот. Всъщност, всяка религия, каквато е присъща на арийците, изисква именно известна вяра в задгробния живот. Вижте Талмуда. Нима това е книга за задгробния живот? Не, тази книга е посветена изключително на въпроса как да си създадеш на практика по-добър живот в този най-добър от световите.

За да изучим както трябва евреина, е най-добре да проследим пътя, който е изминал в продължение на столетия, загнездвайки се сред другите народи. За да получим необходимите изводи, достатъчно е да проследим това само върху един пример. Тъй като цялото еврейско развитие във всички времена е било в общи линии едно и също, сред каквито и народи да са живели евреите, то най-добре ще е да опишем това развитие схематично. За нагледност ще означаваме отделните периоди на развитие с букви от азбуката.

Първите евреи се появяват в Германия в периода на придвижването на римляните. Както винаги, те идват като търговци. В бурята на великото преселение на народите евреите сякаш отново изчезват. Затова епохата на новото проникване на евреите в центъра и севера на Европа трябва да броим от времето на образуването на първите германски държави. Във всички онези случаи, когато евреите проникнат в средата на арийските народи, виждаме в общи линии една и съща картина на развитие.

а/ Щом възникват първите места на здрав заседнал живот, евреите довтасват. Отначало се появяват като търговци, смятайки още за необходимо да крият своята народност. Чертите на външно расово различие между тях и онзи народ, който им оказва гостоприемство, още твърде бият на очи. Знанието на чужди езици сред евреите е още твърде развито. А от друга страна и самият народ, който им оказва гостоприемство, представлява още прекалено затворено цяло. И ето, в

резултат на всичко това евреинът трябва да се изявява открито като търговец и като чужд. При ловкостта на евреина и при неопитността на народа, от когото той търси гостоприемство, за евреина през дадения период дори е изгодно да се извинява открито, тъй като чуждия охотно го приемат дори като гост.

б/ След това евреите започват постепенно да се промъкват в стопанския живот, изявявайки се при това не в ролята на производители, а изключително в ролята на посредници. При техния хилядолетен търговски опит и при безпомощността, а също и безграничната честност на арийците евреинът веднага си завоюва известно превъзходство, а след кратко време цялата търговия е заплашена да се превърне в монопол на евреите. Евреинът започва да се изявява в ролята на заемодавец, като дава пари само срещу лихварски проценти. Процентите изобщо са изобретени от евреите. Отначало никой не забелязва опасностите на лихварството. Напротив, тъй като кредитът в началото носи известно облекчение, всички го приветстват.

в/ След това евреинът се заселва за постоянно. С други думи, той се загнездва в определени градове, селища, в определени квартали и все повече образува държава в държавата. Търговията и изобщо всички парични работи той започва да разглежда като своя собствена привилегия и се ползва от тази привилегия докрай.

г/ След това кредитът и търговията стават напълно негов монопол. Еврейското лихварство започва да предизвиква известна съпротива. Нарастващата еврейска наглост поражда възмущение, а увеличаването на богатството му — завист. Чашата прелива, когато евреинът успява да направи и земята обект на своите търговски операции. Самият евреин не работи на земята, той я разглежда само като обект на своята алчна експлоатация, предоставяйки на християнина както преди да обработва тази земя, само че с цел сегашният господар да му пие кръвта. Поради това възниква вече открита омраза към евреите. Евреите вече толкова му пият кръвта, че работата стига до изстъпления. Сега започват внимателно да се вглеждат в тези чужденци и откриват в тях все по-отблъскващи черти. В края на краищата се създава необходимата пропаст.

В годините на особено тежка мизерия на търпението му идва краят и разорените от евреите народни маси в отчаяние прибегват до

мерки за самопомощ, за да се избавят по някакъв начин от този бич божии. В продължение на няколко столетия народните маси са изпитали на гърба си гнета на евреите, а сега те започват да разбират, че самото им съществуване е равносилно на чума.

д/ Но евреинът едва сега истински започва да се разгръща. Чрез гнусно ласкателство той се промъква в правителствените кръгове. Пуска в ход парите си и си осигурява нови изгоди, които му дават възможност да граби, както преди. Ако народният гняв против тези пиявици е довел тук или там до бунт, това съвсем не пречи на евреина след известно време да се появи в същото това място и пак да я подкара по старому. Никакви преследвания не са в състояние да отучат евреите от тяхната система на експлоатация на хората, чрез никакви преследвания не е възможно задълго да се отърват от тях. Мине ли малко време и евреите, без изобщо да се променят, отново довтасват.

За да се избегне поне най-лошото, на евреите се забранява да придобиват земи, та по такъв начин да не се позволи на лихварите да съсредоточават в ръцете си и поземлените фондове.

е/ Доколкото през това време се засилва властта на князете, евреите започват да се промъкват и в тази среда. Новите господари почти винаги се намират в трудни финансови обстоятелства. Евреите охотно им се притичват „на помощ“ и за това изкрънкват от тях изгоди и привилегии. Колкото и скъпо да е заплатил евреинът за това, все едно процентите и процентите върху процентите за кратко време му покриват всички разходи. Като истински пиявици евреите се впиват в тялото на нещастния народ, докато настъпи момент, в който князете отново се нуждаят от пари и тогава те от самата пиявица пускат малко кръв в своя полза.

След това играта започва отначало. Ролята, която играят тук тъй наречените немски князе, ни най-малко не е по-добра от ролята на самите евреи. Тези господа князе са били истинско божие наказание за техните „възлюбени“ народи. Ролята на тези господа може да се сравни само с ролята на някои съвременни министри.

Именно на немските князе трябва да благодарим за това, че немската нация така и не успява окончателно да се избави от еврейската опасност. За жалост в това отношение нищо не се променя и в по-късни времена. По-късно самите евреи се отплащат стократно на князете на този свят за всички онези престъпления, които тези

владетели са извършили спрямо своите народи. Князете на света встъпват в съюз с дявола и са наказани, както им се полага.

ж/ Оплитайки господа князете, евреите ги довеждат до гибел. Бавно, но неотклонно позициите на князете отслабват, тъй като те престават да служат на своите народи и започват да мислят само за себе си. Евреите прекрасно си дават сметка, че краят на тези владетели е близък и от своя страна се стараят да приближат този край още повече. Самите евреи правят всичко, за да увеличат нуждата им от пари, за което се стараят да ги отвлекат от действително важните задачи; пълзейки пред тях на колене и обсипвайки ги с гнусно ласкателство, евреите въвличат „своите“ князе във всички възможни пороци, стараейки се да изглеждат колкото е възможно по-незаменими в очите на своите покровители. Опирайки се на своето дяволско изкуство във всичко, което е свързано с пари, евреите по най-безсрамен начин подсказват на покровителите си все по-нови и жестоки средства за изпомпване на последната стотинка от поданиците. Големи фондове, събирани с най-жестоки средства, отиват на вятъра. Тогава евреите измислят нови средства да ограбват народа. Всеки двор има своите „придворни евреи“, както започват да наричат тези чудовища. Но главната им функция е да измислят нови средства за изпомпване на пари от народа заради безумните удоволствия на управляващата клика. Кой ще се учуди след това, че за такива заслуги изродите на човешкия род започват да получават и дворянски сан. Разбира се, институтът на Дворянството става поради това смешен, но отровата благополучно прониква в тази среда.

Сега евреите още по-добре използват привилегиите за своите интереси.

В края на краищата, евреинът трябва само да се покръсти, за да получи всички права и преимущества на коренните граждани. Той охотно прави и това. Представителите на църквата се радват, че са завоювали нов син на църквата, а самият този „син“ — на успелия гешефт.

з/ Сега в еврейския свят започва нов период. Досега евреите са минавали за евреи, т.е. те са се опитвали да минат за нещо друго, пък това е било и невъзможно, тъй като още твърде рязко са били изразени расовите им черти от една страна и чертите на заобикалящите ги народи, от друга. Още в епохата на Фридрих Велики никому не е могло

да дойде на ум да вижда в евреите нещо друго, освен „чужд“ народ. Още Гьоте се е ужасявал при мисълта, че в бъдеще законът вече не забранява бракове между християни и евреи. А нали Гьоте, пази боже, не е бил реакционер или приятел на робството. В Гьоте е говорил само гласът на кръвта и здравия разум. Въпреки всички позорни машинации на придворните кръгове самият народ инстинктивно вижда в евреите чуждо тяло и се отнася към тях по съответния начин. И ето, сега настъпва време, когато всичко това трябва да се промени. В продължение на повече от хиляда години евреите дотолкова изучават езиците на приютилите ги народи, че се решават вече да започнат да прикриват еврейския си произход и колкото е възможно по-настойчиво да започнат да подчертават, че са „немци“. Колкото и да е смешно това, колкото и да е чудовищно, на евреите все пак им стига наглостта да се обявяват за „германци“, в дадения случай за „немци“. Започва се най-гнузната лъжа, която можем да си представим. От всичко немско евреинът само криво-ляво е придобил способността да говори немски език, пък и то какъв ужасен немски език. Само върху това знание на езика той обосновава своята принадлежност към немския народ. Но в действителност признак за принадлежност към определена раса е заложен изключително в кръвта, а съвсем не в езика. Това най-добре го знаят евреите. Именно затова те толкова пазят чистотата на своята собствена кръв и съвсем не придават голямо значение на чистотата на своя собствен език. Човек лесно може да вземе друг език и да се ползва от него с по-големи или с по-малки удобства. Но, и ползвайки се от нов език, той ще изразява на него старите си мисли. Вътрешният свят на човека не може да се промени. Най-добре това се вижда именно в примера с евреина — той може да говори на хиляди езици и все пак си остава същият евреин. Неговите характерни особености остават същите, каквито са били, когато преди две хиляди години е търгувал с хляб в древния Рим и е говорил на латински език, и каквито са в нашия век, когато той спекулира с брашно и кълчи немския език. Евреинът си е останал същият. Не е за чудене, че тази проста истина никак не могат да я осъзнаят някои тайни съветници и високопоставени полицей-президенти. Та нали рядко ще се намерят хора толкова бездушни и толкова лишени от всякакъв здрав инстинкт, както някои представители на нашите „най-високи“ сфери.

Мотивите, по които евреите сега решават да се представят за „немци“ са абсолютно очевидни. Те чувстват, че почвата започва да се изплъзва изпод нозете на князете-господари и започват своевременно да си създават нова платформа. При това и финансовата им власт над цялото ни стопанство е достигнала вече такива размери, че нямайки всички „държавни“ права, евреите не могат вече по-нататък да удържат цялата система; във всеки случай без това им е трудно да разширяват по-нататък своето влияние. Но да удържи завоюваните позиции и да увеличи своето влияние на евреина му е необходимо на всяка цена. Колкото повече се издигат евреите по стъпалата на властта, толкова повече ги привлича старата заветна крайна цел: да постигнат пълно господство над целия свят. Най-далновидните от евреите забелязват, че тази цел вече съвсем се е приближила. Ето защо сега всички главни усилия са насочени към това да завоюват за себе си напълно всички „граждански“ права.

Такава е действителната причина, че евреинът се старае да се отърве от гетото.

и/ Така „придворният евреин“ бавно и постепенно се превръща в обикновен „народен евреин“. Разбира се, евреинът както преди ще се старае да остава в обкръжението на важни господа; той ще проявява дори повече усърдие, за да проникне в тази среда. Но в същото време другата част от еврейската раса прави всичко възможно да се изравни с народа. Тази задача на е лека за евреите. Спомнете си само колко грехове има евреинът спрямо народната маса в продължение на дълги векове, как безжалостно е изсмуквал евреинът кръвта на масата, как постепенно народните маси са се научили да мразят евреина и да виждат в него истинско божие наказание. Да, трудна задача е да се преструваш на „приятел на човечеството“ тъкмо в очите на онези, на които в продължение на столетия си съдира кожата.

Сега евреите трябва да предприемат някои крачки, които поне малко да накарат народната маса да забрави за предишните им престъпления. Оттук и това, че те започват да играят ролята на филантропи и благотетели. Те имат за това твърде прозрачни основания и поради тази причина съвсем не им се налага да се ръководят от библейското правило — лявата ти ръка да не знае какво дава дясната. Евреите си поставят задачата колкото е възможно по-голямо количество хора да научат колко присърце приемат те сега

страданията на народните маси и на какви огромни жертви са готови в интересите на обществото. С присъщата му вродена скромност евреинът сега проглушава света за своите собствени заслуги и го прави дотогава, докато наистина започнат да му вярват в това отношение. Само крайно несправедливи хора ще се откажат сега да повярват в щедростта на евреите. За кратко време евреите успяват да представят работата така, че уж и във всички предишни времена към тях са се отнасяли несправедливо, а съвсем не наопаки. Особено глупавите хора започват да вярват на това и започват да изказват искрени съчувствия на бедните, „нещастни“ обидени евреи.

Разбира се, при това трябва да се има предвид, че при цялата си „щедрост“ евреинът не забравя себе си и сега. Те умеят много добре да смятат. Еврейските „благодения“ много напомнят онзи тор, който се използва в селското стопанство. Та нали разходите за тора винаги се изплащат стократно. Но както и да е, след кратко време целият свят вече знае, че сега евреите са се превърнали в „благодетели и приятели на човечеството“. Какво забележително превръщане, нали?

Че хората трябва да принасят известни жертви за другите, с това, общо взето, сме свикнали. Но когато известни жертви принасят евреите, това не може да не изумява, тъй като от тях никой не го е очаквал. Ето защо дори дребните деяния на евреите им се зачитат повече, отколкото на който и да било друг.

Нещо повече. Евреите неочаквано стават и либерали и започват на глас да мечтаят за необходимостта от човешки прогрес.

Постепенно евреите стават изразители на стремежите на цялата нова епоха.

В действителност цялата просветна дейност на евреите е насочена към това да разрушават всички основи на общополезната стопанска работа. Чрез завладяването на акциите евреите по контрабанден път проникват в кръгооборота на цялото национално производство, превръщат нашата промишленост в обикновен обект на покупко-продажбата и по такъв начин изтръгват изпод нашите предприятия здравата база. Именно благодарение на тази дейност на евреите между работодателите и работниците възниква онази вътрешна отчужденост, която по-късно довежда до класово разцепление.

Най-сетне чрез борсата еврейското влияние достига ужасяващи размери. Евреите стават вече не само фактически господари на нашите предприятия, но към тях преминава и действителният контрол над цялата ни национална работна сила.

За да подсилят политическите си позиции, евреите днес се стараят да ликвидират всички расови и граждански прегради, които им пречат на всяка крачка. С тази цел те с присъщата им упоритост започват борба за религиозна нетърпимост. Франкмасонството, намиращо се изцяло в ръцете на евреите, им служи като превъзходен инструмент в мошеническата борба за тези цели. Чрез нишките на масонството евреите оплитат нашите религиозни кръгове и най-влиятелните в икономическо и политическо отношение слоеве на буржоазията, като правят това толкова изкусно, че оплитаните дори не го забелязват.

Трудничко е само да оплетат целия народ или по-точно казано, онова съсловие, което тъкмо се е пробудило за нов живот и се готви да води борба за своите собствени права и свободи. Тъкмо това става сега главен обект на грижи за евреите. Евреите прекрасно разбират, че могат да постигнат своите цели само в случай, че на сегашния стадий на развитие някой им проправи път. Според техните сметки тази работа е трябвало да свърши за тях буржоазията, включително най-широките слоеве на дребната буржоазия и на дребните хорица изобщо. Но ръкавичарите и тъкачите не можеш ги улови на тънката въдица на франкмасонството, тук са необходими други средства, по-прости, но същевременно също така действени. Такова средство в ръцете на евреите е пресата. С цялата си упоритост евреите завладяват пресата, пускайки в ход за това всякакви уловки. Получили в свои ръце пресата, те започват системно да оплитат обществения живот на страната, чрез пресата могат насочват работата във всяка посока и да оправдаят мошеничеството си. Силата на така нареченото „обществено мнение“ сега се намира изцяло в ръцете на евреите, а какво значи това е вече добре известно.

При това евреинът неизменно представя работата така, че уж лично той жадува само за знания; той възхвалява прогреса, но най-често само онзи прогрес, който води другите към гибел. В действителност и знанията, и прогреса евреинът ги разглежда от гледна точка на ползата им само за еврейството. Ако не може да

получи от тях полза за еврейския народ, той ще стане най-безпощаден враг и кръвник за науката, културата и т.н. Всичко, на което се научава в училищата на други народи, той използва изключително в интересите на своята собствена раса.

Своята собствена народност евреите в тази фаза съхраняват повече от когато и да било. Те крещят наляво и надясно за „просвета“ „прогрес“, „човечност“ и т.н., а в същото време по най-строг начин съблюдават чистотата на своята раса. Наистина, понякога натрапват своите жени за съпруги на влиятелни християни, но що се отнася до мъжете, то тук те принципино не допускат бракове с други раси. Евреите охотно отравят нрава на другите нации, но като зеницата на окото си пазят чистотата на своята собствена кръв. Евреинът почти никога не се жени за християнка, затова пък християните често се женят за еврейки. По такъв начин в еврейската среда няма хора със смесена кръв. Докато част от нашето висше дворянство окончателно загива в резултат на кръвосмешение. Евреите прекрасно си дават сметка за това и съвсем планомерно прибегват до този начин за „обезоръжаване“ на идейното ръководство на своите расови противници. За да замаскират всичко това и да приспят вниманието на жертвите си, евреите все по-високо и все по-високо крещят за необходимостта от равенство на всички хора, независимо то расата и цвета на кожата и глупците започват да им вярват.

Но с всички свои черти евреинът все още продължава да отблъсква широката маса от хора, той все още мирише на чужд. И ето, за удовлетворение на масата еврейската преса започва да изобразява евреите в такъв вид, който изобщо не съответства на действителността, но затова пък предизвиква представи, каквито са нужни на евреите. В това отношение особено характерен е хумористичният печат. В хумористичните вестници винаги нарочно се стремят да изобразяват евреите като във висша степен кротък народец. Внушават на читателя мисълта, че може би евреите имат някои смешни черти, но по същество това е народ добър, нежелаещ да вреди никому. На читателя му дават да разбере, че може би някаква част от евреите действително не са герои, но затова пък във всеки случай, те не са и особено опасни врагове.

Крайната цел на евреите на този стадий на развитие е победата на демокрацията или според тяхното разбиране — господството на

парламентаризма. Системата на парламентаризма най-много съответства на потребностите на евреите, тъй като тя изключва ролята на личността и на нейно място поставя количеството, т.е. силата на глупостта, неспособността, страхливостта.

Краен резултат от всичко това ще бъде събарянето на монархията. Малко по-рано или малко по-късно монархията неизбежно ще загине.

к/ Сега гигантското стопанско развитие на страната довежда до ново социално разслоение на народа. Дребните занаяти бавно отмират, благодарение на това работникът все повече губи възможността да си осигури препитанието като самостоятелен дребен производител; пролетаризацията става все по-очевидна; възниква индустриалният „фабричен работник“.

Най-характерната черта на последния е това, че в продължение на целия си живот той няма да може да стане самостоятелен предприемач. Той е най-низш в истинския смисъл на думата. На старини трябва да се мъчи и да остава без осигурено парче хляб.

Аналогично положение сме виждали и по-рано. Искане се на всяка цена да се намери разрешение на въпроса и такова разрешение действително се намира. В такова положение освен селяните и занаятчиите постепенно попадат чиновниците и служащите. Те също стават най-низши в истинския смисъл на думата. Но държавата намира изход от това, поемайки върху себе си грижата за онези държавни служители, които не са в състояние сами да осигурят старините си: държавата въвежда пенсията. Постепенно този пример последват и частните форми, така че сега почти всеки служащ у нас е осигурен с пенсия, стига да служи в повече или по-малко голяма фирма. Само след като осигурим старините на държавния служащ, ние ще можем да възпитаваме в него чувство за безгранична преданост към държавата — онова чувство, което в довоенно време е най-благородната черта на немското чиновничество.

Тази умна мярка изтръгва цяло съсловие от ноктите на социалната нищета и по такъв начин създава здрави взаимоотношения между това съсловие и цялата останала нация.

Сега този въпрос е отново поставен пред държавата и нацията и при това в много по-големи размери. Все нови и нови милиони маси напускат селото и постепенно се преселват в големите градове,

търсейки парче хляб като фабрични работници в новите промишлени предприятия. Общите условия на труд и живот на това ново съсловие са повече от печални. Вече самата обстановка на труда съвсем не прилича на предишната обстановка на занаятчията или селянина. Индустриалният фабричен работник трябва да напъга силите в много по-голяма степен, отколкото занаятчията. Големината на работния ден за занаятчията има много по-малко значение, отколкото за фабричния работник. Дори формално работният ден на работника да остава същият, както преди на занаятчията, то и за него /работника/ се създава много по-трудно положение. Занаятчията не е ползвал тази интензивност на труда, с която сега се налага да работи фабричният работник. Ако по-рано занаятчията така или иначе е могъл да се примири дори с 14-15-часов работен ден, то сега това става съвсем непоносимо за фабричния работник, всяка минута на който се използва по най-напрегнат начин. Безсмисленото пренасяне на предишния работен ден върху съвременното фабрично производство оказва много голяма вреда в две насоки: първо, поради това се подкопава здравето на работниците, а второ, в работниците се подкопава вярата във висшата справедливост. Към това трябва да добавим още от една страна жалката заплата, а от друга страна относително по-бързото увеличаване на богатството на работодателя.

По-рано в селското стопанство социален проблем не е могло да има, тъй като стопанинът и работникът са вършели една и съща работа, а най-важното, са яли от една и съща паница. Сега и в това отношение положението рязко се променя.

Сега във всички области на живота окончателно се извършва отделяне на работника от работодателя. Доколко в нашия живот е проникнал еврейският дух, най-добре се вижда от тази липса на уважение или дори направо от това презрение, с което у нас сега се отнасят към физическия труд. Това няма нищо общо с германския характер. Само след като в нашия живот започват да проникват чуждите, всъщност, еврейски влияния, предишното уважение към занаята се е сменило с известно пренебрежение към всякакъв физически труд.

Така възниква у нас това ново, от малцина уважавано съсловие, и в един прекрасен ден неизбежно е трябвало да се повдигне въпросът: или нацията сама да намери в себе си сили, за да създаде напълно

зdravi взаимоотношения между това съсловие и цялото останало общество, или съсловието различие ще се превърне в класова пропаст.

Едно е несъмнено: това ново съсловие включва далеч не най-лошите елементи, във всеки случай към него спадат най-енергичните елементи. Прекалената изтънченост на така наречената култура тук не е могла още да извърши своята разрушителна работа. Новото съсловие в своята основна маса още не е подложено на действието на пацифистката отрова, то притежава физическа сила, а ако трябва и бруталност.

Докато буржоазията абсолютно безгрижно и равнодушно минава покрай този във висша степен важен проблем, евреите не спят. Те веднага разбират огромната важност на проблема за цялото бъдеще. И ето, те постъпват така: от една страна разпалват експлоатацията на работниците до крайни предели, а от друга страна сами започват да служат на жертвите на своята собствена експлоатация и за кратко време си завоюват ролята на главатари на работниците в борбата на последните против работодателите. По такъв начин евреите външно стават уж ръководители на борбата против самите себе си. На практика, разбира се, не е така, тъй като тези виртуози на лъжата, естествено, винаги умеят да прехвърлят цялата отговорност върху другите, а себе си да изобразят като невинни младенци. Благодарение на това, че на евреите им стига наглостта сами да застанат начело на борбата на масите, на последните дори не им минава през ума, че най-подло ги лъжат.

И все пак това е именно така.

Още преди да успее новата класа както трябва да се формира, евреите веднага виждат, че от това съсловие могат да си направят оръдие за по-нататъшните си планове. Отначало те използват буржоазията като свое оръдие против феодалния свят, а след това — работника като свое оръдие против буржоазния свят. Криейки се зад гърба на буржоазията, евреинът съумява да си завоюва граждански права. Сега, експлоатирайки борбата на работниците за съществуване, евреите се надяват, скрити зад гърба на това съсловие, окончателно да наложат своето господство над земята.

Отсега работникът трябва на практика да се бори само за бъдещето на еврейския народ. Без да го съзнава, работникът попада във властта на онази сила, против която той, както му се струва, води

борба. На работника му внушават, че уж се бори против капитала, а в действителност го карат да се бори за капитала. Евреите крещят по-силно от всички за необходимостта от борба против интернационалния капитал, а на практика те организират борба против националното стопанство. Погубвайки националното стопанство, евреите разчитат върху трупа му да издигнат тържеството на интернационалната борса. Евреите постъпват така:

Вмъквайки се в редовете на работниците, те лицемерно се преструват на техни приятели и си придават вид, че са страшно възмутени от тежките страдания на работниците. Евреите си правят труда най-щателно да изучат до най-малки подробности всички действителни и мними тегоби от работническото ежедневие. Опирайки се на това знание на цялата конкретна обстановка, те с всички сили започват да разпалват стремежа на работниците към промяна на тези условия на съществуването им. У всеки ариец, както е известно, съществува дълбок стремеж към по-голяма социална справедливост. И ето, че евреите по най-хитър начин експлоатират това чувство, превръщайки го постепенно в чувство на омраза към богатите и щастливи хора. По такъв начин на евреите им се удава да наложат своя отпечатък и да придадат своя мироглед на цялата борба на работниците за по-добър живот. Така евреите полагат основата на учението на марксизма.

Евреите нарочно преплитат своята марксистическа проповед с цяла редица конкретни изисквания, които сами по себе си от социална гледна точка са напълно справедливи. Така те убиват два заека наведнъж. Първо, по такъв начин марксистическото учение получава огромно разпространение. А второ, те отблъскват много прилични хора от подкрепата на тези социално справедливи искания именно с това, че тези искания са съпроводени от марксистическата пропаганда. Благодарение на този съпровод тези искания започват да се разглеждат като несправедливи и абсолютно неизпълними.

И действително, под покрива на тези чисто социални искания евреите крият своите дяволски намерения. Понякога за тези намерения абсолютно нагло се говори открито.

Учението на марксизма представлява причудлива смесица от разумно с най-нелепи измишльотини на човешкия ум. Но при това евреинът системно се грижи в живата действителност да намира

приложение само втората част на тази проповед, но в никакъв случай първата. Системно откроявайки ролята на личността, а с това и на нацията и на расовото „съдържание“ на последната, марксистическото учение постепенно разрушава всички най-елементарни основи на човешката култура, чиито съдбини зависят тъкмо от тези фактори. Ето в какво се състои действителното ядро на марксистическия мироглед, доколкото това изчадие на един престъпен мозък изобщо може да се разглежда като „мироглед“. Премахвайки ролята на великата личност и расата, евреинът премахва и най-важното препятствие към господството на низшите. А тези низши са тъкмо евреите.

Цялата престъпна същност на марксистическото учение се състои тъкмо в неговата икономическа и политическа страна. Именно тази страна отблъсква от марксизма всичко интелигентно. Интелигентните хора започват да се отвръщат и от справедливите искания на работниците. А в същото време най-малко развитата работническа класа на тълпи преминава под знамената на марксизма. Работническото движение, каквото и да е то, се нуждае от своя интелигенция. Евреите успяха да отблъснат от работническото движение честната интелигенция. И ето, сега те са готови да принесат „жертва“; те доставят от своите редове интелигенция за работническото движение.

Така възниква движението на работниците на физическия труд, намиращо се под пълното ръководство на евреите. Външно това движение има за цел да подобри положението на работниците. В действителност става дума за поробване и всъщност за пълно унищожение на всички други нееврейски народи.

Франкмасонството се нагърбва със задачата за системно пацифистко отслабване на инстинкта за национално самосъхранение в кръговете на интелигенцията. Докато в кръговете на широките народни маси и преди всичко в кръговете на бюргерството със същата задача се нагърбва пресата, която все повече се концентрира в ръцете на евреите. Към тези две оръдия за разложение сега се присъединява и трето, много по-силно — организацията на голата сила. Чрез първите две оръдия евреите проведоха цялата подготвителна подривна работа. Сега щурмовата колона на марксизма трябва да завърши цялата работа и да нанесе на обществото решаващия удар.

Пред очите ни се разиграва нещо съвсем нечувано. Тъкмо тези учреждения, които най-много твърдят, че са единствени носители на прословутия държавен авторитет — тъкмо те се оказват абсолютно парализирани в борбата против марксизма. Всъщност, евреите във всички времена на своята „просветна“ дейност са си намирали най-добри помощници тъкмо в кръговете на висшите чиновници на нашите държавни учреждения /отделните изключения, разбира се, не се броят/ тези чиновнически кръгове винаги са се отличавали с необикновено лакейство по отношение на още „по-високите“ кръгове от една страна и с необикновено високомерие спрямо „по-низшите“ кръгове от друга. Тяхната ограниченост може да се съизмерва само с тяхното самомнение. Но тъкмо това е нужно на евреина. Именно такива представители на властта се ползват с най-голямата му обич.

Практически работата се развива примерно по следния начин:

Съобразно своите крайни цели, състоящи се както в икономическото завоюване, така и в политическото поробване на целия свят, евреите разделят своите организации на две части, уж отделени една от друга, но на практика представляващи неделимо цяло. А именно — те делят движението на политическата партия от една страна и профсъюзната организация от друга.

Профсъюзното движение има за главна задача вербуването на работниците. В тежката борба за съществуване, която работниците трябва да водят поради алчността и недалновидността на много предприемачи, профсъюзите оказват на работниците някаква материална помощ и подкрепа. Работникът трябва сам да се грижи за подобряването на живота си в борбата против предприемчивите, които се отнасят към него безсърдечно и често забравят за онази отговорност, която са приели пред обществото. Самата държава също е забравила за работниците и става така, че си спомнят за тях само профсъюзите. Заслепената от алчност така наречена национална буржоазия поставя пред работника всички възможни и невъзможни препятствия, за да попречи на всички опити за намаляване на безкрайно дългия работен ден, на всички опити за премахване на детския труд, за подобряване на условията на женския труд, за подобряване на жилищните условия и оздравяване на процесите на труда във фабриките и заводите. На всичко това буржоазията не само се съпротивлява, но често направо саботира този род мероприятия. И

какво? На евреина тъкмо това му трябва. Оказва се, че единствено той се грижи за съдбата на угнетените. Евреите застават начело на професионалното движение. Това за тях е много лесно, тъй като в действителност задачата на тяхната дейност съвсем не е честната борба за отстраняване на социалното зло; реалната им цел е създаването на такава боева икономическа организация, която сякаш да им се подчинява и да им служи като оръдие в борбата за унищожаване на икономическата независимост на националната държава. Истински здравата социална политика би трябвало да се ръководи от два критерия: от една страна, запазването на здравето на собствения народ, от друга — интересите за осигуряване на икономическа независимост на своята национална държава. За евреите, разбира се, на съществува нито единият, нито другият критерий. Напротив, тяхната цел е да нанесат удар и на единия, и на другия. Евреите се стремят не да запазят икономическата независимост на националната държава, а да я унищожат, затова не изпитват ни най-малки угризения на съвестта, издигайки от името на работниците такива икономически искания, които не само са практически неизпълними, но и които на практика означават гибел за националното стопанство. Но на евреите не им е необходима също здрава нация и физически здрава работническа класа, на тях им е необходима физически слаба тълпа, която е по-лесно да впрегнат в ярема. Това на свой ред им позволява да издигат най-нелепи изисквания, практическото изпълнение на които е невъзможно и те предварително го знаят — такива искания нищо не биха могли да променят и са годни само, за да насъскат масите. Ето действителната цена на евреите. Честното подобряване на социалното положение на работниците изобщо не ги интересува.

Ръководството на професионалното движение им е осигурено до тогава, докато ние самите не предприемем голяма просветителска работа в редовете на широките маси, докато не покажем на тези маси действителният път на борба за подобряване на тяхното положение или докато самата държава не се залови както трябва за евреите и не ги отмести от нашия път. Дотогава, докато масата е толкова малко съзнателна, както сега и докато държавата остава толкова равнодушна, както сега, работническите маси неизбежно ще тръгнат срещу първия срещнат, който им даде най-безразсъдни обещания. А в това

отношение, както е известно, евреите се ненадминати майстори. Та нали никакъв морал за тях в това отношение не съществува.

На това поприще евреите за най-кратък срок ще надвият всеки конкурент. Евреинът, както е известно, е достатъчно кръвожаден. И съответно с това той от самото начало изгражда цялото професионално движение на почвата на насието. Ако се намерят хора, които да разгадаят истинските намерения на евреите и да не тръгнат след тях, то към тях ще бъде приложен терор. Не трябва да се лъжем: успехите на тази терористична тактика са огромни.

Професионалните съюзи при правилна постановка би трябвало да имат благотелно значение за цялата нация, в сегашната обстановка евреите правят от профсъюзите пряко оръдие за разрушаване на националното стопанство.

Успоредно с това върви „работата“ на политическата организация.

Последната действа съвместно с професионалните съюзи, доколкото профсъюзите само подготвят работника, а след това направо го принуждават да влезе в политическата партия. Профсъюзите, прочее, са главният финансов източник, от който политическата организация черпи средства за издръжка на огромния си апарат. Профсъюзът контролира политическата дейност на всеки отделен работник и при възможни политически демонстрации принуждава своите членове да участват в тях. В края на краищата, профсъюзите изобщо забравят за всичките си икономически задачи и изцяло концентрират усилията си за подготовка на масови стачки, за всеобща стачка като средство за политическа борба.

Политическата и професионална организация създават гъста мрежа от вестници, изцяло приспособени към умствения хоризонт на най-малко развитите хора. Тази преса в ръцете на вождовете се превръща в безсрамно оръдие за насъскване на низшите слоеве на нацията и ги провокира за най-безумни постъпки. Тази преса съвсем не смята за своя задача постепенно да издига своите изостанали читатели на по-висока степен на развитие. Не, тя вижда задачата си в разпалване на най-низки инстинкти. Инертната маса, която понякога се мисли за много нещо, лесно се поддава на тези похвати. В крайна сметка пресата е и комерчески изгоден гешефт и политически изгодно оръдие. Цялата тази преса от ден на ден води клеветническа кампания,

вдъхвайки на фанатичната маса омраза към всичко онова, което служи на националната независимост, на културното развитие и на укрепването на икономическата самостоятелност на нацията.

Тези хора откриват особено безжалостна канонада против надарените с характер и забележителен ум, които не искат да се преклонят пред претенциите на евреите. За да станеш обект на гонение от страна на евреите не е нужно дори пряко да се изказваш против тях; достатъчно е само подозрението, че даден човек може някога да стигне до мисълта за необходимостта от борба против евреите; достатъчно е дори само това, че даден човек има силен характер и може да помогне на своя народ някога да започне да се издига и да укрепва.

В това отношение инстинктът никога на лъже евреина; той лесно отгатва кой не е с него и на такъв човек естествено му е осигурена смъртна вражда от страна на чифутите. И тъй като евреинът винаги е не отбраняваща се, а настъпваща страна, то за враг на своите той смята не само онзи, който го напада, но и онзи, който се опитва да му окаже дори и най-малка съпротива. Е, а средствата, които евреинът употребява в борбата си против честните и издръжливи хора, са познати: това не е борба с честни средства, а борба чрез лъжа и клевета. В нашата област евреинът не се спира пред нищо. Тук той е наистина „велик“ в своята изобретателност. Не напразно нашият народ вижда в евреина олицетворение на самия дявол.

Народът лесно става жертва на еврейския поход на лъжата. От една страна, за това спомага недостатъчната подготвеност на широките слоеве на народа и като резултат от това неспособността да се ориентира във всички ходове на евреите. От друга страна, за това спомага ограничеността на кръгозора и пълната липса на здрави инстинкти у нашите висши слоеве.

Достатъчно е евреите да нападнат един или друг бележит човек, който оказва съпротива на плановете им, и нашите висши слоеве от вродена страхливост незабавно се отвръщат от този човек; а широките маси на народа поради простодушието и глупостта си вярват на всичко. Държавните власти пък или мълчат, или, което още по-често се среща, сами се присъединяват към преследването на дадения човек, въобразявайки си, че по такъв начин ще сложат край на виковете във вестниците. А в очите на някое власт имащо магаре именно такъв подход осигурява „тишина и ред“ и запазва „държавния авторитет“.

Постепенно за всички прилични хора страхът пред клеветата в марксихеския печат става заплаха, парализираща и ума, и сърцето. Хората започват просто да треперят пред ужасния враг и по такъв начин окончателно стават негови жертви.

л/ сега господството на евреите в държавата вече е толкова заздравено, че те не само могат да се наричат евреи, но могат вече открито да признаят от какви именно политически и национални идеи се определят действията им. Част от еврейската раса започва вече открито да се признава за чужд народ. Но и тук не минава без лъжи. Ционизмът доказва наляво и надясно, че ако евреите успеят да образуват в Палестина самостоятелна държава, то това ще бъде всичко, което им е нужно като нация. Но в действителност това е нагла лъжа, която пак цели да измами глупавите „гой“. Еврейската държава в Палестина е необходима на евреите не за да живеят там действително, а за да си създадат там известна самостоятелна база, неподчинена на каквото и да било контрол от другите държави, чиято цел е оттам да продължават още по-свободно политиката на своето мошеничество. Палестина трябва да стане убежище за особено важна група негодници и университет за подрастващи мошеници.

В същото време част от евреите нагло се признава за особена раса, а друга част продължава да твърди, че те са немци, французи, англичани и т.н. В това ново явление трябва да виждаме само още едно доказателство колко нагли са станали евреите, колко безнаказани се чувстват.

Доколко са убедени евреите, че тяхната победа е съвсем близка, се вижда от това как се държат те сега със синовете и дъщерите на другите народи.

Чернокосото младо еврейче нахално се върти около някоя наша невинна девойка и върху наглото му лице се чете Сатанинска радост, че ще може безнаказано да развали кръвта на тази девойка и с това да лиши нашия народ от още една здрава немска майка. Евреите се мъчат с всички средства да разрушат расовите основи на народа, който трябва да бъде подчинен на игото им. Те не само сами се стараят да развалят колкото е възможно по-голямо количество наши жени и девойки. Не, те не се спират и пред това да помогнат в това отношение и на други народи. Нима не евреите докараха до бреговете на Рейн негри все със същата задна мисъл и със същата подла цел — чрез

кръвосмешение да нанесат колкото е възможно по-голяма вреда на омразната бяла раса, да съборят тази раса от политическата ѝ и общокултурна висота, а после да се качат на гърба ѝ.

Да подчинят народ, който е запазил расовата си чистота, евреите никога няма да могат. Евреите в този свят винаги ще господстват над народите, които са загубили чистотата на кръвта си.

Ето защо се стараят най-планомерно да разрушават чистотата на расата и с тази цел прибегват до системно отравяне на отделни лица.

А в политическата сфера евреите започват да заменят идеята за демокрация с идеята за диктатура на пролетариата.

Организирайки масите под знамето на марксизма, евреинът си е изковал онова оръжие, което сега му позволява да мине без демокрация и му дава възможност с помощта на юмрука да подчини други народи, които сега иска диктаторски да управлява.

Работата по революционизирането евреите планомерно провеждат в две насоки: в икономическа и в политическа.

Онези народи, които оказват твърде силна съпротива, евреите обграждат с гъста мрежа от врагове, после ги вкарват във война, а когато войната започне, те издигат знамето на революцията вече на самите фронтове. Благодарение на техните интернационални връзки, никак не им е трудно да направят това.

В икономическо отношение евреите вредят на държавата дотогава, докато държавните предприятия станат нерентабилни, денационализират ги и преминават под еврейски финансов контрол.

В политическо отношение евреинът бие цели държави с това, че ги лишава от необходимите средства, разрушава всички основи на национална защита, унищожава вярата в държавното ръководство, започва да позори цялата предишна история на дадена държава и облива с кал всичко велико и значително.

В културно отношение евреите водят борба против държавата като внасят разложение в сферата на изкуството, литературата, театъра, извращават здравите вкусове, разрушават всички правилни понятия за красивото, възвишеното, благородното и доброто, внушават на хората собствените си низки идеали.

Евреите се подиграват с религията. Те подронват всякаква нравственост и морал, обявяват всичко това за отживяло. Така

продължава, докато успеят да подронят последните основи на съществуването на дадена държава и дадена народност.

м/ Тогава евреите смятат, че е дошло време да направят последната велика революция. След като заграбят политическата власт, те смятат, че сега може окончателно да хвърлят маската. От „народния евреин“ се излюпва кървав евреин — евреин, станал тиранин на народите. Той се старае за кратко време абсолютно да изкорени интелигенцията, носителка на националните идеи. Лишавайки народа от идейни ръководители, той иска окончателно да го превърне в роб и да го закрепости навеки.

Най-страшният пример в това отношение е в Русия, където евреите в своя див фанатизъм погубиха 30 милиона души, безжалостно изколвайки едни и подлагайки на безчовечните мъки на глада други — и всичко това само за да осигурят диктатура над един велик народ на една малка група еврейски литератори и борсови бандити. Ала краят на свободата на поробените от евреите народи, става същевременно край и за самите тези паразити. След смъртта на жертвата рано или късно издъхва и самият вампир.

Още и още премисляйки всички причини за нашата германска катастрофа, ние неизбежно стигаме все до същия извод: основната решаваща причина за нашето крушение беше неразбирането на важността на расовия проблем и особено неразбирането на еврейската опасност.

С резултатите от нашите поражения на фронтовете през август 1918 г. ние можехме да се справим много лесно. Не тези поражения доведоха до нашия крах. Крахът ни беше подготвен от онази сила, която подготви и самите тези поражения. А тя го направи с това, че в продължение на много десетилетия системно и планомерно бе разрушавала политическите и морални инстинкти на нашия народ, лишавайки го от онова, без което изобщо няма здрава и силна държава.

Старата германска империя абсолютно пренебрегваше проблема за расата. Отминавайки този проблем, империята пренебрегваше онова право, което е единствената основа за съществуването на народите. Народите, които допускат да ги лишават от чистотата на кръвта им, извършват грях против волята на провидението. И ако един по-силен народ ги събори от пиедестала и заеме тяхното място, то в това не трябва да виждаме тържество на правото. Ако даден народ не иска да

съблюдава чистотата на кръвта, дадена му от природата, то той няма право после да се оплаква, че е лишен от своето земно съществуване.

Всичко на тази земя може да се поправи. Всяко поражение може да стане баща на бъдеща победа. Всяка загубена война може да стане тласък към нов подем. Всяко бедствие може да предизвика у хората нов приток на енергия. Всеки гнет може да стане източник на нови сили за ново възраждане. Всичко това е възможно, докато народите запазят чистотата на своята кръв. Само със загубата на чистотата на кръвта щастието е загубено завинаги. Хората падат надолу навеки и от човешкия организъм вече по никакъв начин не можеш да изгониш последиците от отравянето на кръвта.

Струва си само да сравним гигантската важност на този фактор с ролята на всички други фактори от различен произход, и ние веднага ще се убедим, че всички останали проблеми в сравнение с расовия играят смешно малка роля. Всички останали фактори имат преходно значение. А проблемът за чистотата на кръвта ще съществува дотогава, докато съществува и самият човек.

Всички сериозни симптоми на разпадането, открити у нас в предвоенната епоха, в крайна сметка се свързани с расовия проблем.

Все едно дали става дума за проблемите на всеобщото избирателно право или за аномалиите в областта на икономиката, за печалните симптоми в областта на културния живот или за симптомите на израждане в областта на политиката, за неправилната организация на възпитателното дело или за лошите влияния, оказвани от пресата върху възрастните — все едно, в крайна сметка цялата беда беше в пренебрежителното отношение към проблема за расата, в неразбирането на онези опасности, които ни носеха чужди раси.

Ето с какво се обяснява и обстоятелството, че до никакви сериозни последици не можеха да доведат нито реформите, нито мерките за социална помощ, нито усилията от чисто политически характер. Сериозно значение нямаша също нито икономическият подем, нито нарастването на цялата сума от наши научни познания. Напротив, и нацията, и държавата, т.е. този организъм, който единствено дава възможност на нацията да живее и да се развива на земята, не ставаха по-здрави, а постепенно губеха здравето си. При целия си външен разцвет старата германска империя не успяваше да скрие вътрешната си слабост. Всеки опит действително да се издигне и

укрепи империята неизбежно се разбиваше в това, че ние игнорирахме най-важния проблем.

Разбира се, ще бъде неправилно да мислим, че всички представители на различните политически насоки в нашата страна и всички наши управници, опитвали се да лекуват Германия, са били до един лоши и злонамерени хора. Не, тяхната дейност нямаше успех, защото в най-добрия случай те виждаха само външните прояви на болестта и си затваряха очите за действителните ѝ причинители. Който се замисли добре върху историята на развитието на нашата стара империя, той, обективно разсъждавайки, ще трябва да стигне до извода, че вече в епохата на обединението на Германия и свързания с него подем са били на лице симптомите на разпадането. Такива наблюдатели трябва да признаят, че въпреки всички политически успехи и въпреки огромното нарастване на богатствата, общото положение на страната от година на година става все по-лошо. За това може да се съди само по резултатите от изборите за райхстага. Системното увеличаване на гласовете, подавани за марксистите, също не говори за нищо друго, освен за приближаването на вътрешния и външен крах. Всички успехи на така наречените буржоазни партии нямаха никакво значение не само защото буржоазните партии не съумяха дори да ограничат броя на марксистите, но и защото вътре в самите буржоазни партии вече имаше процес на разложение. Буржоазният свят, без сам да го забелязва, беше вече отровен от трупната зараза на марксистическите представи, а борбата на буржоазните партии против марксизма повече беше продукт на конкуренция от страна на честолюбивите вождове, отколкото принципна борба на решени да вървят докрай противници. Само евреите още по онова време водеха системна и неотклонна борба в определена насока. Колкото повече отслабва волята за самосъхранение в нашия народ, толкова по-високо се издига, толкова по-ярко сияе еврейската звезда — звездата на Давид.

Ето защо и през август 1914 г. ние нямахме пред себе си единен сплотен народ, настъпващ към крепостите на противника. Не, нямаше такова нещо! Ние станяхме свидетели само на последния пламък на инстинкта за национално самосъхранение, на последното конвулсивно усилие да се отхвърли марксистко-пацифисткото иго, което отдавна вече подкопаваше здравето на нашия народ. И в този съдбоносен

момент ние също се оказахме неспособни да разберем къде се намира нашият истински вътрешен враг. Ето защо и всяка съпротива беше напразна. Провидението не ни дари с победа и въздаде на всеки според заслугите.

Ето от всички тези съображения изхождахме, когато разработвахме основите на нашето ново движение. Ние сме дълбоко убедени, че само нашето движение е в състояние да възпре понататъшното падение на немския народ, а след това да отиде по-далеч и да създаде гранитен фундамент, на който след време ще израсне нова държава. Това няма да бъде държава, която е чужда на народа и която е заета само с голи стопански интереси. Не, това ще бъде истински народен организъм, това ще бъде — германска държава, действително представляваща немската нация.

ГЛАВА XI

ПЪРВОНАЧАЛЕН ПЕРИОД ОТ РАЗВИТИЕТО НА НСГРП

В настоящата заключителна глава от първата част на моята работа аз искам да се спра на първоначалния период на нашето движение, а аз заедно с това да осветля няколко въпроса, които тогава застанаха на дневен ред. Това не значи, че тук ще се спра подробно на всички проблеми на нашето движение. Целите й задачите на нашето ново движение са толкова грандиозни, че трябва да им посветя целия том. Във втората част на настоящата работа ще се постарая да осветля подробно програмните основи на нашето движение и да нарисувам карта на онова, което ние разбираме под думата „държава“. Казвайки „ние“ имам предвид онези стотици хиляди немци, които в общи линии се стремят към същия идеал, макар, разбира се, не винаги да го изразяват с едни и същи думи. За всички велики реформи е характерно именно това, че когато зад тях вече стоят милиони хора, ги провъзгласява един човек. Стотици хиляди хора лелеят определена мечта, може би вече в-продължение на цели столетия. И ето накрая се намира един човек, който, става глашатай на тези цели, дава им ясен израз и по такъв начин става знаменосец на новата велика идея.

Дълбокото недоволство, господстващо сред милиони и милиони хора само по себе си говори за това, че тези милионни маси износват мечтата за нещо принципно ново, за радикална промяна на сегашната обстановка. Недоволството на масите намира израз в различни форми. У едни то се изразява в отчаяние и безнадеждност, у други — във възмущение и озлобление, у трети — в пълно равнодушие, у четвърти — в бесен гняв и т.н. За това вътрешно недоволство на масите еднакво говорят както наличието на голямо количество хора, на които всякакви избори са омръзнали, така и наличието на голям брой избиратели, фанатично гласуващи за крайната левица.

Именно към тези глупаци се обръщаше преди всичко нашето младо движение. Нашата партия се поставяше за задача да събере под своите знамена не сити и доволни хора, а хора унижени и много

недоволни, хора страдащи и неспокойни. Нашата партия трябваше да си постави задача не да плува на повърхността, а да гледа преди всичко в дълбочина.

От чисто политически зрителен ъгъл имахме през 1918 г. следната картина. Народът е разкъсан на две части. Едната част, много малка, включва главно националната интелигенция и абсолютно няма в редовете си хора на физическия труд. Външно тази интелигенция е настроена национално, но под тази дума тя все още не си представя нищо друго, освен шаблонна слаба защита на така наречените държавни интереси, съвпадащи с интересите на династията. Тази интелигенция се опитва да защити своите идеи и цели с духовно оръжие, което както преди е много недостатъчно и повърхностно и във всеки случай е съвсем безсилно пред напора на противника. С един удар през 1918 г. тази до неотдавна управляваща класа беше съборена. Треперейки от страх, този слой сега е готов покорно да понесе всяко унижение и е изпълнен с трепет пред тържествуващия безпощаден победител.

На този слой противостои друга класа: широките трудеци се маси, хората на физическия труд. Тези маси са обединени в повече или по-малко радикални марксистки партии и са пълни с решителност да смажат със сила всяка идейна съпротива. Тези маси не искат да бъдат рационални, те съзнателно отхвърлят каквато и да било защита на националните интереси и охотно подлагат врат на всеки чуждестранен гнет. Този втори лагер, разбира се, числено много превъзхожда първия; и най-важното, в този лагер се намират тъкмо онези елементи, без които никакво национално възраждане не е мислимо и не е възможно.

Тъй като едно беше вече ясно през 1918 г.: каквото и да било възраждане на немския народ е възможно само ако Германия си върне предишната сила на нашата арена. Нашите буржоазни „държавни деятели“ постоянно дърдорят, че за да си върне силата на международната арена, на Германия не ѝ достига само оръжие. Но това не е вярно. В действителност ни липсва преди всичко сила на волята. Имаше време, когато немският народ имаше оръжие повече от достатъчно. И какво? Въпреки всичкото това оръжие не може да защити нашата свобода. Това се случи, защото инстинктът за национално самосъхранение се оказа недостатъчно силен, липсваше воля за самосъхранение. Никакво оръжие не може да помогне, всяко

оръжие ще остане мъртъв товар, нищо не струващ материал, ако липсва решителност да се възползваме от това оръжие докрай. Германия се превърна в обезоръжена страна, не защото преди ѝ е липсвало оръжие, а защото не ѝ стигаше воля докрай да се възползва от силата на оръжието в борбата за запазването на своята народност.

Господа левите политици сега обичат да оправдават безводната си политика на безкрайни отстъпки с това, че Германия е обезоръжена. В действителност работата съвсем не стои така. Именно поради вашата престъпна политика, именно поради това, че вие, господа леви, предадохте националните интереси на Германия, вие трябваше да предадете оръжието на нашата страна. Сега се опитвате да оправдаете собствената си подла страхливост с липсата на оръжие. Но тава е обикновена лъжа и фалшификация като всичко във вашите уста.

Обаче трябва да кажем, че този упрек в същата степен се отнася и за политиците отдясно. Само поради тяхната безхарактерна страхливост взелата властта през 1918 г. еврейска паплач можа да открадне оръжието на немската нация. Първите политици също нямат никакво право в оправдаването на своята мъдра предпазливост /чети — страхливост/ да се позовават на липсата на оръжието по тази проста причина, че обезоръжаването на Германия е резултат от собствената им страхливост.

Ето защо проблемът за възраждането на германската сила се състои не в това как отново да си намерим оръжие, а в това как да възродим този дух, който единствено дава възможност на народа да използва оръжието. Ако у народа е жив този дух, тогава волята му ще намери хиляди пътища да се сдобие с оръжие. А ако, от друга страна, на един страхливец му дадат в ръцете десет пушки, той няма да стреля нито с една, когато го нападнат. Тези десет пушки в ръцете на страхливеца ще бъдат по-малко полезни, отколкото в ръцете на един мъжествен човек обикновената тояга.

Въпросът за възраждането на политическата мощ на нашия народ е преди всичко въпрос за оздравяването на нашия национален инстинкт за самосъхранение. Това е ясно макар само поради факта, че в областта на външната политика предварителната оценка на всяка държава се прави не въз основа на това с какво количество оръжие разполага тя. Потенциалната сила на всяка дадена държава се оценява преди всичко въз основа на заложената в дадената нация морална сила

за съпротива. Когато се определя ценността на един или друг народ като евентуален съюзник на международната арена, то критерият не е количеството на мъртвото оръжие в цайххаузите — действителният критерий е доколко е жив в народа героизмът на борбата, доколко е силна, доколко е пламенна неговата воля за национално самосъхранение. Съюзите се сключват не с оръжието, а с хората. Така например английският народ винаги ще остане в очите на целия свят ценен съюзник дотогава, докато неговите ръководители и широките народни маси показват предишната твърдост и силна решителност да довеждат докрай веднъж започнатата борба, без да се спират пред никакви жертви и без да мислят за това колко ще продължи дадената борба. А нали цял свят знае, че започвайки борбата, англичаните съвсем не смятат за решаващ момент състоянието на своето въоръжаване в дадения момент в сравнение с въоръжените сили на противника.

Но ако ние разберем, че въоръжаването на немската нация е възможно само въз основа на възраждането на инстинкта за политическо самосъхранение, то ще ни стане ясно и още нещо: че затова не е достатъчно да се завоюва онзи малък слой, който без друго се състои от повече или по-малко национално настроени елементи, но че ни е необходимо преди всичко да вдъхнем национална идея на онези маси, които досега са настроени антинационално.

Ето защо младото движение, което си поставя за задача възраждането на суверенната германска държава, трябва да вижда своята единствена цел в завоюването на най-широките народни маси. Колкото и да е жалка нашата така наречена национална буржоазия, колкото и да е слабо развито в нея истински националното чувство — ясно е, че от тази страна няма опасност от що-годе сериозна съпротива, ако съумеем да провеждаме силна вътрешна и външна национална политика. Пък дори ако тези слоеве с присъщото им тъпоумие и късогледство започнат да оказват пасивна съпротива, както са правили това до известна степен и в епохата на Бисмарк, то при тяхната баснословна страхливост няма да се наложи сериозно да се съобразяваме с тях.

Съвсем друго нещо се широките маси на нашите интернационално настроени съплеменници. Тук трябва да се съобразяваме с примитивната сили на широките маси, привикнали да

разрешават основните проблеми чрез насилие, но и с еврейското им ръководство, готово да пусне в ход най-решителни и безпощадни начини на борба. Този лагер няма да се спре и пред това да потуши всяко немско възраждане по онези начини, по които на времето пречупи гръбнака на немската армия. И най-важното: в една парламентарна държава тези маси само със своята численост могат да провалят всяка външна политика, насочена към възраждането на нацията и могат да направят така, че другите народи да ни оценяват като евентуални съюзници много ниско. Не трябва да се мисли, че само ние разбираме колко отслабва Германия при наличието на 15-милионния лагер на марксистите, пацифистите и привържениците на центристките партии. Не, в чужбина също много добре си дават сметка, че този мъртъв товар много ни отслабва и ни прави малоценни като съюзници. Нито една държава няма особено охотно да сключи съюз с такава държава, в която най-активните слоеве от населението не искат да поддържат никаква що-годе решителна външна политика.

Прибавете към това и факта, че ръководителите на тези партии на измяната неизбежно ще се борят против всяко възраждане вече поради инстинкта за собственото си самосъхранение. Ето защо исторически е абсолютно немислимо да си представим, че немският народ ще може да завоюва своите стари позиции, преди да си разчисти сметките с истинските виновници за нашето крушение. Пред съда на историята ноември 1918 г. ще се разглежда не като измяна на монархията, а като измяна на отечеството.

И така, за да придобие отново независимо положение на международната арена, Германия преди всичко трябва да си върне единната воля, да върне единството на своя собствен народ.

Вече от чисто техническа страна е ясно, че идеята за независимостта на Германия на международната арена е неосъществима, докато на страната на тази освободителна идея не застанат най-широките маси на народа. Всеки офицер лесно ще разбере, че от чисто военна гледна точка ние не можем да водим война, опирайки се само на студентски батальони, че освен мозъка на народа са ни нужни и неговите юмруци. Необходимо е дори да имаме предвид и, че ако нашата национална защита се опираше само на така наречената интелигенция, това би било непоправимо разточителство на сили, каквито имаме твърде малко. Ние много силно усещаме тези

загуби, след като такова голямо количество млада немска интелигенция през есента на 1914 г. загина на фландърските полета в нашите доброволчески полкове. Без работническите маси не можем не само да воюваме, но дори не можем да проведем необходимата техническа подготовка. За това също преди всичко е необходимо единство на волята на нашия народен организъм. Да не забравяме и, че трябва да се съобразяваме с контрола, учреден над нас от версайските победители. Всяко наше действие се намира под надзора на хиляди ревниви очи. При такива обстоятелства каквато и да било техническа военна подготовка е възможна само, ако сме абсолютно единни и ако на версайските шпиони им помагат само отделни негодници, които се продават за 30 сребърника. С такива отделни негодници ще ни бъде лесно да се справим. Но нищо не може да се направи против милионните маси, ако те поради политическо убеждение не искат никакво национално възраждане. Такава съпротива е непреодолима, докато непобедим главната причина за тяхната враждебност, заложена в марксихеския мироглед, докато не изгоним от сърцата и мозъците им идеите на марксизма. И така, от каквато и гледна точка да го погледнем — дали от гледна точка на техническата подготовка, или от гледна точка на самото водене на войната, или от гледна точка на външнополитическите съюзи — все едно, въпросът за нашето национално възраждане и завоюване на истинска независимост за Германия опира в предварителното завоюване на широките маси от нашия народ.

Необходимо е да се помни, че без завоюването на външна свобода всяка вътрешна реформа в най-добрия случай ни превръща само в по-изгодна за външния враг колония. Плодовете на всеки така наречен икономически подем все едно ще се паднат само на контролиращите ни държави. И ако в резултат на социални промени ние започнем да работим по-добре, то тази работа също е от полза само за тях. Що се касае до общокултурния прогрес, то той изобщо е недостъпен за немската нация, докато тя не си завоюва национална независимост, тъй като общокултурният прогрес е тясно свързан с политическата независимост и достойнството на националното цяло.

Но щом е така, щом като цялото ни национално бъдеще е толкова тясно свързано със завоюването под знамената на националните идеи на широките слоеве на народа, то ясно е, че именно в това се състои

най-голямата, най-важната задача на цялото наше движение. Тъй като нашето движение не може да се ограничава с въпроси на момента, а трябва да отдаде цялото си внимание именно на онези въпроси, от които зависи бъдещето.

Ето защо на нас още през 1919 г. ни беше напълно ясно, че висшата цел на новото движение трябва да бъде „национализацията“ на масите, т.е. внедряването на националната идея в най-широките слоеве на народа.

Оттук от тактическа гледна точка произтичаше цялата редица изисквания.

1. За да се завоюват масите на страната за идеята на националното възраждане, никакви социални жертви не са прекалено големи.

Каквито и стопански отстъпки да бъдат направени от трудещите се, те не са нищо в сравнение с онази огромна полза, която ще получи цялата нация, ако благодарение на отстъпките успее да върне тези слоеве под знамената на нацията. Само късогледата ограниченост /с която, уви, се отличават някои наши предприемачески кръгове/ може да не разбира, че ако не успеем пак да възродим пълната солидарност на нашата нация, то истински стопански подем ще бъде невъзможен, а значи ще бъде невъзможно да се извлече и сериозна стопанска полза.

Ние не бихме загубили войната, ако немските профсъюзи действително изцяло бяха се отдали на делото на националната защита и ако работниците, влизащи в профсъюзите, с целия си фанатизъм се бореха за делото на родината. Нека тези профсъюзи с цялото си усърдие да бяха отстоявали икономическите интереси на работниците против алчните за печалба предприемачи, нека те понякога да пускаха в ход дори стачките, за да принудят предприемачите да уважат законните искания на работниците. От това нашата нация нямаше да загине, стига профсъюзите от все сърце да подкрепяха войната. Е, а ако ние бяхме спечелили войната, всички икономически отстъпки за работниците, разбира се, щяха да се изплатят стократно. За това дори би било смешно да говорим.

Ето защо това движение, което си поставя велика задача да върне работническата класа в лоното на нацията, не трябва да забравя, че въпросът за икономическите жертви тук изобщо не трябва да играе

никаква роля, доколкото икономическите отстъпки не заплашват независимостта на националното стопанство.

2. Да се възпитават широките народни маси в национален дух може само по пътя на издигането на социалното им равнище. Само чрез издигането на социалното равнище могат да бъдат създадени онези общоикономически предпоставки, които единствени позволяват на отделното лице да се приобщи към културните блага на цялата нация.

3. Да се внедри националната идея в широките народни маси не е възможно чрез половинчати мерки — не е възможно, ако изхождаме от гледна точка на така наречената „обективност“. За да постигнем целта е необходимо по най-решителен, най-фантастичен и най-едностранчив начин да се съсредоточим именно върху тази цел. Това значи, че не е възможно да се завоюва целият народ за националната идея така, както си го представя нашата съвременна буржоазия, т.е. с такива и такива „уговорки“ и „ограничения“. Не, за това трябва да застанем на гледището на крайния национализъм и да не се страхуваме от тези ексцеси, които са свързани с всяка крайност. Против отровата е необходима противоотрова. Само пошлият ум на умерения и спретнат буржоа може да си въобрази, че към рая води пътят на златната среда.

Широките народни маси не се състоят от професори и дипломати. Народните маси притежават много малко количество абстрактни знания. За тях решава областта на чувствата. Положителното или отрицателно значение на народната маса към едно или друго явление се определя най-вече от чувството. На нея трябва да ѝ се каже да или не, друго тя не разбира. Но именно защото масата се управлява от чувството, е по-трудно тя да бъде разклатена. Да се разклати вярата е по-трудно, отколкото да се разклати знанието; любовта е по-трайна от уважението; чувството на омраза е по-силно от обикновената неприязън. Движещата сила на най-могъщите преврати на земята винаги се е криела във фанатизма на масите, понякога достигащ до истерия, но никога тази движеща сила на се е криела в някакви научни идеи, внезапно овладели масите.

Който иска да завоюва на своя страна широките маси на народа, той преди всичко трябва да подбере ключ, отварящ вратите към сърцето на народа. Този ключ е воля и сила, а съвсем не „обективност“, т.е. слабост.

4. Да се завоюва душата на народа е възможно само, ако едновременно с борбата за собствените положителни цели поведем борба за унищожаването на онези, които са противници на нашите цели.

Ако започнеш да водиш най-безпощадна борба срещу противника, то народът най-често именно в това ще види своята правда. А ако се отказваш от пълното унищожение на врага, то народът вижда в това собствената ти несигурност в правотата на твоето дело, а може би дори и своята неправота.

Широките народни маси са къс от самата природа. Те не разбират как някои хора, които твърдят, че искат противоположното, в същото време любезничат помежду си, стискат си ръцете, и т.н. Масата иска едно — победата на силния над по-слабия, унищожаването на слабия или неговото безпрекословно подчиняване.

Внедряването на националната идея в широките слоеве на нашия народ ще се удаде само в случай, че наред с противоположната борба за душата на народа ние проведем пълно изкореняване на интернационалните му отровители.

5. Всички големи въпроси едновременно са въпроси на деня и всички те са производни от определени по-дълбоки причини. Но решаващо значение има само един от проблемите: проблемът за расовото съхранение на народа. Единствено от степента на чистотата на кръвта се определя истинската сила или слабост на хората. Хората, които не разбират значението на расовия проблем, приличат на онези, които искат у мопсове да развият качества на хрътки, без да разбират, че бързия бяг на хрътката или особената възприемчивост на пудела са качества, заложили в тяхната раса, а съвсем не нещо такова, което може да се научи. Народите, пренебрегващи чистотата на своята раса, с това се отказват и от единството на душения живот във всичките му прояви. Недостатъчната еднородност на кръвта неизбежно води до недостатъчно единство на целия живот на даден народ; всички промени в сферата на духовните и творческите ни сили са само производни от промените в областта на расовия живот.

Който иска да освободи немския народ от чуждите му влияния и от пороците на днешния ден, той преди всичко трябва да го освободи от чуждите фактори, които пораждаат всички тези пороци.

Докато не разберем докрай значението на расовия проблем, а следователно и значението на еврейския въпрос, възраждане на немската нация няма да има.

Проблемът за расата ни дава ключ за разбирането не само на целия ход на световната история, но и за цялото развитие на общочовешката култура изобщо.

6. Нашият стремеж да върнем в лоното на народа онези широки маси, които досега се намират в интернационалния лагер, в никакъв случай не означава отказ от защитата на справедливите интереси на отделните съсловия. Различието в интересите на отделните професии и съсловия съвсем не е същото нещо като класовото разцепление. Не, такива различия са разбиращи се от само себе си резултат от целия ни икономически живот. Групирането на хората по професии в никакъв случай не е в разрез с интересите на народа като цяло. Последните изискват единство само по онези въпроси, които действително засягат целия народ.

Да се върне в лоното на народа или дори само на държавата едно съсловие, превърнало се в класа, може не с това, по-висшите класи да слязат надолу, а само ако успеем да издигнем нагоре по-низшите класи. Носителите на този процес никога не могат да станат висшите класи — носител може да стане само низшата класа, водеща борба за своето равноправие. Съвременната буржоазия, например, зае своето място в държавата не благодарение на мероприятията на Дворянството, а благодарение на собствената си енергия и на старанията на собствените си ръководители.

Немският работник ние ще завоюваме за немската нация не посредством жалките идеи за сантиментално побратимяване, а чрез политика на системно и планомерно подобряване на неговото социално и общокултурно положение, докато в резултат на такива системни усилия на изчезне противоположността на интересите поне в най-решаващите области. Движението, което си поставя такива цели, разбира се, трябва да си завербува привърженици именно в лагера на трудещите се. Интелигенцията ни е нужна само дотолкова, доколкото тя изцяло е разбрала тази цел. Този процес на превръщане и сближаване, разбира се, няма да бъде завършен в продължение на някакви си 10–20 години, а ще изисква много поколения.

Най-голямата пречка да се сближат работниците от нашето време с нацията като цяло, съвсем не е разминаването на Съсловните интереси. Не, тази пречка е заложена в интернационалните аспирации на сегашните ръководители на работническата класа, в техните противодържавни и противоотечествени постановки. Ако начело на същите профсъюзи стояха хора, настроени действително национално, и ако те с фанатизъм прокарваха своите национални идеи в областта на политическия и изобщо на целия народен живот, то милиони работници, биха станали най-ценни членове на нашето общество, на нашия народ, независимо от наличието на редица търкания по чисто икономически въпроси.

Такова движение, което иска честно да върне немския работник на неговата нация, разбира се, трябва по най-рязък начин да се изявява против предприемачите, които под народни интереси разбират само своето неограничено господство над работника като продавач на работна сила и във всеки опит за абсолютно справедлива защита на законните интереси на работника виждат престъпление против „народа“. Хората, които защитават такъв „мироглед“, съзнателно защитават неправдата и лъжата. Интересите на народа като цяло възлагат определени задължения не само върху едната, но върху двете страни.

Ако работниците, без да се съобразяват с по-голямото благо и със състоянието на националната промишленост, опирайки се само на своята сила, изстискват чрез шантаж известни отстъпки, те вършат действителен грях против народа; но също такъв грях извършват и предприемачите, ако те, безчовечно експлоатирайки работниците, злоупотребяват с националната работна сила, изтисквайки от нейната пот милиони печалби. Такива предприемачи нямат право да говорят за своите национални чувства, такива предприемачи са егоистични негодници, тъй като, внасяйки социално напрежение в редовете на работниците, те провокират конфликти, които така или иначе неизбежно носят вреда на цялата нация.

И така, главният резервоар, от който нашето младо движение трябва да черпи сили, е преди всичко кръгът на трудовите хора. Нашата задача е да освободим тези маси от гнета на интернационалните идеи, да ги изтръгнем от ноктите на социалната нищета и на общо културната изостаналост, а след това да направим от

тях велик ценен фактор на общо националната борба за общонационалните интереси.

Ако в редовете на националната интелигенция се намерят хора с горещи сърца, хора, мислещи за бъдещето на своя народ и напълно разбиращи великото значение, което има завоюването на широките народни маси за нашето дело, то такива хора ще окажат ценни услуги на нашето движение и ние охотно ще се възползваме от техните ценни духовни качества. Но никога няма да тичаме след гласуващите добичета от редовете на буржоазията. Тези избиратели биха станали за нашето движение мъртъв товар, който би отслабил притегателната сила на движението на широките народни маси. Разбира се, идеята за обединяването на народа едновременно и отгоре, и отдолу теоретично е много добра. На масовите събрания и манифестации, когато се събират заедно и работническите представители на заможните класи, на пръв поглед се получава голям ефект. Но тези ефекти не могат да изкоренят онова, което е създавано в продължение на столетия. Разликата в културното развитие е толкова голяма и позициите, заемани от двете страни по чисто икономически въпроси, са още толкова различни, че щом външният ефект от съвместната манифестация се разпръсне, тази разлика незабавно ще започне да се изразява отново.

Пък и в края на краищата, целта не е да преустроим редовете вътре в националния лагер. Нашата главна задача е да завоюваме онази маса, която се намира още в антинационалния лагер.

Само от гледна точка на тази последна цел трябва да определяме цялата тактика на нашето движение.

7. Тази може би едностранчива, но затова пък съвсем ясна позиция трябва да намери израз и в организирането на пропагандата на младата партия, а от друга страна успехът на самата пропаганда изисква именно такава ясна позиция.

За да има действително успех, пропагандата трябва да бъде насочена само към една страна; в противен случай, имайки предвид голямото различие в образователното равнище на двата лагера, пропагандата или няма да бъде разбрана от едната от страните, или ще бъде възприета от другата страна като нещо, разбиращо се от само себе си, скучно и безинтересно.

Дори начинът на изразяване и тонът на пропагандата не може да бъде еднакъв за два толкова различни лагера. Ако пропагандата се откаже от простотата и силата на народния стил, тя няма да намери път към широките маси. Ако пък бъде по вкуса на широката маса, ако съответства на грубоватите ѝ чувства и маниери, тя непременно ще се стори обикновена и примитивна на така наречената интелигенция. Сред сто така наречени оратори, едва ли ще се намерят и десет такива, които биха успели с еднакъв успех днес да говорят пред аудитория от професори и студенти. Но от хиляда оратори с мъка ще се намери само един, който да съумее да увлече събрание, в което има и шлосери, и професори, да съумее да намери такава форма на изложение, която да се стори еднакво интересна и на двете части от аудиторията и която да предизвика гръм от аплодисменти и у едните, и у другите. Не трябва да забравяме, че най-великолепната идея и най-превъзходната теория най-често намират разпространение само чрез малки хора. Работата не е в това какво има предвид отделен гениален творец на една или друга велика идея, а в това в каква форма и с какъв успех ще донесат тази идея до широките народни маси онези, които играят тук ролята на посредници.

Притегателната сила на социалдемократията и на целия марксистки лагер в значителна степен се обясняваше с това, че те се обръщаха именно към определена публика, към определен лагер. Идеите на социалдемократията бяха достатъчно ограничени и тъпоумни, но толкова по-лесно ги възприемаха онези маси, чието умствено ниво напълно съответстваше на тези идеи.

Оттук и за нашето младо движение произтича простата и ясна задача.

Нашата пропаганда по съдържание и форма трябва да съответства на най-широките народни маси; нейната правилност се проверява само от нейния реален успех.

В големите народни събрания, където се събират широки народни маси, най-добрият оратор ще бъде не онзи, който в духовно отношение стои най-близо до присъстващата интелигенция, а онзи, който умее да завоюва сърцата на масата.

Онзи интелигент, който, присъствайки на такова събрание, започне да критикува речта на оратора, независимо, че тя е имала огромен успех сред масите, ще докаже с това само, че съвсем не е

разбрал истинските цели на нашето движение и следователно не представлява за него никаква ценност. За нашето движение има цена само онзи интелегент, който дотолкова е разбрал задачите и целите на движението, че умее да оцени пропагандата изключително от гледището на влиянието ѝ върху масата, а съвсем не от зрителния ъгъл на онова впечатление, което тя прави на самия него. Тъй като нашата пропаганда има за цел не „развлечението“ на хора и без това вече национално настроени, а завоюването на онези слоеве от народа, които по кръв принадлежат към нашия лагер, но по убеждения засега се отнасят враждебно към нашите идеи.

Изобщо, нашето младо движение трябваше да се ръководи от онези съображения, които развих по-горе в главата за военната пропаганда.

Че нашата пропаганда беше правилна, доказва нейният успех.

8. Политическите цели на едно велико реформаторско движение никога не могат да бъдат постигнати в резултат само на просветителска работа или на влиянието на просветителите на господстващата власт; те могат да бъдат реализирани само чрез завоюване на политическата власт. Всяка световна идея не само има право, но има и задължение да вземе в ръцете си онези средства, които единствено ѝ дават възможност да въплъти в живота своите планове. Единствено успехът е главен съдия на нашата земя и в зависимост от него се определя степента на правота или на неправота на дадено движение. При това, разбира се, под успех ние разбираме не просто завземането на властта само по себе си, както видяхме това през 1918 г.; под успех ние разбираме действително благотелните последици за целия народ от преминаването на властта в определени ръце. Под успешен държавен преврат ние в разрез с безидейните немски юристи разбираме не просто преминаването на държавната власт в ръцете на господа революционерите, а разбираме само онова революционно действие, което е донесло богати резултати за нацията и е създало за нея по-добри условия от предишния режим. Нищо подобно не може, разбира се, да се каже за нещастните събития от 1918 г., които са резултат от действия на бандити, а съвсем не велика революция.

Но ако завоюването на политическата власт е най-важната предпоставка за практическото въплъщение в живота на реформаторските намерения на дадено движение, то е ясно, че това

движение от първите дни на своето възникване трябва да се осъзнава и да се чувства като движение на масите, а не като литературен клуб, където пият чай, или като компания, където играят на кегли.

9. Нашето младо движение по самата си същност и по формите на своята организация е антипарламентарно движение. Това значи, че в цялата своя работа и по-специално във формите на своя вътрешен строеж движението решително отхвърля принципа на решаване според болшинството на гласовете, отхвърля онзи ред, когато вождът е само изпълнител на волята и мненията на болшинството. Такава деградация на ролята на вождя ние не допускаме. В голямото и малкото нашето движение представлява принцип на безусловния авторитет на вождя в съчетание с висшата форма на неговата отговорност.

На практика този принцип си намира следното приложение.

Първият председател на нашата местна организация се назначава от вожд, стоящ с едно стъпало по-високо в нашата организационна йерархия. Този председател е отговорен ръководител на местната организация. Всички местни комитети му се подчиняват, а не обратното. При нас няма и не може да има комитети, занимаващи се с гласувания, при нас съществуват само комитети за работа. Цялата работа разпределя отговорния ръководител, т.е. председателят на местната организация. По същия принцип се изграждат всички останали организационни звена — район, окръг, област. Вождът във всички тези звена се назначава отгоре — с неограничени правомощия и авторитет. Само вождът на цялата партия съгласно устава се избира на първичните събрания на членовете на партията. Той е единствен ръководител на цялото движение. Всички комитети му се подчиняват, а не обратното. Но затова пък той носи на плещите си и цялата отговорност. Пред нови избори привържениците на движението могат да го привлекат към отговорност, могат да му вземат званието, ако е действал против принципите на движението или ако лошо е служил на неговите интереси. Тогава мястото на предишния вожд ще вземе друг, по-добър, той ще има същия авторитет и върху него ще лежи същата отговорност.

Една от висшите задачи на нашето движение се състои в това да се даде победа на този принцип не само в нашите собствени редове, но и в цялото бъдещо държавно устройство.

Който иска да бъде вожд, на него ще му бъде даден неограничен авторитет, но ще трябва също така да носи и най-тежката отговорност.

Който е неспособен за това, той е твърде страхлив, за да носи последиците от своите действия, той не е годен за вожд. За ролята на вожд е призван само герой.

Целият прогрес и цялата култура на човечеството се базират изключително върху гениалността и енергията на личности, а в никакъв случай не са продукт на „болшинството“.

За да може нашата нация да си върне величието и силата, тя трябва да съумее да култивира личността и да ѝ върне всички права.

Това значи, че цялото наше движение е антипарламентарно движение. И ако ние в действителност вземаме участие в едно или друго парламентарно учреждение, то го правим, само за да го взривим отвътре и в края на краищата, да премахнем самото това учреждение, в което не можем да не виждаме един от най-вредните елементи на разпадането на държавата и обществото.

10. Нашето движение се отказва да заеме каквато и да било позиция по онези въпроси, които излизат извън пределите на нашата политическа работа или нямат принципно значение за него. Задачата на нашето движение не е в религиозната реформация, а в политическата реорганизация на народния живот. В протестантизма и в католичеството ние виждаме еднакво ценна опора за нашия народ и затова решително се борим против онези партии, които искат да превърнат религията в инструмент за политическа борба, искат да принизят религията до голите партийни интереси.

Най-сетне нашето движение не вижда своята задача във възстановяването на определени форми на държавно устройство или в борбата против друга форма на това устройство. Ние виждаме своята задача в създаването на онзи принципен фундамент, без който е невъзможно продължителното съществуване нито на републиката, нито на монархията. Нашата мисия се състои не в това да възстановим монархията или да укрепим републиката, а в това — да създадем германска държава.

Въпросът за външните форми на държавния строй ще бъде вече венецът на делото. Този въпрос няма принципно значение, а изцяло зависи от практическата целесъобразност.

За народ, който съумее преди всичко да разреши великите проблеми и задача на своето съществуване, въпросите за външните формалности вече няма да играят голяма роля и във всеки случай няма да доведат до вътрешна борба.

11. Въпросите за вътрешната организация са за нашето движение не принципи въпроси, а само въпроси на целесъобразност.

Най-добрата форма на организация е онази, при която между ръководството и отделните привърженици на движението има колкото е възможно по-малко междинни звена. Тъй като главната задача на организацията е само разпространението на определена идея, а след това претворяването на тази идея в действителност. Но идеята, както вече знаем, се ражда в главата само на един човек.

Изобщо можем да кажем, че организацията е само необходимо зло. В най-добрия случай тя е средство към целта, в най-лошия случай — става самоцел.

В нашия свят механичните натури се раждат много по-често от творческите. Ето защо организациите се формират много по-лесно, отколкото се формират идеите.

Пътят, който преминава всяка, стремяща се към выплъщение в живота, идея, особено една идея, която има реформаторски характер, в общи линии може да бъде обрисован по следния начин.

В мозъка на един човек възниква гениална идея. Този човек се чувства призван да съобщи идеята си на цялото човечество. Той започва да проповядва възгледите си и постепенно си завоюва определен кръг от привърженици. Докато този човек предава идеите си на другите лично и непосредствено, ние имаме пред себе си най-естествената и най-идеалната форма за разпространяване на идеята. Но ето че броят на привържениците на новото учение силно започва да нараства и да автора на великата идея става вече невъзможно да встъпи в непосредствена връзка с безбройните си привърженици и да ръководи цялата работа в предишните форми. С разрастването на движението непосредственото общуване на вождя с всичките му привърженици става вече невъзможно и се появява необходимост от посредстващ апарат. С това предишната идеална форма на предаване на идеята става невъзможна; сега се налага да се прибегне до необходимото зло — до организацията. По места се образуват първите подобни групи. Ако става дума за политическо движение, то възникват

първите местни комитети, които представляват зародиши на цялата по-късна по-разгъната организация.

Преди да се допусне организиране на местни групи, е необходимо преди всичко да се осигури, тези групи безусловно да признават авторитета на идейния ръководител на цялото движение и образуваната от него школа. Без това е невъзможно да се запази единството на цялото учение. Гигантско геополитическо значение има правилният избор на един определен пункт, който трябва да стане средоточие на цялото движение. За да бъде движението здраво, за да се ползва представящата го глава с безспорно и абсолютно признание, е необходимо преди всичко да се избере един определен географски пункт за движението, който да притежава магическо влияние за всички привърженици и да играе за тях роля на Мека или Рим.

Ето защо основателят на движението, пристъпвайки към създаването на първите местни организации, никога не трябва да забравя тази задача: първоначалният център на движението трябва не само да запазва своето влияние, но и системно да го увеличава. Колкото повече се увеличават низовите ядки, толкова повече трябва да се увеличава идейното, морално и фактическо влияние на централния пункт на движението.

Отначало увеличаването на броя на привържениците довежда до необходимостта от образуване на местни организации. Но понататъшното увеличаване води вече до създаване на нови организационни звена-районни, окръжни организации и т.н.

Първоначално централният пункт на движението сравнително лесно удържа своето влияние върху първичните местни организации. Но вече много по-трудно ще му бъде да удържи безусловното си влияние върху новите организации от по-висок тип; а да се удържи това влияние е необходимо на всяка цена, тъй като без това е невъзможно единството на движението, невъзможно е действителното въплъщение в живота на онази идея, в името на която движението е започнало.

Но след това движението се развива и възниква необходимостта от създаването на още нови по-висши организационни звена — окръжни и областни организации. Сега е необходимо да се стремим първоначалният централен пункт на движението да запази

неоспоримото си влияние и върху тези звена. Само това ще осигури единство на школата, единство на учението.

Ето защо образуването на нови организации е допустимо само при условие, че центърът има възможност напълно да си осигури безспорен идеен авторитет над всички тези организации. Ако става дума за политическа организация, то тази гаранция често се създава само с реална практическа сила.

Оттук произтичат следните правила, към които трябва да се придържахме при създаване на организация.

а/ Преди всичко е необходимо да се концентрира цялата работа на един пункт. При нас това беше Мюнхен. Тук е необходимо да се създаде кръг от безусловно предани привърженици, да се създаде школа, пригодна за по-нататъшното разпространяване на идеята на вожд. Да се завоюва авторитет, който би могъл да се разпростира и върху всички други организации от по-късно време, може само, ако отначало се удаде да се постигнат очевидни успехи в централния пункт.

За да се направи самото движение широко известно на широката маса, за да се популяризират поне малко имената на вождовете на движението, беше необходимо поне в един определен град не само да се разклати идеята за непобедимостта на марксистическото учение, но и да се докаже пълната възможност за разрастване на нашето движение, враждебно на марксизма.

б/ Образуването на местни групи можеше да се допуска само в такава степен, в каквата безусловно беше осигурен пълният авторитет на централното ръководство от Мюнхен.

в/ Образуването на районни, окръжни и областни организации също беше необходимо да се регулира, допускайки тяхното възникване само при възможност напълно да им осигурим фактическо ръководство от Мюнхен.

По-нататък, разбира се, развитието на организационните форми се намира в тясна зависимост от наличието на необходимите за развитието на организацията ръководещи глави.

Тук са възможни два пътя.

а/ Или движението притежава необходимите финансови средства, за да възпита способни ръководители; тогава то събира

хората и обработва този материал напълно планомерно от гледището на своите основни тактически планове.

Този път е най-лесен и най-бърз. Но той изисква много пари, тъй като такъв контингент от ръководители е необходимо да се вземат на постоянна заплата.

б/ Или пък движението не разполага с достатъчни парични средства и поради това не може да държи на постоянна заплата ръководители.

Този път е по-бавен и по-тежък.

В този случай ръководството понякога е принудено да оставя цели области без всякаква организация, докато сред привържениците на движението не се намери достатъчно способен човек, на когото централното учреждение ще може да възложи организирането на работата в съответния район или област.

Може да се случи в някакъв голям район да не се намери нито един подходящ ръководител, а в друго място да се намерят двама или трима големи работника. Оттук възникват големи трудности и само с годините на движението се удава да ги преодолее.

Винаги и неизменно главна предпоставка за успеха на организацията е наличието на забележителен ръководител.

Както армията не е за никъде без офицери, така и политическата организация — без съответен ръководител.

Ако нямаме на разположение достатъчно талантлив ръководител, то е най-добре изобщо да не създаваме на даденото място организация, отколкото да създадем лоша.

За ръководителя е необходима не само твърда воля, но и способности; енергията и силата на волята имат обаче по-голямо значение, отколкото полетът на ума. Но разбира си, най-полезно е съчетанието в едно лице на упоритост, решителност и големи умствени способности.

12. Бъдещото движение най-много зависи от фанатизма и нетърпимостта, с които привържениците му се изявяват в защита на своето учение, решително борейки се против онези, които конкурират даденото учение.

Огромна грешка е предположението, че от обединяване с аналогични на нас организации ние ставаме по-силни. Чисто външно може и да е така. В очите на повърхностните наблюдатели

организацията след обединяването с аналогични други организации става по-могъща. На практика не е така. В действителност такова обединяване носи в себе си зародиша на бъдеща вътрешна слабост. Както и да доказват, че две еди-какви си организации са почти тъждествени, в действителност се оказва, че съвсем не е така. Ако тъждеството беше пълно, тогава на практика би имало не две, а само едно движение. Различието несъмнено е на лице. И ако дори се определя само от различната степен на способност на вождовете на всяка от организациите, все едно, различието би било факт. Законът в природата е в това, че по-силното трябва да побеждава по-слабото и така да съдейства за усъвършенстването на по-силното. Докато безпринципното обединяване на две различни движения в едно противоречи на закона на природата.

На първо време обединяването на две политически организации в една може дори да има известен външен успех, но по-късно тези успехи ще послужат само за причина на бъдещи слабости. Едно движение става велико само в случай, че на заложените в него сили е предоставено неограничено поле за развитие. Само тогава, постепенно развивайки своите сили, движението, в края на краищата, ще удържи победа над всички конкуренти.

Може дори да се каже изобщо, че силите на движението растат дотогава, докато то признава изцяло за свой ръководен принцип борбата и само борбата. Движението достига своята кулминационна точка само в този момент, когато на негова страна клони почти пълна победа.

За движението понякога е дори много полезно да води своята борба в такава форма, която не обещава бързи успехи. Онези успехи, които са постигнати в резултат на дълга, упорита и изпълнена с нетърпимост борба, са много по-трайни.

Движение, израснало в резултат на обединяване на така наречени аналогични партии, т.е. движение, базирано на компромиси, прилича на оранжерийно растение. Външно то се разраства много пищно. Но истинска сила, способна да издържи всякакви бури и да окаже успешна съпротива на столетните традиции, такова движение няма.

Ще стане могъща и ще съумее да въплъти истински в живота една велика идея само онази организация, която се отнася с нетърпимост, с религиозен фанатизъм към всички останали движения

и е убедена само в своята собствена правота. Ако самата идея на движението е вярна, и ако борбата за тази идея се води именно така, както ние казваме, тази идея ще стане абсолютно непобедима. Всякакви преследвания ще доведат само до нейното укрепване.

Силата на християнството се е състояла, например, не в опитите за съглашение и примирение, да речем, с близките му философски мнения на древните. Тя се е състояла в непреклонната фанатична защита само на едно собствено учение.

Бързите, но чисто външни успехи, постигнати чрез различни обединявания, струват много по-малко от бавното, но затова пък трайно увеличаване на силата на собствената организация, която води абсолютно независима борба за своето собствено учение.

13. Движението трябва да възпитава своите членове така, че борбата да не им изглежда нещо тягостно, а сами да се стремят към нея. Те не трябва да се страхуват от враждата от страна противника. Напротив, трябва да гледат на тази вражда като на първо доказателство за това, че собственото им движение има право на съществуване. Трябва да не се страхуваме от омразата на противника, а да се стремим той колкото е възможно по-дълбоко да ни мрази за работата ни в полза на нашата нация. При това трябва предварително да знаем, че щом врагът на мрази, то той се лъже и ще клеветничи за наша сметка.

Не е истински националсоциалист и въобще приличен немец онзи, който не го нападат еврейските вестници, т.е. когото те не обсипват с ругатни и клевета. Колкото повече тези смъртни врагове на нашия народ мразят и преследват даден работник, толкова по-честен е този човек, толкова по-чисти са намеренията му, толкова по-полезна е неговата дейност.

Привържениците на нашето движение ние трябва системно да възпитаваме с идеята, че евреите в своите вестници лъжат непрекъснато и че ако случайно в тези вестници веднъж кажат истината, то това се прави само, за да прикрият деветдесет и девет случаи на лъжа. Евреите са ненадминати майстори на лъжата. Лъжа и заблуда — ето главните оръдия на тяхната борба.

Нашият боец трябва да гледа на всеки удар, който му нанася клеветническата еврейска преса, като на почетна рана.

Онзи, срещу когото най-много клеветничат евреите, е най-близо до нас. Онзи, когото най-много мразят евреите, е най-добрият ни

приятел.

Ако ти, след като станеш сутрин, вземеш в ръце еврейски вестник и не намериш в него нова клевета против себе си, това значи, че вчерашният ти ден е минал напразно. Ако това не беше така, то евреите навярно и днес биха те нападали, ругали, каляли, клеветили, проклинали, преследвали. Който истински се бори против тези най-лоши врагове на нашия народ, най-злите врагове на цялото арийско човечество и на цялата общочовешка култура — против него, разбира се, еврейската раса неизбежно ще къса и ще хвърля.

Ако именно тези възгледи проникнат в плътта и кръвта на нашите привърженици, нашето движение ще стане непобедимо и непоколебимо.

14. Нашето движение трябва системно да възпитава чувството за уважение към забележителната личност. Нашето движение никога не трябва да забравя, че надарената личност е главен двигател на прогреса, че всяка велика идея и всяко велико действие са само продукт на творческата сила на човека, че преклонението през величието на голямата личност не е само справедлива дан към човека, но и нещо такова, което обединява много хора в едно действие.

Величието на личността не може да се замени с нищо. Тя не може да бъде заменена с нищо, особено когато олицетворява културно-творческия елемент, а не просто организационно-механичен фактор. Както не може да се замени един велик художник, успял да завърши картината си само наполовина, така не можем да заменим и един велик поет, мислител, велик държавен деятел и велик пълководец, тъй като дейността на всички тези хора е изкуство. Тяхното дарование е дар по божия милост, а не резултат от механично заучаване.

Всички най-велики преврати и завоевания на земята, всички велики културни събития и безсмъртни дела в областта на държавното изкуство и т.н. — всичко това е за вечни времена неразделно свързано с едно или друго име, което е въплъщение на тези велики дела. Да се откажем от преклонението пред един велик човек, значи да се откажем от използването на цялата тази грандиозна притегателна сила, която е присъща на всички велики дейатели на тази земя.

Евреите най-добре от всички разбират тази истина. Големите дейатели от еврейския лагер са „велики“ само в разрушителната работа, в борбата против човечеството и неговата култура. И независимо от

това евреите правят от тях полубогове. Ако народите поискат да въздадат дължимото на своите действително велики деятели, евреите незабавно се развикват, че това е недостоеен „култ към личността“.

Ако един или друг народ е станал толкова страхлив, че се е поддал на това нахалство и наглост на евреите, това означава, че той се е отказал да използва най-забележителните сили, с които разполага. Тъй като нашата сила се състои не в уважението към голата „маса“, а в преклонението пред гения, за да се стараем да се издигнем до неговите идеи.

Когато хората се прекършват и започват да се отчайват, именно тогава са им най-нужни великите гении. Именно тогава към бедните и нещастни хора гледат от миналото сенките на великите хора, съумели да станат борци против мизерията, позора, нещастията, съумели да покажат на хората път към щастлив живот.

Тежко на народ, който се срамува да обръща погледа си за помощ към великите хора!

В първия период от зараждането на нашата партия нашето движение най-много страдаше от това, че имената на неговите вождове не бяха още известни, че противниците не придаваха на движението сериозно значение. Това най-много пречеше на нашия успех. В този период нашите събрания се състояха само от шест, седем, максимум осем души, и главната трудност беше именно на този малък кръг да се вдъхне несъкрушима вяра във великото бъдеще на нашето движение.

Помислете си само. На нашите събрания присъстват шест-седем бедняци, хора без име. И ето, тъкмо тези хора трябва да се нагърбят със задачата да изковат велико движение, което трябва да съумее да направи онова, което не се е удало на огромните масови партии, а именно: да възсъздаде германската държава — по-могъща, по-прекрасна, отколкото е било когато и да било в миналото. Ако по онова време ни нападаха, ако дори само бяха започнали да ни осмиват, ние щяхме да бъдем щастливи, тъй като най-тежкото за нас беше, че абсолютно не ни забелязваха. От това най-много страдахме по онова време, особено аз лично.

Когато влязох в този малък кръжок, разбира се, не можеше още и дума да става нито за партия, нито за сериозно движение. Аз вече описях по-горе първите си впечатления от първите срещи в този кръжок. В близките седмици аз още и още веднъж се убедих колко е

печално положението на тази така наречена партия. Картината беше действително потискаща. Партията нямаше на свое разположение нищо, категорично нищо. И в същото време тази малка партия представляваше парламент в миниатюра, т.е. тъкмо онзи институт, на който тя беше обявила борба. В тази наша малка партия въпросите също ги решаваше болшинството от гласовете. И в същото време, когато в истинските парламенти хората до преграждане спореха в продължение на цели месеци все пак за значителни проблеми, в нашия малък кръжок безкрайно се препираха по въпроса как да отговорят на едно или друго жалко писъмце.

По-широките кръгове от нашия народ съвсем нямаха представа за нашата тогавашна работа. Нито един човек в Мюнхен не знаеше нашата партия дори по име, ако не се смятат половин дузината ѝ привърженици и техните малобройни познати.

Всяка сряда в едно малко мюнхенско кафене се събираше така нареченият комитет. Веднъж в седмицата ставаха дискуссионни вечери. И тъй като целият състав на членовете на партията се изчерпваше със състава на комитета, то хората, разбира се, бяха едни и същи. Задачата сега се състоеше в това да се излезе извън рамките на малкия кръжок, да се завоюва известно количество нови привърженици. А още по-важно беше по какъвто и да било начин да се направи що-годе известно нашето движение в по-широки кръгове.

С тази цел ние прибегвахме до следната техника. Веднъж в месеца, а след това и веднъж на две седмици се опитвахме на свикаме „събрания“. Поканите за тези събрания пишехме на ръка, после на пишеща машина и отначало сами раздавахме тези покани. Всеки от нас се обръщаше към своите лични познати и ги убеждаваше да се явят на събранието.

Резултатите бяха много жалки.

Прекрасно си спомням как лично аз по онова време раздадох около 80 такива покани и как вечерта ние седяхме в помещението на събранието и с нетърпение очаквахме идването на „масите“.

Настъпи време за събранието. Чакахме още един час и никого не дочакахме. „Председателят“ трябваше да открие „събранието“ със същите седмина посетители.

След това преминахме към размножаване на поканите в една кантора за пишещи машини. Успехът се изрази в това, че на

следващите събрания започнаха да идват неколцина души повече. Бавно и постепенно нарасна количеството на посетителите до 11,13 след това 17,23 и накрая 34 посетители.

Събирайки малки суми в нашия беден кръг, ние най-после можахме да дадем първата обява за събрание във вестник, а именно в тогавашния независим орган „Мюнхенски наблюдател“. Успехът беше поразителен. Насрочихме събранието в избата на мюнхенската Придворна пивница /да не се смесва с голямата зала на тази пивница/ — в малко помещение, побиращо не повече от 130 души. На мен лично това помещение тогава ми се струваше голям салон и всеки от нас се страхуваше ще успеем ли тази вечер да запълним с посетители такова „огромно“ помещение.

В 7 часа вечерта в помещението имаше 111 души и ние открихме събранието.

Уводен доклад прочете един мюнхенски професор. На мен ми предстоеше да изляза като втори докладчик — за първи път на публично събрание.

Тогавашният ни председател на партията, г-н Харер, смяташе цялото това предприятие за много рисковано. Този много порядъчен господин беше твърдо убеден, че аз, Хитлер, притежавам много разностранни способности, но не притежавам само една, а именно — не съм оратор. Нямах никаква възможност да го разубедея в това и по-късно.

Независимо от това той се лъжеше.

На това събрание ми беше дадена думата за 20 минути. Аз говорих половин час. И това, което преди само инстинктивно чувствах, сега беше доказано на практика: аз умея да говоря! В края на моята половинчасова реч слушателите бяха абсолютно наелектризирани. Техният ентузиазъм като начало се изрази в това, че на моя призив да се подкрепи движението материално, на място бяха събрани 300 марки. Планина ни падна от плещите. Нищетата на нашата партия по онова време беше толкова голяма, че нямахме средства да напечатаме първите тезиси, да не говорим за печатане на прокламации. Сега беше създаден първият малък фонд, който даваше възможност да се покрият поне най-необходимите разходи.

Но успехът на това първо по-голямо събрание имаше значение и в друго отношение.

По онова време аз предприех първите крачки, за да въведа в състава на комитета известно количество по-свежи млади сили. През военните години аз бях завързал дружески връзки с голямо количество верни приятели. И ето, под мое влияние тези хора започнаха да влизат в редовете на нашето движение. Това бяха все енергични млади хора, свикнали на дисциплина и изнесли от военната си служба мнението, че на света няма нищо невъзможно, стига само както трябва да го пожелаеш.

Доколко такъв приток на свежа кръв ни беше действително необходим, можах да се убедя след няколко седмици съвместна работа.

Тогавашният пръв председател на нашата партия, г. Харер, беше журналист и за един журналист притежаваше достатъчно разностранно образование. Но той имаше един голям недостатък, крайно важен за партиен вожд: не беше масов оратор. Той работеше много прилежно и добросъвестно, но нямаше голям размах; може би тъкмо защото не беше голям оратор. Господин Дрекслер, който тогава беше председател на местната мюнхенска група, беше работник. Голяма ораторска дарба той също нямаше, освен това не беше и войник. Не беше отбил военна служба, не беше мобилизиран и по време на войната. Беше физически слаб човек и недостатъчно решителен и му липсваха тъкмо онези данни, които са необходими, за да се оказва закаляващо влияние върху меките натури. Така че и двамата председатели не бяха направени от онзи материал, който е нужен на хората, за да вдъхва фанатична вяра в победата на движението, да буди желязна енергия и ако е необходимо, с груба решителност да отстранява от пътя всички прегради пред израстването на идеята. За това бяха необходими хора със съответните физически и идейни качества, хора, усвоили онези военни добродетели, които могат да се охарактеризират така: бързи и ловки като гончета, еластични и упорити като кожа, твърди и несгъваеми като стоманата на Круп.

Аз самият по онова време бях преди всичко войник. За шестте години военна служба бях си изработил навици, които заедно със самата ми външност трябваше да изглеждат доста чужди на този кръжок. Аз също бях отвикнал да разбирам смисъла на думи като: „това е невъзможно“, „не можем да си позволим този риск“, „това е още твърде опасно“ и т.н.

Разбира се, замислената от нас работа действително беше много опасна. В много местности в Германия през 1920 г. събрание на национално настроени хора, открито апелиращи към широките народни маси, беше, простичко казано, още невъзможно. Участниците в такива събрания просто щяха да бъдат бити и разгонени. За това не бяха необходими големи усилия. По онези времена дори големите масови събрания на буржоазните партии се разбягваха при появата на дузина комунисти като зайци от кучета. Но господа червените сами прекрасно знаеха колко безвредни и невинни бяха повечето от тогавашните събрания на буржоазните партии, които повече приличаха на скучни увеселителни клубове. Да преследват такива безвредни събрания червените не си правеха труд. Затова пък особено безпощадно се нахвърляха на такива събрания, които им изглеждаха опасни. Тук те преди всичко пускаха в ход най-сигурното оръжие — насилието и терора.

Най-омразни за тези марксистки лъжци неизбежно трябваше да бъдат хората, които си поставяха съзнателната задача да изтръгнат широките маси от монополното влияние на марксистките еврейско-борсови партии и да върнат тези маси под знамената на нацията. Вече самото название „немска работническа партия“ дразнеше тези господа до крайна степен. Не беше трудно да се разбере, че при първи удобен случай ще ни се наложи да се срещнем в сериозен бой с онези, тогава още пияни от победата си, марксистки шайки.

В тесния кръг на нашата тогавашна партия доста се страхуваха от такова сблъскване. Оттук стремежът по-малко да се изявяваме на публична арена. Хората се страхуваха, че още първото наше събрание ще бъде провалено и че това може да доведе до гибелта на цялото движение. Не ми беше лесно да убедя колегите, че този сблъсък не трябва да се избягва, че напротив, и да се запасяваме с единственото оръжие, което ще ни защити от насилниците. Терорът може да бъде смазан само с терор, а не с духовно оръжие. Изходът от първото събрание укрепи моята позиция. Сега вече се появи решителност да свикаме второ, по-голямо събрание.

Към октомври 1918 г. в пивницата „Еберл“ се състоя второто по-голямо събрание. Тема: Брест-Литовск и Версайл. Имаше цели четирима докладчици. Аз лично говорих около час и имах по-голям успех, отколкото на предишното събрание. Посетителите бяха малко

повече от 130. Не мина без опити да се провали събранието, но моите колеги смазаха този опит в зародиш. Скандалистите бяха изхвърлени, но преди това изрядно бити.

След две седмици в същото помещение се състоя следващото събрание. Броят на посетителите беше вече над 170 — за даденото помещение достатъчно голяма аудитория. Аз се изказах пак и пак успехът ми беше по-голям от предишния.

Започнах да настоявам, че е необходимо да уредим събрание в много по-голяма зала. Накрая успяхме да намерим такъв салон в другия край на града. Това беше ресторантът „Германска империя“ на Дахауерщрасе. На това първо събрание в новото помещение дойде най-малко народ, около 140 души. В комитета пак започнаха колебания. Нашите вечни песимисти започнаха да твърдят, че уреждаме събрания „прекалено“ често. В комитета се разгоряха спорове. Аз защитавах гледището, че в такъв голям град като Мюнхен с неговите 700 хиляди жители може да се уреждат и по десет събрания на седмица убеждавах другарите да не се поддават на спадането на настроението след първия малък неуспех, доказвах, че изборният от нас път е единствено правилен и че ако бъдем настойчиви, успехът със сигурност ще дойде. Изобщо цялата зима на 1919/1920 г. беше посветена на това да вдъхна на другарите вяра в непобедимата сила на нашето младо движение и да издигна тази вяра до онази степен на фанатизъм, която премества планини.

Ходът и изходът на следващото събрание веднага оправдаха моята гледна точка. Броят на посетителите пак се вдигна до над 200, успехът на ораторите беше голям, във финансово отношение също получихме добри резултати.

На часа започнах да настоявам да уредим следващо събрание. То се състоя след по-малко от две седмици и на него дойдоха вече 270 души.

След две седмици, вече за седми път, поканихме в същото помещение всички наши другари и привърженици. Дойдоха над 400 души и салонът вече едва успяваше да побере всички желаещи.

Тъкмо по това време ставаше вътрешно формиране на нашето младо движение. В нашия малък кръг работата често стигаше да големи спорове. От различни страни — както това, уви, се случва и сега — ни критикуваха, че наричаме нашето младо движение „партия“.

В този възглед винаги съм виждал и виждам и сега леснота на умствения кръгозор и пълна непрактичност на онези, които не умеят да отделят външното от вътрешната същност и които биха искали да наложат на нашето движение най-гръмкото възможно име, заимствано непременно от много древна епоха.

Ако един или друг деятел е привърженик на определена смела идея, чието осъществяване смята полезно за цялото човечество, той ще започне с това, че ще си търси привърженици, готови заедно с него да се борят за неговата идея. И дори ако задачата на даден деятел и представяното от него движение предполага унищожаването на всички партии и ликвидирането на всякакво раздробяване на нацията — все едно, налага се да се започне с образуването на нова партия, която ще съществувало момента, когато провъзгласената от нея идея се осъществи в живота. И ако нашите старомодни народнически / фьолкише/ теоретици, които са силни само на думи, но никога не са умеели да постигат практически успехи, се опитваха да прикачат на партията много пищни названия, то работата никак не се променя. Това е само игра на думи и фокусничество.

Напротив!

Ако нещо противоречи на народническото /фьолкише/ разбиране в най-добрия смисъл на тази дума, това е именно подмятането на пищни названия, при това заимствани от старогерманския период на нашата история и абсолютно неподходящи за съвременността. Такива безсмислени опити да съжаление бяха много чести.

Изобщо и по онези времена и в по-късния период неведнъж ми се налагаше да предпазвам другарите от онези народнически даскали, които нищо не могат да дадат на движението, но затова пък са страхотно самонадеяни. На едно младо движение може силно да навреди притока в редовете му на такива хора, които му донасят само уверението, че те вече 30 или 40 години защитават „същата“ идея. В края на краищата, ако хората 30 или 40 години са се борили за така наречена идея и не са имали при това ни най-малък реален успех; ако те не са съумели да попречат за победата на противоположната идея — то нали това е най-доброто доказателство, че тези хора за нищо не стават. Най-голямата опасност се състои в това, че такива натури не са склонни да станат просто редови членове на партията, а претендират за ролята на вождове. За тази роля според тях им дава право

отдавнашната им дейност. Но тежко на едно младо движение, ако попадне в такива ръце. Ако един или друг търгаш в продължение на 40 години е могъл само да погубва своето предприятие, то нали всеки ще разбере, че на такъв човек не трябва да се възлага да организира ново предприятие. Същото трябва да се каже за древните народнически / фьолкише/ Матусаиловци, които в продължение на няколко десетилетия са могли само да погубват великата идея и да я докарват до закостеняване.

Малцина от тези хора идваха в редовете на нашето ново движение, за да му служат в действителност. Повечето се промъкваха в нашите редове, за да продължават да пеят старата си песен и да получат възможност да проповядват предишните си старовремски идеи. Е, а що за идеи бяха това, е трудно с перо да се опише.

Най-характерното за тези натури е, че те винаги имат на устата си примери от епохата на старогерманския героизъм, че постоянно дрънкат за беловласата древност, за мечове и брони, каменни брадви и т.н., а в действителност са най-отявлените страхливци, които човек може да си представи. Размахвайки във въздуха тъпи ламаринени мечове, навличайки си страшна мечка кожа и нахлупвайки на главата си най-страшната шапка, те за текущия ден проповядват борба посредством така нареченото „духовно оръжие“ и се разбягват като зайци при появата на първата групичка комунисти с гумени палки в ръцете. Бъдещите поколения изобщо няма да могат да увековечат образа на тези хора в новия героически епос.

Аз прекалено добре съм изучил тези господа, за да изпитвам към тяхното фокусничество нещо друго, освен презрение. В народната маса ти предизвикват само смях. Появата на такива вождове беше изгодно само за евреите. За евреите това бяха подходящи защитници на идеята за нова германска държава. При това претенциите на тези господа са абсолютно пресилени. Те се смятат за по-умни от всички, въпреки че цялото им минало красноречиво опровергава тази претенция. Напливът на подобни хора става истинско божие наказание за честните искрени борци, които не обичат да дрънкат за героизма на миналите векове, а искат в нашия сегашен век на практика да покажат поне малко собствен героизъм.

Доста трудно беше да се ориентираш кой от тези господа се изявява така само от глупост и неспособност и кой от тях преследва

определени цели. Що се отнася до така наречените религиозни реформатори със стара германска марка, то тези персонажи винаги ми вдъхват подозрение, че са изпратени от онези кръгове, които не искат възраждането на нашия народ. Та нали е факт, че цялата дейност на тези персонажи на практика отвлича нашия народ от общата борба против общия враг — евреина и разпръсква нашите сили във вътрешна религиозна разпра.

Всичко това заедно взето служи за още един мотив да се стремим към създаване на действително силно и централизирано авторитетно ръководство на нашето движение. Само при наличие на такова ръководство могат да бъдат обезвредени тези съмнителни елементи. Няма нищо удивително в това, че именно от кръговете на тези народнически /фьолкише/ Ахасфери се вербуват най-озлобените противници на централизираното силно ръководство на нашето движение. Те мразят тази сила именно защото тя им позволява да вредят на движението.

Не напразно нашето младо движение веднага прие определена програма, в която терминът „народничество“ не се употребява нито веднъж. Този термин не е подходящ именно поради своята раздвоеност. Ето защо той не може да стане база за нашето движение и критерий за принадлежност към него. Колкото е „по-широко“ това понятие, толкова повече желаещи ще има да използват този псевдоним. Ако бяхме приели такъв неопределен и допускащ много тълкувания критерий, това щеше да доведе само до там, че цялата ни политическа борба щеше да загуби своето единство и целенасоченост, тъй като всеки би влагал в това понятие, каквото му хрумне.

Нима не е тъжно да виждаме и сега как сред онези, които носят на шапките си лозунга „фелкиш“ /„народник“/ всеки тълкува този лозунг, както си ще. Един известен баварски професор, воюващ само чрез прословутото „духовно оръжие“ и редовно пълзящ пред Берлин, тълкува този лозунг като преданост към монархията. Тази учена глава забравя, разбира се, че тъкмо нашите немски монарси от последната епоха са имали много малко общо с „народа“. Такава връзка няма да измайстори и този учен, тъй като е трудно да се намери нещо по-малко „народно“ от повечето наши монархии. Ако това не беше така, то тези монархии нямаше да изчезнат или изчезването им щеше да бъде доказателство именно за неправотата на „народническия“ мироглед.

Ето така излиза, че в това понятие всеки влага, каквото си иска. Но именно затова то изобщо не става за лозунг на нашето политическо движение.

Няма да се разпростирам повече за пълната непрактичност, за пълното неразбиране на народната душа от тези народнически светители на XX столетие. Безпомощността им достатъчно е доказана от това, че в левия лагер само снизходително им се присмиват. Нека си дрънкат, казват за тях левите, пренебрежително махали с ръка. Който на този свят не е съумял да постигне поне да го мразят враговете, той твърде малко струва. Дружбата на такива хора не само че нямаше стойност за нашето младо движение, но беше направо вредна. В това се състоеше една от причините ние, първо, да изберем термина „партия“, и второ, да се наречем „Германска национал-социалистическа работническа партия“. Само в това ние се надявахме да се избавим от цялата тази пасмина народнически сънльовци.

Назовавайки се партия, ние се освобождавахме от тези поклонници на старината, от всички кречетала, които ни проглушиха ушите за прелестите на народническата идея. Назовавайки се националсоциалистическа работническа партия, ние отрязвахме от себе си цялата дълга опашка от рицари на печалния образ, желаещи да се сражават само с „духовно“ оръжие, избавихме се от всички тези загубеняци, които зад фразите за духовно оръжие криеха само собствената си страхливост.

От само себе си се разбира, че по-късно тъкмо тези господа най-много ни нападаха, използвайки за своите нападения, разбира се, само перото, както и подобава на такива гъсоци. Тези господа, разбира се, не намираха за възможно да се ръководят от принципа „на насилието да се отговаря с насилие“. Любимият мотив на всичките им упреци против нас беше, че сме се кланяли на нагайката и абсолютно не сме разбирали какво е „духовно оръжие“. Че на всяко народно събрание първите петдесет идиоти, използвайки гърлата и юмруците си, няма да позволят да говори дори на Демостен — това абсолютно не трогва подобни чудаци. Самите те благодарение на своята вродена страхливост никога няма да се озоват в положението на оратори, чиито изказвания провалят идиотите. Моля ви се, те въобще не обичат „шума“ и „блъсканицата“, те обичат да работят „тихо“ и „спокойно“.

Дори и сега смятам за необходимо най-решително да предпазя нашето младо движение от мрежите на тези така наречени „тихи“ работници. Те не само са страхливци, но са и невежи и безделници. Един мъжествен човек, който вижда опасността и знае как именно е необходимо да се бори срещу нея, няма да проповядва „тишина“ и „ред“, а ще смята за свое първо задължение открито и решително да се изяви против дадено зло и да покаже на практика как да се борим срещу него. Който не постъпва така, той е жалък страхливец, той не изпълнява своя елементарен дълг или от мързел и невежество, или от чистопробен егоизъм. Повечето от тези „тихи“ работници се държат така, сякаш са кой знае колко умни. На практика те нищо не разбират, макар и да се надуват с всички сили. Освен това те са мързеливи, което обаче не им пречи да се опитват да внушат на целия свят, че са прилежни като пчелички. С една дума пред нас са шмекери, политически мошеници, които мразят честните работници именно заради тяхната енергия. Щом чуете такава нощна пеперуда да шушне за прелестите на „тихата“ работа, можете смело да се обзаложите на хиляда против едно, че самата тя безделничи и живее само от това, че краде от другите.

Прибавете към това надменността и нечуваната самонадеяност, характерни за тези господа. Цялата тая ленива и страхлива паплач все още смята за свой дълг отгоре надолу да критикува действителната работа на предани на делото хора, без да се спират пред фактическата помощ на най-злите врагове на нашия народ.

Всеки наш агитатор, който има мъжество поне в една малка пивница да се отбранява на масата от противниците и открито да защитава нашите възгледи, принася много по-голяма полза на делото от хиляда такива мъдри плъха. Този наш редови агитатор със сигурност ще ни завоюва някой и друг нов привърженик. Неговата дейност така или иначе ще донесе все пак някакви видими резултати. Докато тези страхливи мошеници, проповядващи „тихата“ работа и криещи се от всяка отговорност, не струват пукната пара. Във великата борба за възраждане на нашия народ те играят само роля на търтеи.

В началото на 1920 г. започнах да настоявам, че ни е необходимо вече да уредим първото истинско масово събрание. По този повод възникнаха разногласия. Част от ръководните другари смяташе това за преждевременно и опасно. По онова време червеният печат вече

започна да ни обръща внимание. Ние бяхме щастливи, че най-после успяхме да предизвикаме омраза от тази страна. Започнахме да се изявяваме като, дискуссионни оратори на събранията на други партии. Разбира се, проваляха ни с викове и шум. Но все пак известна полза имаше. За нас научиха и колкото по-голяма известност придобиваха нашите възгледи, толкова повече растеше яростта срещу нас в редовете на червените. Беше ясно, че щом се опитаме да уредим голямо масово събрание, нашите „приятели“ от червения лагер ще се явят в голямо количество, за да се опитат да направят скандал.

Разбира се, аз лично добре разбирах, че такъв опит за проваляне на нашето събрание е напълно възможен, но бях на мнение, че тази борба все едно не можем да я избегнем и ще се сблъскаме с червените ако не сега, то след няколко месеца. Добре познавах психологията на червените и затова не се съмнявах, че ако им окажем най-крайна съпротива, ние не само ще им направим известно впечатление, но и ще завоюваме някои от тях на своя страна. Ето защо беше необходимо да се запасим с решителност, каквото и да става, да вървим до край. Нашият тогавашен първи председател на партията, г. Харер, не споделяше моето мнение и не смяташе момента за подходящ; като честен и открит човек, той се отказа от пълномощията си и се отдръпна. На негово място бе избран г. Антон Дрекслер. Аз лично се заех с отдела за пропагандата и я поведох без всякакво оглеждане. На 24 февруари ние насрочихме първото голямо народно събрание, което имаше за задача да изнесе на масата идеите на нашето тогава още неизвестно движение.

Поведох лично цялата подготовка; тя беше съвсем кратка. Целият ни апарат беше организиран така, че да имаме възможност да прокарваме приетите решения с мълниеносна бързина. Ние си поставихме за задача да събираме в продължение на 24 часа големи събрания, щом възникне някакъв голям злободневен въпрос. За събранията решихме да известяваме публиката с плакати и прокламации, които трябваше да се съставят в духа, изложен от мен в съответната глава за пропагандата. Нашата задача беше да пишем така, че написаното да бъде разбираемо за широките народни маси — да се концентрираме върху малко точки, много пъти да повтаряме едно и също, да говорим кратко, ясно, уверено, да проявяваме настойчивост в

разпространението на нашите позиви и плакати и да имаме достатъчно издръжливост и търпение, за да изчакаме, докато дойдат резултатите.

Ние съзнателно избрахме червения цвят за нашите плакати и позиви. Този цвят най-много възбужда. Освен това изборът на червения цвят най-много трябваше да дразни и възмущава противниците и това трябваше да им попречи да забравят за нас.

В скоро време в Бавария се разкри тясна връзка между марксизма и центристката партия. Управляващата тук „баварска народна партия“ също започна да проявява голяма грижа, за да отслаби влиянието на нашите червени плакати върху работниците, които вървяха след червените. Ако полицията не можеше да измисли никакви други мотиви, тя започваше да твърди, че нашите плакати „пречат на уличното движение“. В края на краищата се намираха поводи, за да забранят нашите плакати и по този начин да услужат на червените си приятели. Така наречената немска национална народна партия също помагаше на нашите врагове в това благородно дело. Как иначе! Можеха ли те да се примирят, че ние си поставяме за задача да върнем в лоното на нацията стотици хиляди заблудили се, оплели се в интернационалните козни, немски работници? Тези наши плакати са най-доброто доказателство за огромните трудности, с които по онова време трябваше да се съобразява нашето младо движение. За бъдещите поколения тези плакати ще бъдат не само велик символ на онова, което направи нашето движение за разкрепостяването на народа, но и символ на това колко голям беше произволът на тогавашните, така наречени, национални власти, които съвсем се разпасаха, за да ни попречат да внедрим действително националните идеи в широките маси на нашия народ.

Съдбата на нашите първи червени плакати ще докаже на всички и на всеки, че през годините 1919, 1920, 1921, 1922 и 1923 от истински национално правителство в Бавария нямаше и помен, че на практика баварското правителство само беше принудено да се съобразява с нарастващото национално движение, организирано от нас.

Самите правителства правеха всичко, което зависеше от тях, за да попречат и да задържат започналия се процес на оздравяване.

Изключение в това отношение правеха само двама деятели. Имам предвид тогавашния полицай-президент Ернст Пенер и неговият верен съветник Фрик.

Тези двама души бяха единствените от високите чиновнически сфери, които още тогава имаха достатъчно мъжество, за да се чувстват най-напред немци и чак след това държавни чиновници. Сред отговорните деятели Ернст Пенер беше единственият, който не се стремеше към евтина популярност сред масите и чувстваше истинска отговорност пред своя народ, за делото на възраждането на който беше готов да отдаде всичко, дори собствения си живот. Ето защо той винаги беше трън в очите на цялата тази маса от продажно чиновничество, за което освободителното движение на народа е празен звук и което, без да разсъждава, изпълнява всичко, поръчано от работодателя.

За разлика от мнозина наши така наречени пазители на така наречения държавен авторитет Ернст Пенер принадлежеше към онези, които не само не се страхуват от омразата на изменниците, а напротив, смятаха за разбиращо се от само себе си, че изменниците трябва да мразят всеки приличен човек. Виждайки безкрайната мъка, която преживяваше нашият народ, Пенер само се радваше, че в борбата си против враговете на народа си е навлякъл омразата на евреите и марксистите.

Той беше необикновено честен човек. Главните черти на неговата натура са необикновената, почти антична простота и германската откритост. „По-добре смърт, отколкото робство“ — тези думи не бяха за него фраза, те характеризираха цялото му същество.

В моите очи от всички тогавашни държавни ръководители в Бавария само Ернст Пенер и неговият сътрудник доктор Фрик имат право да се смятат за работници, действително помагали на възраждането на националното дело в Бавария.

Преди да свикаме нашето първо масово събрание, ни беше необходимо не само да приготвим целия необходим пропаганден материал, но и окончателно да формулираме тезисите на партийната програма.

Във втората част на нашата работа ще изложим по-подробно онези големи идеи, от които се ръководехме, формулирайки програмата. Тук искам да отбележа само факта, че пристъпвайки към окончателната формулировка на тезисите, си поставяхме за задача не само окончателно да оформим движението и да му дадем определено съдържание, но преследвахме и практическа цел — да напишем

програмата така, че целите на движението веднага да станат разбираеми за широките маси.

В така наречените интелегентски кръгове много се шегуваха и остроумничеха по повод на нашия опит да формулираме програмата по най-популярен начин. Но събитията бързо доказаха, че ние бяхме прави.

През тези години пред нашите очи възникнаха десетки партии, но всички те отдавна са изчезнали безследно и програмите им са разпръснати от вятъра. Остана само една единствена партия: германската националсоциалистическа работническа партия. И сега, когато пиша тези редове, аз повече от когато и да било съм изпълнен с вяра, че нашата окончателна победа е безусловно осигурена, колкото и пречки да се издигат пред нашето движение, колкото и пъти малките партийни министри да ни лишават от свободата на словото, колкото и пъти да налагана възбрана върху партията.

Ще минат години, днешният режим и неговите носители ще бъдат отдавна забравени, а програмата на нашата партия ще стане програма на цялата държава и самата ни партия ще стане неин фундамент.

Средствата, които успяхме да съберем на нашите събрания за 4 месеца, ни дадоха възможност да напечатаме първите позиви, плакати и програми на партията.

Ако аз завършвам първата част на своето произведение с описание на първото масово събрание на партията, то го правя, защото именно това събрание беше голям жалон. Това събрание скъса с традицията на малкия фереин. За пръв път ние излязохме на широк път и се обърнахме към широкото обществено мнение, което е най-могъщ фактор на нашето време.

В онези дни най-много ме угрижваше една-единствена мисъл: ще бъде ли пълен салонът или ще трябва да говорим пред зееща празнота. Вътрешно бях абсолютно убеден, че стига да се събере достатъчно народ, този ден ще стане ден на огромен успех за нашето младо движение. С нетърпение и тревога очаквахме ние насрочената вечер.

Събранието трябваше да започне в 7 ч. и 30 м. В 7 ч. и 15 м. аз влязох в големия салон на Придворната пивница на Малкия мюнхенски площад и сърцето ми затрептя от радост. Гигантският

салон /това помещение тогава ми изглеждаше грандиозно/ беше пълен с народ. В салона нямаше къде игла да падне. Присъстваха не по-малко от две хиляди души. И най-важното, дойдоха именно онези, които ни бяха необходими. Повече от половината аудитория се състоеше от комунисти и независими. Разбира се, те бяха дошли с намерението да провалят нашето събрание в самото му начало.

Но на плановите им не беше писано да се осъществят. Щом свърши първият оратор, думата беше дадена на мен. След няколко секунди се посипаха нападки. В салона започнаха първите сблъсъци. Шепа мои привърженици се счепкаха с нарушителите на реда. Постепенно те успяха донякъде да въдворят тишина. Аз продължих речта си. Не мина и половин час и гръм от аплодисменти вече заглушаваше виковете и рева на противниците.

Сега аз преминах към четенето на програмата и към разясняването ѝ по точки. Това беше първият опит за популяризиране на нашата програма.

С всяка минута нападките ставаха все по-редки, а аплодисментите все по-силни. Аз четях точка по точка всичките 23 тезиса, като всеки път питах присъстващата маса слушатели какви възражения има против дадена точка. В отговор гърмяха аплодисменти, които все по-единодушни. И когато зачетох последния, тези аплодисменти станаха непрекъснати и всички тезиси бяха одобрени единодушно. Когато свърших, пред мен беше единна сплотена маса от слушатели, чиито биеха в унисон. Неописуем ентусиазъм! Беше ясно, че хората са придобили нова вяра, нови убеждения и нова воля.

Събранието продължи четири часа. И когато след изтичането на това време хората започнаха бавно да се разотиват, изпълнени с подеи и въодушевление, аз вече твърдо знаех, че сега принципите на нашето движение действително са пробии първия фронт и са започнали да проникват в масата на немския народ. Аз не се съмнявах нито за миг, че сега няма такава сила на света, която да накара народа да предаде тези велики принципи.

Ние разпалихме огън, на който ще бъде изкован мечът на нашата свобода.

Сега аз непоколебимо вярвам, че е ударил не само часът за възраждане, но и часът на великото отмъщение за престъплението от 9

ноември 1918 г.

Салонът постепенно опустяваше.

Започваше нова епоха в историята на нашето движение.

ВТОРА ЧАСТ
НАЦИОНАЛСОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО
ДВИЖЕНИЕ

ГЛАВА I

МИРОГЛЕД И ПАРТИЯ

На 25 февруари 1920 г. се състоя първото масово събрание, уредено от привържениците на младото движение. В големия салон на мюнхенската Придворна пивница 25 тезиса от програмата на новата партия бяха прочетени пред двехилядна аудитория и точка по точка одобрени при невиждан ентузиазъм на всички събрали се.

С това партията получи първото ръководство за действие, получи програма, скъсала веднъж за винаги с всички предишни остарели представи, сложила кръст на всички предишни остарели и направо вредни цели. На сцената излизаше нова сила, обявила решителна борба на целия стар гнилак на страхливия буржоазен свят и на всички отсенки на пияните от победата марксистически организации. Германия летеше към пропаст; нашето движение беше призвано да я спре в последния момент, за да не се сгромоляса.

За мен беше извън всяко съмнение, че новото движение ще набере достатъчно сила и ще спечели битката само в случай, че още от първите дни на своето съществуване пробуди в сърцата на привържениците си горещото убеждение, че за нас работата се касае не за моден избиращелен лозунг за ловене на гласове, а за нов, действително велик мироглед.

Всъщност нека си спомним как се изработваха досега тъй наречените партийни програми, как ги прекрояваха, преобядисваха и т.н. Достатъчно е само да си спомним от какви мотиви се ръководеха всевъзможните „програмни комисии“ на буржоазните партии, когато се залавяха за своето ръкоделие.

Когато тези партии предприемаха нови промени в своите програми, те неизменно се ръководеха от един мотив: как да наберат повече гласове за предстоящите нови избори. Щом тези парламентски фокусници подушеха, че любимият народ пак е склонен да се разбунтува и не иска да тегли повече старата каруца, те веднага правеха опит да впрегнат конете. Тогава на сцената излизаха старите звездобройци и партийни астролози, преди всичко от средата на тъй

наречените опитни, врели и кипели „стари“ парламентаристи с „богат политически опит“. На тях вече неведнъж им се бе случвало да наблюдават как търпението на масите се изчерпва и как вождовете винаги намират нов „изход“. Начаса на сцената излиза старото изпитано средство: образува се „комисия“. След това започват да душат във всички посоки какво именно не се харесва на народа и какво новичко би искал той. С тази цел старателно претърсват всички печатни произведения на другите партии. След това комисията усърдно се опитва да разбере какви точно лозунги са особено популярни в дадения момент сред едни или други групировки, професии и т.н. Внезапно се оказва, че „демагогските лозунги“ на опозицията не са чак толкова лоши и внезапно тези дотогава „вредни“ лозунги се появяват в „преработената“ програма за най-голямо изумление на истинските бащи на тези лозунги. И всичко това става като нещо, което се разбира от само себе си.

Войникът на фронта обикновено си сменя ризата, когато тя гъмжи от въшки. Но горе-долу така постъпват и прословутите „програмни“ комисии, когато ревизират старите програми и на бърза ръка ги прекрояват по нов тертип. На селянина обещаваат протекция на селското стопанство, на промишленика — защита на потребителските му интереси, на учителите обещаваат повишение на заплатите, на чиновниците — на пенсията, на вдовиците и сираците — пълно осигуряване. В същото време не се скъпят да обещаят подобряване на съобщенията, намаляване на митото, намаляване на данъците, ако не и пълното им премахване. Случва се някой път да забравят в бързината за едно или друго съсловие или за едно или друго изискване, популярно сред широките народни маси; тогава в последния момент на бърза ръка се мъчат да пришият към програмата още едно-две „необходими“ искания, докато най-после господа опитните парламентаристи не стигнат до извода, че сега в програмата им е написано абсолютно всичко необходимо, всичко, което изисква за свое успокоение и за успокоение на жените и децата си средният еснаф. Сега може пак благополучно да тръгнат на нова плаване с надеждата, че „граждани избирателите“ ще бъдат достатъчно глупави да повярват на „новата“ програма и пак да клъвнат на въдицата на старите политикани.

След като минат изборите и господа парламентаристите хич и не помислят вече да организират народни събрания цели пет години. Господа законодателите сега си радват, че са се отървали от омръзналото им разтакаване с плебеите и могат да се отдадат на по-приятни и по-възвишени занимания в самия парламент. Сега може да се разпусне и „програмната комисия“. Сега започва борбата на парламентариста за насъщното парче хляб, сиреч за получаването на дневните, полагащи се на народния представител.

Всяка сутрин господин народният представител се отправя към високата палата, понякога впрочем без да стига да заседателната зала, а ограничавайки се само да впише фамилията си в списъците на „присъстващите“, намиращи се в кулоарите. Изпълнен с готовност да служи на своя народ до последна капка кръв, господин депутатът самоотвержено вписва в посочения списък своето име и след това бърза да получи полагащото му се за този тежък труд заплащане.

След около четири години или в особено критичните седмици, когато започва да изглежда, че парламентът всеки момент може да бъде разпуснат, тези господа ги обзема неукротима енергия. Както личинката на майския бръмбар в определен момент не може да не се превърне в самия бръмбар, така и тези парламентски гъсеници не могат да се свъртят на едно място. Сега те напускат сцената на кукления театър и всички като с крилца политат към различни краища на страната — пак при „възлюбения народ“. Отново произнасят речи пред избирателите, надълго и нашироко им разправят за собствените си подвизи и за коравосърдечieto и зложелателството на всички други депутати. Но вместо аплодисменти на тези господа понякога им се случва да изслушват доста груби забележки, а в някои случаи направо псувни. Ако народът излезе твърде „неблагодарен“, господа депутатите знаят едно изпитано средство. Тогава им става ясно, че програмата трябва пак да се прекрои, поднови и изглади. С тази цел се създава нова комисия и подлата игра започва отначало. А тъй като се знае, че човешката глупост е безкрайна, няма защо да се учудваме, че тези господа въпреки всичко пак постигат целта си. Излъгано от пресата, заслепена от съблазните „новата“ програма гласуващото добиче — както от „буржоазен“, така и от „пролетарски“ произход отново се връща при яслите на своите господари и пак дава гласа си на старите лъжци. Сега господа народните представители, избраниците на

трудещите се маси, отново се връщат в първобитното състояние на парламентски гъсеници и пристъпват с нова енергия към изяждането на държавните резерви. Те лъщят от мас и спокойно нищо не правят цели четири години, докато пак удари часът и от кукличката се излюпи блестяща с всички цветове на дъгата пеперуда.

Няма нищо по-тягостно от това да наблюдаваш системно повтарящото се заблуждаване на масите. Тези порядки в буржоазния лагер, разбира се, никак не съдействат за появяването на нови свежи сили, способни да доведат до край борбата с организираната сила на марксизма. Но самите тези господа и не мислят сериозно за такава борба. Колкото и да са ограничени, колкото и да са тъпи тези майстори парламентаристи, все пак и те не могат да повярват, че по пътя на западната демокрация може да бъде победено марксистическото учение, за-което самата тази демокрация и всичко свързано с нея, е само средство за парализиране на противника, само оръдие в борбата за собствените цели на марксистите. Една част от марксистите много умело се преструва, че за тях демокрацията е светиня. Но ние все пак не сме толкова глупави, за да забравим, че в критичните моменти тези господа плюеха на всяко решение на болшинството, проведено по пътя на западната демокрация. Нима сме забравили онези дни, когато буржоазните парламентаристи от глупост се надяваха на това, че имат болшинство в парламента, а господа марксистите ги оставиха да се залисват с тази дрънкалка и заграбиха реалната власт, опирайки се на банди от улични погромаджии, дезертъори, на групички еврейски литератори и партийни функционери. Трябва да си абсолютна парламентска капа, за да повярваш, че носителите на тази световна чума, когато му дойде времето, поне за минута ще спрат пред сакраменталните формули на западния парламентаризъм.

Марксизмът ще върви ръка за ръка с демокрацията до момента, в който без да подбира средства успее като връх на всичко да се сдобие с фактическа подкрепа на плановете си от страна на онези кръгове от националната интелигенция, които той всъщност иска да унищожи. Но ако марксистите още днес стигнат до убеждението, че в котела на нашата съвременна парламентарна демокрация по някакъв начин е изкристализирало болшинство, възнамеряващо да се възползва от законните си права на болшинство срещу марксизма, можете да бъдете сигурни, че на цялата тази комедия в парламента на часа ще бъде

сложен край. Знаменосците на червения интернационал моментално биха престанали да апелират към демократичната съвест и незабавно биха пуснали запалителен призив към пролетарските маси против демокрацията. В същия този ден господата марксистите биха пренесли своята борба от плесенясалата атмосфера на парламентарните заседания във фабриките, заводите, на улицата. Цялото парламентарско великолепие би претърпяло крушение за един ден и това, което палавите апостоли не успяха да направят в парламента, биха го заграбили със сила подстрекаваните от тях пролетарски маси, както вече стана веднъж през есента на 1918 г. Тези разярени маси отново биха преподали на буржоазния свят добър урок за това какво безумие е да се утешават с илюзии, че със средствата на западната демокрация буржоазията може да се защити от завоюването на света от евреите.

Трябва да сме прекалено доверчиви глупци, та имайки работа с такъв партньор да си връзваме ръцете с определени правила на играта, когато партньорът всеки момент е готов да плюе на каквито и да е правила, щом не му изнасят.

Ние вече знаем, че за всички така наречени буржоазни партии цялата политическа борба е само средство за завоюване на парламентските кресла. Ние знаем, за тези цели посочените партии са готови да сменят програмните си принципи като ръкавици и че когато е необходимо, те изхвърлят зад борда цели части от програмата като излишен баласт. Разбира се, според делата са и резултатите. Тези партии не могат да имат никаква притегателна сила за широките маси, тъй като масата ще бъде с цялата си душа с онези, в които вижда насители на големите идеи, на които може да вярва безусловно и неограничено, в които вижда хора, фанатично борещи се докрай за своите идеи.

Противникът е въоръжен от глава до пети, той има свой мироглед, ако ще да е хиляди пъти престъпен. Престъпникът щурмува съществуващия строй и е готов да върви докрай. За да победим такъв противник, ние трябва да имаме своя висок идеал, трябва с развяти знамена да вървим на настъпателен безпощаден бой, отхвърляйки веднъж за винаги тактиката на отслабената отбрана. Ако поради това на нашето движение се налага да изслушва от устата на така наречените буржоазни министри, като например от устата на

баварските министри от центристката партия остроумния упрек, че работим за „преврат“, то на тези политически тъпаци ние отговаряме: да, милостиви господа, ние се стараем да наваксае това, което е загубено поради вашата престъпна глупост! Със своето парламентско търгашество вие спомогнахте нацията да бъде тласната в пропаст. Ние пък ще помогнем на народа да се измъкне от тази пропаст, ние ще направим за него стъпала, по които да се изкатери догоре и да влезе най-после в истинския храм на свободата. Именно затова ние изковахме нов мироглед, именно затова провеждаме тактика на настъпление.

Поради всичко това ние в първия период от съществуването на нашето движение трябваше особено щателно да се погрижим целият свят да види в нас фаланга от истински бойци за нов мироглед, а не шаблонен парламентски клуб, преследващ обикновени парламентски интереси.

Първата ни предпазна мярка беше издигането на такава програма, която само с величието на своята цел отблъскваше от нас всички плитки умове, всички слабички партийни политици на съвременността.

Доколко правилно сме действали ние, които придадохме на нашата програма такъв грандиозен размах и такава рязка формулировка, най-добре показват фаталните грешки, направени от другите партии, довели в края на краищата Германия до катастрофа.

Тежките уроци от тези години неизбежно трябваше да доведат до възникване на ново учение за държавата, а това учение на свой ред трябваше да стане съставна част от новия мироглед. Разбира се, и общата характеристика на човека като „религиозно настроен“, вече съдържа частично принципните идеи. Това понятие включва в себе си например мисълта за съществуването на висше същество, мисълта, че душата е вечна и т.н. Ала всички тези отделни мисли, колкото и аксиоматични да са те за един или друг индивидиум, все пак в един или друг момент могат още да бъдат подложени на съмнение, и тогава ще се разклати цялата „религиозност“ на даден човек. Неговата религиозност ще стане напълно солидна само тогава, когато той се проникне от неопровержима вяра, за което е необходима или определена степен на дълбочина на чувството, или определена

дълбочина на познанието. Само неопровержимата вяра става активен фактор, прокарващ път на основните религиозни понятия.

Ако пред нас беше само религията без ясни и точни очертания, то общата слабо формена „религиозност“ именно поради слабата ѝ оформеност би била не само безполезна за човека, но по всяка вероятност би го довела до всеобщо разпадане.

Аналогично положение имаме с понятието „народнически настроен“ човек /„фьолкиш“/. Отделни частични принципи се съдържат, разбира се, и в това общо понятие. И макар сами по себе си тези отделни принципи да са много важни, те още са така неясни, че могат да получат сериозно значение само тогава, когато бъдат възприети от политическа партия, която да им придаде определени очертания. Всеки знае, че свобода не можеш да получиш единствено с общ стремеж към нея, колкото и страстен да е този стремеж. Същото трябва да се каже за осъществяването на идеалите на нашия мироглед и произтичащите от тези идеали практически постулати. Тук също не може да помогне само чувството и само вътрешното желание на човека. Не! Само тогава, когато нашият стремеж към национална независимост приеме формата на бойна организация, имаща на свое разположение средства на военна сила — само тогава идеалният стремеж на народа ще се превърне в прекрасна действителност.

Нито един мироглед, дори да е хиляда пъти правилен и полезен за човечеството, не придобива практическо значение в живота на народите, докато неговите принципи не станат практически знаме на бойно движение. А това движение на свой ред ще остане партия дотогава, докато дейността на тази партия не доведе до пълна победа на нейните идеи и догмите на партията не наложат окраската си върху целия обществен живот на новата държава. Но за да може един или друг мироглед действително да послужи за фундамент на новото обществено развитие, е необходимо преди всичко да има пълна яснота относно характера, целите и основните черти на този мироглед. Първо условие за успеха на едно движение, базирано върху определен мироглед, се състои в това то действително да успее да установи яснота и единство на идеите. От общите представи ние трябва да вървим към определена политическа програма. От общия мироглед ние трябва да смогнем да изведем определено политически вярване. При това, разбира се, ние ще трябва да отделим необходимото

внимание не само на нашата крайна цел, но и на онези конкретни средства за борба, с чиято помощ искаме да доведем нашето дело до победа. Сумата от правилни абстрактни представи, издигнати от твореца на програмата, се нуждае и от съчетаване със самите практически мерки, издигнати от политика. Наша пътеводна звезда трябва да бъде вечният идеал на човечеството. Ала при това не трябва да забравяме и за човешките слабости, защото ако не ги вземем предвид, ние за съжаление можем от самото начало да обречем нашето движение на неуспех. В нашия свят още не е достатъчно да изследваш и да установиш вечните закони на истината. Към това трябва да прибавим и усилията на великите познавачи на народната психология. И само тогава ние ще излезем от областта на вечно истинното и идеалното и ще съумеем да постигнем за смъртните хора онова, което човешки е възможно в нашия практически свят.

Нека сам по себе си един миروглед да бъде абсолютно правдив и идеален. Независимо от това той трябва да бъде преведен и на езика на практическата политика. И само тогава, когато ние придадем на движението строги очертания, единна воля за борба — само тогава може да се разчита на победа на общата идея, заложена в нашия мироглед. Да предчувстват или дори да осъзнават правотата на нашата идея могат вече, може ли, милиони и милиони хора. И независимо от това е необходимо отначало да излезе един човек и да изложи учението с неопровержима сила. Само тогава окончателно ще повярват в него и милионите. Само тогава пред тях ще има не безформена идея, а вечен непоколебим принцип. Само тогава ще бъде създадена желязната канара на единната и несъкрушима вяра, само тогава ще стане реалност единната воля на милионите, която ще срине всички прегради.

Правото за такава работа е заложено в нейната обща необходимост. Правото на определено конкретно лице на такава работа е заложено в неговия практически успех.

Ако се опитаме от думата „фьолкиш“ да изроним нейното действително вътрешно ядро, ще стигнем до следното: Разпространеният съвременен възглед за ролята на държавата се състои в това, че държавата няма нищо общо с расовите предпоставки. На държавата, наистина, се признава определена творческа и културна сила, но в нея преди всичко виждат продукт от определени стопански

необходимости, в най-добрия случай — естествен резултат от стремежите на определен човешки конгломерат към разширяване на неговата политическа власт. Този възглед в своето политическо развитие води не само към отрицание на расовия фактор, но и до подценяване на ролята на личността. Тъй като отричането на ролята на различните раси за развитието на културата неизбежно води до това, че ние преставаме да разбираме и ролята на личността в тази област. Една голяма грешка води след себе си и друга. Ако ние престанем да виждаме различие между расите, това води по-нататък до игнориране на различията между отделните народи, а после логически и до игнориране на различията между отделните хора. Рожбата на евреина Карл Маркс, учението на марксизма, всъщност не е нищо друго, освен превръщане в определено политически символ-верую на тези отдавна вече съществуващи и широко разпространени превратни представи. Изумителният политически успех на марксистическото учение би бил абсолютно невъзможен, ако в основата на марксизма не лежеше една отдавна разпространена у нас извратена идея. Тази отрова отдавна вече се носеше във въздуха. На разлагащото ѝ влияние бяха подложени милиони. Липсваше само едно лице, което да оформи тази извратена идея. И ето, този един човек се намери. Тъкмо той беше Карл Маркс. Той пророчески отгатна каква разрушителна сила може да представлява тази отрова. С изкуството на черен магьосник той създаде концентрирано учение, насочено за възможно най-бързото унищожаване на независимостта на всички свободни нации на тази земя и цялото това отровно учение постави на служба на своята собствена раса.

По такъв начин марксистическото учение е само концентриран идеен екстракт от станалите днес всеобщи представи и убеждения. Вече само поради това цялата борба на нашия тъй наречен буржоазен свят срещу марксизма е просто смешна и безцелна по тази проста причина, че нашият буржоазен свят е изцяло проникнат от същите тези отрови. Мирогледът на нашата буржоазия се различава от миροгледа на марксистите само по степените и лицата. Самият буржоазен свят е подложен на марксизъм. Цялата разлика е там, че буржоазията вярва във възможността за господство на едни групировки хора /на буржоазията/, докато марксистите се стремят да дадат цялата власт в ръцете на друга групировка — на евреите.

Като противовес на всичко това народническият „фьолкиш“ мироглед признава главна роля на расата. Народничеството принципно вижда в държавата само средство към целта, а самата цел вижда в запазването на расовите основи на човечеството. По такъв начин народничеството в никакъв случай не вярва в равенството на расите. То знае, че расите са различни помежду си, че расите се делят на низши и висши и че нашата задача на земята е да помагаме за победата на най-добрата, най-силната раса, която трябва да подчини по-лошата и по-слабата раса. Народничеството по този начин принципно се базира върху аристократичната гледна точка за природата и вярва, че този закон се разпростира върху всичко в този свят, включително до всяко отделно живо същество. То признава не само различната ценност на расите, но и различната ценност на отделните хора. И тъкмо с това то има организиращо значение срещу дезорганизиращата роля на марксизма. То вярва в необходимостта от идеализиране на човечеството, тъй като в това идеализиране вижда предпоставка за цялото наше съществуване. Но то ще откаже право на съществуване на която и да било етична идея, стига тя да представлява някаква заплахата за расовия живот, носител на най-висока етика. Тъй като в понегрения свят на непълноценните всички човешки понятия за прекрасното и възвишеното, всички човешки представи за идеалното бъдеще биха били завинаги загубени.

Цялата човешка култура и цивилизация на нашата земя е неразривно свързана със съществуването на ариеца. Ако арийците постепенно бяха измрели или бяха внезапно загинали, това означава, че цялото земно кълбо би било отново обречено на пълна липса на култура.

Най-голямото престъпление на нашата земя в очите на народническия мироглед е дейността, насочена срещу човешката култура чрез унищожаването на носителя на тази култура. Който вдигне ръка срещу висшето въплъщение на божиято подобие на тази земя, той се опълчва срещу всеблагия творец на всички чудеса на тази земя, и с това съдейства за нашето изгонване от рая.

Това означава, че народническият мироглед /фьолкиш/, върви ръка за ръка с действителните повели на природата. Той помага за възстановяването на свободната игра на силите, която единствено е способна да съдейства за победата на най-добрата раса, която трябва

да владее цялата земя. Всички ние предчувстваме, че в отдалеченото бъдеще пред човечеството ще възникнат проблеми, които ще бъдат по силите само на висшата раса. И само тази висша господстваща раса, опирайки се на средствата и възможностите на цялото земно кълбо, ще бъде призваната да разреши тези проблеми.

* * *

От само себе си се разбира, че това най-общо изложение на принципите на народническия мироглед се поддава на хиляди различни тълкувания. И действително, сред нашите млади политически новообразувания вие мъчна ще намерите поне една групировка, която така или иначе да не си присвоява общите основи на този мироглед. Но тъкмо това показва, че докато става дума само за „общите основи“ на този мироглед, никакво истинско единство още не се установява. Марксихеският лагер действа строго организирано и го оглавява единно централизирано ръководство. И докато против този централизиран лагер ние излизаме разделени, на отделни малки отряди, за никакъв успех и дума не може да става. На толкова слабо оръжие никога няма да му е съдено да победи. Само в случай, че ние противопоставим на интернационалисткия мироглед, ръководен от марксизма, също толкова организирана сила, ръководена от нашите възгледи — само тогава при еднакво напрежение на енергията успехът в крайна сметка ще се наклони на страната на вечната истина.

Но да се даде организационен израз на определени идеи е възможно само въз основа на абсолютно точната и ясна формулировка на тези идеи. Онази роля, която за вярата играят догматите на църквата — за новата политическа партия трябва да играят партийните принципи.

Ето защо ние казваме, че народническият мироглед трябва да си изкове оръжие, което би му дало възможност да се бие за своето дело със също такъв успех, както прави това марксистката партийна организация в нейната борба за интернационализъм. Тъкмо с тази задача се нагърбва германската национал-социалистическа партия. Че победата на общите основи на народническия мироглед се осигурява само чрез създаване на напълно определена партийна организация,

най-добре доказва един факт, който поне косвено се признава и от противниците на създаването на специална партийна организация. Последните не се уморяват да крещат, че народническият мироглед не трябва да бъде „наследствена бащиния“ на едно лице, защото той „живее“ в сърцата на милиони и милиони хора. Но пита се: ако това е така, ако на нашите идеи съчувстват милиони, то защо тези милиони не спомогнаха да попречат на враждебния за нас мироглед? Налага се да отговорим на този въпрос: само защото противникът не е разпръснат, а има организация, построена класически. Ако предимството на противника не се състоеше в това, нашият немски народ би трябвало отдавна вече да е спечелил гигантска победа, а той в действителност се намира на ръба на пропастта. Ако нещо позволи на интернационалисткия мироглед да победи, това е неговата строго организирана политическа партия, изградена по военно му. Ако нещо е носило досега поражение след поражение на противоположния мироглед, то е това, че досега ние няхахме единна и добре организирана партия. Да се бориш с успех и да победиш нашия мироглед може не тогава, когато той предостави на всеки възможност да тълкува нашите възгледи, както му скимне, а само тогава, когато възгледите ни получат строго очертано тълкуване и когато ние се създадем силна политическа организация.

Ето защо своята собствена задача аз виждах в това, от цялото многообразие на идеи, съставляващи нашия мироглед, за избира главните и централни идеи и да им придам повече или по-малко завършена форма на догмати, около които единствено може да се обединяват големи маси от хора. С други думи: от цялата съкровищница от идеи на общонародническият мироглед германската национал-социалистическа работническа партия избира най-съществените, имайки предвид всички особености на епохата, всички практически нужди на деня, всички слаби и силни страни на онзи човешки материал, с който ще трябва да имаме работа, партията изработва определено символ-верую; и въз основа на тази програма ние изграждаме строго централизирана организация, която единствена може да осигури победа на нашия мироглед.

ГЛАВА II

ДЪРЖАВАТА

Още през 1920–1921 г. от кръговете на съвременния, надживял себе си буржоазен свят срещу нашето младо движение се посипаха упреци, че сме били отричали съвременната държава. На това основание рицарите-джуджета от всички партии се смятаха в правото си един през друг да предлагат мерки за преследване на нашето младо движение, което ставаше все по-неудобно за тях. Тези господа съзнателно забравяха, че и буржоазният свят днес под думата „държава“ разбира абсолютно различни неща, че еднообразно определение на понятието „държава“ няма според тях самите, пък и не може да има.

Най-общо казано, може да разделим съществуващите възгледи за ролята на държавата на три групи:

а/ Групата на онези, които под държава разбират просто повече или по-малко доброволно обединяване на хора под егидата на една и съща правителствена власт.

Тази група е най-многобройна. В нейните редове преди всичко се обединяват онези фетишисти на съвременния принцип на легитимизма, в чиито очи волята на човека в цялата тази работа не играе изобщо никаква роля. Ако пред нас е фактът за съществуването на тази и тази държава, то вече само това е достатъчно, за да се смята дадената държава за свещена и неприкосновена. За да подкрепят тази нелепа идея, те издигат на пръв план кучешката вярогност към така наречената идея за „държавния авторитет“. По замахване на пръчицата тези хора превръщат простото средство в самостоятелна цел. Според тях излиза, че не държавата съществува, за да служи на хората, а хората съществуват, за да се кланят до земята на авторитета на държавата, включвайки тук последния кариерист, който също въплъщава този „авторитет“. За да не се смени с безпокойство това перманентно състояние на тихо възторжено почитание — властимащите трябва да осигурят „тишина и ред“. Последните също се превръщат от средство в самоцел. Държавната власт трябва да се

грижи за „тишина и ред“, а „тишината и редът“ на свой ред трябва да се грижат за дълголетието на държавата. С това се изчерпва целият живот на държавата.

В Бавария тези „принципи“ отстояват фокусниците от баварската народна партия, местните издънки на партията на центъра. В Австрия тези „принципи“ са били защитавани на времето от черно-жълтите легитимисти. В самата Германия тези възгледи Честичко се защитаваха, за съжаление, от консервативни елементи, останали в границите на същите възгледи за ролята на държавата.

б/ Втората група е по-малобройна. Към нея спадат онези, които не се задоволяват с голия факт за съществуването на дадена държава, а изтъкват още някои условия. Хората с такива възгледи не се задоволяват с това, че еди какво-си количество граждани живеят под егидата на една правителствена власт, но изискват още еднаквост на езика, изхождайки при това, наистина, само от административно-технически съображения. В очите на тази група държавната власт не е единствена и изключителна цел на съществуването на държавата. Те изтъкват освен това и критерия за благополучието на поданиците. В тези кръгове обичат вече да говорят и за „свободата“, като, наистина, много невярно си представят какво именно е свобода. Формата на управление вече не им се струва неприкосновена, тя вече може да бъде подложена на обсъждане от гледна точка на целесъобразността. Древният произход на тази форма на управление също вече не служи в очите на тези хора за броня срещу всяка критика. Тази група подхожда към въпроса за държавата преди всичко с критерия за благополучно икономическо развитие. Решаващ момент в очите на тази група е стопанският фактор, рентабилността. Тези възгледи са представени най-вече от нашето средно немски бюргерство, в честност от либералната демокрация.

в/ Третата група в цифрово отношение е най-слаба. Тя вижда в държавата вече средство за завоюване на определени политически позиции за народа, обединен от един език и явяващ се главен носител на държавната идея. Наистина, самите политически цели, които трябва да преследва държавата, още не са достатъчно ясни и на тази група. Стремешът в държавата да съществува един държавен език се определя у тези хора от това, че по този път те разчитат да постигнат разширяване на територията и увеличаване на политическата власт на

своята държава. Но същевременно ги ръководи и това неправилно по същността си мнение, че чрез влиянието на езика е възможно да се проникне в нови територии и да бъдат те „национализирани“.

Невъзможно беше без тежка досада да наблюдаваме как в тези кръгове през последните десетилетия си играеха с думата „германизиране“. Аз лично още си спомням как през времето на моята младост този термин водеше до абсолютно невероятни грешки. Дори в кръговете на общогерманското национално движение често можеше да се чуе мнението, че с помощта на правителството австрийските немци лесно ще могат да провеждат „германизиране“ на австрийското славянство. Те нямаха дори представа за това, да се „германизира“ може само земята, а не хората. Под „германизиране“ те разбираха тогава всъщност само външно усвояване /пък и то по принуда/ на немския език. Но нали би било абсолютно чудовищна грешка да мислим, че например един негър или китаец се превръщат в „германци“, ако се научат да говорят немски и да речем, са готови да дадат гласовете си на изборите на една или друга немска партия. Нашият буржоазен национален свят и хабер си нямаше, че такова „германизиране“ в действителност е дегерманизиране. Тъй като, натрапвайки на хората общ език, ние само външно заличаваме онази разлика, която досега повече е била на очи, и по този начин слагаме начало на процеса на смесването на расите, постигайки с това не германизиране, а унищожаване на елементите на германизма. В историята често е имало случаи, когато народът-завоевател по силата на външната принуда е натрапвал езика си на завоюваните народи, но след някакви си хиляда години сее оказвало, че на този език говори всъщност вече съвсем друг народ и победителите на дело са се превърнали в победени.

Народността или по-добре казано, расата, се определя не от общността на езика, а от общността на кръвта. От това произтича, че за истинско германизиране би могло да се говори само в случай, че в резултат на този процес можем да постигнем победените да имат германска кръв. Но това е невъзможно. В резултат на кръвосмешението се получава само такава промяна, която понижава нивото на по-високата раса. В крайна сметка по такъв начин се получава само унищожаване на онези качества, които на времето са довели да победа народа-завоевател. В процеса на смесването на

нациите особен ущърб търпят културните сили. И то въпреки че смесените нации ще говорят на езика на предишната, по-висока раса. В продължение на определен период още ще има известно съревнование между различните черти на характера на двете смесили се нации. Постепенно сливайки надолу, смесилите се народи могат въпреки това да покажат последните пламъци на ярко културно развитие. Понякога тези избухвания имат неочаквано голям размах. Но това са само избухвания. В първите поколения на кръстосването превес има още кръвта с по-високо качество, но окончателният продукт на смесването неизбежно ще бъде по-близо до нисшата раса. Окончателният резултат неминуемо ще бъде културният регрес. Сега трябва да смятаме само за щастие, че такова „германизиране“ на Австрия в епохата на Йосиф II не сполучи. Ако беше успяло, то австрийската държава вероятно щеше да се запази, но само с цената на понижаването на расовото равнище на немската нация. В продължение на столетия в старата Австрия може би би изкристализирал известен инстинкт за стадност, но самото „стадо“ би слязло при това с няколко стъпала по-ниско. Народът-носител на държавната идея в Австрия може би щеше да бъде създаден, но при това неизбежно би загинал народът-носител на културата.

За германската нация е много по-добре, че този процес на смесване не се извърши, макар това и да не беше резултат на благородна далновидност, а само резултат на късогледата ограниченост на Хабсбургите. Ако смесването беше станало, то едва ли сега бихме могли да говорим за австрийските немци като за голям културен фактор.

Но не само в Австрия, а и в самата Германия така наречените национални кръгове често са изхождали и изхождат от същия идеен кръг. Нали, например, изтъкваната от мнозина полска „политика“ с цел „германизирането“ на Изтока, излиза за съжаление от същите тези лъжливи предпоставки. Хората и тук разчитат да постигнат „германизиране“ посредством простото внедряване на немския език. Но и тук бихме могли да получим само печални резултати: полският народ би си останал полски народ, само изразяващ на чужд език собствените си, чужди за нас идеи. Такъв чужд на нашата раса народ със своята по-ниска степен на развитие само би компрометирал достойнството и висотата на нашия собствен народ.

Помислете си, каква огромна вреда ни донася само това обстоятелство, че емигриралия в Америка евреин, умеещ криво-ляво да изкълчва немския език, в САЩ го приемат понякога за немец. Нали на пръв поглед на никого и през ум не може да му мине, че щом като тази въшкава емиграция от Изтока ползва немския език, то значи и произходът ѝ е немски. А всъщност на първо време именно ние до известна степен носим в очите на американците отговорност за тези въшкави евреи.

Полезно германизиране в хода на историята е било онова германизиране на земята, което нашите предтечи са провели с оръжие в ръце, завоювайки определени земи и заселвайки ги с немски селяни. Но доколкото в резултат на това в нашия народен организъм се е вляла чужда кръв, нашите прадеди също са съдействали за бъдещото ни раздробяване и за нашия немски свръхиндивидуализъм, който за жалост в някои кръгове се разглежда като нещо твърде положително. За тази трета група държавата също до известна степен е още самоцел; в запазването на дадена държава тази група също вижда висшата задача на човешкото битие.

В заключение можем да кажем: всичките тези възгледи се обединяват от неразбирането на онази главна идея, че цялото развитие на културата се обуславя преди всичко от расата и затова главна задача на държавата трябва да бъде запазването на расата, от което преди всичко зависи целият ход на развитието на човешката култура.

Най-крайни логически изводи от тези неверни възгледи върху същността и целта на държавата съумя да направи евреинът Карл Маркс. Буржоазният свят сам със собствените си ръце откъсна идеята за държавата от идеята за расата и както не съумя вместо расовата гледна точка да изтъкне някаква друга, равностойна, само отвори по този начин вратата на онова учение, което отрича самата държава като такава.

Ето защо вече и в тази област борбата от страна на буржоазния свят против марксихеския интернационал неизбежно до нищо не води. Буржоазният свят сам подрони онзи фундамент, който трябваше да бъде опора на собствените му идеи. А изпеченият противник веднага долови къде е слабото място на врага и се нахвърли върху него с помощта на това оръжие, което буржоазният свят, без да иска, му даде в ръцете.

Ето защо първото задължение на нашето движение, базиращо се на общонародническия мироглед, е грижата да бъде най-после създадено единство на възгледите върху целта и същността на държавата.

Правилният принципен възглед върху държавата се състои в това, че държавата не е цел, а средство към целта. Наистина без държава няма висока човешка култура, но самата държава не е още главен фактор на културата. Главен фактор на последната е изключително наличието на раса, способна на стане творец на културата.

Нека на земята да съществуват стотици най-образцови държави, но ако измрат носителите на културата — арийците, то на земята не би останала никаква култура, поне донякъде съответстваща на духовното равнище на съществуващите днес най-културни народи. Можем да отидем още по-далеч. Може да се каже, че фактът на съществуването на държавата още в ни най-малка степен не ни избавя дори от унищожаването на целия човешки род, ако в резултат на гибелта на най-високите раси се лишим от най-високите духовни качества и духовна еластичност.

Ако в резултат на някакво тектоническо събитие земната повърхност дойде в неспокойно състояние и от океанските вълни се надигнат нови Хималаи, то цялата човешка култура би могла да загине поради една такава ужасна катастрофа. В резултат на това бихме видели гибелта на всички държави, разрушаването на всякакъв ред, унищожаването на всички документи на хилядолетното развитие. В резултат — само едно мъртво поле, покрито с вода и кал. Но ако в този ужас и хаос е оцеляло дори само едно много малко количество хора от културна раса, то след хилядолетия на земята пак биха се появили признаци на човешка култура и творческа сила. Завинаги, навеки земята би била опустошена само в случай, че загине последната културна раса и всичките ѝ до един отделни представители. Същата мисъл от друга страна потвърждават и примерите на някои съвременни държави. Ако дадена зачатъчна държава не притежава раса с достатъчно високо качество, тя така и няма да стигне по-далеч от зачатъците и може окончателно за закрее. Както известни видове животни от доисторическия период е трябвало да изчезнат и да отстъпят място на други, така и човекът е принуден да изчезне, ако не

му достигат духовни сили, които единствени му осигуряват нужното оръжие в борбата за самосъхранение.

Не самата държава създава определена степен на културата. Държавата само запазва расата, а последната определя степента на културата. Държавата сама по себе си може да съществува цели столетия, без да се променя, а в същото време в резултат на расово смесване културните способности на народа да са вече отдавна деградирали и цялото му жизнено равнище да е спаднало в огромна степен. Нашата днешна държава, например, може в качеството си на формален механизъм да влочи своето съществуване още толкова и толкова години и в същото време системното отравяне на нашата раса неизменно снижава културното равнище на народа и сега вече води до явления, пред които човек се ужасява.

Ето защо е необходимо да констатираме: не държавата е главната предпоставка за възникването на човек от по-висока порода, а расата. Това свойство на расата е вечно. Необходими са само съответни външни условия, за да може то практически да се прояви. Културно надарените, творчески нации, или по-добре казано раси, са носили в себе си тези полезни качества и тогава, когато неблагоприятните външни обстоятелства са им пречили да се проявят. Ето защо най-груба грешка е да се представя работата така, сякаш германците от епохата до Рождество Христово са били „лишени от всякаква култура“, били са „варвари“. В действителност не е имало нищо подобно. Само суровостта на северното им отечество ги е поставила в такова положение, което е пречело на развитието на творческите им сили. Ако бяха попаднали в по-благоприятната обстановка на юга и ако в лицето на низшите народи бяха си намерили необходимата работна сила, то заложените в тях, но временно дремещи способности биха разцъфтяли пищно, абсолютно по същия начин, както това е било с древните гърци. Обаче не трябва да се мисли, че за тези творчески способности висшите раси са задължени само на северния климат. Преселете от север на юг, да речем, лапландците или ескимосите и те няма да станат от това народи, способни да творят култура. Не, тази прекрасна творческа способност е присъща само на ариеца. Тя може временно да спи в него, ако е поставен в неблагоприятни условия, ако е попаднал в обстановка на твърде негостоприемна природа, но тя ще се появи в него веднага, щом попадне в по-благоприятна природна среда.

Оттук произтича следното.

Държавата е средство към целта. Нейната собствена цел се състои в запазването и в по-нататъшното развитие на колектива от еднакви във физическо и морално отношение човешки същества. Това запазване се отнася преди всичко само за онова ядро, което действително принадлежи към дадена раса и ѝ осигурява развитието на онези сили, които са заложили в нея. Част от това ядро ще осигурява запазването на физическия живот, а другата част ще съдейства за понататъшно духовно развитие. В действителност едната част създава предпоставки, необходими за другата.

Държава, която, която не служи на тази цел е нещо уродливо, обречена е на гибел. Самият факт на нейното съществуване още нищо не доказва. Никой няма да каже, че успехът на една шайка флибустиери може да оправдае разбойничеството като институция. Ние, националсоциалистите, като борци за нов мироглед никога не трябва да заставаме на прословутата „почва на фактите“, при това на фалшиви факти. Иначе бихме били не борци за нова велика идея, а жалки роби на съвременната лъжа. Ние трябва да се научим най-строго да правим разлика между държавата като известен съд и расата като съдържание на този съд. Този съд има някакъв смисъл само тогава, когато действително има възможност да запази и защити онова, което се съдържа в него. В противен случай той нищо не струва.

И така, висша цел на действително народната държава трябва да бъде грижата за запазването на онова основно расово ядро, което единствено е способно да създава култура, да дарява на човечеството красота, достойнство и всичко възвишено. Ние, арийците, разбираме под държава само живия организъм на расата, който не само осигурява самото съществуване на тази раса, но ѝ осигурява също така възможност за по-нататъшно развитие на всички заложили в нея способности до степен на най-висша свобода.

Ето какво трябва да бъде държавата. Това, което сега ни натрапват под названието „държава“, е само най-печален продукт на тежки човешки заблуди. Е, а неизбежен спътник на тези заблуди са неописуемите страдания на народа.

Ние, националсоциалистите, напълно си даваме сметка за това, че защитавайки развитите по-горе възгледи за ролята на държавата, постъпваме като революционери, като каквито ни и заклеят на

всяка крачка. Обаче ние мислим и действаме абсолютно независимо от това как ще се отнесат към нас съвременниците: дали ще ни аплодират, или ще ни порицават. Ние имаме само едно задължение: онова, което ни е възложено от истината. Ние ще изпълняваме своя дълг с твърдо убеждение, че бъдещите поколения ще проявят повече далновидност и не само ще разберат нашето сегашно поведение, но и ще го оправдаят и възнесат.

За образцова можем да смятаме само онази държава, която не само съответства на жизнените условия на представяния от нея народ, но и сама чрез своето съществуване в действителност осигурява понататъшно развитие на този народ. И то — независимо от това какво общокултурно значение има дадена държава в рамките на целия останал свят. Тъй като задачата на държавата се състои не в това тя самата да поражда нови способности на нацията, а само в това да осигури свободно развитие на вече съществуващите, дадени нейни способности. Оттук произтича, че лоша ще наречем онази държава, която с всички условия на своето съществуване обрича на гибел расата — носителка на културата. И то независимо от това, че сама по себе си тази държава стои на известна културна висота. В действителност такава държава разрушава предпоставките за по-нататъшно съществуване на тази култура, която е създадена не от държавата, а от културно-творческите сили, заложили в самия народ. Държавата, както вече казахме, представлява само формата, но не самото съдържание. Степента на културност на даден народ по никакъв начин не може да бъде критерий за доброкачествеността на държавата, в която живее този народ. Напълно разбираемо е, че един високо надарен в културно отношение народ представлява нещо много по-ценно, отколкото да речем, едно или друго негърско племе; и независимо от това, напълно възможно е държавата, в която живее този по-културен народ да съответства на целта си много по-малко, отколкото държавният организъм на негърското племе на онези идеали, които стоят пред последното.

Оттук произтича, че доброкачествеността или недоброкачествеността на дадена държава за нас се определя само в зависимост от онази относителна полза, която дадена държава носи на даден конкретен народ, но в никой случай не от онова значение, което дадена държава има изобщо в рамките на целия останал свят. Този

относителен критерий е много прост и лесен; много трудно е да се намери абсолютен критерий, тъй като тази абсолютна оценка зависи вече всъщност не от доброкачествеността на държавата, а от доброкачествеността и степента на издигнатост на самия народ.

Затова, когато говорим за по-високата мисия на държавата, никога не трябва да забравяме, че тази мисия е заложена всъщност в качествата на самия народ и че задача на държавата е с цялата си органична сила да осигури свободно развитие на дадения народ.

Ако затова ние искаме да осветлим въпроса каква — именно държава ни е нужна на нас, немците, ние трябва преди всичко да си ултраиндивидуализъм загубихме възможността да завоюваме световно господство. Ако в хода на историческото развитие немският народ беше имал също такова здраво единство като останалите народи, то германската държава днес безусловно би господствала над цялото земно кълбо. Ходът на световната история в този случай би бил абсолютно друг. И никой няма да се наеме да твърди, дали тогава не бихме успели действително да постигнем това, което сега ослепените пацифисти се опитват да постигнат със сълзи и въртене на опашка. Само тогава ние бихме могли да постигнем действително траен мир, тъй като мирът, базиран на победата на меча е много по-траен, отколкото „мирът“, изкрънкан от сълзливите стари баби на пацифизма; само такъв мир щеше да бъде траен и само такъв мир би поставил цялото земно кълбо под ръководството на народа-господар, способен да осигури висш разцвет на културата.

Обстоятелството, че ние нямахме единен, еднокръвен народ, ни струваше неописуеми страдания. Всяко немски князче може да получи своя собствена резиденция, но немският народ като цяло загуби онова господстващо положение, на което имаше пълно право. Нашият немски народ и до днес страда от тази раздробеност. Ала трябва да кажем, че онова, което в миналото и в настоящето носеше само нещастия, в бъдеще може да има благодетелна страна. Досега беше крайно вредно, че смесването на расите не стигаше до край и че у нас продължаваха да живеят късчета и съставни части от предишните самостоятелни раси. Но това все пак има и известна добра страна: благодарение на този ход на процеса чистотата на кръвта се запази макар и частично и част от населението се спаси от расовата деградация.

Вярно е, че ако процесът беше стигнал до края, сега бихме имали пред себе си по-единен народен организъм; затова пък неговото културно равнище, както вече знаем от закона за смесването на които и да било раси, би било по-ниско от културното равнище на онази част от населението, която първоначално е стояла в расов смисъл по-високо. Тук именно е добрата страна на това, че у нас досега не се е стигнало до пълно завършване на процеса на смесването на расите. Именно благодарение на това в Германия още има значителни групи северогерманци с чиста кръв, в които трябва да виждаме най-голямото си съкровище, най-голямата си надежда. В тъмните времена на пълно неразбиране на законите на расовото развитие хората не са си давали сметка за значението на този факт и просто са смятали, че всички хора са еднакви и равни. Сега ние знаем нещо друго. Сега ние разбираме, че ако процесът на смесване беше достигнал до самия си край, то възникналото ново единство може би щеше да ни осигури по-голяма външна сила, но затова пък най-високата цел на човечеството щеше да бъде вече недостижима: единственият носител на по-висока култура би потънал в общия расов „кисел“ на новия „единен“ народ и по такъв начин би изчезнало онова племе, което е избрано от съдбата за извършване на по-велики дела.

Съдбата беше милостива към нас в това отношение и без наше съдействие попречи да се извърши това нещастие. Нашата задача сега е да разберем и да използваме това обстоятелство.

Който говори за високата мисия на немския народ на тази земя, той трябва да разбира, че тази мисия може да се състои само в създаването на такава държава, която ще вижда най-високата си задача в запазването и подкрепата на запазилите се още по-благородни части от нашия народ, а с това и на цялото човечество.

По този начин държавата за пръв път в историята ще се нагърби с действително висока задача. Лозунгът за запазването на „тишината и реда“ е само смешен. В най-добрия случай той може само до осигури „тихо“ мошеничество и грабеж. А лозунгът за запазването и подкрепата на онази най-добра част от немците, която се е запазила на земята благодарение на божията милост — това ще бъде действително велик лозунг. Такава мисия действително е достойна за една велика държава.

От мъртвия механизъм, който е имал досега самозадоволително значение, сега ще възникне действително жив организъм и неговата изключителна цел ще бъде служенето на висшата идея.

Германската държава трябва да обхване в себе си всички немци и трябва да си постави като най-важна задача не само да събере и запази, но постепенно да помогне да заемат господстващо положение на онези най-ценни в расово отношение елементи, които у нас въпреки всичко са се запазили.

Но това означава, разбира се, че днешният период на прострация трябва да се смени с период на борба. И преди всичко ние трябва да запомним две неща. Първо, че под неподвижен камък и вода не тече / „който лежи, ръждява“/; и второ, че най-добрият начин за защита е настъплението, тъй като само то осигурява победата. Колкото по-велика е целта, която се рее пред нашите очи и колкото по-малко в дадения момент разбират величието на тази цел широките народни маси, толкова по-голямо значение ще придобият нашите успехи. Ако правилно сме разбрали нашата цел и ако поведем борба без колебание и с твърда вяра в нашето дело, успехът няма да ни накара прекалено дълго да го чакаме.

На сегашните властимащи, разбира се, им се вижда по-спокойна работа да се „трудят“ за запазването на статуквото, отколкото да бъдат принудени да се борят за едно неизвестно бъдеще. Много по-лесно е да се вижда в държавата по старому само прост механизъм, съществуващ единствено за да си осигури съществуването. Много по-лесно е да се повтарят празни фрази, че целият ни живот „принадлежи на държавата“. Човек, разбира се, за това и съществува, за да служи на човечеството, а всички, излезли от недра на народа — за да служат на народа. Естествено, много по-лесно е в държавната власт да се вижда само механизъм на определена организация, отколкото да се вижда в нея висшето възплъщение на инстинкта за самосъхранение, заложен в даден народ. В първия случай слабите хора виждат в държавната власт самоцел. Във втория случай в държавата трябва да се вижда само могъщо оръдие във великата и вечна борба за съществуване — оръдие, пред което всеки трябва да се преклони, защото в този случай става дума не просто за формално-механично учреждение, а за изразяване на общата воля за запазване на живота.

Ето защо в предстоящата ни велика борба за нашия мироглед ние ще получим само много малко количество съюзници от средата на онези, които са остарели, за съжаление, не само физически, но и духовно. Само по изключение при нас ще дойдат старци с млади сърца и свеж ум. Но, разбира се, от средата на така нареченото общество при нас никога няма да дойдат онези, които виждат задачата на своя живот в запазването на днешния ред на нещата.

Трябва да се съобразяваме не толкова с онези слоеве, които притежават зла воля, колкото с онази безкрайно голяма армия, която се състои, от една страна от изостанали и равнодушни, а от друга — от пряко заинтересувани от запазването на днешните порядки. На пръв поглед тази гигантски задача, с която се нагърбваме, може да изглежда безнадеждна, но в действителност именно величието на нашите задачи крие в себе си възможността за тяхната реализация.

Нашият боен вик става сигнал, събиращ в нашите редове всичко, което е силно. Именно величието на целите ни отблъсква дребните хора веднага или го отсейва след известно време, но затова пък под нашите знамена се събират всички действително боеви натури. Необходимо е да си дадем ясна сметка за следното: ако на едната страна виждаме концентрация на висша енергия и решителност, а от друга страна — широките маси на равнодушните, то неголямото малцинство, събрало се в първия лагер, винаги ще вземе връх над грамадното болшинство останали във втория лагер. Световната история я правят малцинства, стига само в това числено малцинство да е въплътена голяма воля и голяма решителност.

Огромността на задачите, които си поставяме, в очите на мнозина затруднява нашата победа; в действителност именно в това е заложена нашата победа. Във величието и трудността на нашата задача е заложено това, че в нашия лагер ще се съберат само най-добрите бойци. Именно в този подбор е гаранцията за нашия успех.

Като правило самата природа често внася свои поправки в процеса на смесването на народите и тези поправки са насочени към запазването на чистотата на расата. Природата не обича кръстоските на расите. Особено тежко е на първите продукти от кръстосването на нациите — на третото, четвърто, пето поколение. На тях им липсват не само качествата на по-високата от смесилите се раси, липсва им не само единството на кръвта, но и единството на волята и единството на

жизнената енергия изобщо. Във всички онези критични моменти, когато единната раса би взела бързо и единодушно решение, такава разсечена раса непременно ще покаже нерешителност и всичките ѝ мероприятия ще носят половинчат характер. А всичко това заедно взето означава, че разсечените раси не само са по-слаби от единните, но направо могат да бъдат обречени в резултат на тази слабост на бърза гибел. Историята познава безкрайно количество случаи, когато единната раса устоява в борбата, а смесената при същите обстоятелства загива. Тъкмо тук трябва да виждаме поправката, която внася самата природа. Но природата често отива и по-нататък. Тя ограничава способността за размножаване у смесените нации. По такъв начин тя изобщо пречи на по-нататъшното размножаване на кръстосалите се народи и може да се стигне до пълно измиране.

Така, ако едно лице, принадлежащо към определена раса, влиза във връзка с лице от по-ниска раса, то като начало ще се получи само понижаване общото равнище на потомството; по-късно ще се получи отслабване на потомството в сравнение с потомството на онези съпрузи, които не са смесили расите. Ако по-нататък няма никакъв приток на свежа кръв от страна на по-високата раса, то при продължаващото кръстосване на потомците на първата взета от нас двойка потомството по тази линия или съвсем ще измре в резултат на мъдрата намеса на природата, или в продължение на хилядолетия и хилядократни смесвания ще създаде нов вид, съвсем различен от първите смесили се раси. Тогава пред нас е нова народност, с присъща за нея определена сила на съпротива, но паднала на много по-ниска степен от по-високата от участващите в първото смесване раси. Но и в последния случай новата, по-ниска раса, неизбежно ще загине в борбата с по-високата раса, ако такава е останала на земята. Тази по-ниска раса никога няма да може да издържи борбата със също толкова единната, но по-високостояща на културната стълба раса. За това няма да ѝ стигнат нито творческите способности, нито духовната еластичност, тъй като във всички тези отношения тя в резултат на многократни смесвания само е губела. Въз основа на всичко това можем да кажем.

Всяко расово смесване рано или късно води до гибелта на онова потомство, което се е получило в резултат на смесването, стига по-високата раса, влязла в смесването, макар частично да се е запазила в

чист вид на земята. Само в случай, че и по-високата раса цялата докрай участва в смесването, ще изчезне горепосочената опасност за продукта на смесването.

Тъкмо в това трябва да виждаме известна гаранция за постепенен естествен процес на възраждане. Доколкото на земята се запазва макар известна част чисти в расово отношение елементи, неучастващи в смесването, дотолкова постепенно се прекратява отравянето нарасите.

Това става от само себе си у население със силен расов инстинкт, което само по силата на особено стечение на обстоятелства временно се е отклонило от пътя на нормалното в расово отношение чисто размножаване. Щом като изключителните обстоятелства свършат, пак ще се стреми към бракове с чисти в расово отношение елементи и по такъв начин ще се сложи край на по-нататъшното смесване. Тогава населението, получено в резултат на смесването, пак ще отстъпи на заден план, освен ако то в количествено отношение е станало вече такава гигантска сила, че никаква съпротива от страна на запазилите расовата си чистота елементи вече не е възможна.

Но ако човек сам е загубил чистотата на инстинкта, той няма защо да се надява, че на помощ ще му се притече природата. За това е необходимо човек сам да се опита да си възвърне със силата на разума недостига на инстинкт. Тогава само разумът може да помогне. Но в действителност ние често виждаме нещо друго. Заслепеният човек продължавала погубва последните остатъци от своята расова чистота, докато накрая не я загуби напълно. Тогава получаваме вече онази единна безформена маса, която в очите на много съвременни благодетели на човечеството е идеал. Това е най-голямото нещастие за човечеството. Такава смес няма да ни даде човека, способен да бъде носител на културата, или да го кажем по-добре, основател на културата, творец на културата. Такава смес създава само голямо стадо, голяма безформена маса от стадни животни.

В този случай историческата мисия на човечеството може да се смята за свършена. Който не иска нашата земя да дойде до това състояние, той трябва веднъж за винаги да разбере, че задача преди всичко на германската държава е — принципно да сложи край на всякакво по-нататъшно смесване на расите.

Днешното наше жалко поколение, разбира се, веднага ще се развика по повод недопустимостта на вмешателството в областта на свещените права на човека. Не, ще кажем на тия хора, ние познаваме само едно свещено право на човека, което в същото време е и негово свещено задължение: човек трябва бдително да се грижи кръвта му да остава чиста, тъй като, само запазвайки най-добрата част на човечеството, ние осигуряваме възможност за по-високо и благородно развитие на цялото човечество на земята.

Нашата народническа държава ще смята поради това за своя първа задача да издигне институцията на брака на нова висота, да го оздрави дотолкова, че той да престане да бъде позор за расата. Нашата държава ще постави институцията на брака на такава висота, която би съответствала на неговото високо призвание — да дава потомство от хора по образ и подобие божие, а не потомство, състоящо се от смес на човек и маймуна.

Ако против това протестират от гледна точка на така наречената хуманност, трябва да отбележим, че такъв протест най-малко прилича на нашата епоха. Нали, от една страна, тази наша епоха смята за свой дълг на всеки нещастен дегенерат непременно да осигури възможност да плоди потомство и по този начин да плоди безкрайни страдания на тази земя. А от друга страна нали именно в нашия век във всяка аптека и дори от всеки уличен търговец вие можете да получите средства, за да попречите да се появи на бял свят потомство дори у действително здрави родители. Какво излиза? Излиза, че нашата прехвалена държава на „тишината и реда“ смята за свой дълг да осигури на сифилистика, туберкулозния, наследствено болния, сакатия, идиота и престъпника възможност свободно да се плодят. А от друга страна тя увековечава такива порядки, при които милиони най-добри членове на нашата нация нямат възможност да раждат деца. Ако това не беше така, то нашата държава преди всичко трябваше да се погрижи или поне да помисли как именно да създаде здрави предпоставки за препитанието и запазването на живота на онези човешки същества, които единствено са способни да осигурят здравето на бъдещите поколения.

До какво степен цялата днешна система противоречи на какъвто и да било идеал, колко долна и безкрайно неблагодарна е такава система! Нашата днешна държава предоставя всичко на собствения ход на нещата и дори не си прави труда да помисли над това какво

трябва да направи, за да помогне за усъвършенствуването на бъдещите поколения. От само себе си се разбира, че и църквата ни е също толкова грешна в това отношение. Тя, която повече от всички крещи, че човекът е божие подобие, в същото време не смята за свой дълг да се замисли как да направи така, че този човек, носител на божия дух на земята, да не се изражда в загиващ пролетарий. Първоначално църквата сама скръства ненужните си ръце на уморените гърди, а после прави печална физиономия по повод на това, че християнското учение няма достатъчно влияние, че „безбожието“ приема ужасяващи размери и т.н. Нашата църква очевидно не се досеща, че ако хората загиват физически, то, разбира се, те се разлагат и духовно. Като не умее да изпълни своя елементарен дълг пред собствения си народ, нашата църква компенсира това с намерението си да обсипе със своите благодеяния хотентотите и зулусите. В същото време, когато с божията помощ сме доживели вече дотам, че нашите собствени европейски народи пред очите ни боледуват от истинска физическа и морална проказа, ние, виждате ли, изпращаме благочестиви мисионери в Централна Африка, които организират там мисии за негрите. В края на краищата ще се стигне дотам, че със своята „висша култура“ ние ще превърнем оня примитивен, но здрав народ в гнила расова кръстоска.

Двете наши християнски църкви биха постъпили по-добре, ако вместо да натрапват на негрите своите мисии, които негрите не искат и не разбират, си направят труда да убедят европейците, че за болните родители е много по-добре да се нагърбят с възпитанието на едно здраво сираче, отколкото сами да плодят на белия свят хилави деца, обречени да влачат жалко съществуване.

Нашата народническа държава ще трябва да се нагърби с всичките тези задачи, които днес толкова се пренебрегват. Нашата държава ще направи расата средище на целия обществен живот. Нашата държава системно ще се грижи за запазването на чистотата на расата. Тя ще обяви детето за най-ценното достояние на народа. Тя ще се погрижи потомство да имат само здрави хора. За позор ще се смята само плоденето на деца, ако родителите са болни. За голяма чест ще се смята родителите да се откажат да имат деца, ако не са достатъчно здрави. От друга страна ще се смята за осъдително да не се раждат деца, ако родителите са здрави, тъй като на държавата е нужно здраво потомство. Държавата ще излиза в ролята на защитник на

хилядолетното бъдеще и с нейната воля ще трябва да се съобразяват желанията на отделните граждани. Държавата ще даде възможност на населението да се възползва от всички действително велики изобретения и от медицината. Държавата ще обяви за лишени от права да имат потомство всички ония, които сами са болни, които имат лоша наследственост и следователно могат да предадат лошата наследственост и на следващите поколения. От друга страна държавата ще се погрижи здравите жени да раждат деца, без да се ограничават в това отношение — под влияние на жалката икономическа обстановка — и за самите деца детството да не става проклятие. Нашата държава ще сложи край на това престъпно безразличие, с което днес се отнасят към многодетното семейство. Нашата държава, напротив, ще се нагърби с почетната защита на това семейство, което трябва да стане благословено за народа. Нашата държава ще се грижи за детето още повече, отколкото за възрастния.

Който във физическо и морално отношение не е достатъчно здрав, да не смее да увековечава болестта си в организма на детето си. На нашата държава тук ѝ предстои огромна възпитателна работа, но ще дойде време тази работа да се смята за много по-голям подвиг от всички най-победоносни войни на съвременната ни буржоазна епоха. Държавата ще възпитава в гражданите си мисълта, че самият ти да си болен и слаб не е позор, а само нещастие, но е позорно заради собствения си егоизъм да предаваш болестта си на бъдещите поколения. Държавата ще убеди гражданите си, че ще бъде много по-благородно, ако невиновните за своята болест зрели хора се откажат да имат собствени деца и отдадат обичта и грижата си на здрави, но бедни деца от своята страна, които ще израснат и ще станат опора на обществото. Тази своя възпитателна работа държавата, разбира се, ще допълни с чисто практически мероприятия. Без да се смуцава от никакви предразсъдъци и да се спира пред това, че отначало лошо ще ни разберат, нашата държава ще провежда линията си именно в този насока.

Ако само в продължение на някакви си 600 години държавата твърдо провежда такава политика, това ще доведе до такова оздравяване на населението, каквото сега не можем да си представим. Ако съзнателно и планомерно започнем да провеждаме политика в подкрепа само на здравите родители, в резултат на това ще получим

раса, която първо ще се освободи от физическите недостатъци, а после постепенно ще започне да се издига и духовно.

Ако народът и държавата на този път, нашето внимание в последствие само ще се концентрира върху повишаването на размножаването на най-ценната в расово отношение част от нацията. А след това и целият народ ще почувства онези огромни плюсове, които получава нацията.

Най-напред за това е необходимо държавата да не предоставя на случая въпроса за заселването на придобитите от нея нови земи, а да подчинява този въпрос на определени норми. Държавата трябва да учреди специални „расови“ комисии и само те да могат да издават разрешение за преселване в новите земи. Комисиите трябва да изхождат само от това доколко е чиста в расово отношение кръвта на преселващия се. Само така ще можем постепенно да създадем около държавата пръстен от колонии, всички жители на които са хора от една чиста раса, и само така ще можем да съдействаме за усъвършенстването на расата. Населението на тези колонии тогава би станало най-скъпоценното съкровище на народната цялост. Нарастването на тези колонии тогава ще вдъхва гордост и вяра в бъдещето на всеки син на народа. Тъй като всеки ще вижда в тях зародиш на великото бъдеще на целия народ, пък и на цялото човечество.

В резултат на всичко това нашият народнически мироглед безусловно ще успее да породи такава епоха, когато хората ще виждат висшата си задача не в това да подобрят качеството на кучето, коня, котката, а в това да създадат по-висока раса хора. Това ще бъде епоха, когато едни хора със съзнанието за необходимост мълчаливо ще се отказват от някои неща, а други радостно ще се жертват и ще дават.

Нека не ни казват, че в нашия свят е невъзможно и да се мечтае за нещо подобно. Нима не виждаме сега, че стотици и стотици хора си налагат ограниченията на целибата под влиянието само на църковните изисквания и на нищо друго. Нима ние няма да успеем да постигнем аналогични резултати, ако не само църквата, а цялата държава започне системно да сочи на хората какъв голям наследствен грях извършват онези, които системно отравят расата и пречат на бял свят да се раждат хора, действително достойни за всемогъщия творец?

Разбира се, днешната армия на нещастните еснафи няма да разбере това. Филистерите и еснафите ще вдигат рамене и по навик ще повтарят глупавата фраза: „само по себе си това е много хубаво, но е невъзможно да се направи“. Да, господа, ще им отговорим ние, с вас, разбира се, това не може да се направи! Вие с вашите морални качества не сте годни за това! Вие, господа еснафи, познавате само една грижа: за самите себе си! На вас, господа, ви е познато само едно божество: вашите пари! Ние се обръщаме не към вас, а към онази велика армия от бедняци, които са прекалено бедни, за да смятат своя личен живот за висше щастие на земята. Ние се обръщаме не към онези, които вярват само в златния телец, а към онези, които имат други богове. И преди всичко се обръщаме към огромната армия на нашата немска младеж. Тя израства в епоха, когато назрява велик завой. Положението, до което доведе равнодушието на бащите, неизбежно ще подбуди децата към активност и борба. Новата днешна немска младеж или ще стане строителка на нова народна държава, или ще трябва да стане свидетелка на пълния крах и гибел на целия буржоазен свят.

Не трябва да си правим илюзии. Ако определено поколение вижда грешките си и дори ги признава, но в същото време, както прави нашият буржоазен свят, продължава да се задоволява с евтини изявления, че против съществуващите беди нищо не може да се направи, тогава трябва направо да кажем: такова общество е обречено на гибел. Най-характерното за съвременния буржоазен свят е, че той сам вече не се решава да отрича тези беди. Той е принуден да признае, че много неща у нас са лоши и гнили, но същевременно не може да намери в себе си решителност да се вдигне против това зло, да събере в едно енергията на 60–70 милионния народ и да встъпи в решителна борба със злото. Нещо повече, ако с това се залавят други, тях ги обсипват с тъпи подигравки, мъчат се да намерят колкото се може повече „теоретични“ аргументи, за да докажат, че успехът е невъзможен. Всеки аргумент им се вижда подходящ, за да подкрепят собственото си малодушие и нищожества. Ако например целият американски континент се изказва против отравянето с алкохол и започва борба против тази отрова, нашият европейски буржоазен свят го бива само да клати глава по този повод и да дрънка глупости. Хората и хабер си нямат колко са нищожни със своите насмешки по повод на

това мероприятие. Ако подигравките не помагат и ако все пак в един или друг край на земното кълбо се намират смели хора, които обявяват борба на рутината и имат при това известен успех, то все пак и на тях ще им се намери цаката. Ще ги клеветят, всичките им успехи ще бъдат поставени под знака на въпроса, ще привеждат срещу смелчаците така наречените „морални“ съображения, макар и усилията на тези смелчаци да са били насочени срещу най-гнусните антиморални неща.

Не, в това отношение не можем да имаме никакви съмнения: нашето съвременно бюргерство няма никаква цена в борбата за повисоки задачи на човечеството. То няма никаква квалификация за това, самото то е затънало в твърде лоши качества. Ето защо и онези политически клубове, известни днес под колективното название „буржоазни партии“, отдавна вече не са нищо друго, освен користни обединения за защита на професионални или съсловни-класови интереси. Висшата си задача те виждат изключително в успешната защита на най-тесни егоистични интереси. Ясно е, че тази политиканстваща „гилдия“ на буржоазията е годно за всичко друго, освен за сериозна борба за велики цели. Усилията на тези буржоа безусловно са обречени на пълна безплодност — особено след като ние виждаме от една страна не компанията на „предпазливите“ стари вещици, а истинските пролетарски маси, които марксистите системно раздразват и нагорещават до бяло и които поради това се готови не да дрънкат, а да действат.

* * *

Ако ние смятаме за първа задача на държавата защитата и системната подкрепа на най-добрите елементи на расата, то от това, разбира се, произтича, че държавата трябва да разпростира грижите си не само върху новороденото, но трябва системно да помага това новородено да бъде отгледано до момента, когато от него ще израстне зрял човек, който ще стане ценен член от обществото и сам ще спомага за по-нататъшното здраво размножаване.

Вече знаем, че обща предпоставка за здраво духовно развитие е чистотата на расата. В същата степен може да се каже, че физическото здраве на всеки отделен човек е главна предпоставка за здраво духовно

възпитание. Ако говорим не за едно лице, а за цялата маса, то разбира се, е вярно, че здрав дух има само в здраво тяло. Това ни най-малко не се опровергава от обстоятелството, че в отделни случаи срещаме и гении във физически слаба обвивка и че някои гении понякога са направо физически болни хора. Тук става дума само за изключения, които като навсякъде само потвърждават правилото. Но ако един цял народ в своята маса се състои от физически дегенерати, от такава среда много рядко може да излезе велик човек. А и да се появи, няма да има голям успех. Обкръжаващата го израждаща се среда или изобщо няма да го разбере, или волята ѝ ще е толкова парализирана, че тя все едно няма да може да се издигне до орловата висота на този отделен герой.

Вземайки под внимание всичко това, народническата държава ще вижда главната си задача не в наливането на нашите деца с възможно по-голямо количество „знания“, а преди всичко в отглеждането на напълно здрави хора. Само на втори план ще мислим за развитието на духовните способности. Но и в тази област ние преди всичко ще се грижим да развиваме в нашата младеж характер, воля, силна решителност, а в съчетание с това системно ще се трудим да развиваме у тях чувство за отговорност. Чак накрая ще мислим за чисто училищното образование.

Нашата държава ще изхожда от това, че са ни необходими не физически слаби хора, макар и разностранно образовани, а са ни необходими физически здрави хора с твърд характер, решителни и енергични, макар и с недостатъчна широко образование. Ако народът се състоеше само от учени и ако в същото време тези учени бяха физически израждащи се хора със слаба воля и на всичко отгоре се молеха на бога на пацифизма, то за такъв народ предварително може да се каже: той не само няма да завоюва небето, не и не би съумял да си осигури и що-годе достойно съществуване на земята. В тежката борба, когато се решават съдбите на хора и народи, поражение ще претърпи не този, който знае по-малко, а този, който е по-слаб и който не умее да прави практически изводи дори от това малко, което знае. В края на краищата и тук е необходимо спазване на известни пропорции: между физическото здраве и умственото знание трябва да съществува хармония. Едно гниещо тяло няма да стане по-привлекателно, дори в него да живее най-поетичният дух. Пък и хората никога не биха се

стремили да развиват умствените си способности, ако ги свързват непременно с това, че даден човек трябва да се превърне във физическа развалина, да стане слабохарактерен инвалид. Гръцкият идеал за красота е останал безсмъртен именно защото тук имаме изумително съчетание на физическата красота с благородството на душата и широк полет на ума.

Ето защо в нашата държава грижата за физическото развитие няма да бъде предоставена на всяко отделно лице, няма да бъде само задача на родителите. Не, на този проблем самата държава ще посвети огромно внимание, тъй като това е проблем за самоутвърждаването на нацията, чието здраве е призвана да защитава държавата.

Работата по възпитанието трябва да се започва още от младите майки, та нали успяхме в продължение на десетилетия внимателна работа да постигнем родилките у нас да не се заразяват при раждането и родилната треска да е рядка гостенка. А сега е необходимо да се потрудим над възпитанието на нашите сестри и майки и да постигнем те да раждат здрави деца. С това ще положим основата за създаването на действително здраво потомство.

В нашата народническа държава училището трябва да отдели несравнимо повече време за физическото възпитание. От лошо по-лошо е да се обременяват младите мозъци с такъв баласт, както се прави сега. Опитът показва, че от цялата грамадна маса на така наречените училищни знания мозъкът задържа само някаква малка част, и при това в повечето случаи не най-важното. Възпитаниците на нашите учебни заведения просто нямат никаква възможност да отделят важното от неважното и в края на краищата запомнят само второстепенни малки подробности. Ако сега в учебните програми на нашите средни училища за гимнастика са отделени едва някакви си два часа седмично, а при това този предмет незадължителен, то пропорционално с времето, което ние отделяме за умствено развитие, това е някаква пълна бъркотия. Ние трябва да поставим нещата така, че всеки младеж да посвещава ежедневно минимум един час преди обед и един вечер на всевъзможни видове спорт и гимнастика. При това в никакъв случай не трябва да се отказваме от един важен вид спорт, на който за съжаление и в нашата собствена среда понякога гледат отвисоко — говоря за бокса.

В кръговете на тъй нареченото „образовано“ общество можеш да чуеш по този повод невероятни глупости. Ако един млад човек се учи на фехтовка и след това цели дни се занимава с фехтуване, това се смята за нещо разбиращо се от само себе си и дори почитено. А ако се учи на бокс, това изглежда нещо много грубо. Пита се — защо? Ние не познаваме никакъв друг вид спорт, който до такава степен да изработва в човека способност да настъпва, способност мълниеносно да взема решения и който изобщо до такава степен да съдейства за закаляването на организма. Ако двама младежи разрешат един или друг конфликт с помощта на юмруците си, това ни най-малко не е по-грубо, отколкото ако го разрешат с помощта на шлифовани късове желязо. Ако един нападнат човек се защитава с помощта на юмруците си, това не е по-малко благородно, отколкото-да убеждава и да вика полицаия. Нашето здраво момче трябва да се научи от малко да нанася побой. Нека нашите умни глави да се развикат по този повод, че проповядвам дивотии, но дори аз продължавам да мисля, че задачата на нашата държава ще се състои не в това да възпитава цели колони плахи естети и физически дегенерати.

Нашата държава вижда своя идеал не в „уважаемия“ еснаф и не в добродетелната стара мома; нашият идеал за мъж е олицетворението на мъжествена сила; нашият идеал за жена — тя да бъде в състояние да ни ражда ново поколение здрави мъже.

Спортът ни е необходим, не само за да възпитаваме отделни силни и смели хора, но и за да закаляваме нашите деца и да ги подготвяме да могат спокойно да понасят, ако е необходимо, и несправедливите удари на съдбата.

Ако целият наш горен умствен слой на времето си е бил обучаван не само на добри маниери, но вместо това е бил обучаван както трябва, да речем, на бокс, то у нас би била невъзможна прословутата ноемврийска революция, която извършиха сутеньори, дезертъори и тем подобни боклуци. Ако тези гадове имаха успех през ноември 1918 г., това се дължи съвсем не на енергията и решителността на тези „творци“ на революцията, а само на жалката безхарактерност на онези, които тогава ръководеха държавата и върху които лежеше отговорността за нея. Тъкмо там е бедата, че всички наши духовни ръководители имаха тъй нареченото „духовно“ възпитание. Ето защо те се оказаха безсилни в този момент, когато

противната страна прибегна до сила. Всичко това в крайна сметка беше резултат от обстоятелството, че нашите висши учебни заведения принципно възпитаваха не мъже, а само чиновници, инженери, техници, химици, юристи, литератори, а също така разбира се — за да не измират тези породи — професори по съответните специалности.

Идейното ни ръководство винаги е било блестящо. Затова пък там, където се налагаше да се прояви някаква сила на волята, ние в повечето случаи бяхме под всякаква критика.

Разбира се, само с възпитание от един човек със страхлив по природа характер, не можеш да направиш храбрец. Но от друга страна, и човек, на когото по природа не му липсва храброст, ще бъде парализиран с тия свои качества, ако поради недостатъците на физическото си възпитание попадне в по-неизгодно положение от противника си. Примерът на армията най-добре показва доколко съзнанието на физическата сили и ловкост пробужда у човека мъжество, дух на настъпление. Разбира се, и армията не се състои само от герои. В огромното болшинство от случаите тук имаме работа със средни обикновени хора. Но превъзходството на физическото възпитание на немския войник в мирно време е вдъхнало на този гигантски организъм неволна вяра в своето превъзходство. Това правеше от нашия войник човек, дълбоко убеден в превеса си над противника. Този факт не можеше да отрече и неприятелят. Това, което нашите армии успяха да направят през лятото и есента на 1914 г., когато ние неудържимо напредвахме и покривахме нашите настъпващи времена с безсмъртна слава, беше само резултат от неуморното възпитание в продължение на дълги години преди войната. Именно в предвоенните години ние с необходимото физическо възпитание в армията подготвяхме хората за тези абсолютно невероятни подвизи, тъй като им вдъхвахме такава вяра в себе си, която не се изпари дори сред ужасите на нечуваните кървави сражения.

Именно от нашия немски народ, който сега трябва да търпи унижения от страна на целия останал свят, повече от всичко не му достига вътрешна вяра в своите сили. Но тази вътрешна вяра може да се възпитава само от детски години. Ние трябва да възпитаваме нашите деца така, че те да вярват, че именно ние, немците, ще бъдем безусловни най-силни от всички останали. Възпитанието трябва да бъде организирано така, че да внушим на нашия народ съзнанието, че

нацията ни отново ще стане непобедима. Ако нещо на времето е водило нашите немски армии от победа към победа, то е в онази сума от доверие, която изпитваше всеки войник сам към себе си и всички заедно към своите ръководители. Ако нещо още може отново да вдигне немския народ, то е само убеждението, че ние отново ще извоюваме свободата си. Но такова убеждение може да бъде постигнато, само ако милиони и милиони хора еднакво възприемат това чувство.

И тук не трябва да си правим никакви илюзии.

Крушението на нашия народ беше ужасно и ще са необходими невероятни усилия, за да можем в един прекрасен ден най-после да ликвидираме резултата от това поражение. Може ли наистина да повярваме, че нашият народ, ако продължим да го възпитаваме с идеята за преклонение пред „тишината и реда“, някога ще намери сили да разкъса веригите си и да запокити отломките им в лицето на враговете? Не, да се мисли така, би било горчива грешка. Могат да оправят нещата само истинската здрава национална воля, жаждата за свобода и висша страст.

* * *

Въпросът за облеклото също има известно значение. Нашата младеж трябва да се облича така, че това да съдейства за посочената цел. Просто е жалко да виждаме как младежта ни става жертва на най-глупавите моди. Старата пословица — по дрехите посрещат — придобива най-извратен смисъл.

Дрехата трябва да служи на делото за възпитаване на младежта. Онзи млад момък, който през лятото ходи с дълги панталони, увит до шията, вече само с това нанася вреда на своята физическа закалка. Необходимо ни е да възпитаваме в младежта и известно самолюбие и дори направо — да не се страхуваме да наричаме нещата с истинските им имена — известно тщестлавие. Необходимо е само човек да се възгордява не от това, че се е сдобил с хубави дрехи, каквито другите не могат да си купят, а от това, че има красиво тяло, с каквото, ако има желание, може да се сдобие всеки.

Това има значение и за бъдещето. Необходимо ни е нашите девойки добре да познават своите рицари. Ако благодарение на

глупашки моди въпросът за красивото тяло сега не беше изтласкван на последно място, то кривокраките изхабени еврейчета не биха могли да отклонят от правия път стотици хиляди немски девойки. Нацията е заинтересувана в брак да встъпват хора с красиви тела, тъй като само това може да осигури на народа ни действително красиво потомство.

В днешно време това за нас е особено необходимо, тъй като сега го няма военното възпитание, което в предишните времена поне отчасти заменяше липсата на необходимата организация на физическото възпитание в училищата. В армията също беше важно не само това, че всяко отделно лице получаваше съответната закалка. Важно беше и това какво влияние е оказало военното възпитание във взаимоотношенията по полове. Една млада девойка винаги е предпочитала военен пред невоенния.

Нашата държава трябва да се нагърби с физическото възпитание не само през официалния училищен период на младежта, но и в периода след училището. Държавата не трябва да изоставя своите грижи за младежта, докато продължава пероидът на физическия ѝ растеж. Би било абсолютно нелепо да си мислим, че щом младият гражданин завърши училище, държавата изведнъж ще престане да се грижи за него и ще си спомни за него чак когато ги призове на военна служба. Не, държавата не само има право, но е и длъжна системно и неотклонно да се грижи за цялото физическо възпитание на населението. Нашата съвременна държава не проявява никакъв интерес към здравето на гражданите и затова тя престъпно забрави за физическото възпитание на младежта. Сегашната държава спокойно предоставя на младежта да руши здравето си в публични домове и по улиците, вместо да вземе в свои ръце делото за възпитанието на младежта и чрез системна работа да се стреми към създаване на поколение от физически здрави мъже и жени. За това какви ще бъдат конкретните форми на физическото възпитание, ще можем да говорим по-късно. Сега е важно изобщо да се заемем с физическото възпитание и да започнем да търсим подходящи пътища. Нашата държава ще се нагърби с правилната организация не само на умственото, но и на физическото възпитание на младежта в следучилищния период и ще създаде затова съответните държавни учреждения. В общи линии цялото възпитание ще полага основите на бъдещата военна служба. Задачата на бъдещата армия вече няма да бъде обучаването на младия

човек на най-прости физически упражнения. Армията веднага ще получава млади хора, преминали безукорна школа на физическа подготовка и задачата ѝ ще се състои само в това от тези подготвени хора да направи войници. В нашата държава армията ще обучава войника не само да марширува, тя ще стане за него висша школа за патриотично възпитание. Младият войник ще получи в армията всички сведения относно боравенето със съответен вид оръжие. Но в същото време армията ще го формира и за по-нататъшния живот. Най-важното, което ще даде армията на младия войник, е това, което се считаше за висша заслуга и на старата армия; в тази школа младежите ще се превръщат в истински мъже; в тази школа нашата младеж ще се учи не само на послушание и дисциплина, но ще се учи и да заповядва. В армията младият немец ще се научи да мълчи, не само когато го порицават справедливо, но и когато му се налага да изслушва несправедливи упреци.

В армията той трябва да укрепи вярата си в собствената си сила да възпита своя корпоративен дух, да възпита в себе си дълбокото убеждение в непобедимостта на собствената си нация.

След изтичането на военната служба на младия немец ще му бъдат издавани два документа: първо, гражданска диплома, даваща му право да се занимава с обществена дейност и второ, свидетелство за състоянието на физическото му здраве, което му дава право да встъпва в брак.

По аналогия с възпитаването на момчетата нашата държава ще организира и възпитанието на момичетата. И тук центърът на тежестта ще бъде най — вече във физическото възпитание и едва след това в моралното. Чисто училищното образование ще стои на трето място. Главната задача на женското възпитание ще се състои в подготвянето на истински майки.

* * *

Едва на втори план нашата държава ще организира възпитаването на характера.

Основните черти на характера на всеки човек са заложили в него, разбира се, по рождение. Който се е родил егоист, ще остане такъв

завинаги. Който се е родил идеалист, също така или иначе ще си остане идеалист. Но трябва да се има предвид и това, че между двете групи хора с рязко изразени характери стоят милиони и милиони хора с много неопределени и неясно изразени черти на характера. Роденият престъпник, разбира се, е бил и ще си остане престъпник. Но твърде много хора с известни престъпни наклонности могат благодарение на правилното възпитание да станат честни хора и ценни членове на обществото и обратното, благодарение на лошото възпитание много колебливи характери ще се отклонят по лошия път.

Колко често по време на войната трябваше да чуваме жалби, че нашият народ не умее да мълчи! Колко трудно беше заради това да опазим от противника дори много важни военни тайни. И нима ще е неуместно да се запитаме: а какво е успяло да направи преди войната немското възпитание, за да научи немеца да мълчи, когато трябва? Нима не е истина, че в нашето училище малкия доносник много често го даваха за пример на мълчаливите му другари. Нима в нашето училище и сега не гледат на доносите като на признак за похвална „откровеност“ и на мълчаливостта като на признак за позорна прикритост? И нашето училище изобщо си е давало някога труда да вътълпи на своите възпитаници, че мълчаливостта е ценно мъжествено чувство? Не, в очите на всички днешни училищни наставници всичко това са незаслужаващи внимание дреболии. А в действителност заради тези дреболии нашата държава търпи напразна многомилionни съдебни разноси, тъй като 90% от всичките ни съдебни процеси за оскърбление на личността и тем подобни възникват изключително поради това, че у нас не умеят да мълчат. У нас са свикнали лекомислено да повтарят и да разпространяват всевъзможни безотговорни изявления. Нашето народно стопанство системно търпи голям ущърб поради това, че наляво и надясно се раздрънкват важни производствени тайни. Дори известни секретни подготовки с военен характер стават съвсем илюзорни поради обстоятелството, че сме отвикнали да мълчим и за всичко дрънкаме на глас. По време на война такава приказливост може да донесе още по-голяма вреда — да се стигне до загубването на цели сражения, до загубването на цялата кампания. Няма защо да се съмняваме, че което не сме възпитали в младостта, няма да го видим и в по-зряла възраст. Трябва на всяка цена да отучим нашето учителство да се ползва от „сведенията“,

получавани от неразумни млади доносници, тъй като това изгражда едно от най-лошите качества на характера.

Това е само един от многото примери. Днес у нас изобщо не се обръща никакво внимание на развитието на благородни черти на характера в училище. Когато му дойде времето нашата държава трябва да обърне на това сериозно внимание. Предаността, верността, готовността за саможертва, умението да мълчиш — ето добродетелите, които са много необходими на един велик народ. Системно да се подкрепят и възпитават в училище тези чувства е работа много по-важна, отколкото много от това, което запълва днес нашите учебни програми. Също така важна възпитателна задача е системното отучване от съзливни жалби, от вечно хленчене и т.н. Нашето училище трябва да възпитава децата с идеята, че трябва да умееш, когато е необходимо, мълчаливо да понасяш и страдания, и справедливи удари.

Щом забравяме за тази важна задача, няма защо после да ни учудва, че в критичен момент, да речем по време на война, когато на фронта се намират милиони наши синове, цялата поща не прави нищо друго, освен да пренася напред и назад писма, пълни с хленчене и жалби. Ако в нашите народни училища по-малко напомнимаха младежта със школка премъдрост, но системно възпитаваха в нея самообладание, това много и много щеше да се изплати през 1915–1918 г.

По такъв начин нашата държава ще трябва да обърне особено внимание върху възпитанието на характера. Много морални дефекти, от които сега страда нашият народен организъм, могат да бъдат отстранени само по този път. Ако не ни се удаде да ги отстраним напълно, та във всеки случай ще успеем силно да смекчим тези болезнени явления.

Особено голямо значение ние придаваме на възпитаването на силно воля и решителност, на системното култивиране на чувството за отговорност.

В старата армия обичахме да казваме, че твърдата команда е по-добра от никаква. Ако перифразираме тези думи спрямо възпитанието на младежта, може да се каже: по-добре е младежта да отговаря на въпроса понякога не съвсем правилно, отколкото да не отговаря изобщо. Трябва у нас повече да се срамуват да отговорят заради опасението да кажат нещо неправилно, отколкото да дадат бърз

отговор, макар и не винаги правилен. Вече в тази примитивна форма трябва да влияем върху младежта в смисъл тя да има мъжество да действа.

Ние често се оплакваме от това, че през декември 1918 г. всички, започвайки от монарха и свършвайки с последния войник загубиха способността да вземат каквото и да било самостоятелно решение.

Този ужасен факт е страшно предупреждение за цялото дело на нашето възпитание. В тази ужасна катастрофа се изрази с гигантски размери онова, което у нас системно се възпитаваше с дреболии. Ако нещо и досега ни отнема силата за каккато и да било сериозна съпротива, това не е недостигът на оръжие, а недостигът на воля. Този недостиг на воля се е загнездил дълбоко в нашия народ и именно той ни пречи да вземем каквото и да било решение, ако то е свързано със сериозен риск. Сякаш в действителност величието на решението не е заложено в това, че трябва да се дерзае.

Един от нашите генерали, както е известно, употреби формулата: „Аз предприемам една или друга крачка само в случай, че успехът ми е сигурен не по-малко от 51 процента.“ Без сам да го иска, този генерал даде в своите думи класическа формула на нашето дълбоко печално безволие. В тези „51 процента“ е целият трагизъм на съвременното германско крушение. Хората не разбират, че който отначало иска от съдбата някакви гаранции за успех, той предварително се отказва от последните остатъци на героизъм. Тъй като героизмът се състои тъкмо в това да предприемаш смела крачка с пълно съзнание за надвисналата смъртна опасност и може би все пак да спасиш положението. Ако човек е болен от рак, не са му необходими 51 процента сигурност, за да се реши на операция, защото без операция все едно ще умре. Ако тази операция обещава дори само половин процент оздравяване, един мъжествен човек пак ще предпочете операцията, отколкото просто да хленчи за своята неизлечима болест.

Ако ние сега преживяваме такъв тежък период на пълно безволие на хората, това несъмнено е резултат на принципно неправилна организация на възпитанието у нас. Ужасяващите последици от тази неправилна организация на възпитанието неизбежно се отразяват върху целия ни живот и неизбежно водят дотам, че ръководителите на държавата започват да страдат от недостиг на гражданско мъжество. Тук спада и разразилата се нова

модна болест: страх от отговорност. Тук също трябва да виждаме резултат от неправилната организация на възпитанието. Този недостатък постепенно оцветява целия обществен живот и си намира „безсмъртен“ завършек в институцията на парламентаризма.

Още от училищната скамейка у нас малкият грешник, който бързо и охотно „клетвено се разкайва“ за греховете си се предпочита пред момчето, което открито и мъжествено защитава мнението си. За някои наши съвременни възпитатели последното качество понякога дори е образец за непоправима развала на характера. И на такъв малък инат понякога направо му обещаваат бесилка за неговата упоритост, без да разбират, че ако целият ни народ притежаваше тези черти на характера, то в това би трябвало да виждаме огромно съкровище.

Нашата държава ще възпитава в младежите от училищната скамейка чувството за отговорност и готовността мъжествено да отстояваш своето мнение. Това ни е също тъй необходимо, както и системното възпитаване в младежта на воля и решителност за действие. Ако държавата съумее напълно и докрай да разбере тези задачи, то в резултат на много дълга работа над самите себе си ние ще получим народен оптимизъм, действително лишен от онези слабости, които сега фатално доведоха до нашето крушение.

* * *

Що се отнася до чисто училищното възпитание, което сега у нас е алфата и омегата на всичко, то нашата държава в бъдеще ще може да го възприеме, наистина, с някои малки промени.

Тези промени са в три области.

Първо: младият мозък не трябва да бъде обременен с неща, от които 95% не са му нужни и които поради това той бързо забравя. Задачата се състои в това на всеки учащ да бъде даден макар и малък, но най-важен запас от сведения, които са му действително необходими в по-нататъшния живот и които той ще може да употреби с полза за цялото общество. А тъкмо това ние не можем да направим, ако просто натрапваме на младежа прекалено голяма маса материал, най-съществената част от който не е в състояние да задържи в паметта си. Така например, съвсем неразбираемо е защо милиони хора трябва да

губят години в изучаване на два или три чужди езика. В действителност само много малка част от тези хора ще приложат знанието на тези езици в живота. А грамадното болшинство скоро чисто и просто ще ги забрави. От сто хиляди ученици, изучаващи, да речем, френски език, максимум две хиляди ще му намерят сериозно практическо приложение, а 98 хиляди в продължение на целия си понататъшен живот на практика няма да се възползват от тези знания. Какво излиза? Заради двете хиляди, на които тези знания са полезни, 98 хиляди се мъчат абсолютно напразно и абсолютно безполезно губят скъпоценното си време.

При това в дадения случай става дума за език, за който не може да се каже например отнасящото се за латинския език, хе. че изучаването му съдейства изобщо за силното развитие на логическото мислене. Според нас би било много полезно, ако на младия учащ се дадем само най-обща представа за даден език, ако му дадем общия му очерк, представа за характерните черти на този език, с други думи, ако му дадем известна представа за граматиката, синтаксиса, приношението и т.н. За това можем да се ограничим с отделни образци. То би било напълно достатъчно за обща употреба, с това всеки би могъл да се справи, и то би било в края на краищата много по-ценно от днешното напompване на „целия език“, макар предварително да знаем, че действителното изучаване на езика не става и че хората все едно скоро ще го забравят. Тогава би изчезнала и опасността, че от целия материал в паметта на учащия се ще останат само отделни случайни трохи и ние бихме постигнали младежта да задържи в паметта си най-важното, тъй като неважното би било вече отсято от самите педагози. Благодарение на това болшинството учащи се би получило общи основи, които действително са им необходими в по-нататъшния живот.

Онези, на които действително им е необходимо изучаването на чужди езици, биха се заели с това специално по собствен избор и биха постигнали необходимите резултати.

Така в учебните програми би се освободило време за необходимите физически упражнения и за другите дисциплини, за които говорихме по-горе.

Особено е необходимо да се внесат сериозни промени в сегашното преподаване на историята. Едва ли някой друг народ

изучава историята повече от нас, немците. Но едва ли ще се намери друг народ, който да прилага в живота това изучаване по-лошо от нас. Ако е вярно, че политиката е история в нейното осъществяване, то цялата ни съвременна политика доказва колко лошо е организирано у нас преподаването на историческите науки. Разбира се, би било съвсем безполезно просто да хленчим по повод на жалките политически резултати, които получаваме, ако не ни достига решителност действително да вземем необходимите мерки, за да променим преподаването на историческите науки и по такъв начин да създадем база за по-добро политическо възпитание. В 99 случая от 100 днешното ни преподаване на историческите науки за нищо не го бива. Обща линия напълно липсва. В паметта остават само малко дати, имена, малко хронология. За най-важното, за онова, което всъщност единствено има значение, преподавателят по история изобщо не говори.

Тъкмо в областта на преподаването на историята е необходимо голямо съкращаване на програмата. Центърът на тежестта трябва да се пренесе върху това за учащите се да бъде облекчено разбирането на общата основна линия на развитие. Колкото повече променим програмата на преподаването в тази насока, толкова повече можем да си позволим да се надяваме, че всеки отделен учащ се действително с полза ще премине необходимия курс, а следователно полза в крайна сметка ще има и цялото общество. Тъй като трябва да изучаваме историята не просто, за да знаем какво е ставало някога на света, а за да можем да прилагаме в бъдеще уроците по история в полза на собствения си народ. В това трябва да се състои целта. Преподаването на съответния фактически материал на учащия се трябва да се разглежда само като средство.

Сега у нас е обратното: средството е станало цел, а самата цел е абсолютно забравена. И нека не ни казват, че за основателното изучаване на историята всички тези отделни дати, фактчета и хронология, демек, са абсолютно необходими и без тях учащият се не може да разбере общата верига на развитието. Не, с това могат да се занимават само специалистите-историци. Обикновеният среден човек не е професор на историческите науки. За него историята е необходима, доколкото да може да си състави самостоятелно мнение по въпросите за политическия живот на собствения си народ. Който

иска да стане професор по история, той може по-късно да се посвети изцяло на това занимание. Такъв човек, разбира се, трябва да се заеме с цялата тая наука и да се задълбочи в най-малките ѝ подробности. Но тъкмо в това не може да му помогне днешния начин на преподаване, защото днешното преподаване е твърде обширно за обикновения среден човек и в същото време абсолютно недостатъчно за специалиста.

Затова една от важните задачи на нашата държава ще бъде грижата най-после да бъде написан такъв курс по история, в който доминиращо положение да заеме расовият проблем.

В заключение трябва да кажем: нашата държава осезателно ще намали общоучилищното преподаване и ще отдели от него само най-важното и същественото. Наред с това тя ще създаде възможност за всички желаещи да получат действително солидно специално образование. Напълно достатъчно е всеки да получи за основа само най-общо образование. А в онази област, която той избере за своя специалност, може да получи солидно, подробно специално образование. Общообразователния минимум ще бъде задължителен за всички, специалното образование ще е работа на всяко отделно лице.

Със съкращаването на учебния план ние ще спечелим много свободни часове и тези часове трябва да бъдат посветени на физически упражнения, възпитание на характера, волята и силната решителност.

Колко е недостатъчно днешното ни училищно преподаване, за да даде на човека необходимите му в по-нататъшния живот професионални знания, най-добре се вижда само от факта, че за едни и същи длъжности у нас хората идват от три различни училища. Решаващо значение има само общообразователният минимум, а съвсем не механичното „придобиване“ на специалната училищна премъдрост. На когото са му необходими действително специални знания, той не може, както вече казахме, да ги получи в пределите на учебните планове на нашите днешни средни учебни заведения.

Затова нашата държава трябва веднъж завинаги да свърши с цялата тази половинчатост.

* * *

Второ, нашата държава ще проведе следната промяна. В нашето време на засилването на материализма все по-голямо предимство имат точните науки — математика, физика, химия и т.н. Разбира се, в епоха, когато техниката и химията са на преден план и налагат окраската си върху целия ни повседневен живот, без това не можем да минем. Но въпреки всичко би било крайно опасно, ако цялото ни общо образование се изчерпва с тези предмети. Не, възпитанието на нацията трябва да бъде изградено не върху материализма, а върху идеализма. Нашето народно образование трябва да бъде изгразено най-напред върху хуманитарните науки и да дава на учащия се само основи за по-нататъшно специално образование. Постъпвайки по друг начин, ние се лишаваме от такива ценности, които от гледна точка на общите интереси на нацията са много по-важни от всякакви технически и специални знания. В областта на историята в никакъв случай не трябва да се отказваме от изучаването на античния свят. Изучаването на римската история — разбира се, в най-общите черти на развитието ѝ — винаги е било и във всички времена ще остане най-важна работа. Трябва също така да запазим преподаването на историята на гърците, тъй като културните идеали на този народ завинаги ще останат образец на всичко прекрасно. Нашата съвременна борба е борба за хилядолетната култура. Древните гърци и древните германци се работели за едно дело. И ние не трябва да позволим никому да разкъса това расово единство.

Необходимо е строго да се разграничават общото образование и особените специални знания. Именно защото последните в нашия век все повече стават достояние на мамона, ние трябва като противовес да запазим идеалистическите основи на общото образование. Навсякъде трябва да доказваме, че промишлеността и техниката, търговията и занаятите могат да процъфтяват, докато обществото като цяло е проникнато от идеализма, без който не съществува и посоченият разцвет. Действителна предпоставка за такъв разцвет може да бъде не материалистическият егоизъм, а само идеалистическият алтруизъм, готовността на хората да жертват личните си интереси за интересите на обществото.

Днешното наше възпитание вижда главната си задача в това да даде на младия човек само онези специални знания, които са му необходими, за да може по-нататък в живота да си изкарва парчето

хляб. Това обикновено се изразява със следните думи: „младежът трябва с времето да стане полезен член на нашето общество“. Под това, обаче, разбират само, че той трябва да съумее да си осигури съответната заплата. Някакво повърхностно общо образование — то, тъй да се каже, е само безплатно приложение. Говори се, че нашият учащ се получава и общо „държавно“ образование. Но ние с вас, читателю, знаем, че държавата е само форма. Вече само поради този факт на съвременния учащ се е трудно да се даде „държавно“ образование. Формата лесно може да се счупи. У нас не влагат действително ясно съдържание в понятието „държава“. Какво остана реално от съвременното „държавно“ възпитание? Остава само един изтърган „патриотизъм“. В старата довоенна Германия са виждали главната задача във възпитаването на идолопоклонство към монарха и към всички големи и малки князе. Тази „педагогика“ беше не само безвкусна, но и крайно глупава. Тя не водеше към целта макар само поради това, че издигаха прекалено много идоли. По такъв начин народът ни не познаваше действително великите деятели на нашата история. И тук заради дреболии пропускахме основната линия на развитие.

От само себе си се разбира, че по този начин не можеше да се — предизвика истински национален ентузиазъм. Такава организация на възпитанието абсолютно не даваше възможност да се изберат твърде немногобройните, но действително велики в нашата история имена и да се направят тези имена достояние на целия немски народ — което единствено би могло да обедини целия народ в преклонение в един идеал и да предизвика в него действително дълбок и траен подем. Ние не съумяхме да поставим в центъра на вниманието на народа имената на нашите действително големи деятели, да направим от тях герои на съвременността, да концентрираме върху тях вниманието на цялата нация и така да създадем настроение, обединяващо целия народ. Не съумяхме от всички области на знанието да отделим онези хора, които действително трябва да представляват нашата слава, не съумяхме да направим от тях велики образци, с които трябва да се гордее цялата нация. Ние останахме изцяло на нивото на обикновеното. Очевидно тук играеше роля и страхът да не изглеждаме „шовинисти“, от което у нас особено се страхуват. Задоволявахме се с шаблонен династически патриотизъм. Последният ни се виждаше много по-„удобен“ от

шумните и радостни прояви на действително дълбоката национална гордост. Посредственият династически патриотизъм винаги беше готов да „служи“, докато истинската национална гордост можеше да предяви претенции да подчини другите на себе си. И това изглеждаше „опасно“. Монархическият патриотизъм не отиваше по-нататък от образуването на шаблонни сдружения на „ветераните от войната“. Националната гордост едва ли би се ограничила с такива невинни играчки. Тя прилича на благороден кон, който не всеки може да яхне и да препусне. Струва ли си да се учудваме, че ръководителите на старата Германия предпочетоха да не се обвързват с такива опасни „неща“. Нали на никого от нас и през ум не му минаваше, че е близък денят, когато ще дойде световната война, която сред грохота на оръдията и сред вълните на газовите атаки ще направи реален изпит на истинския патриотизъм и издръжливост на всеки немец. Когато тази война дойде, всички ние се убедихме колко ужасно си отмъсти пълната липса на действително национално възпитание, пълната липса на действително дълбоко национално чувство. Народът нямаше голямо желание да умира за своите кралско-императорски владетели. А какво е „нация“ само бяхме чували. Когато дойде революцията и идеята за монархическият патриотизъм угасна от само себе си, преподаването на историята получи у нас вече действително само приложно значение. Съвременната държава не се нуждае от национален подем. Ако иска нещо, то е ентузиазъм за републикански режим. Но именно това тя не може да получи. Както династическият патриотизъм не можеше да бъде особено траен в епоха, когато най-важна роля играеше вече принципът на националностите, така републиканският патриотизъм не може да има сериозна сила сега. Едва ли можем да се снабдяваме, че под лозунга „за републиката“ немският народ не би се сражавал четири години и половина по фронтовете. А най-малко издръжливост биха проявили вероятно самите инициатори на тази забележителна република.

Ако нашата прехвалена република неочаквано просъществува вече доста дълго време, тя го дължи само на това, че всеки момент е готова да приеме първия грабителски договор, да заплати, колкото поискат да отстъпи всяка територия, която пожелаят да получат и т.н. На чуждите държави тази германска република много им харесва. За противника е винаги по-удобно да има работа със слаби и покорни

хора. Тази симпатия на противника именно към републиканската форма на управление в Германия е най-унищожителната присъда за ноемврийската република. Противниците обичат германската република и ѝ дават възможност да съществува, тъй като знаят, че няма да намерят по-добър помощник за заробването на германския народ. Само на това обстоятелство дължи съществуването си нашата прекрасна република. Ето защо тя лесно може да мине без всякакво действително национално възпитание. На нея ѝ стига, че героите от райсбаннера я приветстват с „ура“, макар че между нас казано ако райсбаннерите действително трябваше да защитават с живота си знамето на републиката, те вероятно биха се разбягали като зайци.

Нашата народническа държава ще трябва да води сериозна борба за съществуването си. Тя не може да възложи надеждите си на плана на Дауес и никакви подписи на тези договори няма да ѝ служат за защита. На нас, за да осигурим съществуването на нашата държава, ще ни бъде необходимо именно онова, от което толкова се отказва съвременната република. Колкото по-съвършена бъде нашата държава, както в смисъл на формата, така и в смисъл на съдържанието, толкова по-голяма завист и по-голяма съпротива ще срещнем от страна на противника. Главната ни защита тогава ще бъде не толкова в силата на оръжието, колкото в силата на самите граждани. Нашата защита ще бъде не система от крепости, а живата стена от мъже и жени, изпълнени с висока любов към отечеството и с фанатичен национален ентусиазъм.

Ето защо ние трябва като трето да имаме предвид следното.

Нашата народническа държава ще съумее да използва и науката в интерес на развиването на националната гордост. Ние ще организираме от тази гледна точка преподаването не само на общата история, но и историята на развитието на цялата култура. Ние ще прославяме нашия изобретател не толкова като такъв, но и като немец, като син на нашия народ. Ние ще учим да се уважава във всеки голям човек не само твореца на велики дела, но и сина на една велика нация. От големия брой велики деятели на германската история ще изберем неколцина най-велики и ще съумеем да ги направим известни на най-широките слоеве на нашата младеж. Около тези немногочислени стълбове ще издигнем цялото гордо здание на националния подем. Под този зрителен ъгъл трябва да преустроим всички учебни програми и

постепенно да реорганизираме работата по възпитанието така, че нашият младеж, завършвайки училище, да излиза от него не полупацифист, демократ и т.н., а истински немец.

За да бъде това национално чувство от самото начало истинско, а не илюзорно, е необходимо от най-ранна младост, когато хората са още особено възприемчиви с желязна последователност да им присаждаме следните мисли.

Който действително обича народа си, той винаги трябва да бъде готов да потвърди това с истинска жертва. Няма и не може да има такова национално чувство, което се грижи само за собствената си полза. Няма и не може да има такъв национализъм, който да е присъщ само на отделни класи. Малко е само да се вика „ура“, трябва зад това да стои истинска любов към нацията, истинска грижа за запазване на народното здраве. Ще можем да се гордеем със своя народ само тогава, когато нямаме причини да се срамуваме за нито едно от нашите съсловия. Никаква гордост не може да вдъхва такъв народ, половината от който живее в постоянна мизерия и беди и системно загива от тези тежки условия на живот. Само тогава, когато целият народ се ползва от истинско физическо и морално здраве може да се появи радост и гордост, че принадлежим към този народ. Високото чувство на национална гордост истински ще изпита само онзи, който вижда и разбира величието на своя народ.

Още от млади години трябва да възпитаваме в нашата младеж уважение към национализма в съчетание на последния с чувството за социална справедливост. Само тогава ще изградим народ, състоящ се от граждани, действително свързани с връзките на обща любов, обща гордост, общо съзнание за своята непобедимост.

Присъщият на съвременната епоха страх от шовинизма е само симптом за импотентността на тази епоха. Тази епоха не знае какво е действително дълбока, действително стихийна сила. Ето защо тя не е и призвана да извърши велики дела. Великите преврати биха били абсолютно невъзможни, ако на земята съществуваха само еснафските добродетели на тишината и спокойствието и нямаше страсти, достигащи до фанатизъм и дори до истерия.

Нашият свят безусловно върви срещу велики преобразования. Въпросът е само в това дали тези преобразования ще послужат за спасение на арийското човечество или само за полза на вечния еврей.

Нашата държава трябва да организира цялата работа по възпитанието така, че да съумее да отгледа поколение, което действително да се окаже на висотата на предстоящите задачи.

Победата ще принадлежи на онзи народ, който пръв успее да тръгне по този път.

* * *

Венецът на всички задачи на нашата организация на възпитанието трябва да се състои в това, с пълна отчетливост да поставим пред цялата младеж най-напред проблема за расата. И с ума си, и с чувствата си нашата младеж трябва да разбере, че това е главният сред главните и централният сред централните проблеми. Нито един младеж и нито една девойка не трябва да изпускат училището, без да разберат до край какво гигантско решаващо значение има въпросът за чистотата на кръвта. Само така ще създадем основите за расовото възраждане на нашия народ. Само по този път ще изковем всички предпоставки за по-нататъшното си културно развитие.

Тъй като трябва да помним, че цялото физическо и умствено възпитание в крайна сметка може да бъде полезно само за онези хора, които са разбрали принципната важност на расовия проблем и които са готови действително да направят всичко необходимо за запазването на чистотата на расата.

В противен случай неизбежно ще се създаде онова трагично положение, което отчасти вече се е създало за нас и ще ни застраши нещастие, чиито размери дори е трудно да си представим, а именно: тогава ние и в бъдещите времена ще останем само културен тор. Не само в смисъл, че ще губим все по-голям брой синове на своя народ, а в смисъл, че кръвта ни ще бъде обречена на системна деградация. Смесвайки се с други раси, ние им оказваме известни услуги, издигайки ги на по-високо равнище, но сами сме обречени на системно слизване надолу, а след това и на израждане.

Ако ние съумеем да преустроим върху посочените начала цялата работа по възпитанието под зрителния ъгъл на запазването на чистотата на расата, това, разбира се, ще донесе огромно полза и за

военното дело. В нашата държава военната служба изобщо ще се разглежда само като заключителна глава във възпитанието на нашата младеж.

* * *

Но колкото и да е голямо значението на физическото и умствено възпитание на младежта в нашата бъдеща държава, също толкова голямо значение ще трябва да придадем и на системния човешки отбор. В днешно време се отнасяме и към този проблем твърде лекомислено. От благата на висшето образование у нас сега се ползват по правило само децата на заможни родители. Въпросът за надареността играе само подчинена роля. У нас забравят, че едно обикновено селско момче често може да бъде по-надарено от децата на по-заможни родители, макар че по отношение на знанията това селско момче много ще им отстъпва. Ако децата на по-заможните родители знаят повече, това съвсем не говори в полза на тяхната по-голяма талантливост. Знания те са получили само поради по-богатата обстановка, по-разностранный впечатления и т.н. Ако нашето по-надарено обикновено селско момче от най-ранното си детство също е живяло в такава добра среда, то би натрупало може би дори повече знания. В днешно време е останала може би, само една област, където вроденият талант играе по-голяма роля от произхода. Това е областта на изкуството. Тук въпросът за богатството или бедността на родителите вече не играе такава роля, по простата причина, че тук става дума за вродени способности, а не за учене. Последното може да бъде полезно за усъвършенстването на таланта, но първото и главно условие е наличието на самия талант. От този пример особено ясно се вижда, че надареността съвсем не е присъща само на висшите слоеве, а още повече само на богатите хора. Често най-големите художници произхождат тъкмо от най-бедните семейства. Знаем много случаи, когато обикновено, но талантливо селско момче по-късно се е превръщало в световно знаменит маестро.

Забележително е, че в нашата епоха това го разбират, когато става дума за изкуството, но за нищо на света не искат да го приложат към всички други области на духовната култура. Кой знае защо смятат,

че към така наречените точни науки това не се отнася. Без съмнение, известни механически способности в човека могат и да се възпитат. Нали опитният дресьор успява да обучи умния пудел на най-сложни трикове. Но както на кучето, така и на човека тук помага само дресируването, за особен талант засега не става дума. Всеки среден човек, ако посветим на това достатъчно време, можем да го научим на някои неща. Но ако у него няма никаква искрица от талант, това ще бъде само бездушно „обучение“ като при животното. Ако посветим особено много внимание на дресируването, можем и средния човек да научим на някои неща над средното ниво, но това ще бъде само мъртва „наука“, абсолютно безплодна и в крайна сметка лишена от всякакво творчество. Такава „педагогика“ може да възпита хора, които наричаме ходещи енциклопедии. Но такива „образовани“ хора ще претърпят фиаско всеки път, когато суровият живот им предяви що-годе сериозни изисквания. Такива хора нито на крачка няма да помръднат напред делото на прогреса. Напротив, те самите ще се нуждаят от постоянна подкрепа и винаги ще бъдат зависими. Хора, получили такова „възпитание“ ги бива само да заемат високи длъжности при сегашния наш нещастен режим.

Ние смятаме за подразбиращо се от само себе си, че при правилна организация на възпитанието в недрата на нацията винаги ще се намери достатъчно количество таланти за всички области на нашия живот. По-нататък ние смятаме за подразбиращо се от само себе си, че научното знание ще донесе толкова повече полза, колкото повече в мъртвата наука вдъхнем живия дъх на съответния талант. Действително творчески акт се получава само тогава, когато знанието и способностите сключат брачен съюз.

Ще приведем тук един пример за това колко безгранично греши в тази насока нашето днешно общество. От време на време можете да срещнете в нашите илюстрирани издания статии със съответни портрети, в които се разказва за удивление на нашия среден немски еснаф как тук или там успели за пръв път да направят от негър учител, адвокат или даже пастор, или най-после героичен тенор и т.н. Нашият немски еснаф ахка с отворена уста пред тия чудеса и стига до извода, че в съвременното общество възпитателното дело се намира на недосегаема висота. Евреите пък използват това за съвсем други цели: хитро подсмивайки се в брадата си, те започват да доказват на целият

честен народ, че тези примери са най-убедителен аргумент в полза на тяхната теория за равенството на всички хора. На съвременното нещастно общество и през ум не му минава, че тези примери говорят само за едно: колко силно грешим срещу най-елементарните изисквания на здравия разум. Милиони и милиони хора, принадлежащи към много по-висока по своята култура раса, влачат жалко съществуване, заемайки най-ниските места в нашата обществена йерархия. А ние в това време се радваме на престъпната игра, позволяваща да се дресира една полумаймуна дотолкова, че да се направи от нея адвокат. Хората не разбират, че ние извършваме огромен грях против волята на вечния наш творец, когато спокойно гледаме как стотици и стотици хиляди най-надарени хора гинат, подложени на всички ужаси на пролетаризацията, и в същото време дресираме зулусите и кафрите, за да им дадем възможност да заемат място в по-издигнати професии. Тъй като трябва да кажем истината — в действителност това е само дресировка, също такава дресировка като обучаването на един пудел. Ако посвещавахме толкова труд и внимание на хората от по-интелигентни раси, резултатът, разбира се, би бил хиляда пъти по-голям.

Добре е, че нашите илюстрирани издания могат да ни запознаят само с изключителни случай на такава дресировка. Ако тези изключения станеха правило, това би било наистина нетърпимо. Достатъчно нетърпим е вече и фактът, че и сега висше образование у нас получават съвсем не онези, които имат за това способности и таланти. Да, ние говорим направо: съвсем нетърпимо е това положение, когато от година на година стотици хиляди абсолютно бездарни хора получават възможността да преминат през висшите учебни заведения, докато стотици хиляди други действително талантиливи хора са лишени от възможността да получат висше образование. В резултат на това нацията понася невероятен ущърб, който дори не може да се изчисли. Ако в продължение на последните десетилетия именно в САЩ се наблюдава толкова огромно нарастване на най-важни изобретения, това в значителна степен се обяснява с факта, че там талантиливи хора от низшите слоеве на народа имат много по-голяма възможност да получат висше образование, отколкото в Европа.

За да станеш изобретател, е необходим преди всичко талант. Тук не са достатъчни механичните знания. Но у нас не обръщат никакво внимание на това. У нас най-важното е хубавата бележка.

Ще дойде време, когато нашата народническа държава ще вземе мерки и в тази област. Ние ще виждаме задачата си не в това да увековечим влиянието на една обществена класа. Ние ще си поставим за цел да отберем най-добрите глави от всички слоеве на населението и именно на тези най-способни хора ще дадем възможност да оказват най-голямо влияние върху нашето общество и да се ползват с най-голяма почит. Нашата държава ще се чувства длъжна не само да осигури необходимото възпитание на всички деца със средно ниво, но ще се нагърби и с особеното задължение да отвори път на всички истински талантиливи хора. Особено ще се постареем да отворим вратите на държавните висши учебни заведения за всички хора с дарба — абсолютно независимо от това от какви обществени кръгове произхождат те. Трябва да го направим на всяка цена. Тъй като само така ще възпитаваме действително гениални ръководители на нацията, а не просто учени сухари.

Нашата държава ще трябва да постъпи така още и предвид на следното. У нас, в Германия, тъй нареченият висш, образован слой е толкова затворен в себе си и е толкова закостенял, че вече няма абсолютно никаква жива връзка с по-нискостоящите слоеве от населението. За това ни се налага да се разплащаме в две насоки. Първо, този слой абсолютно е загубил способността да разбира настроенията на широките народни маси. Този слой твърде отдавна се е откъснал от всякакво общуване с народа, за да може още да запази разбирането на психологията на последния. Този слой е станал вече съвсем чужд на народа. Второ, този слой страда и от друга болест: той губи последните остатъци от всякаква сила на волята. Интелигентските кръгове, които водят абсолютно затворен живот, винаги ще показват много по-малка сила на волята от широките слоеве на обикновения народ. А нали целият свят знае, че ние, немците, досега страдахме, разбира се, не от недостиг на научни данни, а тъкмо от недостиг на сила на волята, на силна решителност. Нима не виждахме, че колкото по-„образовани“ бяха нашите държавници, толкова по-слаби се оказваха те в живата практика. Ако и политически, и технически нашата подготовка за световната война беше

недостатъчна, това стана така, разбира се, не защото сред нашите управляващи кръгове имаше недостиг на образовани глави; напротив, стана, защото управляващите ни се състояха все от образовани хора, които имаха колкото щете знания, но абсолютно им липсваха здрав инстинкт, енергия и смелост. Не беше нещастие за целия ни народ, че през световната война ние трябваше да водим борба не на живот, а на смърт под ръководството на канцлера Бетман-Холвег, който беше натура философстваща и твърде слаба. Ако вместо него имахме силен народен вожд, то, разбира се, жертвите на нашите героични войници нямаше да бъдат напразни. Този подбор на ръководители изключително от „интелектуалните, образовани“ слоеве много силно помогна и на негодниците от ноемврийската революция. Всички тези наши „образовани“ държавни деятели си пазеха образованието само за себе си, не съумяха да го поставят в служба на цялото отечество. Тъкмо това доведе до успеха на противната страна.

В това отношение можем да се научим на някои полезни неща от примера на католическата църква. Нейните свещеници дават обет за безбрачие. Именно затова всички нови и нови редове на католическото духовенство неизбежно се вербуват от широките народни маси. Именно тази роля на целибата досега обикновено не се забелязваше. Но тъкмо в нея е заложена онази грамадна сила, която е присъща на тази стара институция. Принудена отново и отново да попълва редовете на своите ръководители от средата на излезлите от низшите слоеве на народа, католическата църква благодарение на това запазва тясна връзка с народа и си осигурява постоянен приток на нова енергия, на нови пресни сили, които живеят само в широката народна маса. Оттук и това, че този гигантски организъм запазва вечна сила, младост, духовна еластичност и стоманена сила на волята.

Нашата държава, когато му дойде времето, ще си постави за задача да организира делото на възпитанието така, че то да осигурява постоянен приток на свежа кръв и постоянно обновяване наличния състав на умствено ръководещите слоеве. Върху държавата лежи прякото задължение системно и планомерно да открива от цялата маса на народа най-способните и надарени хора и да ги поставя в служба на обществото. Държавата и държавните длъжности трябва да съществуват, не за да осигуряват хубав живот на някаква отделна класа, а за да изпълняват своите действително високи задължения. Но

това ще бъде възможно само тогава, когато носители на държавната власт принципно ще бъдат само най-способните, най-енергичните и най-волевите хора. Това трябва да се отнася не само за административните длъжности, но и за идейното ръководство на нацията във всички области. Този народ, който успее да постави най-способните хора начело на най-важните отрасли на живота, вече само поради това ще получи най-силният фактор на величието. Ако се конкурират два еднакви народа, победата ще спечели онзи народ, който успее да отдаде в ръцете на най-талантливите хора цялото умствено ръководство на страната. И обратното: ще претърпи поражение този народ, който не успее да даде необходимия път на хората с големи вродени таланти и превърне държавните си учреждения в обикновен старчески дом.

Разбира се, при днешните ни порядки всички тия наши предложения засега са неосъществими. Веднага ще ни възразят, че не можем да искаме, например, от синчето на някой държавен чиновник да стане занаятчия само защото, да речем, синът на някой занаятчия е излязъл по-способен от него. При сегашните възгледи за ролята на физическия труд такова възражение е разбираемо. Ето защо нашата държава ще трябва да постигне преди всичко принципна промяна в самото отношение към физическия труд. Нашата държава ще трябва на всяка цена да приключи със днешното недостойно отношение към физическия труд. Това трябва да бъде постигнато, дори и да са необходими усилията на цели столетия. Нашата държава ще съди за човека не по това каква именно работа върши той, а по качеството на труда му. На днешните наши умници това може да се стори нещо нечувано. Имах си хас! Нали „трудът“ на най-бездарния вестникарски драскач у нас сега се смята за „по-висш“ от труда, да речем, на най-интелигентния работник, зает в точната механика. И само на това основание, че вестникарят, работи, виждате ли, с перото! Ала такъв подход съвсем не е нещо естествено и задължително. Той ни е присъден изкуствено. По-рано към труда не са подхождали с такива критерии. Сегашните противоестествени порядки са само резултат от общите болести на съвременната ни прекалено материалистична епоха.

От принципна гледна точка ние трябва да оценяваме всеки труд двояко: всеки труд има от една страна материално, от друга стана

идейно значение. Неговата материална ценност е в това материално значение, което даден труд има за живота на обществото. Колкото по-голямо количество хора могат пряко или косвено да се възползват от плодовете на даден труд, толкова по-голяма е материалната му ценност. Това намира най-пластичен израз в размера на материалното възнаграждение, което получава всяко лице за своя труд. От друга страна, за разлика от тази чисто материална ценност на труда не трябва да губим от очи и неговата идеална ценност. Последната се измерва не с материалното значение, което има даден труд, а само със степента му на необходимост като такъв. Материалната полза от някое голямо откритие, е разбира се, по-голяма, от онази материална полза, която носи всеки ден със своята работа, да речем, един общ работник. Но нали нашето общество еднакво се нуждае и от услугите на изобретателя, и от услугите на общия работник. Обществото, разбира се, прави материална разлика между ползата, която носи трудът на изобретателя и трудът на общия работник и го изразява с това, че им плаща различни възнаграждения. Но от идеална гледна точка трудът на единия и на другия в очите на обществото е еднакъв, щом всеки от тях работи в своята област с еднаква добросъвестност. И ето, трябва да оценяваме всеки отделен човек именно от такова гледище, а не в зависимост от възнаграждението, което получава.

Бъдещата разумна държава ще си постави за задача да дава на всеки отделен човек работа, действително отговаряща на способностите му. С други думи, на най-способните хора ще бъде дадена съответна работа. При това под способности ще се разбира действително вроденото в човека, т.е. подареното му от природата, а не онова, на което с труд криво-ляво са го научили. В нашата държава ще оценяваме човека според това как изпълнява възложената му обществена задача. Самата задача ще му бъде възложена според способностите. Видът дейност на отделен човек в разумната държава ще бъде не цел на съществуването му, а само средство. Всеки човек ще има пълната възможност за по-нататъшно развитие и усъвършенстване, но, разбира се, в рамките на обществото, изградено върху фундамента на държавата. Всеки човек трябва да дава своя дял труд за заздравяването на този фундамент. В каква форма всеки работи за своята държава, зависи не от него, а от природата, вложила в него една или друга степен на надареност. От степента на

трудолюбието и добросъвестността на всеки отделен гражданин зависи, ще върне ли той честно на обществото онова, което е получил от него. Онзи, който прави това с необходимото трудолюбие и добросъвестност, заслужава съответното уважение от страна на обществото. Нека по-голяма материално възнаграждение получава онзи, чията работа донася по-голяма материална полза за обществото. Идеалната оценка трябва да бъде равна за всички. Ако хората добросъвестно изпълняват възложените им от обществото задължения и по този начин честно връщат дълга си и на природата и на усилията на обществото. От тази гледна точка съвсем не е позорно да работиш като обикновен занаятчия, но е позорно да бъдеш, да речем, неспособен чиновник, който даром яде народния хляб. От тази гледна точка ще се разбира от сама себе си, че на човека няма да му се възлагат такива задачи, за които предварително се знае, че няма съответните способности.

Само така получаваме единствено правилния критерии за обществените права и предимства. Съвременната епоха сама работи срещу себе си. Тя въвежда всеобщо избиращо право, дрънка наляво и надясно за пълно равнопоставяне, но абсолютно не умеє да обоснове всичко това. Съвременната епоха оценява човека в зависимост от материалното възнаграждение, което той получава за труда си. Но с това тя унищожават самия фундамент за действително равенство в по-благородния смисъл на тази дума. Тъй като истинското равенство може да се изразява само във формата на изпълнение от всеки на своите особени задължения, а не в това всички да дават един и същ продукт на труда. Само така премахваме ролята на случайността / вродените качества/, която не зависи от самия човек. Само така създаваме положение, при което всеки отделен човек става ковач на онази роля и значение, което има в обществото.

В наше време, когато големи групи от хора се оценяват едни други само по размерите на доходите, всички това, както казахме, не го разбират. Но отгук съвсем не произтича, че ние ще се откажем да защитаваме своите идеи. Напротив, който иска да излекува нашата съвременност от нейните вътрешни болести, от целия й гнилощ, той преди всичко трябва да има смелостта да погледне истината в лицето и да намери причините за болестта. Именно с тази задача се нагърбва Националсоциалистическото движение. Ние искаме на всяка цена да

преодолеем всички пошли предразсъдъци на съвременността, искаме на всяка цена в недрата на нацията народ да намерим и организираме онази сила, която ще съумее да разчисти път за новия мироглед.

Разбира се, тук ще ни възразят, че идеалната оценка на труда е неотделима от материалната му оценка, че по-пренебрежителното отношение към физическия труд се обяснява с по-ниското му заплащане и т.н. Ще ни кажат по-нататък, че по-ниското заплащане на физическия труд именно довежда до това, че хората на физическия труд по-малко се ползват от културните блага на нацията и че от това страда тяхната степен на културност. Ще ни посочат най-после, че хората тъкмо затова се боят от физическия труд, защото предвид на по-лошото му заплащане неизбежно се стига дотам хората на физическия труд да са по-малко културни и т.н.

Това е много вярно. Но оттук произтича само това, че за в бъдеще ще трябва да се откажем от твърде голямата разлика в заплащането на труда. Нека не ни казват, че това ще доведе до спадане на производителността на труда. Ако единствен стимул за умствения труд беше високото му възнаграждение, това би означавало, че имаме пред себе си най-печалните симптоми на огромно разпадане. Ако този критерий имаше господстващо положение в цялата ни предишна история, човечеството никога не би могло да направи най-големите си културни и научни завоевания. Тъй като ние знаем, че най-големите ни открития, най-великите научни работи, най-превъзходните паметници на човешката култура — всичко това е възникнало съвсем не поради жажда за високо заплащане. Напротив, всичко това често е ставало възможно само защото хората са се отказвали от земните блага, свързани с богатството.

Разбира се, няма да отричаме, че в нашия век златото управлява света. Но ние се надяваме, че в близко бъдеще човек пак ще започне да служи на по-възвишени богове. В сегашния ни живот много неща, разбира се, се дължат само на стремежа към парите, но тъкмо затова днес са толкова малко ония неща, без които човечеството действително би обедняло.

Една от задачите на нашето движение е още сега да провъзгласим такава ера, която ще осигури на всеки човек средства за достойно съществуване, но в същото време ще създаде такива порядки, когато човекът ще живее съвсем не само заради материалните

удоволствия. За това между другото ще проведем такава политика за възнаграждение на труда, която дори на последния обикновен работник ще осигури възможност да води честен, порядъчен живот, стига да изпълнява добросъвестно своите задължения.

И нека не ни казват, че това е само идеал, който никога няма да постигнем и който не се примирява с нашите порядки на земята изобщо.

Ние не сме толкова прости, та да вярваме, че ще успеем да създадем такъв строй, в който няма да има никакви недостатъци. Но това не ни освобождава от задължението да се борим против онези грешки, които сега са вече напълно ясни, да преодоляваме слабостите и да се стремим към идеала. Суровата действителност вече сама се е погрижила да внесе повече от достатъчно количество ограничения към нашия идеал. Но именно затова хората трябва с всички сили на душата си да се стремят към великата цел. Отделните неуспехи не трябва да ни отклоняват от това. Нали не се отказваме от съдилищата само защото понякога се случват съдебни грешки; нали не се отказваме от медицината само защото на земята все едно ще останат болести.

Да се подценява силата на идеала е много опасна работа. Който малодушничи в това отношение, ще му напомня примера на нашите героични войници по фронтовете. И ако човек сам е бил войник, той ще разбере какво искам да кажа. На фронтовете хората умираха, не защото търсеха материални блага. Те умираха от любов към отечеството, от желание да защитят честа на нацията, от вяра в нейното величие. И само тогава, когато нашият немски народ се отдели от тези идеали и се поддаде на меркантилните обещания на революционерите, се оказа че той не придоби земно щастие, а придоби само всеобща мизерия и общо презрение.

Но от всичко това и произтича най-настоятелната необходимост да противопоставим на съвременната утилитарна република вярата в идеалната държава на бъдещето.

ГЛАВА III

ПОДАНИК И ГРАЖДАНИН

Днешните наши така наречени държави като правило познават само две категории хора: граждани и чужденци. За граждани се смятат всички ония, които или са родени в дадена държава, или пристигайки в нея, са придобили граждански права. За чужденци се смятат всички онези, които се ползват от такива права в друга държава. Между едната и другата категория съществува и малка група от така наречените лишени от поданство. Тези хора имат честта да не принадлежат към нито една от сегашните държави, и следователно, никъде не се ползват с граждански права.

И така, гражданските права в съвременната държава се определят предимно от това, че даден човек се е родил в дадена държава. Принадлежността към опеределенараса или определен народ изобщо не играе тук никаква роля. Негърът, преди живял в немските колонии и преселил се в Германия, създава потомство и това потомство ние разглеждаме като „немски граждани“. Същото можем да кажем за евреина, поляка, африканеца, азиатеца и т.н. Техните деца също без особен труд стават немски граждани.

Освен гражданските права, придобивани по рождение, съществува и възможността за по-късно придобиване на граждански права. Тук вече се поставят някои „ограничения“. Например, от човека се изискват по възможност да не спада към погромаджиите и сутеньорите, да е „безопасен“ в политически отношение, т.е. да бъде абсолютна политическа нула и най-после да не бъде „обременителен“ за своята нова родина. Под последното в нашия меркантилен век разбират, естествено, чисто финансовата страна. Ако дадено лице успее да убеди администрацията, че ще бъде добър данъкоплатец, това е достатъчна препоръка, за да бъде прието в числото на гражданите.

На расовия момент тук не се обръща никакво внимание. Приемането в числото на гражданите става примерно в такава обстановка, в каквата човек го приемат, да речем, за член на автомобилен клуб. Човекът попълва анкета, а после тези данни се

проверяват и след няколко дни му изпращат бележка, в която му се съобщава, че е станал гражданин на тази и тази държава. За това се избира най-смешната форма. На господин Зулуса, придобил току-що гражданство в Германия, в бележката му съобщават, че „с получаването на настоящето вие ставате немец“!

Всички тези чудеса ги извършва президентът на държавата. Това, което не могат да направят самите небеса, лесно се извършва със замахване на пръчицата на този сановен чудотворец. Едно замахване на перото — и всеки монголоид внезапно се превръща в истински „немец“.

Но не стига това, че не се обръща ни най-малко внимание на расовия момент. Държавата не проявява никакъв интерес и към това доколко е физически здрав новият гражданин. Ако ще този човек жив да се разлага от сифилис, това не ни интересува, стига да си плаща данъците и да бъде политически „безопасен“. Така от година на година тези образувания, наречени държави, всмукват в себе си отрови, на които едва ли са в състояние да издържат.

По такъв начин в съвременната държава гражданинът се различава от чужденеца само по това, че му е отворен пътят към всички обществени длъжности и че отбил военната си служба, получава активно и пасивно изборително право. До това общи взето се свежда цялата разлика. Тъй като със защита на личните права и личната свобода чужденецът се ползва в същата степен, както и гражданинът на държавата. Поне в нашата днешна германска република нещата са именно такива.

Зная, че думите ми ще се сторят неприятни на някои хора. Но трябва да заявя направо: нищо по-нелепо и безмислено от днешната ни система за придобиване на граждански права не мога да си представя. Познаваме само една държава, където съществуват макар в зародиш съвсем други порядки в това отношение. Това е САЩ, където държавната власт се опитва поне да организира работата разумно. САЩ принципно отказват право на емиграция на физически нездрави елементи, а на някои раси се забранява право на влизане изобщо. С това САЩ принципно застават на гледището на нашето народническо разбиране за държавата. Зачатъците на такова разбиране там безусловно са налице.

Нашата бъдеща народническа държава подразделя жителите на страната на три класи: граждани, поданици и чужденци. Фактът на раждане в дадена държава принципно ще осигурява само право на поданство. Поданството като такова още не дава право да се заемат обществени длъжности и да се участва в политическата дейност. Нито активно, нито пасивно избирателно право. Държавата ще проведе принципа в документите на всеки поданик ясно да се казва към каква раса и националност принадлежи той. Поданикът всеки момент може да се откаже от германско поданство и да стане гражданин на онази страна, която съответства на неговата националност. Чужденецът ще се различава от поданика само по това, че се ползва от поданство в друга страна.

Младият поданик с немска националност ще бъде задължен да премине същото училище като всеки немец. С това той се подчинява на всички онези изисквания, които държавата издига с цел да възпита от поданика верен син на своята нация и раса. Поданикът по-нататък е длъжен да се подчинява на всички изисквания на държавата по въпросите на физическото възпитание, а също да отбива военна служба. Държавата ще учреди всеобща войнска повинност; всеки немец ще отбива военна служба и армията ще го използва така, както съответства на физическите му и духовни способности. И ето този млад човек, който ще бъде напълно безупречен и напълно здрав, след изтичането на военната си служба в тържествена обстановка ще получи права на гражданин. Свидителството за предоставяне на граждански права трябва да се разглежда като най-ценен документ за целия му по-нататъшен живот. Получавайки този документ, поданикът става гражданин и се ползва от всички права и предимства на последния. Държавата трябва да прави рязка разлика между тези, които са цвѣта на нацията, фактор на нейното величие и онези, които само живеят на територията на държавата и си „изкарват“ там хляба.

В момента на даването на документа за гражданство гражданинът полага тържествена клетва пред държавата и своя народ. Документът за гражданство трябва да се разглежда като нещо, което обединява всички граждани и унищожава каквито и да било противоречия, какъвто и да било намек за възможна пропаст между тях. Ние трябва да възпитаваме своите граждани така, че всеки от тях да

смята за по-голяма чест да бъде метач в собствената си държава, отколкото крал в чужда държава.

Гражданинът се ползва с определени предимства пред чужденеца. Той е господар в държавата. Но големите права изискват и големи задължения. На престъпниците, изменниците, безхарактерните и безчестни хора държавата всеки момент може да отнеме гражданските права. Тогава те отново се превръщат в обикновени поданици.

Немските девойки са само поданици и граждански права ще получават едва след омъжването си. Но на жените, издържащи се със собствен труд, в някои случаи могат да бъдат предоставяни граждански права независимо от това дали са омъжени.

ГЛАВА IV

ДЪРЖАВАТА И РОЛЯТА НА ЛИЧНОСТТА

И така, нашата националсоциалистическа държава вижда главната си задача в това да възпита достойни носители на идеята за държавата. С тази цел тя прави всичко възможно, за да поддържа най-ценните в расово отношение елементи, да помогне на развитието им и да им осигури съответна роля в практическия живот. Но това не е достатъчно. Щом държавата си поставя такива цели, тя трябва и собствената си организация да приведе в съответствие с тези цели.

Щом като обявяваме непримирима война на марксихеския принцип „човек е равен на човека“, щом като оценяваме човека преди всичко от гледна точка на принадлежността му към определена раса — то ние трябва да съумеем да направим от това всички логични изводи до самия край. Щом като изхождаме от това, че решаващо значение има расата, т.е. степента на чистотата на кръвта, трябва да съумеем да приложим този критерии и към всеки отделен човек. Както подразделяме цели народи в зависимост от това към каква раса те принадлежат, така трябва да подразделяме и отделните хора във всеки народ. Щом като казваме, че един народ съвсем не е равен на друг народ, тази аксиома трябва да се приложи и към отделните хора вътре във всеки народ. С други думи това значи, че не всеки човек е равен на друг човек, не всяка глава е равна на друга глава, тъй като и тук същата роля играе степента на чистотата на кръвта, макар че в отделни случаи имаме пред себе си хиляди най-фини варианти.

Първият извод, който произтича оттук, е необходимостта вътре във всеки народ да се отделят най-ценните в расов смисъл елементи, притежаващи най-голямо физическо здрави и следователно, най-приспособени да размножаване. Тази първа диференциация може да се нарече по-груба. Тя е по-груба, защото дадената задача се решава почти механично.

Вторият вид диференциация ще бъде по-трудна. Ние говорим за диференциация на интелектуалните способности. От цялата нация трябва да съумеем да отделим най-ценните глави на духовно най-

развитите хора. На тях трябва да осигурим най-голямо влияние в държавата, не само защото справедливостта го изисква, но преди всичко защото го изисква ползата на нацията. Този отбор не може да бъде направен по чисто механичен път. За това трябва да се погрижи вече самата повседневна борба.

Онзи мироглед, който отхвърля демократическият принцип на масата и си поставя за задача да отдаде властта над целия свят в ръцете на най-добрата нация т.е. в ръцете на най-добрите хора, логично трябва да приложи същия аристократичен принцип вътре в самия народ. С други думи той трябва да осигури най-голямо влияние и истинско ръководство за най-добрите глави в даден народ. А това означава, че такъв мироглед всичко прави не на принципа на болшинството, а върху ролята на личността.

Трябва да нямаш никаква представа за истинската същност на националсоциалистическия мироглед, за да мислиш, че нашата държава ще се различава от всички други държави само механично; да речем — с по-добро устройство на своя стопански живот, с по-малко неравенство между богатството и нищетата, с по-правилна политика на заплатите, с отстраняване на твърде голямата разлика в заплащането на труда, с предоставяне на големи права на широки слоеве от населението в производствения процес и т.н. Не, всичко това би било твърде малко. Всичко това ни най-малко не осигурява още нито трайност, нито истинско величие на националсоциалистическата държава. Народ, който се ограничава само с тези външни реформи, ни най-малко не би бил гарантиран, че именно на него е осигурена окончателна победа в общото съревнование на народите. Всичко това са неща твърде справедливи и стремежът към равенство сам по себе си е добър стремеж. Но да се ограничи само с това нашето движение, ако то иска да бъде действително велико, не може, тъй като това би означавало в края на краищата да се ограничи само с външни неща. На нас ни е необходимо да поведем работата така, че за народа да се създаде, може да се каже, повелителна необходимост на всяка цена и веднъж завинаги да ликвидира тези слабости, от които страдаме сега.

За да бъдем по-ясни, може би няма да е безполезно още веднъж да хвърлим поглед върху това как в самото начало се е развивала общочовешката култура. Първата крачка, която с пълна нагледност е отличавала човека от животното, е била крачката към

изобретателството. Това изобретателство отначало се е свеждало само до хитрости и уловки, облекчаващи за човека борбата с животните. Без тези хитрости той често не би могъл да запази своя живот. Значението на това абсолютно примитивно изобретателство не е достатъчно ясно за днешния наблюдател. Ние възприемаме сега тези похвати сумарно, като масово явление и затова не можем и да си представим какво роля и имал тук отделният човек, отделното лице. Така и хитростите, и уловките, използвани от животните човешкото око също възприема сумарно никой не би могъл да установи първоначалния произход на тези похвати и уловки. И ние се ограничаваме с това да обявим тези похвати за „инстинктивни“.

В нашия случай тази дума нищо не казва, понеже, който вярва, че всяко човешко същество постепенно се развива, той неизбежно трябва да признае, че това развитие отнякъде е трябвало да започне. А щом като е така, трябва да признаем, че някога е трябвало да се намери един субект, който пръв да започне да се развива, а след това този процес е започнал да се повтаря все по-често и по-често, докато е преминал в подсъзнателния живот на цял род или вид и всичко това по-късно са започнали да го наричат „инстинкт“.

Най-лесно е да разберем това у самия човек. Ако вземем първите разумни мероприятия в борбата с животните, безспорно ще трябва да признаем, че по своя първоначален произход тези действия са действия на особено надарени субекти. Тук вече безусловно се изразява ролята на личността. Постепенно тези умни мероприятия са започнали да се усвояват от всички хора, а по-късно са започнали да се смятат за нещо, което се разбира от само себе си. Нима не виждаме същото и в областта на военното дело. Има редица неща, които сега са станали нещо разбиращо се от само себе си и са залегнали в основата на всяка стратегия. Но нали е ясно, че първоначално за тези мероприятия е трябвало да се сети един човек. Мисълта за тези мероприятия отначало е възникнала в една определена глава. А после са минали хилядолетия и те се станали нещо разбиращо се от само себе си за всички.

След първите крачки на човека в областта на изобретателството идват и следващите: той се научава в своята борба за съществуване да използва редица неща и редица живи същества. Оттук води началото си и изобретателската дейност на човека, грандиозните плодове на

която сега са пред очите на всички. Такива са всички материални изобретения, започвайки от използването на камъка като оръжие, продължавайки с укротяването на животните, после с изкуственото добиване на огън и т.н., достигайки до многообразните и абсолютно изумителни открития от наши дни. И какво? Във всички тези открития навсякъде се провижда ролята на личността. И колкото са по-величествени тези открития, колкото са по-близо до нашата съвременност, толкова по-ясно се долавя в тях ролята на личността.

И така: ние знаем сега, че за всички наши материални открития сме длъжници на творческата сила и способности на личността и именно тези открития в последна сметка и издигат човек над животинския свят, окончателно го поставят на по-високо равнище. Именно откритията преди всичко и служат на цялото дело на развитието на културата. Отначало това е била най-обикновена уловка на първобитния човек, който гони животни в първобитната гора. Сега това са най-изумителни изобретения, които в най-голяма степен облекчават борбата на човека за живот и му дават в ръцете изумителни средства за борба за по-добро бъдеще. Цялото човешко мислене, всички изобретения на човешкия мозък в последна сметка служат на човека в борбата му за живот на тази планета макар и отначало да не сме разбирали така наречената реална полза от дадено откритие или изобретение. Всичко това заедно взето постепенно издига човека все по-високо и по-високо над цялата среда от окръжаващи го други живи същества, всичко това укрепва неговите позиции във всички отношения и човек става господар на цялата земя.

По такъв начин всички изобретения са само продукти на творчеството на отделно лице. Независимо от желанията си по такъв начин изобретателите са в по-голяма или по-малка степен благодетели.

Дейността на тези лица дава в ръцете на милиони, а после и на милиарди хора необходимите оръдия, с помощта на които хората ще си облекчат цялата по-нататъшна борба за живот.

Така ние виждаме, че до люлката на цялата съвременна материална култура стои изобретателската дейност на отделни лица. Отделни изобретатели взаимна се допълват един друг и всеки стъпва на раменете на другия. Това се отнася и за самите процеси на производство, и към самите неща, изобретени от отделни хора. Тъй като всички производствени процеси по своя произход не са нищо

друго, освен изобретения, доколкото зависят от мозъка на отделни личности. Същото трябва да се каже и за чисто творческата умствена работа. Тя не се поддава на никакви измерения, но в същото време е необходима предпоставка за всички по-нататъшни материални открития и следователно на свой ред е изключително продукт на дейността на отделни личности. Откритията ги прави не масата, организира и мисли не болшинството, а само изключително отделният човек — личността.

За правилно организирано трябва да признаем онова общество, което най-много подпомага тези творчески сили, облекчава им работата и им дава възможност да се трудят с полза за всички хора. Във всяко откритие, било то материално или чисто творческо, най-скъпоценният фактор преди всичко е самият изобретател като личност. Затова първа и най-висока задача на организацията на обществото е създаването на такива условия, които биха дали възможност на личността да носи най-голяма полза за обществото. Цялата организация трябва да бъде построена под зрителния ъгъл именно на тази задача. Само тогава организацията престава да бъде чисто механична и става жив организъм. Цялата организация на обществото трябва да представлява въплътен стремеж да се постави личността над масата, т.е. да се подчини масата наличността.

И така, организацията не само не трябва да пречи на личността да се отделя от масата, но напротив, личността трябва сама да съдейства и да облекчава този процес. При това организацията трябва да изхожда от принципа, че всички благодеяния за чиновничеството досега са произтичали не от масата, а от творческата сила на отделната личност. Действителни благодетели на човешкия род досега са било само отделни творчески глави. И това трябва да се каже открито на глас. Да осигури решаващо влияние на тези глави, да облекчи дейността на тези изтъкнати личности ще бъде в интересите на цялото общество. Във всеки случай ние няма да служим на обществото и няма да подпомогнем истинските му интереси, ако предоставим властта на сляпата маса, неспособна да мисли и неозарена от божия искра. Ако искаме да служим на обществото, трябва да отдадем ръководството в ръцете на онези, които природата действително е надарила с особени дарби.

Отборът на тези глави става, както вече казахме, в процеса на тежката житейска борба. Мнозина се пречупват и загиват, доказвайки с това, че не са били приспособени към живота, и само малцина в крайна сметка се удостояват с жребия на избраници. Този процес на отбор и сега протича във всички области на мисленето, художественото творчество и дори стопанството, макар в този последна област той много да се усложнява от привнесени обстоятелства. Тази идея господства също и над армията, и над цялата държава. Във всички тези области все още доминира идеята за личността, идеята за властта, вървяща отгоре надолу е за отговорността, вървяща отдолу нагоре. Само областта на чистата политика в нашия век почти 100% се отклони от този естествен принцип. Цялата човешка култура, както видяхме, е резултат от творческата дейност на личността. И ето, напук на това в ръководещите органи на държавата искат да прокарат не принципа на личността, а на „болшинството“. Тази отрова неизбежно започва да прониква във всички пори на нашия живот и това, естествено, не може да доведе до нищо друго, освен до пълно разрушаване на обществото. Ако се вгледате в разрушителната дейност на евреите в чуждите държави, вие ще трябва да се убедите, че цялата им „работа“ се свежда тъкмо до опити да се унищожи ролята на личността в тези държави и на нейно място да се постави ролята на масата. Но това значи, че организационните принципи на арийското човечество се изместват от разрушителните принципи на евреите. Тъкмо благодарение на това евреите се превръщат във „фермент на разлагане“ на цели народи и раси и постепенно разрушават цялата човешка култура.

Марксизмът не е нищо друго, освен политика на евреите, която се състои в това да бъде систематично унищожавана ролята на личността във всички области на човешкия живот и тя да бъде заменена с ролята на „болшинството“. На това съответства в политическата област парламентарната форма на управление, чиито нещастни последици виждаме навсякъде, като се почне от малкия градски съвет и се свърши с ръководните органи на държавата; а в икономическата област на това съответства профсъюзното движение, което днес абсолютно не се грижи за интересите на работника, а служи само на разрушителните планове на интернационалното еврейство. В тази степен, в която в икономиката престава да съществува ролята на

личността, в тази степен, в която тя започва все повече и повече да зависи от въздействието и влиянието на масата и са лишава от ценното сътрудничество на творческите умове, стопанството неизбежно ще изостава, всички съвременни фабрично-заводски комитети мислят сега не за интересите на заетите в тези предприятия работници и служещи и също така, не за самото производство, върху което те не се опитват да влияят, а служат само на разрушителни цели. Те вредят не само на производството като цяло, но и на всеки негов участник поотделно. Празните теоретични фрази не могат да удовлетворят участниците в стопанския процес. Удовлетворение би имало, само когато всеки участник в стопанския процес започне да получава все по-голяма количество повседневни материални блага. Само тогава всеки труженик би стигнал до убеждението, че стопанството работи в интересите на цялото и в интересите на всеки отделен участник.

Може ли марксизмът, опирайки се на своята теория за масата, да вземе в свои ръце съществуващото стопанство и дали би бил способен да поведе работата по-нататък — това не играе никаква роля. Въпросът не е там, може ли той сега или ще може ли в бъдеще да управлява вече съществуващото стопанство, а в това би ли могъл при неговата коренно неправилна постановка сам да създаде подобна култура. Дори да бъде доказано, че марксизмът би могъл да вземе в ръцете си днешното стопанство и да го развие по-нататък с известен успех, все едно, с това абсолютно не се доказва, че той сам със свои сили би могъл да създаде при запазване на своите принципи подобно стопанство, което сега получава в готов вид.

И марксизмът на практика даде вече не едно доказателство за правилността на това наше твърдение. Той не само никъде нито веднъж не успя със свои сили да създаде някаква действително творческа култура; той не само нито веднъж не беше в състояние да насочи съществуващата култура така, както изискват неговите принципи; напротив, на практика той беше принуден неизбежно да прави отстъпки на идеите на противниците си, принуден беше да признава принципа на личността дори в построяването на своята собствена организация.

Нашият мироглед принципно се отличава от марксихеския мироглед по това, че той признава не само великото значение на расата, но и великото значение на личността, а затова тъкмо върху тях

изгражда цялото си здание. Расата и личността — ето главните фактори на нашия мироглед.

Ако Националсоциалистическото движение не придаваше основно значение именно на тези два фактора, ако то беше се ограничило само с външни реформи или даже би започнало да отстъпва на теорията на масата, тогава ние бихме представлявали само обикновена партия, която води най-обикновена конкуренция с марксистическата партия. Тогава ние не бихме имали право да казваме, че нашето движение представлява нов мироглед, ако цялата социална програма на нашето движение се състоеше в това да измести ролята на личността и на нейно място да постави ролята на масата, това би означавало, че отровата на марксизма би започнала да разяжда и самата националсоциалистическа партия, както тя отдавна разяжда съвременните буржоазни партии.

Не, нашата държава в интерес на всички свои граждани ще се погрижи най-напред за това, ролята на личността да бъде призната във всички области без изключение. Само така ще дадем възможност на всеки да направи колкото се може повече за обществото и да получи повече за самия себе си.

И обратното: нашата държава ще направи всичко възможно да пропъди принципа на болшинството, принципът за решаване чрез масата от всички области на нашия живот, следователно и от областта на политиката. Вместо това ние ще издигнем във всички области правото на личността.

Оттук произтича следният извод. Най-добрата форма на държавата, най-доброто държавно устройство ще бъде онова, което естествено и неизбежно ще издига на най-високите места най-изтъкнатите синове на народа и ще им осигурява безспорно ръководно влияние.

Вече казахме, че в областта на стопанския живот най-способните хора не се назначават отгоре, а сами трябва да си пробият път отдолу. Съревнование на по-способните с по-малко способни става навсякъде, като се почне от малкото предприятие и се свърши с най-грандиозното от тях. Но това се отнася също и за областта на политиката. Най-изтъкнатите хора и тук не могат да бъдат внезапно „открити“. Само абсолютно блестящите гении си разчистват пътя с един удар.

Задачата на държавата се състои в това, започвайки от малкия градски съвет и свършвайки с висшите органи на страната, да създаде такава организация, която напълно осигурява тържеството на принципа на личността.

При нас няма да има никакви решения според болшинството на гласовете, а ще има само отговорни личности. Разбира се, всеки деятел трябва да има свой съветник, но е длъжен да решава сам.

Ние трябва да пренесем в сферата на държавния живот онзи основен принцип, върху който на времето беше построена цялата пруска армия и благодарение на който тази армия съумя да стане изумителен инструмент на целия немски народ: власт на всеки вожд отгоре надолу и отговорност пред вожд отдолу нагоре.

Това не значи, че тогава ще можем напълно да минем без онези корпорации, които днес се наричат парламенти. Но членовете на тези корпорации ще станат действително съветници. Нека те дават съвети, а отговорността да носи едно определено лице и същевременно само то да има власт и право да заповядва. Сами по себе си парламентите са необходими, тъй като тук преди всички хората постепенно ще израстват и така ще се създава кръг от дейтели, на които по-късно могат да се възлагат особено отговорни задачи. По такъв начин нашата държава ще изглежда така.

Започвайки с общината и свършвайки с главните ръководни органи на държавата, никъде няма да има представителни органи, които да решават каквото и да било върху принципа на болшинството. Ще има само съвещателни органи, натоварени със задачата да помагат на даден избран вожд, който именно поставя хора на съответни постове. В съответната област всеки даден деятел носи отговорност абсолютно така, както отговаря за действията си един вожд от по-крупен мащаб или председателят на съответната корпорация. Нашата държава принципно няма да допусне по специални въпроси, да речем по въпросите на стопанството, да се изисква мнението на хора, които по рода на своята дейност и образование нищо не разбират от тази работа. Ето защо ние от самото начало ще разделим представителните си органи на: 1/политическа палата и 2/ професионални съсловни палати.

За да стане възможно плодотворното сътрудничество на двете учреждения, над тях ще бъде поставен специален сенат от избрани

хора. Нито в палатите, нито в сената никого няма да има гласувания. Ние ще имаме само работещи учреждения, но не гласуващи машини. Всеки член на учреждениято има само съвестателен глас, но не решаващ. Решава само съответният председател, който носи и отговорността.

Само при неотклонно прилагане в живота на съчетанието на абсолютната отговорност с абсолютната власт ние постепенно ще създадем такава отбрана корпорация от вождове, за каквато сега в епохата на безотговорния парламентаризъм не може и да се мечтае.

Тогава и държавното устройство на нацията ще дойде в съответствие със закона, на който човечеството дължи всичките си успехи в областта на културния и стопански живот.

Що се отнася до осъществимостта на тези мероприятия, моля преди всичко да не се изпуска от очи този факт, че съвременният парламентарен принцип за решаване според болшинството на гласовете далеч не винаги е съществувал в човешката история. Напротив, демократическият принцип е съществувал само през много кратки исторически периоди, и тези периоди винаги са били епохи на падение на народите и държавите.

Разбира се, не трябва да мислим, че такъв дълбок преврат може да се постигне с обикновена заповед отгоре надолу или само чрез теоретични разсъждения. Не. Нали мероприятията, които предлагаме, няма да се ограничат само с държавното устройство, а ще трябва да проникнат и в цялото останало законодателство, пък и във всички области на обществения живот. Да осъществи такъв велик преврат ще бъде по силата само на движение, което само ще е изградено в духа на тези идеи и така само ще служи за първообраз на бъдещата държава.

Ето защо е необходимо нашето националсоциалистическо движение още сега колкото се може по-дълбоко да усвои тези идеи и да заживее с тях. Ние ще съумеем да ги приложим в цялото практическо изграждане на нашата собствена организация; тогава ще ни бъде по-лесно не само да прокараме път за бъдещите нови държавни форми, но когато му дойде времето, ние ще можем да отдадем на разположение на целия народ и нашата собствена организация, която по своята завършеност сама ще представлява нещо като държава.

ГЛАВА V

МИРОГЛЕД И ОРГАНИЗАЦИЯ

Ние обрисовахме в общи черти как трябва да изглежда нашата националсоциалистическа държава. Разбира се, да се обрисова как трябва да изглежда една държава, не е достатъчно, за да бъде тя изградена. Много по-важно е да се каже как ще възникне тази държава. Разбира се, не е възможно да се очаква, че днешните партии, които се ползват за своите користни интереси от съвременните форми на държавата, сами доброволно ще променят днешните си позиции и ще се заловят да осъществят това, което предлагаме тук. Това още по-малко може да се очаква и поради обстоятелството, че ръководните елементи на днешните партии в действителност изцяло се състоят от евреи. Евреите, разбира се, искат да продължават по старому, тъй като знаят, че ако ние не им попречим, в един прекрасен ден пророчествата им ще се сбъднат и те действително ще погълнат всички останали народи на земята и ще станат господари на света.

Евреите еднакво се подиграват и на немските „буржоа“, и на немските „пролетарии“, които от глупост и страхливост еднакво облекчават гнусната работа на евреина. Евреите ни се подиграват и системно продължават своята злокобна работа. Днешните партии, ръководени от евреи, разбира се, не могат да преследват никакви други интереси, освен еврейски. С великите стремежи на арийските народи тези партии не могат да имат нищо общо.

Затова всеки, който иска да превърне в действителност идеала за националсоциалистическа държава, трябва да търси нова сила, независимо от съществуващите партии и власти — такава сила, която би искала и би била способна действително да започне борба за този велик идеал. А предстои грандиозна борба, тъй като още първият въпрос се състои не в това как на празно място да построим нашата нова идеална държава, а в това — как да отстраним съществуващата еврейска държава. Най-голямата трудност, както често се случва в историята, се състои не в това как да се открият нови форми за доброто, а в това как да се очисти полето от по-лошото.

Предразсъдъците тук обикновено влизат в съюз с користните интереси, образувайки общ бент, който възпира победата на новата идея.

Ето защо борците за новия велик идеал за съжаление няма да се ограничат само с позитивното му изложение, но ще трябва най-напред да се заемат с негативната работа за отстраняването на съществуващото зло и разчистването на пътя към бъдещето.

Колкото и неприятно да се стори на всеки от нас, новото младо учение, което иска да прокара път за нови велики принципи, най-напред трябва да се обърне към оръжието на критиката по отношение на всичко старо.

Ако от средата на така наречените фьолкише толкова често ни се казва, че те, виждате ли, не искат да губят време за негативна критика, а искат да се занимават само с положителна работа на строителство, това само доказва колко повърхностно разсъждават тези хора. Тази нелепа и безпомощна детинщина, това наистина наивно бърбене доказва само, че те не са разбрали смисъла дори на онези събития, които сами участват. Марксизмът също има своя цел и своя положителна програма за строителство /макар и неговата положителна програма да се състои само в създаване на диктатура на интернационалния капитал на еврейството/. И независимо от това, и марксизмът трябваше отначало да посвети цели 70 години само на критиката. Марксизмът се занимаваше с унищожаваша, разяждаща критика, критика и още веднъж критика — до момента, в който отровните киселини на тази критика не разядоха старата държава и не доведоха до нейното падение. Едва тогава започна неговата така наречена „строителна“ работа. И разбира се, това беше от негова гледна точка правилно и логично. Пропагандата на бъдещия строи сама по себе си още не отстранява съществуващото. Би било смешно да се надяваме, че привържениците на съществуващия строй, без да говорим за лично заинтересуваните от него, лесно ще се поддадат на увещанията и сами доброволно ще признаят, че трябва да слязат от сцената. Не, това няма да стане. Едни срещу други ще се изправят привържениците на две различни гледни точки. В края на краищата ще се намерят групировки, които ще започнат да търсят компромиси. Това означава, че в тяхно лице така наречения мироглед става обикновена партия и не може да се издигне по-високо от това равнище.

Истинският мироглед винаги ще бъде нетърпим и няма да се задоволи с ролята на „партия сред другите партии“; истинският мироглед отхвърля правилото „живей и остави и другите да живеят“; той претендира за изключително безусловно признание и изисква целият обществен живот да бъде изграден изключително според неговите указания. Поради цялостният мироглед не се примирява с хората, които продължават да защитават стария ред на нещата.

Така е било и с религиите.

Християнството също не е могло да се задоволи с това, че си е издигнало собствен олтар, но е било принудено да помисли преди всичко и за разрушаването на езическите олтари. Само благодарение на фанатичната нетърпимост се ражда по-късно неопровержимата вяра. Без нетърпимост няма и вяра. Ще ни възразят, може би, че нетърпимостта и фанатизмът са най-присъщи именно за евреите и ще привеждат различни исторически примери.

Може би това е и вярно. За това може само да се съжaliaва. Ролята на еврейския фанатизъм и еврейската нетърпимост в историята, е разбира се, много печална. Но това ни най-малко не променя факта, че без фанатизъм и нетърпимост няма да променим съществуващото положение. Ако действително искаме да изтръгнем нашия немски народ от сегашните ужаси, трябва не да мечтаем за това колко би било хубаво, ако този или онзи ги нямаше на света, а се налага да помислим с какви именно средства можем да сложим край на съществуващото положение на нещата. Че еврейският мироглед е изцяло пронизан от дяволска нетърпимост, разбира се, е вярно. Но ние можем да слоим евреите само в случай, че проявим същата нетърпимост, че покажем още по-силна воля и защитаваме със същия фанатизъм друг мироглед, който по същината си, разбира се, е правдив и чист.

Никому не е забранено да се опечалява от факта, че с възникването на християнството за пръв път в по-свободния древен свят се появява духовен терор. Но фактът си е факт. Никой не може да отрича, че оттогава светът е изпаднал в положението да сломява насилието само с насилие и терора — с терор. Само като извършим тази предварителна работа, можем да пристъпим към създаването на новия ред.

Политическите партии винаги са склонни към компромиси, цялостните мирогледи — никога. Политическите партии сами смятат,

че редом с тях трябва да съществуват и други партии; цялостните мирогледы обявяват за непогрешими единствено самите себе си.

Всяка политическа партия по тенденция също до известна степен се стреми към политическо единовластие; в този смисъл във всяка партия има част от мироглед.

Но тесните рамки на програмата в по-голямата си част лишават партията от онзи героизъм, какъвто изисква привързаността към един цялостен мироглед. Умереността и сговорчивостта на обикновената партия привличат в нейните редове и слаби хора, с които не можеш да предприемеш кръстоносни походи. Ето защо посредствените партии обикновено бързо издребняват и спират на този стадий на развитие. Това значи, че дадена партия се е отказала от сериозна борба за мироглед и е преминала изключително към тъй наречената „положителна работа“; с други думи тя бърза да заеме местенце до държавната баница и иска колкото се може по-дълго да се задържи на това местенце. Към това сега се свеждат всичките й стремежи. А ако алчните конкуренти се опитват да я отблъснат от държавната баница, то всички помисли на партията се насочват към това, насила или чрез хитрост на свой ред да отблъснат конкурента и на всяка цена да си откъснат парче от баницата. Това са чакали на политиката.

Цялостният мироглед никога не се съгласява да дели влиянието си с другите мирогледы. Ето защо той няма да се съгласи да сътрудничи с учреждения, които възплава! друг мироглед. Ето защо той вижда задачата си в пълното разрушение на хода на идеите на противника, във взривяването му с всички средства, в борбата докрай, докато пътят не бъде разчистен.

За да се доведе до края изстребителната борба против старото, за да се пристъпи след това сериозно към строителството на новото, са нужни действително решителни бойци, тъй като тази борба винаги е свързана със сериозни опасности. Цялостният мироглед ще победи само в случай, че в неговите редове се съберат действително най-решителните и мъжествени хора на епохата и ако те съумеят да създадат с тази цел действително здрава бойна организация. С тази цел от цялата сума на дадени идеи е необходимо да се отделят най-важните, най-крупните идеи, да им се придаде ясна и разбираема форма и да се направи от тях определено символ-верую за определен колектив от хора. Програмата на посредствената политическа партия

обикновено е само рецепта за една или друга избирателна кампания. Съвсем друго нещо е програмата, произтичаща от един цялостен мироглед. Такава програма е обявяване на война на целия съществуващ стар ред с всичките му държавни учреждения, обявяване на война на другия мироглед.

При това съвсем не е необходимо всеки отделен привърженик на нов мироглед, готов да се бори за новите идеи, непременно да разбира докрай целия ход на мислите на вождовете на движението. Достатъчно е той да разбира само основните идеи, залегнали в основата на движението, да е проникнат от тях и да е повярвал в тях толкова горещо, че единственият му стремеж да стане непременно постигане на победата на това учение. Нали съвсем не смятаме за задължително всеки войник да бъде посветен във всички съображения на висшата стратегия на пълководеца. От войника изискваме едно: той да бъде най-строго дисциплиниран и фанатично да вярва в правотата и силата на нашето движение. За едно велико движение с велик размах и бъдеще това е напълно достатъчно.

Армия, която би се състояла само от генерали /макар и само генерали по образование и разбиране/, не би била годна за нищо. Същото може да се каже и за едно политическо движение, представляващо определен мироглед. Ако в редовете му се съберат изключително само „образовани“ хора, то за нищо не става. Не, на нас са ни нужни също и обикновени примитивни войници, тъй като без това не е възможна никаква дисциплина.

Организация изобщо е възможна само тогава, когато като база за висококачествено ръководство служи по-широка маса, ръководена предимно от чувството си. Един военен отряд, състоящ се, да речем, от двеста еднакво развити хора, по-трудно се поддава на здрава дисциплина, отколкото отряд, съставен от 190 по-малко развити и само десет по-развити хора.

Това добре го разбра на времето си социалдемократията и съумя да го има предвид. Тя вербуваше в редовете си нашата младеж, преминала през военна служба и от този материал създаваше стройна организация, в която дисциплината беше така здрава, както в армията. Социалдемократическата организация също представляваше своего рода армия, състояща се от войници и офицерство. Хората на физическия труд, преминали през военна служба, съставляваха за

социалдемократията контингента на войниците. Еврейската интелигенция се нае с ролята на офицерството. Що се отнася до чиновниците от профсъюзите /повечето немци/, те играеха тук предимно ролята на унтерофицери. Като гледаха как социалдемократите вербуват в своите редове само тъй наречената необразована маса, нашите почтени бюргери с укор поклащаха глави. Те съвсем не разбираха, че тъкмо в това е залогът за успеха на социалдемократията. Нашите буржоазни партии в едностранчивия си стремеж да вербуват изключително „образовани“ хора, в действителност набраха в редовете си само негодни за нищо, лишени от дисциплина банди. А в това време марксистите от своя необразован човешки материал изковаха истинска армия от партийни войници, подчиняващи се на еврейските си ръководители също така сляпо, както по-рано са се подчинявали на немските си офицери. Немското бюргерство изобщо не се интересувахе от психологията на масите, намирайки че това е под достойнството му. Ето защо нашите почтени бюргери не намериха за необходимо дори да се замислят какъв дълбок смисъл има това обстоятелство и какви опасности крие то. Напротив, господа бюргерите продължаваха да са сигурни, че ценно е само онова политическо движение, което вербува привържениците си от редовете на „интелигенцията“. Щом интелигенцията е в нашите редове, значи по-бързо ще дойдем на власт — разсъждаваха мъдрите бюргери. Че невъзможно е необразованата маса да вземе властта! Тези хора абсолютно не разбираха, че действителната сила на една политическа партия се състои съвсем не в това да събере повече „образовани“, а в това да осигури действителна дисциплина и послушание от страна на редовната маса партийни членове. Решаващо значение има ръководството. Най-важното, което е необходимо е ръководството да бъде на висота. Ако една срещу друга воюват две армии, победата ще спечели не онази, всеки войник на която е преминал през особено висока стратегическа школа, а онази, която е оглавявана от най-добрите ръководители и която се състои от войници по-дисциплинирани и по-свикнали на сляпо послушание.

Не трябва да изпускаме от очи този принцип нито за миг, ако искаме нашият мироглед да се въплъти в живота.

И така, ако искаме нашият мироглед да победи, ние трябва да съумеем да го превърнем в бойно движение. Съставяйки програмата на

това движение, трябва да имаме предвид качеството на онзи човешки материал, с който се налага да имаме работа. Крайните цели и ръководните идеи на програмата трябва да бъдат безупречни; но това още не е достатъчно. Самите формулировки трябва гениално да схванат цялата психология на онези кръгове, без чиято помощ най-прекрасната идея завинаги ще си остане само в царството на идеите.

Ако народническата идея искаше не просто да остане неопределена идея, а да постигне реални практически успехи, тя трябваше да формулира определени тезиси, способни със своето съдържание и своята форма да обединят около себе си човешката маса. Говорейки за масата ние имаме предвид преди всичко онези слоеве, които единствено могат да доведат до победа нашия мироглед. Ние имаме предвид немските работници.

Затова изразихме цялата наша програма в малко на брой, а именно в двайсет и пет тезиса. Първата задача на тези тезиси се състои в това да дадат на обикновения човек от народа ясна груба представа за целите на нашето движение. Тия тезиси са известен политически символ-верую. Те от една страна ни вербуват нови привърженици, а от друга — обединяват и сплотяват вече завербуваните, свързвайки ги с единството на поетите задължения.

При това ние не трябва да изпускаме от очи следното. Тъй наречената програма на нашето движение по своите крайни цели е абсолютно правилна и абсолютно непоколебима; но формулировката на тезисите има предвид още редица чисто психологически моменти. На мнозина сега може да се стори, че един или друг отделен тезис би могъл да бъде формулиран по-сполучливо и такива изявления не веднъж са ни правени. Но ние трябва да кажем, че всеки опит да се подобрят формулировките, най-често носи само вреда. Не трябва да се прави предмет на дискусия нещо, което трябва да бъде непоколебимо. Признаем ли, че макар и един тезис не е повече догмат и може да бъде преразгледан, това несъмнено ще доведе до безкрайни дебати и до всеобщи разногласия. Най-добрата формулировка няма да се намери веднага, а предишната, макар и лоша, ще изглежда вече невярна. В такива случаи винаги се налага да се претегли, кое е по-изгодно — да се търси нова, по-подходяща формулировка, която ще предизвика неизбежна дискусия в нашите редове или да се ограничим със старата, не най-сполучлива формулировка, която обаче ще ни позволи да

запазим пълното единство и непоколебимост в нашите редове. Претегляйки, стигаме до извода, че последното е действително за предпочитане. Нали нашите формулировки винаги могат да се подобряват безкрай. Ние знаем, че хората са достатъчно повърхностни; много от тях ще си помислят, че тъкмо подобряването на чисто външни формулировки е най-важната задача на нашето движение. Това би довело само до отслабването на волята и енергията за борба. Цялата активност, която трябва да бъде насочена към завоюване на нови привърженици, би била обърната в неправилна посока и енергията би могла да се разпръсне във вътрешни разпри заради формулировките на програмата.

Ако дадено учение в основата си е вярно, то много по-малко вредно е да се запази дори такава формулировка, която вече не съответства напълно на действителността, отколкото да започнем да подобряваме този основен закон за движението, който досега се е смятал за непокатим, да плодим но такъв начин дискусия с всички произтичащи оттук вредни последици. Особено недопустими са такива дискусии, когато движението трябва още да води борба за победа. Как искате да вдъхнете на хората сляпа вяра в правилността на собственото учение, ако вие самите постоянно допускате макар и външни изменения на програмата и така сеете съмнения и несигурност?

Самата същност на движението трябва да се вижда, разбира се, не във външните формулировки, а в неговите вътрешни цели. Тези цели са вечни. За да ги доведем до победа, ние, в интересите на движението, трябва системно да отстраняваме всичко онова, което внася несигурност, което раздробява силите.

В това отношение ние също можем на много неща да се научим от католическата църква. Нейното учение сега по много точки влиза в противоречие с точните науки и с резултатите от най-новите изследвания. Независимо от това католическата църква нито на йота няма да промени главните положения на учението си. Католическата църква правилно смята, че силата на нейното учение не е в това то непременно да съвпада с резултатите от научните изследвания, които при това сами претърпяват постоянни промени, а в това веднъж за винаги докрай да отстоява своите догми, без които изобщо няма вяра. Ето защо католическата църква и днес е силна, както някога. Не трябва да си пророк, за да предскажеш, че в нашия век, когато всичко така

бързо тече и се изменя, католическата църква ще придобива все по-голямо количество привърженици, именно защото тя продължава неизменно да стои на една и съща, веднъж завинаги дадена позиция. И така, който сериозно иска победа на нашия мироглед, той трябва да разбере първо, че за успеха е необходимо да създадем бойно и силно движение, и второ, че в основата на програмата на това движение трябва да се положат редици тезиси, неподлежащи на никакви промени. Програмата съвсем не трябва да допуска всевъзможни отстъпки в духа на времето и да мени своите формулировки. Формата, която веднъж е призната за правилна, трябва да бъде запазена на всяка цена до онзи момент, докато нашето движение победи. Всякакви опити преди това да се предизвикват дискусии и да се подложи на съмнение една или друга точка от програмата само отслабват движението и намаляват неговата бойна сила. Днес ще приемем едно „подобрение“, но още утре ще постъпят нови поправки, а в други ден — още по-нови. Стига да се отвори път за такива поправки. Че ще се започне така — ние знаем, а как ще свърши, до какви безбрежни спорове ще се стигне — никой не може да знае.

Нашето младо националсоциалистическо движение непременно трябва да вземе предвид този довод. Германската националсоциалистическа работническа партия, приемайки двайсет и петте тезиси, си изработи непоколебима програма. Задачата на старите и нови членове на нашата партия са състои не в това критически да преработват тези тезиси, а в това да ги изпълняват до последна капка кръв. Ако не постъпваме така, ю всяка група нови членове, които влизат в нашата партия, със същото право ще виждат своята задача във все нови и нови преразглеждания на програмата. До какво ще доведе това? Само до загуба на сили във вътрешнопартийни спорове, вместо тези сили да се отдадат изцяло за вербуване на нови привърженици на движението! Огромната маса от наши привърженици съди за нашето движение не по буквата на един или друг тезис, а по духа на цялото учение, което тълкуваме сами.

От тези съображения се ръководехме, избирайки названието на нашето младо движение, от тези съображения се ръководехме по-късно, изработвайки програмата, пак от тях се ръководим в делото на разпространението на нашите идеи. За да осигурим действително победа на народническите идеи, ние трябваше да създадем народна

партия, т.е. партия, състояща се не само от интелигентни вождове, а обединяваща в своите редове и хора на физическия труд.

Ако не бяхме създали такава бойна организация, всички опити да се осъществят в живота народническите идеи биха били обречени на неуспех, както в миналото, така и в бъдещето. Ето защо нашето движение не само има право, но е и длъжно да гледа на себе си като на прогресивен отряд, като на истински представител на народническите идеи. Основните идеи на Националсоциалистическото движение са народническите идеи на националсоциализма. Ако националсоциализмът иска да победи, той трябва изцяло и напълно да застане на тази почва. И пак националсоциалистите не само имат право, но са и длъжни по най-категоричен начин да отстояват онази гледна точка, че да се бориш за народническите идеи може само в редовете на Германската националсоциалистическа работническа партия. Всеки друг опит ще бъде само шарлатанство.

Когато се опитват сега да ни упрекуват, че сме „монополизирали“ народническите идеи, ние отговаряме на това: — Не само сме ги монополизирали, но единствено ние ще ги претворим в живота! Всичко онова, което преди нас се е разбирало под народнически идеи, беше толкова безформено, че не можеше да окаже ни най-малкото влияние върху съдбата на нашия народ. Преди нас ставаше дума само за отделни, несвързани една с друга истини, които често само си противоречаха и категорично не представляваха нищо малко или повече цялостно. Ако дори между отделните постулати тогава е съществувала известна връзка, то все пак това е било нещо толкова слабо, че беше просто немислимо да се изгради върху него каквото и да било движение.

Това можеше да направи само нашето националсоциалистическо движение. Ако сега всевъзможни съюзничета, групи и групички, а ако щете и „големи партии“ едни през други крещят за своето „народничество“, това също е само резултат от работата на нашето националсоциалистическо движение. Без нашата работа на всички тези организации и през ум не би им минало да употребя I тази дума. Тя сама не би им говорила нищо. И особено за ръководителите на тези групи и групички може със сигурност да се каже, че те не биха имали никакво отношение към това понятие. Би била необходима огромна работа на германската националсоциалистическа работническа партия,

за да разберат тези хора какво велико съдържание се влага в това понятие. Само славната и успешна дейност на нашата партия показва огромната сила на тази идея и подтикна другите групи вече само заради конкуренцията поне на думи да усвоят този лозунг.

Всички тези партии и групи отдавна са свикнали да сменят лозунгите си от гледна точка на дребната и зрителна спекулация. Няма нищо чудно в това, че сега те си присвояват и народническите лозунги, опитвайки се по такъв начин поне донякъде да намалят притегателната сила на Националсоциалистическото движение и да стабилизират собствените си работници. Само тревогата за съдбата на собствените им организации, само страхът пред растящата ни сила, пред универсалното значение на нашето движение, кара сега тези господа да употребяват думи, които преди осем години те изобщо не знаеха, над които преди седем години само се смееха, преди шест години ги обявяваха за нелепост, преди пет години се бореха с тях, преди четири години ги посрещаха с омраза, преди три години ги подлагаха на преследване, а ето че преди две години се присъединиха към тях и сега ги използват, за да промъкнат контрабандно вехториите си.

Налага ни се сега още и още веднъж да констатираме факта, че всички тези партии нямат ни най-малка представа за това какво действително е необходимо на немския народ. Най-добре го доказва онази повърхностност, с която те се изхвърлят наляво и надясно с думата „фьолкиш“.

Сега на всяка крачка ще срещната хора, които се драпират в тогата „фьолкиш“ и разпространяват най-фантастични и глупави планове. Дори, ако неочаквано се натъкнат на някоя отделна правилна идея, то пак излиза, че само идея в пълната ѝ изолираност също изобщо не може да служи за основа на някакво сериозно и голямо движение. Такива „приятели“, които се опитват да скалпят програми — отчасти прочетени от книгите, отчасти измислени от собствените им глави — често са по-опасни от откритите врагове на народническата идея. В най-добрия случай това са абсолютно безплодни теоретици. Но в повечето случаи имаме пред себе си крайно вредни кречетала, които едва замаскират чрез „древно германско“ перчене пълната си нищожност и празнота.

Противопоставяйки се на всички тези негодни опити, е много полезно да извикаме в паметта си онзи период, когато младото

националсоциалистическо движение още правеше първите си крачки.

ГЛАВА VI

БОРБАТА В НАЧАЛОТО. СИЛАТА НА ЖИВАТА РЕЧ

Още преди да отшумят нашите впечатления от първото голямо събрание, състояло се на 24 февруари 1920 г. в голямата зала на мюнхенската Придворна пивница, ние започнахме да се готвим за следващото голямо събрание. Преди в нашата среда смятаха за затруднително в един град като Мюнхен да се урежда веднъж или два пъти месечно неголямо събрание. Сега ние смятахме за напълно възможно да уреждаме всяка седмица голямо масово събрание. Няма защо да добавям, че сега постоянно ни мъчеше само една мисъл: ще дойдат ли слушатели и ще ни слушат ли? Макар че за самия себе си ще кажа, че по това време бях вече изпълнен с вяра, че стига да се събере народ, ще успеем да го убедим.

Посоченият салон в Мюнхенската пивница по онова време придоби за нас, националсоциалистите, почти свещено значение. Всяка седмица събирахме в този салон голямо събрание и всеки път салонът все повече и повече се напълваше, а слушателите ставаха все по-внимателни и по-внимателни. Започвахме с въпроса за „виновниците за войната“ — проблем, който тогава не интересуваше категорично никого от „ръководещите“ политици. След това преминавахме към оценката на Версайския договор и другите мирни договори и стигахме до редица други най-различни теми, които ни се виждаха полезни от агитационна гледна точка. Колко много прозрения даде тогава нашето младо движение на народната маса и как всички тези наши пророчества се изпълниха сега буква по буква! Сега, разбира се, е лесно да се говори и да се пише за всичко това. А в онези времена на всяко такова публично масово събрание на тема „Версайски мирен договор“ /нали свиквахме на тези събрания не спокойни филистери, а възбудена пролетарска маса/ гледаха като на покушение срещу републиката, като на реакционно, а често дори като на монархическо мероприятие. Щом нашият оратор произнесеше първата фраза, първите критични думи по адрес на Версайския договор, веднага се разнасяше стереотипно възклицание от място: „А

Брест-Литовск?“ и масата възбудено повтаряше това възклицание до прегракване или до момента, когато докладчикът махваше с ръка и се отказваше от всяка надежда да преубеди аудиторията. При вида на това настроение на народа човек можеше да изпадне в отчаяние и да изпита желание да си блъска главата в стената. Народът отначало не искаше дори да слуша, не искаше да разбере, че Версай е нашият позор, че продиктуваният ни от него мир означава нечувано разорение за нашия народ. Разрушителната работа на марксистите от една страна, пропагандната отрова на държавите от Антантата от друга, отнемаха на хората всякаква способност да мислят. Пък и не трябваше да се оплакваме, тъй като и собствената ни вина беше безкрайно голяма. Какво направи буржоазията, за да ограничи поне малко този ужасен процес на разложение, за да помогне за проясняването на мозъците, за да прокара път към истината? Нищо, абсолютно нищо! Тогава никъде не срещнах всичките днешни велики апостоли на народническите идеи! Може би те са говорили някъде в малки кръжоци, сред съмишленици, но там, където беше истинското им място, не ги виждахме. Да се появят там, където можеха да се срещнат с вълчата глутница, те не се решаваха — освен в случаите, когато им беше удобно да вият заедно с вълците.

На мен още по онова време ми беше абсолютно ясно, че за първия контингент наши привърженици е необходимо преди всичко подробно да се анализира въпросът за виновниците от войната, да се установи реалната историческа истина в това отношение. Нашето движение се нагърби със задачата да запознае най-широките народни слоеве с истинското съдържание на Версайския мирен договор. В това беше залогът за успеха на нашето движение в бъдеще. В този мирен договор тогава още виждаха успех на демокрацията. И ето, ние смятахме за своя задача да излезем срещу Версайския договор с максимална рязкост, та в мозъците на всички да се запечата фактът, че единствено ние сме принципно непримирими противници на този договор. Ние знаехме, че ще дойде време, когато народът ще разбере истинската грабителска същност на този договор в цялата му голота и тогава народът ще си спомни какво сме му говорили и ще придобие доверие към нашето движение.

Още тогава доказвах на другарите си, че ако в големите принципи въпроси цялото обществено мнение в даден момент е на

неправилна позиция, то нашата задача се състои в това с всички сили да се противопоставим на неправилното мнение, без да се съобразяваме с популярността, без да се страхуваме, че ще се нахвърлят с омраза върху нас. Доказвах, че германската националсоциалистическа работническа партия трябва да бъде не слугиня на общественото мнение, а негова господарка. Партията не е роб на масата, а неин повелител!

Когато движението е още слабо, пред него винаги възниква изкушение в момента, когато силният противник е успял да увлече след себе си цялата народна маса по фалшив път — да намери някои съоръжения, които уж говорят в полза на това, че за известно време може и трябва да се присъедини към болшинството и да пее в унисон с него. Човешката страхливост в такива случаи толкова усърдно търси съображения в полза на една такава тактика, че винаги ще се намерят някакви аргументи, уж говорещи в полза на необходимостта да се подкрепи престъпното движение „от гледна точка на нашите собствени интереси“.

Неведнъж съм попадал в такава обстановка, когато се е изисквала огромна енергия, за да не позволим нашият кораб да бъде хвърлен в бездната на чуждия поток и да не допуснем нашата партия да стане играчка в чужди ръце. Спомнете си макар един пример: въпросът за южен Тирол. Какво я интересува еврейската преса съдбата на южен Тирол? Какво я интересува Хекуба! А ето че тя надигна такъв отчаян вой по повод на южен Тирол, че на огромната част от народа действително започна да се струва, че става дума за съдбините на целия германски народ. И какво? Сред мнозина дейци на така нареченото „национално“ движение се започна брожение. Редица съюзи и партии от този лагер от гол страх пред общественото мнение, подсторени от еврейските вестници, безсмислено се присъединиха към гоненето на тази система, която за нас, немците, в нашето днешно положение трябваше да бъде истински лъч на надеждата. В същото време, когато ни е хванал за гърлото интернационалният еврейски капитал, нашите тъй наречени патриоти реват против онзи деец и онази система, която се е осмелила поне в една страна да разкъса еврейско-франкмасонските вериги и да окаже действително националистическа съпротива на тази интернационална язва. На някои слаби характери им се стори твърде съблазнително да поплуват по

течението, хе. фактически да капитулират пред подстореното обществено мнение. А ставаше въпрос именно за капитулация! Разбира се, на хората им е неприятно да признаят сега тази горчива истина, и те предпочитат да извъртат и да лъжат понякога дори самите себе си. И въпреки всичко, факт е: въпросът е само в страхливостта, която водеше до капитулация пред настроенията, изкуствено създадени от господата евреите. Всички останали „мотиви“, които обикновено привеждат, са само жалки и дребнави опити да се крият следите. Дребнавите грешници винаги постъпват така.

В тази обстановка беше абсолютно необходимо с желязна ръка да се реорганизира движението, за да бъде то спасено и от минималните отстъпки в насоката, която би ни довела до гибел. Да се направи такава реорганизация в обстановка, когато цялото обществено мнение беше възбудено в определена насока, когато силни ветрове раздухваха огромния пламък само на една страна, беше разбира се, работа не много популярна, а понякога и свързана със смъртна опасност за онзи смелчак, който се залови с тази задача. Знаем от историята доста случаи, когато такива смелчаци са били убивани с камъни за действия, които са предизвикали най-голяма признателност и преклонение у следващите поколения.

Едно велико движение трябва да изгражда планове си само разчитайки на последното и не трябва да се съобразява с настроенията в настоящия момент. Разбира се, в такива часове на отделния деец му е много трудно, но той не трябва да забравя, че трудният момент ще мине, и че великото движение, което иска да обнови света, няма право да се съобразява с настроенията в даден момент, а е длъжно да мисли за бъдещето.

Може дори да се изведе закон, по силата на който са били най-трайни и велики в историята само онези успехи, които в началото са срещали най-много разбиране сред тълпата, тъй като в началото дадените нови предложения са били в пълен разрез с разбирането на масата, с нейните желания и мнения.

Ние трябваше да изпитаме това още тогава, в първите дни на нашите публични изказвания пред масата. Още от първите крачки на нашата дейност ние наистина не се грижехме за благоволенieto на масата и смятахме за свои дълг да се обявяваме против онова безумие, което бе овладяло тогава нашия народ. Почти винаги през ония години

аз трябваше да се изказвам на събрания през хора, които вярваха в идеали, противоположни на моите и които се стремяха към неща, противоположни на моите вярвания. Пред мен — две-три хиляди души; на мое разположение — само два часа; и ето, за два часа аз трябва да преубедя тази маса от хора! Крачка след крачка аз избивах из под краката им фундамента на старите идеи, крачка след крачка преодолявах вътрешната им съпротива, постепенно ги преубеждавах и, в края на краищата, ги довеждах на почвата на нашия нов мироглед.

Тогава за кратко време овладях едно ново изкуство: да хващам бика за рогата, предварително да отгатвам възраженията на противника и да ги разбивам в хода на собствената си реч. Не ми беше трудно да се убедя тогава, че дискуссионните оратори от противниковия лагер обикновено излизат с определен „репертоар“, повтарят едни и същи аргументи, явно изработени, тъй да се каже, по централизиран начин. Разбира се, така и беше в действителност. От тези примери още веднъж се убеждавах с каква невероятна дисциплинираност противникът провежда своята пропаганда. И аз досега се гордея с това, че успях да намеря средства не само да обезвредя тази пропаганда, но и да обърна оръжието на врага срещу самия него. След година-две овладях виртуозно това изкуство.

Съставяйки плана на всяка реч, аз вече предварително се стараех да си представя всички предполагаеми възражения, които ще ми бъдат отправени, и си поставях за задача в хода на собствената си реч да разбия и опровергая тази аргументация. Скоро стигнах до извода, че е най-добре открито да приведа в речта си всички възможни възражения и начаса да докажа, че са неверни. Ако имате пред себе си честен слушател, макар и натъпкан с такива шаблонни възражения, именно в такъв начин на изложения най-бързо ще го привлечете на своя страна. Щом в хода на вашата собствена реч успеете да разклатите внушената на слушателя премъдрост, вие вече наполовина сте го завоювали и във всеки случай той ще ви слуша все по-внимателно и по-внимателно.

Още когато бях офицер по политпросветата, се изказвах пред войниците главно на тема за „Версайския договор“. Изхождайки от съображенията, които приведох по-горе, сега разширих темата и започнах да излизам с доклада „Брест и Версай“. Вече знаех от собствения си опит с първия доклад, че аудиторията обикновено е абсолютно незапозната с реалното съдържание на Брест-Литовския

договор и, че противникът чрез изкусна пропаганда е съумял да внуши на масата мисълта, че Бресткия договор е действително някакъв насилнически позорен договор. Упоритостта, с която тази лъжа беше внушавана на най-широки маси, доведе, в края на краищата, дотам, че масите започнаха да виждат във Версайския договор само известно справедливо възмездие за престъплението, което уж сами сме извършили в Брест. Хората, поддали се на тези настроения, естествено, възприемаха всеки опит за борба срещу Версайския договор като нещо справедливо. Не веднъж ни се е случвало да срещаме маса обикновени хора, които по своему честно и искрено се възмущаваха по повод опитите за борба срещу Версайския договор — именно от такава гледна точка. Само затова в Германия можа да получи права на гражданство безсрамната и ужасна думичка „репарации“. Лъжливо-лицемерната фраза за репарациите по онова време действително изглеждаше на милиони от нашия народ като въплъщение на някаква висша справедливост. Това беше ужасно, но беше така. За най-добро доказателство, че беше така, може да служи успехът, който имаше започнатата от мен пропаганда срещу Версайския договор, която пропаганда най-тясно бях свързал с обяснението на истинското значение на Брест-Литовския договор. Вземах двата договора, съпоставих ги точка по точка и демонстрирах на аудиторията колко Бресткия договор в действителност е образец на безгранична хуманност в сравнение с безчовечната жестокост на Версайския договор. Резултатът беше зашеметяващ. Тогава се изказвах пред аудитория от около две хиляди души. Отначало от салона ме гледаха поне 3600 враждебни очи, а след три часа, към края на събранието пред мен обикновено беше вече единна маса, сплотена от свещено негодувание и неистово възмущение срещу авторите на Версайския договор. И аз с удовлетворение чувствах, че пак и пак ни се е удало да освободим сърцата и мозъците на стотици хиляди съотечественици от отровното семе на лъжата и да им внушим нашата истина.

Тези две теми — „Действителните причини за световната война“ и „Брест и Версай“ — тогава смятах за най-важни. И ето, аз повтарях в различни варианти тези доклади десетки и десетки пъти през различни аудитории, докато накрая не стигнах до извода, че за основния контингент от първите привърженици на нашето движение тези теми са напълно изяснени.

Лично за мен тези събрания имат и тази добра страна, че аз постепенно овладях изкуството на масовия оратор, че се появи нужният патос и аз се научих на онези жестове, които са необходими на оратора, изказващ се пред хилядни събрания.

Вече споменах, че в онези времена на откритите събрания изобщо не се чуваха ръководителите на днешните групи и партии, които сега твърдят, че именно те са извършили преврата в общественото мнение. Дори някой от така наречените национални политици и да е излизал с доклад на подобна тема, то е било само пред събрание от съмишленици, т.е. пред такава аудитория, която предварително е била съгласна с оратора и се е нуждала, може би, само от подкрепа на своите възгледи. Но такива събрания, разбира се, не бяха от голямо значение. Важно беше да завоюваме онези хора, които досега поради своето възпитание, поради традициите, се намираха в лагера на противника.

Сега ние можахме да използваме в интересите на нашата пропаганда и прокламациите. Още докато бях на военна служба, написах листовка на тема „Брест-Литовск и Версай“, излязла в много голям тираж. Сега преиздадох тази прокламация и за партията. Резултатите бяха превъзходни. На първите ни събрания всички столове обикновено бяха затрупвани с всевъзможни листовки, вестници, брошури и т.н. Но най-важно значение имаше все пак устното слово. Единствено устната реч е способна да направи конкретен преврат в умовете. За това има достатъчно важни психологически причини.

В първата част на настоящето съчинение аз вече показах, че главният фактор на най-големите световни преврати винаги е била устната реч, а не печатното слово. По повод на това мое твърдение в буржоазния печат се поведе дискусия. Част от нашите буржоазни мъдреци сметна за необходимо да се противопостави. Но какъв беше реалният повод за тези възражения? Дори самите мотиви, по които тези господа се обявиха против мен, говорят за тяхната неправота и за моята правота. В действителност буржоазната интелигенция протестира против този мой възглед само защото тя самата е абсолютно лишена от устния дар да въздейства върху масата. Нашата интелигенция изцяло се отдава на писателска дейност. Агитаторската устна реч не е нейна професия. Постепенно отучвайки се да говори с

народа, нашата интелигенция неизбежно губеше и, в края на краищата, напълно загуби способността да разбира психологията на масата.

Ораторът, който се изказва пред народната маса, чете по лицата на аудиторията, доколко тя разбира онова, което ѝ говори, доколко му съчувства. Аудиторията начаса внася известни поправки в това, което говори ораторът. Между оратора и неговите слушатели винаги съществува известен контакт. Писателят не може да каже нищо подобно за себе си. Та той никога не вижда по-голямата част от читателите си. Вече само поради това писателят неизбежно придава на писанията си съвсем обща форма. Пред очите му няма аудитория, която да вижда непосредствено. Това неизбежно лишава печатното слово от достатъчна гъвкавост, от достатъчно разбиране на психологическите нюанси. Блестящият оратор по правило ще бъде и не лош писател, а блестящият писател никога няма да бъде оратор, освен ако специално не се е упражнявал в това изкуство. Трябва още да имаме предвид, че масата е инертна и ленива. Тя неохотно взема в ръце печатното произведение, особено ако човекът от масата не е убеден предварително, че в дадена книжка ще намери именно онова, в което самият той вярва и на което самият той се надява. Книгите с определена насока обикновено се четат от хора, които сами спадат към нея. Само прокламацията или плакатът могат още да разчитат, поради краткостта си, да бъдат прочитани понякога и от противниците и с това да им оказват мимолетно влияние. Рисунката във всичките ѝ форми, включително филма, има вече по-големи шансове. Тук на човек не му се налага много да си напруга мозъка. Достатъчно му е да погледне рисунката и най-много да прочете краткия обяснителен текст към нея. Не е същото, като да прочетеш цяла книжка или брошура.

Рисунката действа на човека бързо, може да се каже — с един удар. Тук не е необходимо много време, както е при четенето. Но най-важното е това, че печатното произведение може да попадне в различни ръце, а формулировката си остава една и съща. А всъщност, знаем, че формулировката има голямо значение и че всяко произведение оказва толкова по-голямо влияние, колкото повече е приспособено именно към даден кръг читатели. Книга, написана за широките маса, трябва да бъде написана съвсем в друг стил, отколкото книга, имаща предвид само тесния кръг на висшата интелигенция.

В малко отношения печатното произведение може също така да се приспособява към своята аудитория като устно слово.

На всеки оратор, разбира се, се налага много пъти да говори на една и съща тема. Но ако той е действително велик и гениален народен оратор, ще съумее все пак да разнообрази по форма материала си. Такъв оратор винаги чувства своята аудитория и спонтанно подбира именно онези думи, които са необходими, за да стигне до сърцето на дадена аудитория. Ако му се случи мъничко да сбърка, той веднага ще го почувства и начаса ще направи необходимата поправка. Вече казах, че истинският оратор по лицата на слушателите си чете и вижда, първо, разбират ли онова, което говори, второ, способни ли са внимателно да следят изложението му, трето, убеждава ли ги онова, което казва. Ако забелязва, че аудиторията не го разбира, веднага сменя тона и започва да говори много по-просто и популярно, така че да го разбере и най-изостаналия слушател. Ако забелязва, че на аудиторията ѝ е трудно да следи целия ход на изложението, начаса сменя темпото на речта и започва да излага мисълта си по-бавно, по-подробно и по-схематично, докато не почувства, че аудиторията вече напълно спокойно следи нишката на доклада. Ако, най-сетне почувства, че аудиторията не е напълно убедена от аргументите му, започва да привежда все нови и нови доводи и примери, започва да анализира разпространените възражения, неизказаните съмнения и системно предъква мисълта си до момента, в който почувства, че в залата са изчезнали и последните остатъци от опозицията, докато пак по лицата на слушателите си не види, че аргументацията е разбрана и приета и че последните съпротивляващи се слушатели са капитулирали.

Често на оратора му се случва да се натъква на предразсъдъци, които са само продукт на чувството, а не на ума. Най-често тук се сблъскваме с инстинктивно недоброжелателство, с несъзнателна омраза, с предвзето отрицателно отношение. Да се преодолеят такива несъзнателни настроения е много по-трудно, отколкото да се надвие един или друг погрешен принципен възглед, базиращ се върху неразбирането, да речем, на една или друга научна истина.

Погрешните научни възгледи, неправилното политическо разбиране могат да се надвият с разумни аргументи. Вътрешната съпротива на хората, базирана върху чувството, по този начин не ще

преодолееш никога. Тук трябва да се действа изключително с призив към тайнствената област на чувствата. Такава задача е вече съвсем непосилна за писателя. Тук е необходим само оратор.

За примери няма защо да отиваме далече. Пред нас е стоустата буржоазна преса. Нейните вестници се списват много сръчно. Тиражите им достигат много милиони. Тази преса наводнява всички краища на страната. И какво? Всичко това не пречи на широки слоеве от народа да остават непримирими врагове на буржоазния свят. Цялата тази вестникарска и книжна вълна отскача от низшите слоеве на народа като топка от стена. Всичките усилия на нашия интелектуален свят в това отношения отиват напразно. Какво доказва това? Едно от двете — или че всички печатни произведения на съвременния буржоазен свят нищо не струват, или че печатните произведения изобщо не достигат до сърцето на широките народни маси. Последното е особено вярно, ако печатните произведения абсолютно не съответстват на психологията на масата, което в дадения случай е така.

И нека не ни казват /както стори наскоро един берлински вестник от лагера дойчнационале, че примерът на марксизма и главното съчинение на Карл Маркс опровергават нашите разсъждения. Няма нищо по-повърхностно от това погрешно твърдение. Гигантското си влияние върху масата марксизмът получи не благодарение на онези негови печатни произведения, в които се излага формалното учение на еврейската мисъл, а изключително благодарение на грандиозната устна пропаганда, която въздейства върху масите вече в продължение на много години. Можем да гарантираме, че от сто хиляди немски работници максимум сто души познават марксовия „Капитал“. Това съчинение се изучава главно от интелигенцията и особено от евреите, а съвсем не от широка маса привърженици на марксизма от низшите слоеве на народа. Пък и това съчинение съвсем не е написано за широките маси, а изключително за еврейските ръководители, обслужващи машината на еврейските завоевания. Като топливо за цялата тази машина марксистите употребяват съвсем друг материал, а именно: ежедневната преса. Марксистическата ежедневна преса радикално се различава от буржоазната по това, че в марксистическите вестници пишат агитатори, а буржоазната, с извинение, агитация я правят драскачи. Обикновеният редактор на един

социалдемократически вестник идва в помещението на редакцията си направо от народното събрание. Той превъзходно познава паството си. Буржоазният драскач изобщо рядко напуска кабинета си. На народните събрания той изобщо не ходи. А и да отиде, веднага ще се разболее само от лошия въздух. Ето защо неговото печатно слово остава съвсем безпомощно и безсилно да оказва влияние на широките народни маси.

Милиони привърженици сред работниците марксизмът получи поради печатните произведения на своите църковни отци, а в резултата на неуморната и наистина грандиозна пропагандаторска работа на десетки хиляди неуморни агитатори, започвайки от най-големите апостоли на гоненето и свършвайки с малките чиновници от профсъюзите, дребните секретари и дискуссионни оратори.

Тази именно пропаганда подготви контингента от хора, които след това станаха постоянни читатели на социалдемократическата преса. Пък и самата тази преса също се пише повече на разговорния език. В техните вестници не пишат, а „говорят“. Дейците от буржоазния лагер — професори, учени, теоретици, всевъзможни писатели — понякога се опитват да излизат и като оратори. Докато марксистките оратори почти винаги излизат и в ролята на писатели. Та в последния случай става дума преди всичко за евреи.

Ето действителната причина, поради която вестникарският свят не е в състояние да окаже що-годе сериозно влияние върху настроенията на широките слоеве на нашия народ. Известна роля тук, разбира се, играе и това, че самите тези вестници се намират в ръцете на евреи, а последните никак не са заинтересувани да научат масата на нещо добро.

Крайно трудно е, както вече казахме, да се преодоляват несъзнателното враждебно настроение на аудиторията, предразсъдъците, базирани върху чувствата, предвзетите мнения, неясните усещания и т.н. Тук се налага да се съобразяваме просто с безтегловни фактори. Умелият оратор ще ви каже, че успехът на едно събрание зависи сериозно дори от такъв фактор като часовете, в които се провежда. Същият оратор, който чете същия доклад на същата тема, ще предизвика съвсем друго впечатление у аудиторията, ако събранието се провежда в десет часа сутринта, или в три часа след обяд, или вечерта. Когато още нямах достатъчно опит, аз сам определях събранията за сутринта. И аз още много добре си спомням

неуспеха на събранието, което обявихме за сутринта в помещението на мюнхенския ресторант „Кандл“ с цел да протестираме „против безобразията в заетите от чуждестранни войски немски територии“. Тогава това беше най-голямото помещение в Мюнхен и нашият риск беше доста голям. И ето че решихме, че ще се събере повече народ и че за всички наши привърженици ще бъде по-лесно да дойдат на събранието, ако го обявим за неделя в десет часа сутринта. Резултатът беше много лош, макар и същевременно във висша степен поучителен. Народът дойде. Залата беше пълна. Външното впечатление беше импозантно. Но в същото време настроението на събранието беше абсолютно ледено. Не се усещаше никаква топлина. И аз самият като докладчик се чувствах дълбоко нещастен, че не мога да създам абсолютно никакъв контакт между себе си и слушателите. Говорих в това утро съвсем не по-зле, отколкото винаги, а нямаше никакъв ефект? Напуснах залата на събранието съвсем неудовлетворен, но получих ценен урок. По-късно още няколко пъти повторих този опит и резултатът беше същият.

В края на краищата тук няма нищо за чудене. Опитайте се да отидете на театър, да речем, в три часа след обед и опитайте да отидете на същата пиеса със същия състав от артисти на вечерно представление в 8 часа вечерта и ще бъдете поразени от това колко различно ще е впечатлението. Един наблюдателен човек, способен да си дава сметка за собствените си настроения, веднага ще почувства огромната разлика между впечатлението, което се получава от дневното и впечатлението, което се получава от вечерното представление. Това се отнася дори и за киното. Последният пример е особено важен, защото в примера с театъра може да се възрази, че във вечерното представление артистите може би са се старали повече, и т.н. докато кинематографичният филм е еднакъв и в 12 ч. на обяд, и в 9 часа вечерта. Не, работата е именно в това, че самото време през деня оказва своето определено влияние върху зрителя. Същото влияние оказвай помещението. Има такива помещения, които винаги и неизменно оставят зрителя и слушателя студен. Видимо обяснение не може да се намери, и все пак е факт, че нещо пречи и истинско настроение не се създава.

Във всичките тези случаи задачата се състои в това да се въздейства по съответен начин върху волята на слушателя или зрителя.

Най-много това важи за събранията, в които аудиторията е съставена от хора с противоположни желания и върху които хора ораторът иска да окаже въздействия в противоположна насока. Очевидно волята на човека от сутринта, а може би през целия ден е още по-силна, отколкото вечер; затова даденият слушател оказва на оратора с противоположни възгледи по-голяма вътрешна съпротива сутринта, а не вечерта. Очевидно, вечер обикновеният човек е по-податлив на волята на по-силния, в дадения случай на докладчика. Тъй като подобни събрания не са нищо друго освен своего рода двубой между две различни настроения. И дори за един истински оратор, притежаващ забележително красноречие, притежаващ черти на апостол, все пак е по-лесно да преубеди човека в онези часове на деня, когато самата природа вече е отслабила неговата съпротивителна сила, отколкото в онези часове на деня, когато този човек още притежава цялата си енергия и воля.

На същата цел служи изкуствената, но същевременно тайнствена обстановка, създавана от католическата църква: горящи свещи, кандилници, мириси и т.н.

Истинският оратор именно в своите двубои с противника, когото се стреми да приобщи към своята вяра, постепенно придобива поразително фина психологическа чувствителност, която почти напълно липсва на писателя. Ето защо може да се каже, че по принцип печатните произведения са по-пригодни само за задълбочаване и затвърждаване на вече съществуващи мнения. Всички действително велики исторически преврати са били извършвани посредством устното слово, а не посредством нечетни произведения. Последните винаги са играли само подчинена роля.

Нали всички знаем, че френската революция съвсем не е била резултат на философски теории. Тази революция не би я имало, ако демагозите на големия стил не бяха създали цяла армия от хора, подложили на гонение монархията, системно раздухващи страстите на страдащия народ — докато накрая не се е разразил чудовищния взрив, накарал да трепери цяла Европа. Същото трябва да кажем за най-големия революционен преврат на новото време. Не съчиненията на Ленин направиха болшевишката революция в Русия. Главна роля изигра ораторската дейност на големите и малки апостоли на омразата, разпалили страстите на народа в невероятни мащаби.

Народът, състоящ се от неграмотни хора, беше въввлечен в комунистическата революция не чрез четенето на теоретичните съчинения на Карл Маркс, а чрез картините на онези небесни блага, които им рисуваха хиляди и хиляди агитатори, ръководещи се, разбира се, само от една определена идея.

Така е било, така ще бъде винаги. Крайно характерно за нашата нещастна, откъсната от живота немска интелигенция е, че и според нея писателят винаги има умствено превъзходство над оратора. В този смисъл се разпространява и споменатия от нас вестник от лагера дойчнационале. Своята аргументация този нещастен вестник потвърждава с това какво разочарование понякога предизвиквала речта на признат голям оратор, след като бъде напечатана. Това ми напомня друг епизод, който ми е останал в паметта от времето на войната. По онова време се появи книжка с речи на Лойд-Джордж, който тогава беше още английски военен министър. Нашият буржоазен немски печат веднага подложи тази книжка на „най-фин“ критически анализ и като две по две доказва, че речите на Лойд-Джордж са абсолютно банални, ненаучни, недостатъчно фини и т.н. В това време томчето речи на Лойд-Джордж попадна и в моите ръце. Аз прочетох на един дъх тази книжчица и се убедих веднага, че имам пред себе си образци на ораторското изкуство и изумително умение да въздейства върху психологията на масите. Оставаше ми само горчиво да се посмея над нашите вестникари, които абсолютно не бяха в състояние да разберат значението на тези речи. Нашите мастилени кули съдеха за речите на Лойд-Джордж по онова впечатление, което те правеха на нашите надуты преситени интелигенти. Всъщност, великият английски демагог Лойд-Джордж базираше речите си изключително върху това да окаже колкото е възможно по-голямо въздействие на действително широките маси на своя народ. И той беше, разбира се, съвсем прав. От гледна точка на този критерий речите на английския военен министър бяха превъзходни, бяха образцови и показваха изумително разбиране на народната душа от този оратор. Именно затова речите на Лойд-Джордж действително бяха оказали огромно влияние върху английската тълпа.

Сравнете тези речи на Лойд-Джордж с безпомощното бърбене на немския оратор Бетман-Холвег. Външно речите на последния биха могли да изглеждат „по-фини“, но в действителност речите на Бетман

доказваха само това, че този човек съвсем не умее да говори със своя народ, тъй като абсолютно не го познава. За врабчия мозък на „образования“ немски журналист остава съвсем неразбираемо защо Лойд-Джордж е могъл да окаже такова гигантско влияние върху масата, а „образованата“ дрънканица на Бетман, която толкова се харесваше на нашите „умни“ журналисти и интелегенти, нямаше никакво влияние върху масата. Че Лойд-Джордж не само не отстъпва по гениалност на Бетман-Холвег, но многократно го превъзхожда — това той доказва именно чрез факта, че бе успял да придаде на речите си такава форма, която му бе отворила сърцето на народа му и му бе дала възможност напълно да подчини народа на своята воля. Този англичанин доказва превъзходството си над разните Бетмановци именно с това, че умееше да говори със своя народ просто, ясно, изразително, привеждайки леки и достъпни примери, въздействайки върху чувството и въображението на масата. Речта на истинския държавен деятел трябва да се оценява не по онова впечатление, което тя прави на университетските професори, а по онова влияние, което оказва върху широките слоеве на народа. Ето единственият критерий, позволяващ да се съди за степента на действителната гениалност на даден оратор.

Нашето движение е още много младо. И ако то от нищо стана вече такава голяма сила, и ако всички външни и вътрешни врагове са принудени да му оказват чест чрез своето преследване, трябва да припишем това само на факта, нито за момент не изпускаме от очи приведените по-горе съображения.

Печатната литература на нашето движение има, разбира се, важно значение на партията. Но в сегашната обстановка нейната роля е най-вече в това да придава единство на мисленето на ръководния слой работници — на висшите и низши ръководители на движението. Да вербува масите, настроени още враждебно към нас е призвано главно устното слово. Вземете един убеден социалдемократ или, да речем, фанатично настроен комунист. Че ще вземат ли те въобще в ръце някоя националсоциалистическа брошура! А още повече няма да почнат да купуват наши издания, няма да ги четат, няма да придадат никакво значение на онази критика, която се съдържа в тях по адрес на собствения им мироглед. Пък и вестник на чужда партия вземат в нашия век много рядко. Отделен брой на вестника впрочем не може и

да окаже що-годе сериозно влияние. Един изолиран брой на вестник от който и да е лагер не дава ясна представа за възгледите на този лагер и затова не може да окаже влияние върху читателя. Повечето хора от масата освен това са принудени да пресмятат всеки свой пфениг и вече само поради това от обикновения човек не може да се очаква да се абонира за вестник на противния лагер, само за да има възможност обективно да се ориентира за разногласията. От десет хиляди души едва ли ще се намери един, който да постъпи така. Само тогава, когато човек вече е завербуван от дадено движение, той ще се абонира за вестника на партията и то главно за да бъде в течение на собствения си партиен живот.

Съвсем друго нещо е кратката прокламация, написана на „разговорен“ език. Ако прокламацията се раздава безплатно, то вече с голяма охота я вземат в ръце. Известна роля тук играе и това в заглавието да е означена темата на прокламацията. Ако става дума за въпрос, който в даден момент интересува всички, ако тази тема е на устата на всички, то прокламацията се разграбва като топъл хляб. Тази листовка обикновено я разглеждат повече или по-малко внимателно, такава листовка понякога успява да насочи вниманието на читателя в нова насока, да предизвика у него интерес към ново движение и т.н. Но и листовката дори в най-благоприятния случай дава само лек тласък в определена посока. Да доведе работата докрай, т.е. да завоюва човека, тя не може. Листовката може само да обърне вниманието на прочелия я върху някакъв нов факт, нов лозунг и т.н. Влиянието на листовката се налага да бъде затвърдено с други средства. Тук спада преди всичко масовото събрание.

Ако даден човек е започнал да клони към определено ново младо движение, то отначало той все пак се чувства още несигурен. И именно тук идва на помощ масовото събрание. Картината на голямото събрание, състоящо се от хора еднакво настроени, най-често действа ободряващо на човека, който все още се готви да встъпи в редовете на новото движение. Вземете войника на фронта. Заедно със своята рота, с батальона, заобиколен от всички страни от другарите си, той отива на бой по-смело, отколкото тогава, когато е предоставен на самия себе си. В групата той се чувства все пак донякъде в безопасност, макар че в действителност съвсем не е така.

Когато човек попадне на голямо събрание или на голяма демонстрация, това не само подкрепя настроението му, но му дава определена връзка със съмишлениците, изработва у него корпоративен дух. Ако даден човек е само пръв привърженик на ново учение в даден завод, в дадено предприятие, работилница и т.н. понякога му е трудничко и той се ободрява като вижда, че е войник на голяма армия, член на обширна корпорация. Това усещане той получава за пръв път само когато попада на първото голямо масово събрание или масова демонстрация. От своята малка работилница или своето голямо предприятие, където отделният човек се чувства съвсем малък, новият привърженик на новото движение за пръв път попада на масово събрание. Тук той веднага вижда хиляди и хиляди хора, настроени като него. Веднага го заобикаля атмосфера на шумен ентусиазъм, присъща на събрание, където присъстват три-четири хиляди души от един лагер. Тази атмосфера увлича. Очевидният за всички успех на събранието пробужда подем и в този нов посетител, и за пръв път окончателно се освобождава от таените още в него вътрешни съмнения. Човекът неволно се поддава на онова вълшебно влияние, което ние наричаме масово самовнушение. Волята, страстта, силата на хилядите се акумулира във всеки отделен участник на събранието. Човекът, престъпил прага на събранието още с известно съмнение в гърдите, сега го напуска с гордо вдигната глава: той е придобил пълна вяра в своето дело, станал член на определен колектив.

Нашето националсоциалистическо движение никога не трябва да забравя за всичко това. Ние никога няма да се поддадем на внушението на буржоазните глупци, които, виждате ли, много добре разбират всичко и все пак успяха да проиграт една голяма държава, да проиграт господството на собствената си класа. Да, те страшно са умни, тези господа; те умеят всичко и не съумяха да направят само една дреболия — не съумяха да попречат на това целият немски народ да попадне в обятията на марксизма. Тук те се провалиха по най-жалък начин. Не е ли ясно, че тяхното самомнение и надутост са само родни братя на глупостта и невежеството им.

Ако тези господа не искат да признаят великото значение на устното слово, това обяснява много просто факта, че самите те прекалено добре са се убедили в безсилието на своето слово.

ГЛАВА VII

СБЛЪСЪЦИТЕ С ЧЕРВЕНИЯ ФРОНТ

През 1919–1920 г., а също през 1920 г аз лично смятах за необходимо да посещавам буржоазните събрания. Те неизменно ми правеха същото впечатление, каквото придобивах през детските си години, когато ми нареждаха да изпия лъжица рибено масло. Трябва да го изпиеш, и казват, че рибеното масло е много полезно, но вкусът му е отвратителен! Ако беше възможно за юлар да се доведе насила целият немски народ на тези буржоазни събрания и ако можеше да го задържим до края да представлението, то в продължение на няколко столетия това може би щеше да даде определени резултати. Но лично за себе си ще кажа, че животът би загубил за мен в този случай цялата си прелест и аз май бих престанал да се радвам, че съм немец. За щастие обаче, народът не можеш да го доведен на юлар на тия събрания. Ето защо не трябва да се учудваме, че здравата безхитростна маса на народа бяга от тези буржоазни „масови събрания“ като дявол от тамян.

Аз лично имах удоволствието да видя на живо тези съмнителни пророци на буржоазния мироглед и трябва да кажа, че оттогава престанах да се учудвам на това, че тези господа не придават голямо значение на устното слово. Тогава посещавах събрания на демократите, дейчнационале, немската народна партия, баварската народна партия /партията на центъра на Бавария/. Ако нещо биеше на очи, то беше пълната еднородност на аудиторията. Във всички тия „масови събрания“ в действителност участваха само членове на партията. Пълна липса на дисциплина! Външната картина на събранието повече напомня тълпа зяпачи в клуб за игри на карти, отколкото събрание на народ, току-що завършил най-голямата си революция. И трябва да сме справедливи към господа докладчиците: от своя страна те правиха всичко възможно още повече до усилят скуката. Те произнасяха или да го кажем по-добре, четяха речи, абсолютно подобни на вестникарските статии в нашите „образовани“ печатни органи или на някакъв скучен научен трактат. Почтените

оратори старателно избягваха макар една ярка дума. Понякога се допускаше само някоя напрегната, мършава професорска шега. В такъв момент почтените членове на президиума смятаха за свое задължение да се засмеят, но и този смях в никакъв случай не трябваше да бъде висок. Не, та нали това би могло, боже опази, да зарази аудиторията, която също току-виж започнала да се смее. Не, членовете на президиума смятаха за възможно само „благородно“ да се усмихват. Сдържаност преди всичко!

И изобщо този президиум!

Веднъж ми се случи да присъствам на буржоазно събрание в Мюнхен във Вагнеровата зала. Това беше манифестация по случай юбилея на Лайпцигската битка. Държеше реч някакъв почтен старец, професор от някой университет. На трибуната седеше президиумът.

Отляво — един монокъл, отдясно — друг монокъл, по средата някакъв субект без монокъл. И тримата в закопчани догоре сюртуци. Човек имаше чувство, че вижда я съдии, току-що произнесли смъртна присъда, я пастори, които се готвят да кръстят дете. Така наречената реч на докладчика, която в печатен вид може би щеше да направи някакво впечатление, при устно произнасяне действаше просто ужасно. След три четвърти часа цялото събрание от скука изпадна в транс. Скуката се нарушаваше само от това, че от време на време отделни господинчовци или отделни дамички ставаха и си отиваха. Тишината се нарушаваше още от шума, който вдигаха келнерките и от прозявките на отделни „въодушевени“ слушатели. В един ъгъл на залата забелязах трима работници, дошли я от любопитство, я по поръчение на своята организация. Настаних се до тях. Тези работници само иронично се споглеждаха, а после почнаха да се смущават в хълбоците, подканяйки се да излязат. Накрая те тихичко се вдигнаха и като се стараеха да не правят никакъв шум, излязоха от залата. Ясно беше, че и не искат да вдигат никакъв шум, виждайки това събиране, трябваше да са стигнали до извода, че не си струва да пречат на тези хора да сучаят. Аз останах. Събранието вече отиваше към края си. Гласът на докладващия професор ставаше все по-слаб. Почтеният оратор свърши. Тогава се надигна субектът, който седеше по средата между двата монокъла и започна подробно да излага на присъстващите немски „братя и сестри“ колко е благодарен той самият и колко благодарни трябва да бъдат всички присъстващи на многоуважаемият

професор Хикс за неговите забележителен, изключителен, изумителен доклад, който бил толкова фундаментален и дълбок, който на толкова много ни научил всички нас и който е за нас цяло „вътрешно преживяване“ и изобщо „голямо събитие“. Би било профаниране на този тържествен момент, продължаваше председателят, ако след такъв дълбок доклад допуснем някаква дискусия. Смятам, че ще изразя мнението на всички присъстващи, ако заявя, че не е необходима никаква дискусия и вместо това приканвам всички да станат и да извикат единодушно „ура“ и т. н. В заключение председателят приканваше да се изпее „Дойчланд юбер алес“.

Събранието криво-ляво запя. Но когато се стигна до втората строфа, броят на пеещите веднага спадна. Припевът беше подкрепен пак с по-голяма количество гласове, а когато се стигна до третия куплет, пеещите станаха още по-малко. Разбрах, че почтеното събрание не знае дори текста на нашата велика патриотична песен. Но заслужава ли си в действителност такова едно „високо“ събрание да знае наизуст народната песен!

След това събранието се разотиде, по-точно, разбяга се. Едни бързаха към пивницата, други — към кафенето, трети — просто на чист въздух.

Да, на чист въздух! Натам се стремях и аз с цялата си душа. След запарената атмосфера на събранието това беше напълно разбираемо. И това се нарича манифестация в памет на великата героична битка, в която са участвали стотици хиляди синове на нашия народ! Изпитах желание да пея.

Правителството обича такива „манифестации“. Това са действително „спокойни“ събрания. Господин министърът няма защо да се притеснява да не стане безпорядък, да не вдигнат внезапно вълните на ентусиазма над нормалното ниво, допускано от буржоазните приличия. Тук нашите управници няма защо да се страхуват, че въодушевената маса ще излезе от залата, ще се подреди в стройни редици и с дружна желязна крачка ще мине по всички главни улици на града, пеейки, да речем, нашия национален химн. Не, нашата обичаща спокойствието полиция може да не се тревожи. Тук няма да има никакви неприятности. Хората ще отидат само в кръчмата или кафенето...

Не, от такива граждани властта може да бъде доволна!...

Нашите националсоциалистически събрания, разбира се, не бяха толкова „мирни“. Тук два враждебни мирогледа влизаха в открит бой един с друг. Нашите събрания не свършваха с тривиално, никому не нужно пеене, което никого не разпалва. Нашите събрания най-често свършваха с взрив от истинска фанатична страст и неподправен ентузиазъм.

Беше ни ясно от самото начало, че на нашите събрания е безусловно необходимо да се осигури сляпа дисциплина и преди всичко да се гарантира истински авторитет на президиумите на нашите събрания. Тъй като речите на нашите оратори, естествено, никак не приличаха на безцветната дрънканица на буржоазните „референти“; речите на нашите докладчици по съдържанието и формата си винаги предизвикваха у противниците бясна злоба и опити да възразяват. Не можехме да се оплачем от недостиг на противници на нашите събрания. Колко често идваха те на цели тълпи, като предварително си разпределяха ролите! И на лицата им можеше да се прочете: „днес ще ги довършим!“.

Червените често довеждаха хората си на нашите събрания буквално на цели колони, при това предварително напмпваха тези хора в смисъл, че тази вечер трябва окончателно да ни разгромят. Червените често правеха абсолютно всички приготовления, за да взривят събранията ни. Само решителността и енергията на нашите президиуми, само бързината и натиска на нашата охрана на събранията можеше да осуети тези заговори.

Действително, червените имаше защо да беснеят.

Дори самият червен цвят на нашите плакати привличаше при нас аудитория и от числото на червените. Средният буржоа не преставаше да се възмущава, че и ние, националсоциалистите, сме избрали червения цвят. В това виждаха поне двусмисленост от наша страна. Мъдрите вождове на дойчнационалите си нашепваха един другиму подозрения, че ние уж в действителност сме само разновидност на марксистите, че може би изобщо сме само прикрити марксиста или още по-добре — социалисти. Тези мъдреци досега не са разбрали разликата между социализма и марксизма. Особено възмущение сред тези еснафи предизвикваше обстоятелството, че на нашите събрания ние се обръщаме към аудиторията не с думите „милостиви господа и госпожи“, а с думите: „съотечественици и съотечественички“. Е, а като

разбраха, че в своята собствена среда се наричаме един друг „партийни другари“, нашият „марксизъм“ вече беше извън всякакви подозрения. Неведнъж ние просто се тресяхме от смях поради страха на тия буржоазни зайци и остроумните им догадки относно нашия произход, нашите намерения и нашите цели.

Червеният цвят за нашите плакати избрахме, разбира се, не случайно, а след зрял размисъл. Искахме с това колкото е възможно повече да раздразним червените, да предизвикаме възмущението им и да ги провокираме да започнат да ходят на събранията ни, макар и само с цел да ги провалят. За нас беше важно тези хора изобщо да дойдат и да ни изслушат.

Забавно беше в ония години да се наблюдава колебанието и безпомощността на нашите противници, които не знаеха каква тактика да изберат спрямо нас.

Отначало червените предложиха на привържениците си де не ни обръщат внимание и да ни бойкотират.

По правило работниците тъкмо така и постъпваха.

Но с времето отделни работници все пак започваха да се промъкват на нашите събрания. И тъй като броят им ставаше все по-голям, а впечатлението, което им правеше нашето учение — все по-силно, вождовете все пак започнаха да нервничат и изпаднаха в безпокойство. В края на краищата те започнаха да стигат до извода, че простото премълчаване е неудобно и че трябва да приложат терор спрямо нас.

Сега водачите се обръщат към „съзнателните работници“ с друг призив: нека ходят на нашите събрания, за да дадат там отпор на „реакционно-монархическата провокация“; нека вождовете на националсоциалистите се запознаят с юмруците на честните пролетарии.

В резултат на това се получи вече друга картина. Вече след три четвърти часа от началото на събранието помещението обикновено е препълнено от работници. Събранието напомня барутен погреб, който всеки момент може да хвъркне във въздуха. Фитилът вече е зареден, и взривът аха-аха да гръмне. Но в действителност ставаше друго. Работниците идваха при нас като противници и врагове, а си отиваха от събранието, ако не като приятели, то поне като хора, позамислили се над правотата на своето собствено учение. Обикновено след тричасов

мой доклад цялата аудитория — както приятелите, така и доскорошните врагове — се превръщаше в единна въодушевена маса от приятели. Създаваше се такова настроение, че противниците не можеха вече и да мечтаят да взривят събранието. Тогава водачите пак започваха да се страхуват и преминаваха на страната на онези, които по-рано предлагаха да не се ходи на нашите събрания. В редовете на марксистките водачи пак се затвърждаваше мнението, че единствената правилна тактика спрямо нас ще бъде бойкотът на нашите събрания.

Пак за известно време привържениците на червените преставаха да ходят на нашите събрания, но много скоро играта започваше отново.

Пълната забрана да се ходи на нашите събрания не успяваше. „Другарите“ все пак идваха на тях във все повече и повече значителни количества. Тогава пак побеждаваха привържениците на порадикалната тактика: нашите събрания ще трябва, каквото и да става, да се провалят.

Но ето, минават две, три, осем, десет наши събрания; опитите да ги провалят не успяват и всеки път част от червените минава на наша страна. Тогава внезапно пак се разнася старата парола: „Пролетарии, другари, работници и работнички, бойкотирайте събранията на тези национал социалистически провокатори!“

Същите вечни колебания можеше де се наблюдават и в червената преса. Ту опити да премълчават за нас, ту, убеждавайки се, че това не довежда до целта, избират противоположната тактика. Тогава започват да ни скланят във всички форми всеки божи ден. При това на работниците усърдно се доказва преди всичко колко сме смешни ние, националсоциалистите. На скоро водачите пак се убеждават, че постигат противоположни резултати, тъй като много работници естествено задават въпроса: ако националсоциалистите са толкова смешни и нищожни, то за кой дявол толкова много се пише за тях. Обикновените работници започнаха да изпитват любопитство. Тогава вестниците на червените внезапно правят нов завой: не просто издевателстват над нас, а ни представят като най-страшните престъпници в цялата история на човечеството. В червените вестници се появяват десетки статии, поставили си задачата още и още веднъж да докажат престъпността на нашите намерения. След това пускат в ход басни за разни скандални истории, разбира се, измислени отначалото до края. Но скоро главатарите се убеждават, че и този начин

на борба до нещо не води. Всъщност всичко това само ни помагаше, тъй като приковаваше вниманието към нас и към нашето движение.

Аз още тогава смятах: нека те ни се подиграват или ни ругаят, нека ни представят като комедианти и престъпници, само и само повече да говорят за нас, само работниците да се заинтересуват от нашето движение и да започнат да виждат в нас определена сила, с която рано или късно ще трябва да се съобразяват.

Какво представлявахме в действителност и какво действително искахме, с това главатарите на еврейската преса в един прекрасен ден много добре ще се запознаят. В това бяхме напълно сигурни.

Ако по онова време не се стигаше до преки провали на нашите събрания, това в значителна степен се обяснява преди всичко с невероятната страхливост на господата главатарите на червените. Тяхната любима тактика беше да изпращат на нашите събрания малки хорица, а сами да чакат резултата от замисления скандал на улицата — недалеч от помещението, където ставаше самото събрание.

Обикновено ние бяхме информирани за всички планове на тези господата чак до дреболии и подробности. Този факт се обяснява първо с това, че ние, изхождайки от съображение за целесъобразност, често оставяхме много свои другари в червените организации. А второ, обяснява се с това, че водачите на червените обикновено не умееха да си държат езика зад зъбите. Ние вече говорихме за това, че у нас, в Германия, изобщо не могат да мълчат. В дадения случай приказливостта носеше полза на националното дело. Главатарите на червените не можеха да се сдържат веднага да не раздрънкат замислените гениални планове. Кокошката, казват, кудкудяка само когато вече е снесла яйцето; главатарите на червените постъпваха наопаки. Напълно информирани за планове на червените, ние винаги предварително вземахме необходимите мерки, и изпратените от тях агенти често не подозираха, че ще се намерят зад вратата, още преди да се опитат да започнат скандал.

Цялата тази обстановка подбуди нашата партия да вземе работата по охраната на нашите събрания в собствените си ръце. На официалната полицейска охрана тук не може да се разчита. Напротив. Официалните власти обикновено действат така, че това е от полза само на скандалистите. За да осуети скандала, полицията прибегва

обикновено да това, че просто закрива събранието. Но нали тъкмо това беше необходимо на червените.

Практиката на нашата полиция в това отношение представлява действително предел на беззаконието. У нас е изработен такъв обичай. Ако многоуважаемата полиция научи, че една или друга група скандалисти иска да провали събрание, полицията не смята за свой дълг да задържи скандалистите, а чисто и просто забранява самото събрание. Посредственият полицейски гений вижда в това предела на държавническата мъдрост. Това у нас се нарича „превантивни мероприятия, насочени към осуетяване на беззаконието“.

Какво излиза? Всяка групичка решителни бандити винаги може да попречи на честните хора да проведат замисленото от тях политическо събрание. В името на „тишината и реда“ държавната власт покорно навежда глава пред бандитите и „моли“ честните политически дейци да бъдат дотолкова снизходителни, че да не „провокират“ бандитите. Ако националсоциалистите насрочат редица събрания, а профсъюзите заявяват, че ще призоват своите членове да окажат съпротива, нашата мъдра полиция не смята за необходимо да затвори тези шантажисти, а смята за благо чисто и просто да забрани нашите събрания. Тези охранители на закона често биваха толкова безсрамни, че не се свеняха да ни съобщават такива неща в писмен вид.

За да обезопасим събранията си от евентуални скандали, ние трябваше да уредим нещата така, че да бъдем в състояние още от зародиш да смажем всички такива опити.

Освен това ние се съобразявахме и със следното: всяко събрание, ако го охранява само полицията, вече само с това се дискредитира в очите на широките народни маси. Онова събрание, което може да се състои само благодарение на усилената охрана на полицията, вече няма притегателна сила за масите. Низшите слоеве на народа се присъединяваха само към ония, в които чувстват голяма собствена сила.

Както един мъжествен човек по-лесно побеждава сърцата на жените, така и съответната партия по-лесно побеждава народното сърце, отколкото една страхлива организация, която се крие зад гърба на полицията.

Последното съображение играеше особено важна роля за това, че нашата млада партия намери за необходимо да се нагърби сама с охраната на своите публични събрания от терора на противниците.

Работата по охраната на нашите събрания ние изграждахме върху следните два принципа:

1. Върху енергичното и психологически правилно ръководство на събранието.

2. Върху създаването на специално отряди, имащи задачата да охраняват реда на нашите събрания.

Когато ние, националсоциалистите, по онова време уреждахме събрание, стопани на нашите събрания бяхме ние и никой друг. Че именно ние сме неограничавани стопани в залата, давахме на присъстващите да почувстват непрекъснато всяка минута. Нашите противници прекрасно знаеха, че ако някой посмее да прибегне до провокация, незабавно ще бъде изхвърлен през вратата и че ако ние дори сме 10 души срещу петстотин, все едно, няма да се спрем пред нищо. Обикновено тогава — особено извън Мюнхен — на нашите събрания господстваше такава пропорция: 10–15 националсоциалисти на 500–700 слушатели. И независимо от това нито една провокация на нашите събрания не можеше да остане безнаказана. Посетителите на нашите събрания твърдо знаеха, че по-скоро ще позволим да ни убият, отколкото да капитулираме. И неведнъж на нашите събрания действително се случваше шепичка наши другари геройски да се отбранява от грамадна маса ревящи и готови на всичко червени и въпреки това постигаше своето.

Разбира се, ако червените бяха решили да стигнат до края, те биха могли да се разправят с нашата шепичка; но господата червените знаеха, че преди да пребият 15–20 наши хора, ние със сигурност ще строшим черепите поне на два пъти по-голямо количество техни привърженици. Е, а такъв риск червените не обичаха.

Пристъпвайки към широката организация на нашите събрания, ние се научихме да използваме опита на марксистките и буржоазни събрания.

На събранията на марксистите отдавна господстваше сляпа дисциплина, така че за опити за проваляне на събранията им поне от страна на буржоазните противници и дума не можеше да става. Затова пък самите червени се усъвършенстваха в такива опити по отношение

на противниците си. Те достигнаха до това отношение като виртуозност, че по едно време в цяла редица области в Германия всеки опит да се свика немарксистическо събрание вече се разглеждаше като провокация спрямо работниците. Особено се развихряха главатарите на червените, ако подозираха, че на някое събрание ще заговорят за техните собствени грехове и ще разобличат собствената им низост и лъжа. Щом само господа главатарите научеха, че се предполага свикване на такова враждебно на тях събрание, целият червен печат надигаше неистов вой. След това тези принципни противници на закона начаса тичаха към първия попаднал им полицай и нахално заявяваха, че е по-добре полицията само да не допусне тази „провокация на работниците“, иначе, значи, ще стане по-лошо. С всеки чиновник те говореха в съответен стил, имайки предвид колко голямо магаре е този чиновник. Но ако по изключение се натъкнаха на действително честен немски администратор, а не на жалък парцал, и ако този администратор не се поддадеше на шантажа им, тогава господа червените пак прибягваха до своето изпитано средство: заявяваха, че работниците няма да търпят „провокация на пролетариите“ и приканваха своите привърженици в еди-колко си часа да се явят на събранието на противниците си и „посредством мускулестата ръка на работника да сложат край на този нечуван позор.“

Трябваше да се види в какъв смут изпадаха страхливите ръководители на буржоазните събрания, когато там се появяваха господа червените. Най-често само заплахата на червените беше достатъчна, организаторите на събранието да се откажат от самото събрание. Но ако събранието не се отменеше, то от страхливост го откриваха поне с час по-късно — вместо в 8 часа, в 9 часа вечерта. В продължение на този час бъдещият председател встъпваше в честни преговори с явилите се противници; мазнейки се пред тях, той правеше трийсет и три комплимент на „господата от опозицията“, разпростираше се на тема колко всички уредници на събранието са радостни и щастливи, че опозицията е дошла на събранието /чиста лъжа!/ тъй като, значи, са сигурни, че след обмяна на мнения /а свобода на дискусията той по този начин вече предварително гарантираше на противниците/, може би ще се намери обща почва и във всеки случай зрителна точка, значи, да се сблизат и т.н. При това

храбрият председател, разбира се, не преставахе да се кълне, че в задачите на уредниците на събранието, боже, опази, съвсем не влиза да преубеди хората от другата партия. Не, нека всеки свободно си остава на своето мнение и да предостави свобода на мненията и на другите. Всичко, за което председателят моли „господата от опозицията“, е да не прекъсват докладчика: при това и докладчикът, значи, ще бъде съвсем кратък, а след него веднага ще започнат разискванията. Нима уважаемите граждани искат и това наше събрание да представлява картина на братоубийствена война в лагера на немския народ!

В този дух унижено каканижеше бъдещият председател на събранието.

Бррр...

Господа другарите отляво, разбира се, твърде малко се трогваха от такива увещания. Щом докладчикът започнеше речта си, веднага го обсипваха с бесни ругатни. В края на краищата, докладчикът трябваше да си събира хартишките и да свършва. При това често се получаваше впечатление, че самият докладчик облекчено въздъхваше, доволен, че мъченията му бързо са се свършили. Под неистовите вопли на червените тези буржоазни тореадори напускаха арената на събранието, а още по-често просто излитаха от събранието със счупена глава.

Ето защо на господа марксистите им се видя нещо съвсем ново това, с което им се наложи да се срещнат на нашите националсоциалистически събрания. Отначало те идваха в помещенията на нашите събрания с пълна сигурност, че и тук като на шега ще успеят с обичайната си игра. „Днес свършваме с тези господа“ — така се фукаха един на друг при влизането на нашите събрания. И колко учудени оставаха тези господа, още преди да успеят да направят втори цвишенруф, вече изхвърчаваха от залата на събранието като перца и сами не разбираха как са се намерили зад вратата на залата.

Първо, председателят на събранието у нас се държеше по съвсем друг начин. Никога нашият председател не се унижаваше да моли противниците да ни оставят свободно да говорим. Второ, нашият председател в никакъв случай не обещавахе предварително безгранична свобода на дискусиите на нашето събрание, а само заявяваше, че стопани на събранието сме ние, че затова всички права на събранието са наши и че всеки, който посмее да направи макар само

един цвишенруф, веднага ще бъде безжалостно изхвърлен от залата. По-нататък нашият председател смяташе за необходимо веднага да заяви, че не поемаме никаква отговорност за съдбата, която може да постигна скандалистите. Ако остане време и ако смятаме за полезно, ще открием известна дискусия, ако не, няма да открием. След това председателят, без повече да се обяснява, обявяваше събранието за открито, а нашият докладчик начаса пристъпваше към доклада.

Вече само това предизвикваше изумлението на противниците.

Но по-нататък на наше разположение бяха още, макар и малобройни, но превъзходно организирани отряди, имащи за задача да охраняват реда на събранието. Буржоазните партии обикновено вербуваха разпоредители на събранието от числото на старите почтени хора, на които право на уважение и авторитет даваше тяхната преклонна възраст. Но тъй като насъскваната от марксистите тълпа плюеше на преклонната им възраст, полза от тези разпоредители на буржоазните събрания нямаше никаква.

Аз в самото начало прокарах мисълта, че отрядите на нашите разпоредители на събранията трябва принципно да се състоят само от младежи. Нашите отряди се състояха отчасти от мои близки приятели от фронта и от военната служба изобщо, отчасти от млади партийни другари, неотдавна встъпили в нашето движение. Аз възпитавах у тези другари мисълта, че терорът може да се сломи само с терор, че успех на нашата земя е съден само на онези, които имат достатъчно решителност и мъжество, че ние водим борба за такава велика идея, за която не е грешно да отдадеш последната си капка кръв. Тази младеж беше възпитана от нас с идеята, че ако се наложи работата да се решава със сила, най-добрата тактика ще бъде винаги настъплението. Ето защо в скоро време всички научиха истината, че нашите отряди — това не са членове на дискуссионен клуб, а хора, проникнати от войнски дух и винаги готови да се борят не на живот, а на смърт.

Как страстно жадуваше тази прекрасна младеж именно боен лозунг!

Как това фронтово поколение презираше, как мразеше буржоазната слабохарактерност и страхливост!

Тази превъзходна младеж сега се убеди с очите си, че ноемврийската революция е била резултат само на слабостта и страхливостта на буржоазните ръководители. Физическата сила, за да

защити интересите на немския народ, би стигнала и през ноември 1918 г. за това не стигна само издръжливост и ум на ръководителите. Как радостно сияеха понякога очите на тези млади другари, когато им разяснявах всичко това и отново и отново им доказвах, че най-мъдрите идеи до нищо няма да доведат, ако не ни стигне физическата сила да ги защитим, че милосърдната богиня на мира слиза само при силния и че действително траен мир могат да завоюват само онези, които се опират на реални сила. Едва сега тази младеж действително разбра идеята за всеобщата воинска повинност в нейното истинско велико значение. Сега тя се убеди колко мъртвешко е било тълкуването, което давах на тази идея старите чиновнически души. Сега моята младеж разбра, че смисълът на тази идея е в истински героичната борба за съществуването на своя народ, а не борбата за мъртвия авторитет на една мъртва държава.

И така превъзходно изпълняваше задачата си тази наша прекрасна младеж!

Върху всеки нарушител на реда на нашите събрания нашите отряди налитаха като ято хищни птици. Те абсолютно не се съобразяваха с количеството на противника. Нека враговете в залата да бяха десет пъти повече, нека ги раняваха, нека ги убиваха — все едно, всеки от тези млади хора знаеше, че изпълнява велика свещена мисия, че върху него лежи делото за защита на нашето велико движение. Вече към края на лятото на 1920 г. организацията на тези наши отряди прие определени форми. През пролетта на 1921 г. започнахме да формираме от тях стотни, които на свой ред се подразделяха на по-малки единици.

Това стана абсолютно необходимо, тъй като своевременно нашите събрания започнаха все повече и повече да се разрастват. Все по-често и по-често ни се налагаше да прибегваме до най-големите зали в Мюнхен. В продължение на есента и зимата на 1920–1921 г. в най-големите помещения в Мюнхен навсякъде се събираше именно нашата аудитория. Масовите събрания, устройвани от германската националсоциалистическа работническа партия, през цялото време бяха толкова препълнени, че всеки път полицията затваряше вратите и обясняваше, че залата повече не може да побере нито един човек.

Когато се организираха нашите отряди, пред нас възникна още един нов, важен въпрос. Досега няхаме нито своя партийна значка, нито свое партийно знаме. Това стана ведно с движението. Без тези

символи ние не можехме повече да минем нито сега, нито, още повече, в бъдеще. На партийните другари им трябваше значка, по която те външно биха могли да се разпознават един друг. Е, а за в бъдеще не биха могли, разбира се, да минат без известен символ, който при това трябваше да противопоставим на символа на червения интернационал.

Още от детските си години знаех какво велико психологическо значение имат подобни символи и как действат те най-вече на чувството. След края на войната веднъж ми се случи да наблюдавам масова марксистка демонстрация пред кралския дворец в Люстгартен. В тази демонстрация участваха около 120 хиляди души. Море от червени знамена, червени превръзки и червени цветя — всичко това създаваше неотразимо външно впечатление. Аз лично можах да се убедя тук, че това вълшебно зрелище неизбежно прави гигантско впечатление на обикновения човек от народа.

Буржоазните партии, които не притежават свой особен мироглед, поради това не се нуждаеха досега и от свое собствено партийно знаме. Буржоазните „патриоти“ се задоволяваха с официалния държавен флаг. Това би било естествено, ако буржоазията сама беше създавала своя държава, а следователно и съответните нейни символи.

Но не беше така.

Империята бе създадена без каквото и да било съдействие от страна на германската буржоазия, а имперският флаг се бе родил на бойните полета. Но именно затова официалният имперски флаг представляваше само държавно знаме и не служеше за изразяване на някакъв особен мироглед.

Само още в немска Австрия буржоазията имаше нещо като свое собствено знаме. Част от немско-австрийското национално настроено бюргерство си бе присвоило знамето от 1848 г. Този черно-червен-златен флаг тогава стана официален символ на частта австрийски немци. Зад това знаме също не стоеше особен мироглед. Но от държавна гледна този символ въпреки всичко представляваше нещо революционно. Най-непримиримите врагове на този черно-червен-златен флаг тогава бяха — да те го забравяме — социалдемократите, християнсоциалната партия и всички видове клерикали. Тези партии се подиграваха тогава над черно-червено-златното знаме, хвърляха по него кал, псуваха го точно така, както направиха това през 1918 г. спрямо черно-бяло-червеното знаме. Черно-червено-златните цветове,

от които се ползваха немските партии от стара Австрия, са били на времето си цветова на 1848 г., т.е. цветове от доста фантастична епоха. В Австрия зад тези знамена вървеше част от честните немски патриоти. Но зад кулисите на движението още тогава предпазливо се криеха евреи. А ето, след като се извърши най-подлата измяна на отечеството, след като по най-безсрамен начин продадоха немския народ, на марксистите и на центристките партии черво-червените-златни знамена внезапно толкова им омиляха, че сега гледат на тях като на своя светиня.

И ето как се случи, че до 1920 г. на червеното знаме на марксистите, всъщност, не противостоеше никакъв друг флаг, който да бъде символ на друг, направо противоположен на марксизма мироглед. Най-добрата част от немските буржоазни партии, наистина, не поиска да застане под черно-червения-златен флаг, станал сега флаг на враговете. Но, от друга страна, тя не съумя и да издигне своя самостоятелна програма. В най-добрия случай тя издигаше само идеята за простото възстановяване на старата империя.

Благодарение на последното обстоятелство черно-бяло-червеният флаг пак се възроди и стана официално знаме на нашите така наречени „национални“ буржоазни партии.

На нас ни беше ясно, че това знаме, което беше победено и разкъсано от марксистите в много унизителна обстановка за нашето национално достойнство, никак не е подходящо да стане символ на нова епоха, когато главна наша задача става борбата против същия този марксизъм. Разбира се, тези цветове са много скъпи и свещени за нас. Това чудесно съчетание от багри не може да не радва очите на всеки честен немец, който се бори под това знаме и принася за него най-големи жертви. Но символ на нова епоха, знаме на предстоящата сегашна борба, тези цветове все пак не могат да станат.

За разлика от всички буржоазни политици аз бях на мнение, че за немската нация е истинско щастие обстоятелството, че загубихме официалното знаме на старата империя. Нека съвременната подла република да върши подлостите си под свое собствено знаме. Ние трябва само да сме благодарни на съдбата за това, че избави старото славно знаме на старата германска империя от участието на позорно проституиране в съвременната република. Нека днешните държави,

търгуващи със съдбините на своите граждани, да не смеят да очернят нашето старо героично черно-бяло-червено знаме.

Докато съществува режимът на ноемврийския позор, по-добре той да се ползва от свои собствени емблеми и да не смее да позори знамето на героичното минало. Време е нашите буржоазни политици да разберат, че онзи, който предлага днешният режим да си присвои черно-бяло-червения флаг, окражда нашето минало. Това знаме съответстваше на старата империя, а сегашната република, слава богу, е избрала онези цветове, които подхождат за нея.

Ето защо ние, националсоциалистите, не можехме да направим свое старото официално знаме на старата империя. Нашата задача е да създадем нова държава, а не просто да пробудим от мъртъв сън стария режим, погинал в резултат на собствените му слабост и грешки.

Ето защо нашето движение, открило в името на това кампания срещу марксизма, трябва да има свое собствено ново знаме, което да е символ на бъдещата нова държава.

Въпросът за това как трябва да изглежда нашето ново знаме, по онова време силно ни интересуваше. От всички страни получавахме всевъзможни проекти. Желанията на авторите на тези проекти бяха, разбира се, много добри, но сполучливи проекти нямаше. Новият флаг трябваше да изразява централните идеи на нашето движение. Но същевременно външната му форма непременно трябваше да бъде много изразителна, притегателна, действаща на масите. На когото му се е случвало много пъти да се докосва до масата, той ще разбере, че и дреболиите имат в това отношение голямо значение. Сполучливата партийна значка може да послужи като пръв тласък, който да пробуди интереса към едно ново движение у стотици хиляди хора.

От различни страни ни предлагаха белия цвят. Това беше неприемливо за нас, тъй като ние в никаква степен не искахме да отъждествяваме нашето движение със старата империя, или по-точно с онези страхливи партии, които виждат своята единствена политическа цел във възстановяването на стария режим. При това белият цвят изобщо не е цвят, който да увеличи масата. Той подхожда за добродетелни стари моми и за всевъзможни постни съюзи, но не за велико революционно движение на нашето време, което си поставя за цел да извърши най-великия преврат.

Други ни предлагаха черния цвят. Черните краски добре символизируют съвременното положение на нещата, но затова пък те съвсем не изразяват вътрешните тенденции, заложи в нашето движение. После черният цвят също не увеличи масите.

Бяло-сините цветове сами по себе си от естетическа гледна точка никак не са лоши, но ги изключихме, защото тези цветове са официален символ на една от отделните германски държави, при това не ползваща се с особена популярност предвид на практикуларските тенденции. Пък и това съчетание на цветове не даваше що-годе ясна представа за целите на нашето движение.

За черно-червено-златното знаме и дума не можеше да става. Черно-бяло-червените цветове бяха неприемливи по съображения, посочени по-рано, поне в техния предишен вид. Това съчетание на краски безусловно е по-добро от всички останали. То е най-могъщият акорд от багри, който въобще е възможен. Аз лично през цялото време бях за това тъй или иначе да запазим старите цветове, тъй като те бяха за мен като за войник не само светины, но и ми изглеждаха от естетическа гледна точка най-художествени. Независимо от това бях принуден да отклоня безкрайните проекти, изпращани ми от всички краища от млади привърженици на движението, доколкото всички тези проекти се свеждаха само до една тема: вземаха старите цветове и на този фон в различни варианти рисуваха мотикообразен кръст. Като вожд аз не исках от самото начало да публикувам собствения си проект, тъй като допусках, че някой друг ще предложи също толкова добър, а може би и по-добър проект от моя. И действително един зъболекар от Шариберг предложи съвсем не лош проект, близък до моя. Неговият проект имаше само този единствен недостатък, че кръстът върху белия кръг имаше излишна чупка. След редица опити и преправяния сам съставих окончателния проект: основният фон на знамето червен, вътре бял кръг, а в центъра на кръга — черен мотикообразен кръст. След дълги преправяния намерих най-после необходимото съотношение между големината на знамето и големината на белия кръг, а също се спрях окончателно на големината и формата на кръста.

Тъкмо това знаме стана наше знаме. Бе приета същата форма и за превръзките: червена превръзка, отвътре бял кръг, а в центъра на кръга черен кръст.

След това беше избрана също такава партийна значка: бял кръг на червен фон, а в кръга черен кръст. Един мюнхенски златар по фамилия Фюс представи първия проект, който после влезе в употреба.

През късното лято на 1920 г. нашият партиен флаг за пръв път видя бял свят. Той превъзходно подходеше на нашето младо движение. Беше нов и млад като самото наше националсоциалистическо движение. Новото, невиджано до тогава знаме имаше могъщо агитационно влияние.

Това беше действително достоен символ! Пред нас е не само съчетание от всички багри, които така горещо обичахме на времето. Пред нас е също ярко олицетворение на идеалите и стремежите на нашето ново движение. Червеният цвят олицетворява социалните идеи, заложи в нашето движение. Белият цвят — идеята за национализма. Мотикообразният кръст — мисията на борбата за победа на арийците и заедно с това за победа на творческия труд, който от памтивека е бил антисемитски и антисемитски ще остане.

След две години, когато нашите дружини се разраснаха и обхванаха вече много хиляди щурмоваци, възникна необходимостта да изработим за тази млада организация още един символ на победата: специален щандарт. Проекта за щандарта също изработих сам, а после го предадох на един златар — Хар — за изпълнение. Оттогава щандартът също спада към победоносните символи на нашето движение.

Нашите събрания през 1920 г. все повече зачестиха. В края на краищата, ние започнахме да уреждаме по две събрания на седмица. Пред плакатите ни винаги се тълпяха множество хора. Най-големите зали в Мюнхен винаги бяха препълнени. Десетки хиляди, излъгани от марксистите, работници преминаваха на наша страна и по този начин бяха върнати в лоното на борците за нова бъдеща свободна държава. Сега в Мюнхен ни познаваше вече широка публика. За нас заговориха. Думата „националсоциалист“ беше на устата на всички и всички вече разбираха, че тази дума означава определена програма. Системно растеше броят на нашите привърженици и се увеличаваше броят на членовете на организацията. През зимата на 1920/21 г. ние се изявявахме вече в Мюнхен като силна партия.

Освен марксистките партии и нас в Мюнхен нямаше тогава никаква друга партия с такова масово влияние. Във всеки случай

нямаше друга национална партия с такова масово влияние. Петхилядната аудитория на зала „Киндл“ неведнъж се изпълваше от нашите слушатели така, че игла нямаше къде да падне. В Мюнхен оставаше само едно голямо помещение, в което още не се решавахме да устройваме свои събрания: циркът Кроне.

В края на януари 1921 г Германия пак преживяваше особено тежки времена. Парижкото съглашение, което задължаваше Германия да заплати безумната сума от 100 милиарда златни марки влизаше в сила и започваше да притиска народа по най-безпощаден начин.

В Мюнхен отдавна съществуваше блок на така наречените патриотични съюзи. И ето този блок проектираше сега да уреди голямо протестно събрание по този повод.

Времето беше горещо, не можеше да се чака. Аз лично много нервничех, тъй като приетото решение за голямо протестно събрание все се отлагаше и отлагаше. Отначало бе замислена манифестация на Кралския площад. След това този план беше изрязан от опасението, че червените ще разгонят манифестацията. След това бе издигнат проект за манифестация по Алеята на пълководците. Но и този проект отиде в архива и, в кая на краищата, се спряха на проект за общо събрание в същото помещение „Киндл“. Нищо не ставаше. Тъй наречените големи партии изобщо не обръщаха внимание на това събрание, а блокът на патриотичните съюзи все не се решаваше точно до определи ден за предполагаемата манифестация.

Във вторник на 1 февруари 1921 г. започнах да настоявам най-после да бъде взето решение. Обещаха ми, че в сряда решението ще бъде взето. Дойде сряда и аз поисках окончателен отговор. Но пак не получих ясен отговор. Беше ми заявено, че блокът „разчита“ през следващата седмица в сряда непременно да организира тази манифестация.

Това беше вече прекалено. Търпението ми се изчерпа и аз реших да организирам протестно събрание на свой собствен риск. Същата сряда след обед в продължение на 10 минути продиктувах на машинописката една листовка и поръчах да се наеме помещението на цирка Кроне за следващия ден, в четвъртък 3 февруари.

По онова време това беше много рисковано предприятие. Не се знаеше, ще успеем ли да съберем аудитория, която би могла да запълни

това колосално помещение. Но освен това съществуваше и огромната опасност, че ще дойдат червените и ще провалят събранието.

Нашите дружини бяха още твърде слаби за такова колосално помещение. Конкретен план за действие при евентуални опити за проваляне на събранието също още няхах. Тогава още ми се струваше, че да се провали събрание в такова грамадно помещение е много по-лесно, отколкото в малка зала. Но опитът показва, че в това отношение съм бил абсолютно неправ. Тъкмо наопаки — в това грамадно помещение е много по-лесно да се справиш с нарушителите на реда, отколкото в препълнена малка зала.

Ясно беше само едно: ако ни сполети неуспех, можем да бъдем отхвърлени назад за дълго. Ако червените един път успеяха да разгонят наше събрание, това с един удар би ни лишило от ореол, би вдъхнало на противника сили да повтаря такива опити на всяко наше следваше събрание. Това би довело до саботаж на всички наши по-късни събрания и биха минали, може би, няколко месеца, преди да успеем да се съвземем от удара.

На решението беше взето. Оставаше да се действа. За разпространението на нашата листовка и плакати имаха на разположение само един ден, а именно четвъртък. Още от сутринта за наше огорчение заваля дъжд. Имаше всички основания да се опасяваме, че мнозина ще предпочетат да си останат вкъщи, отколкото в дъжд и по снега да ходят на събрание, където при това е възможно кръвопролитие сбиване.

В четвъртък сутринта започнах съвсем сериозно да се опасявам, ще съумеем ли да съберем достатъчно голяма аудитория, за да запълним това гигантско помещение. Ако не ни се удадеше, цялата вина щеше да бъде моя и положението ми пред блока нямаше да е за завиждане. Реших веднага да пусна още две листовки. Незабавно продиктувах текста, дадох да напечатат листовките и пристъпих към разпространението им. Листовките, естествено, съдържаха покана за събранието. След това наех два камиона, драпирах ги с червен плат, сложих в тях няколко партийни знамена и качих на всеки от камионите по 15–20 другари. Те получиха заповед да обиколят всички улици на града, на разхвърлят навсякъде листовки и, въобще, да водят пропаганда в полза на нашето събрание. Това беше първият случай, когато по улиците на Мюнхен се появиха камиони със знамена,

принадлежащи на немарксистка партия. Буржоазното население на града следеше с отворена уста движението на камионите с нашите знамена. В работническите квартали по адрес на нашите камиони се разнасяха проклетия, работниците размахваха юмруци и псуваха по повод на най-новата „провокация срещу пролетариите“. Нали досега никой не беше се съмнявал, че големи събрания имат право да свикват само марксистите и да се движат със свои знамена върху камиони имат право също само те.

Към седем часа вечерта помещението на цирка още не беше пълно. Всеки десет минути ми съобщаваха по телефона какво е положението. Самият аз бях крайно изнервен. Когато уреждахме събрания в други помещения, то към седем или седем и четвърт залата обикновено биваше пълна. Но скоро положението започна да се изяснява: аз просто не бях взел предвид гигантските размери на помещението на цирка. В предишните зали на нашите събрания хиляда души представляваха вече значима величина. В помещението на цирка Кроне такова количество хора беше съвсем незабележимо. В осем без четвърт ми съобщиха, че четири пети от помещението са вече заети и че големи маси народ се тълпят още пред билетните каси. Тогава тръгнах към цирка.

Стигнах до помещението на цирка в осем без две минути. Пред цирка все още се тълпеше грамадна маса хора. Отчасти това бяха просто любопитни, но отчасти и противници на ония, които предпочитаха да изчакват събитията на улицата.

Когато влязох в залата, видях пред себе си гигантска маса от хора и сърцето ми заби със същата радост, както преди година по време на първото ни голямо събрание в голямата зала на мюнхенската Придворна пивница. Колко е голям успехът, разбрах едва тогава, когато, след като се промъквах през човешката стена, се качих на трибуната и можах по-добре да огледам аудиторията. Залата ми се стори подобна на гигантска раковина, препълнена с хиляди и хиляди хора. Арената на цирка също беше цялата заета от посетители. Продадени бяха повече от 5600 билета. А ако прибавим към тях известно количество безработни, бедни студенти и собствената охрана, то аудиторията не беше никак по-малка от шест и половина хиляди души.

Моят доклад беше озаглавен: „Гибел или светло бъдеще“. Когато погледнах аудиторията, сърцето ми заби уверено: не гибел, а именно светло бъдеще.!

Започнах доклада си и говорих около два часа и половина. Вече след половин час интуицията ми подсказа, че това събрание ще се превърне в огромен наш успех. Почувствах, че речта ми достигало сърцето на всеки от слушателите. Вече след първия час започнаха да ме прекъсват все повече и повече бурни аплодисменти. След два часа в залата настъпи онази напрегната и тържествена тишина, която покъсно неведнъж съм преживявал в същото помещение и която е незабравима за всички участници в тези наши събрания. Затаила дъх, гигантската тълпа ловеше всеки звук. А когато произнесох последната дума от своята реч, тълпата изпадна в буен възторг, цялата се надигна от мястото си и от всички гърди се изтръгна мощното пеене на „Дойчланд юбер алес“.

Самият аз се намирах под огромното впечатление от станалото. Като омагьосан продължавах да стоя на трибуната и да наблюдавам как гигантският човешки поток в продължение на цели двайсет минути се изливаше през централните врати навън. Когато народът се разотиде, аз, преливащ от щастие, бавно се отправих към къщи.

От това събрание в цирка Кроне бяха направени снимки. Тези фотографии по-добре от каквито и да било думи показват величието на събранието. Някои буржоазни вестници напечатаха снимки и малки бележки, в които се казваше, че това е била „национална“ манифестация, но както обикновено се премълчаваха имената на уредниците.

Това събрание за пръв път издигна нашата партия над нивото на обикновените шаблонни партии. Сега никой вече не можеше да заобиколи нашето движение. За да подчертая, че пред нас не е просто мимолетен успех, случаен епизод, аз веднага взех мерки през следващата седмица да бъде свикано също такава събрание в същото помещение. Успехът беше същият. Гигантското помещение беше пак препълнено дотолкова, че аз веднага реших през следващата седмица да уредим трето събрание. Това трето събрание беше също така препълнено и мина със същия поход.

Така започна за нас 1921 г. в Мюнхен. Сега преминах към уреждането на две, а понякога и на три масови събрания на седмица.

Сега нашите събрания постоянно ставаха именно в цирка и всички вечери имаха еднакъв успех.

В резултат на това броят на привържениците ни бързо нарасна; силно се увеличи също броят на членовете на партията.

Такива успехи не можеха, разбира се, да оставят равнодушни и нашите противници. Ние вече казахме, че противниците прибегваха ту към премълчаване на нашето движение, ту към терор. Сега те се убедиха, че нито едното, нито другото помага. След известни колебания противниците отново взеха решение да прибегнат до терор, но да го направят с такава сила, че задълго да ни отучат да устройваме събрания.

Като външен повод те избраха едно много тайнствено покушение срещу техния депутат Ергарт Ауер. Този Ергарт уж някой през нощта го бил нападнал с револвер. Наистина, той не беше ранен и изобщо не се знае дали е стреляно по него, но версията беше пусната в смисъл, че е имало покушение. Разбира се, изумителното присъствие на духа и необичайното мъжество на социалдемократическия вожд не само попречили да се извърши престъпното покушение, но и накарали да избягат тайнствените престъпници. Престъпниците избягали толкова бързо, че полицията така и не успяла дори да попадне по следите им. Но именно този повод беше се сторил на червените подходящ, за да започнат отново безмерно гонение на нашето движение и пак да започнат да се хвалят как безпощадно ще се разправят с нас. Сега — заплашваше ни местният с.д. вестник — са взети вече напълно достатъчни мерки, за да ни смажат веднъж за винаги. Мускулестата ръка на работниците, значи, ще сложи край на всички наши кресливи успехи. След няколко дни червените определяха и срока на нападението. С тази цел те се спряха на събрание, в което трябваше да говоря лично. Ставаше дума за събранията в голямата зала на Придворната пивница.

На 4 ноември 1921 г. между 6 и 7 часа след обед аз получих точно известие, че е решено на всяка цена да се провали нашето събрание и че с тази цел от много червени предприятия са изпратени специално големи маси работници.

Само поради нещастно стечение на обстоятелствата ние не получихме това съобщение много по-рано. Работата е там, че тъкмо този ден сменяхме помещението на своята партийна организация и се

местехме в ново. Но в новото помещение продължаваха да работят и ние не можахме веднага да се настаним там. В старото помещение телефонът вече беше махнат, а новото не бяхме смогнали още да го пренесем. Няколко пъти през деня се опитвали да ни се обадят, за да ни съобщят за готвещия се скандал, но вследствие на посочените обстоятелства не бяха могли да се свържат.

Тъй като не знаехме за готвещите се събития, се случи така, че на събранието присъстваше много слаба дружина. Нямаше дори цяла стотна. Присъстващият отряд наброяваше всичко 46 души. Нашият осведомителен апарат по онова време беше още лошо организиран и при тогавашната служба за свързка ние за някакъв си час не бяхме в състояние да мобилизираме достатъчно подкрепление. При това в миналото не веднъж беше имало лъжливи тревоги и получените сведения не се оправдаваха. Не напразно една стара пословица казва, че предварително насрочените революции никога не стават. Това правило беше се потвърдило и в опита на нашите събратя.

В резултат на всички тия обстоятелства ние не можахме да вземем всички ония мерки, които биха били взети, ако навреме знаехме какво се готви.

Даденото помещение при това ни изглеждаше по-неудобно за упражнението на червените. Обикновено повече се страхувахме за цирка, изобщо, за събранията, които ставаха в по-големи помещения. Но този ден получихме урок, който ни убеди в обратното. Всички тези проблеми впоследствие изучихме най-подробно, може да се каже научно. Резултатите, до които стегнахме, бяха крайно поучителни и свършиха голяма работа на нашите щурмови отряди за в бъдеще.

Когато в девет без четвърт влязох в малката зала, долепена до главното помещение, където щеше да става събранието, нямаше вече никакво съмнение, че червените действително са подготвили провокация. Главната зала беше вече препълнена и полицията повече никого не пускаше. Противниците бяха дошли много рано и бяха заели много места в залата. Докато повечето от нашите привърженици вече не можеха да проникнат в помещението на събранието. Нашият малък отряд от щурмоваци ме чакаше в малката зала, долепена до голямото помещение. Заповядах да затворят вратите към главното помещение и реших първо да поговоря с моите щурмоваци. Без излишни думи обясних на своите юнаци, че днес вероятно за първи път ще им се

удаде случай да покажат в действителност колко са предани на нашето движение. Заявих им никой от тях да не смее да напуска събранието — освен ако не го изнесат мъртъв. Казах им, че и самият аз, каквото и да става, ще остана в залата на събранието и се надявам никой от тях да не ме изостави. Ако забележа, че някой от тях се изплаши, лично ще му скъсам превръзката и ще му отнема партийната значка. След това аз заповядах още при първите опити да се внесе безпорядък в събранието да настъпват моментално, помнейки, че настъплението е най-добрата защита.

Момчетата ми отвърнаха с трикратно „ура“. Гласовете им бяха развълнувани.

След това се озовах в голямата зала. Сега можех със собствените си очи да се убедя в това каква ситуация се беше създала. Противниците седяха на гъсти редове и се опитваха да ме пронижат с погледите си. Мнозина от тях ме гледаха с нескривана омраза, а други започнаха да отправят съвсем недвусмислени забележки от местата си. Днес ни е „дошъл краят“, днес „веднъж завинаги“ ще ни затворят устата; мнозина намекваха, че направо ще ни „изкормят“ и т.н. в същия дух. Тези господа бяха прекалено уверени в своя превес и се държаха по съответния начин.

Независимо от това събранието беше открито и аз пристъпих към доклада. Моята маса в това помещение обикновено се слагаше в средата на залата покрай голямата ѝ стена. По такъв начин обикновено се намирах в самия център на аудиторията. С това може би се и обяснява обстоятелството, че в тази зала успях да създам по-приповдигнато настроение, отколкото в която и да било друга. Този път пред самия ми нос, особено вляво от мен седяха само противници. Това бяха физически силни хора, главно младежи от фабриките на Кустернам, Марфей и др. Те бяха гъсто насядали покрай цялата лява страна и редовете им достигаха чак до моята маса. Веднага забелязах, че те започнаха да събират около своите пейки голямо количество канчета от бира. Те поръчваха все нови и нови порции, а опразнените канчета слагаха под масата. Така натрупаха цяла батарея от канчета. Трудно можеше да се очаква, че при такива обстоятелства работата може да свърши що-годе благополучно.

Независимо от това вече бях успял да говоря около час и половина — въпреки всички цвищенруфи. Започваше да ми се струва,

че напълно сме овладели положението. Главатарите изпратени, за да организират този скандал, очевидно също започваха да мислят така. Виждаше се по това как ставаха все по неспокойни, излизаха нанякъде, след това отново се връщаха и все по-нервно шепнеха нещо на паството си.

Парирайки един от цвишенруфите, допуснах малка психологическа грешка и я почувствах веднага, след като думите излетяха от устата ми. Тъкмо това послужи за сигнал за началото на скандала.

Разнесоха се няколко гневни подвиквания и в този момент някакъв субект внезапно скочи на стола и закрещя „свобода“! по този сигнал печалните рицари на свободата пристъпиха към работа.

За няколко секунди цялата огромна зала се превърна в сбиване. Наоколо — диво ревяща тълпа, над чиито глави като снаряди летят безброй глинени канчета. Дюдюкане, викове и вопли, прашене на счупени столове, звън на пръскащи се на парчета канчета, с една дума ад!

Такъв беше този луд спектакъл.

Останах невъзмутим на мястото си и можах оттам да наблюдавам как превъзходно изпълняваха задълженията си моите юнаци.

Бих искал да погледнем в аналогична обстановка всяко буржоазно събрание!

Скандалистите още не бяха сварили да влязат в ролите си, когато моите щурмоваци /така им беше съдено да се наричат от този ден/ вече преминаха в настъпление. Като глутница разярени вълци се устремиха към тях моите щурмоваци, групирайки се в малки групички от по 8–10 души. Моите юнаци започнаха незабавно да изхвърлят скандалистите от залата. Вече след пет минути от всички мои юнаци шуртеше кръв. Мнозина от тази дружина тогава за пръв път опознах, както трябва. Начело беше моят храбър Морис. След това тук за пръв път познах Хес, който е мой личен секретар и много, много други. Дори онези от тях, които бяха тежко ранени, продължаваха да се бият, докато все още можеха да се държат на краката си. Целият този ад продължи почти 20 минути. След това обаче противниците, които бяха не по-малко от 700–800 души, бяха изхвърлени от залата и летяха стремглаво по съдбата. Само в левия ъгъл на залата още се държеше голяма група противници, оказвайки ожесточена съпротива. В това време до

входната врата по посока към трибуната се разнесоха два револверни изстрела, след което започна бясна стрелба. Сърцето ми на стар войник изпита истинско удоволствие. Обстановката започваше да напомня истинска престрелка на фронта.

Кой именно стреляше, вече не можеше да се разбере. Ясно беше само, че от този момент яростта на моите, обливащи се в кръв момчета, се усили. В края на краищата те успяха да се справят с последната група противници и напълно да очистят залата.

От момента на започването на бойните действия бяха минали около 25 минути. Сега залата изглеждаше така, сякаш в нея току-що се е пръснал снаряд. На много от моите привърженици трябваше да се направят превръзки на самото място, други трябваше да бъдат откарани в болница. Но господари на положението останахме ние. Председателстващият това събрание Херман Есер стана и невъзмутимо каза: „Събранието продължава. Има думата докладчикът.“ И аз продължих.

Когато вече бяхме закрили събранието, внезапно дотича полицейски чиновник и диво размахвайки раци, закрещя: „Разпускам събранието.“

При вида на този закъснял блюстител на реда ние неволно се разсмяхме. Такива са всички тези герои! Колкото по-малък е мащабът на тези господа, толкова повече важничат и се надигат на кокили.

На много важни неща се научихме в хода на това събрание. Противниците обаче също получиха уроци, които не забравиха скоро.

Чак до есента на 1923 г. местният с.-д. Вестник („Мюнхенска поща“) не се решаваше повече да ни заплашва с „мускулестата ръка на работника“.

ГЛАВА VIII

СИЛНИТЕ СА СИЛНИ СЪС СВОЯТА САМОСТОЯТЕЛНОСТ

По-горе споменах за блока на немските патриотични сили. Тук искам накратко да се спра на проблема за такива блокове изобщо.

Обикновено под блок се разбира съглашението на няколко съюза или организации, които, за да облекчат работата си, встъпват в известно сътрудничество, създават общи ръководни органи с по-голяма или по-малка компетентност и след това пристъпват към съвместни действия. Вече само от това е ясно, че трябва да става дума за съюзи или партии, чиито цели или пътища не трябва твърде да се отличават едни от други. Обикновено така се и смята. Средният еснаф, естествено много се радва, когато чува, че тези и тези организации най-после са образували блок, преместили са на заден план „всичко онова, което ги разединява“ и са сложили на преден план „това, което ги обединява“. При това обикновено се предполага, че в резултат на такова обединение непременно се получава бог знае какво увеличаване на силите, че слабите, дотогава отделни групи, внезапно са израснали в огромна сила.

В по-голяма си част това е абсолютно невярно.

За да си изясним както трябва този проблем, според мен е необходимо преди всичко да си зададем въпроса: ако дадени групи и организации твърдят, че всички те преследват една и съща цел, то как, пита се, да си обясним самия факт на възникването на различните организации? Та логиката уж казва, че ако целта е съвсем еднаква, то няма разумни основания за възникването на няколко организации, преследващи една и съща цел.

Обикновено така се случва, че дадена определена цел отначало преследва само една организация. Един определен деятел, познал определена истина, я провъзгласява в определена среда, а след това създава движение, призвано да се бори за осъществяването на тази цел.

Така се създава съюз или партия, които в зависимост от своята програма или си поставят за задача премахването на определен съществуващ ред, или се стремят към създаване на нов ред в бъдеще. Щом едно движение е създадено, то вече практически само с това придобива право на приоритет. На пръв поглед всички, които се стремят към същата цел, би трябвало без много приказки чисто и просто да се присъединяват към вече съществуващото движение, стараяйки се да го подсилат и с това да приближат постигането на общата цел.

В действителност често не става така. И причините са две. Едната от тях заслужава да я наречем трагична; другата се крие в човешките слабости, в жалките черти на характера на някои хора.

Най-дълбока основа на тези две групи явления според мен са фактите, които сами по себе си могат да повишават силата на волята, енергията и интензивността на действията на хората, и с това могат да приближават разрешението на възникващите проблеми и в крайна сметка да съдействат за повишаването на човешката енергия.

Трагичната причина затова, че при разрешаване на определена задача работата не се изчерпва с една-единствена организация, ние виждаме в следното. Всяко действие от голям стил на нашата земя обикновено е израз на стремежи, отдавна вече живеещи в милиони сърца. Случва се дори и така, че някакъв страстен стремеж към разрешаване на определен проблем живее в сърцата на милиони хора в продължение на цели столетия. Хората все повече и повече чувстват необходимостта на едни или други несправедливости, а външният израз на тези стремежи все още се чака. Случва се и така, че народите, стенещи под игото на тези нещастия, в продължение на много дълъг срок не намират никакво героично разрешение на проблема. Такива народи ние наричаме импотентни. Ако даден народ има достатъчно жизнена сила и енергия, тогава в неговата среда непременно ще се намери белязан от божия пръст човек, който ще посочи правилния път към освобождение, към изпълнение на заветната мечта, към премахване на тежката мизерия, към успокояване на изстрадалата душа на милиони и милиони.

Затова е напълно в реда на нещата, че в делото за разрешаването на такива велики проблеми на епохата участват хиляди и хиляди хора, както е неизбежно и това, че твърде много смятат именно себе си

призвани да посочат пътя на хората. Самата съдба очевидно издига твърде много кандидатури, предоставяйки след това в свободна борба на силите да победи онзи, който е по-способен, по-силен. На последния животът връчва окончателно разрешение на съответния проблем на епохата.

Така е било трудно и в областта на религията. Хората са изпитвали глухо недоволство от дадено положение на нещата в продължение на дълги столетия. През цялото това време те страстно се стремили към обновление. Този напрегнат стремеж на хората към една цел неизбежно е издигал от тяхната среда десетки деятели, всеки от които се е чувствал призван да покаже път и да намери изход от религиозното недоволство. Много от тези хора са се смятали за пророци на ново учение и много от тях във всеки случай са ставали изтъкнати борци в тази област.

Разбира се, и тук по силата на естествения ред на нещата великата мисия, в края на краищата, се пада на по-силния. Но това, че най-силно е именно дадено единствено лице, на всички останали винаги отначало става ясно с големи усилия. Напротив, тези претенденти винаги отначало са склонни да мислят, че всички те имат еднакви права да станат главни изразители на дадена насока или настроение. Пък и околният свят отначало също с усилие се ориентира по въпроса кой от претендентите за ръководство е най-силен и кого поради тази причина трябва да следва докрай.

Именно така се случва, че в продължение на столетия, а често и в един и същи сравнително кратък период се появяваш деятели, които създават движение и набелязват цели повече или по-малко еднакви по същество или във всеки случай изглеждащи на широките народни маси повече или по-малко еднакви.

Стремежът на самия народ често е доста неопределен характер. Също толкова общи са по принцип и неговите убеждения. Народът рядко си дава пълна сметка за това какви са собствено неговите желания и какви са възможностите за въплъщаването им в живота.

Трагизмът на положението е там, че големите деятели често по различни пътища се стремят към една и съща цел, без изобщо да знаят един за друг, и затова всеки от тях напълно искрено вярва в своята собствена мисия и в това, че единствено той знае пътя, по който трябва да върви, без да обръща внимание на другите.

Трагично е или във всеки случай изглежда на пръв поглед обстоятелството, че редица движения, партии, религиозни групи, породени от духа на времето, работят съвсем независимо едни от други, макар целите им по принцип да са еднакви. Хората намират това за трагично, тъй като повечето от тях са сигурни, че при обединяване на всички тези групи в един лагер, основните цели биха били постигнати по-бързо и по-сигурно. В действителност това не е така. В действителност самата природа с нейната безпощадна логика предоставя на отделните групи и течения свобода да се съревновават и дава палмата на първенството на най-силните. В края на краищата победа постига онова движение, което е избрало най-верния, най-ясния и най-солидния път.

А как в действителност да се определи правилността или неправилността на един или друг път, ако не да се предостави решението на свободната борба на силите, ако не да се сложи кръст на отзивите на всезнайковците и доктринерите и ако не се разчита на това, че в края на краищата, най-силният ще постигне и най-сигурен успех.

Ако се окаже, че към една и съща цел, но по различни пътища вървят различни групи, то всяка от тези групи, научавайки да останалите, ще сметне за свой дълг внимателно да се вгледа в своите собствени пътища и да помисли за това, не може ли още повече да напегне енергията си, за да стигне по-скоро до желаната цел.

В резултат на това съревнование се получава само по-голяма закалка на отделните бойци. На човечеството не веднъж са принасяли огромна полза тъкмо онези движения и учения, които са съумели правилно да преценят опита от пораженията на предшествениците си.

По такъв начин разцеплението и раздробеността, които на пръв поглед ни правят трагично впечатление, в действителност често довеждат, в края на краищата, съвсем не до толкова лоши резултати.

Вземете, например, такъв проблем като обединяването на Германия. Доста разпространен е възгледът, че и двата пътя за обединяване и чрез Австрия, и чрез Прусия, и чрез посредничеството на Хабсбургите, и чрез посредничеството на Хохенцолерните са били, значи, еднакво добри и че е трябвало просто да се обединят всички сили и да се върви към общата цел. Е, а ние знаем, че ако тогава бяха се обединили всички сили, от това би имало полза само Австрия, а

тъкмо чрез Австрия никога не бихме получили единна германска империя.

Действителното единство на Германия възниква не от такова обединяване на силите, а от борбата — онази борба, в която милиони немци са виждали тогава ужасяващ символ на братоубийствена война, тъй като истинското единство на Германия се ражда дори не в боевете край Париж, както смятат мнозина по-късно, а се ражда в Кьонигрец.

Ние виждаме следователно, че и създаването на немската империя не е било резултат на просто обединяване и събиране на всички сили, а резултат от напълно съзнателна /а понякога и безсъзнателна/ борба за хегемония, от която борба Прусия, в края на краищата, излиза победителка. Който не ходи с наочници, който умее да вижда живота, какъвто е, той трябва да признае заедно с нас, че живият живот с неговата свободна борба на силите в края на краищата ни дава образци за много по-правилни решения, отколкото тъй нареченият здрав разум на човека. Кой наистина би повярвал преди 200 години, че именно хохенцолерновска Прусия, а не хабсбурговска Австрия ще стане творец и учител на новата германска империя. Е, а кой ще вземе сега да отрича, че съдбата е решила по-правилно? Кой в наши дни може дори да си представи единна германска империя под ръководството на една прогнила и разложена династия?

Естественото развитие на нещата, както виждаме, макар и след цели векове на борба, все пак, в края на краищата, е поставило необходимите хора на необходимото място. Така е било, така и ще бъде.

Така че няма защо да се оплакваме от това, че различни хора, стремейки се към една и съща цел, избират различни пътища към нея. Ходът на събитията вече сам се е погрижил за това победата да принадлежи на онези, които са по-силни, на онези, които са съумели да изберат по-правилните пътища към целта. Но освен посочената причина има още едно обстоятелство, което води до това, че в нашия живот често възникват паралелни движения, които на пръв поглед вървят към една и съща цел, но по различни пътища. Това второ обстоятелство вече съвсем не е трагично, а тъкмо наопаки. То се корени в онази завист, самолюбие, конкуренция и крадливи навици, които за жалост много често се срещат по света. Ние често виждаме у отделни субекти съчетание на всички тези недостойни качества.

Щом само се намери голям човек, който да разбере потребността на времето, да проумее мизерията на своя народ, правилно да установи причините за болестта и да започне сериозна борба, за да я излекува; щом като този деятел окончателно фиксира своята цел и избере съответния път към нея — начаса непременно се намират дребни хора и хорица, които започват внимателно и ревниво да следят всяка крачка на този деятел, стига да е успял да обърне върху себе си вниманието на цялото общество. Виждали ли сте как врабецът се преструва, че му е абсолютно все едно, а в действителност най-внимателно гледа и завижда на по-щастливия си другар, който е успял да сграбчи парченцето хляб? Точно така постъпват тези дребни хора и хорица! Щом само някой голям човек открие нови пътища, веднага се намират много желаещи, които сами не умеят да намерят нови пътища, но затова пък нямат нищо против да изчакат удобния момент, за да се опитат да докопат за себе си някои резултати от победата, която принадлежи на друг.

Щом се запознаят с новите цели на движението, измислени не от тях и не от тях формулирани, те начаса започват да мислят: а няма ли да успеем да си присвоим тази цел, ако тръгнем към нея по други, по-кратки пътища?

Когато целите на новото движение са вече формулирани, когато програмата на това движение е вече известна, тогава на сцената се появяват малки хора и хорица и започват да крещят, че те се стремят тъкмо към тези цели. Ще си речеш, ако те действително се стремят към същите цели, трябва честно да застанат в редовете на вече съществуващото движение и да признаят приоритета му. Но те няма да постъпят така за нищо на света. Как не! Те ще предпочетат да откраднат от другите програмата и да основат своя собствена нова партия. При това на такива хорица винаги им стига безсрамието да доказват наляво и надясно на всички желаещи, че именно те „отдавна вече“ са се стремили тъкмо към тези цели. Често тази шашма успява. Такива хора заслужават всеобщо презрение, а в действителност понякога се ползват дори с известна почит. Нима наистина не е безсрамие да представяш чуждата програма за своя, а после и да вървиш по някакви свои особени пътища към постигането на онези цели, които са откраднати от другите? А още по-голямо безсрамие са онези викове за ползата от единство, които най-често надават тъкмо

тези истински виновници за разцеплението и раздробяването на силите. Когато тези субекти се убедят, че окраденият от тях противник все пак има големи преимущества и неудържимо върви напред, тогава и хорица надават неистов вик за необходимостта от обединение на тези всички сили.

Горе-долу така възникна тъй нареченото „разцепление на патриотичните сили“.

Фактът, че през 1918–1919 г. в цялата страна успоредно възникваше цяла редица групи, партии и т.н., които се наричаха народнически, абсолютно не зависеше от волята на отделните инициатори, а произтичаше от естественото развитие на нещата. Вече през 1920 г. от средата на всички тези групи и партии постепенно изкрystalизира германската националсоциалистическа работническа партия, която излезе победителка. Честността и честотата на намеренията на повечето инициатори от успоредните групи и партии беше доказана с това, че тези добросъвестни хора скромно и без претенции се присъединиха към по-силното движение и без каквито и да било условия сами разпуснаха своите по-слаби групи и организации в полза на нашата единна партия.

Трябва особено да подчертая това относно главния представител на немската социалистическа партия в Нюрнберг, Юлиус Щрайхер. Крайните цели на германската националсоциалистическа партия от една страна и германската социалистическа партия от друга, бяха еднакви и заедно с това двете партии бяха образувани съвсем независимо една от друга. Главен вожд на германската социалистическа партия тогава беше, както вече казах, учителят Юлиус Щрайхер от Нюрнберг. Отначало той свято вярваше в бъдещето и в мисията на създаденото от него движение, но щом видя, че нашата германска националсоциалистическа работническа партия е по-силна и по-бързо расте, той разпусна своята собствена партия и покани всички свои привърженици да влязат в редовете на нашата партия и заедно с нас да се борят по-нататък за общите цели. Хората не вземат лесно такива решения. Толкова по-голяма признателност заслужава Щрайхер.

От този период на движението не са останали ни най-малки отломки. Хората действително искаха обединяване на силите и затова веднага намериха правилния път за такова обединение. Това, което

сега е прието да се нарича „разцепление на патриотичния лагер“, стана изключително в резултат на втория от горепосочените фактори: тъкмо в момента, когато германската националсоциалистическа работническа партия тръгна по пътя на несъмнените успехи, се намериха честолюбци, които сметнаха, че имат право да влязат в конкуренция с нея. По-рано те нямаха никакви свои собствени идеи и още повече никакви свои собствени цели; сега те „заимстваха“ всичко това от нас.

Внезапно започнаха да възникват „нови“ програми, в действителност изцяло преписани от нашата програма. Внезапно бяха формулирани „нови“ идеи, всъщност изцяло взети от нас. Внезапно възникнаха „нови“ цели, за които ние в действителност бяхме се борили в продължение на години. Внезапно се откриха „нови“ пътища, по които нашата партия практически отдавна вече вървеше. Бяха пуснати в ход всевъзможни софизми, с цел да се докаже защо тези хора са принудени да основат свои успоредни нови партии наред с отдавна вече съществуващата германска националсоциалистическа работническа партия. Но колкото по-„благородни“ мотиви привеждаха тези господа, толкова по-лъжливи бяха техните фрази.

В действителност решаваща роля тук играеше единствено личното честолюбие на инициаторите, техният стремеж да изиграят роля, за каквато те нямаха никакви данни и дарби. Тези политически лилипути наистина нямаха никакви дарби, освен една: голяма смелост, когато става дума да се открадне чужда идея. Според народа такава смелост обикновено се характеризира с думата кражба.

Всяка наша идея, всяка наша мисъл тези политически клеptomани си присвояваха в най-кратък срок и я пускаха в оборот за своите делца. И тези същите господа се изхитряха при това да оплакват „разцеплението на патриотичния лагер“ по всички кръстопътища и да крискат за необходимост от единство. Очевидно са се надявали виковете им да ни омръзнат и ние в придатък към откраднатите от тях идеи да им връчим и съответните организации.

Но разбира се, тези господа не успяваха да надхитрят всички. И когато те започнаха да се убеждават, че не си струва труда и че собствената им лавка върви не дотам успешно, тогава тези господа ставаха по-сговорчиви и бяха щастливи, ако им се удадеше да намерят прибежище в един от тъй наречените блокове на партията.

Всички тези групи и групички, безсилни да стоят на собствените си крака, обикновено започваха де се обединяват под формата на блок. Тези господа бяха твърдо убедени, че ако се съберат осем куци, непременно ще се получи един гладиатор.

Към въпроса за образуването на тъй наречените блокове винаги трябва да подхождаме от гледището на тактиката, но при това не трябва да изпускаме от очи следното принципно съображение.

Образуването на блокове никога не води до стабилизиране на слабите партньори, но много често води до отслабване на силния от партньорите. Абсолютно невярно е мнението, че обединяването на всевъзможни слаби групи непременно ще даде в крайна сметка голяма сила. Това не е вярно поне защото, както е доказано от практиката, „болшинството“, в каквата и форма да се организира, винаги е само представителство на страхливостта и глупостта. Многоглавото ръководство, създавано в резултат на блок от различни групи, неизбежно ще провежда глупава и страхлива линия. Нещо повече. Освен всичко останало един блок от групи пречи и на свободното съревнование на силите и следователно спира отбирането на най-доброкачествените елементи, което само забавя окончателната победа на по-здравите и по-силните организации.

Предвид на всичко казано подобни обединения нанасят само вреда на естествения ход на развитието. Във всички случаи подобни „обединения“ много по-често пречат за разрешаването на съответните проблеми, отколкото да съдействат за разрешаването им.

Разбира се, понякога обстоятелствата са такива, че изхождайки от чисто тактически съображения, главните ръководители на движението, които виждат целия път и умеят да отгатват бъдещето, независимо от всичко смятат за необходимо за много кратък срок да влязат в определено съглашение с аналогичните групи и заедно с тях да направят една или друга крачка. Но ако движението не иска само да се откаже от своята велика освободителна мисия, то в никакъв случай не трябва да увековечава подобен блок. Тъй като, ако движението задълго се задържи на този етап, то неизбежно би се забъркало в такъв блок и по този начин само би се лишило от възможността /пък и би загубило право/ да развие докрай своите собствени сили, да победи в открита борба всички съперници и да излезе пълен победител в борбата за целите, които си поставя.

Никога не трябва да се забравя, че всичко действително велико на този свят е било завоювано съвсем не от коалиции, а е било резултат от успеха на един единствен победител. Успехите, постигнати в резултат на коалиции, вече носят в себе си зародиша на бъдещото раздробяване на силите, а с това и на загубване на завоюваното. Великите, действително световни умствени революции винаги са продукт на титанична борба на отделни строго разграничени един от друг лагери, а съвсем не са дело на коалиции.

Нашата нова, собствена патриотична държава възниква съвсем не в резултат на компромисни съглашения на един или друг патриотичен блок, а само в резултат на стоманената воля на нашето собствено движение, което ще си пропраща път против всички.

ГЛАВА IX

ОСНОВНИ ВЪЗГЛЕДИ ВЪРХУ ОРГАНИЗАЦИЯТА НА СА

Силата на старата германска държава се крепеше, тъй да се каже, на три кита: 1/ на монархическата форма на управление, 2/ на административния апарат и 3/ на армията. Революцията от 1918 г. премахна монархическата форма на управление, разложи армията и направи административния апарат достояние на партийната корупция. Така революцията унищожил всичките три източника на сили на държавната власт. Тъй като трябва да се знае, че източник на сили на всяка държавна власт са именно тези три посочени фактора.

Основен фундамент на държавната власт винаги е нейната популярност. Но онази държавна власт, която се базира само на този фундамент, е крайно слаба и нетрайна. Всеки носител на власт, основана единствено на популярността, ще мисли върху това, че в придатък към популярността непременно трябва да си създаде и друга сила. Вторият от най-важните фактори на всяка държавна власт ние виждаме поради тази причина във въоръжената сила. Такава власт ще бъде много по-стабилна, по-силна от първата. Ако след това популярността се съедини с въоръжената сила и ако тази власт просъществува достатъчно дълго, такава държавна власт ще бъде още по-здрава, тъй като ще получи и авторитета на традицията. Когато се съединят популярността, въоръжената сила и традицията, тогава държавната власт ще стане вече абсолютно непоколебима.

Революцията от 1918 г. напълно унищожил възможността за третия случай. След революцията за никаква традиционна държавна власт не можеше вече и дума да става. Като унищожил старата държава, отстрани старата форма на управление, изхвърлил старите държавни символи, революцията рязко прекъсна цялата традиция. Резултатът от всичко това не можеше да не бъде дълбоко подкопаване на държавната власт.

Вторият фактор на държавната власт — въоръжената сила — също беше унищожен. За да направят революцията възможна,

революционерите трябваше да разложат и армията, която досега винаги е била въплъщение на организираната сила на държавата. Нещо повече. Разядените от революционна агитация воински част трябваше и непосредствено да бъдат употребени като ударна сила на революционния преврат. Наистина фронтовите армии далеч не всички се поддадоха на процеса на разложението. Но когато войната свърши и армиите след четири години и половина героична борба напуснаха фронтовете, те, завръщайки се в родината, също бяха подложени на дезорганизация и разложение. Демобилизацията преминаваше в най-неблагоприятна обстановка. В кая на краищата, цялата бивша фронтова армия беше въввлечена в хаос и разложение, характеризиращи се с принципа на „доброволната дисциплина“. Тъкмо това беше епохата на прословутите войнишки съвети.

Върху подобни бунтовнически отряди, разглеждащи военната служба от ъгъла на прословутия осемчасов работен ден, разбира се, не можеше вече да се изгради никаква държавна власт. Така беше унищожен и вторият фактор, единствено способен да осигури истинска стабилност на държавната власт. Какво ѝ остана тогава на революцията? Остана ѝ единствено голата популярност. Но само върху нея, както вече знаем, стабилна държавна власт не може да се изгради. Този фактор е крайно несигурен. Ако революцията въпреки всичко успя с един удар да събори държавното здание, този факт се обяснява само с това, че вече в хода на самата световна война у нас беше унищожено онова вътрешно равновесие, което преди се осигуряваше от самата структура на нашия народ.

Всеки народен организъм може да си подраздели натри големи класи. Първата класа е полюсът на най-добрите хора — добри в смисъл на голяма добродетел, голямо мъжество и готовност за саможертва. Втората класа и полюсът на най-лошия човешки материал, полюсът на човешките отпадъци; тези хора се вместилище на всички егоистични инстинкти и пороци. Третата класа е огромната маса, която се намира по средата между двата посочени полюса. Това са именно средните хора, за които не са присъщи нито изключителен героизъм, нито рязко изразена престъпност.

Епохите на подем на държавата обикновено се характеризират с абсолютно господство на полюса на най-добрите хора. Ако тази хора не ръководеха, не би бил възможен и самият подем.

Обикновените нормални епохи на повече или по-малко равномерно стабилно развитие се характеризират очевидно за всички с преобладаването на елементите на средата. Силите на двата полюса в такива епохи обикновено се урівновесяват.

Епохите на крушение на държавата се характеризират с преобладаващата роля на полюса на най-лошите хора.

Интересно е обаче, че златната среда, т.е. широките маси на средните хора слагат своя отпечатък върху епохата само тогава, когато двата крайни полюса се намират в жестоко сбиване едни с други и така взаимно си връзват силите. А победи ли един или друг от крайните полюси, широката маса на средата незабавно се подчинява на дадения победител. Ако победи полюсът на най-добрите хора, широката среда веднага ще тръгне след тях. Ако вземе връх полюсът на най-лошите елементи, то широката среда във всеки случай няма да му окаже съпротива. Тъй като широките маси на средните хора никога не са способни да поведат самостоятелна борба.

И ето, световната война след четири години и половина тежки битки абсолютно наруши у нас равновесието между трите посочени класи. Не може да се отрича, разбира се, фактът, че и средата е дала през войната огромни жертви. Но решаващо значение имаше фактът, че полюсът на най-добрите хора през войната почти изцяло падна по бойните полета. Наистина неизчислимо количество от герои на нашата нация остави костите си по фронтовете.

Да си спомним какви гигантски жертви поиска войната именно от тези героични елементи, които средните хора обикновено не могат да забележат. Доброволци — на фронта! Доброволци — в най-опасните патрули! Доброволци — в разузнаването! Доброволци — на трудната телефонна служба! Доброволци — в колоната за прехвърляне на мостове! Доброволци — на подводните лодки! Доброволци — в авиацията! Доброволци — в щурмовите батальони! И т.н., и т.н. Хиляди и хиляди пъти в продължение на четирите и половина години на войната се разнасяха тези призови по различни поводи. И винаги можехме да наблюдаваме една и съща картина: на тези призови се откликваха голобради момчета или зрели хора от числото само на героично настроените немци, които бяха забравили всички лични интереси и изпълнени с гореща любов към отечеството, бяха готови всеки момент да отдадат живота си. С десетки, със стотици хиляди

загибаха тези най-добри хора по време на войната. Малобройният кръг на оцелелите не можеше вече задоволително да изпълнява своята социална функция. Какво да кажем само за факта, че през 1914 г. у нас се вербуваха цели армии от доброволци? А повечето от тях загинаха и не можеха да не загинат, тъй като поради престъпната безсъвестност на нашите парламентски и невежи тези хора нямаха достатъчна предвоенна подготовка и поради тази причина неизбежно станаха обикновено пушечно месо. В тогавашните фландърски боеве паднаха (или бяха осакатени) цели 400 хиляди и нямаше с кого да заменим този най-добър слой от хора.

Загубата на тези хора не трябва да се изчислява само аритметично. Тяхната гибел вече доста чувствително наруши равновесието. Полюсът на най-лошите елементи на нацията неизбежно започна да натежава. Низостта, страхливостта и подлостта неизбежно започнаха да вземат връх.

Към това трябва да добавим и следното.

Работата не беше само там, че на бойните полета масово загибаха най-добрите хора. Бедата се състоеше и в това, че в тила по същото време най-старателно се запазваха именно най-лошите елементи. На всеки герой доброволец, смело и безстрашно тръгнал срещу патриотичната смърт, се падаше поне по един „герой“ от тила, избягал от смъртта и запазил своя скъпоценен живот за „полза“ на родината. Ето защо към края на войната ние получихме следната картина: средата принесе своите големи кръвни жертви; полюсът на най-добрите хора образцово и почти изцяло физически загина; полюсът на най-лошите елементи за жалост почти целият оцеля, използвайки за своите интереси много нелепости на нашето законодателство, а най-важното — това обстоятелство, че не пуснахме в ход военния устав. И именно тази много добре запазила се човешка пяна извърши ноемврийската революция, само защото вече не му противостоеше полюсът на най-добрите хора. Болшинството от последните загинали по фронтовете.

Предвид на това трябва да кажем, че германската революция съвсем не я извърши самият народ. Не народните маси на Германия са виновни за тези каинови дела, а само една гнусна шайка дезертьори, сутеньори и подобни гадове.

Редовият фронтовак с радост приветства завършването на кървавата борба и беше щастлив, че може да се върне в родината да види жената и децата си. Истинска вътрешна връзка с революцията той нямаше. Той не обичаше революцията и още по-малко обичаше нейните вождове и организатори. За четирите и половина години на фронта той беше успял да забрави дори имената на онези партийни хиени и цялата им вътрешна драка му беше съвсем чужда.

Само сред една малка част от немския народ революцията беше действително популярна. Имам предвид онзи род хора, които под всевъзможни предлози се мъчат да драснат от фронта и да се скрият в тила. Тези персонажи обичаха революцията, но също не за черните ѝ очи, а за това, че ги избавяше от необходимостта да се борят за родината.

Но от популярността сред такива разложили се елементи революцията не можа да си ушие шуба. Да се изгради държавната власт върху подобни елементи беше невъзможно. А всъщност за младата република беше необходимо да създаде що-годе здрава държавна власт; иначе тя имаше всички основания да се опасява, че след първото объркване остатъците от най-добрите елементи на нашата нация все пак ще се обединят и с един удар ще изтрият цялата тази република.

Вождовете на преврата по онова време най-много се страхуваха, че водовъртежът на вътрешния безпорядък ще ги повлече и че тогава внезапно ще се вдигне някой железен юмрук, който ще ги събори на земята. На младата република ѝ беше необходимо на всяка цена да консолидира своите сили.

Обстановката беше такава, че републиката на всяка цена трябваше бързо да си създаде въоръжена сила, тъй като да се опира само на една слаба популярност беше повече от опасно.

През декември, януари, февруари 1918–1919 г. матадорите на революцията веднага почувстваха, че почвата изпод краката им се изплъзва. И ето че те започнаха да се озъртат, за да намерят хора, които биха искали и биха могли да подкрепят с въоръжена сила онези слаби позиции, които им бяха дарени от „народната любов“. „Антимилитаристическата“ република сега се нуждаеше от войници. А тъй като тази република се ползваше с популярност само в кръговете на сутеньорите, крадците, погромаджиите, дезертъорите, героите от

тила и въобще елементите, охарактеризирани от нас по-горе като полюс на най-лошите хора, то да се вербуват сред тези слоеве войници, готови да умрат за новия идеал, би било безплодна работа. Онзи слой, който беше носител на идеите на ноемврийската революция, не искаше, пък и не беше способен да даде войници за защитата на тази своя революция. На този слой му бяха необходими не организация на силите на републиката, а още по-голяма дезорганизация, тъй като само така тя би могла да удовлетвори своите грабителски инстинкти. Този слой вървеше не под лозунга: ред и изграждане на германската република, а под лозунга: разграбване на републиката.

Правителството на народните упълномощени по всички кръстопътища молеше за помощ. Но най-малък отклик то получаваше от страна на носителите на идеите на революцията. Напротив, от тази страна то получаваше само отпор и дори озлобление. Тъй като в опитите да се създаде армия грабителите виждаха опасност за себе си. Те искаха именно такава република, която изцяло да зависи от едната „популярност“ в средата на грабителите. В революцията те виждаха само право да крадат, монопол за господарстване на арестанти, току-що измъкнали се от затвора, за банди от крадци и грабители, с една реч за най-отявлена папач.

Правителството на народните упълномощени можеше колкото си иска да моли за помощ. От този лагер то не получаваше никакъв отклик. Напротив, оттам се разнесе само ругатня: „предатели!“, тогава и господа народните упълномощени започнаха да разбират какво е истинското умствено ниво на този слой, върху който се градеше тяхната популярност.

И ето, именно по онова време в нашето отечество пак се намериха многобройни млади немци, изразили готовност, както те мислеха, в интересите на „тишината и реда“ отново да облекат войнишките шинели и да вземат пушки на раменете си за борба против рушителите на страната. Тези млади хора отново започнаха да създават отряди от доброволци. В душата си дълбоко ненавиждайки революцията, те заедно с това на практика се обявиха в нейна защита и така в действителност я укрепиха.

Тази младеж действаше, разбира се, с най-добри намерения. Истинските организатори на революцията, които я дърпаха за връвчица, евреите, оцениха тогавашната ситуация трезво и от своя

гледна точка правилно. Немският народ още не беше съзрял тогава за това да бъде хвърлен в кървавата локва на болшевизма, както това можа да стане в Русия. Това се обясняваше с факта, че расовото състояние на немския народ все пак беше по-благополучно и единството между немската интелигенция и немското население на физическия труд още не беше достатъчно разрушено. Население то на Русия тънеше в неграмотност, което разбира се, не можеше да се каже за Германия, нито за другите западноевропейски народи. В Русия самата интелигенция в по-голямата си част спада към не руските националности и във всеки случай към не славянските раси. С тънкия слой от интелигенцията в Русия беше лесно да се справят, тъй като между тях и широките народни маси почти съвсем нямаше посредстващи звена, а и умственото и морално равнище на широките народни маси в Русия беше страшно ниско.

В Русия стигаше малко. Трябваше само да се насъска необразованата, не умееща нито да чете, нито да пише, маса срещу горния слой на интелигенцията, и без това почти несвързан с народа. Това стигаше, за да реши цялата съдба на страната и за да може да се смята революцията за успяла. Цялата неграмотна маса на руския народ попадна в пълно робство при еврейските диктатори, на които, разбира се, им стигна да облекат своята диктатура в тогата на „диктатурата на народа“.

Само прилагането на най-драконовски мерки при всеки опит за дезертьорство послужи за достатъчно плашещ пример не само за отделни лица, но и цялата войнишка маса.

В Германия имаше голямо значение още и следното обстоятелство. Разложението на армията, разбира се, ставаше навсякъде — без това ноемврийската революция не би успяла. Но независимо от всичко главен носител на идеите на революцията и главен виновник за разложението на армията не беше фронтовакът. Тази „работа“ свършиха главно негодниците от местните гарнизони или онези субекти, които изобщо можаха да се изкарат „незаменими“ и да се скрият някъде в тила на стопанска работа. Съответни „попълнения“ тези банди получаваха за сметка на дезертьорите. От фронтовете по това време дезертираха в тила десетки хиляди хора, оставайки почти съвсем безнаказани. Страхливците, както се знае, във всички времена и епохи се страхуват само от едно: от собствената си

смърт. На фронта смъртта, разбира се, би могла да настигне страхливеца всеки ден и час. Има само едно средство да накараш страхливците, слабите и колебаещите се въпреки всичко да изпълнят дълга си: дезертьорът трябва да знае, че ако избяга от фронта, непременно ще го постигне онази участ, от която най-много се страхува. Дезертьорът трябва да знае, че ако остане на фронта, смъртта може и да го настигне, но ако избяга от фронта, тя непременно ще го настигне.

В това се състои целият смисъл на военния устав.

Разбира се, щеше да бъде много добре и красиво, ако в онази велика борба за съществуване на немския народ, която ни се наложи да водим, можеше да се опрем само на доброволната преданост на всички и всеки. Но ние знаем, че тези качества бяха присъщи на най-добрата част на нацията, а съвсем не на всеки среден човек. Ето защо се необходими специални закони за военно време. Нали и законодателството против крадците е с оглед на принципно честните хора, а само на колебаещите се слаби елементи. Със своето заплашително влияние такова законодателство пречи да възникне положение, когато по-честния го смятат за глупав, и когато поради това хората биха могли да стигнат до убеждението, че е по-добре сами да започнат да крадат, отколкото да останат с празни ръце или да позволяват да го окраждат.

Ето защо беше абсолютно неправилно да се допусне дори за момент, че в една борба, която по всяко човешко разбиране трябваше да продължи поне няколко години, ще може да минем без специални закони за военно време. Нали опитът на много столетия и дори хилядолетия съвсем недвусмислено показва, че в много сериозни времена, когато държавата е принудена да предявява сурови изисквания към нервите на всички граждани, слабохарактерните хора се налага да бъдат принуждавани да изпълнят задълженията си.

Разбира се, за нашите героични доброволци законът за смъртното наказание не беше нужен, но такъв закон беше абсолютно необходим спрямо онези страхливи егоисти, които поставяха скъпоценния си живот над интересите на отечеството. У нас практически смъртното наказание не беше приложено, т.е. военният устав фактически остана не приложен, и ние жестоко си платихме за това. От фронтовете се лееше — особено започвайки от 1918 г. —

непрекъснат поток от дезертьори и именно тези елементи помогнаха да се създаде онази престъпна организация, която от 7 ноември 1918 г. внезапно се изяви като главен коневод на революцията.

Фронтаците като цяло нямат нищо общо с това позорно явление. Страстен стремеж към мир изпитваха, разбира се, и войниците на фронта. Но именно това можеше да стане огромна опасност за революцията. Когато след примирието немските армии започнаха да се връщат у дома, тогавашните главатарии на революцията със страх се запитаха: какво ще направят сега фронтовите войски? Ще изтърпят ли фронтаците всичко това, което сега ще видят в родината?

През тези седмици германската революция беше принудена поне външно да се престори на много скромна и умерена. Главатарите на революцията се страхуваха, че иначе завръщащите се дивизии бързо ще сложат край на цялата революция. Ако тогава беше се намерил поне един решителен човек, и ако той би съумял да преведе на своя страна поне една предана му дивизия, тази дивизия би откъснала от себе си червените парцали, би изправила до стената своя „съвет“, би убила с ръчни гранати съпротивяващите се и за някакви си четири седмици такава дивизия би се разраснала в цяла могъща армия, може би от 60 дивизии или още повече. От това най-много се опасяваха господа еврейските импресарии. За да не стане така, те придадоха на революцията оттенък на умереност. Отказвайки се от откровен болшевизъм, главатарите представиха работата така, сякаш тяхната задача е да „осигурят тишина и рад“. Оттук и всички многобройни големи отстъпки, оттук призова към стария чиновнически корпус, оттук обръщението към старите ръководители на армията. Всички тези хора бяха нужни за известно време. Чак след като ги използваха по необходимия начин, можеше и да ги изгонят, и изземвайки републиката от ръцете на тези стари слуги на държавата, да я хвърлят във властта на ястребите на революцията.

Само така можеше да разчитат да измамят старите генерали и старите администратори. Като се показва много деликатна и невинна, революцията можеше да разчита да сломи съпротивата на тези кръгове и по такъв начин да обезоръжи най-страшните си противници.

Практиката показва, че тази измама напълно сполучи.

Но революцията, както знаем, я извършиха не елементите на „тишината и реда“, а онези елементи, чийто идеал е метежът, грабежът, плячкосването. Новата умерена тактика на революцията не можеше да е по сърце на тези елементи. Те не можеха да разберат, че такъв тактически ход е необходим, а да им се обяснява това гласно, също беше затруднително.

Постепенно увеличавайки се числено, германската социалдемокрация все повече преставаше да бъде грубо революционна партия. Това не значи, че тази партия си беше поставила сега други цели или че вождовете ѝ бяха престанали да искат революция, а целият корпус на партията беше абсолютно неприспособен да извърши революция: с 10 милионна партия революция вече изобщо не може да се извърши. Такова масово движение не представя вече полюса на активността; това са вече широките маси от средата, т.е. инертността.

Евреите своевременно разбраха това обстоятелство и именно затова направиха разцеплението в германската социалдемокрация вече по време на войната. Като се убедиха, че социалдемократията поради инертността на маса на нейните членове непроизволно е застанала сякаш на страната на болшинството от народа, т.е. в действителност е станала оловен топуз за делото на националната защита, евреите решиха да изземат от социалдемократията най-радикално-активистките елементи и да създадат от тях особено ударни настъпателни колони. Независимата партия и съюзът „Спартак“ станаха щурмови батальони на революционния марксизъм. На тях беше възложена задачата да поставят всички пред свършен факт, а подготвената за това от десетгодишна работа с.-д. Маса неизбежно вече трябваше да застане „върху почвата на тези факти“. Марксизмът оценяваше съвсем правилно страхливата буржоазия: той просто я третираше еп сапаШе. С нея изобщо не се съобразяваха. Марксистите прекрасно познаваха кучешката покорност на това отживяло поколение и не се съмняваха, че тя не е способна да окаже никаква сериозна съпротива.

Но ето че революцията е извършена и основата на стария режим е унищожена. Войските от фронта потекоха назад към страната. Сега главатарите на революцията смятат за абсолютно необходимо малко да забавят по-нататъшния ѝ ход. Сега всички най-важни позиции са заети

от старата с.-д. партия, а щурмовите батальони на независимата с.-д. партия и спартаквците са отстранени.

Без вътрешна борба тук не можеше да се мине.

От една страна тези активистки батальони на революцията, разбира се, не можеха да бъдат доволни и се чувстваха излъгани, от друга страна и за самите импресарии беше само от полза активистките батальони да продължават да вдигат шум и скандали. Тъй като щом завърши превратът, веднага се оказва, че в лагера на революцията има всъщност две партии: партията на „тишината и реда“ и групата на кървавия терор. Не е ли ясно, че нашата буржоазия на часа побърза да премине в лагера на „тишината и реда“. Сега за жалките буржоазни политици пак се създаде отдавна желаният момент да вървят в крак с представителите на официалната власт, да притискат до гърдите си новите си господари, които те, наистина, ненавиждаха дълбоко в душата си, но още повече се страхуваха от тях. На буржоазните политици беше оказана висока чест; сега можеха да седнат на една маса с три пъти по-омразните им марксистки главатарии и заедно с тях да обмислят план за съвместна борба против болшевиките.

Така вече през декември 1918 г., а още повече през януари 1919 г. в Германия се създаде следната картина. Малцинството от най-лошите елементи в страната извърши революцията, под чието знаме веднага застанаха всички марксистки партии. Революцията външно тръгна по умерен път, което веднага предизвика фанатична омраза към нея от страна на екстремистите. Последните веднага хващат ръчните гранати и картечниците, започват да превземат държавните здания, с една дума започват сериозно да застрашават умерената революция. Уплашена от крайните леви, официалната социалдемократия сключва примирие с привържениците на стария строй, за да се борят заедно срещу екстремистите. В резултат на това противниците на републиката спират борбата си срещу нея и помагат за усмиряването на ония, които, наистина по съвсем други мотиви, също са противници на тази революция. В резултат на това, в края на краищата, опасността от борбата на привържениците на стария строй срещу републиката е абсолютно елиминирана.

Това обстоятелство има толкова важно значение, че трябва да се подчертае колкото се може по-дебело. Само онзи, който вземе предвид това обстоятелство, ще може да разбере как стана така, че на Германия

й натрапиха революция, въпреки че девет десети от народа не участваха в нея, седем десети от народа се изказаха против нея, шест десети я мразеха и в края на краищата само една десета активно участва в нея.

Именно така постепенно изчерпаха силите си на барикадите спартаковци от една страна и националистическите фанатици и идеалисти от друга. Двата крайни полюса по такъв начин се унищожиха един друг, в резултат на което, както винаги, победи средата. Буржоазията и марксистите се обединиха върху почвата на „създадените факти“, и младата република започна да се „консолидира“. Това обаче не попречи на буржоазните партии на първо време, особено пред изборите, да продължат да се задяват с идеята за монархията. Извиквайки великите сенки от миналото, буржоазията все още се надяваше да окаже достатъчно влияние върху умовете на младите хора, които вървяха след нейните знамена.

Разбира се, това беше много нечестно. Вътрешно буржоазията отдавна беше скъсала с монархията, но моралният разврат, възцарил си с идването на републиката, до голяма степен и лагера на буржоазните партии. Посредствения буржоазен политик сега се чувстваше много по-добре в обстановката на кал и продажност, създадена от републиката, отколкото се беше чувствал преди в суровата обстановка на предишната държава, изискваща още известна чистота на нравите.

* * *

Както вече казахме, след разгрома на старата армия революцията беше принудена да се погрижи за създаването на нови въоръжени сили, способни да подкрепят новата държавна власт. Поради цялата създадена се обстановка революцията мажеше да вербува нови въоръжени сили само от лагера, придържащ се към противоположен на нея мироглед. Само в тези редове можеше постепенно да се завербува армия, чийто размер беше предварително много ограничен от мирния договор. С времето именно тази армия трябваше да стане инструмент на новата държава.

И така, ако се опитаме да се отстраним от всички действителни грешки на старата държава, разбира се, до голяма степен съдействали

за революционното движение, и ако се опитаме да си зададем въпроса как все пак при описаната обстановка революцията можа да успее, то ще трябва да си отговорим така. Революцията успя:

1/ в резултат на вкостеняването на нашите понятия да дълг и дисциплина.

2/ в резултат на страхливата пасивност на нашите тъй наречени държавни партии.

Към това трябва да добавим и следното:

Основната причина за вкостеняването на нашите понятия за дълг и дисциплина в крайна сметка беше нашето абсолютно анационално и само формално държавно възпитание. Поради това и в тази област у нас престанаха да разбират действителната роля на средството и целта. Понятието за дълг, изпълняването на своите задължения, дисциплината — всичко това съвсем не е самоцел, абсолютно така, както не е самоцел и държавата. Не, всички тези понятия трябва да бъдат само средство към целта. Самата цел се състои в това да се осигури на обществото, състоящо се от физически и морално еднородни живи същества, възможност за достойно съществуване на тази земя. Когато загива цял народ, когато е изправен пред най-тежки изпитания главно поради действията на отделни негодници, тогава би било чисто безумие да се ръководим от съображенията за формална дисциплина относно тези негодници, дори те да са на власт. Не, при такова положение на нещата действителното изпълнение на дълга изисква да се наруши формалната дисциплина, но да спасим своя народ от гибел. Съгласно разпространените съвременни буржоазни понятия, ако на войника му наредят отгоре да не стреля по бунтовниците, то дисциплината изисква от него действително да не стреля. Такава бездушна формална дисциплина изглежда на някои по-ценна от живота на собствения народ. Съгласно нашите националсоциалистически понятия, работата съвсем не е такава. В такива моменти войникът трябва да спазва не формалната дисциплина спрямо своя слаб началник, а истинската дисциплина спрямо своя народ. В такива моменти всеки от нас трябва да помни за цялата си лична отговорност пред нацията като цяло.

Ноемврийската революция можа да успее, само защото тази действително жива представа за истинската дисциплина по онова време бе съвсем изчезнала у нашия народ — по-точно сред неговите

управляващи кръгове. Това жива чувство бе отстъпило място на доктринерски и чисто формални понятия за дисциплина, което при дадената обстановка беше само от полза за революцията.

За да поясним втората от гореприведените точки, трябва да кажем следното.

Действителната причина за страхливостта на тъй наречените „държавни партии“ в последна сметка се корени в това, че по време на войната ние загубихме най-активните, най-доброкачествените елементи от нашия народ. По-нататък, голяма роля изигра тук и обстоятелството, че всички наши буржоазни партии застанаха изключително на почвата на борбата само чрез тъй нареченото духовно оръжие, а прилагането на физическа сила предоставиха само на държавата. Разбира се, такъв възглед говори само за слабостта и дори направо за израждането на буржоазните партии. Този възглед беше абсолютно безсмислен поне заради това, че политическите противници на буржоазните партии отдавна се бяха отказали от подобно гледище и заявяваха абсолютно открито, че са готови да се борят за постигането на своите цели също и чрез прилагане на физическа сила. Идеияният свят на буржоазната демокрация неизбежно трябваше да породи марксизма. Но в същия момент, когато марксизмът се роди на бял свят, призивът към борба само с духовно оръжие стана вече пълна безсмислица. За тази нелепица трябваше по-късно да платим ужасяваща цена. Тъй като е известно, че самият марксизъм винаги и неизменно е доказвал, че въпросът за избора на средство за борба е въпрос само на целесъобразност. И самият марксизъм се смяташе в правото си да избира всяко средство за борба, стига то да обещава успех.

Доколко сме прави да оценяваме намеренията на марксистите, доказват събитията от 7–11 ноември 1918 г. През тези дни марксистите дори и не помислиха в каквато и да било степен да си връзват ръцете с принципите на парламентаризма и демокрацията. Без ни най-малко да се колебаят, те пуснаха в ход въоръжени банди от престъпници, които нанесоха смъртоносен удар на тези „велики“ принципи. Е, а буржоазните организации от кречетала, от само себе си се разбира, се оказаха в този момент абсолютно невъоръжени.

Известно време след революцията буржоазните партии отново изплуваха на бял свят, макар и под нови названия. Когато храбрите

вождове на набързо преобоядисалите се буржоазни партии решиха как да напуснат своите убежища и да излязат от тъмните мазета, където се криеха в дните на революцията, то се оказа, че тези печални вождове, както му е редът, нищо не са забравили и на нищо не са се научили. Техните политически програми, както преди, изцяло бяха обърнати към миналото, доколкото вътрешно те не бяха се примирили с новия режим. Политическите им цели се състояха в това, непременно да вземат според силите си участие в новите държавни учреждения, създадени от революцията. А единственото им оръжие, както преди, си оставаше дърдоренето.

И след революцията буржоазните партии неведнъж по най-жалък начин капитулираха пред улицата.

Когато на дневен ред беше поставен въпросът за така наречените закони за защита на републиката, отначало нямаше болшинство за този закон. Но когато по улиците на Берлин се появи двухилядната демонстрация на марксистите, държавните дейтели от буржоазията така се изплашиха, че против собственото им убеждение гласуваха за закон. Тези господа чисто и просто се страхуваха, някой път при излизане от райхстага демонстриращата тълпа да не им счупи ръцете и краката. След като гласуваха за закона, това за жалост не се случи. Новата държава можеше свободно да върви по каквито си иска пътища, сякаш изобщо нямаше никаква национална опозиция.

Единствените организации, които още се решаваха по това време така или иначе да оказват съпротива на марксистите и на вървящите след тях маси, бяха доброволческите корпуси, съюзите за самоотбрана, гражданската милиция и най-сетне традиционните военни съюзи. Но и тези организации не можаха да оказат що-годе сериозно влияние върху хода на нещата. И ето защо.

Така наречените национални партии не смогнаха да оказат никакво влияние върху хода на нещата, тъй като не им стигна реална сила, която би могла да бъде изведена на улицата. А тъй наречените военни съюзи не можаха да оказат никакво реално влияние върху хода на нещата, тъй като нямаха ясна политическа идея, нямаха никаква що-годе определена политическа цел.

Ако нещо даде на времето сила на марксизма, това беше именно отличното съчетание на политическа воля с активистка бруталност. А ако нещо лишаваше от всякакво влияние немските национални партии,

това беше именно пълната липса на каквото и да било съчетание между бруталната сила и политическата целеустременост.

Каквито и да бяха желанията на немските „национални“ партии, те все едно нямаха ни най-малка реална сила, която би могла да бъде изведена на улицата.

С военните съюзи беше тъкмо обратното. Те бяха стопани на улицата и всъщност стопани на държавата. Но им липсваше политическа идея, яснота на политическите цели. Ето защо те абсолютно не бяха в състояние да използват силата си в интересите на националното възраждане на Германия, а хитрите евреи и в двата случая потриваха ръце и правеха всичко възможно, за да увековечат именно това положение на нещата, като ласкаеха и двете страна и им нашепваха медени приказка, че именно това положение е идеалното.

Чрез своя печат евреите забележително умело пропагандираха идеята за „политичността“ на военните съюзи. И също толкова умело ги биваше да пропагандират идеята, че политическите партии, значи, трябва да използват само „чисто духовно“ оръжие. А милиони наши немски балами безсмислено повтаряха цялата тази мъдрост на евреите, дори без да подозират, че по този начин се обезоръжават и изцяло падат в лапите на евреите.

За всичко това, разбира се, си имаше причина. Щом липсва голяма организираща идея, това винаги и неизбежно води след себе си и липсата на голяма физическа сила, способна да се бори за тази идея. Само онези, които абсолютно фанатично са убедени в своята правота и в това, че тяхната идея трябва да победи на всяка цена и да преобърне целия свят — само те ще имат достатъчно решителност в борбата за своята цел да прибегнат и до силата на оръжието.

Движение, което не си поставя такива високи цели и такива велики идеали, никога поради тази причина няма да прибегне към силата на оръжието.

Тайната на успехите на френската революция в това се и състоеше, че тя имаше такава нова велика идея. Тъкмо на това обстоятелство дължи своята победа и руската революция. И същото, най-сетне, трябва да кажем за италианския фашизъм: ако той успя с такъв огромен успех и с полза за делото да реорганизира живота на целия народ, то това стана само защото той имаше своя велика идея.

Буржоазните партии са абсолютно неспособни на това.

Но и за военните съюзи от описваната епоха трябва да кажем същото; доколкото те изобщо не си поставяха каквито и да било политически цели, техният идеал, както и идеалът на буржоазните партии се състоеше в простата реставрация на миналото. Във всички тези военни съюзи скоро пак се укрепи духът на старите шаблонни съюзи отпреди войната. И поради това най-острото оръжие в тогавашното национално движение на Германия бързо се притъпи. Военните съюзи просто попаднаха под робството на новата република. Субективните желания на тези военни съюзи бяха най-почтени, но това ни най-малко не променя работата. Реално тяхната роля беше повече от печална.

След това марксистите постепенно получиха нова база в лицето на консолидиращия се райхсвер. Държавната власт можа сега да се опре на райхсвера. Неизбежната логика доведе до това, че военните съюзи станаха ненужни. А тъй като марксистите през цялото време виждаха в тях известна опасност, то сега те пристъпиха към разпускането им. Най-ненадеждните водачи на военните съюзи, на които марксистите не се доверяваха особено, започнаха да ги дават под съд и да ги прибират в затвора. Водачите на военните съюзи си бяха подготвили тази участ със собствените си ръце.

Когато беше основана германската националсоциалистическа работническа партия, в Германия за пръв път се появи движение, което, за разлика от буржоазните партии, не си поставяше за цел механичната реставрация на миналото, а издигна нов идеал за органична народна държава в противовес на съвременния държавен механизъм.

Още от първия миг на своето възникване нашето младо движение застъпваше гледището, че за своите идеи, то, разбира се, трябва да се бори с духовни средства, но в същото време, ако е необходимо, трябва да защитава идеята с гърдите си и да приложи физическа сила. От самото начало ние бяхме дълбоко убедени, че нашето ново учение има гигантско световно значение, и именно затова ние от първия момент смятаме, че в негова защита може и трябва да принесем най-тежки жертви.

По-горе вече говорих за това защо всяко движение, което иска да завоюва сърцето на своя народ, трябва да съумее само, със собствени сили да се защитава срещу всякакви терористични опити на

противника. Целият опит на историята показва, че терористичните средства, предлагани от представителите на определен мироглед, никога не могат да бъдат сломени само от една формална държавна власт, че тук е необходимо да се противопостави на терора преди всичко свой собствен смел и решителен мироглед. Бездушните чиновници от всички времена не могат да разберат тази проста работа. Но фактът си е факт. Държавната власт може да осигури истински ред само тогава, когато идейното съдържание на държавата е в същото време цял мироглед, господстващ над умовете. Тогава само отделни престъпни натури ще се решават на покушение срещу основите на държавата. Тогава терорът против държавата няма да е оръдие за борба на широките маси, намиращи се под обаянието на друг, също така цялостен, но противоположен мироглед. Понякога държавата може дори в продължение на цели столетия да прилага най-насилствени мерки за борба против терора и все пак нищо няма да направи срещу него и, в края на краищата, ще претърпи поражение.

Погледнете борбата на нашата немска държава с идеите на марксизма. Натискът на марксизма срещу държавата става все по-силен и по-силен. В продължение на 70 години държавата се е борила срещу марксизма, но не е могла да попречи на победата на този мироглед, въпреки че е осъждала марксистите на хиляди години затвор и изобщо и прилагала най-кръвави средства на борба. В края на краищата, немската държава напълно капитулира пред марксистите (средният буржоазен ръководител на нашата държава, разбира се, ще отрича това, но няма да разубеди никого).

Разбира се, такава държава, която на 9 ноември 1918 г. се влачеше по корем пред марксистите и се предаде на тяхната милост, не може утре внезапно да се възроди и да обуздае марксистите. Напротив, буржоазните глупаци, седнали по министерските столове сега все по-често и по-често започват да дърдорят, че не може да се управлява „срещу работниците“, като понятието „работници“ на практика съвпада у тях с понятието „марксисти“. Тези господа не разбират дори това, че отъждествявайки работниците с марксистите, извършват подла фалшификация на истината. Изтъквайки тази „нова“ аргументация, буржоазните деятели се опитват само да скрият своето крушение и своята собствена капитулация пред идеите и организацията на марксистите.

Изправено пред факта на окончателното подчиняване на съвременната държава на марксисткото иго, Националсоциалистическото движение още повече се чувства длъжно да се бори за своите идеи не само с голи духовни средства, а да съумее да се защити и с физическата сила против упоения от победата Интернационал.

Вече описях по-горе как потребностите на борбата на нашето младо движение постепенно доведоха до необходимостта да организираме собствената охрана на събранията, как след това трябваше да създадем специални отряди за охрана и как пред нас се изправи въпросът за организационните форми на по-нататъшното изграждане на такива отряди.

Външно нашите отряди отчасти напомняха така наречените военни съюзи, но в действителност те нямаха нищо общо с тях.

Вече споменах, че немските военни организации нямаха никаква собствена що-годе определена идея. Това бяха действително само съюзи за самоотбрана, организирани на повече или по-малко целесъобразни начала, и те бяха всъщност само известен нелегален придатък към легалните военни сили на държавата. Ако те имаха доброволен характер, то не беше в смисъл, че са свободни дружини, борещи се за своята собствена освободителна идея и имащи свои собствени политически възгледи, но просто само в смисъл, че от формална страна те възникнаха сякаш наистина доброволно. Отделните главатарии на тези съюзи, а понякога и целите съюзи бяха настроени повече или по-малко опозиционно към републиката, но това не променяше нещата. Малко е още да стигнеш до убеждението, че даден ред на нещата и дадени държавни учреждения не са достатъчно добри. Трябва сам да знаеш какви нови порядки и какви нови учреждения искаш да създадеш ти самият в противовес на старите. И трябва след това да се проникнеш от действителна решимост да се бориш за този нов идеал. Само тогава може да се каже, че дадена организация притежава своя собствена по-възвишена идея.

Тъкмо с това нашите националсоциалистически отряди за отбрана се отличаваха от всички останали военни организации, че те в ни най-малка степен не позволяваха да бъдат ръководени от учрежденията, създадени от революцията, а напротив, изцяло се

отдаваха на разположение на новата велика идея за борба за нова Германия.

Нашите отряди, наистина, си поставяха в началото за задача само охраната на реда на нашите събрания. Техните задачи отначало бяха много ограничени: отрядите имаха за цел само да осигуряват ред на нашите събрания и да не дават на противниците възможност да ги провалят. Нашите отряди от самото начало бяха възпитани в дух на сляпа дисциплина и строго настъпателна тактика. Много глупаци дори от „патриотичните“ кръгове на населението си чешеха езиците по повод на това, че нашите отряди, значи, са били слепи поклонници на гумената палка. Тези тъпаци и хабер си нямаха, че към гумените палки ние прибегвахме, само защото не искахме с чужди гумени палки дабият нашите хора. Пък и освен това нима не знаем от историята, че не веднъж най-големи деятели на човечеството са падали жертви от ръцете на нищожни убийци. Нашата задача се състоеше съвсем не в това да направим насилието самоцел; нашата задача беше да опазим великите вестители на нашите идеали от насилието на другите. И нашето движение веднага разбра, че то не може и не трябва да разчита на охрана от страна на държавата, щом държавата не е в състояние да охранява интересите на нацията. Нашето движение разбра, че напротив, ние трябва да се заемем с делото за защита на нацията и с делото на борба против всички ония, които заплашват да унищожат и народа, и държавата.

След описаното от нас по-горе сражение в залата на мюнхенската Придворна пивница нашите отряди в памет на този шум, който те тогава така успешно проведоха, получиха названието щурмови отдели. Вече самото название показва, че имаме работа с един определен отрасъл на движението, с един негов отдел. Това са също такива отдели, както отделът на пропагандата, отделът по печата, научните институти и другите съставни части на нашата партия.

Доколко щурмовите отряди бяха необходими, можахме да се убедим не само от примера на мюнхенското събрание, но и от примера на събрания в други градове, когато се опитахме да излезем извън пределите на Мюнхен. Марксистите се убедиха, че ние ставаме опасни и затова си поставиха за задача дадушат всяко наше събрание още в зародиш. Към каквито и мръсни мерки да прибегваха тук червените, главатарите не даваха косъм да падне от главите им и навсякъде

защитаваха тези мероприятия. Че марксистите се радваха на всеки свой успех в борбата против нас — това е разбираемо. Но какво да кажем за онези буржоазни партии, които на много места просто не се осмеляваха да уреждат открити събрания и в същото време се радваха, когато виждаха, че тук или там също не успяват да отстоят своите събрания от' нападенията на марксистите?

Буржоазните деятели, които не можеха сами да се справят с марксистите и на моменти напълно капитулираха пред тях, се радваха, когато виждаха, че и ние не успяваме да слоим този противник. Какво да кажем по-нататък за такива държавни чиновници, полицейпрезиденти и дори министри, които външно обичаха да се изкарват привърженици на „националното“ движение и в същото време по най-безсъвестен начин помагаха на марксистите против нас, националсоциалистите? Какво да кажем за хората, които в своето самоунижение отиваха толкова далеч, че за един жалък комплимент в някой еврейски вестник бяха готови да преследват хората, на чийто героизъм дължат това, че през 1910 г. разбунтуваната тълпа не ги обеси на първите ѝ попаднали фенери.

Жалки хорица! Не току така нашият незабравим Пенер, който до дъното на душата си ненавиждаше всички тези лакеи, с присъщата му прямота веднъж каза: „Цял живот съм искал да бъда преди всичко немец, а след това държавен чиновник; но никога през живота си не съм искал да ме смесват дори за миг с тези чиновнически проститутки, които всеки момент са готови да се продават на всеки, който ги купува.“ Най-печалното беше това, че именно на този сорт държавни чиновници постепенно се удаваше да подчинят десетки хиляди действително честни и мъжествени слуги на немската държава, но и да заразят мнозина със своята собствена безсъвестност. Онези, които оставаха верни на себе си и не губеха честта си, те постепенно изместиха и заместиха с покорни субекти. А самите себе си тези негодници имаха наглостта винаги да изкарват за хора, съчувстващи на „националното“ движение!

Ние, разбира се, не можехме да очакваме каквато и да било помощ и подкрепа от страна на подобни чиновници. Само в редки случаи получавахме помощ от държавни органи. Едва след като създадохме собствена охрана, можахме да осигурим известна свобода на нашите събрания и само по такъв начин можахме да вдъхнем

известно уважение към себе си, тъй като уважават само ония, които умеят сами да се защитават.

Пристъпвайки към организирането на нашите щурмови отряди, ние преди всичко се стремяхме да дадем на участниците в тях необходимата възможност за физическо възпитание и едновременно с това се стремяхме да направим от тях привърженици на националсоциалистическите идеи. В тези отряди трябваше да господства най-строга дисциплина.

Ние създавахме своите щурмови отряди така, че те да нямат нищо общо с буржоазните военни организации, но също така да нямат нищо общо и с нелегалните организации.

Борейки се по най-рязък начин против това, щурмовите отряди на германската националсоциалистическа работническа партия да приличат на така наречените военни съюзи, аз изхождах от следните съображения.

Вече по същество ми беше ясно, че да се даде военно образование на целия народ чрез частни военни съюзи е абсолютно невъзможно, тъй като за това се изискват грандиозни държавни средства. Който мисли другояче, в най-голяма степен надценява своите собствени сили. На базата на така наречената „доброволна дисциплина“ може да се изградят само сравнително малки организации. Абсолютно изключено е тук да се надвишат определените размери на една военна организация. Тъй като би липсвало нещо много важно: за да заповядваш, трябва да имаш право да наказваш; необходимо е специално законодателство за наказанията, необходима е принудителна сила. През есента на 1918 г. или по-точно през пролетта на 1919 г., разбира се, можеше да се създават така наречените „доброволчески корпуси“. И то първо, защото повечето от тези корпуси се вербуваха и второ, защото хората, които влизаха в тези корпуси, тогава на практика още се подчиняваха на военната дисциплина, макар и само за ограничен срок.

За нищо подобно не може да претендира една „доброволческа военна организация“ от днешно време. Колкото повече се разраства такъв съюз количествено, толкова по-слаба става неговата дисциплина, и толкова по-малки изисквания се налага да се предявяват към отделните участници в съюза. Така постепенно излиза, че военните организации от съвременността придобиват стария добре известен ни

характер на политическите воински съюзи и обединенията на ветераните от войната.

Доброволната военна подготовка, ако зад нея не стои безусловната сила на принуждението, е възможна само за ограничено количество хора. Готовност доброволно да се подчиняват на дисциплината винаги проявяват много малко хора и само в редовната армия дисциплината е нещо, което се разбира от само себе си.

Пък най-сетне провеждането на действително всеобща военна подготовка чрез частни военни съюзи е невъзможно още и защото такива съюзи обикновено разполагат със смешно малко парични средства. А нали делото на всеобщата военна подготовка е сега най-важно. Да не забравяме, че от края на войната са изтекли вече осем години и че за това време не сме дали на нито една възрастова група младежи необходимата военна подготовка. Военните съюзи не могат да си поставят за задача само да обхванат онези набори, които вече са минали през военна подготовка, тъй като тогава би могло веднага математически да се изчисли, кога през тази корпорация ще минат последните от обучаващите се на военно дело млади хора. Даже най-младият войник от епохата на 1918 г. след 20 години ще бъде небоеспособен. А нали ние бързо се приближаваме именно към този срок. И ето как излиза, че всички така наречени военни съюзи все повече придобиват характера на старите обединения на бившите воители. Но това не може да бъде задача на учрежденията, които гледат на себе си не като на организация на бивши воители, а като на съвременна военна организация, което се вижда вече от тяхното название. Нали съвременните военни организации си поставят за задача не просто да запазят старите връзки и традиции на бившите воители, а виждат своята мисия в създаването на действително сериозна военна сила и в пропагандата на военната идея.

За да се изпадни такава задача, трябва да има реална възможност действително да бъде обхваната цялата младеж, която досега не е минала през военно обучение. Ако младежта се обучава само в продължение на един или два часа на седмица, така войник не може да се създаде. При онези повишени изисквания, които военната служба сега предявява на всеки отделен войник, двегодишният срок на службата едва-едва стига, за да се направи от един необучен млад човек обучен войник. Та нали всички ние по фронтовете сами можахме

да се убедим до какви ужасни последици довеждаше обстоятелството, че част от нашата младеж идваше на фронтовете без достатъчна военна подготовка. Та нали дори онези отряди от доброволци, които с желязна енергия бяха обучавани в продължение на 15–20 седмици, независимо от това на фронта представляваха само пушечно месо. Налагаше се те да бъдат разпределяни по други военни части и само в редовете на опитните стари войници тези, обучавани за 4–6 месеца новобранци можеха да принесат някаква полза. Само под ръководството на „старците“ тези доброволци постепенно се запознаваха с военното дело и ставаха полезни.

Изглежда ни абсолютно безполезна работа да се опитваме да даваме военна подготовка на младежта, след като можем да употребим за това само по 1–2 часа седмично, след като за това няма достатъчно парични средства и няма определена принудителна компетентност. Да се освежат познанията на старите войници по този начин може би е възможно, но да се превърнат младите необучени хора във войници по този път е невъзможно.

Пък и какво полза от такава работа! Един или друг военен съюз може би ще успее на така наречените доброволчески начала с огромен труд криво-ляво да обучи на нещо хиляди души, ако последните проявят действително много добра воля. Какво полза от това, ако в същото време съвременната държава със своите пацифистко-демократични форми за „възпитание“ на милиони младежи лишава тези милиони от всички здрави инстинкти, прогонва от тях всички проблясъци на национално-патриотична мислене и посредством тази отрова на разложението превръща нашата младеж в търпеливо стадо от овни.

Та в сравнение с това всички напъни на така наречените военни съюзи са просто смешни.

Но е много по-важно следното съображение, което винаги сме привеждали срещу неправилната идея за организация на военната подготовка на доброволчески начала.

Да допуснем, че въпреки всички изброени трудности на военните съюзи им се отдаде след година да дадат определена военна подготовка на известно количество млади немци. Да допуснем дори, че на съюзите се е удало да дадат на тази младеж и необходимата физическа закалка, да я обучат да си служи с оръжието и дори да й

внушат съответните патриотични идеи. Но каква полза, ако всичко това става в рамките на държава, която по самия си характер абсолютно не се стреми към създаване на сериозна военна сила и дори ненавижда военната организация? Цялата извършена работа все едно ще отиде по дяволите, тъй като ръководителите на държавата, се стремят към чисто противоположни цели.

Тези резултати все още ще бъдат нищожни, щом като самите правителства не са показали на практика, че искат да създадат за нацията сериозна военна сила. А нали нашите правителства досега са показали само противоположното. Към военната сила те апелират само в този случай, когато това им е необходимо за подкрепа на своята собствена вредна за народа власт.

Днес работата е уви, точно такава. Нима не е смешно наистина с пот на челото да се работи над това да бъде дадена военна подготовка на някакви си десет хиляди души, когато държавата само преди няколко години позорно е предала осем и половина милиона прекрасно обучени войници, когато държавата не само не е поискала сериозно да се опре на тези войници, а като благодарност за принесените от тях жертви е стоварила върху главите им всеобщ позор. Каква полза да се обучават нови войници за онзи държавен режим, който облял с кал храбрите и славни войници от миналото, отне им кокардите, стъпка в калта знамената им и изобщо направи всичко възможно, за да представи в най-позорна светлина онези геройски подвизи, извършени от самата армия. Ще се реши ли наистина някой да твърди, че съвременният държавен режим е направил поне една крачка, за да възстанови честта на старата армия, да призове към ред онези, които я разлагаха и оскърбяваха? Нищо подобно. Напротив, именно онези, които разлагаха и оскърбяваха старата армия, сега се намират на най-високи постове, стоят на кормилото на управлението. Та нали отдавна е казано, че „правото съпътства силата“. Е, а силата в нашата република сега се намира, както е известно, в ръцете на онези господа, които на времето започнаха революцията. Тази революция, както вече не веднъж казахме, на практика беше най-подла измяна на отечеството, беше най-гнусната машинация на мошеници, каквато познава немската история. Как след това може да има надежди, че такава власт ще си постави задачата действително да създаде нова млада немска армия? Всички разумни доводи говорят тъкмо обратното.

Но няма защо да ходим далеч. Да обърнем внимание на това каква позиция заеха след революцията от 1918 г. нашите правителства спрямо тогавашните големи организации за самоотбрана. Към тях се отнасяха с известно благоволение, докато тези организации можеха да потрѣбват за лична защита на най-страхливите главатари на самата революция. Но щом като поради всеобщото разложение на народа тази опасност изглеждаше отстранена и организациите за самоотбрана можеха да потрѣбват само като оръдие за укрепване на националните идеи, те веднага бяха признати за ненужни, и беше направено всичко, за да се разорѣжат тези организации, а по възможност и просто да бъдат разгонени.

Дори истинските князе, както показват примерите от историята, далеч не винаги са се отплащали с благодарност за оказаната им помощ.

Е, а революционните убийци, грабители и предатели, разбира се, още по-малко са мислели да се отплатят с добро за оказаните им услуги. Само сегашните ново изпечени буржоазни „патриоти“ могат да повярват в това. Що се отнася до мен, когато са ми говорили за необходимостта да се създават доброволни военни съюзи, никога не съм могъл да се сдържа да не се запитам: а за кого ще създавам нова армия от нашите млади хора? За какви цели ще бъде употребена тази армия? Кога, в каква обстановка ще бъде тя призована към действие? Щом си поставех тези въпроси, веднага стигах до отговора, който действително трябваше да определи нашите собствени действия.

За нас беше ясно, че ако съвременният режим когато и да било се обърне към такава военна сила, то във всеки случай няма да е, за да защити истински националните интереси, а само за да укрепи собствената си насилническа власт против народа, когато търпението му се изчерпа и му омръзне спокойно да гледа как го мамат, предават и продават.

Вече по тази причина стигнахме до извода, че щурмовите отряди на германската националсоциалистическа работническа партия не трябва да имат нищо общо с подобна организация на военните сили на държавата. Ние от самото начало гледахме на щурмовите отряди като на организация за охрана на националсоциалистическото движение, като на възпитателен орган. Ето защо смятахме, че задачите на

щурмовите отряди се намират в съвсем друга сфера от задачите на така наречените военни съюзи.

Но нашите щурмови отряди в никакъв случай не трябваше да станат и тайни нелегални организации. Целите на тайните организации са винаги противозаконни. Но поради това размерите на подобни организации естествено са много малки. Да се създаде голяма по размери организация и в същото време да се запази съществуването ѝ в тайна или дори само да се скрият истинските ѝ цели е невъзможна работа, особено ако се има предвид бърливостта на нашия немски народ. Всеки такъв опит хиляда пъти ще се провали. Първо, сегашната полиция винаги има на свое разположение достатъчен щаб от сутенъори и тем подобни гадове, винаги готов да 30 сребърника да предадат всички, което успяват да научат и дори да измислят неща, които не съществуват. А второ, и собствените привърженици никога няма да бъдат достатъчно конспиративни, за да запазят организацията в тайна. Само посредством дългогодишен личен отбор може да се създадат много малки тайни организации, състоящи се от съвсем малобройни групи. Но такива малки организации биха загубили всякаква стойност за Националсоциалистическото движение. Това, което ни беше необходимо и което ни е необходимо сега, е не някоя и друга стотна от отчаяни заговорници, а стотици и стотици хиляди фанатични борци, готови да отдадат живота си за победата на нашия мироглед. Необходимо ни е да работим не в тайни кръжоци и конспиративни организации. Необходими се ни мощни изяви на масите. Не с помощта на кинжала и отровата или револвера ще открием път на нашето велико движение, а чрез завоюването на улицата. Ние трябва да покажем на марксистите, че бъдещите стопани на улицата сме ние, националсоциалистите. Ние ще им докажем, че в бъдеще ще станем не само стопани на улицата, но и стопани на държавата.

Тайните организации можеха да станат опасни и с това, че членовете им биха могли да започнат да забравят за величието на стоящите пред тях задачи и да стигнат до мисълта, че може да се променят съдбините на народа към по-добро чрез едно или друго отделно убийство. Такова мнение може понякога да си намери историческо оправдание. А именно — в случай, когато народът страда под тиранията на някой действително гениален угнетител и когато е

позволено да се мисли, че този ужасен гнет е толкова здрав главно поради личните качества на дадения тиранин. При такива обстоятелства сред народа винаги ще се намери отмъстител и този отмъстител, излязъл от народната среда, ще се пожертва, за да довърши омразния тиранин с един точен изстрел. Само дребните хорица, само негодниците, възторгващи се от нравите на съвременната република, ще сметнат такъв акт за достоен за осъждане и всякакви морални лементации. А ето че най-великият певец за свободата на нашия народ в своя „Вилхелм Тел“ възпява, както знаем, именно такъв акт.

През 1919–1920 г. можеше сериозно да се опасяваме, че в тайните организации непременно ще се намерят хора, които, ужасени от безкрайните нещастия на родината и вдъхновени от исторически примери, наистина ще хванат револвера, за да отмъстят на ония, които мъчат Германия и ще си помислят, че по такъв начин действително могат да излекуват народа си. Но такъв начин на действия би бил безсмислен, тъй като в действителност нашите марксисти победиха съвсем не благодарение на превъзходните качества на отделните свои главатари, а само и изключително поради безграничната страхливост и жалка нищожност на буржоазния свят. Нашата буржоазия сама си подписа най-безжалостната присъда именно с това, че се подчини на революцията, която не издигна нито една що-годе значителна глава. Може още така или иначе да се разбере, че трябва да капитулираш пред такива хора като Робеспьер, Дантон или Марат. Но си произнасят унищожаваша присъда хора, които капитулират пред субекти като мършавия Шайдеман, дебелият Ерцбергер и Фридрих Еберт или пред всички останали политически мъничета на ноемврийската революция. В Германия не можеше дори да се каже, че именно еди-кой си главатар на революцията поради своите големи лични качества е главно нещастие за отечеството. Не, около нас имаше само революционни дървеници, дезертиращи спартаковци, от дребни по-дребни хорица. Да хванеш револвера и да премахнеш от пътя един или друг от тези господа абсолютно нямаше смисъл. Най-много това би довело до възкачването на двама нови кръвопийци на мястото на един.

В описваното време се налагаше най-рязко да се обявяваме против такива покушения. Такава практика е била целесъобразна, когато на арената на историята наистина са действали големи

личности, но тя никак не подходдаше за нашата епоха на политически лилипути.

Всъщност, това трябва да се каже и по въпроса за мерките на борба против обикновените изменници. Какъв смисъл има наистина да се разстреля да речем, един субект, предал в ръцете на врага оръдие, ако най-високите длъжности у нас се заемат от негодници, продали цялата държава, върху чиято съвест тежат два милиона напразни жертви, и които са виновници за осакатяването на милиони и при всичко това съвсем спокойно си седят на местата и си вършат своите републикански работници. Безсмислено е да се убиват дребни предатели в такава държава, където самото правителство освобождава предателите от каквото и да било наказание. Тъй като при такова положение на нещата е напълно възможно големите предатели да накарат да отговаря някой идеалист за това, че е надупчил с куршум челото на някой попаднал му на пътя дребен мошеник или предател. И нали трябва да си зададем въпроса: а кого наистина да изпратим да премахне един такъв дребен предател? Да изпратим ли с тази цел също такава дребно човече или да изпратим истински идеалист? В първия случай рискуваш да не получиш необходимия резултат и рано или късно срещу теб непременно ще направят донос. Във втория случай дребният мошеник наистина ще бъде отстранен, но затова пък трябва да се рискува ценният живот на един може би незаменим идеалист.

Моята гледна точка по въпроса е следната. Никак не ни приляга да бесим дребните крадци и да оставяме да тичат на свобода големите крадци. Много по-добре ще бъде, ако в един прекрасен момент създадем национален трибунал, който ще съумее да изправи пред съда и да разстреля няколкото десетки хиляди ноемврийски престъпници, онези, които играеха ролята на организатори на революцията и затова трябва да носят главна отговорност. Такъв пример ще бъде достатъчно заплашителен за всички бъдни времена също така и за дребните предатели и ще им послужи като необходим урок.

Всички тези съображения ме подтикнаха тогава още и още веднъж най-решително да забраня участието в тайни организации и да не допусна нашите щурмови отряди да приемат нелегален характер. В онези години аз предприемах най-настоятелни мерки, за да не допусна участието на нашите националсоциалистически организации в експерименти, начело на които в повечето случаи стоеше превъзходна,

идеалистически настроена немска младеж, принесла много големи жертви, но не съумяла поне малко да промени към по-добро съдбините на родината.

Но ако нашите щурмови отряди не трябваше да станат нито обикновени военни организации, нито тайни сили, то от това произтичаше следното:

1. Главният принцип за организацията на нашите щурмови отряди трябваше да стане не военният критерий, а критерият на партийната целесъобразност.

Членовете на нашите щурмови отряди трябваше, разбира се, да получат съответната школа за физическо развитие, но центъра на тежестта ние виждахме не в чисто военните упражнения, а в спорта. Аз винаги се бях придържал към възгледа, че боксът и жиу-жицу имат много по-голямо значение от лошите стрелкови курсове, тъй като все едно доброволческите общества бяха в състояние да дават на своите членове само полуобазоване, а не пълно военно образование. Дайте на немската нация 6 милиона безукорно тренирани спортисти, постигнете тези 6 милиона да са изпълнени с фанатична любов към родината и да са закалени с мисълта, че настъплението е най-добрата тактика — и истински народната държава ще съумее за някакви си две години да създаде от тях, ако бъде необходимо, истинска армия, особено ако имаме необходимите за това кадри. Кадри за такава армия при нашите условия може да ни даде само райхсверът, а не половинчатите военни съюзи. Ние смятаме, че физическите упражнения са необходими на нашия щурмовак, за да се вкорени в него съзнанието за физическото му превъзходство, което единствено може да го убеди в собствената му сила. А спортът трябваше да развие у нашите щурмоваци всички онези качества, които биха им дали възможност успешно да се изявят в защита на нашето движение там, където и когато е необходимо.

2. За да не се превръщат нашите щурмови отряди в тайни организации, ние веднага въведохме определена униформа, по която всеки можеше да познае члена на нашия отряд. А после и самите размери на отрядите трябваше да покажат на всеки срещнат, че съвсем не става дума за тайни организации. Нашите щурмови отряди не трябваше да се крият в нелегалност, а трябваше да маршируват под открито небе. Само това трябваше веднага да сложи край на всякакви

легенди за „тайни организации“. Членовете на нашите щурмови отряди възпитавахме преди всичко в пълна идейна преданост към великите идеи на движението. Поставяхме си за задача да разширим хоризонта на всеки щурмовак дотолкова, че всеки от тях да разбира онази велика мисия, която лежи върху него. На всеки редови щурмовак помагахме да осъзнае, че нашата задача е създаването на нова националсоциалистическа държава. След като разбереше това, нашият щурмовак, разбира се, вече не можеше да вижда задачата си в премахването на един или друг дребен или дори по-голям мошеник. И по такъв начин отпаднаше опасността, че нашите щурмоваци ще започне да ги съблазнява дребната конспирация и че ще търсят удовлетворение на своя активизъм в отделни покушения. Само така можехме да разпръснем атмосферата на дребнаво отмъщение и дребнави заговори, присъщи на съвременната република. Само благодарение на това издигнахме нашата борба на по-високото равнище на борба на два мирогледа. Всеки наш редови щурмовак трябваше да разбере, че нашата борба е изстребителна борба на цял нов мироглед против мирогледа на марксизма и всичко онова, което той поражда.

3. От това произтича, че и организационните форми на щурмовото движение и начинът на въоръжаване на щурмовациите и дори униформата им не можеше и не трябваше да напомня старата армия. Всичко това трябваше да бъде изградено върху съвсем друг принцип, според задачите, които стояха пред щурмовото движение.

В продължение на 1920 и 1921 г. аз най-усилено проповядвах именно гореизложените възгледи. Постепенно успях напълно да внуша тези възгледи на нашата млада организация. Резултатът беше такъв, че към края на лятото на 1922 г. ние разполагахме вече с изрядно количество щурмови отряди /стотни/, а към края на есента на 1922 г. тези отряди бяха вече облечени в своя собствена униформа. Безкрайно важно значение за цялото по-нататъшно развитие на щурмовите отряди имаха три събития.

1. Голямата обединена демонстрация на всички патриотични съюзи, насочена срещу закона за защита на републиката. Тази демонстрация се състоя в края на лятото на 1922 г. на Кралския площад в Мюнхен.

Мюнхенските патриотични съюзи пуснаха прокламация за протест против закона за защита на републиката и в тази прокламация приканваха населението да вземе участие в предстоящата грандиозна манифестация. Пред секциите на нашата партия пуснахме шест щурмови отряда, всеки по сто души. Пред нашите колони вървяха два оркестъра музиканти, а нашите манифестанти носеха 15 партийни знамена. Когато нашите колони наближиха площада, той беше вече наполовина запълнен с народ. Но събралата се там тълпа нямаше в ръцете си нито едно знаме. Появата на нашите колони с оркестрите, със знамената и с неколкостотин щурмоваци предизвика истински взрив от ентусиазъм. На мен лично се падна честта да изляза като един от ораторите пред събралата се на площада шестдесет хилядна тълпа.

Успехът на манифестацията беше огромен. Сега беше доказано на всички, че въпреки заплахите на червените и националните организации на Мюнхен умеят да манифестират на улицата. Когато червените се опитаха да пуснат срещу нашите маршируващи колони известно количество свои въоръжени хора, нашите щурмоваци за няколко минути разгониха тези господа, направиха ги на пух и прах. За пръв път нашето националсоциалистическо движение показва тук своята решимост и за в бъдеще да отстоява правото си върху улицата и веднъж завинаги да лиши от тази привилегия господа предателите.

Този ден окончателно доказа, че онези организационни принципи и психологически съображения, заложили в основата на изграждането на щурмовите отряди, бяха съвсем правилни.

Върху тази победоносна основа ние продължихме да разширяваме движението на щурмоваците. След няколко седмици броят на щурмовите отряди в Мюнхен се удвои.

2. Походът на Кобург през октомври 1922 г.

Народническите съюзи взеха решение да организират в Кобург тъй наречения „ден на нацията“. Лично аз също получих покана за Кобург, при което в писмото се казваше, че е желателно да пристигна не сам, а „с известен брой съпровождащи“. Тази покана получих в 11 ч. през деня и веднага реших, че всичко това ще бъде много навременно. Вече след час бях дал всички необходими нареждания. Като „съпровождащи“ набелязах 800 души щурмоваци. Разделих ги на 14 отряда, качих ги на специален влак и ги изпратих за Кобург — градец, който сега е баварски. Съответни заповеди бяха изпратени

също така до другите националсоциалистически щурмови групи, образувани по това време в различни градове.

За пръв път в Германия се изпращаше такъв специален влак. На междинните станции на него се качваха нови групи щурмоваци, което предизвика огромна сензация. Публиката до този момент не беше виждала нашите знамена, сега можеше да ги види. Ефектът беше много голям.

Когато пристигнахме на Кобургската гара, посрещна ни делегация от комитета, който ръководеше „деня на нацията“ и ни съобщи следното. Между комитета и местните профсъюзи, а също местните организации на независимата с.-д. партия и комунистическата партия било сключено съглашение, че ние, значи, трябва да отидем в града не под строй, а като тълпа, без знамена и без своя музика (водехме свой собствен оркестър от 42 души).

Разбира се, аз начаса решително отхвърлих това позорно условие и изразих пред делегацията възмущението си, че комитетът изобщо е намерил за необходимо да встъпва в каквито и да било съглашения с подобни господа. След това спокойно заявих, че моите щурмоваци незабавно ще се строят и че ние, разбира си, с музика и със знамена ще тръгнем към града. Речено-сторено.

Още на площада пред гарата ни посрещна многохилядна тълпа, която започна да ни обсипва с ругатни и заплахи. Срещу нас се посипаха викове: „убийци“, „бандити“, „грабители“, „престъпници“ и други ласкателни епитети, каквито обичат да употребяват прословутите творци на германската република. Младите щурмови отряди запазиха образцов ред. Наложих се да се разгърнем пак тук на площада пред гарата пред очите на публиката. Щурмоваците се държаха сдържано, без изобщо да забелязват сипещите се оскърбления. Не знаехме накъде се намира градът. Стъписаната полиция погрешно ни насочи не към предназначения за нас квартири в покрайнините на града, а към голямото помещение на една от пивниците, разположена близо до центъра на града. От двете страни след нашите колони се движеше голяма пъстра тълпа, която продължаваше да шуми. Щом последният от нашите отряди започна да влиза в портите на пивницата, събралата се тълпа направи опит с викове и дюдюкане да се втурне след нас. За да попречи на това, полицията побърза да затвори портите и всички входи в

помещението. Създаде се съвсем невъзможно положение. Построих щурмоваците в двора, казах им няколко думи и дадох съответните указания. После поисках полицията незабавно да отвори портите. След кратко колебание полицията отстъпи пред моето искане.

Надвечер се стигна да сериозни сблъсъци. Нашите патрули вдигаха изпаднали в безсъзнание отделни националсоциалисти, подложени на гнусно нападение от страна на противника. Тогава и ние престанахме да се церемоним с врага. На зазоряване можахме да констатираме, че червеният терор, под чието иго населението на Кобург стенеше в продължение на много години, с един удар е смазан. Червените веднага пуснаха листовки, в които с присъщата им еврейско-марксистка лъжливост уверяваха, че значи, нашите „банди“ ни в клин, ни в ръкав повели „изстребителна война против мирните работници“. „Другарите работници и работнички“ се приканваха да излязат на улицата и да ни дадат отпор. Организираната от червените демонстрация трябваше да се състои в един и половина. И на тази „грандиозна народна демонстрация“ бяха призовани десетки хиляди работници от цялата околност. Твърдо решен веднъж за винаги да свърша с червения терор в Кобург, аз в единайсет и половина събрах своите щурмоваци, които в този момент наброяваха вече хиляда и петстотин души. Построих ги в редици и сам заставах начело на отряда, и ние тръгнахме към кобургската крепост, пътят към която минаваше тъкмо през големия площад, където беше определена демонстрацията на червените. Ще видим, мислех си, дали червените ще посмеят отново да ни нападнат. Когато се приближихме до площада, там вместо обещаните десетки хиляди имаше всичко на всичко неколкостотин души; част от тях начаса се разбягаха, другата част се стараеше да се държи много тихо. Само тук-там срещащите се червени отряди, дошли от други места и затова още незапознати с нас, се опитваха отново да ни подхвърлят оскърбления. Но ние за няколко минути веднъж завинаги ги отучихме от това. И ето сега, когато нашата победа беше очевидна, местното население веднага облекчено въздъхна. Хората се окопитиха. Населението започна да вика приветствия по наш адрес. А надвечер, когато се връщахме, на редица места ставаха стихийни възторжени демонстрации в наша чест.

Когато стигнахме на гарата, за да се качваме на влака, железничарският персонал неочаквано ни заяви, че няма да карат

нашия влак. Тогава заповядах да съобщят на редица главатари, че ако железничарите действително не карат влака, веднага ще арестувам всички онези червени главатари, които ми попаднат и ще ги кача по няколко души във всеки вагон, на локомотива и на тендера, а после моите хора сами ще подкарат влака. Заповядах да кажат на господата червените, че такова пътешествие ще бъде, разбира се, доста рисковано, но затова пък ако стане катастрофа и ние трябва да загинем, то и техните главатари ще загинат заедно с нас. Поне ще имаме утешението, че сме отишли на оня свят не сами, а в „почетния“ съпровод на червените апостоли на „братството и равенството“.

Щом това беше съобщено на когото трябва, влакът незабавно дойде и тръгна на минутата. На следващата сутрин най-благополучно пристигнахме в Мюнхен.

По такъв начин в Кобург за пръв път от 1914 г. беше възстановено от нас действителното равенство на гражданите пред закона. Ако нашите високопоставени глупци под път и над път самодоволно заявяват, че съвременната държава най-строго защитава живота на своите граждани, това просто не е истина. В действителност в ония години на практика гражданите трябваше да се защитават от самите представители на съвременната държава.

Кобургските събития имаха най-благоприятни последици. Духът на нашите победоносни щурмови отряди, разбира се, укрепна. Всички се убедиха, че ръководството на отрядите се намира на пълна висота. Но най-важното, населението се интересува сега от нас много повече, отколкото до този момент, и мнозина за пръв път започнаха да осъзнават, че Националсоциалистическото движение очевидно е именно онази сила, която в повече или по-малко близък срок ще ликвидира марксистката безумие.

Само в лагера на демокрацията съскаха по повод на това, че не сме позволили спокойно да ни строят черпите, че сме се решили в една демократична република да отговорим на подлото нападение не с пацифистки песни, а с юмруци и с палки.

Буржоазната преса се държа, разбира се, гнусно и долно както винаги. Само много малко на брой честни вестници приветстваха факта, че поне на едно място на марксистките насилници е бил даден необходимия отпор.

В самия Кобург част от измамените от марксистите работници получи много полезен урок. В сблъсъците с нашите национал-социалистически работници тези червени разбраха, че и нашите работници се борят за определен идеал, тъй като не беше трудно да се сетят, че така могат да се бият само хора, които се борят действително за нещо възвишено и скъпо.

Но най-голяма полза от всички тези събития имаха, разбира се, самите щурмови отряди. Те бързо започнаха да стават по-многобройни. Когато на 23 януари 1923 г. се откри нашият пръв конгрес, то в освещаването на знамето взеха участие вече шест хиляди щурмоваци и първата част от отрядите беше в своята униформа.

Кобургските събития още и още веднъж доказаха, че на нас ни е необходимо не само системно да развиваме корпоративния дух вътре в нашите отряди, но и на всяка цена непременно еднакво да обличаме щурмоваците, за да могат те да се разпознават помежду си още по външен вид. До тази момент бяхме се ограничавали само с превръзка на ръката. Сега въведохме още френча и познатата на всички шапка.

Възползвайки се от опита от Кобург, решихме системно и планомерно да направим същото в редица други градове, където за последните години червените не бяха допуснали нито едно събрание на друго мислеци. Сега в тези градове ние решихме да възстановим свободата на събранията. Избирахме град след град, концентрирахме там нашите националсоциалистически батальони и така карахме да капитулират една след друга баварските крепости на червените. Щурмовите отряди все повече и повече свикваха в ролята си. Все по-малко и по-малко приличаха те на старите безжизнени военни съюзи и все повече и повече придобива характер на истински живи бойни организации, играещи най-голяма роля в делото на борбата за ново бъдеще на германската държава.

Така системно се развиваха нещата до март 1923 г. към това време се разразиха събития, които ме накараха в много отношения да променя тактиката и да преместя движението на нови релси.

3. В началото на 1923 г. французите, както се знае, завзеха Рурския басейн. Това на първо време оказа много сериозно влияние върху хода на развитието на нашето щурмово движение.

Дори и сега не мога и не намирам за целесъобразно от гледище на националните интереси да разкажа открито за всичко, свързано с

това. Трябва да се ограничи само с фактите, които бяха засегнати в публични обсъждания и които така или иначе станаха обект на гласност.

Завземането на Рурския басейн от французите съвсем не беше неочаквано. Ние имяхме тогава сериозно основания да се надяваме, че със страхливата политика на постоянни отстъпления вече ще бъде свършено и че върху военните съюзи при новата обстановка ще легне напълно определена обществена задача. При такива обстоятелства ние смятахме, че и нашите щурмови отряди, наброяващи тогава вече няколко хиляди млади закалени бойци, не трябва да останат настрана от общонационалното обединение на военните сили. През пролетта и лятото на 1923 г щурмовите отряди бяха реорганизирани и превърнати във войнска боева част. Този факт изигра голяма роля в по-нататъшното развитие на събитията от 1923 г., поне дотолкова, доколкото в тях участваше нашето движение.

Хо̀да на събитията през 1923 г. аз осветих на друго място. Тук ще се ограничи само в това да забележа: щом като предпоставките, от които изхождахме, пристъпвайки към реорганизирането на тогавашните щурмови отряди, не се оправдаха; щом като преходът към активна съпротива срещу Франция не се извърши, то се налага да кажем, че от чисто партийна гледна точка тази реорганизация беше вредна.

Колкото и да е ужасен на пръв поглед краят на 1923 г, все пак, гледайки назад, трябва да кажем, че нейният финал беше необходим. Поведението на германското правителство направи безпредметен онзи път, по който бяхме решили да преведем нашите щурмови отряди. И сега с един удар беше свършено с онази реорганизация на щурмовото дело, която, както вече казахме, от наша партийна гледна точка беше вреден.

Сега след събитията на 1923 г. беше ясно, че пак трябва да се върнем на стария път и да започнем с това, с което свършихме, преди да преведем щурмовите отряди на нови релси. В това своеобразната добра страна на събитията от края на 1923г. Отново организираната през 1925 г. германска националсоциалистическа работническа партия трябва отново да реорганизира своите щурмови отряди в духа на онези именно принципи, които изложих в първата част на настоящата глава. Именно на тези начала да се организира делото и в този дух да се

продължава и по-нататък. Германската националсоциалистическа работническа партия трябва по такъв начин да се върне към онези истински здрави възгледи, от които изхождахме от самото начало. Висшата си задача тя трябва да вижда в това: от своите щурмови отряди да направи инструмент за защита и пропаганда на идеите на нашия мироглед.

Партията не трябва да допуска нито щурмовите отряди да се превърнат в така наречени военни съюзи, нито да се превърнат в тайни организации. Партията вижда в щурмовите отряди авангард на великите националсоциалистически идеи. Когато партията съумее да направи така, че нашите щурмови отряди действително да станат такава стохилядна гвардия, партията ще постигне желанието си щурмоваците да станат палadini на най-великата и свята идея на земята.

ГЛАВА X

ФЕДЕРАЛИЗМЪТ КАТО МАСКИРОВКА

През зимата на 1919 г., а в още по-голяма степен през лятото на 1920 г. нашата млада партия беше принудена да заеме позиции по един въпрос, който получи огромно значение още по времето на войната. В първата част на настоящето съчинение, описвайки методите на пропагандата на противника, които според мен особено биеха на очи, обърнах вниманието на читателя върху това, че англичаните и французите усилено се стараеха да разпалят старите противоречия между севера и юга в Германия. Първите прокламации, които започнаха системно насъскване против Прусия, уж единствен виновник за войната, се появиха още през пролетта на 1915 г. Към края на 1916 г. тази също толкова умела, колкото и долна агитация достигна кулминационната си точка. Това, предназначено за най-ниските инстинкти насъскване на южняците срещу северняците, скоро започна да дава своите отровни плодове. Един от най-големите пропуски на ръководещите кръгове на правителството и армията — и особено на баварския щаб — беше този, че в своето заслепление и самонадеяност те изобщо не предприемаха необходимите мерки за противодействие. Срещу тази агитация не беше предприето абсолютно нищо. Напротив, в някои кръгове я приемаха с удоволствие. Някои господа бяха толкова ограничени, че им се струваше, че такава пропаганда не само ще помогне за отслабването на централистките тенденции на германската държава, но може би дори автоматично ще засили идеята за федерализма. За това тежко опущение ние заплатихме също толкова тежко, както това рядко бива в историята. Хората мислеха, че в резултат на тази агитация ще плати единствено Прусия, а на практика плати цяла Германия. Тази агитация ускори нашето крушение. Крах претърпя не само германската държава като такава, но и отделните държави, влизащи в състава на нашата империя.

Случи се така, че революцията победи преди всичко тъкмо в този град, където изкуствено разпалваната омраза против прусаците беше

особено силна. Именно тук революцията преди всичко и свали тъкмо най-старата традиционна династия.

Би било, разбира се, неправилно да се мисли, че антипруските настроения се обясняваха изключително с военната пропагандна на противника. Точно така би било неправилно да се мисли, че народът, поддаващ се на тази пропаганда съвсем не е имал смекчаващи вината обстоятелства. Една от най-важните причини за възникването на антипруските настроения е невероятната организация на цялото наше стопанство през военно време. В тази област господстваше абсолютно безумна централизация, равняваща се на пряка опека над цялата държава. А мошениците се възползваха от тази ултрацентрализация, за да организират по-лесно своя ултраграбеж. Средният човек неизбежно отъждествяваше акционерното дружество от военно време с Берлин / където заседаваха гешефтарите от тези дружества/, а Берлин, разбира се — с Прусия. На средния човек и през ум не му минаваше, че истински организатори на тези грабителски институти, работещи под псевдонима акционерни дружества, не са нито берлинчаните, нито прусаците, нито немците изобщо. Средният човек приписваше всички престъпления и злоупотреби на тези огромни учреждения на столицата и затова прехвърляше цялата си омраза както върху столицата, така и върху Прусия като цяло. А тъй като на подобни представи отникъде не се даваше отпор, а някои приемаха подобно тълкуване с удоволствие, то естествено омразата срещу Прусия все повече се разгаряше.

Евреите, разбира се, бяха достатъчно умни, за да разберат, че безсрамното ограбване на немския народ, което те бяха организирали под прикритието на акционерни дружества от военно време, несъмнено ще предизвика известна съпротива. Докато самите евреи никой не ги хващаше направо за гушата, те раз'бира се, можеха да не се безпокоят от растящото недоволство. Но за да не допуснат и по-късно пряк взрив на възмущение, на евреите трябваше най-много да им се хареса именно такова средство, което да насочи недоволството в съвсем друга посока и по такъв начин да даде отдушник за негодуванието.

Нека Бавария си върви на поход срещу Прусия, а Прусия — срещу Бавария. Колкото по-силно се разпали враждата между Бавария и Прусия, толкова по-добре. Колкото по-гореща стане схватката между Бавария и Прусия, толкова е по-спокойно за евреите. Именно така

беше най-добре да се отвлече общественото мнение от тази интернационална шайка. Хората дори започнаха направо да забравят за нейното съществуване. Разбира е, и в самата Бавария все пак имаше достатъчно количество благоразумни хора, които правеха усилия да не допуснат по-нататъшно разпалване на междуособиците. Но щом такава опасност ставаше реална, евреите начаса пускаха в ход в Берлин някаква нова провокация и така отново разпалваха борбата. Всички, които трябваше да знаят това, веднага се нахвърляха върху новия инцидент и го раздухваха с всички сили, докато най-последният пожарът на разприте между юга и севера все пак се разгаряше до червено.

Евреите водеха тогава забележително умела префинена игра. През цялото време занимаваха с тези вътрешни дразни ту едната, ту другата страна и благодарение на това можеха с все по-голям успех да ограбват и едните, и другите.

После дойде революцията.

До 1918 г. или по-точно казано до ноември 1918 г. средният човек и особено по-слабо развитият еснаф и работник можеха още да не си дават сметка за произхода на тези междуособици и за техните последици. Но сякаш от началото на революцията, особено в Бавария, това трябваше да го разберат всички и във всеки случай трябваше да го разбере онази част от населението, която се причисляваше към „националния лагер“. Тъй като още преди революцията да победи, организаторът на преврата в Бавария веднага се обяви в защита на специфичните „баварски“ интереси.

Разбира се, Курт Ейснер знаеше какво прави. Като насочи революционното въстание в Бавария срещу останалата Германия, той изобщо не се ръководеше от специално баварските интереси, а действаше просто като упълномощен на господата евреите. Той просто използваше съществуващите в Бавария антипатии и предразсъдъци, за да раздробява по-лесно Германия. Ако беше успял напълно да раздробява държавата, то тогава тя съвсем лесно би станала плячка на болшевизма.

Приложената от Ейснер тактика продължиха и след смъртта му. Марксистката „независима партия“ внезапно започна да апелира към онези чувства и инстинкти, които най-здравословно се кореняха в държавната обособеност и се насаждаха от отделните династии, — макар че, както

се знае, дотогава марксистите винаги обсипваха с най-язвителна ирония тъкмо всеки сепаратизъм и всяко обособяване.

Борбата на баварската съветска република против настъпващите от север армии, тръгнали да освобождават Бавария, марксистите в цялата си пропаганда изобразяваха преди всичко като борба на „баварските работници“ против „пруския милитаризъм“. Само с това може да се обясни обстоятелството, че в Мюнхен за разлика от редица други германски области след падането на съветската република съвсем не настъпи отрезвяване на широките маси, а напротив, още повече нарасна възмущението и озлоблението срещу Прусия.

Изкуството, с което болшевишките агитатори смогнаха да представят премахването на съветската република като победа на „пруския милитаризъм“ над „антимилитаристичния“ и „антипруски“ „баварски народ“, им донесе богати плодове. Още при изборите в законодателния баварски ландтаг Курт Ейснер получи в Мюнхен по-малко от 10 хиляди гласа, а комунистическата партия дори само 3 хиляди, докато след падането на съветската република двете партии заедно имаха вече около 100 хиляди избиратели.

Аз лично започнах своята борба срещу това безумно насъскване на отделните немски племена едни срещу други именно по това време.

Мисля, че през целия ми живот нито веднъж не ми се е налагало да се залавям с работа, която в началото да е била толкова непопулярна, както моята тогавашна борба срещу антипруското насъскване. В продължение на съветския период в Мюнхен ставаха безброй масови събрания, в които настроението против останалата Германия се разпалваше до такава степен, че нито един северняк не можеше да се изкаже на тях, а прусаците просто ги заплашваха със смърт. Повечето от тези събрания достигаха до такава точка на кипене, че в края им аудиторията обикновено се сливаше в един див вик: „Долу Прусия!“, „Никаква връзка с Прусия!“, „Война на Прусия“ и т. н. Един от „най-блестящите“ представители на идеята за суверенитета на Бавария, както се знае, издигна дори в райхстага лозунг, който формулира с думите: „По-добре да умрем като баварци, отколкото да вегетираме под властта на прусаците!“

Трябваше да види човек тогавашните събрания, за да бъде в състояние да разбере какво значение имаше лично за мен първото ми изказване сред шепичка приятели против това безумие на едно голямо

събрание в залата на мюнхенската пивница „Лъв“. Групата приятели, която ме заобикаляше, се състоеше изцяло от мои фронтови другари. И ето, нека читателят си представи нашето настроение: когато ние проливахме кръвта си за отечеството на фронта, повечето от тези господа, които сега ни обсипваха с псувни, се бяха крили, разбира се, в тила, дезертираха и т.н. А сега тези банди, загубили всякакво самообладание, ни посрещаха с рев, обсипваха ни с всевъзможни оскърбления и ни заплашваха да ни убият на място! За мен лично тези изказвания имаха тази щастлива страна, че благодарение на тях около мен се събра особено тясна групичка приятели, почувствали се свързани с мен не на живот, а на смърт и сякаш заклели ми се във вярност.

Тези наши сражения на събранията се повтаряха в продължение на цялата 1919 г., а в началото на 1920 г. още повече се засилиха. Имаше такива събрания — особено си спомням едно такова събрание във Вагнеровата зала на Зонештрассе — в които групата мои приятели, по това време поувеличила се, виждаше голям зор. Тези събрания често свършваха с това, че моите приятели ги биеха, оскърбяваха, тъпчеха с крака и ги изхвърляха полумъртви от събранията.

Започнах тази борба като отделно лице и имах отначало подкрепата само на своите лични фронтови другари. Но след това цялото наше младо движение видя своята, може да се каже свещена задача в това да продължава тази борба.

И досега се гордея с това, че именно на мен се падна да сложа край на тази смесица от глупост и престъпление. Макар че отначало се опирах само на своите баварски привърженици, на мен все пак ми се удаде да реша тази задача. Казах — смесица от глупост и престъпление. Изразявам се така, защото зная: голямата маса от спътници се е състояла от добродушно глупави хора, но организаторите на насъскването несъмнено не спадаха към простите. Не, аз и тогава смятах, и сега смятам, че тази работа беше организирана от предатели, чиято служба се плащаше от Франция. В един случай /имам предвид историята на Дортен/ фактите вече потвърдиха, че е било именно така.

Режисьорите на цялото това насъскване лесно представяха нещата така, сякаш единствен повод за всичките им изяви са само федералистките мотиви. Тъкмо това беше особено опасно. Разбира се,

за всеки разумен човек е ясно, че идеята да федерализма в действителност няма нищо общо с организацията на насъскването и внушаването на открита омраза срещу Прусия. Няма що, добър „федерализъм“ е този, който се стреми да отскубне от другата част на федерацията определени територии или дори да доведе до разделяне на тази част на федерацията. Един честен федералист, който се позовава на държавническите идеи на Бисмарк, не за да мами, не може, цитирайки Бисмарк, в същото време да се опитва да откъсне от създадената от Бисмарк държава определени територии и открито да поддържа сепаратистки тенденции спрямо създадената от Бисмарк държава. Какъв вой биха надигнали в Мюнхен, ако, да речем, една или друга консервативна пруска партия започнеше открито да иска или да поддържа отделянето на определени територии от Бавария. Жалко беше само за онези действително честни федералисти баварци, които не разбраха къде е смисълът на тази подла игра, тъй като измамани бяха преди всичко именно тези обикновени хора. Именно от това, че на федеративната идея се даваше подобно тълкуване, тя най-много губеше. Възможна ли е в края на краищата успешна пропаганда за федеративно устройство на държавата, щом хората същевременно обсипват с оскърбления и обливат с кал едно от най-важните звена на федеративната държава — Прусия, щом хората правят всичко възможно, за да подкопаят Прусия и да направят омразна идеята за каквато и да било връзка с нея. Целият този поход беше особено вреден, защото тези така наречени федералисти насочваха цялата си кампания тогава против Прусия, която нямаше нищо общо с режима на ноемврийската демокрация. Тези прословути „федералисти“ насочваха всичките стрели на своите оскърбления не против бащите на Ваймарската конституция /бащите на тази конституция сами в повечето случаи спадат към преселниците от южна Германия или към евреите/, а срещу представителите на стара консервативна Прусия, т.е. срещу антиподите на Ваймарската конституция. Разбира се, не трябва да се учудваме, че в цялата тази злостна кампания федералистите старателно заобикаляха евреите, не смееха да ги закачат. Тук може би трябва да се търси ключа към цялата тази загадка.

Ние знаем вече, че преди революцията евреите, за да отвлекат вниманието на народа от своите акционерни дружества от военно време и от самите себе си, умееха да настройват масите на баварския

народ срещу Прусия. Но нали след победата на революцията евреите трябваше да прикрият своя десет пъти по-хищен грабителски подход. И ето, на евреите все пак им се удаде да насъскат така наречените „национални“ елементи на Германия едни срещу други: те успяха да въвлекат консервативно настроените баварци в борбата срещу също така консервативно настроените прусаци. И пак евреите прибегнаха до своето предпочитано средство. Държейки в ръцете си всички нишки на държавата, те лесно предизвикваха нови груби и безтактни провокации в Прусия и с това разпалваха все по-яръстна омраза в Бавария. А когато им беше необходимо — и наопаки. Омразата нито веднъж не беше насочена срещу самите евреи, затова пък винаги и неизменно се насочваше срещу немските братя. Баварецът забравяше, че в Берлин живеят 4 милиона трудещи се, трудолюбиви, заети с творческа работа хора и помнеше, че в Берлин има гнил, развратен Западен квартал. Но, в края на краищата, омразата на борците беше насочена не само срещу този квартал, а против целия „пруски“ народ.

Често ти идваше де се отчаеш.

И досега на всяка крачка можете да се натъкнете на същата ловкост на евреите. Винаги и неизменно те се стараят да отвлекат общественото внимание от самите себе си и да го насочат в съвсем друга посока.

През 1918 г. и дума не можеше да става за никаква планомерна антисемитска работа. И досега живо си спомням с какви пречки трябваше да се съобразявам, само като произнесях думата „евреин“. Веднага се разнасяха от глупави по-глупави викове или аудиторията започваше да оказва упорита съпротива. Първите ни опити да покажем на общественото мнение кой е действителният враг, не водеха почти до никакви резултати. Само бавно и постепенно работата започна да се променя към по-добро. Организационните основи, върху които беше изграден тогавашният антисемитски съюз „8СЪШ2 шк! ТшпгЪшкГ“ / отбранителен и настъпателен съюз/ бяха неправилни. Но в същото време тази организация имаше заслугата, че тъй или иначе бе поставила пред по-широките кръгове еврейския въпрос. През зимата на 1918/1919 г. можеше да се констатира, че антисемитското движение започва да пуска някакви корени. Нашето националсоциалистическо движение след известно време поведе борба срещу еврейството в много по-широки мащаби. Ние съумяхме да направим от

антисемитизма движеща сила на голямо народно движение, а преди нас този проблем оставаше достояние само на тясно ограничени кръгове от едрата и дребна буржоазия.

Но едва започнахме успешно да насаждаме антисемитизма сред действително широки слоеве на немския народ, и евреите започнаха да вземат свои контрамерки. Преди всичко те прибегнаха към предпочитаното си средство. С приказна бързина евреите се изхитриха да предизвикат вътрешни разпри в самия патриотичен лагер, като хвърлиха в него факлата на междуособен раздор. На дневен ред беше поставен въпросът за ултрамонтанството, и това не можеше да не доведе до борба между католицизма и протестантизма. В създалата се обстановка това беше може би единственото средство да се отвлече вниманието към други проблеми и да ни попречат още повече да концентрираме натиска срещу еврейството. Онези деятели, които издигаха на авансцената този въпрос, извършиха огромен грях. Не е толкова лесно да се поправи това зло. Евреите във всеки случай постигнаха желаната цел: католици и протестанти се бият помежду си за свое удоволствие, а смъртните врагове на арийското човечество и на цялото християнство могат да потриват ръце от удоволствие и да се подсмивват в брадите си.

На времето евреите умееха в продължение на много години да занимават общественото мнение в борбата между федерализма и унитаризма. Докато тези лагери водеха изстребителна война едни срещу други и продаваха отечеството си на международния капитал. Така постъпват те и сега: насъсквайки католици срещу протестанти и обратно, те си свършват своите си работници, като се стараят същевременно постепенно да отравят съзнанието и на католическия, и на протестантския лагер.

Спомнете си макар оная вреда, която нанасят евреите, лишавайки нацията от чистотата на кръвта. Спомнете си, че да се избавим от резултатите на това замърсяване на кръвта на нашата раса ще можем едва след столетия, ако въобще намерим сили някога да победим това зло. Спомнете си още, как това системно разложение на нашата раса унищожавя последните арийски ценности на немския народ. Нима не е ясно, че ние все повече и повече губим качеството на нация — носителка на културата. Нима не е ясно, че поне в нашите големи градове ние бързо вървим към такова положение, в каквото се намира

вече южна Италия. Стотици хиляди членове на нашия народ загиват в резултат на отравяне на кръвта, а ние минаваме покрай всичко това, сякаш сме абсолютно слепи.

Тази своя гнусна работа евреите провеждат напълно планомерно. Тези чернокоси паразити съвсем съзнателно погубват нашите неопитни светлокоси девойки, в резултат на което ние губим такива ценности, които никога няма да се възстановят. И какво? И католическият, и протестантският свят — да, ние твърдим това: и католическият, и протестантският лагер се отнасят съвсем равнодушно към тези престъпления на евреите и не забелязват как тези паразити на народите престъпно унищожават най-ценните, най-благородните божии дарове на земята. Съдбините на света се решават не от това дали католиците ще победят протестантите, а от това ще се запази ли арийското човечество на нашата земя или ще измре.

И при това положение нашите католически и протестантски лагери не умеят да се съединят против враговете на човечеството, а вместо това си мислят как да се унищожат едни други! Ние смятаме, че истинските патриоти имат священото задължение да се погрижат за това вярващите от двата лагера да престанат напразно да споменават божиято име, а да започнат на дело да изпълняват волята божия и да съумеят да попречат на евреите да позорят делото божие. Нима не божията воля е създала човека по образ и подобие на всевишния. Тъкмо затова казваме: нека всеки си остане със своята вяра, но нека всеки да смята за свое първо задължение да се бори срещу ония, които виждат задачата на живота си в това да подкопаят вярата на другия. Католикът да не смее да оскърбява религиозното чувство на протестанта и обратно. В Германия и без това вече има религиозно разцепление. Ако не постигнем прекратяването на борбата на религиозна почва, то в края на краищата между католическия и протестантския лагер може да се разгори война за унищожение. Положението в нашата страна в това отношение не може и да се сравнява с положението във Франция, Испания или Италия. В тези три страни лесно можем да си представим кампания за борба против клерикализма и ултрамонтанството, и такава кампания ни най-малко няма да заплашва с разпадане френския, испанския или италианския народ. Съвсем друго нещо е Германия. У нас към такава кампания навярно незабавно биха се присъединили и протестантите. Но с това

кампанията веднага загубва своя характер на обикновен протест на самите католици против политическото излишество от страна на собствените им духовни пастири и веднага придобива характер на нападение на протестантизма срещу католицизма.

Нападките на хора от една и съща вяра се възприемат по съвсем различен начин, отколкото нападките от страна на хора от друга вяра, дори ако първите са съвсем несправедливи. Хората може би охотно биха се вслушали в критиката и биха поправили едни или други свои грешки, доколкото критиката идва от хора от собствената вяра. Но хората веднага ще се заинатят и ще откажат да приемат каквито и да било поправки, ако това го препоръчат или още повече — ако го изискват привържениците на друга вяра. Вождовете на всеки лагер в този случай възприемат всички тези опити като нещо недопустимо и съвсем неприлично, като опит за намеса в чужди вътрешни работи. Тук няма да помогнат също позоваванията на единството на националните интереси, тъй като религиозните чувства все още не са залегнали у нас много по-дълбоко, отколкото каквито и да било съображения за политическа целесъобразност. Във всеки случай националното единство не може да се укрепва там, където се разпалва война между католици и протестанти. Само при взаимни отстъпки, само при еднаква търпимост от двете страни може да се промени сегашното положение на нещата и да постигнем в бъдеще нашата нация да стане единна и велика.

Заявявам съвсем открито, че в хората които искат сега да въвлекат нашето движение в религиозни спорове, виждам още по-лоши врагове на моя народ, отколкото дори в интернационално настроените комунисти. Тъй като последните, национал-социалистическото движение ще съумее, когато му дойде времето, да върне на правилния път. Най-престъпно постъпват сега именно онези, които, намирайки се в нашите собствени редове, се опитват да отбият нашето движение от правилния път и му пречат да изпълни нашата мисия. Такива хора са борци за еврейските интереси — все едно дали го правят съзнателно или несъзнателно. Тъй като само евреите са заинтересувани сега да въвлекат нашето движение в кървави религиозни разпри тъкмо в момента, когато започваме да ставаме опасни за еврейството. Говоря съвсем съзнателно за кървавите разпри, тъй като само невежи в смисъл на историческите уроци хора могат да

смятат, че нашето движение е способно да разреши и религиозния проблем — такъв проблем, в който са се разбивали усилията на вековете и на велики държавни деятели.

Пък и самите факти са достатъчно красноречиви. Нали е факт, че онези господа, които през 1924 г. внезапно откриха, че главната мисия на „народническото“ движение е борбата против ултрамонтанството, са постигнали вече напълно определени резултати: тези господа съвсем не успяха да смажат ултрамонтанството, затова пък успяха да внесат разцепление в лагера на патриотичното движение. Няма да повярвам също и на това, че един или друг незрял ум от съвременния лагер на патриотичното движение уж ще съумее да направи онова, което не е успял да направи самият Бисмарк. Смятам, че висш дълг на ръководителите на Националсоциалистическото движение е да поведат решителна борба против всеки опит да се използва Националсоциалистическото движение за такава борба. Хората, които водят такава пропаганда, трябва моментално да бъдат отстранени от редовете на нашето движение. До есента на 1923 г. това напълно ни се удаваше. Вярващият протестант и вярващият католик дружно работеха в редовете на нашето движение ръка за рака, без никога да влизат и в най-малък конфликт със своята религиозна съвест. Напротив, съвместната героична борба, която водеха католиците и протестантите в единен фронт против разрушителите на арийското човечество, ги научи повече да се ценят и уважават едни други. Тъкмо по това време нашето движение проведе, както е известно, най-решителната си борба против центристките партии, като цялата ни кампания се водеше не на религиозна почва, а изключително въз основа, на политико-икономически, расови и национални мотиви. Успехът, който имаме по това време, говори изцяло в полза на нашето гледище и против онези, които сега се опитват да измислят „по-добра“ тактика.

През последните десет години понякога се стигаше до там, че някои заслепени привърженици на „народническото“ движение толкова усърдно се заеха с религиозни дразги, че престанаха да забелязват как атеистичните марксистки вестници нарочно разпалват тези спорове, подсказват и на двете страни различни глупави аргументи, подмушват и на двата лагера съответни адвокати и т.н.

Тези спорове представляват смъртна опасност именно у нас, в Германия. Историята показва, че немците, повече от който и да е било

друг народ, са способни да водят кръвопролитни войни в името на някакъв фантом. Не веднъж и два пъти поради това нашият народ се е отвличал от действително важни проблеми, от които се определят истинските му съдбини. Докато ние се занимавахме със религиозни разпри, целият останал свят си подели свободните територии. Докато сега спорим коя опасност е по-голяма — еврейската или ултрамонтанската — господа евреите усилено разрушават расовия фундамент на нашето съществуване и с това погубват нашия народ завинаги. Аз от своя страна мога само да кажа от цялото си сърце по повод на тези „новатори“, които искат да посочат на националсоциалистическото движение нови пътища: боже, избави ни от такива приятели, а със своите врагове Националсоциалистическото движение само ще се справи.

* * *

В продължение на 1919, 1920 и 1921 г., а също така и в по-късни години, евреите провеждаха много умела пропаганда, разпалвайки борбата между федералистите и унитаристите. Нашето националсоциалистическо движение, разбира се, се отнасяше крайно отрицателно към тези разпри. Независимо от това трябваше да заемем определена позиция върху този проблем. Трябва ли Германия да представлява федеративен съюз на държави или единна централизирана държава и какво именно трябва да разбираме под едното и другото? От моя гледна точка най-важен е вторият въпрос. Тъй като именно отговорът на този въпрос, от една страна, прояснява този проблем, а от друга позволява да се изглади цялата острота на тази алтернатива.

Що е съюзна държава?

Под съюзна държава ние разбираме съюз на суверенни държави, встъпващи във връзка съвсем доброволно т.е. опирайки се на своя суверенитет, и отстъпвайки по този начин в полза на съюза онази част от своите права, които неизбежно трябва да преминат към учрежденията на обединената държава.

На практика тази теоретична формулировка изцяло не съответства на положението на нещата в нито една от съществуващите

в света съюзни държава. Най-малко съответства тази формула на онова, което виждаме в САЩ. За първоначалния суверенитет на отделните щати, влезли после в Североамериканския съюз, въобще не говорим. Много от тези отделни щати са образувани по-късно и едва по-късно са били, така на да каже, внесени в списъка, на Североамериканските съединени щати. Ето защо тук имаме в повечето случаи само единици, събрани от гледището на по-големи или по-малки административно технически удобства. Границите на отделните щати често са установявани тук просто с едно драсване на перото. Тези щати никога не са имали и не са могли да имат никакъв особен суверенитет.

Изцяло и напълно гореприведената формулировка не подхожда и за Германия, макар че трябва да кажем, че в Германия въвн от всяко съмнение в началото са съществували отделни държави и именно като държави и едва по-късно от тях е създаден съюз. Но трябва да имаме предвид, че и Германската империя е образувана не въз основа на свободната волеизява и равномерното съдействие от страна на всяка от отделните държави, а въз основа на хегемонията на една държава над всички останали, а именно на Прусия. Вече в чисто териториално отношение отделните немски държави имат огромни различия, тъй като от тази гледна точка те не могат да бъдат сравнявани, например, с Американския съюз. Сравнете предишните отделни немски държавици с големите и с най-големите от тях и веднага ще видите колко неравни бяха силите, колко е неравна, следователно, онази лепта, която всяка от тях е внесла в делото за създаване на съюзна държава. Спрямо повечето от тези отделни държави за истински суверенитет и дума не можеше да става, освен ако думите „държавен суверенитет“ не се разбират в чисто чиновнически казионен смисъл. В действителност на „държавния суверенитет“ на много от тези отделни самостоятелни държави отдавна е сложен край — с което само окончателно се доказва, колко слаби са били на практика тези мнимо самостоятелни държави.

Тук няма да проследяваме подробно историята на образуването на отделните немски държави. Ще посочим само, че държавните граници почти никога не са съвпадали с племенните граници. Произходът на тези държави е обусловен от чисто политически фактори, които в повечето случаи се коренят в печалната епоха на

безсилието на Германия, обусловено от раздробеността на немското отечество, която от своя страна предизвиква, разбира се, и самото това безсилие.

Всичко това взема предвид /поне частично/ старата конституция, когато в съюзния съвет тя предоставя на отделните държави не еднакво количество гласове, а се съобразява с действителните мащаби на отделните държави и с тяхната роля при образуването на единната държава.

Нещата не са стояли така, при образуването на единната държава отделните държави просто доброволно да отстъпят в нейна полза определена част от своя суверенитет. На практика нещата са стояли така, че тези суверенни права на отделните държави вече не съществували изобщо, или пък Прусия със своето превъзходство на силите е заставяла отделната държава да отстъпи суверенните си права в полза на единната държава. Бисмарк, разбира се, съвсем не се е ръководил от принципа, че от отделните държави трябва на всяка цена да се отнемат колкото се може повече права и да се предат на обединената държава. Не, той е изисквал само онова, без което обединената държава съвсем не е могла да мине. Този принцип е бил толкова умерен, колкото и разумен, тъй като той взема предвид и навика, и традициите на предишните отделни държави. Именно благодарение на това Бисмарк успява от самото начало да си осигури истинска любов към обединената държава и истинска готовност доброволно да се работи за нейна полза. От това не следва, че Бисмарк смята тогава, че дадено количество суверенни права ще бъдат достатъчни за обединената държава за всички бъдещи времена. Не, такова нещо Бисмарк не мисли. Напротив, той само вижда, че в дадения момент е трудно да се направи нещо друго и предоставя в това отношение на бъдещето да довърши останалото. Той не намира за удобно в този момент да смаже докрай съпротивата на отделните държави и се надява, че самото време и естественият ход на развитието ще довършат останалото. Разбира се, тъкмо с това Бисмарк доказва, че е действително изкусен и велик държавен деятел. Ходът на понататъшното развитие на практика се свежда тъкмо до това, че нараства суверенитетът на обединената държава за сметка на суверенитета на отделните разтворили се в нея части. Времето работи именно в насоката, на която възлага надежди Бисмарк.

Това развитие се ускорява след германското крушение и унищожаването на монархическата форма на управление. Разбираемо е. Границите на отделните германски държави, както вече казахме, съвсем не съвпадат с племенните граници. Техният произход е свързан преди всичко с чисто политически фактори. Монархическите династии играят тук огромна роля. Ето с какво се обяснява фактът, че когато монархическата форма на управление е унищожена, това неизбежно довежда до намаляване значението на отделните държави. Цяла редица такива „самостоятелни държави“ дотолкова загубва всякакво значение и всякаква вътрешна здравина, че те самите веднага, ръководейки се от целесъобразността, започват да се обединяват с други малки държави или да се разтварят в по-големите. Тук трябва да виждаме най-нагледно доказателство за това, доколко нереален в действителност е суверенитетът на тези малки държави и доколко ниско са оценявали този суверенитет техните собствени граждани.

По такъв начин премахването на монархическата форма на управление и на самите монарси нанася достатъчно силен удар върху федеративния характер на държавата; но още по-силен удар му нанася така нареченият „мирен договор“ и онези задължения, които за нас произтичат от него.

Преди войната отделните немски държави се ползват с известен финансов суверенитет. Ясно е обаче, че след като Германия загубва войната и е принудена да се нагърби според мирния договор с такива гигантски финансови задължения, които в никакъв случай не могат да се покрият за сметка на вноските на отделните държави, никаква финансова самостоятелност на отделните държави вече не е възможна. Целия си предишен финансов суверенитет отделните държави отстъпват на единната държава. По-нататъшните крачки, довели до пълното преминаване на пощата и железните пътища в ръцете на органите на обединената държава също са неизбежен резултатът от „мирния“ договор, довел до все по-голямо поробване на нашия народ. Органите на обединената държава са принудени да концентрират в ръцете си все нови и нови ценности, без което централното правителство не може да изпълнява Версайския договор с всичките му изнудвания.

Формите, в които се извършва това преминаване на суверенните права на отделните държави в ръцете на органите на обединената

държава, често са крайно жестоки, но самият процес е логически необходим. Вината за това лежи върху онези партии и деятели, които своевременно не са положили всички усилия Германия да победи във войната. Вината за това лежи особено върху онези партии в Бавария, които по време на войната от дребнав егоизъм отказваха на обединената държава най-необходимото и за това са принудени сега, след поражението, да плащат в централната каса десет пъти повече. Историята отмъсти за себе си. Рядко наказанието е идвало толкова бързо след престъплението. Същите онези партии, които само преди няколко години можеха да поставят интересите на отделните държави по-високо от интереса на Германия като цяло /а това беше особено забележимо в Бавария/ сега, под натиска на обстановката са принудени мълчаливо да гледат как се унищожават последните суверенни права на отделните държави, тъй като без това стана невъзможно самото съществуване на Германия. За всичко това те сами са виновни.

Обръщайки се към избирателите — а цялата агитация на нашите съвременни партии сега е насочена изключително към избирателите — буржоазните партии хленчат и се оплакват, че отделните държави все повече и повече загубват суверенните си права. Но това е пълно лицемерие. Нима не тези самите партии се стараеха да се надминат една друга в политиката на изпълняването на Версайлския договор. Е, а политиката на изпълнението естествено води до много дълбоки промени и в областта на вътрешната политика на Германия. Бисмаркова Германия беше свободна навън и не си връзваше ръцете с никакви външни задължения. Бисмаркова Германия, разбира, се не е познавала никакви финансови задължения, що-годе подобни по своята тежест, а още повече по безплодността си на задълженията на днешна дауесовска Германия. В областта на вътрешната политика компетентността на обединената държава в епохата на Бисмарк също е строго ограничена и се съсредоточава само върху най-необходимото. Ето защо Бисмаркова Германия може да живее от вноските на отделните държави и не иска за себе си изключителни права. Отделните държави, от една страна, могат да запазват необходимата финансова самостоятелност, а от друга, могат да плащат в централната каса само сравнително скромни суми. Благодарение на тези две обстоятелства отделните държави се отнасят много добре към обединената държава. Но би било съвсем неправилно и нечестно да

твърдим, че сегашните обтегнати отношения между отделните държави и органите на обединената държава се обясняват само с тяхната финансова зависимост. Не, работата далеч не е такава. Ако отделните държави сега се отнасят по-лошо към идеята за обединена държава, това се обяснява не със загубата на суверенни права от страна на отделните държави, а преди всичко е резултат от това, че съвременната обединена държава по такъв жалък начин представлява интересите на целия немски народ. Приятелите на Ваймарската конституция могат да уреждат колкото си искат юбилеи, райсбаннерите могат да уреждат колкото си искат тържества, а съвременната държава все пак остава чужда на всички слоеве на народа. Специалното законодателство за защита на републиката, разбира се, може да откаже този или онзи от изяви против републиканските учреждения, но да се завоюва любовта на немския народ по такъв начин не е възможно. С това, че съвременната република е принудена старателно да се защитава от собствените си граждани със специални параграфи и затвор, тя сама си произнася унищожителна присъда и показва на какво ниско равнище е целия съвременен режим.

Но и в друго отношение не са прави онези партии, които твърдят, че днешната неприязън на отделните държави към обединената държава уж се обяснявала с това, че обединената държава твърде много орязва предишните суверенни права на отделните държави. Да си представим за момент, че обединената държава не разширяваше своята компетентност, но вземаше от отделните държави огромните суми, които тя сега взема. Какво, нима любовта на отделните държави към обединената държава тогава би била по-голяма? Ни най-малко. Напротив, ако отделните държави трябваше сами да правят вноски с такива огромни размери, които произтичат от грабителския Версайски договор, то враждебните отношения на отделните държави към обединената държава навярно още повече биха се усилили. Тези вноски вероятно по обикновен път така и не биха могли да бъдат получени и изглежда държавата би трябвало да прибегне до принудителни санкции. Та щом като републиката стои върху почвата на прословутия мирен договор и няма нито мъжество, нито изобщо намерение да скъса с него, то тя така или иначе трябва да изпълнява своите задължения. Е, а кой е виновен за това? Виновни са пак онези

партии, които непрекъснато пропагандират пред избирателите необходимостта от запазването на самостоятелността на отделните държави, но в същото време на практика системно поддържат такава политика на обединената държава, която неизбежно води и не може да не води до загубата на „суверенните“ права на отделните държави.

Казвам „неизбежно“, защото съвременната обединена република няма друг изход, щом като проклетата ѝ вътрешна и външна политика възлага върху нея такива огромни материални тегоби. Ние виждаме тук как клин клина избива. Всяко ново дългово задължение, което републиката е принудена да приеме, благодарение на престъпната си външна политика, неизбежно усилва и вътрешния гнет. А щом като се налага все повече и повече да се притиска отвътре, това на свой ред неизбежно води до постепенното унищожаване на всички онези суверенни права на отделните държави, тъй като днешната република не може да допусне отделните държави да ѝ оказват дори подобие на съпротива.

Разликата между днешната политика на обединената държава и политиката на старата наша обединена държава може да се охарактеризира така: старата държава осигуряваше свобода вътре и показваше сили навън, а днешната република показва слабост навън и потиска собствените си граждани вътре. И в двата случая едното произтича от другото. Могъщата национална държава се ползва с голяма любов и привързаност от страна на своите граждани и затова не се нуждае от специално законодателство за вътрешни цели; съвременната република, намираща се в робска зависимост от интернационалния капитал, само с насилие може да принуди своите поданици да платят наложения им данък. Ако съвременният режим смее да говори за „свободни граждани“, това се обяснява само с безсрамието и наглостта на този режим. Свободни граждани е имало само в стара Германия. Днешната република е само една колония, намираща се в робска зависимост от чужденци. Ето защо в днешната република няма граждани, а има в най-добрия случай поданици. Ето защо между другото днешната република няма и национално знаме. Тъй като това, което у нас наричат национално знаме, на практика е само фабрично клеймо, установено със съответните разпоредби на „любимото“ началство. Ето с какво се обяснява и обстоятелството, че всички символи на съвременната немска демокрация остават съвсем

чужди на душата на немския народ и ще ѝ останат чужди завинаги. Днешната република навремето плю върху всички онези чувства и традиции на миналото, които бяха скъпи на целия народ. Без нито за миг да се замисли, тази република безжалостно стъпка всички символи на великото начало и ги обля с кал. Но вече не е далеч времето, когато самата тази република с учудване ще види колко са чужди нейните собствени емблеми на днешните ѝ поданици. Самата република направи всичко, зависещо от нея, та населението да гледа на днешния режим само като на епизод в немската история.

По такъв начин излиза, че днешната държава, за да продължава да влачи своето съществуване е принудена да орязва суверените права на отделните държави не само от чисто материални мотиви, но и по общо политически съображения. Днешната република е принудена да изсмуква от всеки гражданин последната капка кръв. Затова се пуска в ход изнудваща финансова политика. Но именно затова ту е принудена да лишава своите граждани от последните им права. Иначе тя има всички основания да се опасява, че в един прекрасен ден всеобщото недоволство ще се излее в открито възмущение.

Ако перифразираме изложената по-горе теза, то ние, националсоциалистите, трябва да стигнем до следния коренен извод: могъщата национална държава, умееща докрай да отстоява и защитава интересите на своите граждани навън, винаги ще бъде в състояние да осигури свобода на своите граждани и вътре, и няма да се наложи при това да се тревожи за здравината на държавата. Но именно затова могъщото национално правителство може да предявява по-големи изисквания към отделното лице и към отделните държави, тъй като всеки отделен гражданин в такива мероприятия на централната власт винаги и неизменно ще вижда оръдия на величието на собствения си народ. Само в този случай ограничаването на правата на отделните държави няма да вреди на интересите на държавата като цяло.

Няма никакво съмнение, че изобщо вътрешната организация на всички държави на света се поддава на известно нивелиране. В това отношение и Германия не може да бъде изключение. Нелепо е в наше време да говорим за „държавния суверенитет“ на такива държави, които поради нищожността на своите мащаби не могат да претендират за него. И от административно-техническо, и от гледище на съобщителните пътища ролята на отделните държави все повече

отпада. При съвременните съобщителни пътища и при съвременната техника разстоянието и пространството играят все по-малка и все по-малка роля. Това, което преди е било държава, днес представлява обикновена провинция. Това, което сега е държава, преди е представлявало континент. От чисто техническо гледище да се управлява сега Германия не е по-трудно, отколкото преди 120 години да се управлява някаква си Бранденбургска провинция. Разстоянието между Мюнхен и Берлин днес се преодолява по-лесно, отколкото преди сто години разстоянието между Мюнхен и, да речем, Щарнберг. От гледна точка на съвременното развитие на съобщителните пътища цялата територия на Германия представлява нещо по-малко от най-малкото или средно кралство от времето на наполеоновите войни. Който не разбира тези нови обстоятелства и произтичащите от тях последици, той просто изостава от своето време. Такива хора винаги е имало и ще има, но те не са в състояние нито да обърнат колелото на историята назад, нито да спрат движението му.

Ние, националсоциалистите, не можем и не трябва да отминаваме тези факти, а трябва да умеем да си правим от тях съответните изводи. И тук няма да паднем в плен на фразите на тъй наречените национални партии на буржоазията. Употребявам термина „фрази“, първо, защото тези партии сами не вярват сериозно в осъществяването на своите планове, и второ, защото тези партии най-много от всички са виновни за днешните събития. Особено в Бавария всички викове против държавната централизация са продиктувани най-много от интересите на партийната интрига. Зад тази агитация не стои никаква по-сериозна идея. Във всички моменти, когато тези партии са могли да превърнат една празна фраза в нещо сериозно, те без изключение са се оказвали в задънена улица. Баварската държава не е оказала ни най-малка реална съпротива срещу така наречения грабеж на суверенни права, макар че писъци и викове никога не са липсвали. Нещо повече. Ако в Бавария се намираше сериозен деятел, който да се осмели истински да се обяви против днешната безумна система, начаса го обявяваха за „човек, слязъл от почвата на съвременната държава“ и тъкмо тези баварски партии започваха да гонят и преследват този деятел, докато не успееша да го тикнат в затвора или поне незаконно да го лишат от възможността за публични изяви. От този пример нашите привърженици най-добре ще разберат колко са лъжливи виковете на

така наречените федералистични кръгове. Тези хора умеят да правят и от религията средство за партийна игра. Идеята за федеративното устройство на държавата в техните ръце е също средство за партийни интриги, понякога от твърде мръсно естество.

Известна централизация, особено в областта на съобщенията, е нещо съвсем естествено. Независимо от това, за нас, националсоциалистите, често възниква необходимост при съвременния режим да се обявяваме против такава централизация. Принудени сме да постъпваме така в случаите, когато съответни мероприятия имат за задача да послужат на днешната погубваща външна политика. Съвременният режим предприе централизацията на железопътното дело, финансите, пощенското дело и т.н. не от висши национално политически съображения, а само с цел да съсредоточи в свои ръце необходимите материални ценности, които дават възможност да се осъществява прословутата политика на изпълнението. Ето защо на нас, националсоциалистите, ни се налага да предприемаме всички онези крачки, които в наши очи са подходящи, за да затрудним, а по възможност и напълно да попречим на тази политика. Тук спадат и всички средства за борба против сегашната централизация на най-важните отрасли на държавните учреждения, доколкото виждаме, че тази централизация е предприета само с цел да се изпомпат нови милиарди за внасяне на платежи за чужденците, които ни натрапиха след войната версайското иго.

Именно от тези съображения Националсоциалистическото движение заема позицията против такива опити.

Вторият мотив, който ни подтикна да окажем съпротива на подобна централизация се свежда до това, че в увеличаването на компетентността на органите на централната власт ние при настоящата обстановка не можем да не виждаме нова заплаха в областта на вътрешната политика. Концентрирайки в свои ръце големи средства, органите на централната власт получават възможност още повече да усилят натиска върху целия вътрешен живот на страната, а това на свой ред става още по-голямо нещастие за цялата немска нация. Днешният еврейско-демократичен режим, станал истинско проклятие за немския народ, се опитва да обезвреди всяка критика от страна на отделните, не подчинили му се още напълно държави и така действително да ги лиши от всякакви остатъци от самостоятелност. На

нас, националсоциалистите, това ни дава всички основания, за да се опитаме да дадем на опозицията на тези отделни държави по-здрава основа и да направим тяхната борба против централизацията израз на по-висока национална политика изобщо. Баварската народна партия се ръководи в своята борба за „особени права и привилегии“ за баварската държава само от най-дребнави партикуларистки съображения. Ние, националсоциалистите, трябва да съумеем да използваме особеното положение на Бавария така, че да поставим Бавария в служба на по-високи национални интереси в борбата против съвременната ноемврийска демокрация. Но ние имаме още едно основание да се борим против централизацията в нейната сегашна форма. Работата е там, че сегашната така наречена централизация в редица случаи в действителност съвсем не води до централизация и още по-малко води до опростяване на управлението, а в действителност отнема суверенните права на отделните държави, само за да предаде редица учреждения в ръцете на користолюбивите вождове на революционните партии. Никога досега в немската история не сме виждали такива безсъвестни злоупотреби с цел намиращите се на власт да могат да си постоплят ръцете, както виждаме това в съвременната демократична република. Ако сега толкова яростно централизират наляво и надясно, това до голяма степен се обяснява с факта, че партиите, които някога тържествено обещаваха, че отсега нататък обществените длъжности ще се раздават само по способности, в действителност търгуват сега с обществени местенца, ръководейки се само от тясно партийни егоистични интереси. Откакто съществува републиката, особено от момента, когато тя започна усилено да провежда политика на централизация на стопанските органи, в административния апарат се вля огромна вълна от евреи. Сега вече всеки вижда, че стопанските и административни апарати стават истинска крепост на евреите.

Този трети мотив ни подтиква вече от тактически съображения да бъдем много внимателни към всеки нов опит за централизация, за да можем, ако е необходимо, да ѝ окажем съпротива. Но винаги и неизменно ние трябва да изхождаме при това от висшите национално политически съображения и никога не трябва да се ръководим от дребнаво партикуларистко гледище.

Последните забележки трябваше да бъдат направени, за да не може у нашите привърженици да се зароди неправилната мисъл, че ние, националсоциалистите, изобщо отказваме на обединената държава правото да се ползва с по-голям суверенитет от суверенитета на отделните държави. В действителност ние, националсоциалистите, ни най-малко не подлагаме на съмнение това право на обединената държава. За нас, националсоциалистите, държавата, както ни веднъж сме казвали, е само форма. Най-същественото за нас е нейното съдържание, т.е. интересите на нацията, на народа. Оттук се вижда, че от наша гледна точка на суверенните интереси на нацията се подчинява всичко останало. Оттук се вижда също и това, че нито обединената държава като цяло, нито толкова повече отделната държава вътре в нацията не могат да бъдат за нас фетиш.

Отделните държави, които влизат в състава на германската република, намират за необходимо да издържат в чужбина свои особени представителства извън общо германските представителства. Освен това отделните наши държави изпращат специални представителства и една на друга. На това безобразие трябва да се сложи край. И ще му бъде сложен край.

У нас са свикнали, прочее, да използват за постове на посланици и в посолствата изобщо непременно издънки на стари дворянски фамилии. Западането на тези фамилии често се поправя именно с това, че на техните издънки раздават съответни местенца в чужбина. Ние, националсоциалистите, не можем, разбира се, да споделяме тези трогателни грижи за израждащите се дворянски фамилии. Ние смятаме, че нашите дипломатически представителства зад граница вече и преди революцията бяха доста жалки. Да продължаваме да вървим по този път според нас е твърде голям лукс.

Ние смятаме, че за в бъдеще самостоятелността на отделните държави трябва да се ограничи предимно в културно-политическата област. Да вземем Бавария. Най-много за Бавария е направил Лудвиг I, а този монарх съвсем не е спадал към тесночелите антицентралистки настроени парикюларисти. Той е деятел с велико германска ориентация и в същата време истински приятел на изкуството. Лудвиг I обръща внимание най-напред върху укрепването на културните позиции на Бавария, а съвсем не върху специалното укрепване на нейната държавна самостоятелност.

Именно по този път той укрепва позициите на Бавария много по-добре и много по-здравно. Мюнхен по онова време е още незначителна провинциална резиденция, но Лудвиг I успява да я превърне в голяма метрополия на германското изкуство. Именно по този начин той създава най-големия културен център, който и досега привлича към себе си например и французите. Ако Мюнхен беше останал това, което е бил по-рано, в Бавария би могло да се наблюдава същото, което става в Саксония само с тази разлика, че „баварският Лайпциг“, т.е. Нюрнберг би се превърнал в град на французите и би престанал да бъде баварски град. Във велик град баварската столица превърнаха не онези викачи, които по всички кръстопътища ревяха: „Долу Прусия!“ — велик град от Мюнхен направи кралят, който превърна този град в художествен бисер, толкова забележителен, че всички го забелязват и всички започват да се отнасят към него с достатъчно уважение.

Ние не трябва да забравяме този урок. За в бъдеще самостоятелността на отделните наши държави, според мен, ще се корени в културно-политическата област, а не в често държавната. Но и в това отношение с времето нивелирането ще се усили. Благодарение на все по-нарастващата лекота на съобщенията хората толкова бързо се смесват, че границите на отделните племена неизбежно все повече и повече се заличават, което трябва да доведе до все по-голяма и по-голяма общност и културен живот.

Що се отнася до армията, то ние безусловно трябва да я избавим от каквито и да било отделни влияния от страна на самостоятелните държави. Бъдещата националсоциалистическа държава в никакъв случай не трябва да повтаря грешките на миналото, т.е. не трябва да пробутва на армията такава задача, която ѝ е абсолютно неприсъща. Германската армия не може и не трябва да бъде школа за консервиране на чертите на обособеността на отделните племена; напротив, германската армия трябва да стане школа за взаимно разбиране и заличаване на отличителните черти между немците от всички части на Германия. Армията трябва да обединява всички немски войници и да преодолява всички моменти, които в живота на държавата могат да имат понякога и разединяващо значение. Армията трябва да си поставя за задача да разшири хоризонта на всеки войник извън пределите на неговата малка държава и да разкрива пред него перспективите на цялата германска нация. Нашият войник трябва да се научи да пази

границите на цяла Германия, а не само границите на своята малка самостоятелна държава. Абсолютно нелепо е младият германец да бъде оставен непременно там, където се е родил; много по-целесъобразно е в годините на военната служба да му се покаже цяла Германия. В наше време това е толкова повече необходимо, защото младият немец вече не тръгва както преди да странства, което е разширявало хоризонтите на нашите младеж. Нима не е нелепо при такова положение на нещата да се оставя младият баварец непременно в Мюнхен, франконецът — в Нюрнберг, баденецът — в Карлсруе, вюртембержецът — в Щутгарт и т.н.? Нима наистина не би било полезно да се покаже на младия баварец Рейн или крайбрежието на Северно море, да се покажат на хамбургчанина Алпите, да се покаже на жителя на източна Прусия нашата среднопланинска област и т.н.? Землячески характер може да имат родовете войски, но не гарнизоните. Другите видове централизация могат понякога да срещнат и нашето осъждане, централизацията в областта на военното дело — никога! Централизацията в областта на военното дело винаги ще среща само нашата подкрепа. Да не говорим за това, че при днешните малки размери на нашата армия би било абсурдно да я делим и по отделни държави. В извършилата се у нас централизация на военното дело ние виждаме залог за бъдещето, понеже когато след време смогнем да пристъпим към възсъздаването на голямата народна армия, ние никога няма да се откажем от централизираните пътища.

Младата победоносна идея във всеки случай няма да позволи да ѝ вържат ръцете с каквито и да било съображения, освен със съображенията за победата на нашето дело. Националсоциализмът принципно се нагърбва с правото да натрапва принципите си на цялата германска нация, без да се спира пред границите на едни или други отделни държави. Тъй като само така ние ще можем да възпитаеме цялата немска нация в идеите на националсоциализма. Както църквата не се чувства свързана от никакви политически граници, така и националсоциалистическата идея не може да се спира пред границите на отделните германски области.

Националсоциалистическото учение съвсем не е оръжие за политическите интереси на отделните държави в Германия, а претендира за безусловно господство над цялата германска нация. Националсоциалистическото учение претендира да определи

съдбините на целия народ и отново да реорганизира целия му живот. Ето защо националсоциалистите не могат да се съобразяват с границите, създадени не от нас, а от онази политика, която ние решително отхвърляме.

Колкото по-пълна бъде победата на нашите идеи, толкова по-голяма вътрешна свобода ще можем да предоставим на всеки.

ГЛАВА XI

ПРОПАГАНДА И ОРГАНИЗАЦИЯ

1921 г. имаше и за движението, и лично за мен голямо значение в много отношения. Когато влязох в немската работническа партия, веднага се заех с ръководството на пропагандата. Тази работа в онзи момент смятах за най-важна. Тогава не си струваше още да си блъскаш главата над организационни въпроси, тъй като цялата задача в онази обстановка се състоеше в това, преди всичко да се запознае с нашите идеи, колкото е възможно по-голям кръг от хора. Пропагандната работа трябваше да предшества организационната, тъй като без това за организацията не би имало съответен човешки материал. Пък и аз изобщо съм противник на твърде бързото създаване на организацията и на педантичния подход по този въпрос. По този начин рядко ще получиш действително жива организация; най-често ще се получи само мъртъв механизъм. Истинската организация трябва да се развива органично. Само тогава тя е действително жизнена. Идеите, обхванали значително количество хора, винаги ще се стремят към създаване на известен ред. От голямо значение е какви ще бъдат формите на вътрешната организация, Но и тук трябва да се съобразяваме с онази човешка слабост, която често, особено в началото, кара много хора да настръхват пред човек с по-високи умствени способности. Ако организацията се създава само отгоре по механичен път, то оттук възниква сериозната опасност, че поставеното начело на нея лице от ревност ще пречи в ръководството да вземат участие по-способни хора. Може да се получи огромна вреда. За едно младо движение такава опасност може да стане направо фатална.

Предвид на това е по-целесъобразно, ако центърът отначало за определено време води чисто пропагандна работа и едва по-късно провежда щателен отбор сред завоюваните привърженици, за да намери сред тях действително пригодни ръководители. При това често се оказва, че тъкмо сред най-малко изявените хора се намират родените вождове.

Абсолютно неправилно би било преди всичко да се вижда главното качество, необходимо за ръководителя, в теоретичните способности.

Често е вярно тъкмо обратното.

Великите теоретици само в много редки случаи ще бъдат и велики организатори. Силата на теоретика, твореца на нова програма, лежи преди всичко в областта на познанието и формулировката на правилни абстрактни закони, а организаторът трябва да бъде най-напред психолог. На организатора му се налага да приема човека такъв, какъвто е, затова е длъжен най-напред добре да го познава. Организаторът не трябва нито да надценява човека, нито да го подценява. Организаторът трябва да се съобразява и с човешките слабости, и със зверските инстинкти, заложи в човека. Само ако вземе предвид всички фактори, ще сполучи да създаде такава организация, която да бъде действително жив организъм, достатъчно здрав и силен, за да бъде надеждна опора за определени идеи и да открие път пред тези идеи в живота.

Още по-рядко големият теоретик ще бъде в същото време голям вожд. По-скоро агитаторът ще съумее да бъде същевременно и вожд, макар че към подобно твърдение обикновено се отнасят скептично хората, привикнали да работят само научно. Аз независимо от всичко държа за това твърдение. Та то е разбираемо. Агитаторът, който има способността действително да завоюва масата на страната на определена идея, винаги трябва да бъде в същото време и психолог, дори този агитатор да е само демагог. Такъв човек все пак е много по-приспособен за ролята на вожд, отколкото един малко познаващ хората теоретик не от този свят. Тъй като да ръководиш означава да движиш масите. Да умееш да формираш идеи, още не значи да умееш да ръководиш. Едното няма нищо общо с другото. Съвсем безполезно занимание е спорът кое е по-важно: да умееш да формулираш идеалите и целите на човечеството, или да умееш да ги осъществяваш. Едното без другото би било съвсем безсмислено, както често забелязваме в живота. Най-прекрасната теория ще остане съвсем безцелна и няма да има никакво значение, ако не си намери вожд, който да съумее да понесе тези идеи сред масите. И обратното. Нека практическият ръководител да покаже дори най-голям размах и качества на гениален вожд, но каква полза, ако не се е намерил достатъчно дълбок теоретик,

който би съумял по необходимия начин да формулира самите цели на борбата. Съчетанието от качества на теоретик, организатор и вожд в едно лице е най-рядкото сред това, което срещаме на земята. Именно съчетанието на тези три качества в едно лице дава великия човек.

Аз лично, както вече казах през първия период на своята дейност се посветих на делото на пропагандата. Само по пътя на пропагандата можеше да се създаде първото малко ядро, проникнато от идеите на нашето ново учение, и след това можеше да се подбере онзи човешки материал, от който по-късно трябваше да се създадат първите елементи на организацията. Целите на пропагандата по онова време имаха много по-голямо значение от организацията.

Щом като нашето движение си поставя за цел да съкруши всички сегашни порядки и вместо тях да създаде нов строй, то в редовете на нашите ръководители трябва да господства пълна яснота в следните отношения. Своя човешки материал всяко движение трябва преди всичко да подраздели на две големи групи: 1. привърженици на движението и 2. членове на партията.

Задачата на пропагандата е — да вербува привърженици; задачата на организацията — да вербува членове на партията. Привърженик на движението е всеки, който заявява, че е съгласен с целите на движението; член на организацията може да бъде само онзи, който е готов на дело да се бори за тези цели.

Симпатиите на привържениците движението завоюва посредством пропагандата. Задачата на организацията е да подтикне своите членове посредством пропаганда да завоюват нови привърженици, от които по-късно пак ще се вербуват членове на организацията.

За да бъдеш привърженик на една идея, е достатъчно да имаш определено убеждение. За да станеш член на организация е необходимо мъжество открито да се изказваш за това убеждение и да го пропагандираш пред другите хора.

Да се ограничи с пасивно съчувствие е присъщо на болшинството хора, тъй като болшинството е инертно и страхливо. За да станеш член на организация, се изисква определена активност, което е присъщо на малцинство от хора.

Задачата на пропагандата затова е неуморната грижа да се завоюват все нови и нови привърженици на дадени идеи. Задача на

организацията винаги ще бъде неуморната грижа за отбора на най-ценните привърженици на движението с цел да бъдат те превърнати в членове на партията. Ето защо пропагандата не е задължена специално да се грижи затова, доколко завоюваните от нея привърженици са хора способни, хора разбиращи, хора с характер. Организацията, напротив, специално е заета с това от масата привърженици най-щателно да отбере именно онези елементи, които действително са способни да осигурят победа на движението.

Пропагандата си поставя за цел да разпространи дадено учение сред целия народ. Организацията си поставя за цел да обхване само онези елементи, които поради психологически причини няма да станат спирачка за по-нататъшното разпространение на дадени идеи.

Пропагандата се старее да повлияе на цялото население в духа на определени идеи и смята за своя задача да подготви всички умове за победата на тези идеи. Организацията си поставя за задача дългият органически подбор на всички боеспособни елементи от числото на привържениците на движението, готови и способни да водят борба за пълна победа на дадените идеи.

Победата на дадени идеи е толкова по-осигурена, колкото по-добре пропагандата съумее да обхване цялата маса на населението. Победата на дадени идеи е толкова по-осигурена, колкото по-строго и по-здравое изградена онази организация, която има за задача да проведе цялата практическа борба.

От това произтича, че колкото е по-голямо количеството на привържениците на движението, толкова по-добре, но че за организацията прекалено голямото количество членове е по-скоро опасно, отколкото полезно.

Когато пропагандата е завоювала за дадени идеи почти целия народ, тогава съответните изводи може да направи организация вече с малка шепичка хора. От това произтича, че колкото е по-обширна пропагандата, толкова по-малка може да бъде организацията. Колкото е по-голям броят на привържениците, толкова по-малък може да бъде броят на членовете на партията. Тук връзката е обратно пропорционална. Колкото по-добре е поработила пропагандата, толкова по-малка по размери може да бъде организацията. Колкото е по-голям броят на привържениците, толкова по-скромен може да бъде броят на членовете на организацията. И обратно: колкото по-лошо е

организирана пропагандата, толкова по-обширна трябва да бъде организацията. Колкото по-малко привърженици има дадено движение, толкова по-голям трябва да бъде броят на членовете на организацията, ако движението изобщо разчита на успех.

* * *

Първата задача на пропагандата е да завоюва симпатията на онези хора, от числото на които по-късно ще се създаде организацията. Първата задача на организацията е да спечели онези хора, които се пригодни за по-нататъшно водене на пропаганда. Втората задача на пропагандата е да подкопае вярата в съществуващия ред на нещата и да пропие хората с вяра в новото учение. Втората задача на организацията е борбата за власт, та по такъв начин да осигури окончателен успех на дадено учение.

* * *

Световноисторическата умствена революция постига най-пълнен успех тогава, когато съумее да убеди почти цялото население в правилността на своя мироглед, а ако е необходимо по-късно и да наложи своя мироглед на онези, които още не са повярвали в него. А организацията трябва да обхване такова количество хора, което е безусловно необходимо, за да се заемат всички позиции в държавата, да вземе в свои ръце всички нервни възли.

Най-голямата опасност за движението е прекалено бързото, ненормално нарастване на броя на членовете на организацията. Докато дадено движение трябва да води тежка борба, страхливите и егоистични елементи старателно го избягват. Но когато победата на движението е факт или когато близостта на победата е вече напълно очевидна, към редовете на неговите организации бързат всички.

Тъкмо с това се обяснява, че толкова много, на пръв поглед победоносни движения пред самата победа или по-добре казано преди завършека на техните стремежи изведнъж изпадат в слабост, спират борбата си и отмират. Това означава, че благодарение на първите

победи към дадения лагер са се устремили толкова много недоброкачествени и недостойни елементи, че са постигнали превес над боевите елементи на организацията. Тогава цялото движение се подчинява на тесните корисни интереси на тези непълноценни елементи и пада надолу, приспособява се към ниското ниво на онези, които са го обладали, а победата на първоначалната идея на движението става невъзможна. Целта, към която първите групи от привърженици фанатично са се стремили, сега е смазана. Боевият дух на движението е парализиран. Буржоазният свят в такива случаи правилно казва, че „чистото вино е разрежено с вода“. До особено високи идеали движението тогава вече не може да се издигне.

Затова само поради съображения за самосъхранение всяко движение, след като постигне голям успех, трябва да прекрати свободния достъп на членове в неговите организации и да допуска в своите редове нови хора крайно внимателно и след най-щателна проверка. Само предоставяйки цялото влияние на основното ядро от стари деятели, движението винаги запазва своята свежест, чистота и здраве. Движението трябва системно да се грижи ръководството неизменно да принадлежи именно на това ядро. Само то трябва да определя цялата пропаганда, от която зависи общият успех сред населението. Само то трябва да съсредоточава в ръцете си всичката онази реална власт, от която зависи практическият успех на идеите на движението.

Завоювайки един или друг плацдарм, движението трябва да предава всички важни позиции в ръцете именно на това старо ядро. Така трябва да се постъпва до онзи момент, когато принципите и учението на партията не станат фундамент и съдържание на цялата нова държава. Само тогава от недрата на партията ще се роди нова държавна конституция, и на нея може постепенно и внимателно да се предаде кормилото на управлението. Но и този процес не минава без взаимна борба. Това също не е въпрос само на едно човешко предвиждане. То е в значителна етапен резултат от играта и борбата на силите, чието основно направление, наистина, може да се предвижда, но не може докрай да се определи.

Могъщите успехи на всички действително големи политически и религиозни движения са били възможни само благодарение на това, че тези движения действително не са изпускали от очи принципите, които

изложихме по-горе. Във всеки случай никакъв продължителен успех не е възможен, ако не се спазват тези закони.

* * *

В ролята на ръководител на пропагандния отдел на партията аз се грижех не само за това да създам на движението достатъчно голям контингент от привърженици, а си поставях още една задача. Придавайки на пропагандата най-радикален характер, аз се стремях организацията с времето да получи най-доброкачествен човешки материал. Колкото по-радикална и предизвикваща беше моята пропаганда, толкова повече отблъскваше тя всички слаби и колебаещи се и толкова повече пречеше на такива хора да проникнат в редовете на нашата организация и основното ѝ ядро. Нека тези хора да останат привърженици на движението, казвахме си тогава ние, но те са тъкмо онези хора, които ни симпатизират само в душата си, без да се решават да го заявят открито. Колко хиляди хора тогава ни уверяваха, че от цялото си сърце ни симпатизират, но независимо от това на могат да станат членове на нашите организации! Та вашето движение е толкова радикално, казваха ни те, че да станем членове на вашите организации означава да се подложим на много тежки изисквания и опасности, което разбира се, не трябва да се изисква от почтения мирен гражданин. Позволете ни, казваха тези хора, поне на първо време да останем настрана и само в душата си да симпатизираме на вашето движение. Какво пък, това не беше лошо! Ако тези хора, в душата си симпатизират на революцията, всички бяха влезли по онова време в нашата партия и бяха станали пълнокръвни нейни членове, то ние днес щяхме да сме, може би, благочестиво братство, но не бихме представлявали младо, боево, стремящо се към борба движение.

Живата и настъпателна форма, която придадох тогава на цялата наша пропаганда, ни гарантираше, че в редовете на нашите организации ще влязат действително само радикални хора. Изключенията, разбира се, не се броят.

В същото време нашата пропаганда беше организирана така, че вече след най-кратко време започнаха вътрешно да ни симпатизират стотици хиляди хора, но тези хора започнаха да желаят нашата победа,

макар че самите те бяха още твърде страхливи, за да се решат да се жертват за общото дело.

До средата на 1921 г. можеше да се мине само с пропагандаторска дейност. Засега тя беше достатъчна за полза на нашето движение. Но събитията от лятото на тази година показаха, че е настъпил моментът, когато трябва системно да приспособим и организация към очевидните успехи на нашата пропаганда и да придадем на делото на организацията също такава голямо значение, каквото досега имаше пропагандата.

По това време една малка групичка народнически фантасти с благосклонното съдействие на тогавашния председател на партията направиха опит да вземат организационното ръководство в свои ръце. Но тази интрига претърпя поражение и на общото събрание на членовете на партията ръководството на движението единодушно беше предадено на мен. Едновременно беше приет новият устав, който възлага цялата отговорност на първия председател на движението, принципно унищожава решенията на комитета и вместо тях въвежда система за разделението на труда, която оттогава се оправда по най-великолепен начин.

От първи август 1921 г. аз взех делото на вътрешната реорганизация на движението в свои ръце. На помощ ми дойдоха редица превъзходни сътрудници, за които ще поговоря особено по-долу.

Преминавайки към създаване на организация, която трябваше да реализира резултатите от нашата предишна пропагандна дейност, аз трябваше да ликвидирам редица стари навици и да въведа редица нови принципи, които досега не познаваше нито една партия. През 1919–1920 г. начело на нашето движение стоеше комитет, който се избираше въз основа на определените уставни точки на членските събрания. Този комитет се състоеше от първи и втори касиер, първи и втори секретар и първи и втори председател. Тук влизаха още партийният контролор, шефът на пропагандата, няколко други членове на комитета.

Колкото и да е комично, но такъв комитет олицетворяваше тъкмо онова зло, против което нашето движение искаше да види най-рязка борба, а именно парламентаризма. Та нали този принцип, от само себе си се разбира, се провеждаше не само отгоре, но и отдолу,

включително до най-малките местни групи на нашето движение в това число и в окръзите, областите, в централните организации на отделните самостоятелни държави и т.н. С една дума, получавахе се същата онази система, под чийто гнет всички ние в Германия страдахме, пък и сега още страдаме.

Беше ми ясно, че на тези порядки трябва веднъж завинаги да се сложи край, ако не искаме заради неправилната структура на нашата собствена организация движението да изгуби способността изобщо да изпълни своята велика историческа мисия.

Заседанията на нашите комитети с протоколи, с гласуване по болшинство на гласовете, в действителност представляваха парламент в умален вид. Тук също изцяло липсваше всяка лична отговорност, а следователно и чувство за отговорност. Тук също процъфтяваше онази нелепа безотговорност и онези нелепи и неразумни порядки, както и в нашите големи държавни представителни органи. В комитетите избираха касиери, секретари, контрольори, ръководители на пропагандата и още бог знае какви, а след това всичките тези хора, взети заедно ги караха по всеки въпрос да вземат общи решения чрез гласуване. По такъв начин излизаше, че човекът, на когото е възложена, да речем, пропагандата, гласува по въпроси, които се отнасят до финансите, завеждащият финансите гласува по въпроси, отнасящи се до отдела на организацията; завеждащият отдела на организацията гласува по въпроси, отнасящи се до секретарите и т.н. и т.н.

Но пита се, защо тогава да се назначава специален човек да завежда пропагандата, ако по този въпрос ще гласуват касиерите, секретарите, контрольорите и т.н. Човек с неповреден мозък няма да разбере това, също както няма да разбере такива порядки, когато да речем, в голямо фабрично предприятие започнат да канят ръководителите или конструкторите от едни големи отрасли с болшинство на гласовете да решават въпроси, засягащи съвсем други отрасли.

Реших да не се подчиня на тези глупави порядки. След най-кратко време престанах да ходя на тези заседания. Отдадох се изцяло на своята пропаганда и — баста. И взех най-сериозни мерки в тази област първият срещнат невежа да не може да ми пречи, намесвайки се

в нещо, което не знае. Точно така се стараех и аз да не се намесвам в работите на другите.

Когато беше приет новият устав и аз бях призован на поста първи председател, това ми даде достатъчен авторитет и необходимите права, за да сложа край на цялата тази безсмислица. Сега вместо решение на комитетите по болшинство на гласовете решително беше проведен принципът на абсолютната лична отговорност.

Първият председател носи отговорност за цялото ръководство на движението. Той разпределя работата между членовете на подчинения му комитет и между всички други необходими му сътрудници. Всеки от тези работници носи пълна лична отговорност за възложената му работа. Всеки от тези работници е подчинен само на първия председател. Изборът на тези хора зависи само от председателя и председателят е длъжен по съответен начин да осигури организация за работа и да набелязва обща линия на сътрудничество.

Постепенно този закон за принципната лична отговорност стана нещо разбиращо се от само себе си в нашето движение — поне що се отнася до партийното ръководство. В малките местни групи, а също в районните и окръжни организации може би още в продължение на редица години този принцип няма да бъде прокаран напълно, тъй като против него естествено възразяват страхливи и неспособни хора. На такива елементи принципът на лична отговорност за всяко мероприятие винаги е неприятен. Такива елементи се чувстват по-свободни и по-доволни, когато при всяко трудно решение те могат да се скрият зад гърба на болшинството в така наречения комитет. Аз лично обаче смятам за абсолютно необходимо да се води най-решителна борба против подобни настроения. На хората, страхуващи се от принципа на личната отговорност, в никакъв случай не трябва да се прави ни най-малка отстъпка. Само така постепенно ще ни се удаде да изработим такъв подход към ръководителите, който ще даде възможност да се подбере ръководство, действително способно да изпълнява своите отговорни функции.

Във всеки случай, съвсем ясно е, че движение, което иска да освободи държавата от всички нелепости и от безумието на парламентаризма, преди всичко само трябва да бъде свободно от всякакъв парламентаризъм. Само така движението ще може да си създаде достатъчна база и необходимата сила за успешна борба.

Онова движение, което в епохата на принципа на болшинството съумее във всичко само принципно да приеме гледището за първенстващата роля на вождовете и произтичащия оттук принцип на личната отговорност — такова движение с математическа точност в един прекрасен ден неизбежно ще победи и ще сложи край на съществуващия стар ред.

Тази идея доведе до пълна вътрешна реорганизация на цялото движение. Логичен извод от тази реорганизация беше също това, че ние трябваше да стигнем до най-строго разделяне между общо политическото ръководство на движението и търговското ръководство на всички партийни предприятия. Принципът на личната отговорност естествено беше прокаран и във всички делови предприятия на партията, което неизбежно трябваше да доведе до търговското оздравяване на всички наши предприятия, доколкото те бяха освободени от политически влияния и организирани изключително на стопански начала.

Когато през есента на 1919 г. аз се присъединих към партията, състояща се тогава от шест души, тя нямаше още ни най-малък апарат, нито един служащ, нито един печатен документ и дори нямаше бланки и печати. Комитетът на партията се подслоняваше отначало в малката кръчмичка на Херенхасе, след това в друго неголямо кафене. Разбира се, това положение беше нетърпимо. След известно време аз тръгнах да обикалям мюнхенските ресторанти и кръчми, разчитайки да намеря някаква отделна стая, която би могло да наемем като постоянно помещение за партията. В пивницата на Щернзке намерих малък сутерен, който някога очевидно бяха ползвали господа баварските държавни съветници за особено буйни гуляи. Този сутерен беше много тъмен и затова много повече подходеше за предишното си предназначение, отколкото за политическа организация. Мазето имаше само един прозорец, гледащ към тясна уличка и дори в най-слънчевите дни в нашето помещение цареше полумрак. Та тъкмо там се настанихме. Даваха ни го само за 50 марки на месец, тогава това ни изглеждаше огромна сума, така че не можехме да предявяваме големи изисквания. Тъкмо преди да се нанесем стопаните свалиха от стените ламперията, която преди беше украсата на мазето. Трябваше да се примирим и с това. Изобщо, помещението правеше повече впечатление на гробница, отколкото на партийно бюро.

И все пак това беше вече голям прогрес. Постепенно прокарахме електричество; после, след дълго време успяхме да сложим телефон. Отначало имахме само една маса и няколко взети под наем стола, после успяхме да се сдобием с писалище, а по-късно дори и с шкаф. Две малки шкафчета ни даде за временно ползване стопанинът на помещението. В тях криехме своите плакати, прокламации и т.н.

Да продължаваме да събираме комитета веднъж седмично, беше невъзможно. Трябваше на всяка цена да имаме поне един плетен работник, който би могъл системно да води цялата работа.

За нас тогава това беше още трудно. Партията имаше толкова малко членове, че сред тях беше крайно трудно да се намери подходящ човек, който от една страна, би могъл да обслужва всички многостранни потребности на движението, а от друга, би могъл да мине с много малко заплащане.

Най-после, след дълго търсене, намерихме такъв човек. Това беше бившият войник Шуслер, мой фронтови другар. Шуслер стана пръв управител на партийните работи. Отначало той можеше да ни отделя само по два часа и идваше в бюрото от 6 до 8 ч. вечерта, после започна да идва от 5 до 8 ч. вечерта, после започна да ни посвещава втората половина на деня, а след известно време ние вече можехме да му плащаме напълно и той работеше при нас от ранно утро до късна вечер. Това беше човек във висша степен прилежен, чист, дълбоко честен, предан на движението с цялата си душа. Ето защо той работеше без да скръства ръце. Като премина към нас, Шуслер донесе в бюрото малка пищеца машина система „Адлер“, която беше негова лична собственост. Това беше първата машина в служба на нашето движение. След известно време взехме от Шуслер тази машина, а я плащахме на части. След това решихме, че е абсолютно необходимо да се сдобием с малък огнеупорен шкаф, в който решихме да пазим от евентуални нападения членските книжки и нашата картотека. Както вижда читателят, ние се сдобихме с каса, съвсем не за да пазим в нея големите си пари. Уви, пари ние изобщо нямахме. Партията беше страшно бедна и честичко лично на мен ми се налагаше да откъсвам това-онова за нея от малките си спестявания.

След година и половина това помещение ни беше вече твърде малко и ние се преместихме в ново помещение на Корнелиусщрасе. Това помещение пак принадлежеше на една пивница, но сега имахме

на разположение не една стая, а цели три и освен това голям вестибюл. По ония времена такова помещение не изглеждаше истински лукс. В това помещение останахме до ноември 1923 г.

През декември 1920 г. ние придобихме вестника „Фьолкишер Беобахтер“. Този вестник, който се придържаше, както се вижда от заглавието му общо взето към народнически възгледи ние трябваше сега да го реорганизираме в орган на германската национал-социалистическа работническа партия. Вестникът излизаше два пъти седмично. В началото на 1923 г. той се превърна в ежедневник, а от август 1923 г. започна да излиза в голям формат. Тъй като тогава бях още абсолютен новак в областта на вестникарството, аз неведнъж трябваше да плащам големи пари, за да се „науча“. Знаменателен е дори само фактът, че на целия лагер от безбройни еврейски вестници тогава успяхме да противопоставим само един-единствен действително голям народнически вестник. Това се обясняваше до голяма степен с обстоятелството, че всички така наречени народнически предприятия досега се организираха по абсолютно не делови начин. В това имах възможност много пъти да се убедя.

Ръководителите на тези предприятия се вербуваха не по принципа на действителните им способности, а по съображения това да е свой човек, споделящ убежденията на партията. Стигнахме до извода, че това е съвсем неправилен критерий. Според нас убеждението не трябва да бъде нещо външно. Ако даден човек е убеден привърженик на движението, той трябва да го покаже на дело, т.е. трябва да съумее да организира работата, която му е възложена. Този, който съумее да направи за своя народ нещо ценно, доказва с тава, че е убеден човек.

А ако хората само много крещат за своите убеждения и в същото време не умеят с нищо да са полезни на своя народ, такива убеждения пукнат грош не струват и не носят нищо друго, освен вреда. Такива хора са само баласт за движението и за партията.

Вестникът „Фьолкишер Беобахтер“, както се вижда от заглавието му беше така наречен народнически орган с всички онези предимства и още повече с всички онези слабости и грешки, които са присъщи на всички народнически предприятия. Съдържанието на вестника беше твърде почтено, а търговската страна на цялото предприятие — под всякаква критика. Издателите бяха на мнение, че такъв вестник трябва

да живее за сметка на доброволни пожертвувания на привържениците на движението, докато ние смятахме, че вестникът сам трябва да се плаща и трябва да си пробие път в сериозна конкуренция с другите вестници. Ние бяхме на мнение, че е просто неприлично да бъде принуждавана партията да плаща за грешките и слабостите в търговската страна на това предприятие. Не трябва заради собствената ти неспособност да караш да плащат порядъчните патриоти.

Аз сметнах за свой дълг да се стремя на това положение да се сложи край веднъж за винаги. И ми провървя. За щастие намерих човек, който съумя не само да реорганизира цялата работа във вестника, но и да стане пръв търговски ръководител на всички предприятия на партията и да завоюва огромни заслуги пред нашето движение. През 1914 г. аз срещнах на фронта днешния търговски ръководител на цялата наша партия Макс Аман, който тогава още ми беше началник. За четирите години на войната имах възможност много пъти да се убедя в това, че този човек притежава съвсем необикновени способности, прилежание и поразителна добросъвестност. Ето този човек и стана сега мой сътрудник.

През късното лято на 1921 г. нашето движение преживяваше тежка криза. От много наши работници не бях доволен, а един от тях чисто и просто ограби касата. Тъкмо в този момент случайно срещнах моя предишен фронтови приятел Макс Аман и започнах да го моля да се заеме с търговското ръководство на партийните дела. След дълги колебания — Аман имаше тогава много добра длъжност, която му откриваше големи перспективи — той се съгласи, като постави само едно условие — че не е съгласен да бъде момче за услуги на невежите комитети, а ще признава само един стопанин — лично мен.

И ето, трябва да кажа, че незабравима заслуга на този действително търговски образован човек е, че нашите партийни предприятия бяха приведени в пълен ред. Оттогава нашите централни партийни предприятия станаха образцови; във всеки случай нито едно от предприятията на по-ниските партийни звена не съумя да се издигне на такава висота, а още по-малко те можаха да изпреварят в търговско отношение нашите централни предприятия. Но както винаги в живота именно такива хора с превъзходни качества стават обект на завист и вражда. Това правило за съжаление се потвърди в дадения

случай. Но тук вече нищо не може да се направи. Трябваше само да се запасим със съответното търпение.

През 1922 г. движението вече бе поставено на здрава основа както в организационен смисъл, така и в смисъл на търговското организиране на нашите предприятия. Ние притежавахме вече напълно завършена централна картотека, обхващаща всички членове на партията; финансирането на партията беше поставено на здрава основа; текущите разходи се покриваха от текущи доходи; извънредните доходи се употребяваха само за извънредни разходи. Въпреки че времената бяха много тежки, партията почти не влизаше в дългове, ако не се смятат някои малки текущи сметки, и постепенно дори започна да увеличава капитали си. Ние работехме на същите начала, на каквито работят частните предприятия: служещият персонал не трябваше да се позовава само на знаменитите „убеждения“, а трябваше на дело да доказва, че хората са си на мястото. Истинският националсоциалист потвърждава убежденията си с това, че действа прилежно и осведомено изпълнява работата, която му е възложил колективът. Хората, които не умеят както трябва да изпълняват задълженията, по-добре да не се позовават на тях, тъй като в действителност те само нарушават националсоциалистическите убеждения. С крайна енергия, независимо от лицата, нашият нов търговски ръководител прокара гледището, че партийните предприятия в никакъв случай не трябва да бъдат топли местенца за лентяи, ако ще те да спадат към привържениците на движението и дори да са членове на партията. Партия, която като нашата води толкова рязка борба против партийната корупция, господстваща в съвременните органи на управлението, преди всичко не трябва да допуска собственият ѝ апарат да бъде заразен от същите тези болести. Имали сме случаи, когато в администрацията на вестника приемахме хора, принадлежащи по своите убеждения към баварската народна партия, но затова пък доказали на дело, че са действително квалифицирани работници. Резултатът от тези опити беше превъзходен. Честно и откровено излагайки именно този критерий, движението по-бързо и по-сигурно завоюваше сърцата на своя персонал, отколкото това би било възможно при друг подход към работата. Болшинството от тези служещи по-късно ставаха добри националсоциалисти и умееха да докажат това не само на думи, но и с честна работа в служба на новото движение.

Разбира се, ако пред нас имаше двама еднакво квалифицирани, от които единият беше член на партията, а другият безпартиен, то в този случай ние давахме предимство на първия, но никога не приемахме на служба хора само затова, че са членове на партията. Онези решителност, с която нашият нов партиен ръководител, въпреки съпротивата прокарваше и прокара този принцип, по-късно донесе на движението много голяма полза. Само благодарение на това беше възможно в тежкото време на инфлацията, когато загиваха десетки хиляди предприятия и спираха хиляди вестници, търговското ръководство на нашето движение да остане както преди на висота и вестникът „Фьолкишер Беобахтер“ все повече да укрепва. Именно по това време нашият вестник стана един от най-големите органи на ежедневния печат.

1921 г. беше ознаменувана прочее и с това, че след като станах председател на партията и другите партийни предприятия бяха освободени от намесата на комитетите и от критиката на едни-какви си количество членове на колегиите. Това беше много важно, тъй като иначе не можеше за сериозно предприятие да се намери сериозен човек. Сериозният работник не се съгласяваше да започне работа, ако знаеше, че нищо неразбиращи кречетала ще му се намесват в работата на всяка крачка, представяйки нещата така, че те биха свършили всичко по-добре, когато в действителност те създават само хаос и безпорядък. Всички тия господа съветници трябваше да се махнат. На някои от тях нищо друго не им остана, освен да започнат да си търсят други „функции“, които по старому да им дават възможност да „контролират“, да „вдъхновяват“ и т.н. По онези времена съществуваше цял кръг от хора, които бяха направо побъркани от вечни стремежи навсякъде да намерят „нещо“ и постоянно бяха бременни със забележителни планове, проекти, идеи, методи и т.н. Висш идеал за тези хора по старому беше образуването на някакъв контролен орган или комитет, който да направи своя специалност душенето какво правят другите и да ги „контролира“. На тези комитетчици дори не им минаваше през ума, че, от гледна точка на истинския националсоциализъм, да се пречи на хора, които действително си знаят работата, на всяка крачка да се „контролират“ те и да се осъществява намеса в техните разпореждания, е истинско оскърбление. Аз, разбира се, сметнах за свое задължение да защита от

такива опити всички действително добросъвестни и знаещи работата си работници. Смятах за своя задача да им осигуря тила и да създам за тях всички условия, при които единствено е възможна сериозна и отговорна работа.

Най-доброто средство да се обезвредят подобни комитети, занимаващи се с произнасяне на неизпълними решения или просто безделнически, беше да им предложи някаква действителна работа. Просто беше смешно да се гледа как в този случай подобни комитети моментално се изпаряваха и членовете им вече и със свещ не можеше да ги намериш. Всеки път в подобни случаи ми идваха на ум днешните наши високи държавни учреждения — най-напред нашият германски райхстаг. Как моментално биха се изпарили, мислех си, всички тези почтени депутати от райхстага, ако им бяха казали: престанете да дрънкате, ето ви такава и такава практическа работа! Как биха се изплашили тези господа, ако начаса им се заяви още, че всеки от тези дърдорковци по отделно ще носи най-строга лична отговорност за определена работа!

Аз вече и тогава системно отстоявах гледището, че ние сме длъжни в това отношение да постъпваме така, както постъпват частните предприемачи: за всеки пост във всяко предприятие търсят изключително способни и честни чиновници, добросъвестни и умели администратори и ръководители и ги сменят дотогава, докато не се подбере необходимият състав. Но след като се подберат тези хора, трябва да им се осигури безусловен авторитет и да им се предостави пълна свобода на действие спрямо подчинените им работници с цел те да носят и пълна отговорност. Никой през главата им не трябва да дава разпореждания на техните подчинени, след като самият той не е най-добрият познавач на дадения отрасъл на работата. Борих се за това свое гледище в продължение на две години. Постепенно успях да го прокарам на практика. Сега такъв подход към работата се смята у нас за нещо разбиращо се от само себе си — поне доколкото става дума за централното ръководство на партията.

На 9 ноември 1923 г. можахме да проверим, доколко е правилен такъв подход. Когато преди четири години аз се присъединих към движението, партията нямаше още дори своя визитка. На 9 ноември 1923 г, когато партията беше разпусната, нейното имущество беше конфискувано. И какво? В този момент капиталът на партията,

включвайки и имуществото на нашия вестник, наброяваше вече повече от 170 хиляди златни марки.

ГЛАВА XII

ВЪПРОСЪТ ЗА ПРОФСЪЮЗИТЕ

Бързото разрастване на движението ни накара през 1922 г. да заемем позиция по един въпрос, който не е разрешен напълно и досега. Ние системно мислехме над това по какви пътища нашето движение най-лесно би могло да завоюва сърцата на широките работнически маси. В тези свои размишления винаги се натъквахме на обстоятелството, че ни е трудно да завоюваме работниците, докато представителството на професионалните и икономическите им интереси се намира в ръцете на враждебни нам хора, и докато върху профсъюзите могат да влияят чужди на нас политически организации. Постоянно бяхме принудени да стигаме до този извод. И няма съмнение, че е действително така. Та нали, според общото убеждение, работникът, зает в някое предприятие, въобще не може да съществува, ако не е член на професионален съюз. Работата не е само там, че профсъюзите защитават неговите икономически интереси. Главната причина е в това, че изобщо няма дълго да го държат в предприятието, ако не е член на професионалния съюз. В наше време профсъюзите обхващат вече болшинството от работниците. Чрез дълга борба професионалните съюзи постигнаха сключването на тарифни договори, осигуряващи на всеки работник известно ниво на заплащане. От резултата от тази борба се ползва всеки работник. Един приличен човек от средата на работниците винаги ще изпитва угризения на съвестта, ако се ползва от по-висока работна заплата, завоювана от професионалните съюзи, и в същото време не участва в борбата, която водят профсъюзите.

Да се разговаря на тези теми с един среден буржоазен предприемач, значи напразно да се губи време. Предприемачите не разбират /или не искат да разберат/ нито материалната, нито моралната страна на въпроса. Те са убедени, че собствените им икономически интереси уж изискват работниците да не са организирани и поради това предприемачите са неспособни що-годе безпристрастно да съдят по тези въпроси. Ето защо тук се налага, както и в редица други случаи

да се обръщаме към незаинтересувани хора, т.е. към такива, за които не мислим, че те заради дърветата не виждат гората. Незаинтересуваните кръгове при добра воля ще съумеят да разберат онова, от което тъй или иначе зависят най-важните страни на нашия сегашен и бъдещ живот.

В първата част на настоящата работа аз вече се изказах достатъчно подробно за значението и целите на профсъюзите, а също така за тяхната необходимост. Там стигнах до извода, че докато взаимоотношенията между работодателите и работниците коренно не се променят, на работниците нищо друго не им остава, освен сами да защитават своите интереси в икономическата област, изявявайки се като равноправни контрагенти. Там посочвах, че тези взаимоотношения могат да се променят или в резултат на държавни мероприятия /които най-често остават безплодни/, или в резултат на общото превъзпитание на цялото население. В първата част аз развивах идеята, че защитата на икономическите интереси на работниците е полезна за цялото общество, ако отстранява социалните несправедливости, способни да нанесат само огромна вреда на обществото като цяло. Там казвах, че профсъюзите са необходимост, щом като у нас сред предприемачите има хора, които не само не съзнават, че върху тях лежат определени обществени задължения, но и които изобщо не искат да подпомогнат дори най-примитивните човешки права. И аз стигнах до неизбежния извод, че щом като такава самозащита за работниците е необходима, то тя е възможна само във формата на обединение на работниците на професионална основа.

В това отношение моята гледна точка през 1922 г. не се промени. Но сега беше необходимо точно да се формулира нашето отношение по този проблем. Сега вече не можехме да се ограничим само с декларирането на нашите убеждения; сега трябваше да направим практически изводи от убежденията си.

Необходимо беше да отговорим на следните въпроси.

1. Необходими ли са профсъюзите изобщо?
2. Трябва ли германската националсоциалистическа работническа партия да създаде собствени професионални съюзи или тя трябва да даде на своите членове възможност в някаква друга форма да участват в профсъюзите?

3. Какъв характер трябва да имат националсоциалистическите профсъюзи? Какви трябва да бъдат нашите задачи и техните цели?

4. По какъв начин можем да създадем такива професионални съюзи?

Първият въпрос, според мен е вече достатъчно осветен. При днешното положение на нещата професионалните съюзи, по мое мнение, са абсолютно необходими. Аз дори смятам, че те спадат към най-важните учреждения, засягащи стопанския живот на нацията. Те имат голямо значение не само за социалнополитическия живот на страната, но и за национално политическия живот на народа. Ако широките трудещи се маси благодарение на правилната организация на профсъюзите са получавали действително пълно удовлетворение на своите потребности и в същото време биха получавали чрез профсъюзите съответно възпитание, то това само би укрепило силите на народа и в необикновена степен би увеличавало неговата издръжливост в борбата за съществуване.

На профсъюзите преди всичко им предстои да изиграят много голяма роля при изграждането на нашия бъдещ икономически парламент и на нашите бъдещи съсловни камари.

На втория въпрос отговорът е също толкова лесен. Щом професионалното движение е от такава голяма важност, то е ясно, че националсоциализмът тук не може да се ограничи с чисто теоретични отговори, а трябва да заеме практическа позиция. Каква именно — на това е по-трудно да се отговори.

Националсоциалистическото движение поставя за цел на своята дейност националсоциалистическата държава. Затова не трябва да изпускаме от очи, че всички бъдещи учреждения на нашата държава трябва да израстват от самото наше движение. Би било много голяма грешка да се мисли, че е достатъчно само да получим в свои ръце властта и тогава ще можем с един удар от нищо да изградим нови учреждения, без да имаме за това предварително подготвени човешки кадри, възпитани специално зададените задачи и функции. Външната форма и тук не играе особено голяма роля, тя може да бъде създадена и механично. Главно значение има съдържанието, духът на всичко. Няма нищо по-лесно, например, отколкото чрез заповед диктаторски да наложим на държавните учреждения онзи принцип на ръководство, който господства в нашите партийни учреждения /изключителната

роля на вождовете и т.н./. Но действително жизнено прокарване на тези принципи ще има само тогава, когато то не е декретирано отгоре, когато тези порядки се развиват постепенно, започвайки от най-малкото и когато суровият живот сам в продължение на много години прави необходимия личен отбор, благодарение на който единствено е възможно да изкристализира съответната група от вождове.

Ето защо не трябва да си представяме работата така, че ни е достатъчно да имаме в своя портфейл проекти за ново държавно устройство, и че получавайки в свои ръце държавната власт, ние ще можем веднага „да въведем в живота“ тези проекти. Можем, разбира се, да се опитаме да направим нещо подобно, но резултатът никога няма да бъде достатъчно благоприятен. В повечето случаи това ще е мъртвородено дете. Такива планове ми напомнят само обстановката при раждането на Ваймарската конституция. Хората сядат на масата и написват новата конституция, като същевременно подаряват на немския народ и нови емблеми. Но нито едното, нито другото изобщо не съответстват на преживяното от нашия народ за последното половин столетие.

Националсоциалистическата държава трябва да се пази да повтори подобни експерименти. Нашата държава трябва да израсне от недрата на отдавна вече съществуващи организации. Само в случай, че нашите съвременни организации бъдат проникнати от националсоциалистически дух, от тях своевременно ще може да се роди действително жизнена националсоциалистическа държава.

Ние вече казахме, че именно в днешните професионални органи, т.е. преди всичко в професионалните съюзи, виждаме зародишите на нашите бъдещи икономически камари. Но за да могат тези бъдещи съсловни представителства и бъдещият централен икономически парламент да бъдат действително националсоциалистически учреждения, е необходимо вече днешните зародиши на тези учреждения също да са пропити от националсоциалистически дух. Учрежденията, създадени от нашето движение, когато му дойде времето ще се превъплатят в държавни учреждения. Нашата държава също не може с един замах да изтърси от ръкава си съответните учреждения — освен ако не искаме това да са съвсем хилави органи.

Вече само от тези по-високи съображения произтича, че национал-социалистическото движение непременно само трябва да се

заеме с профсъюзите.

С тази въпрос Националсоциалистическото движение трябва да се заеме още и защото действително да се превъзпитат работодателите и работниците и да се направят едните и другите носители на нашата държавна идея не е възможно само чрез теоретични поръчения, призови към тяхната съвест и т.н. Това може да се постигне, само като се преправя в по вседневна борба цялата обстановка. Само в по вседневна борба нашето движение може да превъзпита двете страни и да сближи гледищата им по основните въпроси. Без такава предварителна работа би било чиста илюзия да се надяваме когато и да било да създадем действително единство на интересите на целия народ. Необходимо е великите идеали на нашия мироглед постепенно да проникнат във всички области на живота. Само тогава ще се създаде нов стил на живот и с времето ние ще се убедим, че новият строй има действително сериозна почва под краката, а не е нещо външно и случайно.

Оттук произтича, че нашето движение трябва да се отнесе положително не само към идеята за профсъюзите, а трябва да си постави за задача с цялата си практическа работа да превъзпита всички свои привърженици и членове на партията така, че те действително да подготвят бъдещата националсоциалистическа държава. От казаното произтича нашият отговор на третия въпрос. Националсоциалистическите профсъюзи съвсем не трябва да бъдат органи за класова борба, а само органи на професионално представителство. Националсоциалистическата държава не познава „класи“. Тя в политическо отношение познава само граждани, ползващи се от съвсем еднакви права и носещи еднакви задължения, а наред с тях — поданици на държавата, които не се ползват с никакви политически права.

Задача на профсъюзите от наша националсоциалистическа гледна точка съвсем не е сплотяването на определени групи от населението вътре в държавата и превръщането им в класи с цел после да поведат борба с други, също сплотени групи от други слоеве на населението вътре в държавата. Ние не можем да смятаме, че такава задача е присъща на професионалните съюзи като такива. Не, тази задача в профсъюзите бе изкуствено насадена от марксистите в момента, когато те съумяха да превърнат профсъюзите в оръдие за

постигане на своите цели. „Духът на класовата борба“ е присъщ не на профсъюзите като такива, а е присъщ само на марксизма, който съумя да направи от профсъюзите оръдие на своята класова борба.

Марксизмът създаде това оръдие, а интернационалното еврейство употребява сега този инструмент за разрушаване на стопанската основа на свободните независими национални държави с цел да унищожи националната индустрия и националната търговия. По този път над държавният интернационален еврейски капитал поробва свободните народи, поставяйки ги в робска зависимост от себе си.

В противовес на всичко това националсоциалистическите профсъюзи трябва организационно да обединяват определени групи участници от националния стопански процес с цел да укрепят националното стопанство, да увеличават неговите сили. Отстранявайки съществуващите злоупотреби, които в последна сметка нанасят само вреда на народния организъм като цяло, профсъюзите ще се борят против всичко онова, което вреди на нацията, а следователно и на държавата и в последна сметка и на самото стопанство.

Ако поради това националсоциалистическият съюз прибегва до стачка, то за него стачката не е средство за разрушаване или трус на националното производство, а средство за отстраняване на онези злоупотреби, които по силата на своя антисоциален характер само вредят на производството, а следователно и на обществото като цяло. Интересите на производството, на неговото нарастване, на неговата мощ нашите националсоциалистически профсъюзи ще приемат пристрастно. Производителността на всеки отделен труженик винаги се намира в причинна зависимост от общо правовото и социално положение, което той заема в стопанския процес. Само от това в последна сметка се определя степента на неговите грижи за производствения процес като цяло и разбирането, че собствената му съдба също зависи от процъфтяването на стопанството като цяло.

Тружениците националсоциалисти трябва да имат увереността, че процъфтяването на националното стопанство осигурява и тяхното собствено материално благосъстояние.

Работодателите националсоциалисти трябва да имат увереността, че щастието и доволството на техните работници са предпоставка за по-нататъшното процъфтяване на собствените им предприятия.

И работниците националсоциалисти, и работодателите националсоциалисти еднакво са само слуги на обществото и изпълняват неговите поръчения.

Нашият строй ще предостави и на едните, и на другите максимална лична свобода в изпълнените на техните задължения. Той ще направи това, защото както показва опитът, всеки изпълнява задълженията си толкова по-добре, колкото повече свобода му е предоставена, колкото по-малко се практикува принуждението отгоре. Нашият строй ще постъпи така, защото, както показва същият този опит, прекаленото принуждаване само пречи на отбора на най-силните, най-способните и най-трудолюбивите.

Ето защо за нашите националсоциалистически профсъюзи стачката е средство, което може и трябва да се прилага само до онзи момент, когато ще възникне националсоциалистическа народническа държава. Нашата държава ще се заеме със защитата на всички права на всички граждани без разлика и с това ще направи излишна борбата между двете големи групи от населението, т.е. работодателите и работниците. Тогава и самата тази борба, която постоянно води до известно намаляване на производството, а следователно нанася вреда на цялото общество, ще стане излишна. На нашите икономически камари държавата ще възложи задължението да се грижат за нормалния ход на цялото национално производство и за своевременното отстраняване на всички недостатъци и грешки, които могат да нанесат вреда на производството. Онова, което сега не може да бъде отстранено по друг начин, освен чрез борбата на милиони, тогава ще се премахва в стените на Съсловните камари и централния стопански парламент. Тогава ще бъде прекратен този ред, в който предприемачите и работниците водят ожесточена борба заради нормите на заплатата, нанасяйки при това огромна вреда на цялото стопанство. Тогава всички тези проблеми ще се разрешават с общи усилия в по-високо учреждение, което ще поставя над всичко благото на обществото и държавата като цяло и за което няма да има никакъв друг критерий, освен този.

В тази област, както и във всички други у нас ще господства железният закон, че интересите на отечеството като цяло са над всички и едва после следват интересите на отделните професии, групи и т.н.

Задачата на националсоциалистическите профсъюзи е възпитанието на членовете именно в този дух и подготовката им за тази по-висока цел, която се изразява в следното: обща работа на всички и на всеки за осигуряването на живота на народа и държавата според природните способности и онова развитие, което е дало на тези способности и сили обществото.

На четвъртия въпрос: по какъв начин можем да стигнем до такива съюзи, на времето беше особено трудно да отговорим.

Да изградиш каквото и да било на празно място е по-лесно, отколкото да изграждаш, когато на това място съществува нещо старо. Ако на дадено място няма още предприятия от съответния отрасъл, то е сравнително лесно да се създаде. Значително по-трудно е да се създаде предприятие, ако аналогично предприятие вече съществува на даденото място. А още по-трудно е да се създава успоредно предприятие, когато действително може да процъфтява само едното от тях. Тъй като при това положение на нещата пред инициатора стои задачата не само да укрепи своето собствено ново предприятие, но и да направи всичко възможно, за да унищожи вече съществуващото в даденото място предприятие, без което инициаторът няма да може сам да укрепи.

Съществуването на паралелни националсоциалистически профсъюзи просто редом с други професионални съюзи би било безсмислица. Нашият националсоциалистически профсъюз би трябвало да се проникне от съзнанието за величието на своите задачи и оттук у него трябва безусловно да се зароди безусловна нетърпимост към каквито и да било успоредни, а още повече враждебни организации. Нашият профсъюз трябва да си поставя за цел каквото и да става, да държи докрай на своето аз, на своята изключителност. В тази област за нас също не може да има никакво съглашателство и никакви компромиси със сродни стремежи. Не, и тук е необходимо преди всичко изискването за пълна изключителност за нас самите.

И ето, за да се постигне това бяха възможни само два пътя:

1. Можеше веднага да започнем да изграждаме свои профсъюзи и след това постепенно да започнем борба против интернационалните марксистически профсъюзи или можеше

2. Да започнем да влизаме в марксистическите профсъюзи и да се опитаме да ги изпълним с нов дух с цел да направим от тях оръдие на

новия мироглед.

Против първия от тези пътища говореха следните съображения: нашите финансови затруднения по онези времена бяха още много големи, тъй като ние притежавахме съвсем незначителни средства. Все по-усилващата се инфлация затрудняваше положението и с това, че в тези години беше трудно да се говори за някакви осезаеми изгоди, които профсъюзите да дават на своите членове. Изхождайки от това, отделният работник не виждаше тогава особени основания да внася членски вноски в профсъюза. Това се отнасяше и за вече съществуващите профсъюзи, а не само за онези, които ние бихме могли да изградим. Марксихеските профсъюзи бяха на ръба на гибелта. Спаси ги от това само гениалната рурска акция на господин Куно, която внезапно донесе на профсъюзите подарък от милиони марки. Именно този „национален“ райхсканцлер справедливо трябва да бъде разглеждан като спасител на марксихеските профсъюзи.

В ония времена ние не можехме да разчитаме на такива финансови възможности. Е, а профсъюзи, които поради безпаричието си не са в състояние да окажат материална подкрепа на работниците, не биха могли да разчитат и на тяхната подкрепа. Най-после лично от моя гледна точка съществено значение имаше и това обстоятелство, че такава работа като създаване на нови профсъюзи не трябва да се възлага на обикновени посредствени работници.

Изобщо при разрешаването на този проблем въпросът за нужните за това хора изигра много голяма роля. Тогава няха на разположение нито една глава, на която бих могъл да възложа разрешаването на тази гигантска задача. Който би съумял по това време действително да разбие марксихеските профсъюзи и вместо тази машина за изстребителна класова борба да създаде националсоциалистически профсъюзи, той би могъл да бъде наречен един от най-великите хора в Германия. На такъв човек по-късно биха издигнали паметници и биха го причислили към Пантеона на най-великите деятели на историята.

За съжаление по това време аз не познавах нито един човек, който би претендирал за такъв паметник.

Би било съвсем неправилно да се утешавам с това, че и начело на интернационалните профсъюзи сега стоят съвсем посредствени хора. Това нищо не доказва; понеже когато на времето се създаваха тези

профсъюзи, никакви други аналогични организации не съществуваха. Съвсем друго е положението сега, когато Националсоциалистическото движение би трябвало да води борба с една отдавна съществуваща гигантска организация, много разклонена и прекрасно изградена отгоре до долу. Този, който иска да завоюва чужда позиция, винаги трябва да превъзхожда онзи, който само защитава позицията, намираща се в ръцете му. Сега крепостите на марксистическите профсъюзи лесно могат да отстояват и най-посредствените бонзи. Но за да щурмуваш успешно тези крепости и да ги вземеш в свои ръце е необходима дива енергия, нужни са гениални способности на хора, които във всички отношения биха имали превъзходство над сегашните ръководители на профсъюзите. Безцелно би било да спорим със съдбата, докато у нас не се намери такъв човек. А още по-безсмислено би било да се опитаме да завземем тези крепости, опирайки се само на сурогата на такъв човек.

Тук, повече откъдето и да било, следва да имаме пред вид, че в живота е много по-добре да се отложи едно или друго дело, отколкото да се заловим за него с неподходящи сили и да се получи засечка.

Още едно съображение ме ръководеше тогава. Нека го нарекат демагогско, но все пак то е вярно. Тогава имах и още имам твърдото убеждение, че е опасно една велика принципна политическа борба твърде рано да се усложнява с икономически проблеми. Това е особено вярно спрямо нашия немски народ. У нас икономическата борба веднага ще отвлече енергията от политическата борба. Щом немецът стигне до убеждението, че ако спестява, може да си купи малка къщичка, той веднага ще се посвети изцяло именно на тази задача, така че дори няма да му остане време за политическа борба. Това ще доведе дотам, че той ще остави на мира онези сили, които след известно време ще успеят, разбира се, да му отнемат и последния грош, икономисай чрез спестяване. Вместо действително докрай да се бори за своите политически цели и убеждения, немецът е склонен изцяло да се отдаде на грижите за своята къщичка и да сяде между всички столове.

Нашето национал социалистическо движение днес е изправено пред началото на своите най-големи боеве. То още трябва да съсредоточава вниманието си върху окончателното изработване на своите програмни идеали, то и трябва да концентрира цялата си

енергия и да напегне до краен предел мускулите си в борбата за изкристализираните идеали, като успехът от тази борба е възможен само в случай, че съумеем напълно да се съсредоточим върху определените цели.

Отвлечането на вниманието изключително към стопански проблеми, неизбежно парализира активността в политическата борба. Това най-добре доказва следният класически пример.

Германската революция през ноември 1919 г. беше направена не от профсъюзите, а въпреки тях. Германската буржоазия не води никаква политическа борба за по-добро бъдеще, именно защото тя вижда достатъчна гаранция за по-добро бъдеще в стопанския растеж. Тези уроци не трябва да отиват напразно и за нас, тъй като с нас би се повторило същото. Колкото повече съсредоточаваме цялата сила на нашето движение върху политическата борба, толкова по-сигурен успех ще постигнем по цялата линия. А ако преждевременно обременим своето движение с профсъюзни въпроси, с въпроси за преселенческата политика и други аналогични проблеми, то от това нашето дело като цяло няма да има полза. Всички тези проблеми сами по себе си са много важни, но истински бихме могли да ги разрешим само тогава, когато за разрешаването им ще можем да пуснем в ход политическата власт. Дотогава тези проблеми могат само да парализират енергията на нашето движение. Колкото по-преждевременно ангажираме вниманието си с такива проблеми, толкова по-вредно ще бъде това за движението, тъй като толкова повече ще отслабва волята за борба за коренно преправяне на политическите порядки. При такова положение на нещата е напълно възможно профсъюзните моменти да започнат да отклоняват от правилния път политическото движение, вместо нашите принципни възгледи сами да определят пътищата на развитие на професионалното движение.

Самостоятелните националсоциалистически профсъюзи биха могли да са действително от полза за нашето движение и нашия народ само в случай, че дотолкова са се проникнали вече от нашите идеи, че при никакви обстоятелства не биха могли да попаднат в мрежите на марксизма. Та нали са ни необходими такива националсоциалистически профсъюзи, които не просто да нравят дребна конкуренция на марксистическите профсъюзи. Вместо такива

националсоциалистически профсъюзи, по-добре да няма никакви профсъюзи! Необходими са ни такива собствени профсъюзи, които биха съумели да поведат против марксихеските профсъюзи не само организирана, но и идейна борба. Нашите профсъюзи трябва да съумеят да нанесат решаващ удар на марксихеските профсъюзи като на организации за класова борба, като на представители на класовата идея. Нашите профсъюзи трябва да съумеят да изместят марксихеските профсъюзи и сами да станат организации, представляващи професионалните интереси на немските граждани. Всички тези съображения говореха тогава и говорят и сега против образуването на наши собствени профсъюзи — освен ако внезапно се появи такъв ум, за който би могло да се каже, че явно е предназначен от съдбата да реши именно този проблем.

И така, оставаха още само две последни възможности: или да посъветваме другарите си да излязат от профсъюзите, или да ги посъветваме да останат в тях и да водят подривна работа против марксизма вътре в тях.

Като правило аз препоръчах втория път.

През 1922–1923 г. можеше смело да се препоръча този път. Нашето движение беше още младо, броят на нашите другари, влизащи в съществуващите профсъюзи беше още сравнително малък, а финансовата полза от членските вноски, които правеха нашите приятели в периода на инфлацията, не можеше да бъде що-годе осезаема за съществуващите профсъюзи. Вредата за тях пък беше много съществена, тъй като нашите приятели, членуващи в профсъюзите, водеха вътре в тези профсъюзи политика на най-рязка критика и разложение на редовете на противника.

Аз решително се изказах против експериментите да създадем свои малки самостоятелни профсъюзи, които от самото начало неизбежно щяха да бъдат обречени на неуспех. При това аз бих смятал за истинско престъпление да се лишава работникът дори от малка част от скромната му заплата във вид на членски вноски за такава организация, от която членовете не могат да очакват сериозна полза.

Ако на политическия хоризонт се появява една или друга нова политическа партия, за да изчезне след това бързо и безследно, то това не е беда, а често дори е от полза. Във всеки случай тук никой няма право да се оплаква: който плаща вноски в полза на една или друга

политическа партия, той винаги си дава паричките сякаш „а йзпс! регсш“, но който плаща вноски в касата на профсъюза, той има право да изисква профсъюзът действително с нещо да му помогне, а ако даденият профсъюз няма никакви шансове да направи това, то на организаторите на такива профсъюзи се гледа като на лъжци или поне като на лекомислени хора.

Ето от всички тези съображения се ръководехме ние през 1922 г. и действахме съобразно с тях. Някои от моите противници смятаха, че те по-добре разбират положението от мен и пристъпиха към образуване на собствени профсъюзи. Това, че ние отстоявахме посоченото гледище, те обявяваха за доказателство за нашата ограниченост. И какво? Измина съвсем малко време и образуваните от тях нови профсъюзи абсолютно изчезнаха от лицето на земята. В крайна сметка и те като нас останаха без свои профсъюзи. Разликата беше само в това, че ние не лъгахме нито другите, нито самите себе си.

ГЛАВА XIII

СЛЕДВОЕННАТА ГЕРМАНСКА ПОЛИТИКА

Още преди революцията ръководството на външната политика в Германия беше доста безредно и нямаше никаква определена принципна линия, особено доколкото ставаше въпрос за политика на целесъобразни съюзи с дуги страни. След революцията този хаос не само продължи, но взе още по-заплашителни размери. В предвоенната епоха констатирахме просто недостатъчно разбиране на работата и виждахме именно в това причината за нашата неправилна външна политика. Но след като войната свърши, трябва да потърсим тази причина в недостига на добра воля и честност. В края на краищата, напълно естествено е, че онези кръгове, които благодарение на революцията видяха осъществени своите разрушителни цели, абсолютно нямат интерес от такава външна политика, която в крайна сметка би могла да доведе до възраждане на свободната германска държава. Такова развитие би противоречало на вътрешния смисъл на цялото ноемврийско престъпление, тъй като би могло да прекъсне процеса на германското стопанство и германския труд под интернационален контрол, което, разбира се, съвсем не влиза в плановете на ноемврийските престъпници. Но това не е всичко. Ако външната политика на нова Германия действително беше насочена към възвръщането на свободата на Германия, това би могло да стане пряка заплаха за сегашните представители на властта вътре в страната. Всеки действително голям успех в областта на външната политика с желязна необходимост води до аналогични резултати в областта на вътрешната политика. А от друга страна, един сериозен опит за възраждане на нацията навън е невъзможен, ако не го предхожда укрепване на националната идея вътре. Ако дадена страна започне сериозна борба за национална независимост и свобода, то неизбежно довежда до израстване на националното самосъзнание, до укрепване на националните чувства, което на свой ред не може да не усили съпротивата спрямо антинационалните елементи вътре в страната. В обикновено мирно сиво време народът сравнително покорно понася

такива порядки и търпи такива владетели, които за нищо на света не би търпял в период на национален подем. В такива бурни периоди народът се обръща с гръб към такива хора, а често им оказва и такава съпротива, която става за тях съдбоносна. Да си спомним например как се отнесе общественото мнение в Германия към опасността от шпионство в началото на войната. Та нали в този момент избухна истински взрив от човешки страсти; стигна се до точка на кипене; започна се преследване на шпионството, понякога достигащо дори до несправедливости. Всъщност всеки лесно ще съобрази, че в продължение на дълги години мирно време опасността от шпионство пак съществуваше, и може би дори беше по-голяма, отколкото непосредствено в дните на войната. Но в обикновената делнична обстановка никой не обръщаше внимание на тази опасност.

Държавните паразити, покачили се на трона благодарение на ноемврийските събития, притежават много развит инстинкт за самосъхранение. Те прекрасно разбират, че ако Германия поведе умна външна политика и успее да сключи съответните съюзи с други държави, то това би довело до национално-освободителен подем сред нашия народ и би предизвикало такъв взрив от национални страсти, който лесно би могъл да доведе до унищожаването на самите ноемврийски престъпници.

Ето защо от 1918 г. нашите ръководещи правителствени сфери водят такава външна политика, която е под всякаква критика. Проследявайки тази тяхна политика, стигаме до извода, че тези сфери почти винаги и във всичко планомерно работят против интересите на немската нация. На пръв поглед може да изглежда, че действията на правителствените сфери в тази област са лишени от всякакъв план и система, но когато разгледаме отблизо тези действия, ясно се вижда, че имаме пред себе си последователно продължение на онези престъпни методи, на чийто път ноемврийската революция за пръв път излезе открито в кая на 1918 г.

Разбира се, ние трябва да умеем да правим разлика между позицията на отговорните или по-точно казано „длъжните да бъдат отговорни“ вождове и ръководители на държавата, полицията на средния парламентски политикан и позицията на големия безотговорен лагер на народа, който показва овчо търпение.

Едни прекрасно знаят какво искат; това са ръководителите на държавата. Други подкрепят тази политика или също защото знаят какво искат, или пък защото страхливостта им пречи да се опълчат сериозно против това, което дълбоко в душата си смятат за вредно. Това са средните парламентарни политикани. Е, а третите — т.е. основаната маса от населението — се подчиняват от неразбиране и глупост.

Докато нашата немска националсоциалистическа работническа партия представляваше само малка и не особено известна организация, проблемите на външната политика в очите на нашите привърженици можеха да имат само подчинено значение. При това нашето движение винаги е смятало, че външната независимост и свобода на народа не падат от небето и не могат да бъдат подарък от ръцете на земните власти, а винаги са само плод вътрешното напрежение на всички сили на самия народ. Действителна предпоставка за национално-освободителен подем на нашия народ е предварителното отстраняване на онези причини, които доведоха до нашето крушение и до унищожаването на онзи лагер, който използва крушението на Германия за користни цели.

Всичко това напълно обяснява защо нашето младо движение, на първо време, се съсредоточаваше главно върху проблемите за промяна на вътрешната политика и не можеше още с необходимото внимание да се отнася към проблемите на външната политика.

Но щом движението ни израсна и престана да е малка и незначителна организация, щом станахме голяма партия, веднага възникна необходимостта да заемем позиция по въпросите на външната политика, които не само не биха се намирали в противоречие с основите на нашия мироглед, а напротив, биха произтичали от него.

На нашия народ не му достига школа по външна политика. От това за нашето младо движение произтича особено важното задължение да преподаде на вождовете на нашето движение, пък и на цялата широка маса от привърженици, основния метод за разбиране на външнополитическите проблеми. Без това не е възможно практически да се подготвим за онези мероприятия, които са необходими, за да може нашия народ с времето да си върне независимостта, да си върне истинския държавен суверенитет.

Най-важното и основно, което трябва да помним в случая, е че и външната политика е само средство към целта; самата цел се състои в едно — в полза на собствения народ. Външната политика може и трябва да изхожда само от едно съображение: полезно ли е дадено предприятие за твой народ, ще му донесе ли изгода сега или в бъдеще, или ще му донесе само ущърб?

Това е единственият критерий, от който може да се изхожда. Всички останали критерии — партийно-политически, религиозни, хуманни съображения и т.н. — напълно отпадат.

В какво се състоеше задачата на германската външна политика преди войната? В това да осигури изхранването на нашия народ и неговите деца на тази земя, за което със съответна политика беше необходимо да се осигурят на Германия полезни съюзници. В края на краищата, задачата на германската външна политика и днес се свежда до същото, само с една разлика: преди войната ние можехме да се борим за запазването и укрепването на немската нация, опирайки се на силата на съществуващата тогава независима държава; днес трябва първо да постигнем възстановяването на нашата държавна независимост и с това да създадем предпоставка за по-нататъшното провеждане на правилна външна политика, способна да осигури в бъдеще изхранването и укрепването на нашия народ.

С Други думи, целта на съвременната германска външна политика е подготовката на условия, необходими за възстановяването на свободата и независимостта на нашата държава.

При това постоянно трябва да имаме предвид следното кардинално съображение. За да получи народът възможност в бъдеще отново да завоюва независимост, съвсем не е необходимо той непременно да запази изцяло единството на своята територия. Много по-важно е да запази поне малка част от държавната си територия, но затова пък напълно свободна. Тогава тази, макар и малка територия, ще стане носителка на идеите на цялата нация и ще бъде в състояние да се нагърби с делото за подготовката на освободителната борба на целия народ, включително и подготовката на въоръжена борба за свобода и независимост.

Ако един сто милионен народ, за да запази държавното си единство, е готов покорно да понася робство, това е много по-лошо, отколкото, ако такава държава и такъв народ са раздробени, но се е

запазила поне една малка част от народа, която се ползва с пълна свобода. Разбира се — ако допуснем, че тази част от народа ще бъде изпълнена от съзнанието за своята свещена мисия и ще бъде готова дълго и упорито да се бори не само за духовното и културното единство на своя народ, но и за военната подготовка за освобождаване на своята родина и за присъединяването на всички онези части от народа, които имат нещастieto да са под чуждоземно робство.

По-нататък трябва да имаме предвид това съображение, че е важно да се отвоюва пълна независимост и пълна политическа самостоятелност за главните територии на дадена държава, отколкото да се преследва целта незабавно да бъдат върнати второстепенните територии, които дадена държава или народ е трябвало да загуби. В подобни случаи трябва решително да се преместят на заден план съображенията за възвръщането на тези второстепенни територии и изцяло да се съсредоточи вниманието върху това да се върне пълната свобода и истинската независимост на главната територия. Да се върнат откъснатите провинции, да се възстанови пълното държавно единство, включвайки всички откъснати парчета, зависи не само от желанията на поробените народи, не само от протестите на онези части от територията, които са запазили своята самостоятелност. Това може да се направи само в случай, че тези територии, които са запазили своя държавен суверенитет, намерят достатъчно реална сила, за да се сдобият в борба с възстановяването на отечеството в неговите предишни граници.

За да се върнат с времето обратно откъснатите територии, трябва с всички сили да се укрепват останалите свободни части на държавата, трябва да се укрепи във всички сърца непоколебимото решение на всяка цена да се изкове нова сила и в необходимия час да бъде тя поставена на карта в борбата за освобождение и обединение на целия народ. Оттук — нашият извод: трябва временно да отложим въпроса за възвръщането на откъснатите области и да концентрираме цялото си внимание върху това да укрепим останалите територии; трябва тези територии да си извоюват пълна политическа независимост и да създадат онази сила, без която никога няма да успеят да поправят несправедливостта, причинена им от чуждестранния поробител. За да се върнат в лоното на нацията откъснатите от нея територии, не са достатъчни дори най-пламенните протести. За това е необходим добре

наострен меч. Да се наостри този меч — такава е задачата на вътрешната политика на даден народ. Да се създаде обстановка, която дава възможност да се започне това и която ще помогне да се намерят нови съюзници, братя по оръжие — такава е задачата на външната политика на дадена държава.

* * *

В първата част на тази работа аз се спрях подробно на половинчатостта на нашата външна политика в предвоенната епоха. От всички четири пътя, които бяха възможни за запазване и изхранване на нашия народ, правителството се спря на четвъртия, най-неблагоприятния от тях. Вместо здравата политика на придобиване на нови земи в Европа, правителството се спря на политиката на завоюване на колонии и засилване на своята международна търговия. Надявайки се по такъв начин да избегне войната, правителството извърши още по-голяма грешка. Опитвайки се да седне на всички столове наведнъж, германското правителство в действителност седна на земята. Разплатата за тази коренно неправилна външна политика беше в крайна сметка войната.

Единствено правилният път от всички, очертани от мен в първата част четири възможности, щеше да бъде третият път: пътят на континенталното укрепване на Германия чрез придобиване на нови земи в Европа. Ако бяхме тръгнали по този път, то след известно време бихме могли да допълним тази тактика с придобиването на колониални територии. Тази политика би могла да бъде проведена или в съюз с Англия, или при такова напрежение на военните сили на собствената страна, което би ни накарало за 40–50 години абсолютно да оставим на заден план всички културни задачи. В най-лошия случай и последното щеше да бъде напълно оправдано. Културното значение на всяка нация почти винаги е свързано с политическата свобода и независимост на дадена нация. Без независимост няма и култура. Оттук произтича, че никакви жертви не са извънредно големи, ако без тях не може да се осигури политическата независимост и свободата на дадена нация. Ако дори културното развитие временно изостава заради това, че трябва да се дадат твърде големи средства за въоръжаване, то

след известно време това ще се изплати стократно. Обикновено се случва така, че след много голямо напъгане на силите на държавата в интересите на запазването на нейната независимост, неизбежно настъпва разведряване и необходимите средства могат да бъдат използвани пак за култура. Тъкмо в такива епохи пак настъпва гигантски разцвет на културните сили и държавата лесно успява да навакса пропуснатото. От напрежението на персийските войни по-късно се ражда разцветът на епохата на Перикъл. Чрез тегобите на пуническите войни римската държава стига впоследствие до велик културен подем.

Разбира се, решението на такъв въпрос като този: необходимо ли е да се подчиняват всички стремежи на народа на една единствена задача — подготовката на бъдеща военна борба — не може да се предостави на разглеждане на болшинството, състоящо се от парламентарни глупци и безделници. Да подчини целия живот на народа на единствената задача за подготовка на бъдеща военна борба е могъл бащата на Фридрих Велики. Но на бащите на нашия съвременен еврейско-демократичен парламентаризъм такава задача, разбира се, не е по силите.

Предвид само на това подготовката на Германия към завоюване на нови земи в Европа в предвоенно време беше много слаба. Да разрешим тази задача, без да имаме необходимите съюзници, беше крайно трудно.

Но тъй като у нас не искаха и да чуват за планомерна подготовка за война, то предпочетоха напълно да се откажат от завоюването на земи в Европа и избирайки пътя на колониалната и търговска политика, се отказаха от единствено целесъобразния съюз с Англия. При това успяха да направят така, че едновременно да скъсат и с Русия, въпреки че политиката за борба с Англия логично би трябвало да доведе до съюз с Русия. В края на краищата, ние влязохме във войната, оставени от всички и се оказахме в нещастен съюз само с отживялата хабсбургска държава.

Към характеристиката на нашата съвременна външна политика трябва да добавим, че да се намери в нея някаква определена, що-годе разбираема линия е абсолютно невъзможно. Преди войната германското правителство вървеше по четвъртия от възможните пътища, макар че и тук проявяваше достатъчно половинчатост. Но от

времето на революцията дори с въоръжено око не може да се види щогоде определена линия в нашата външна политика. Още в по-голяма степен, отколкото преди войната, днешната външна политика на Германия е абсолютно лишена от каквато и да било планомерност и обмисленост. В нея може да се намери само една планомерност: системен стремеж да се създаде такова положение, при което нашият народ никога не би могъл да се изправи.

Ако разгледаме хладнокръвно съвременното съотношение на силите в Европа, стигаме до следните изводи.

В продължение на триста години историята на нашия континент се е определяла преди всичко от опитите на Англия винаги да създава такива групировки от държави в Европа, които да се уравнишават взаимно и така да осигуряват на Англия, давайки ѝ свобода на действия в областта на световната политика.

Традиционната тенденция на британската дипломация /в Германия аналогична традиция до известна степен се опитваше да създаде пруската армия/ от времената на императрица Елизабет се състоеше в това да не се позволи на нито една от европейските велики държави да се издигне над определено равнище. В борбата за тази цел Англия прибегваше до всякакви средства, без да изключва и войните. Средствата, които Англия в тези случаи пускаше в ход, биваха много различни, в зависимост от създалото се положение или поставената задача. Но решителността и настойчивостта на Англия всеки път беше една и съща. Колкото по-трудно ставаше с времето положението на Англия, с толкова по-голяма настойчивост британските държавни деятели продължаваха да се стремят към това европейските държави непременно да се уравнишават и във взаимно съревнование неизменно да парализират своите сили. Когато Северна Америка политически се отдели от Англия, Англия започна да прави още по-настойчиви опити за запазване на европейското равновесие, което трябваше да осигури английския тил. След като Испания и Нидерландия бяха унищожени като големи морски държави, Англия концентрира всичките си усилия против надигащата се Франция, докато най-после с крушението на Наполеон I заплахата за военна хегемония на Франция можеше в очите на Англия да се смята за ликвидирана.

Постепенно британското държавно изкуство започна да се обръща против Германия. Този процес се разширяваше бавно, първо, защото докато Германия не беше достигнала единство, тя не можеше да представлява що-годе реална опасност за Англия, второ, защото общественото мнение на широките маси, създадено чрез пропаганда, се променя твърде бавно. Убежденията на държавните дейатели имат трезв характер, докато широката пропаганда, имаща предвид народните маси, апелира повече към чувствата. Но благодарение на това настроенията, създадени от широката пропаганда, са по-стабилни. За да се променят те, е необходимо повече време. Случва се така, че държавните дейатели, ръководещи съдбините на своята страна, успяват да стигнат до нови планове и нови идеи, а масите все още се намират под обаянието на старите идеи и трябва бавно и постепенно да бъдат насочвани по новия път, според новите планове на държавните ръководители.

Своята нова позиция спрямо Германия Англия в общи линии определя още през 1870–1871 г. във връзка с нарастването на икономическото значение на Америка, а също във връзка с нарастването на политическото влияние на Русия, Англия на няколко пъти показва колебания по въпроса за отношението си към Германия. Но Германия, за жалост не успява да използва тези моменти и предвид на това враждебната позиция на Англия спрямо нас все повече се засилва.

Англия започва да вижда в Германия държава, която поради своята необосновано бърза индустриализация придобива такова голямо търговско и общо политическо значение, че започва вече да мери сили със самата Великобритания. Германските държавни дейатели виждат перлата на мъдростта в своята прословута идея за „мирно стопанско“ завоюване на влияние. Но в очите на английските политици тези планове на германската политика са довод в полза на необходимостта да се организира колкото е възможно по-силна съпротива срещу Германия. Тази английска съпротива, разбира се, скоро приема форма на всестранно настъпление, тъй като Англия никога не е виждала целта на своята политика в запазването на съмнителния мир, а винаги е виждала своята цел изключително в това да укрепи и заздрави своето собствено британско световно господство. Разбира се, Англия по-нататък замисля да използва в борбата против

Германия абсолютно всички възможни съюзници, каквито само биха могли във военно отношение да послужат за тази цел. Това също съответства на старата английска традиция — трезво да се оценяват силите на противника и да не си правят илюзии относно собствените сили. Тези свойства на английската политика у нас са характеризирани като „безсрамни“; но това е просто глупаво по простата причина, че организацията на всяка война трябва да се разглежда само от зрителния ъгъл на целесъобразността, а не от зрителния ъгъл на героичните фрази. Задачата на дипломатията на всяка страна се състои не в това по най-героичен начин да доведе своя народ до гибел, а в това да осигури по-нататъшно съществуване на своя народ, макар и с най-прозаични средства. От тази гледна точка целесъобразно е всяко средство, което води до целта. Да се изпусне поне едно такова средство означава забравяне на своя дом и престъпление спрямо собствения народ.

Едва с победата на ноемврийската революция в Германия Англия можа спокойно да въздъхне и да си каже, че сега опасността от германска хегемония в света е изчезнала задълго.

Но Англия няма никакъв интерес Германия абсолютно да изчезне от географската карта на Европа. Напротив, тъкмо ужасното крушение на Германия, преживяно от нея в ноемврийските дни на 1918 г., създаде за британската дипломатия съвсем нова ситуация, която по-рано никой не е смятал за правдоподобна.

В продължение на четири и половина години британската световна империя води война против мнимия превес на една определена колониална държава, т.е. Германия. И ето, внезапно се разразява катастрофа, която заплашва да изтрие от лицето на земята тази държава. Германия внезапно показва такъв ужасяващ недостиг на най-елементарен инстинкт за самосъхранение, че в продължение на някакви си 48 часа цялото европейско равновесие е нарушено. Абсолютно неочаквано се създава ново положение: Германия е унищожена и най-силна континентална държава в Европа става Франция. Но Англия в продължение на много години, особено в годините на войната, провежда огромна пропаганда сред собственото си население и събужда в него всички инстинкти и страсти против Германия. Сега тези, създадени от английската пропаганда настроения, се усещат вече от британските държавни деятели като оловен топуз.

Унищожавайки Германия като колониална държава, като държава, претендираща за световна роля в търговията, Англия може да смята, че, всъщност, вече е постигнала своите цели във войната. Всичко, което отива по-далеч от това, е вече в разрез с британските интереси. Пълното унищожаване на Германия като голяма държава на европейския континент влиза само в интересите на противниците на Англия. И независимо от това през ноемврийските дни на 1918 г. чак до края на лятото на 1919 г. английската дипломация не може бързо да преустрои своята политика, поне защото през дългата война тя сама е предизвикала в широките маси на английския народ определени чувства и е създала определени настроения. Да преустрои бързо своята политика английската дипломация не може, първо защото трябва да се съобразява с настроенията на своя собствен народ и второ, защото не позволява това и съотношението на чисто военните фактори след края на войната. Франция взема инициативата в свои ръце и може сега да диктува волята си на другите. Самата Германия, която през тези месеци, когато везните се накланят, би могла много да промени, преживява гърчове на вътрешна гражданска война и чрез устата на своите тъй наречени държавни деятели системно заявява само едно, а именно, че тя неизменно е готова да се подчини на всички условия, които продиктува противникът.

Така ще бъде винаги. Ако една или друга нация абсолютно е загубила инстинкт за самосъхранение вече да играе ролята на „активен съюзник“, то тя непременно ще падне до ролята на роб и дадената страна неизбежно ще изпита съдбата на колония.

На Англия не ѝ остава нищо друго, освен да вземе участие в грабежите на Франция, поне за да не позволи на Франция прекалено да укрепне за наша сметка. Това е единствената тактика, която изобщо е възможна за Англия в дадена обстановка.

В действителност Англия не постига целите, които си постави във войната. Тя не успява да постигне такова положение, нито една европейска държава да не се издигне над определено ниво. Напротив, сега такава опасност за Англия става още по-реална, само с тази разлика, че тази държава не е Германия, а Франция.

Германия като военна държава от 1914 г. се намира в обкръжението на две страни, от които едната е също толкова силна, а другата е още по-силна от Германия; освен всичко това Германия

трябва да се съобразява и с преобладаването на морските сили на Англия. Само силите на Русия и Франция са достатъчни, за да попречат на твърде голямото разпространение на влиянието на Германия. По-нататък трябва да се има предвид и достатъчно неблагоприятното военно-географско положение на Германия; по този повод Англия също може да прави известна отстъпка, тъй като лошото военно-географско положение е голяма пречка за израстването на военното могъщество на Германия. Морското крайбрежие от военна гледна точка представлява за Германия особено големи неудобства, тъй като бреговете ѝ са твърде тесни и малки; що се отнася да сухопътните граници, те са твърде открити, а сухопътните фронтове твърде обширни.

Съвсем друго е сегашното положение на Франция. Франция е най-голямата военна държава на континента, където тя няма сега нито един що-годе сериозен съперник. Нейните южни граници представляват нещо като естествена защита срещу Испания и Италия. Срещу Германия Франция е сега достатъчно защитена от това, че ние самите сме абсолютно безсилни. Линията на френското крайбрежие е такова, че Франция винаги може на един дълъг участък от фронта да застрашава най-важните нервни възли на Великобритания. Тези големи английски центрове сега са много добри мишени както за френския флот, така и за френската далекобойна артилерия. Подводната война от страна на Франция може също да стане необикновено опасна за всички най-важни пътища на английската търговия. Ако Франция, опирайки се на дължината на своето атлантически крайбрежие и не по-малко обширните френски части от Средиземно море, започне подводна война, то нейните подводни лодки биха могли да нанесат на Англия огромен ущърб.

Какво става на практика? Англия си поставя за цел да не допуска прекалено засилване на Германия и получава на практика френска хегемония на европейския континент. Такъв е общо политическият извод. Резултатите от войната в чисто военно отношение: укрепването на Франция като първа държава на сушата и даване права на Америка на същите морски въоръжения, каквито има самата Англия. Икономическите изводи от войната за Англия: редица територии, от които стопанството на Великобритания е извънредно заинтересувано, станаха достояние на бившите съюзници.

Английската традиционна политика е изисквала и изисква известна балканизация на Европа; докато интересите на съвременна Франция изискват известна балканизация на Германия.

Желанието на Англия беше и остава — да не допусне която и да било европейска континентална държава да израсне в световен фактор, за което ѝ е необходимо силите на отделните европейски държави да се уравниават. В това Англия вижда предпоставка за собствената си хегемония.

Желанието на Франция беше и остава — да не допусне Германия да стане действително единна държава с единно силно ръководство, за което тя системно подкрепя идеята за превръщането на Германия в конгломерат от малки и съвсем малки държавици, чиито сили взаимно се уравниават. И всичко това — при запазване на левия бряг на Рейн в свои ръце. В такава система Франция вижда главната предпоставка за своята собствена хегемония в Европа.

Целите на френската дипломация в крайна сметка са в разрез с целите и тенденциите на британското държавно изкуство.

Който преценява от този ъгъл възможностите, оставащи за Германия, той неизбежно ще трябва да стигне заедно с нас до извода, че трябва да търсим сближаване само с Англия. Английската военна политика имаше за Германия ужасяващи последици. Но това не трябва да ни попречи сега да разберем, че днес Англия вече няма интерес от унищожаването на Германия. Напротив, сега с всяка година английската политика все повече ще изпитва неудобството от това, че френската хегемония в Европа става все по-силна. По въпроса за възможните съюзници нашата държава не трябва, разбира се, да се ръководи от спомени от миналото, а трябва да умее да използва опита на миналото в интересите на бъдещето. А опитът ни учи преди всичко, че съюзи, които си поставят само негативни цели, предварително са обречени на слабост. Съдбините на два народа ще станат неразделни, само ако съюзът им открива перспектива за нови придобивки, нови завоевания, с една дума, засилването и на едната, и на другата страна. Доколкото е неопитен нашият народ по въпросите на външната политика може да се съди по нашата преса, често поместваща съобщения, че някой държавен деятел от някоя си страна е дружески настроен към Германия и обратно — при което „дружеското отношение“ на едни-кой си държавни деятели към нас виждат сериозна

гаранция за Германия. Това е невероятна глупост. Това е проста спекулация с безмерната наивност на обикновения немски еснаф. В действителност няма и никого не може да има такъв, да речем, американски, английски или италиански държавен деятел, за когото би могло да се каже, че неговата ориентация е „прогерманска“. В действителност всеки английски държавен деятел е преди всичко англичанин, всеки американски държавен деятел — преди всичко американец, и сред италианските държавни деятели също няма да намерим нито един, който да не се придържа главно към проиталианската ориентация. Който иска да изгражда съюзи на Германия с чужди нации на базата на това, че еди-кой си държавни деятели имат прогерманска ориентация, той или е лицемер, или е магаре. Народите свързват своите съдбини, не защото изпитват особено уважение или особена склонност едни към други, а само защото сближаването на двата контрагента им изглежда взаимноизгодно. Английските държавни деятели, разбира се, винаги ще са за английската политика, а не за немската. Но нещата могат да бъдат такива, че именно интересите на проанглийската политика по различни причини в известна степен да съвпадат с интересите на прогерманската политика. Разбира се, само до известна степен: в един прекрасен ден всичко това може абсолютно да се промени. Истинското изкуство на ръководния държавен деятел трябва да се състои в това през всеки период от време да умее да се съедини тъкмо с този партньор, който поради своите собствени интереси в даден период е принуден да върви по същия път.

За да се приложат практически изложените съображения към нашия случай при това положение на нещата, което се е създало сега в Германия, трябва да отговорим на следните въпроси: има ли на света държави, които в настоящия момент да са абсолютно незаинтересувани от това да бъде напълно унищожено значението на Германия в Средна Европа и така окончателно да се заздравят безусловната хегемония на Франция в Европа? Необходимо е да се запитаме: имали такива държави, които, изхождайки от собствените си политически традиции, неизбежно би трябвало да видят в това заплахата за себе си?

Ние трябва докрай да разберем следното: най-смъртен враг на германския народ е и ще бъде Франция. Все едно, който и да управлява

във Франция — Бурбоните или якобинците, наполеонидите или буржоазните демократи, републиканците-клерикали или червените болшевици — крайна цел на френската външна политика винаги ще бъде завземането на Рейн. И винаги Франция, за да задържи тази велика река в свои ръце, неизбежно ще се стреми Германия да представлява слаба и раздробена държава.

Англия не иска Германия да бъде световна държава, Франция не иска въобще да съществува на света държава, която се нарича Германия. Това все пак е съществена разлика. Е, а нали сега за нас е злободневна не борбата за световна хегемония. Сега сме принудени да се борим просто за съществуването на нашето отечество, за единството на нашата нация и за това на нашите деца да им е осигурено парчето хляб. И ето, ако вземем предвид всичко това и се запитаме къде са онези държави, с които бихме могли да влезем в съюз, ще трябва да отговорим: има само две такива държави — Англия и Италия.

Англия не иска такава Франция, чийто военен юмрук без всякакви пречки от страна на останалата Европа би охранявал една политика, която рано или късно ще доведе до сблъсък с английските интереси. Англия в никакъв случай не може да иска такава Франция, която, опирайки се на несметните въглищни и железни богатства в Западна Европа, би продължила да си създава могъща световна икономическа позиция, представляваща опасност за Англия. Най-сетне, Англия не може да иска такава Франция, която би могла да разбие всички останали държави на европейския континент, което не само би могло, но и неизбежно би трябвало да доведе до възраждането на старите мечти на Франция за световно господство. Англия разбира, че при такива обстоятелства френският въздушен флот може да стане за нея много по-опасен, отколкото на времето нашите цепелини. Военното превъзходство на Франция не може да не разстройва нервите на световната великобританска империя.

Но и Италия не може да иска и не иска Франция още повече да укрепва своето привилегировано положение в Европа. Бъдещите съдбини на Италия неизбежно са свързани с крайбрежието на Средиземно море. Италия участва в световната война, разбира се, съвсем не за да постигне разширяването на Франция. Италия бе тласкана във войната от стремежа да нанесе смъртен удар на своя адриатически съперник. Всяко по-нататъшно укрепване на Франция на

Европейския континент, неизбежно ще бъде пречка за Италия. И това, разбира се, нито на йота не може да промени факта, че италианският и френският народ са сродни помежду си. Ни най-малки илюзии в това отношение не може да има: това обстоятелство изобщо не премахва съперничеството.

Разсъждавайки съвсем хладнокръвно и трезво, стигаме до извода, че при днешната обстановка само две държави най-напред сами са заинтересувани поне до известна степен да не подкопават условията за съществуване на немската нация. Тези две държави са Англия и Италия.

* * *

Преценявайки възможностите за такъв съюз, ние преди всичко не трябва да забравяме три фактора. Един от тези фактори зависи от самите нас, а двата останали — от другите държави.

Може ли изобщо да се влиза в съюз с днешна Германия? Ще влезе ли която и да било държава в съюз /а цел на съюза винаги може да бъде само провеждането на определени настъпателни задачи/ с нашата държава, след като ръководителите ѝ в продължение на редица години показват на целия свят образци на жалка неспособност и пацифистка страхливост и след като огромна част от нашия народ, заслепена от марксистко-демократични идеи, предава интересите на собствената нация и собствената си страна по най-въпиющ начин? Ще цени ли която и да било държава съюза с нашата държава и ще възложи ли тя каквито и да било надежди за успешна борба заедно с нас, след като вижда, че нашата държава няма нито мъжество, нито желание дори да си помръдне пръста за защита на собственото си съществуване? Ще се свърже ли която и да било държава, която в съюза с друга държава търси не просто запазване на статуквото, осигуряващо ѝ по-нататъшно гниене /както беше с Тройния съюз/, ще се свърже ли не на живот, а на смърт с нашата държава, когато вижда, че сме способни сега само да се влачим по корем и покорно да се подчиняваме на всички предявени изисквания? На кого е нужен съюзът с такава държава, която губи последните остатъци от своето величие? Та нали с цялото си поведение ние се лишихме от правото да

претендираме за нещо по-добро? На кого е нужен съюз с такова правителство, което вече не се ползва с каквото и да било уважение от страна на собствените си граждани? Не може в действителност нашето правителство да претендира чужденците да го уважават повече от собствените му граждани!

Не, една уважаваща себе си държава, която вижда в съюзите с другите държави нещо повече от прост обект на интригите на предприемчивите парламентаристи, няма да влезе в съюз с днешна Германия, пък и не би могла да го направи, дори и да иска. Днешна Германия е загубила онези качества, които са необходими, за да бъде желан съюзник. Това в крайна сметка е главната причина за солидарността, все още съществуваща в лагера на държавите-грабителки. Самата Германия никога не оказва никаква съпротива. Цялата ѝ „съпротива“ се ограничава с един-два пламенни „протеста“ от страна на нашите парламентарни избраници. Щом сами не се борим за своите интереси, то естествено и целият останал свят не вижда никакво основание да ни защитава. Пък и самият всевишен, независимо от милосърдието си, принципно не обича страхливите народи — въпреки твърденията на нашите плачливи патриотични съюзи. При такова положение на нещата дори на онези държави, които непосредствено нямат интерес от непосредственото унищожаване на Германия, нищо друго не им остава, освен да вземат участие в грабителските походи на Франция, поне за да не се възползва Франция сама от цялата плячка и да не стане благодарение на това по-силна.

По-нататък не трябва да изпускаме от очи, че за страните, воювали против нас, съвсем не е толкова просто да постигнат промени в настроенията на широките маси от населението, след като масовата пропаганда в продължение на дълъг промеждутък е удряла в една определена точка. В продължение на дълги години нашият народ е изобразяван като „хуни“, „грабителки“, „вандали“ и т.н. След това не може веднага да се промени фронтът и да се обяви, че този вечен враг сега може да стане съюзник.

Но особено голямо значение има третият фактор, който оказва най-съществено влияние на въпроса за бъдещите групировки от европейските държави и на бъдещата политика на съюзите.

Собствените британски интереси на Англия съвсем не изискват но-нататъшно отслабване и още повече унищожаване на Германия, но

пък от това е извънредно заинтересуван интернационалният еврейски борсов капитал. Разминаването между официалната или, по-добре да се каже, традиционната политика на английските държавни дейатели и решаващите сили на еврейския борсов капитал се стреми не само към пълно икономическо унищожаване на Германия, но и към пълното ѝ политическо поробване. Еврейският капитал смята, че да се подчини напълно Германия на интернационалния контрол, т.е. да се подчини напълно германският труд на еврейския световен капитал е възможно само в случай, че успее в политически отношение да болшевизира Германия. За да бъдат марксистките банди на интернационалния еврейски борсов капитал в състояние окончателно да пречупят гръбнака на германската национална държава, им е необходима дружеска подкрепа отвън. Тъкмо затова на евреите им е необходимо френските армии да заплашват Германия, докато вътре в страната настъпи такова разложение, което ще позволи на болшевишките банди, спуснати от интернационално-еврейския борсов капитал окончателно да завладеят нашата държава.

В наши време евреите повече от всички провеждат гонение, за да бъде Германия довършена. Главните фабриканти на всички нападки срещу Германия са евреи. Така беше преди войната и по време на световната война. Еврейската борсова и марксистическа преса системно разпалваше омраза против Германия, докато държавите една след друга започнаха да се отказват от неутралната си позиция и започнаха да се присъединяват към антигерманската коалиция въпреки интересите на своите собствени народи.

От както се ръководят евреите в този случай, е ясно. Посредством болшевизацията на Германия те се надяват да изкоренят основния слон на немската патриотична интелигенция и така да си създадат абсолютно неограничени възможности да изстискват от немската работна сила последните сокове. Като подчинят напълно Германия, евреите искат, разбира се, да разпространят властта си и по-далеч, да покорят под краката си целия свят. Германия, както не веднъж е било и в предишната ни история, е онази точка, около която става борбата, решаваща съдбините на света. Ако нашият народ и нашата държава действително станат жертва на този хищен и кръвожаден еврейски тиран, то този октопод ще обхване с пипалата си цялата земя. И обратно: ако Германия успее да избегне това иго, тогава

ще може да се смята, че смъртната опасност, заплашваща целия свят и всички народи, е сломена.

Червените ще направят абсолютно всичко, което зависи от тях, за да подкрепят предишната вражда на редица нации против Германия, а по възможност да разпалят тази вражда още повече — в това не може да има никакво съмнение. Ала няма никакво съмнение и в това, че истинските интереси на дадените народи само в много малка степен съвпадат с това, което искат евреите. По принцип, евреите, в своята работа по отравянето на съзнанието на народите, прибегват до онова оръжие, което най-много съответства на умонастроението на даден народ, и което, следователно, обещава максимално възможен успех. У нас, в Германия, където расовата чистота на населението е пострадала особено силно, евреите си служат най-много с пацифистката идеология, с позоваване на интересите на „мирните“ граждани, с помощта на интернационалистическия кръг от идеи. Във Франция евреите си служат главно с помощта на шовинизма, справедливо смятайки, че тук именно шовинизмът ще има най-голям успех. В Англия евреите пускат в ход главно аргументи, отнасящи се към световното господство — стопанско и политическо. С една дума, във всяка страна евреите пускат в ход онази аргументация, която най-много съответства на умонастроението на дадения народ. Само след като извършат тази предварителна работа и си осигурят достатъчно политическо и икономическо влияние, евреите захвърлят това оръжие, свалят маската и започват вече по-откровено да показват истинските цели на своите стремежи. Тогава евреите започват вече по-интензивно да разрушават една държава след друга, превръщайки ги в купища развалини, с цел върху този куп по-късно да издигнат вечния суверенитет на еврейството.

В Англия, както и в Италия, може и с просто невъоръжено око лесно да се напипа онова разминаване, което съществува между възгледите на най-добрата част на най-почтените държавни дейатели от дадените страни и стремежите на еврейския световен борсов капитал.

Само във Франция сега повече от когато и да било има единство на възгледите на борсата и еврейския борсов капитал от една страна и шовинистично настроените държавни дейатели на френската република, от друга. Това тъждество на интересите и настроенията представлява огромна опасност за Германия. Именно вследствие на

това обстоятелство Франция е най-страшният ни враг. От една страна френският народ все повече и повече смесва своята кръв с кръвта на негрите; а от друга, френският народ все по-тясно и по-тясно се сближава с евреите въз основа на общите стремежи да подчини на себе си целия свят. И всичко това, взето заедно, превръща Франция в най-голямата заплаха за съществуването на бялата раса в Европа. Стремехът на французите да доведат негрите на Рейн, в сърцето на Европа, и с това да отровят нашата кръв, е израз на садистичната, направо протиеестествена мъст, която изпитва към нашия народ този наш изначален враг, изпълнен с шовинистични чувства; но и хладнокръвно отмъстителните евреи се стремят към същото. На тях също им си иска да започнат своята работа по отравянето на кръвта на бялата раса тъкмо в центъра на европейския континент. Оттук те се надяват да нанесат на нашата по-висока раса най-точен удар, като подкопаят основите на господстващото ѝ положение.

Това, с което Франция, подбуждана естествено от чувство за мъст и планомерно ръководена от евреите, се занимава сега в Европа, е престъпление против цялото бяло човечество на земята. Ще дойде момент, когато цели поколения ще проклинат Франция и ще ѝ отмъщават за това, че извършвайки престъпление против расата, тя извършва първороден грях против цялото човечество.

Ние, немците, трябва да направим за себе си само един извод от френската опасност: Ние сме длъжни да отхвърлим на заден план всички моменти на чувствата и без да се колебаем, да подадем ръка на онези, за които диктаторските стремежи на французите представляват също такава опасност, както и за нас.

За цял период от време за Германия са възможни само два съюзника в Европа: Англия и Италия.

* * *

Който се нагърби с труда да направи ретроспективен обзор на цялата външна политика на Германия за следреволюционния период, той при вида на абсолютно невероятната слабост на нашите правителства трябва да се хване за главата и или да изпадне в пълно отчаяние, или да се изпълни с пламенно възмущение и да започне

борба против тези така наречени правителства. Да се каже, че на тези правителства не им достига разбиране, би било твърде слабо, тъй като умствените циклопи от нашите ноемврийски партии успяха да изберат такава политика, която на нито един човек с нормален мозък, на пръв поглед, не би му дошла на ум: те започнаха да ласкаят Франция, да търсят нейното благоволение. Да, да, не повече и не по-малко! В продължение на редица години нашите правителства с трогателна наивност на непоправими фантасти правят редица повторни опити да се сдружат с Франция. Те ходят на задни лапички пред нея, крещят по всички кръстопътища, че сме изпълнени с уважение към тази „велика нация“, и всяко умело мошеничество на френските палачи неизменно се опитват да покажат като предвестник на явен поврат в наша полза. Действителните импресарии на нашата политика, разбира се, сами никога не са вярвали в тази нелепост, те гледаха на политиката на съобразяването с Франция от един ъгъл: за тях това беше най-добрият начин да саботират всякакви опити да се организира съюз между Германия и другите страни — такъв съюз, който би могъл да има действително практическо значение. Тези господа превъзходно си даваха сметка за истинските намерения на Франция и на онези, които стоят зад нея те се преструваха, че вярват във възможността за съюз между Германия и Франция, като напълно си даваха сметка, че ако народът ни престане да вярва в тази химера, то той вероятно ще започне да търси други пътища.

Даже за нас, националсоциалистите, сега представлява известна трудност да убедим нашите собствени привърженици, че Англия в бъдеще може да стане наша съюзница. Нашата еврейска преса много добре умееше и умее да концентрира цялата омраза върху Англия. А много добри, но наивни немци се хващат на тази еврейска въдица и започват да дрънкат наляво и надясно, че ако не днес, то утре Германия ще „възроди“ своята морска мощ, започват да протестират против това, че са ни лишили от колонии и т.н. А на мръсните евреи само това им трябва; те щателно събират целия този материал и го изпращат на съплеменниците си в Англия за техните пропагандаторски цели. На пръв поглед дори за най-не изкушените в политиката немци не е трудно да разберат, че сега у нас на дневен ред съвсем не е борбата за укрепването на „морската“ мощ на Германия. Да си поставяме такива цели, без да укрепим предварително нашите позиции в Европа, беше

нелепост и преди войната, а в сегашната обстановка такава глупост е равносилна на престъпление.

Човек може наистина да се отчае, когато наблюдава как еврейските интриганти лесно успяват да занимават добрите немци с десетостепенни въпроси и празни демонстрации, докато Франция системно разкъсва на части нашия народ и планомерно души нашата независимост.

Аз трябва да се спра тук още на една любима за евреите тема, която те използваха през последните години с особена ловкост. Говоря за южен Тирол.

Да, южен Тирол! Трябва де се спра тук поне накратко на този въпрос, за да си разчистя сметките с тези лъжци и негодници, които разчитат само на забравянето и глупостта на широките слоеве на нашия народ. Тези негодници смятат да представят работата така сякаш те действително са изпълнени с чувство на национално възмущение. Но нали ние знаем, че на парламентските лъжци понятието за национално чувство е също толкова присъщо, както на свраката понятието за собственост.

Искам да подчертая, че в периода, когато действително се решаваха съдбините на южен Тирол — т.е. в периода от август 1914 г до ноември 1918 г, аз лично се намирах там, където действително можеше да се помогне за благоприятното разрешаване на въпроса, т.е. на фронта. През всички тези години се сражавах рамо до рамо с всички честни бойци от нацията, за да не загубим южен Тирол и за да не принадлежи тази немска територия, както и всички други немски територии, на никой друг, освен на нашето отечество.

А пък парламентарните фокусници, цялата тази политиканстваща партийна паплач, разбира се, и не помисли тогава да отиде на фронта. Напротив, докато ние се сражавахме на фронта, сигурни, че ще постигнем благоприятно разрешение на въпроса за южен Тирол, тези господа с пот на челото работеха против нацията, с всички сили точеха ножа и, в края на краищата, го забиха в гърба на нашата армия. Кой не разбра, че южен Тирол можеше да се задържи в немски ръце не с лъжливи речи на ловките парламентаристи на виенския Площад на кметството или пред мюнхенската Алея на пълководците, а само с меч, само с борба на железните батальони на

фронта? Южен Тирол го предадоха онези, които развалиха фронта и с това предадоха още редица други немски територии.

А който сега представя работата така, сякаш южнотиролският проблем може да се разреши чрез протести, заявления, преглупави демонстрации и т.н., той или е негодник, или е немски филистер.

Та нали е ясно като бял ден, че да си възвърнем отново откъснатите територии можем само със силата на оръжието, а съвсем не с тържествени призови към божията милост или апелации към лигата на нациите.

И ето, аз направо поставям въпроса: кой е способен и кой е готов с действително въоръжена ръка да се бори за възвръщането на тези откъснати територии?

Що се отнася до мен, смея да ви уверя, че все пак би ми стигнало мъжество да застана начело на един батальон, дори ако той се състои само от парламентарни бърборковци и други партийни ръководители и отговорни работници. Нека те да образуват такъв щурмови батальон и ние ще тръгнем заедно да отвоюваме южен Тирол. Дявол да го вземе, бих искал все пак да видя, как ще реагира това братство, ако в момент, когато произнасят „пламенен“ протест над главите им се пръснат няколко шрапнела. Мисля, че картината няма много да се различава от онази, когато в курника внезапно нахлува лисица.

Но най-долното във всичко това е, че тези господа сами абсолютно не вярват, че по техния път може нещо да се постигне. Те сами превъзходно си дават сметка, че цялата им шумна суетня няма никакво значение. Но защо да не пошумят? Разбира се, да се дрънка за освобождаването на южен Тирол в сегашната обстановка е къде по-лесно, отколкото на времето да се бориш за неговото запазване в немски ръце. Всеки прави това, което му е присъщо. Ние на времето си проливахме кръвта за южен Тирол, а тези господа сега само си точат човките.

Особено забавно е да се гледа какъв важен вид си придават сега виенските легитимисти, сякаш водят бог знае каква тежка борба за връщането на южен Тирол. Същински пуяци! Преди седем години високата династия, на която се кланяха тези господа, без да се замисля, извърши предателство и престъпление, помагайки на антигерманската коалиция да преглътне също и южен Тирол. Тогава тези кръгове с всички сили подкрепяха политиката на своята предателска династия и

плюеха на южен Тирол, както и на много други неща. Е, а сега защо да не подрънкат за борбата за откъснатите територии — нали това е борба само с „духовни средства“? Защо да не изфабрикуват някоя и друга дузина „протести“, защо да не си дадат вид, че „до дъното на душата“ са възмутени от несправедливостта. Та тук няма никакъв риск. Най-много да прегракнеш за известно време или да си изпоцапаш пръстите, когато драснеш статийка за някой вестник. Не е същото, както по време на завземането на Рурския басейн да организираш, да речем, взривяване на мостове.

Ако се замислиш по същество, то, разбира се, съвсем не е трудно да се разбере защо определени кръгове през последните години се опитаха да преместят центъра на тежестта на немско-италианските взаимоотношения в плоскостта на проблема за южен Тирол. Евреите и хабсбургските легитимисти са крайно заинтересувани да попречат на такава външна политика на Германия, която в един прекрасен ден може да доведе до възраждането на свободното немско отечество. Та нали шумът по повод на южен Тирол се вдига не от любов към последния — а изключително от страх да не се стигне до съглашение и дружба между Германия и Италия.

Е, а лъжливост и хладнокръвие тези господа имат достатъчно и те напук на всяка очевидност по най-нагъл начин започват да доказват, че южен Тирол сме го „предали“ именно ние.

Дайте да кажем на тези господа право в очите.

Южен Тирол го предадоха ония немци, които, бидейки здрави в продължение на 1914–1918 г. не се намираха на фронта и не отдадоха по този начин полагаемото се за защита на отечеството. Забележете си, това е първото.

Южен Тирол го предадоха онези, които през тези години не смятаха за свой дълг да отдадат всичките си сили, за да укрепят държавата като цяло, да укрепят волята на народа да доведе войната докрай, каквото и да струва това. Забележете си, това е второто.

Южен Тирол го предадоха онези, които помагаха на революцията — пряко или косвено, показвайки страхлива търпимост към нея — и по този начин избиха от ръцете ни единственото оръдие, което беше способно да спаси южен Тирол. Забележете си, това е третото.

Южен Тирол го предадоха онези, чиито партии и привърженици сложиха подписите си под позорните „мирни“ договори от Версайл и

Сен-Жермен. Забележете си, това е четвъртото.

Да, господа храбри организатори на пламенни протести, именно така, а не по друг начин стоят нещата!

Аз лично сега се ръководя само от трезвата мисъл, че не можем да си върнем откъснатите провинции чрез красноречието на парламентарните дърдорковци, а можем да си ги върнем само с помощта на добре наточен меч, т.е. чрез кървава война.

Аз лично абсолютно не намирам за необходимо да крия, че сега, когато жребият вече е хвърлен, не смятам за възможно да си върнем южен Тирол чрез война. Нещо повече. Аз лично бих се изказал против такава война, тъй като съм сигурен, че само заради този въпрос няма да успеем да предизвикаме сред германския народ такъв пламенен подем, без който за никаква победа и дума не може да става. Аз лично смятах и смятам, че ако се наложи да проливаме кръв, то би било престъпление да правим това в името на 200 хиляди немци, когато редом с тях под чуждоземно иго страдат 7 милиона немци, а африканските орди на негърските племена безнаказано отравят кръвта на немския народ.

Ако немската нация иска да свърши със застрашаващата я опасност от изстребване в Европа, тя не трябва да повтаря грешката от предвоенната епоха и да си печели врагове наляво и надясно. Не, тя трябва да си даде ясна сметка кой от противниците е най-опасен и след това да концентрира всичките си сили, за да удари този противник. Бъдещите поколения на нашия народ няма да ни осъдят, ако можем да постигнем тази победа само с цената на известни жертви по другите точки. Колкото по-блестящи бъдат постигнатите от нас успехи, толкова повече бъдещите поколения ще разберат и ще оценят нашия подвиг, че сме действали така, а не другояче само поради тежката нужда и след дълбок размисъл.

Ние нямаме право да забравяме и никога няма да забравим онзи основен тезис, че за отвоюването на откъснатите области трябва преди всичко да отвоюваме политическата независимост на нашата митрополия и да върнем предишната сила на нашата държава в онези мащаби, в които тя се е запазила сега.

За да постигнем главно тези цели, е необходима умна политика на съюзите; в това е първата задача на едно действително силно правителство, което иска да спаси Германия.

Ние, националсоциалистите, в никакъв случай няма да тръгнем след нашите пискливи „патриоти“, които на практика ги ръководят евреите. Тежко на нашето движение, ако вместо подготовка на действително решаваща въоръжена борба то започне да се упражнява в словесни протести!

За своето крушение Германия е задължена също на фантастичната представа за свещения съюз с държавния труп на хабсбургската монархия. Фантазиите и сантиментите в подхода към външнополитическите възможности на днешния ден са най-доброто средство да се попречи на Германия да се възроди когато и да било.

Да се спрем още съвсем за кратко на онези възражения, които могат да бъдат направени във връзка с трите поставени от мен въпроса.

Първо, ще влезе ли изобщо която и да било държава в съглашение с днешна Германия при съвременната ѝ, очевидна за всички слабост; второ, способни ли са враждуващите с нас досега нации да преустроят своите собствени редове в тази насока.

И трето, няма ли да надмогнат еврейското влияние добрата воля и разбирането на държавните деятели от съответните страни и няма ли да успеят по такъв начин евреите да разстроят нашите планове, като не допуснат тяхната реализация.

На първия въпрос вече отговорих наполовина. От само себе си се разбира, че с днешна Германия в такъв вид, в какъвто е сега, никой няма да влезе в съюз. Нито една държава няма да се реши да свърже съдбата си с такава държава, чиито правителства правят всичко възможно, за да унищожат каквото и да било доверие към нея. Но ако мнозина наши съплеменници се опитват да оправдаят поведението на нашите правителства с това, че и самият ни народ сега е зле настроен, и ако в това искат да виждат извинение за нашите държавни деятели, то против това трябва да протестираме по най-рязък начин. Абсолютно несъмнено е, разбира се, че поведението на нашия народ през последните шест години беше безкрайно безхарактерно — което е много печално. Онова безразличие, с което народът ни се отнася сега към най-важните въпроси, ни пада като камък на сърцето. Проявяваната от народа страхливост понякога направо въпие към небето. И все пак ние не трябва да забравяме, че само преди няколко години същият този народ показваше на целия свят примери за изумителни човешки добродетели. Започвайки от август 1914 г. и до

самия край на великата борба на народите, никой друг народ не показва такива чудеса от мъжество, издръжливост и търпение като нашия, днес толкова отпуснал се немски народ. Мисля, че никой няма да посмее да твърди, че позорното положение, което преживяваме сега, въобще е заложено в характера на нашата нация. Не, всичко това, което сме принудени да понасяме сега, е само резултат от безумното престъпление, извършено на 9 ноември 1918 г. Злото неизбежно поражда ново зло. Това твърдение на поета най-нагледно се потвърждава от събитията от последните години. Ала и в наше време не са изчезнали още окончателно основните положителни черти от характера на нашия народ. Тези сили само се намират в дремещо състояние, те трябва да бъдат разбудени. Вече и сега отделни мънии прорязват тъмните облаци и пред нас често пламват светлините на такива подвизи, които по-късно ще бъдат разглеждани от цяла Германия като предвестници на започналото оздравяване. Вече не веднъж виждахме в последно време примери за това как хиляди и хиляди млади немци пак се събират в редици и твърдо заявяват за своята готовност да умрат за скъпото отечество, както правеше това нашата младеж през 1914 г. Пак милиони немци с цялото си старание и прилежание се заеха със своя творчески труд, сякаш разрушенията на революцията никога не ги е имало. Ковачът както преди стои до наковалнята, селянинът върви след плуга, а ученият работи в своя кабинет и всеки изцяло се отдава на своето дело, всеки добросъвестно изпълнява своето задължение.

По повод на притесненията от страна на нашите врагове обикновеният немец вече не се смее и не търси оправдание на противника. Не, тези притеснения предизвикват вече горчивина и гняв. Без съмнение, в настроенията са станали големи промени.

Ако всичко това не е довело още до пълно възраждане на инстинкта за самосъхранение на нашия народ и не е създало още истински стремеж да се върне на Германия някогашната ѝ мощ, то вината за това е на нашите управници, които не толкова са ни изпратени от небето, колкото сами завзеха властта и се ползват от нея от 1918 г. за съсипване на нашия народ.

Да, хората, които се оплакват сега от нашата нация, трябва преди всичко да бъдат попитани: а какво направихте вие, за да подобрите нещата, да изкорените тези слабости? Ако нашият народ не оказва

достатъчна подкрепа на мероприятията на нашите правителства, /а ние знаем, че сериозни мероприятия от страна на последните всъщност не е имало/, то може ли това да се смята за вина на нашия народ? Не се ли обяснява това, напротив, до голяма степен с факта, че самите правителства на умеят да изпълняват елементарния си дълг? Ние питаме: какво направиха нашите правителства, за да заразят отново нашия народ с дух на гордо самоутвърждаване, на мъжествена упоритост и гневна омраза?

Когато през 1919 г. на немския народ му натрапиха грабителския мирен договор, можеше да се надяваме, че именно този робски договор ще изтръгне от гърдите на цялата немска нация единен вик на протест и искане за свобода. В историята често се е случвало мирните договори, стоварили се като удари на бич върху плещите на победения народ, да послужат като сигнал за начало на поход.

Колко много можехме да направим в това отношение от Версайлския грабителски договор!

Нима едно достойно за званието си немско правителство не би съумяло от този нечувано позорен, безкрайно изнудващ договор да направи оръжие за борба против врага и да доведе националните страсти до точката на кипене? Нима не би успяла една истинска гениална пропаганда да използва садистичната жестокост на този договор, за да изкара собствения си народ от равнодушието, да предизвика у народа възмущение, а след това да превърне това всеобщо възмущение в истински бяс против грабителите?

Ние трябваше да вземем всяка отделна точка на Версайлския договор и системно да я разискваме на най-широките слоеве на народа. Ние трябваше да накараме 60 милиона немци — мъже и жени, възрастни и деца — всички до един да почувстват в сърцата си срам за този договор. Ние трябваше да накараме всички тези 60 милиона да намразят този грабителски договор до дъното на душата си, та тази гореща омраза да закали волята на народа и всички това да се излее в един общ боен вик: Дайте ни отново оръжие?

Да, именно така трябваше да използваме подобен мирен договор. Колкото по-безсрамни са изискванията на този договор, колкото по-безмерен е гнетът, упражняван върху нас, толкова в по-голяма степен той би могъл да стане оръдие за по-добра пропаганда, средство за пробуждане на заспалите в нашата нация национални стремежи.

Но, разбира се, тази пропаганда е възможна само в случай, че ние бихме съумели да използваме всичко, започвайки от люлката на детето и продължавайки с всички до един вестници, с всички кина, с всички будки и т.н. Ако бяхме успели да поставим всичко в служба на тази идея, тогава сегашната молба на плачливите мариновани патриоти: „Господи, дай ни свобода!“, скоро би се сменила с действително смели лозунги и ние бихме съумели да накараме всяко немски момче да се обръща към всевишния с гореща молба: „Господи всевишен, благослови нашето оръжие, бъди справедлив, както винаги си бил! Съди сам, заслужаваме ли сега свобода. Господи боже, дай благословението си на нашата борба!“

Но нищо подобно не беше направено. Ние успяхме да прозяпаем всичко това.

И сега на всичко отгоре някои се учудват, че нашият народ не е такъв, какъвто можеше и трябваше да бъде. И сега на всичко отгоре нареждат, че целият свят вижда в нас роби, вижда в нас покорни кучета, които благодарно лижат ръцете на онези, които току-що са ги били.

Ние признаваме, разбира се, че сегашното поведение на нашия народ пречи някой да види в нас ценни съюзници. Но в много по-голяма степен съдейства за това позорното поведение на нашите правителства. Ако след 8 години безмерен гнет нашият народ все още показва толкова малко воля за свобода, то за това е виновна преди всичко развратността на нашите правителства.

Да водим активна външна политика и да си намерим ценни съюзници ние можем само тогава, когато в чужбина започнат по друг начин да оценяват качествата на нашия народ. Но в по-голяма степен за това е необходимо да се появи най-после у нас правителство, което да гледа на себе си не като на надничар на чуждите държави, не като на събирач на данъци от собствения народ, а като на херолд на националната съвест.

Когато нашият народ успее да си създаде правителство, което да види мисията си в това, то няма да са необходими нови шест години, та смелата външна политика на нашата държава да може да се опре на също така смелата воля на народа, готов на борба за своята свобода.

На втория въпрос — за трудностите, с които е свързано превръщането на враждебните настроения на народните маси в Англия

и Италия в дружески — трябва да отговорим така.

Военната пропаганда предизвиква в средата на редица народи, застанали в световната война против нас, истинска немска психоза. За да се измени такова настроение е необходимо за всички да стане очевидно, че волята за самосъхранение отново се е пробудила в германския народ. Само тогава германската държава отново ще придобие онези черти, които са необходими, за да играе сериозна роля върху шахматната дъска на европейската политика, и само тогава ще се намерят партньори, които ще поискат и ще могат да играят с нас. Само тогава, когато правителствата на съответните държави се убедят, че нашият собствен народ и нашето собствено правителство са придобили най-после онези качества, които правят от нас ценен съюзник, те, изхождайки от собствените си интереси, ще започнат да водят нова пропаганда, която ще промени общественото мнение в дадените страни. Разбира се, това изисква много години настойчива и умела работа. Но именно затова, че за такава работа са необходими години, всички изказват тук голямо вглеждане и предпазливост. Нито едно правителство няма да пристъпи към тази работа, ако няма безусловна сигурност, че си струва да се заеме с нея и че в бъдеще може да пожъне от този път достатъчно обилни плодове. Празното дърдорене на повече или по-малко остроумните министри на външните работи тук не стига. Нито едно правителство няма да промени характера на своята агитация и да прехвърля симпатиите на своето население от една нация върху друга, докато не се убеди, че евентуалният нов съюзник има зад себе си действително реална сила. Иначе дадено правителство само би разпръснало общественото мнение в своята страна. Нито едно правителство няма да види в тържествените фрази на отделните членове на правителството на дадена страна гаранция, че бъдещият съюз с еди-коя си държава действително ще има сериозна ценност. За това е необходимо съответната чужда страна да види, че у нас съществува действително стабилно правителство, което води действително целесъобразна политика. За това е необходимо съответната държава да се убеди, че и общественото мнение в нашата страна изцяло е проникнато от същите идеи. Към нас ще се отнесат с толкова по-голямо доверие, колкото повече се убедят, че и нашето собствено правителство прави съответните подготовки в

областта на пропагандата и че нашето собствено обществено мнение недвусмислено подкрепя в това своето правителство.

При нашето сегашно положение това означава, че едва тогава ще ни сметнат за ценни съюзници, когато и нашето правителство и нашето обществено мнение съумеят да покажат, че са действително проникнати от фанатичната воля за борба за свобода и независимост. Само тогава и другите държави ще започнат да подготвят прегрупиране в общественото мнение на собственото им население — поне онези държави, които, изхождайки от своите собствени интереси, могат да тръгнат с нас ръка за ръка, т.е. да сключат с нас известен съюз, ако ние станем достоен партньор.

Но тук трябва да се има предвид и следното: да се промени общественото мнение на цял народ в друга насока е много трудна работа. Мнозина във всеки случай отначало няма да разберат това. Ето защо би било глупост и престъпление със своите собствени грешки да даваме оръжие в ръцете на елементи, които искат друго.

Ние трябва да си дадем сметка, че докато целият народ докрай разбере вътрешния смисъл на новите намерения на своето правителство, ще мине много време. Та нали дадено правителство няма да може прекалено откровено да обяснява своите мотиви и окончателни цели. Тук трябва да се надяваме или на сляпата вяра на масата, или на интуитивното разбиране на по-развитите ръководещи слоеве на даден народ. Много хора обаче са лишени от дарбата за политическо предвиждане и далекогледство. И тъй като от политически съображения правителствата, както вече казахме, няма да могат в дадения случай да бъдат много откровени, то най-вероятно винаги ще се намери такава част от интелектуалните ръководители, която поради недостатъчната си прозорливост непременно ще види в новия завой само прост експеримент. Част от консервативното настроените елементи на нашата нация по такъв начин вероятно ще окаже съпротива на новата пропаганда.

Ето защо е особено необходимо да се погрижим тези консервативни елементи в никакъв случай да не получат от нас самите оръжие в ръцете си, чрез което те биха могли да издигат сериозни препятствия за необходимото сближаване. Това не трябва да се забравя особено у нас, където нашите, с извинение, политици, издигат чисто фантастични и съвсем нереални лозунги. Нима не е ясно, наистина, че

викове за необходимостта от създаване на нов военен флот на Германия, отвоюването на нашите колонии и т.н. са само празно дрънкане? Замисли ли се спокойно над тези въпроси, всеки ще се убеди, че няма никакви що-годе реални шансове за това. А тези безсмислени викове, които надават отчасти абсолютно наивни, отчасти побъркани хора, в никакъв случай не могат да са от полза за Германия. В Англия тези викове правят напълно определено впечатление. Всички тези словесни протести и гръмки словоизлияния неизменно служат само на нашите смъртни врагове. Хората изразходват всичките си сили за вредни демонстрационки против бога и целия свят, забравяйки, че главната предпоставка за всеки успех преди всичко е принципът:

Каквото направиш-прави го докрай.

У нас бълват думи и протести наведнъж против пет или цели десет държави, като забравят, че преди всичко ни е необходимо да концентрираме всичките си физически и духовни сили, за да нанесем удар в сърцето на най-злия си противник. Така ние само се лишаваме от всякакви шансове да сключим този съюз, който ни е необходим, за да си уредим някога сметките с най-проклетия си враг.

Националсоциалистическото движение и тук трябва да се наеме с определена мисия. Ние трябва да научим нашия народ да отминава дреболиите и да се концентрира върху главното, да не разсейва силите си за второстепенното и никога да не забравя, че цел на дадения ден за нас е борбата за голото съществуване на нашия народ и че единственият ни противник в даденото време е онази държава, която ни лишава от правото на съществуване.

Много неща, разбира се, ни огорчават до дън душа; но това още съвсем не е основание да загубим хладнокръвие и с безсмислени викове да се караме с целия свят, вместо да концентрираме силите си против най-смъртния враг.

Пък и най-сетне немския народ въобще няма никакво морално право да се оплаква от поведението на другите държави, докато не призове пред съда собствените си престъпници, продаващи и предаващи нашата родина. Отдалеч да обсипваме с ругатни Англия, Италия и т.н. — това е съвсем, съвсем несериозно, ако ние в същото време предоставяме свобода на действие на негодници, продали се за 30 сребърника на врага — на онези негодници, които на времето постъпиха на служба на враждебната пропаганда, помогнаха да ни

избият от ръцете оръжието и се постараха да пречупят моралния гръбнак на парализирания народ.

Противникът прави само онова, което и трябва да се очаква от него. Неговото поведение и неговите действия би трябвало само да ни послужат за урок.

На този, който не иска да се издигне на висотата на тези възгледи, препоръчваме да се вслуша поне в последния довод: та нали в такъв случай ни остава само пълен отказ от всичко, защото всякаква политика на съюзи става за в бъдеще невъзможна. Ако не можем да сключим съюз с Англия, защото е завзела нашите колонии; ако не можем да вървим ръка за ръка с Италия, защото тя владее южен Тирол; ако с Полша и Чехословакия съвсем не можем да сключим никакви съюзи — тогава в Европа изобщо няма да останат никакви други държави, ако не смятаме Франция, която обаче, смеем да напомним, също ни открадна Елзас-Лотарингия.

Едва ли можем да се съмняваме, че такава политика съвсем не е полезна на немския народ. Можем да се усъмним само в едно: какви са тези хора, проповядващи такава политика — глупаци, невежи или върли мошеници?

Доколкото става дума за ръководители и вождове, на мен винаги ми се струва, че тези господа спадат към последния сорт хора.

И така, доколкото може да предвиди човешкият ум, да се постигне промяна в наша полза в настроенията на днес враждебни към нас народи, е напълно възможно, доколкото истинските им интереси са подобни на нашите собствени. За това е необходимо само първо, нашата собствена държава да прояви сериозна воля към борба за съществуването си и да придобие качества на ценен съюзник и, второ, необходимо е да престане да дава на тези народи материал против нас самите — за което е необходимо да сложим край на собствените си грижи, а още повече на престъпните действия в нашия собствен лагер.

Най-трудно е да се отговори на третия въпрос.

Мислимо ли е изобщо представителите на истинските интереси на английската и италианската нации да могат да прокарат своята воля въпреки волята на евреите, смъртните врагове на народната и националната държава.

Ще могат ли например, силите на традиционното британско държавно изкуство да се справят с еврейското влияние или не?

Да се отговори на този въпрос, както вече казах, е много трудно. Разрешението на този проблем зависи от твърде голям брой фактори, за да може веднага да се даде напълно определен отговор. Относно едната държава ние във всеки случай можем да кажем, че тя е дотолкова здраво стабилизирана и служи на интересите на своята нация, че тук на никакви еврейски влияния няма да се удаде да преодолеят онези тенденции, които са политическа необходимост за дадена държава. Говоря за Италия.

По-трудна е работата с Англия. В тази страна „най-свободната демокрация“ евреите по заобиколен начин все още неограничено диктуват волята си на общественото мнение. Все пак и в Англия виждаме вече непрекъснатата борба между представителите на истинско британските държавни интереси от една страна и защитниците на еврейската световна диктатура, от друга.

Доколкото остър характер често приемат тези противоречия, за пръв път можеше да се види след войната в онази разлика на позициите по японския въпрос, която се изрази във възгледите на английското правителство от една страна и английската преса, от друга.

Веднага след края на световната война между Америка и Япония, както е известно, възникна старото взаимно раздражение. Великите европейски световни държави, разбира се, също не можаха да останат равнодушни пред лицето на новата военна опасност. Между Англия и Америка, както е известно, възникна старото взаимно раздражение. Но тези връзки изобщо не пречат да възникне в Англия известна завист и загриженост по повод на извънредното засилване на Американския съюз във всички области на международната политика и икономика. Доскоро Америка беше колония, доскоро всички гледаха на тази страна като на дете на великата майка Англия. И ето, че сега Америка става господарка на целия свят. Напълно разбираемо е, че Англия в тревожно безпокойство преразглежда всичките си стари съюзи и британското държавно изкуство с боязън гледа в бъдещето да не настъпи момент, когато формулата „Англия — владетелка на моретата“ ще се смени от формулата: „Америка — владетелка на моретата“. Да се справи с американския държавен колос, с неговите неизброими богатства и недокосната неизтощена земя е по-трудно, отколкото да се справи с обкръжената от всички страни Германия. Ако

в момента, когато ще се решава спорът между Англия и Америка, Англия бъде предоставена на самата себе си, то присъдата ѝ е подписана предварително. Ето защо Англия така жадно се стреми към съюз с жълтата нация, който от чисто расова гледна точка може да бъде и доста съмнителен, затова пък от държавно-политическа гледна точка е единствената възможност да се подкрепи световното положение на Великобритания против бързо растящото влияние на американския континент.

И какво видяхме? Докато английското, правителство въпреки сътрудничеството с Америка, на европейските фронтове не искаше да отслаби своите връзки с азиатския партньор — еврейската преса в Англия по най-решителен начин удари в тил англо-японския съюз.

Пита се: как беше възможно тези същите еврейски органи, които до 1918 г. нито за миг не престанаха да служат на идеята на британската борба против немската държава, тук изведнъж тръгнаха по свои собствени пътища, сякаш нарушавайки своята клетва за вяност.

Работата се обяснява много просто. Унищожаването на Германия го искаха най-напред не интересите на Англия, а интересите на еврейството. Истинските държавни интереси на Англия не изискват също и унищожаването на Япония. Това също е нужно само на евреите, които се стремят, както се знае, към неограничено господство над целия свят. И излиза, че докато Англия е загрижена само да укрепи положението си в света, евреите в същото време се готвят да овладеят господството над целия свят.

Евреите вече държат в свои ръце съвременните европейски държави. Те превръщат тези държави в свои безволни оръдия, използвайки за това или метода на така наречената западна демокрация, или метода на прякото угнетение под формата на руския болшеvizъм. Но евреите сега държат в свои ръце вече не само стария свят. Не, същата участ заплашва и новия свят. Евреите са истинските главатари на борсата в северноамериканските съединени щати. С всяка година евреите все повече започват да управляват съдбините и на този 120-милионен народ. Евреите гледат с бяс на това, че на малко народи все пак се е удало още да запазят известна независимост спрямо тях.

С безсрамна ловкост евреите моделират общественото мнение така, както им е необходимо, за да го превърнат в оръдие на борба за

техните собствени мечти.

Най-големите глави на еврейството смятат, че вече е близък часът, когато ще видят изпълнена заветната мечта и ще могат да погълнат всички други народи.

И ето, евреите се страхуват, редом с голямото стадо народи, което все повече им се удава да превърнат в свои колонии, да не остане поне една действително независима държава, която в последния момент може да провали цялата им игра. Тъй като болшевизираният свят ще може да се задържи само в случай, че обхване всички.

Ако на света се запази поне една истинска национална държава с достатъчни мащаби, то еврейската световна сатрапия неизбежно ще загине в борба с националната идея. Такава е съдбата на всяка тирания в този свят.

Евреите прекрасно си дават сметка, че в продължение на хилядолетия са успели да се приспособят към европейските условия. Тук те успешно подкопават расовите фундаменти на нациите, все повече превръщайки европейското население в безполови изроди. Но евреите не по-лошо знаят, че да подготвят същата съдба на една азиатска национална държава като Япония едва ли ще им се удаде. Да се правят на немци, англичани или французи евреите успяват, но мостовите към жълтите азиатци не могат да намерят. Ето защо евреите се стараят да разрушат японската национална държава, използвайки за това силите на все още съществуващите други национални държави. Евреите своевременно искат да се избавят от един опасен противник, преди в ръцете им да премине властта над всички останали държави и те по такъв начин да се превърнат в световна деспотия.

Евреите се страхуват от Япония, тъй като в сегашния ѝ вид тя съвсем не се вписва в рамките на хилядолетното еврейско господство. Ето защо те искат да сломят националната държава още преди окончателно да обосноват своята собствена диктатура.

Ето защо евреите сега насъскват всички народи срещу Япония, точно така, както на времето правеха това спрямо Германия. Ето защо стана така, че в същото време, когато английските държавни деятели се стремят да сключат съюз с Япония, британско-еврейската преса иска пряка борба против японския съюзник. Не е изключено под флага на демокрацията или под лозунга за борба против японския

милитаризъм и японския кайзеризъм евреите наистина да успеят да подготвят изстребителна война срещу Япония.

С това се обяснява обстоятелството, че евреите влязоха в открито противоречие с английските държавни деятели.

Но благодарение на това и в Англия неизбежно ще започне борба против еврейската световна опасност.

Ето защо пред Националсоциалистическото движение пак възниква огромна задача.

Нашето движение трябва да отвори очите на народа за положението на чуждите нации и да успее да покаже на целия свят къде е действителния враг. Вместо омраза против арийците, от които може да ни отделя твърде много, но с които във всеки случай ни обединява общността на кръвта и общността на културата, нашето движение трябва да насочи всеобщия гняв против онези, които са действителни врагове на цялото човечество и истински виновници за всички страдания.

Но преди всичко ние трябва да се погрижим поне в нашата собствена страна всички да разберат къде е действителният ни противник. Тогава нашата собствена борба ще стане най-добрият пример и ние ще покажем на другите народи пътя, който ще доведе до щастие цялото арийско човечество.

Да бъде наш ръководител разумът, а наша сила — волята! Нека съзнанието за нашия свещен дълг ни помогне да проявим достатъчно упоритост в действие! В останалото — да ни помогне господ-бог, да ни бъде той защита!

ГЛАВА XIV

ИЗТОЧНА ОРИЕНТАЦИЯ ИЛИ ИЗТОЧНА ПОЛИТИКА

Отношението на Германия към Русия смятам за необходимо да подложа на особен разбор. По две причини.

1. Този проблем има решаващо значение изобщо за цялата външна политика на Германия.

2. Този проблем е пробен камък, чрез който преди всичко се проверяват политическите способности на нашето младо националсоциалистическо движение; чрез този пробен камък ние проверяваме доколко в действителност сме способни ясно да мислим и правилно да действаме.

Трябва веднага да призная, че особено втората точка ми създава понякога големи грижи. Нашето младо движение, както е известно, си завоюва привърженици главно не от кръговете на индиферентните преди хора, а повече сред бившите привърженици на крайни възгледи. Ето защо е напълно естествено, че тези хора идват при нас, без още напълно да са се разделили с онези представи в областта на външната политика /или с онова недостатъчно разбиране на тези въпроси/, които са им били присъщи до прехода в нашия лагер. Това се отнася не само за привържениците, които идват при нас от левия лагер. Напротив, колкото и да бяха вредни възгледите, към които досега са се придържали хората по въпросите на външната политика, остатъците от здрав разум и верен инстинкт често са внасяли своите поправки в тези възгледи. На нас ни оставаше в такива случаи само да посочим на тези хора предишните грешки и да им дадем по-точни ориентации. Не веднъж ми се случваше да констатирам, че здравият разум и правилният инстинкт за самосъхранение са нашите най-добри съюзници в това отношение.

Много по-трудно е да се създаде правилно политическо мислене у онези кръгове хора, които по-рано са получили не само неправилно възпитание в тази област, но са и загубили последните остатъци от здрав инстинкт, принасяйки ги на олтара на така наречената обективност. Опитът ни показва, че е най-трудно да се преубедят

дошлите от редовете на така наречената интелигенция. Именно те най-трудно усвояват на пръв поглед простите и логически ясни възгледи върху това, което представлява истински интерес за нашата външна политика. Тези хора не само са обременени от цял куп най-безсмислени представи и предразсъдъци, но и съвсем са загубили здравия инстинкт за самосъхранение. Националсоциалистическото движение е принудено да води доста тежки боеве именно с тези кръгове. Тези боеве са тежки, защото имаме пред себе си субекти, притежаващи огромно самомнение и обикновено гледащи от високо на хора с поздрави инстинкти, макар че пълното им собствено невежество не им дава никакво право за това. Тези надменно самонадеяни елементи си въобразяват, че разбират всичко. Всъщност, у тях няма и помен от способност трезво и хладнокръвно да анализират положението и да преценяват необходимите действия. А без това нито крачка не може да се направи тъкмо в областта на външната политика.

Но именно тези кръгове в последно време все повече и повече определят насоката на нашата външна политика, като я тласкат по най-нещастни и неправилни пътища. Фантастичната идеология на тези кръгове определя нашата външна политика в много по-голяма степен, отколкото истинските здрави интереси на немския народ. Това е в моите очи още един аргумент, за да разгледам пред своите привърженици най-важния проблем на цялата ни външна политика, т.е. въпросът за нашето отношение към Русия. Аз ще направя това с цялата обстоятелственоост, която е необходима и която е възможна в рамките на настоящото съчинение.

Преди всичко трябва да отбележа тук следното.

Под външна политика според нас трябва да се разбира регулирането на взаимоотношенията на един народ с всички останали народи на света. Как именно се регулират тези взаимоотношения, винаги зависи от напълно определени фактори. Ние, националсоциалистите, трябва да посочим, че външната политика на нашата народническа държава преди всичко ще изхожда от следното.

Нашата държава ще се стреми преди всичко да установи здрава, естествена, жизнена пропорция между количеството на нашето население и темпа на неговото нарастване от една страна и количеството и качество на нашите територии от друга. Само така

нашата външна политика ще може по необходимия начин да осигури съдбата на нашата раса, обединена в нашата държава.

За здрава пропорция ние можем да смятаме само такова отношение между посочените две величини, което изцяло осигурява прехраната на народа с продукти от нашата собствена земя. Всяко друго положение на нещата, ако то продължава дори столетия или хилядолетия, е нормално и нездраво. Рано или късно такова положение ще нанесе огромна вреда на народа и може дори да доведе до пълното му унищожение.

За да може народът да си осигури истинска свобода да съществува, му е необходима достатъчно голяма територия.

За да се установи колко голяма трябва да бъде необходимата територия, не е достатъчно да се ръководим само от потребностите на текущия момент. Тук не може просто да се вземе общата сума на реколтата и да се раздели на количеството на населението. В съответната глава в първата част на настоящата работа аз вече изложих подробно, че големината на територията има значение за държавата не само от чисто продоволствена, но и от военна и общо политическа точка. Народът не може да се задоволи с това, че принадлежащите му територии му дават достатъчна прехрана. Народът трябва да се грижи и самите тези територии да бъдат достатъчно защитени. Последното зависи от общо политическата сила на дадена държава, която на свой ред в не малка степен се определя от военно-географски фактори.

Що се отнася до нашия немски народ, то трябва да се каже, че Германия може да осигури своето бъдеще само в качеството на световна държава. В продължение почти на две години историята на нашия народ с неговата повече или по-малко сполучлива външна политика беше световна история. Нима не може да се убеди в това и нашето собствено поколение? Та нали гигантската борба на народите, която запълни 1914–1918 г. беше в действителност само борба на германския народ за неговото съществуване на земното кълбо, но независимо от това всички наричаха тази война световна война.

Влизайки в тази война, германският народ представляваше само мнима световна държава. Казвам „мнима световна“, защото в действителност Германия не беше световна държава. Ако в Германия към 1914 г. съществуваше друга пропорция между обема на територията и количеството на населението, тогава тя действително

щеше да бъде световна държава. И само тогава — ако оставим на страна другите фактори — световната война би могла да свърши за нас благополучно.

Аз съвсем не искам и не виждам своята задача в това да се опитам да разгледам тук „как“ биха могли да се обърнат нещата, „ако“ обстоятелствата бяха други. Но аз смятам за съвсем необходимо напълно трезво и без никакво украшателство да посоча сегашното положение, внушаващо най-тревожни опасения. Трябва поне в редовете на Националсоциалистическото движение всички да си дават сметка колко лошо е положението сега и хората по-дълбоко да се замислят над това, какво трябва да се предприеме, за да се излезе от положението.

Германия сега не е световна държава. Дори да успеем да преодолеем нашата сегашна военна безпомощност, Германия все едно не би могла да претендира за такова звание. Наистина, какво значение може да има на нашата планета държава с такава неблагоприятна пропорция между количеството на населението и количеството на земята? В нашия век цялата земя е поделена между няколко държави, всяка от които обгръща почти цели континенти. Кой при такова положение на нещата ще нарече световна държава страна като съвременна Германия, територията на която /ако имаме предвид нейното основно политическо ядро/ не надминава някакви си 500 хил. кв. километра.

Ако вземем само размера на териториите, то германската държава има смешно малко значение в сравнение с така наречените световни държави. И нека не ни казват, че Англия също представлява една неголяма територия! В действителност Англия е само столица на британската световна империя, а последната обгръща почти една четвърт от цялата земна повърхност. Вижете по-нататък такива гигантски държави като Североамериканските съединени щати, след това Русия и Китай. Всяка от тези държави има територия поне 10 пъти по-голяма, отколкото съвременна Германия. Към тези огромни страни трябва да отнесем сега дори Франция. Във все по-големи размери черпи тя нов човешки материал за своите армии от африканските колонии. В расово отношение Франция претърпява сега толкова силно негърско влияние, че скоро ще можем да говорим за възникване на нова африканска държава на европейска територия.

Колониалната политика на съвременна Франция абсолютно не може да се сравнява с онази колониална политика, която на времето водеше Германия. Ако Франция в продължение на още някакви си три века се развива в същата насока, последните остатъци от франкската кръв ще изчезнат, разтваряйки се в новата европейско африканска мулатска държава. Франция постепенно се превръща в една гигантска държава, простираща се от Рейн до Конго. И в тази държава постепенно се разпространява по-ниската раса, която е продукт на все по-засилващо се смесване на кръвта.

С това се различава френската колониална политика от старата немска колониална политика.

Колониалната политика на стара Германия беше половинчата, както и всичко останало, което ние правехме тогава. Германия не взе мерки, за да засели в сериозни размери в своите колонии хора от немската раса, а от друга страна, не взе мерки и да осигури приток от кръвта на черните на нашите собствени територии /макар че последното щеше да бъде престъпно предприятие/. Аскерите в източноафриканските колонии на Германия представляваха само плаха крачка в тази насока. Тяхната роля на практика се състоеше само в охраната на самата колония. У нас дори не се породиха идея да докараме черни войски на европейските фронтове на войната, дори ако имахме такава възможност. Но в действителност ние нямахме такава възможност. Докато французите от самото начало виждаха една от важните си задачи именно в това.

Така излезе, че редица държави сега имат не само много по-голямо народонаселение от нас, но и много по-голяма територия, която е основа на политическата им сила. Преди две хиляди години съотношението между количеството на народонаселението и количеството на земята е било за нас максимално неблагоприятно. И ето сега, след две хиляди години, ние се намираме в това отношение в също толкова неблагоприятно положение. Но тогава ние сме били млад народ и около нас и имало големи държави, преживяващи епоха на разпадане, и самите ние сме могли още да вземем участие в борбата против последния великан — Рим. Съвсем други са нещата сега. Сега ние сме обкръжени от пръстен от все по-нарастващи гигантски държави, в сравнение с които значението на нашата съвременна държава е нищожно.

Никога не трябва да забравяме тази горчива истина, като при това запазваме трезвост и хладнокръвие. Да проследим съотношението между нашата държава и редица други държави през последните столетия — както в смисъл на количеството на народонаселението, така и в смисъл на количествата на земята. Всеки, който извърши тази работа, с горест трябва да констатира това, за което вече говорих в началото на тази глава: Германия не е повече световна държава, независимо от това силна ли е тя във военно отношение в дадения момент или е слаба.

Ние сме изпаднали сега в такова положение, че не издържаме вече никакво сравнение с другите държави. И всичко това поради нещастната външна политика на ръководителите на нашата държава, т.е. поради това, че ние изобщо няхаме определени, ще си позволя да кажа, заветни цели и стремежи в областта на външната политика и най-сетне поради това, че загубихме здравия инстинкт за самосъхранение.

Ако Националсоциалистическото движение действительно иска да се нагърби с велика историческа мисия, ние преди всичко трябва да разберем цялата тежест на нашето съвременно положение, колкото и горчиво да е то, а след това смело и планомерно да поведем борба против тази бездарна и безплодна външна политика, която до сега нашите държавни деятели натрапваха на Германия. Ние трябва да се освободим от всякакви „традиции“ и предразсъдъци, трябва да намерим в себе си мъжество да обединим целия наш народ и да тръгнем по този път, който ще ни освободи от днешната теснотия, ще ни даде нови земи и с това ще избави нашия народ от опасността или съвсем да загине, или за изпадне в робство от други народи.

Националсоциалистическото движение на всяка цена трябва да премахне съществуващата диспропорция между количеството на нашето народонаселение и обема на нашите територии, като има предвид територията не само като непосредствена продоволстваща база, но и като фактор за защита на границите. Само тогава ще премахнем безизходността на нашето сегашно положение и ще заемем онова място, на което имаме право да разчитаме по силата на онази роля, която сме играли в историята.

Ние, националсоциалистите, сме пазители на висшите арийски ценности на земята. Ето защо върху нас лежат висши задължения. За

да съумеем да изпълним тези задължения, ние трябва да съумеем да убедим нашия народ да направи всичко необходимо за защита на чистотата на расата. Ние трябва да постигнем немците да се занимават не само с усъвършенстването на породи кучета, коне и котки, но да пожелаят най-после и самите себе си.

Че съм прав да наричам досегашната немска политика безцелна и безплодна — това се вижда вече само от резултатите, до които тя доведе. Дори ако нашият народ действително спадаше към най-бездарните и страхливи народи, резултатите пак нямаше да бъдат лоши, отколкото са сега. Ако през последните десетилетия преди войната работата външно изглеждаше по-добра, то от това нашият извод не се променя. Та нали силата на всяка държава се измерва само чрез сравняването ѝ с други държави. Но сравним ли тогавашна Германия с другите държави, веднага ще видим, че последните са расли по-равномерно и по-бързо са се развивали. Докато Германия, независимо от целия си външен успех в действителност все повече и повече изоставаше от другите държави, така че дистанцията между нас и тях все повече се променяше в неблагоприятна за нас посока. Дори от гледна точка на нарастването на народонаселението ние с времето също започнахме все повече да изоставаме.

Ние допуснахме предположението, че немският народ отстъпва по добродетели на другите народи. Но нали на практика не е така. На практика нито в смисъла на героизма, нито в смисъла на готовността да пролива кръвта си за делото на своята държава Германия съвсем не изоставаше от другите народи. А щом като е така, то ни остава само един единствен извод: нашият неуспех може да се обясни само с това, че жертвите и кръвта на народа бяха използвани неправилно.

Ако в тази връзка се опитаме да се огледаме назад за цялата политическа история на нашия народ за хиляда години и повече; ако се постареем да си припомним безбройните войни и битки, в които е участвал нашия народ, и пресметнем какви, в края на краищата, са били резултатите от цялото това развитие — ние ще трябва да признаем, че на фона на тези морета от кръв само три събития са получили в живота на нашия народ действително важно и трайно историческо значение.

1. Колонизирането на източна Европа.
2. Завоюването и колонизирането на областите на изток от Елба.

3. Организирането на Хохенцолерните на бранденбургско-пруската държава като образец и кристализационно ядро на новата империя.

Това е урок и предупреждение за бъдещето.

Именно първите два най-големи успеха на нашата външна политика са най-трайните успехи. Ако не бяха те, нашият народ изобщо не би играл сега никаква роля. Това са били първите, но за съжаление и единствените успешни опити да се създаде по-благоприятна пропорция между количеството на растящото народонаселение и размера на нашите територии. Наистина неизчислима вреда на нашия народ нанасят онези историци, които не умеят да отдадат полагаемото се именно на тези две най-важни събития в историята на Германия, не умеят да покажат на новите поколения на нашия народ, че именно тези две събития са изиграли решаваща роля. Вместо това нашите историци съсредоточават вниманието на новите поколения върху безбройните авантюри и войни, върху различни епизоди, където, наистина, е проявен героизъм, но и много фантастика. Нашите историци не могат да разберат, че всички тези епизоди всъщност нямат никакво сериозно значение в сравнение с тези две велики събития в нашата история.

Третият голям успех на нашата политическа дейност се състои в образуването на пруската държава и в създаването на немската армия. Идеята за всеобщата воинска повинност в нейния съвременен вид съответства именно на държавните идеи на това новообразование. Значението на тази идея е наистина огромна. Немският народ, толкова страдал от разчленеността и ултраиндивидуализма, именно благодарение на създаването на дисциплинираната пруска армия си върна онези организационни способности, които за дълго беше загубил. Другите народи поради условията на своя живот никога не са губили чувството за самосъхранение и здрава стадност. На нас можеше да ни върне тези чувства само отново организираната пруска армия. Тъкмо с това се обяснява фактът, че унищожаването на всеобщата воинска повинност доведе до толкова тежки последици за нас, докато за десетки други националности то би могло да мине безследно. Ако сега, да речем, още десет наши поколения бяха принудени да живеят в тази обстановка и ако при това ние не внасяхме съответните поправки чрез засилване на военния елемент в нашето училищно възпитание, то

няма никакво съмнение, че нашият народ би загубил последните остатъци от самостоятелност на тази планета, особено ако се вземат предвид неблагоприятните расови влияния и произтичащият оттук идеен хаос. Немският дух тогава би могъл да живее само в чуждите нации и скоро работата би стигнала дотам, че за немците като творци на културата, биха започнали да забравят. Немците биха се превърнали в културен тор. Последните остатъци от северно арийската кръв скоро щяха да бъдат отровени и ние окончателно щяхме да слезем от сцената.

Достойно е да бъде отбелязано, че нашите противници много по-добре, отколкото ние самите си даваме сметка, че именно трите горепосочени събития в германската история имат решаващо значение. Противниците много добре разбират това, докато ние самите повече се възторгваме от героични епизоди от миналото, съвсем безплодни за нашия народ, макар и да са коствали живота на милиони най-благородни синове на Германия.

Ние трябва на всяка цена да се научим да различаваме в предишната история действително големите и оставили трайна следа успехи от онези епизоди, които са ни коствали големи жертви, но до нищо трайно не са довели. Това ще има огромно значение за нашето поведение за настоящето и за бъдещето.

Ние, националсоциалистите, никога и при никакви условия не трябва да усвояваме ултрапатриотичните настроения на съвременния буржоазен свят. Особено опасно, смъртно опасно ще бъде за нас в каквато и да било степен да си вържем ръцете с традициите на онази политика, каквато германската империя водеше преди войната.

В продължение на целия исторически период на XIX столетие няма да намерим нищо такова, което би трябвало да последваме сега и което от наша гледна точка би могло да оправдаем поне с обстановката на онзи период. Противоположно на ръководителите от тогавашното време ние трябва да изберем за висш принцип на нашата външна политика: установяването на необходимата пропорция между количеството на народонаселението и размерите на нашите територии! Уроците от миналото пак и пак ни учат на едно: цел на цялата наша външна политика трябва да бъде придобиването на нови земи; и в същото време фундамент на цялата ни вътрешна политика трябва да бъде новият здрав, единен националсоциалистически мироглед.

Искам още да се спра тук накратко на въпроса, доколко е оправдано нашето искане за нови земи от морално-нравствена гледна точка. Това е необходимо, защото дори в така наречените народнически кръгове всевъзможни сладкоречиви дърдорковци се стараят да докажат на нашия народ, че цел на нашата външна политика трябва да бъде само поправянето на несправедливостта, които бяха причинени на немския народ през 1918 г. Ако това бъде поправено, то на нас, немците, повече, значи, нищо не ни трябва и ние сме готови да прегърнем братски всички и всекиго.

По този повод смятам за необходимо преди всичко да забележа следното.

Искането да се възстановят онези граници, които съществуваха до 1914 г. е политическа безсмислица и при това такава, че по своите размери и последици е равносилна на престъпление. Преди всичко нашите държавни граници от 1914 г. бяха абсолютно нелогични. Те съвсем не бяха свършени от гледна точка на националния състав и съвсем не бяха целесъобразни от военно-географска гледна точка. Тези граници не бяха продукт на определена предварително обмислена политика, те до известна степен бяха резултат на случая. Това бяха временни граници, а съвсем не резултат от завършена политическа борба.

Със същото, а в много случаи и с още по-голямо право бихме могли да вземем не 1914 г., а някой друг жалон в немската история и да си поставим за цел да постигнем възстановяването на границите от онова време. Искането да се върнем към границите от 1914 г. напълно съответства на тесния кръгзор на нашия буржоазен свят. Полет на ума за бъдещето на този свят му липсва. Той живее само с миналото и при това главно с близкото минало. Дори в миналото неговият кръгзор не е в състояние да различи нищо, освен най-близките години. Над него царува законът за ограничеността. Поради това той може да вижда само онова, което му е под носа сега. Всеки сериозен опит да се промени даденото положение на нещата неизбежно се натъква на съпротива от негова страна. Но и тук неговата активност се парализира от неговата ограниченост. Ето с какво се обяснява, че политическият хоризонт на тези хора не стига по-далеч от границите от 1914г.

Но с издигането на искането за връщане на границите от 1914 г. нашата буржоазия само помага на враговете, тъй като това искане

обединява в общ отпор всички бивши съюзници и пречи на техния съюз да се разпадне. Само така може да се разбере, че след 8 години, изтекли от края на световната война, този пъстър съюз от държави, влезли във войната с различни желания и цели, все още не се е разпаднал и коалицията на победителите все още остава повече или по-малко единна.

На времето всички тези държави еднакво бяха облагодетелствувани от крушението на Германия. От страх пред нас те се стараеха да се помирят една с друга, оставяйки временно настрана завистта и честолюбието в собствените си редове. Всички те еднакво се стремяха да поделят помежду си нашето наследство, виждайки в това най-добрата защита против възможно възраждане на Германия. Страхът пред силата на нашия народ и съзнанието за лежащите на съвестта им грехове — ето цимента, който досега още спояваше в едно тази пъстра коалиция.

Поведението на нашата буржоазия не е в състояние да излъже бившите съюзници. Представяйки за своя политическа програма възстановяването на границите от 1914 г., нашият буржоазен свят отблъсква всички участници в коалицията. Един или друг партньор, който може би своевременно би скъсал с бившата коалиция, се страхува да го направи, опасявайки се от изолация, тъкмо когато излезе от коалицията. Лозунгът за възстановяване на границите от 1914 г. отблъсква всяка от държавите-участници в коалицията на победителите.

Този лозунг е абсолютно безсмислен в следните отношения:

1. Ние нямаме никакви средства действително да постигнем тази цел, а празните фрази на събранията на нашите почтени съюзи няма да помогнат.

2. Ако тази цел можеше да бъде постигната, то да се пролива за нея кръвта на нашия народ наистина не би си струвало.

Няма и не може да има никакви съмнения, че възстановяването на границите от 1914 г. може да бъде постигнато само с кръв. Само абсолютно наивни хора могат да повярват, че поправянето на версайските граници може да се постигне чрез интриги и дрънкане. Да не говорим за това, че такъв опит би изисквал начело на Германия да стои фигура като Талейран, каквато ние нямаме. Едната половина от съвременните ни деятели се състои от изпечени мошеници и в същото

време твърде безхарактерни субекти; тази половина чисто и просто е враждебна на интересите на нашия народ. Другата половина от нашите държавни деятели пък се състои от добродушни, абсолютно неизкушени и абсолютно безплодни глупаци, които изобщо не са способни за нищо сериозно. Но освен това, трябва още да имаме предвид, че не живеем вече в епохата на виенските конгреси. Отминало е времето, когато споровете за границите се водеха от князете и от техните метреси; ние живеем вече в друга епоха, когато безжалостното световно еврейство се бори за господство над народите от целия свят. Евреите са хванали за гушата всички народи на света и само със силата на меча може да се накара ръката им да се махне от гърлото. Тези интернационални победители на народите могат да бъдат победени само от концентрираната воля и сила на пробудените национални страсти, а такава борба никога не минава без кръв.

Но щом като се налага да стигнем до убеждението, че интересите на нашето бъдеще изискват най-големи жертви, то независимо от съображенията за политическа мъдрост, само заради тези жертви трябва да си поставим действително достойна цел.

Границите от 1914 г. нямат никакво значение за бъдещето на немската нация. Тези граници не осигуряваха в достатъчна степен нито завоеванията от миналото, нито интересите на бъдещето. Тези граници не биха осигурили на нашия народ истинското вътрешно единство и не биха му гарантирали достатъчно изхранване. Тези граници са абсолютно неудовлетворителни от военна гледна точка и абсолютно нямаше да дадат онова съотношение между нас и другите световни държави /по-точно казано истинските световни държави/, което ни е необходимо. Границите от 1914 г. не намаляват разстоянието между нас и Англия и не ни осигуряват такава територия, с каквата разполага Америка. Дори Франция не би загубила в този случай щогоде значителна част от своето световно влияние.

Само едно можем да кажем със сигурност: дори ако нашата борба за възстановяване границите от 1914 г. доведеше до благоприятни резултати, то тя би поискала такива жертви от наша страна, че не биха останали сили, които са необходими за борба за живот и за истинско величие на нашата нация. Напротив, постигайки такъв повърхностен успех, ние не бихме се стремили вече към по-високи цели, толкова повече, че вече би могло да се каже, че

„националната чест“ е спасена и пътят за търговското развитие поне временно открит.

Не, ние, националсоциалистите, отхвърляме подобна постановка на въпроса. Ние неотклонно ще се стремим към своите собствени цели, а именно към това, нашият немски народ да получи на тази земя такива територии, каквито му подобават. Само в борбата за такива цели ще смеем да принесем дори най-големите жертви и само в такъв случай ще можем да оправдаем тези жертви както пред бога, така и пред бъдещите поколения. Пред бога ще сме чисти, защото хората, както е известно изобщо се раждат на земята, за да се борят за насъщния хляб и тяхната позиция в света се определя не от това, че някой ще им подари, каквото и да било, а от това какво ще съумеят сами да завоюват със собственото си мъжество и собствения си ум. Пред бъдещите поколения ние ще сме оправдани, защото при нашата постановка на въпроса всяка капка пролята кръв се възвръща хиляди пъти. Днешните поколения, разбира се, трябва да пожертват скъпоценния си живот на много свои синове, но затова пък на земите, които ще завоюваме, бъдещите поколения селяни ще раждат на света нови силни поколения синове на немския народ и това ще бъде оправданието за нашите жертви. Държавните деятели, които се нагърбят с отговорността за провеждането на предлаганата от нас политика, няма да бъдат обвинени от историята, че лекомислено са жертвали кръвта на своя народ.

Тук трябва по най-решителен начин да заклея онези драскачи от народническия лагер, които, в предлаганата от нас политика за завоюване на нови територии, виждат „нарушаване на свещените права на човека“ и тем подобни глупости. Когато се заслушаш в това, което говорят тези господа, то неволно се питаш: какви режисьори стоят зад тези субекти? Във всеки случай, несъмнено е, че онова объркване не умовете, което внасят тези господа, е изгодно само на враговете на нашия народ. Проповедта на тези субекти постига само това, че престъпно отслабва волята на нашия народ в борбата за най-кръвните му интереси. Та нали е ясно, че нито един народ в този свят никога не е получил нито един квадратен метър земя по силата на някакви висши права. Както границите на Германия са били и са случайни, така са случайни и границите на другите народи. Границите на всички народи са само резултат от политическа борба, резултат от

дадено съотношение на силите. Само бездейните и слабоумни хора могат да смятат, че едни или други държавни [раници на нашата земя са нещо навеки непоколебимо и неподлежащо на промяна. В действителност тези граници са само временни. Тона е само пауза преди да настъпи нова борба за промяна на границите. Днес тези граници изглеждат непоколебими, но още утре те могат да бъдат променени.

Хората определят държавните граници и самите хора ги и променят.

Ако един или друг народ е успял да си завоюва много големи територии, това съвсем не задължава другите народи навеки да признаят този факт за непоколебим. Това доказва само, че завоевателят в даден момент е бил достатъчно силен, а останалите народи са били достатъчно слаби, за да допуснат това. Правото на даден завоевател се базира само върху неговата сила. Ако нашият немски народ днес по такъв невъзможен начин е притиснат на съвсем малка територия и поради това е принуден да върви срещу толкова тежко бъдеще, то от това съвсем на следва, че ние трябва да се примирим със съдбата. Да въстанем против това е наше най-законно право. Би било глупаво да се мисли, че някаква висша сила е отсъдила други държави да получат огромни територии, а ние да се подчиним на сегашното несправедливо разпределяне на земята. Та нали и тези земи, на които живеем сега, не са ни се паднали като дар от небето, а са получени от нашите деди в тежка борба. Така и за в бъдеще новите територии ще ги получим не като подарък от драскачите от посочения вид, а само в резултат на тежка борба с оръжие в ръка.

Всички ние сега разбираме, че ни предстои много голяма и тежка борба с Франция. Но тази борба ще бъде абсолютно безцелна, ако с нея се изчерпваха всички стремежи на нашата външна политика. Тази борба с Франция може да има и ще има смисъл само дотолкова, доколкото ще ни осигури тил в борбата за увеличаването на нашите територии в Европа. Нашата задача не е в колониалните завоевания. Разрешаването на стоящите пред нас проблеми ние виждаме само и изключително в завоюването на нови земи, които бихме могли да заселим с немци. При това са ни необходими такива земи, които непосредствено се доближават до коренните земи на нашата родина. Едва в този случай нашите преселници ще могат да запазят тясна

връзка с коренното население на Германия. Само такъв прираст на земя ще ни осигури прираст на сили, който се обуславя от голямата цялостна територия.

Ние, националсоциалистите, трябва да отидем още по-далеч: правото за придобиване на нови земи става не само право, но и дълг, ако без разширяването на своите територии един велик народ е обречен на гибел. Особено ако става дума не за някакъв негърски народ, а за великия немски народ — за този народ, на когото светът дължи своята култура. Нещата стоят така, че Германия или ще бъде световна държава, или тази страна изобщо няма да я има. Но за да стане световна държава, Германия непременно трябва да придобие онези размери, които единствено могат да ѝ осигурят необходимата роля при съвременните условия и да гарантират живота на всички жители на Германия.

Ние, националсоциалистите, напълно съзнателно слагаме кръст на цялата немска външна политика от преди войната. Ние искаме да спрем вечния германски стремеж към юга и запада на Европа и определено посочваме с пръст териториите, разположени на изток. Ние окончателно скъсваме с колониалната политика и търговска политика от предвоенно време и съзнателно преминаваме към политика на завоюване на нови земи в Европа.

Когато говорим за завоюване на нова земи в Европа, ние, разбира се, имаме предвид на първо място само Русия и онези държави в покрайнините ѝ, които са ѝ подчинени.

Самата съдба ни сочи с пръст. Отдавайки Русия в ръцете на болшевизма, съдбата лишава руския народ от онази интелигенция, върху която досега се е крепило държавното ѝ съществуване и която единствено е била залог за известна здравина на държавата. Не държавническите дарования на славянството са дали сила и здравина на руската държава. Всичко това Русия държи на германските елементи — превъзходен пример за онази огромна държавническа роля, която са способни да играят германските елементи, действайки вътре в една по-ниска раса. Именно така са създадени много могъщи държави на света. Неведнъж в историята сме виждали как народи с по-ниска култура, начело на които като организатори са стояли германци, са се превръщали в могъщи държави и след това са се държали здраво на краката си, докато се е запазвало расовото ядро на германците. В

продължение на столетия Русия е живяла за сметка именно на германското ядро в нейните висши слоеве на населението. Сега това ядро е изтребено напълно и до край. Но както русите не могат със собствените си сили да отхвърлят еврейския ярем, така и само евреите не са в състояние задълго да държат в подчинение тази грамадна държава. Самите евреи съвсем не са елемент на организацията, а по-скоро фермент на дезорганизацията. Тази гигантска източна държава е обречена на гибел. Всички предпоставки са вече узрели за това. Краят на еврейското господство в Русия ще бъде също край на Русия като държава. Съдбата ни е предопредила да бъдем свидетел на такава катастрофа, която по-добре от каквото и да било ще потвърди безусловната правилност на нашата расова теория.

Нашата задача, нашата мисия трябвала се състои преди всичко в това, да убедим нашия народ: нашите бъдещи цели да не повторим някой ефектен поход на Александър, а да открием за себе си възможности за прилежен труд на нови земи, които ще ни завоюва немският меч.

* * *

От само себе си се разбира, че еврейството оказва и ще оказва най-решителна съпротива на такава политика. Евреите по-добре от когото и да било си дават сметка, какво значение бе имала за тях подобна наша политика. На пръв поглед само този факт е достатъчен, та всички действително национално настроени немци да разберат цялата правилност на предлаганата от нас нова ориентация. За жалост на практика виждаме обратното. Не само в кръговете дойчнационале, но и в кръговете фьолкише идеята за такава източна политика среща упорита съпротива. При това обаче обичат да се позовават на Бисмарк. Тревожат духа на Бисмарк, за да защитят една политика, която е абсолютно нелепа и крайно вредна за съдбините на немския народ. Казват ни, че Бисмарк на времето си придавал много голямо значение на запазването на добри отношения с Русия. Това до известна степен е вярно. Но се забравя, че също толкова голямо значение Бисмарк е придавал на добрите отношения, например, и с Италия; че същият този Бисмарк на времето си дори е влязъл в съюз с Италия, за да притисне

по-силно Австрия. Но нали от това не правят извод, че трябва сега да продължаваме тази политика.

Да, ще ни кажат, ние не можем да повтаряме подобна политика, „защото съвременна Италия не е онази Италия от епохата на Бисмарк“. Вярно е! Но, почтени господа, позволете ми да ви напомня тогава факта, че и съвременна Русия също вече не е такава, каквато е била Русия в епохата на Бисмарк! На Бисмарк никога и през ум не му е минавало да увековечи един или друг тактически ход за всички времена. За такова нещо Бисмарк е бил твърде голям майстор в използването на бързо променящи се ситуации. Поради това въпросът трябва да бъде поставен не „как е постъпил тогава Бисмарк“, а „как би постъпил Бисмарк сега?“ При такава формулировка на проблема на нея ще бъде лесно да се отговори. Бисмарк при неговото политическо далекогледство никога не би свързал съдбата на Германия със съдбата на такава държава, която е неизбежно обречена на гибел.

Да не забравяме, че Бисмарк на времето си се е отнасял с много смесени чувства към първите крачки на Германия по пътя на колониалната и търговска политика. Най-присърце Бисмарк е приемал интересите на консолидацията и вътрешното заздравяване на създадената от него империя. Само от последното той е изхождал, когато е приветствал сближаването с Русия, което е трябвало да му осигури и да му развърже ръцете спрямо запада. Онова, което тогава е било полезно за Германия, сега би й донесло само вреда.

Вече през 1920–1921 г, когато нашето младо национал-социалистическо движение едва започва да укрепва, тук-там започнаха да разбират, че именно ние ще съумеем да организираме национал-освободителната борба на немския народ и във връзка с това от различни страни започнаха да ни предлагат съюз с освободителните движения от други страни. Този план напълно съответства на разпространената тогава пропаганда на „съюза на угнетените нации“. Тогава ставаше дума предимно за представители на отделни балкански държави, а също за някои политици на Египет и Индия. В повечето случаи тези политици ми правеха впечатление на дърдорковци, които си придават важност, без да имат зад гърба си някаква сериозна реална сила. Но сред немците, и специално в националния лагер на немците, мнозина си позволяваха да бъдат увлечени от тези надуты източни знаменитости. Във всеки египетски или индийски студент, озовал се в

Берлин, охотно виждаха „представител на Индия и Египет“. Хората не разбраха, че обикновено пред нас бяха лица, неупълномощени от никого да сключват каквито и да било съглашения. Договорите с тези лица не можеха да имат никакво реално значение вече защото зад тях не стоеше никаква сила. Да се церемоним с тези нули значеше просто да губим време. Аз лично се изказвах против такива опити по най-решителен начин. И не само защото всички тези „преговори“, продължаващи понякога със седмици, аз ги смятах за абсолютно безплодни. Не. Дори ако тези хора бяха действително представители, упълномощени от съответните нации, също бих сметнал цялото това предприятие не само за безполезно, но и направо за вредно.

Достатъчно беди ни беше причинила вече германската предвоенна политика, която всячески странеше от активно настъпателните намерения и се ограничаваше с отбранителни съюзи само с отживели държави, в историческия смисъл излезли от мода. Както съюзът ни с Австрия, така и съюзът ни с Турция далеч не беше весел. Най-могъщите военни индустриални държави системно готвеха настъпателен съюз против нас, а ние в това време събирахме около себе си само остарели импотентни държави, явно обречени на гибел, и с този боклук искахме да вървим на бой против световната коалиция. За тази огромна грешка на нашата външна политика Германия плати скъпо. Но очевидно за нашите вечни фантасти тази цена не е достатъчна и те са готови пак да повторят същата грешка, за която сега би трябвало да платим още по-горчиво. Да се опитаме сега с помощта на „съюза на угнетените нации“ да тръгнем на бой против всемогъщите победители би било не само смешно, но и гибелно. Такава политика би била гибелна, защото тя пак би отвлякла нашия народ от реалните възможности и отново бихме съсредоточили вниманието си върху безплодни надежди и фантастични илюзии. Днешният немец действително прилича на онзи давец се, който се хваща за сламка. Това се отнася понякога и за много образовани хора. Щом се покаже една или друга светлинка в блатото, тези хора веднага свързват с нея своите надежди и започват да преследват фантома. Нека това да е „съюзът на угнетените нации“, Лигата на нациите или каквото и да било друго фантастично откритие — все едно у нас неизбежно ще се намерят хиляди вярващи души, които ще възложат надежди на тези фантазии.

И досега си спомням какви абсолютно детски, направо неразбираеми, надежди през 1920–1921 г. внезапно започнаха да се възлагат в кръговете фьолкише във връзка с това, че Англия уж е изправена пред катастрофа в Индия. Кой разказваше тези приказки? Първите срещнати азиатски шарлатани! Пък дори и да бяха истински „борци за свободата“ на Индия — все едно, нима може да се вярва на тези скитащи из Европа индийски пътешественици? И независимо от това, тези шарлатани успяха да убедят доста разумни, общо взето, хора в това, че в Индия, която играе такава огромна роля за британското господство, Англия я очаква пълен крах. Каквото хората искат, на това лесно вярват. На нашите фьолкише и през ум не им минаваше, че само това е източник на вярата им.

Хората не разбираха колко са нелепи надеждите им. Свързвайки крушението на Индия с възможността за гибел на английското владичество, хората с това само подчертаваха какво огромно значение има Индия за Англия. Но ако това е така — а то действително е така — то нали е ясно, че и самите англичани се досещат не по-малко, отколкото пророците на нашите фьолкише. Че нали е действително детинщина да се предполага, че в самата Англия не разбират какво грамадно значение за британското световно владичество има индийското кралство. Трябва абсолютно да забравиш всички уроци от световната война, трябва абсолютно да не разбираш истинския характер на англосаксонската нация, та поне за миг да предположиш, че Англия ще изпусне от ръцете си Индия, без да приложи най-крайни средства, за да удържи господството си. Хората, повярвали в тази приказка, доказаха само, че нямат ни най-малка представа как Англия умее да прониква във всички пори на индийското кралство. Англия би могла да загуби Индия или в случай, че самата английска администрация в Индия е подложена на расово разложение /за което в дадения момент в Индия и дума не може да става/, или в случай, че Англия претърпи крах във война с някакъв по-могъщ от нея противник. Но да бъде свалена английската власт в Индия от самите бунтовници, и дума не може да става. Ние, немците, струва ми се, можахме и сами достатъчно да се убедим, че никак не е лесно да се справиш с Англия. А освен всичко друго, ще кажа за себе си, че аз като германец все пак винаги ще предпочета да виждам Индия под владичеството на Англия, отколкото под някаква друга власт.

Също толкова несериозни са надеждите за някакво мистично въстание в Египет. Нашите немски глупаци могат, разбира се, колкото си искат да потриват ръце от удоволствие, утешавайки се с надеждата, че така наречената „свещена война“ на египтяните ще ни избави от необходимостта сами да жертваме кръвта си — тъй като трябва честно да се признае, че във всички тия страхливи спекулации става дума именно за подобни надежди. В действителност такава свещена война ще бъде жестоко потушена под кръстоносния огън на английските картечници и осколочни снаряди.

Би било глупаво наистина да разчитаме, че една или друга коалиция, състояща се само от сакати, когато и да било може да успее да свали една могъща държава, изпълнена с решителност да се бори за своето господство, ако е необходимо до последна капка кръв. Аз и сам спадам към лагера фьолкише, но именно затова знам каква огромна роля играе расата и само поради това няма да повярвам, че така наречените „угнетени нации“, принадлежащи към низките раси, могат да победят Англия. Само заради това аз не искам моят народ да съедини съдбата си със съдбините на „угнетените нации“.

Същата позиция трябва да заемем сега и спрямо Русия. Да не говорим за истинските намерения на новите владетели на Русия. Достатъчен е фактът, че Русия, загубила своя върховен германски слой, с това вече престава да има каквото и да било значение като възможен съюзник на немската нация в освободителната борба. От чисто военна гледна точка войната на Германия-Русия против Западна Европа /а по-точно е да се каже в този случай — против целия останал свят/ би била истинска катастрофа за нас. Та цялата борба би се разиграла на руска, а на германска територия, като Германия не би могла да разчита на що-годе сериозна подкрепа от страна на Русия.

Въоръжените сили на немската държава днес са толкова нищожни и толкова непригодни за външна борба, че ние не бихме могли да организираме дори що-годе солидна охрана за нашите западни граници, включвайки тук защитата от Англия. Тъкмо нашите най-индустриални области щяха да бъдат подложени на концентрирано нападение от страна на нашите противници, а ние щяхме да бъдем безсилни да ги защитим. Прибавете към това и факта, че между Германия и Русия е разположена полската държава, която изцяло се намира в ръцете на Франция. В случай на война на

Германия-Русия против Западна Европа, Русия, преди да изпрати поне един войник на немския фронт, трябва да издържи победоносна война с Полша. В такава война въпросът въобще ще бъде не във войниците, а в техническото въоръжение. В това отношение ужасните обстоятелство, на които бяхме свидетели по време на световната война, биха се повторили с още по-голяма сила. Вече през 1914–1918 г. на германската индустрия се наложи да отговаря за своите „славни“ съюзници, тъй като техническата страна на въоръжението в световната война изцяло падаше върху нас, а не върху тези съюзници. Е, а да се говори за Русия като за сериозен технически фактор във войната, е съвсем излишно. На всеобщото моторизиране на света, което в най-близката война ще изиграе колосална и решаваща роля, ние не бихме могли да противопоставим почти нищо. Самата Германия в тази важна област е позорно изостанала. Но в случай на такава война тя от своето малко ще трябва още да храни Русия, тъй като Русия няма още нито един завод, който би съумял, да кажем, да направи истински жив камион. Що за война би била тази? Ние ще бъдем подложени просто на избиване. Германската младеж би проляла още повече кръв, отколкото в предишните войни, щом като винаги цялата тежест на войната би паднала върху нас, а в резултат на това — неотвратимо поражение.

Но ако дори предположим, че стане чудо и че такава война не свърши с пълно унищожение на Германия, — в последна сметка обезкръвеният немски народ все едно ще бъде обкръжен като преди от грамадни военни държави, а значи нашето сегашно положение с нищо съществено няма да се промени.

Обикновено на това възразяват, че съюзът с Русия съвсем не трябва да значи незабавна война или че за такава война ние можем предварително да се подготвим. Не, не е така! Съюз, който не си поставя за цел война, е безсмислен и безполезен. Съюзите се създават само с цел за борба. Ако дори в момента на сключването на съюза войната е още в далечно бъдеще, все едно, страните непременно ще имат предвид главно перспективата за военни усложнения. Глупаво би било да се мисли, че която и да е държава, сключвайки съюз, ще мисли другояче. Едно от двете — или германско-руската коалиция би останала само на хартия и с това би загубила за нас всякаква ценност и значение; или такъв съюз ще престане да бъде само на хартийка и ще

бъде реализиран, и тогава целият останал свят неизбежно ще види в това предупреждение за себе си. Съвсем наивно е да се мисли, че Англия и Франция в такъв случай спокойно ще чакат, да речем, десетина години, докато немско-руският съюз направи цялата необходима техническа подготовка за войната. Не, в този случай бурята ще се разрази над Германия с невероятна бързина.

Вече самият факт на сключването на съюз между Германия и Русия би означавал неизбежност на бъдеща война, чийто изход предварително е решен. Такава война би могла да означава само край за Германия.

Към това обаче трябва да добавим следното.

1. Съвременните господари на Русия абсолютно не помислят за сключване на честен съюз с Германия, а още по-малко за неговото изпълнение, ако го сключат.

Не трябва да забравяме и факта, че управниците на съвременна Русия са опетнили се с кръв долни престъпници, човешка пяна, която, възползвайки се от благоприятното за нея трагично стечение на обстоятелствата, е хванала на тясно огромната държава и я е завладяла, извършила е дива кървава разправа над милиони прогресивни интелигентни хора, фактически е изтребила интелигенцията и сега, вече близо десет години, осъществява жестока тирания, която някога е познавала историята. Не трябва прочее да се забравя и обстоятелството, че тези господари са излезли от онзи народ, чиито черти представляват смесица от зверска жестокост и необяснима лъжливост, и че тези господа днес повече от когато и да било се смятат за призвани да ощастливят целия свят с кървавото си господство. Не трябва да се забравя нито за миг, че интернационалното еврейство, което днес напълно държи в ръцете си цяла Русия, вижда в Германия съюзник, а страна, предопределена да понесе същия жребий. Че кой ще сключи съюз с такъв партньор, чийто единствен интерес се свежда само да това да унищожи другия партньор? И кой, питаме ние преди всичко, ще сключи съюз със субекти, за които светостта на договорите е празен звук, тъй като тези субекти нямат нищо общо с честта и истината, а са представители на този свят само на лъжата, измамата, плячкосването, грабителството, разбойничеството. Онзи, който замисли да сключи съюз с паразити, би приличал на дърво, което сключва „съюз“ с атрофията.

2. Германия също не е избавена от тази опасност, жертва на която падна на времето Русия. Само буржоазните глупци са способни да мислят, че болшевизмът в Германия е вече смазан.

Тези повърхностни хора абсолютно не разбират, че става дума за напор от страна на евреите, които се стремят към световно господство и че този натиск на евреите е също толкова естествен, като натиска на англосаксонската нация, която на свой ред също се стреми към пълно господство на земята. Англосаксонците водят тази борба по такъв начин и с такива средства, които са им присъщи, а евреинът води борба с онова оръжие, което е присъщо за него. Евреите вървят по свой път. Те се внедряват в средата на другите народи, разлагат ги отвътре; евреите се борят с лъжа, клевета, отрова и разложение, а когато настъпи моментът, издигат борбата си на „най-високо“ стъпало и преминават към пряко кърваво изстребление на омразния противник. Руският болшевизъм е само нов, присъщ на XX век, опит на евреите да постигнат световно господство. В други исторически периоди същият стремеж на евреите се е обличал само в друга форма.

Стремежите на евреите са твърде тясно свързани с целия характер на този народ. Никой друг народ също няма доброволно да се откаже от разпространението си на земята и от увеличаване на своята власт; само външни обстоятелства могат да го принудят към това или само вследствие на импотентност, когато даден народ остарее, има такива явления. Е, а още по-малко евреите никога няма да се откажат от своите стремежи към световна диктатура и никога няма да предприемат самоограничаване в това отношение. С евреите също ще стане така, че или ще ги отхвърли назад някаква сила, намираща се извън тях, или те самите ще започнат да отмират, и по този начин ще отмре и стремежът им към световно господство.

Ние като привърженици на расовата теория знаем, че изпадането на един или друг народ в импотентност, е въпрос на чистота на кръвта; но тъкмо чистотата на своята собствена кръв еврейският народ съблюдава повече от който и да било друг народ. Ето защо е несъмнено, че евреите ще вървят по своя ужасен път и по-нататък — до онзи момент, когато се намеси друга достатъчно голяма сила, която ще съумее да се срази в жестока борба с еврейството и веднъж завинаги да изпрати тези богоборци в преизподнята.

Най-близката примамка за болшевизма в днешно време е тъкмо Германия. За да бъде още веднъж изтръгнат нашият народ от змийските обятия на интернационалното еврейство, е необходимо нашата млада идея да съумее да разбуди всички сили на нацията и да ѝ вдъхне съзнание за великата мисия, която ни очаква. Само в този случай ние ще можем да спасим нашия народ от окончателното отравяне на нашата кръв. Само тогава ще съумеем да пробудим онези сили, които задълго ще ни дадат гаранция против повтарянето на постигналите ни катастрофи. В светлината на тези цели би било чисто безумие да влезем в съюз с държава, начело на която стоят смъртните врагове на цялото ни бъдеще. Как на практика можем да освободим нашия народ от тези отровни обятия, ако сами се напъхаме в тях. Как наистина ще можем да освободим немските работници от болшевишки влияния, как ще можем да ги убедим, че болшевизмът е проклетие и престъпление против цялото човечество, ако сами започнем да влизаме в съюз с болшевишки организации. Как наистина ще вземем след това да осъждаме обикновения човек от масата за симпатиите му към болшевишките възгледи, ако ръководителите на нашата държава сами биха се избрали за съюзници на представителите на болшевишкия мироглед.

За да проведем успешна борба против еврейските опити за болшевиизиране на целия свят, ние трябва преди всичко да заемем ясна позиция спрямо съветска Русия. Не може да надвием дявола с помощта на Велзевул.

Ако дори в кръговете фьолкише все още се намират хора, които мечтаят за съюз с Русия, то ние ги молим преди всичко да се огледат около себе си и да си дадат сметка какви именно сили вътре в самата Германия подкрепят такъв план. Нима те не виждат, че именно интернационалната марксистическа преса препоръчва и подкрепя плана за съюз с Русия? На пръв поглед само този факт е достатъчен, за да се разбере докъде води това. Откога наистина лагерът фьолкише е готов да се бори с онова оръжие, което му пробутват евреите?

На стара Германия ние отправяме един упрек: в областта на външната политика тя през цялото време се е колебаела като махало, стараейки се каквото и да става и на всяка цена да запази мира, като на практика само си развали отношенията с всички. Но никога не сме

упреквали стара Германия за това, че се е отказала да продължава добрите отношения с Русия.

Признавам открито, че вече в предвоенно време смятах, че Германия би постъпила много по-правилно, ако отказвайки се от безсмислената колониална политика, от създаването на военен флот и засилване на световната си търговия, тя влезеше в съюз с Англия против Русия. Ако ние навреме успеехме да се откажем от опитите да си завоюваме универсално влияние и се бяхме съсредоточили върху енергичната политика за завоюване на нови земи на европейския континент, това щеше да ни донесе само полза.

Аз не забравям всички нагли заплахи, с които смееше системно да обсипва Германия панславистка Русия. Не забравям многократните пробни мобилизации, към които прибягваше Русия с единствената цел да накърни Германия. Не мога да забравя настроенятията, които господстваха в Русия още преди войната и онези ожесточени нападки срещу нашия народ, с които се изсилваше руската преса, възторжено отнасяща се към Франция.

Но тъкмо преди началото на войната ние още имахме втори път: можеше да се опрем на Русия срещу Англия.

Днес положението на нещата е коренно променено. Ако преди световната война ние можехме да потиснем в себе си обидата против Русия, и все пак да тръгнем с нея срещу Англия, то сега за това и дума не може да става. Стрелките върху циферблата на историята са се преместили вече къде по-далеч. Наближава часът, когато съдбините на нашия народ тъй или иначе трябва окончателно да се решат. Всички големи държави на земята преживяват сега процес на консолидация. Това трябва да ни послужи за предупреждение. Длъжни сме най-после както трябва за се замислим над всичко, което става, да се простим със света на мечтите и да се изправим на пътя на суровата действителност, който единствено може да ни изведе на нов широк друм.

Ако Националсоциалистическото движение успее напълно да се освободи от всички илюзии и да се избере за ръководители само доводите на разума, все още е възможен поврат, при който катастрофата, постигнала ни през 1918 г. в последна сметка да стане повратна точка към ново възраждане на нашия народ. От уроците на това тежко поражение нашият народ може да извлече нова ориентация за цялата външна политика. Като укрепи вътрешното си положение по

пътя на новия мироглед Германия може да стигне и до окончателна стабилизация на новата си външна политика. Тогава в нашите ръце ще се окаже най-после определената заветна политическа цел и програма, т.е. това, което дава сила на Англия, това, което е давало на времето сила дори на Русия, това, което е давало и дава сила на Франция неизменно да се стреми към онези цели, които от нейна гледна точка са правилни.

Този неизменен политически завет в областта на външната политика, може да се формулира за немската нация със следните думи:

— Никога не се примирявайте със съществуването на две континентални държави в Европа! Във всеки опит на границите на Германия да се създаде втора военна държава, или дори само държава, способна по-късно да стане голяма военна държава, вие трябва да виждате пряко нападение срещу Германия. Щом като се създава такова положение, вие не само имате право, но сте длъжни да се борите против него с всички средства, включително употребата на оръжие. И вие нямате право да се успокоите, докато не успеете да попречите на възникването на такава държава или докато не ви се удаде да я унищожите, ако е успяла вече да възникне. Погрижете се нашият народ да си завоюва нови земи тук, в Европа, а не да вижда основите на своето съществуване в колониите. Докато нашата държава не успее да осигури всеки свой син за столетия напред с достатъчно количество земя, вие не трябва да смятате, че положението ни е стабилно. Никога не забравяйте, че най-свещеното право е правото да притежаваш достатъчно количество земя, която ние сами ще обработваме. Не забравяйте никога, че най-свещена е онази кръв, която проливаме в борбата за земя.

Преди да завърша тази глава, искам още и още веднъж да се спра върху доказателството на мисълта, че в делото за сключване на съюзи за нас съществува само една-единствена възможност. Още в предишната глава доказах, че действително полезен и откриващ ни големи перспективи може да бъде само съюзът с Англия и Италия. Тук искам да се спра накратко на военното значение, което може да получи този съюз.

Преценявайки положението, трябва да кажа, че и в голямото, и в малкото военните последици от такъв съюз ще бъдат право противоположни на онези, до които би довел съюзът на Германия с

Русия. Преди всичко тук е важно, че сближаването на Германия с Англия и Италия по никакъв начин не води до опасност от война. Единствената държава, с която трябва да се съобразяваме като с евентуален противник за такъв съюз — Франция — няма да е в състояние да ни обяви война. Това ще даде на Германия възможност съвсем спокойно да се заеме с цялата онази подготовка, която в рамките на такава коалиция е необходима, за да си разчисти сметките с Франция, когато му дойде времето. Тъй като най-важното в такъв съюз за нас е това, че Германия не може тогава да бъде подложена на внезапно нападение и напротив, съюзът на противниците се разпада, т.е. унищожават се Антантата, заради която претърпяхме безкрайно много нещастия. Сключването на такъв съюз означава, че смъртният враг на нашия народ — Франция — сам ще се озове в изолирано положение. Ако успехът на този съюз отначало има само морално значение, то и тогава това би била огромна крачка напред. Германия би си развързала тогава ръцете дотолкова, че сега дори е трудно да си го представим. Тъй като цялата инициатива тогава би преминала от Франция към новия англо-германско-италиански европейски съюз.

Втори резултат от такъв съюз би било това, че Германия с един удар ще излезе от днешното неблагоприятно стратегическо положение. Първо, ние ще получим могъща защита на своите флангове, второ, ще бъдем напълно осигурени с продоволствие и суровини. И едното, и другото би донесло най-голяма полза на нашия нов държавен ред.

А още по-важно е обстоятелството, че в този военен съюз ще влизат тъкмо държави, които до известна степен се допълват в техническата област. За първи път Германия би имала съюзници, които да не приличат на пиявици, смучещи кръв от нашето стопанство; за пръв път бихме имали съюзници, притежаващи такава промишленост, която би могла най-богато да допълни нашата собствена техника на въоръжаване.

Да не забравяме, че и в двата случая става дума за съюзници, които изобщо не могат да се сравняват с някаква си Турция или с днешна Русия. Англия е велика световна държава, а Италия — млада, пълна със сили национална държава. Съюзът с такива държави би създал съвсем други предпоставки за борба в Европа, отколкото онзи съюз с гниеци държавни трупове, на който Германия се опираше в последната война.

Разбира се, да се постигне такъв съюз е работа, свързана с големи трудности, за което вече говорих в предишната глава. Но нима образуването на Антантата на времето си беше по-малко трудна работа? Онова, което на времето се успя да направи крал Едуард VII, независимо от почти пълното разминаване на този съюз с твърде много интереси, трябва да се удаде и ще ни се удаде и на нас, ако изцяло се проникнем от идеята за необходимостта от предлагания от мен съюз и съумеем да преодолеем в себе си съпротивата срещу такъв съюз. Трябва само да се разбере, че цялата обстановка повелително изисква от нас именно такова решение, необходимо е веднъж завинаги да се откажем от външна политика, която през последните десетилетия нямаше никакви цели, необходимо е твърдо да изберем един-единствен път и да вървим по него докрай.

Необходима ни е западна ориентация а не източна ориентация, необходима ни е източна политика, насочена към завоюване на нови земи за немския народ. За това са ни необходими сили, за това ни е необходимо преди всичко да унищожим стремежа на Франция към хегемония в Европа, тъй като Франция е смъртен врат на нашия народ, тя ни души и ни лишава от всякаква сила. Ето защо няма такава жертва, която да не сме длъжни да принесем, за да отслабим Франция. Всяка държава, която като нас смята за себе си непоносима хегемонията на Франция на континента, с това става наш естествен съюзник. Всеки път към съюз с такава държава за нас е приемлив. Никакво самоограничаване не може да ни се стори прекалено, ако в крайна сметка доведе до поражението на нашия най-зъл и омразен враг.

Разбира се, ще ни останат и по-малки рани. Изцеляването на тези рани ние можем спокойно да предоставим на смекчаващото Бездействие на времето, щом като само успеем да изгорим най-големите от тях и да излекуваме най-тежката болест.

Излизайки с такова предложение, ние сега, разбира се, рискуваме да бъдем подложени на най-бесни нападки от страна на враговете на нашия народ. Нека си лаят. Нас, националсоциалистите, това няма да ни спре и ние както преди ще провъзгласяваме това, което по най-дълбоко наше убеждение е безусловно необходимо от гледна точка на интересите на отечеството. Разбира се, сега ни се налага още да плуваме срещу течението. Така нареченото обществено мнение се

формира от лукавството на евреите, превъзходно използващи безидейността на огромното количество немци. Вълните около нас се издигат понякога много високо, заплашвайки ни с беда. Нищо! Който плува срещу течението, ще бъде по-лесно забелязан, от този, който плува по течението. Сега ние представляваме само малка скала, но след някоя и друга година ще се превърнем в онази непоколебима твърдина, в която ще се разбият вълните — за да се насочат после в друго русло.

Необходимо ни е да постигнем това, в очите на целия останал свят именно Националсоциалистическото движение да бъде разглеждано като носител на напълно определена политическа програма. Каквото и да ни очаква в бъдеще, нека целият свят веднага ни познае по това знаме, което ние издигаме!

На нас преди всичко ни е необходимо сами докрай да разберем каква трябва да бъде нашата програма за външната политика. След като познаем това до края, ще намерим в себе си достатъчно сили и устойчивост, за да се борим за своите възгледи до край. Това ни е много и много необходимо. Враждебната преса се нахвърля върху нас с такава ярост, че на някои от нашите понякога им причернява и тогава възникват колебания: да не направим ли една или друга отстъпка в тази област, да не започнем ли заедно с вълците да вием по вълчи макар по отделни въпроси на външната политика. Като си изработим стабилни възгледи по този въпрос, ние ще се бронираме против тази опасност.

ГЛАВА XV

НЕОБХОДИМОСТТА ОТ АКТИВНА СЪПРОТИВА

Предавайки се на милостта на победителя през ноември 1918 г. Германия пое по пътя на политика, която според обикновеното човешко разбиране неизбежно трябваше да доведе до пълно подчинение на врага. Всички исторически примери свидетелствуват, че ако даден народ без най-крайна принуда е свалил оръжието, то по-нататък той ще предпочете да претърпи всякакви оскърбления и изнудвания, вместо отново да повери съдбата си на оръжието.

По човечеството това може да се разбере. Ако победителят е умен, той ще съумее да предяви изискванията си към победения на части. Победителят правилно ще пресметне, че след като има работа с народ, загубил мъжеството си — а такъв е всеки народ, доброволно покорил се на победителя — то народът заради едни или друго частично изискване няма да се реши да прибегне до силата на оръжието. А на колкото повече изнудвания победеният народ се е подчинил на части, толкова повече той ще убеждава себе си, че заради отделно ново изнудване не си струва да въстава, щом като мълчаливо е приел много по-големи нещастия.

Гибелта на Картаген е класически пример за такава бавна смърт на цял народ, за такава гибел, за която обаче е виновен самият този народ. Този пример не може да не плаши всеки народ, който попада в аналогично положение.

Тази мисъл по несравним начин е разработил в своята книга „Трите принципа“ Клаузевиц, който завинаги я е запечатал в следните думи:

„Позорното петно от страхливото подчинение няма да се измие някога — казва Клаузевиц — тази капка отрова ще отрови кръвта и на бъдещите поколения от даден народ, тя ще подкопае силите и ще парализира волята на редица поколения.“ „Друго нещо е — казва Клаузевиц — ако даден народ е загубил своята независимост и свобода след кървава, но почтена борба. Самата тази борба ще осигури тогава

възраждането на дадения народ. Подвигът на борбата ще бъде сам по себе си онова зрънце, което ще даде по-късно нови богати кълнове“.

Една и безхарактерно нация, разбира се, няма да сметне за необходимо да усвоява такива уроци. Онези народи, които помнят подобни уроци, изобщо не могат толкова лошо да паднат. Само онези, които ги забравят или не искат да ги знаят, търпят пълен крах. Ето защо от защитниците на такава безводна покорност не може и да се очаква внезапно да прогледнат и да се решат да действат по друг начин. Напротив, именно тези хора винаги ще ритат срещу новото учение, дотогава, докато даденият народ окончателно привикне към робство или на повърхността се появят нови по-добри сили, които да съумеят да довършат проклетия поробител. В първия случай хората, привиквайки, престават дори да се чувстват особено зле. Умният победител често дори удостоява такива лишени от характер хора с длъжността на надзиратели на робите, с която те охотно се залавят, изпълнявайки тази длъжност спрямо собствения си народ още по-безжалостно, отколкото това би направило чуждо животно, поставено от победителя.

Ходът на събитията от 1918 г. показва колко в Германия се е разпространила тази напразна надежда, че ако се подчиним доброволно на победителя, ще получим известна пощада. Именно тази разпространена надежда най-силно влияе върху политическите настроения и политическите действия на широките маси на нашия народ. Подчертавам това, доколкото става дума именно за широките слоеве на народа, защото главатарите се ръководят, разбира се, от други съображения. Ръководството на съдбините на нашата страна, откакто е свършила войната, се намира в ръцете на евреите, които сега дори не се стараят особено да прикрият ролята си. А щом като е така, ясно е, че имаме пред себе си съвсем съзнателно намерение да бъде погубен нашият народ, а не една или друга грешка. Ако под този ъгъл се вгледаме в ръководството на нашата външна политика, ще се убедим, че имаме пред себе си не просто мятане от една страна на друга, а съвсем обмислена, рафинирана, хладнокръвна политика, за да се върви по гайдата на световните завоевателни идеи на евреите.

Когато в началото на XIX в. Германия претърпява страшно поражение, то седемте години от 1806 до 1813 са достатъчни, за да започне Прусия отново да се надига, показвайки огромна енергия и

решимост за борба. А ето че сега след нашето поражение в световната война мина също такъв срок, и ние не само не използвахме това време, но напротив, нашата държава още повече отслабва.

Седем години след събитията от ноември 1918 г. ние подписахме Локарнския договор!

Ходът на нещата беше именно такъв, както показахме по-горе: подписвайки веднъж позорно примирие, ние не можахме да намерим в себе си достатъчно сили и мъжество да противостоим на все новите и нови изнудвания на противника. А противниците бяха твърде умни, за да поискат от нас прекалено много наведнъж. Те винаги дозираха изнудванията си така, че да не изглеждат прекалени, за да не се налага да се страхуват от незабавен взрив на народните страсти. И в това отношение техните мнения винаги са съвпадали с мненията на нашите ръководители. След един диктаторски договор следваше друг и всеки път ние се утешавахме с това, че тъй като сме приели вече цял куп други грабителски договори, то не си струва прекалено да се огорчаваме по повод на някое отделно изнудване и да прибъгваме до съпротива. Ето ви онази „капка отрова“, за която говори Клаузевиц: проявявайки първата безхарактерност, ние постепенно изпадаме и се унижаваме още повече. Преди да вземем каквото и да било ново решение, ние системно се позоваваме на бремето, което от по-рано сме взели на плещите си и с това се успокояваме. Такова наследство е истински оловен топуз на нозете на народа, поради което народът окончателно се обрича на съществуването на робската раса.

В продължение на редица години върху главата на Германия се сипят все нови и нови заповеди за разоръжаване, за лишаване от самостоятелност, за репарации и т.н. в края на краищата в Германия се роди този дух, който в плана Дауес вижда щастие, а в Локарнския договор — успех. Само едно утешение може да се намери в това нещастие: хората можеш да ги излъжеш, но бога не можеш излъга. Всички тези дни не получиха божията благословия. Откакто народът тръгна по пътя на самоунижението, той не може да се измъкне от нуждата и грижите. Единственият ни сигурен съюзник сега е мизерията. Съдбата и в дадения случай не направи изключение: тя ни се отплати според заслугите. Ние не съумяхме да защитим своята чест и ето, съдбата ни научи сега, че без свобода и самостоятелност няма парче хляб. У нас хората се научиха да крещат, че ни е нужно парче

хляб — ще дойде време да се научат да крещят и за това, че са ни необходими свобода и независимост. Нечувано тягостно беше положението на нашия народ след 1918 г. Но колкото и горчиво да беше положението по това време, „общественото мнение“ най-безжалостно преследваше всеки, който се осмелеше да предсказва онова, което неизбежно настъпваше. Нашите ръководители бяха толкова жалки, колкото и самонадеяни. Тяхното самомнение не знаеше граници, особено когато ставаше дума за разграничаване на неприятните пророци. Полюбувайте се на тези сламени парламентски кукли, полюбувайте се на тези седлари и ръкавичари /тук не говоря за професиите, което в дадения случай не би имало значение/, та тези политически лилипути сериозно се катерят върху пиедестала и оттам поучават всички останали простосмъртни. Дума да няма, че такъв „държавен деятел“ след няколко месеца толкова ще се орезили, че в чужбина всички ще му се смеят. Всички наоколо виждат, че този „деятел“ абсолютно се е оплел и никакъв път не вижда; но това не му пречи както преди да си остава на мястото с високо вдигната глава. Колкото по не ги бива тези парламентски дейатели на съвременна република, толкова по-бясно преследват те всички, които очакват нещо от тях, които констатираат безплодността на „просветната“ им дейност, и особено онези, които се осмеляват да предскажат, че тази дейност и по-нататък до нищо добро няма да доведе. Но когато такъв парламентски фокусник е окончателно сразен и когато не може повече да крие пълното фиаско на своята дейност, тогава той непременно ще намери хиляди причини, които трябва да извинят неуспеха му. Само едно такъв „държавен деятел“ не признава никога — а именно, че главната причина за всички нещастия е той самият.

През зимата на 1922/23 г. вече във всеки случай всички трябваше да разберат, че Франция и след сключването на мира, продължава с желязна последователност да се стреми към онези цели, които си беше поставила от самото начало и които при сключването на Версайлския мир не постигна напълно. Кой наистина ще повярва, че четири години и половина Франция понасяше най-тежки жертви, и не жалеше кръвта си, само за да поиска след това съответните репарации за причинения ѝ ущърб. Само въпросът за Елзас-Лотарингия не би могъл да пробуди такава енергия у французите. Не, ако те воюваха с такова напрежение на силите, то беше само за това, че проблемът Елзас-Лотарингия беше

за тях само част от онази голяма политическа програма, която пишат на своето знаме външните политици на Франция. В какво се състои тази голяма програма? Естествено, в това да се раздробят Германия на редица малки държавици. Ето за какво действително се бореше шовинистична Франция — което обаче не ѝ попречи в действителност да превърне своя народ в ландскнехт на националното еврейство.

Франция в действителност би постигнала своята цел, ако, както в началото на това в Париж, цялата борба се беше разиграла на немска територия. Да си представим само за миг, че кървавите сражения на световната война се разиграваха на Сомма, не във Фландрия, не в Артуа, не край Варшава и Нижни-Новгород, Ковно, Рига и т.н., а се разиграваха в Германия в Рур, на Майн, на Елба, край Ханوفر, Лайпциг, Нюрнберг и т. н. — и тогава трябва да признаем, че в такъв случай раздробяването на Германия съвсем на би било изключено. Голям въпрос е, щеше ли да може нашата млада федерална държава в продължение на четири години и половина да издържа такова изпитание, което се оказва по силите на Франция с нейния единствен голям център — Париж и с нейната многовековна централизация. Че тази най-голяма борба на народите се разигра извън границите на нашето отечество, има безсмъртна заслуга нашата стара армия и в това е голямото щастие за цялото наше немско бъдеще. Твърдо съм убеден, че ако не беше така, то ние сега не бихме имали Германия, а бихме имали само купчинка отделни „немски държави“. Често си мисля със замиращо сърце, че такава перспектива беше възможна. Само когато се замислиш до какво би могло да доведе всичко това, стигаш до извода, че кръвта на нашите паднали приятели и братя се е проляла все пак не съвсем напразно.

Целта, към която се стремеше Франция с тази война, не се осъществи. През ноември 1918 г. Германия, наистина претърпя мълниеносно крушение. Но в момента, когато вътре в страната у нас се разигра катастрофа, немските армии все още стояха на територията на враждебните държави, прониквайки близо до техните жизнени центрове. Първата грижа на Франция в този момент беше не толкова пълното раздробяване на Германия, колкото въпросът за това как по-скоро да се освободи територията на Франция и Белгия от немските армии. Първата грижа на парижкото правителство след края на войната по такъв начин беше разоръжаването на германските армии и

изпращането им колкото е възможно по-скоро в пределите на Германия. Едва на втори план френското правителство можеше да помисли как да постигне онези цели на войната, в името на които беше започната цялата борба. Но в последното отношение Франция беше до известна степен парализирана. Англия от своя гледна точка можеше и в този момент да смята, че напълно е постигнала своите военни цели, тъй като вече беше постигнала Германия да загуби своето колониално и търговско могъщество и да стане държава от втори ранг. Англия съвсем не беше заинтересувана да унищожи без остатък Германия като единна държава. Напротив, Англия не можеше да не иска в лицето на Германия на континента все пак да остане достатъчно силен съперник на Франция. Ето защо френското правителство трябваше чрез решителна политика в мирния период да се стреми към същите цели, които поставяше войната. Ето защо изявлението на Клемансо, че за него мирът е само продължение на войната, не беше празни приказки.

Французите решиха, че им остава само един път: системно и неотклонно да разтърсват нашата държавна власт всеки път, когато им се удаде възможност. С постоянните изисквания за все по-окончателно разоръжаване на Германия от една страна и с грабителските икономически изисквания от друга, французите системно подкопават нашето държавно единство. Чувството за национална чест в Германия постепенно отмира и на този фон икономическият гнет и вечната мизерия могат да поведат към особено опасни политически последици. Ако такъв политически гнет и икономически грабеж продължаваше 10–20 години, това неизбежно би погубило дори най-силния държавен организъм. И тъкмо по този път целта, която преследваше Франция чрез войната, тогава би била осъществена.

През зимата на 1922/23 г. истинските намерения на Франция бяха вече докрай оголени. На Германия ѝ оставаха две възможности: или нашият държавен организъм да се окаже толкова издръжлив, че зъбите на французите да се притъпят, или ние да се решим на активния повод, да превъоръжим нашия държавен кораб /което рано или късно е неизбежно/ и да ударим врага. Последният изход, разбира се, би означавал борба не на живот, а на смърт. Бихме могли да оцелеем само в случай, че ни се удадеше дотолкова да изолираме Франция, че тази втора война да бъде вече не война на Германия против целия останал свят, а защита на Германия от Франция, станала заплаха за целия свят.

Така стои въпросът. И аз съм твърдо убеден, че рано или късно ще настъпи именно вторият случай. Никога няма да повярвам, че намеренията на Франция спрямо нас да се променят. Няма да повярвам, защото тези намерения в крайна сметка напълно съответстват на интересите за самосъхранение на френската нация. Ако самият аз бях французин и следователно величието на Франция ми беше толкова скъпо, колкото свято е сега за мен величието на Германия, аз, в края на краищата, бих постъпил така, както постъпва Клемансо. Франция постепенно губи своето народонаселение; Франция губи своите най-добри в расово отношение елементи. При такива обстоятелства измиращата френска нация може да запази своето значение на земята само в случай, че Франция успее да раздробява Германия. Френската външна политика може хиляди пъти да се променя, но в края на краищата по най-заобиколните пътища тя неизбежно ще стигне до същото: планът за раздробяване на Германия не може да не остава обект на най-страстните и заветни й стремежи. И ето, при такива обстоятелства според нас е съвсем неправилно да се мисли, че една чисто пасивна тактика, само колкото самите ние да издържим, при каквито и да било обстоятелства може задълго да бъде целесъобразна, щом като Франция активно и неотклонно продължава да прокарва своята линия. Докато разрешаваме вечния конфликт между Германия и Франция само под формата на отбрана, на практика той никога няма да бъде решен. Резултатът може да бъде само един: с всяко столетие Германия ще губи една след друга все по-нови и по-нови позиции. Вгледайте се в онези промени, които са претърпели нашите езикови граници от XII век, и ще се убедите колко е трудно да се разчита на успеха на тази ориентация, която ни е коствала вече такива огромни загуби.

Необходимо е Германия напълно и докрай да разбере, че нейната жизнена воля не трябва да се ограничава само в пасивна отбрана. Необходимо е да се разбере, че ние трябва най-после да съберем всичките си сили за активна борба с Франция, за последен решителен бой. Необходимо е ние, немците, точно и ясно да формулираме великите крайни цели, към които ще се стремим в този бой. Само тогава ще можем да доведем действително работата до край и да прекратим вечната безплодна борба между нас и Франция, коствала ни толкова много жертви. Всичко това, разбира се, ако допуснем, че в

унищожаването на Франция Германия вижда само средство, което впоследствие трябва да открие на нашия народ възможност да си завоюва нови територии на друго място. Днес имаме само 80 милиона немци в цяла Европа. Нашата външна политика ще може да се нарече правилна само в случай, че след няколко десетилетия на нашия континент ще живеят не по-малко от 250 милиона немци и то ще живеят не в теснота като фабрични кули, работещи за други държави, а като селяни и работници, взаимно допълващи се в творчески труд.

През декември 1922 г. отношенията между Германия и Франция отново се изостриха в заплашителна степен. Франция реши да прибегне до нови чудовищни изнудвания, а затова ѝ беше необходимо като залог да завладее още редица наши територии. Преди да направи поредния икономически грабеж, Франция имаше нужда да окаже върху нас нов политически натиск. За да нахлузят по-лесно нов ярем на „непокорния“ немски народ, французите намериха за необходимо да завземат един от нашите най-важни нервни възли. Завземането на Рурския басейн имаше за задача не само окончателно да пречупи гръбнака на Германия в морално отношение, но и да създаде за нас такива стопански затруднения, които да ни подтикнат да приемем всякакви, дори и най-тежките задължения. Да превие или да пречупи гръбнака на Германия — такава задача си поставяше Франция. И какво? Германия отначало се превие, та с времето окончателно да се прекърши!

В момента, когато французите завзеха Рурския басейн, съдбата всъщност пак протегна ръка на немския народ, откривайки ни известни възможности за възраждане. На пръв поглед завземането на Рурския басейн беше за нас огромно нещастие; но погледнато отблизо става ясно, че това събитие криеше в себе си многообещаваща възможност веднъж завинаги да се сложи край на всички страдания на немския народ.

Завземането на Рурския басейн от Франция за пръв път действително доведе до вътрешно отчуждение между Англия и Франция. Това събитие предизвика недоволство не само в кръговете на британската дипломация, която винаги се е отнасяла към съюза с Франция със студена пресметливост, но и сред най-широките кръгове на английския народ. Стопанските кръгове на Англия бяха особено недоволни от това произшествие и не скриваха, че са извънредно

разтревожени от новото, невероятно засилване на френските позиции на континента. Та нали благодарение на завземането на Рурския басейн Франция получаваше такава военна позиция в Европа, каквато нямаше преди и самата Германия. Нещо повече, Франция получаваше още благодарение на това такива могъщи икономически позиции, които почти ѝ осигуряваха положение на монополист. Франция получаваше сега в свои ръце най-големите въглищни мини и железни рудници в цяла Европа. Това ѝ придаваше огромно могъщество, тъй като всички знаеха, че за разлика от Германия, Франция е свикнала винаги да води активна външна политика. А що се отнася до военната доблест на французите, то в хода на световната война Франция пак напомни на целия свят, че не умее да се сражава. След като Франция завладя въглищните басейни на Рур, Англия неизбежно трябваше да почувства, че всички успехи, постигнати от нея в хода на световната война, започват да си разсейват като дим. В действителност победител излизаше маршал Фош, а съвсем не британската дипломация с цялото ѝ трудолюбие и енергия.

В Италия също се промени настроението против Франция, което откакто е свършила войната, и без това не беше розово. Сега неприязънта отстъпи място на истинската омраза. Наближаваше онзи велик исторически момент, когато вчерашните съюзници можеха утре да станат истински врагове. За жалост у нас не се повтори това, което видяхме на Балканите, когато съюзниците от втората балканска война внезапно се озоваха от различни от различни страни на барикадата. Ако у нас не стана така, то е защото Германия нямаше своя Енвер паша, но затова пък имаше райхканцлера Куно.

Завземането на Рур от французите ни откриваше благоприятни перспективи не само в областта на външната политика. Значителна част от нашия народ, която досега под влияние на лъжливата преса вярваше, че Франция все още е поборница за прогрес и свобода, сега се освободи от тази измама. През пролетта на 1923 г. се повтори нещо подобно на юлските дни на 1914 година. Всички ние добре си спомняме как около началото на войната мечтата за интернационална солидарност на народите внезапно се изпари от главите на немските работници. Всички ние помним, че немските работници застанаха тогава в общите редове, чувствайки, че само ако силите ни са сплотени, ние няма да паднем жертва на по-силния враг. Нещо

подобно можеше да се повтори и в момента на завземането на Рурския басейн от французите.

Когато французите започнаха да осъществяват своята заплаха и отначало плахо и предпазливо започнаха да придвижват полковете си на нашите територии, за Германия удари великият решаващ час. Настроението в Германия се променяше от минута на минута. И ако нашият народ беше съумял да претвори тези настроения в сериозни действия, то Рурския басейн би могъл да стане за Франция това, което на времето стана Москва за Наполеон. За Германия се създадоха само две възможности: или да се покори на съдбата и да се подчини на всички изисквания, или да прикове погледа на цяла Германия в горящите ковачници и димящите пещи на Рур и да предизвика в целия ни народ пламенна воля веднъж завинаги да свърши с този позор и по-добре да се нагърби с всички ужаси на временната борба, отколкото безкрайно да понася очакващите ни ужаси, покорно подлагайки гръб.

На тогавашния райхсканцлер Куно принадлежи съмнителната чест за откриването на трети път, а на буржоазните партии на Германия принадлежи още по-сомнителната чест да се устремят по този път и да го обявят едва ли не за гениален.

Но нека най-напред се спрем за малко на втория път.

Завземайки Рурския басейн, Франция по най-очевиден начин наруши Версайския договор. С това тя се постави във враждебно отношение към редица държави, гарантирали на времето Версайския договор и особено към Англия и Италия. Франция не можеше да разчита повече на каквато и да било подкрепа от страна на тези държави за целите на егоистичния си грабителски поход. Оставаше ѝ само на свой риск да доведе до щастлив изход предприетата авантюра — тъй като отначало завземането на Рур беше само авантюра.

Ако у нас, в Германия, по това време съществуваше действително национално правителство, на него би му оставал само един път — пътят на честта. Разбира се, ние не можехме тогава от самото начало да окажем въоръжена съпротива на Франция. Но трябваше преди всичко да разберем, че да влизаме в преговори, без да имаме зад гърба си никаква реална сила, беше и смешно, и безплодно. Без да имаме възможност да окажем активна съпротива, беше нелепо да заставаме на това гледище, че „ние, значи, в никакви преговори не влизаме“. Но още по-безсмислено беше да започваме преговори, без да

си създадем предварително никаква реална сила. Съвсем не искаме да кажем, че в тогавашната обстановка сме могли да попречим на завземането на Рурския басейн чрез военни мероприятия. Само безумец би могъл да даде съвет за такива крачки. Но едно можехме да направим: трябваше да се възползваме от впечатлението, което направи фактът на завземането на Рурския басейн, и докато Франция осъществяваше своя план, ние можехме и трябваше, без да се съобразяваме с версайските забрани /доколкото Франция сама разкъса Версайския договор/, да си създадем онази военна сила, която би представлявала по-късно реален аргумент за нашите представители на бъдещата конференция. Та нали от самото начало беше ясно, че рано или късно съдбата на завзетия от Франция басейн ще се решава на една или друга конференция. Нима беше трудно да се досетим, че ако изпратим на този конференция дори най-гениалните представители, те все едно нищо няма да съумеят да постигнат, ако зад тях няма реална сила? Храброто шиваче не може успешно да се състезава с атлет. Щом нашите упълномощени се явяват на конференцията съвсем безоръжни, ясно е, че те нямат да излязат от състезанието с каквито и да било постижения. Нима не бяха позорни всички онези комедии, които се разиграваха на прословутите конференции, започвайки от 1918 г., канеха ни на една или друга конференция и издевателски ни представяха предварително приготвени решения. На нас ни се предоставяше до поговорим за тези решения, но всички знаеха, че преговорите са напразни и че ние в края на краищата ще трябва да се подчиним на продиктуваната воля. Нима тези позорни комедии, разиграли се пред лицето на целия свят, не бяха недостойни? Като представители на тези конференции ние винаги изпращахме хора посредствени и ограничени. Лойд-Джордж не грешеше, когато веднъж грубо издевателски забеляза, че „немците не умеят да си изберат дори умни вождове и представители“ /тези думи бяха казани по адрес на нашия тогавашен райхсканцлер Симон/. Но трябваше да забележим, че дори да бяхме изпращали на тази конференция истински гении, то при нашата безоръжност и при тази стоманена воля, която винаги показваха враговете, ние все едно нищо не бихме могли да постигнем.

Но ако през пролетта на 1923 г. Германия беше поискала да се възползва от завземането на Рурския басейн като повод за възсъздаване на своята военна сила, тя преди всичко би трябвало да даде в ръцете на

нашата нация духовно оръжие; тя би трябвало преди всичко да укрепи волята на немския народ и да унищожи онези, които системно разлагат нашата национална сила.

Всяка мисъл за действителна съпротива срещу Франция би била чиста безсмислица, ако същевременно не се обяви непримирима борба против онези, които преди 5 години нанесоха на нашата армия удар откъм тила и ѝ попречиха победоносно да завърши борбата на фронтовете. Само буржоазните глупаци можаха да измътят тази невероятна идея, че марксизмът сега е станал нещо друго и че в онези негодници, които през 1918 г. абсолютно хладнокръвно стъпкаха с краката си два милиона трупа, сега през 1923 г., след като седнаха в правителствените кресла, внезапно се е пробудила националната съвест и т.н. Но нашата буржоазия, колкото и невероятно да е това, беше увлечена именно от тази безсмислена идея. Според нейните сметки предишните изменници, сега внезапно трябваше да се превърнат в бойци за немската свобода!

На практика господа марксистите, разбира се, и не помислиха за това. Както хиената не се разделя доброволно с мършата, така марксистът не престава да предава родината. Обикновено в такива случаи възразяват, че много немски работници на времето охотно са дали живота си за делото на Германия. Безкрайно глупаво възражение! Немските работници — разбира се! Но не интернационалните марксисти! Ако немските работници през 1914 г. по убеждение се бяха оказали марксисти, то ние бихме загубили войната още след три седмици. Германия щеше да претърпи тогава крушение още преди първият наш войник да е преминал чуждата граница. Не, фактът, че немският народ през 1914 г. беше още способен за борба, свидетелстваше само за това, че язвата на марксизма не беше успяла още да проникне твърде дълбоко. Но именно в онази степен, в която през следващите месеци и години немският работник и немският войник пак започнаха да връщат симпатиите си към марксистките вождове, работата на Германия ставаше все по-лоша.

Ако в началото на войната бяхме се решили да задушим с отровни газове 12–15 хиляди такива еврейски главатарии, погубващи нашия народ, както загиваха по-късно от отровни газове стотици хиляди от най-добрите наши немски работници от различни професии по фронтовете-тогава милиони жертви, принесени от нас на бойните

полета, нямаше да бъдат напразни. Напротив, ако навреме бяхме премахнали някакви си 12 хиляди мошеници, то с това може би щяхме да спасим цял милион честни немци, чийто живот в бъдеще би донесъл най-ценни плодове на нашата родина. Но нашата буржоазна „държавна мъдрост“ и тук се показва в обикновената си светлина. Буржоазните държавни деятели хладнокръвно, без да им мигне окото, пращаха на полетата на смъртта милиони и милиони немци, но да свършат с 10–12 хиляди изменници, спекуланти, лихвари и лъжци — за това не ги биваше. Животът на тези негодници в техните очи беше национална светиня, във всеки случай, нещо неприкосновено. Наистина, не знаеш на какво повече да се чудиш в този буржоазен свят — на тъпостта, слабостта и страхливостта или на изцяло прогнилите „убеждения“. Тази класа действително е обречена от съдбата на гибел; жалко само, че тя влече след себе си към пропастта целия народ.

През 1923 г. ние бяхме изправени пред повтаряне на същата ситуация, както през 1918 г. Към каквато и форма на съпротива да беше се решила да прибегне Германия, все едно първата предпоставка за успеха беше да се унищожи марксистическата отрова в нашия народен организъм. От моя гледна точка, първата задача на всяко действително национално правителство в Германия в този момент беше преди всичко да намери онези сили, които биха се решили да обявят изстребителна война на марксизма. Едно истинско национално правителство не би могло да вижда задачата си в това да повтаря както преди глупавата фраза за „тишина и спокойствие“ в момент, когато външният враг нанасяше на отечеството унищожаваш удар, а вътрешният кръг продължаваше своята подривна работа на всяка крачка вътре в страната. Не, едно истинско национално правителство в такава обстановка би търсило безпорядък и безпокойство, само и само в тази безпокойна обстановка народът действително да успее да се разправи със своите смъртни марксистки врагове. Щом като правителството не направи това, то всяка мисъл за каквато и да било съпротива беше чисто безумие.

Да се разчистят такива сметки, имащи действително световноисторическо значение, разбира се, никога не може по схемата на нашите тайни съветници или на нашите стари министри с изкушени души. Такива неща се правят в борба и само в борба, тъй като борбата е вечният закон за нашия живот на земята. Германия трябва да си даде

сметка, че от най-кървавите граждански войни често се ражда здрав стоманен народен организъм, докато изкуствено лелеяният мир много често води до гниене и злокачествено разложение. Съдбините на народа не трябва да се решават с лайкови ръкавици. Главната задача през 1923 г. беше по най-жесток начин да се удуши марксистката ехидна, системно разяждаща силите на нашия народ. Ако това беше станало, тогава и само тогава можеше да се каже, че подготовката за активна съпротива срещу Франция действително има смисъл.

Напразно се стараех тогава да убедя поне така наречените национални кръгове, че сега е поставено на карта цялото бъдеще и че ако повторим грешките от 1914 г., то неизбежно ще се повтори и развързката от 1918 г. Напразно спорех с хората до преграждане, аз молах да ни дадат възможност открито да се сразим с марксистите и така да очистим пътя. Но хората бяха глухи. Всички те, включително тогавашния шеф на нашите военни сили, представяха работата така, сякаш знаят друг, по-добър път. Мина малко време и те, разбира се, свършиха с капитулация — най-страшната капитулация за всички времена.

Тогав разбрах с всички фибри на душата си, че мисията на немската буржоазия е свършена и че тя не е способна повече да реши нито една голяма задача. Тогав ми стана съвсем ясно, че всички тия буржоазни партии спорят с марксистите само от съображения за конкуренция, а в действителност не искат сериозно да унищожат марксизма. Всички те вътрешно отдавна бяха се примирили с мисълта, че отечеството е умряло. Само едно желание ръководеше действията им — да вземат съответното участие в помена. Само заради това те бяха способни още да водят „борба“.

Трябва открито да призная, че именно по това време се проникнах от особено дълбоко уважение към онзи велик човек, който от гореща любов към своя народ не се примири с външните врагове на Италия, а реши да постигне и постигна унищожението на този враг с всички средства и по всички начини. Мусолини си завоюва видно място сред най-великите хора на човечеството именно със своята решителност да не дели властта си над Италия с марксистите. Мусолини спаси своето отечество от марксистическата опасност.

Колко са жалки нашите нищожни държавни джуджета в сравнение с този действително велик деятел! Колко е отвратително да

чуваме как тези политически нули по най-невъзпитан начин нагрубават един човек, който стои хиляда пъти по-високо от тях! И колко е болно да съзнаваш, че всичко това става в страна, начело на която само преди половин век е стоял такъв вожд като Бисмарк!

Предвид на тези настроения на буржоазията и предвид на това, че правителството реши да пощади марксистите, съдбата на каквато и да било активна съпротива в Рур през 1923 г. беше предварително решена. Да водим борба против Франция, имайки смъртни врагове в своите собствени редове, беше чисто безумие, показната борба, която тогава предприеха, беше чисто фокусничество. Тя беше предназначена само, за да удовлетвори донякъде националистическите елементи в Германия, да успокои „кипящата народна душа“ и просто да измами слабо изкушените. Ако тези господа наистина вярваха в това, което правят, те не биха могли да не разберат, че силата на народа е преди всичко не в неговото оръжие, а в неговата воля за борба и че преди да побеждаваш външния враг, е необходимо да унищожиш вътрешния. Иначе тежко на този народ, който не е победил още в първия ден на борбата. Ако вътрешният враг не е унищожен, то щом на хоризонта се покаже първата сянка на възможно поражение във външната борба, той ще надигне глава, ще разложи нашата собствена сила и ще помогне на външния враг окончателно да ни победи.

Още през пролетта на 1923 г. беше абсолютно ясно как ще свърши всичко това. Нека не ни казват, че военният успех на нашата борба против Франция е бил под голям въпрос. Ако резултатът от германския поход и нашето изказване против завземането на Рурския басейн от французите беше само унищожаването на марксистите вътре в Германия, то и тогава би могло да се каже, че успехът е на наша страна. Ако Германия беше освободена от тези смъртни врагове на цялото ѝ съществуване и цялото ѝ бъдеще, то такава Германия щеше да представлява сила, която никой в света не би могъл вече да задуши. В деня, когато Германия съкруши марксистите, тя в действителност ще хвърли своите вериги завинаги. Тъй като никога в историята врагът не ни е побеждавал със собствени сили, винаги сме загивали само благодарение на собствените си грехове, благодарение на престъпните усилия на враговете в нашите собствени редове.

Тогавашното немско правителство не намери в себе си сили за този героичен акт. От това неизбежно произтича, че му се наложи да

тръгне по първия път, т.е. да предостави всичко на хода на нещата, без да предприема абсолютно нищо.

Но това не е всичко. Небето подари на нашия народ в този момент „великия“ държавен деятел г. Куно. Този човек ни ю по професия, нито толкова повече по рождение беше държавен деятел или политик. Беше съвсем случаен човек, оказал се подходящ само за определени нужди. Всъщност, той беше обикновен търговец. И именно последното обстоятелство струваше на Германия особено скъпо, защото този политиканстващ търговец и към големите въпроси на политиката подходи именно като към комерческо предприятие.

Франция завзе Рурския басейн. С какво е богат този басейн? С въглища! Значи Франция завзе Рурския басейн заради въглищата. Така разсъждаваше този „държавен“ деятел. И ето, г. Куно се натъкна на „гениалната“ мисъл да организира стачка, та французите да не могат да получат въглища. Всички предприятия на французите, разсъждаваше г. Куно, тогава ще бъдат нерентабилни и в един прекрасен ден французите сами ще ни очистят Рурския басейн. Приблизително такъв беше ходът на мислите на този „виден“, „национален“, „държавен деятел“, който излизаше тогава с речи пред „своя народ“ в Щутгарт и в редица други места, като народът с щастлива физиономия изслушваше дълбокомислените открития на своя „вожд“.

Но за да се организира стачка, беше необходимо да се обърне към марксистите, тъй като в стачката трябваше да участват работниците. Щом като е така, трябваше да се създаде единен фронт на работниците с всички останали немци. Е, а работник в представите на такъв буржоазен държавен деятел винаги се отъждествява с марксиста. Трябваше да се видят възторжените физиономии на буржоазните политици, когато изслушваха този гениален лозунг на „вожда“. Куно в техните очи беше забележителен национален деятел, просто гений. Най-после те получиха този вожд, когото през цялото време бяха търсили! Мостът към марксистите беше построен, „националните“ мошеници сега удобно можеха да се драпират в тогата на патриотизма, протягайки на практика ръка на интернационалните изменници на отечеството. Господа марксистите, разбира се, охотно подкрепиха тази тактика. На г-н Куно марксистите му трябваха, за да може да създаде своя „единен фронт“, а на марксистките главатари им

трябваше г-н Куно, защото чрез него можеше да спечелят парички. Ето защо двете страни можеха да бъдат доволни. Куно постигна своя „единен фронт“, състоящ се, от една страна, от национални дърдорковци, а от друга, от антинационални мошеници. А интернационалните лъжци можеха сега на държавна сметка да изпълняват своята „висока“ мисия за разрушаване на националното стопанство, получавайки за това специална заплата от държавната хазна. Идеята да се спаси нацията чрез платена всеобща стачка беше наистина безсмъртна идея. Още по-безсмъртен беше този лозунг, посрещнат с ентусиазъм от всички, включително най-равнодушните към политиката невежи.

Че народът не може да бъде освободен чрез молби и унижения, беше повече или по-малко общоизвестно. Но че народът не може да бъде освободен и чрез лентяйска стачка, предстоеше да се докаже на г-н Куно чрез специалния исторически пример. Ако вместо призив към платена стачка г-н Куно беше призовал тогава немците да поработят извънредно в полза на нацията само някакви си два часа, то цялото това мошеничество с „единния фронт“ би се разсеяло като дим още на третия ден. Народите се освобождават не чрез безделие, а чрез тежки жертви.

Тази пасивна съпротива, разбира се, не можеше да продължи дълго. Само абсолютно чужд на военното дело човек може да си въобрази, че такива смешни средства могат да накарат да се оттеглят армиите на окупаторите. А какво друго предназначение можеше да има в действителност подобна „акция“, струваща милиарди и коренно подкопала паричната система на страната?

Когато французите се убедиха, че цялата съпротива на немците се свежда само до тези смешни мероприятия, те абсолютно се успокоиха и започнаха да се устройват в Рурския басейн като у дома си. На времето ние сами показахме на французите примери как да превеждат в спокойствие гражданското население на окупираните територии, ако това население започва да причинява сериозни неприятности на окупационните власти. Нали преди девет години ние много бързо се справихме с партизанските банди на белгийците и доста лесно убедихме белгийското гражданско население, че при наличието на немски окупационни отряди на белгийска територия, за него е много опасно да се свързва с партизаните. Ако прословутата

пасивна съпротива действително беше се сторила опасна на Франция, нейните окупационни армии само за няколко дни с лекота биха сложили край на това детинско предприятие.

На пръв поглед преди всичко беше необходимо да си зададем въпроса: а какво ще правим, ако нашата пасивна съпротива действително подежда на нервите на противника и той реши да прибегне до кървава физическа разправа? Ще продължим ли и тогава да оказваме съпротива? Ако да, то ние така или иначе трябва да се решим да се подложим на най-тежки кървави преследвания. В този случай стигаме до същото, до което бихме стигнали при активна съпротива, хе. до необходимост от истинска борба. Каквато и да било пасивна съпротива има вътрешен смисъл само тогава, когато зад него стои решителност в случай на необходимост да се прибегне и до открит борба или поне до прикрита партизанска война. За да бъде такава борба сериозна, е необходима сигурност във възможността за успех. Една обсадена крепост, загубила надежда, че ще ѝ де удаде да прогони обсаждащите с това вече на практика се е предала на неприятеля, особено ако противникът обещава да запази живота на обсадените. Тогава обсадените винаги ще предпочетат тази примамка пред смъртта, която ги очаква в случай, че продължат да се съпротивляват. Щом обсадената от враговете крепост загуби вяра, че ще ѝ дойдат на помощ и ще я освободят, силата на обсадените вече е сломена.

Ето защо пасивната съпротива в Рур можеше да бъде успешна и въобще би имала някакъв смисъл, само в случай, че ние в това време готвехме фронт за активна борба. В този случай нашият народ би могъл да направи чудеса. Ако всеки немец в окупираните части знаеше, че родината готви армия от 80 или 100 дивизии, тогава пътят на френските окупационни войски действително не би бил покрит с рози. Хората са склонни да принасят жертви само тогава, когато могат действително да очакват успех, а не тогава, когато безцелността на тези жертви е очевидна.

Имахме пред себе си класически случай, когато ние, националсоциалистите, трябваше по най-решителен начин да се изкажем против подобен национален лозунг. И ние изпълнихме своя дълг. През тези месеци аз лично бях подложен на многобройни нападки от страна на хора, чиито национални убеждения

представляваха само някаква смесица от явна глупост и празни фрази. Всички тези господа крещяха, само защото тяхното чувство бе приятно гъделичкано от съзнанието за безопасността от патриотични викове в дадената обстановка. Смятах този жалък единен фронт за смешна нелепост. Историята показва, че бях съвсем прав.

Когато касите на профсъюзите достатъчно се напълниха за сметка на деянията на г-н Куно и когато пасивната съпротива наближи онази граница, отвъд която трябваше да се решим от просто безделие да преминем към активно нападение, червените хиени внезапно дезертираха от общонационалното стадо овни и още веднъж се показаха такива, каквито винаги са били. Покрил главата си с позор, г-н Куно се върна към своите търговски кораби; а Германия получи още един ценен урок и загуби още една голяма надежда.

Чак до края на лятото много наши офицери /това бяха във всеки случай не най-лошите елементи/ все още не вярваха в душата си, че е възможен такъв позорен изход от цялото начинание. Всички те се надяваха, че ако не може открито да се въоръжаваме, то Германия поне тихомълком ще направи всичко необходимо, за да превърне това ново нападение на Франция в повратна точка от германската история. В нашите редове тогава имаше доста хора, които продължаваха да възлагат известни надежди поне на войската. И това убеждение беше толкова силно, че оказа голямо влияние върху поведението и особено върху занятията на голяма част от нашата младеж.

След това настъпи моментът на позорното крушение. Сега всички се убедиха, че милиарди бяха хвърлени напразно и че хиляди и хиляди млади немци, които бяха достатъчно глупави, за да приемат на сериозно обещанията на ръководителите на държавата, за загинали напразно. Чудовищната позорна капитулация предизвика взрив от възмущение от страна на нещастния народ, който се убеди, че са го предали. Именно по това време в милиони глави съзря здравето убеждение, че може да спаси положението само радикално премахване на цялата господстваща система.

В този момент безсрамното предателство на интересите на отечеството беше очевидно за всички; а от друга страна стана очевидно, че създалото се икономическо положение неизбежно обрича нашия народ на бавна гладна смърт. Цялата обстановка беше узряла, както никога. Тя повелително изискваше именно радикално решение

на въпроса. Сега на всички беше ясно, че съвременната германска държава е потъпкала всяка вяра във всичко свято, че се е надсмяла над правата на своите граждани, че е измамила милиони свои предани синове, открадвайки от други милиони свои граждани последната стотинка. На всички беше ясно, че такава държава не може да разчита на нищо друго, освен на омраза от страна на своите граждани. Най-добре ще обрисувам тогавашното настроение, като цитирам тук заключителния откъс от моята собствена реч на един голям съдебен процес през пролетта на 1924 г.

„Ние се отнасяме съвсем спокойно към присъдата, която ще ни произнесат съдниците от днешната държава. Не е далеч времето, когато историята, тази богиня на висшата справедливост и действителната правда, с усмивка ще скъса вашата присъда и те ни смята да абсолютно и напълно оправдани.“

Но историята освен това ще призове на съд онези, които сега се на власт и се ползват от нея, за да тъпчат закона и правото: тя ще призове на съд онези, които докараха народа до пропаст, онези, които в годината на нещастията на родината поставя I интересите на своето собствена „аз“ над живота на обществото.

Няма да се разпростирам тук за онези събития, които доведоха до 8 ноември 1923 г. и предопределиха този изход на събитията. Не правя това, защото не виждам никаква полза от него за бъдещето и го смятам за съвсем безцелно в дадения момент. Защо да чоплим едва зараснали рани? Защо окончателно да приковаваме тези хора, които дълбоко в душата си, може би също се изпълнени с любов към своя народ, но не ни разбраха и не съумяха да тръгнат по един път с нас!

Пред лицето на общото огромно нещастие на нашата родина, аз не искам да оскърбявам онези, които, може би след време, все пак ще се присъединят към единния фронт на немците и ще се покажат истински синове на немския народ. Тъй като знам, че ще дойде време, когато дори онези, които бяха враждебни към нас в ония дни, благоговейно ще се преклонят пред паметта на нашите другари, пожертвали живота си в интересите на нашето отечество.

Аз посветих първата част на моето съчинение на осемнайсет загинали герои. В заключителните редове на втората част на своето съчинение искам още веднъж да припомня великите образи на тези хора и да кажа на всички привърженици и борци на нашето учение, че

те трябва да вървят по стъпките на тези герои, които се пожертваха с пълното съзнание за величието на нашите цели. Тези герои ще бъдат пример за всички колебаещи се, за всички обезверени. Техните дела зоват всеки от нас към изпълнение на дълга, както умееха да изпълняват своя дълг до самия си край тези прогресивни бойци. Към тези герои причислявам и този прекрасен човек, който съумя да служи на делото на възраждането на нашия народ като поет и като мислител и в крайна сметка също като боец. Неговото име е:

Дитрих Екарт

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На 9 ноември 1923 г, на четвъртата година от своето съществуване, германската националсоциалистическа партия беше забранена и разпусната в цяла Германия. Сега, през ноември 1926 г., нашата партия пак съществува свободно и стана силна, както никога досега.

Не можаха да нанесат вреда на нашето движение никакви преследвания на неговите вождове, никаква клевета, никакви празни приказки. От всички преследвания то излизаше все по-силно, защото нашите идеи са правилни, нашите идеи са чисти и готовността на нашите привърженици за саможертва е въвн от всяко съмнение.

Ако в атмосферата на днешната парламентарна корупция ние съумеем все повече да задълбочим нашата борба, ако съумеем да станем олицетворение на идеята за расата и идеята за личността, то ние с математическа точност неизбежно ще стигнем до победата. И ако цяла Германия се организира на същите начала и усвои същите принципи, тя неизбежно ще си завоюва достойно положение на земята.

Онази държава, която в епохата на отравянето на расите се посвети на делото за усъвършенстване на най-добрите расови елементи на земята, рано или късно ще завладее целия свят.

Нека привържениците на нашето движение никога не забравят това. Пред лицето на тази велика цел никакви жертви няма да изглеждат прекалено големи.

ПРОГРАМА НА НСГРП, 24.02.1920 г.

Програмата на НСГРП се състои от 25 точки и е създадена от Адолф Хитлер и Антон Дрекслер. Публично е представена на 24.02.1920 г.

1. Обединяване на всички германци във Велика Германия.
2. Отхвърляне на Версайския договор и утвърждаване правото на Германия да определя отношенията си с други народи.

3. Искане на допълнителни територии за осигуряване на храни и за уреждане въпроса с пренаселеността на Германия (жизнено пространство, Lebensraum).

4. Гражданството да се определя от расата; никой евреин да не бъде гражданин на Германия.

5. „Негерманците“ в Германия да бъдат само „гости“ и да са обект на съответни закони.

6. Служебни постове да не се раздават по „политическа семейственост“, а в зависимост от качествата и квалификацията.

7. Прехраната на гражданите да е първостепенно задължение на държавата. В случай че държавните ресурси се пренатоварят, хората, които не са германски граждани да бъдат изключени от държавните привилегии.

8. Да се прекрати имиграцията на „негерманци“.

9. Равни права и задължения за всички граждани.

10. Всеки гражданин да работи за общото благо.

11. Всички нетрудови доходи да бъдат конфискувани.

12. Всички печалби от войната да бъдат конфискувани.

13. Всички големи тръстове да бъдат национализирани.

14. Разпределяне на печалбите във всички по-големи икономически предприятия.

15. Достатъчна осигуровка за старини.

16. Дребните производители и търговци да се подкрепят и да им се предоставят големи магазини.

17. Реформа в собствеността върху земите и край на спекулациите със земи.

18. Безмилостно преследване на тежките престъпления и смърт за спекулантите.

19. Материалистичното Римско право да се замести с Германско право.

20. Дълбоки преобразувания в националната образователна система.

21. Държавата да подпомага майчинството и да стимулира развитието на младежта.

22. Премахване на платената професионална армия и създаване на национална армия.

23. Вестниците да станат германска собственост; да не се позволява на негерманци да работят в тях.

24. Свобода на вероизповеданията с изключение на религии, които застрашават германската раса; партията не се обвързва изключително с едно вероизповедание, но да се бори срещу еврейския материализъм.

25. Силна централна власт за осъществяване на ефективно законодателство.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.